Год. III Брой 1 Силистра, 9 Мартъ 1932 3 лей Броя

ПРОБУДА

УНБ „П. Пантовичъ“ Силистра Инв. № 34/1992 Дигитализация 2009 г.

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Издава редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение.

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

Доволният човѣкъ

Стихотворение въ проза отъ И. С. ТУРГЕНЕВЪ

По столична улица бързо върви младъ още човѣкъ — Неговитѣ движения сж весели, пъргави; очитѣ му сияятъ, усмихватъ се уснитѣ, приятно се червенѣе лицето му. . . . Той цѣлъ е доволство и радость.

Какво се е случило съ него? Да не му се е падналo наслѣдство? Да не сж го повишили по служба? Или пъкъ бърза на любовно свиждане? Или пъкъ се е наялъ хубаво, и чувство наздраве, чувство на отхранена сила клокочи въ всичкитѣ му членове? Да не би пъкъ да сж сложили на шията му твоя хубавъ осможгленъ кръстъ, о полский кралйо Станиславе!

Не. Той съчинилъ клевета за единъ свой познатъ, разпространилъ я стараделно, чулъ я — тази сжщата клевета — отъ устата на други познати — и *самъ я повѣрвалъ*.

О, колко е доволенъ, даже колко е добъръ въ тази минута тоя милъ, многообѣщающъ младъ човѣкъ!

БЪЛГАРИ И ЦИНЦАРИ ВЪ СЕЛО

Отношенията и на българитѣ нъ къмъ другъ, както и на щаритѣ помежду имъ, не винаж братски, и не единъ пжть разразяватъ въ кървави конфликти, но, когато враждата е жду едноплеменници, тя лесно ира своето задоволително разшение и бързо се създаватъ търни отношения. Много по мжченъ вароса, когато враждата е межу българи и цинцари. Не винаги нитѣ вражди могатъ да се извнчатъ задоволително, като се ставятъ при еднакви условия и етѣ страни, За подкрепа на това твърдения можемъ да привемъ факти изъ живота на българи и цинцари отъ всѣко село на ржга.

Най новъ фактъ, който ни стана вестенъ е следния:

На 25 февруирий т. г. въ чалнята на единъ отъ мѣстнитѣ вкари срещамъ близко познатиятъ и селенинъ Ст. Ст, отъ Ходжа ьой, съ тежка превръзка на глата и твърде печаленъ видъ. На стоятелнитѣ ми питания той разза;

На 2 февруарий рано врезъ деа се върнахъ въ село отъ града. Следъ като привършихъ работата и около добитъка отидохъ въ каенето, кждето се заседѣхъ съ риятели. Тамъ имаше и голѣма рупа цинцари, които, като винаги, шумно говорѣха помежду си на друга маса. Скоро разговора имъ се превърна въ карба и взаимни ърпания, които заплашваха да се евърнатъ въ бой. Ние, българитѣ, ночнахме да си излизаме отъ енето. Не смѣемъ да се мѣсимъ въ разпритѣ имъ, защото при всички случаи на наша намѣса, тѣ сж се нахвърлѣли върху насъ и жестоко сж ни малтретирали. За да не имъ дадемъ поводъ и сега за подобно нахвърляне ние си излѣзохме.

Вървимъ съ единъ съседъ къмъ домоветѣ си и скоро се зачуха задъ насъ бързи стжпки. Мисля, че е другарь, който бърза да ни настигне. Когато стжпкитѣ ни доближиха, обърнахъ се да видя, кой иде. Въ сжщия моментъ се стоварва върху главата ми тежъкъ ударъ и съмъ падналъ на земята Когато се свѣстихъ, виждамъ познатъ цинцаринъ съ всичка сила начиса удари върху другаря ми, който се отбранява съ голи ржце. Намисамъ се и цинцарина съ сжщитѣ бързи стжпки се отдалечи отъ насъ въ посока откждето дойде. Нито азъ, нито другаря ми сме биле въ вражда, нито сега, нито когато и да било съ този младъ цинцаринъ, синъ на представителъ на власть въ селото ни. Отиваме въ джандармския постъ и се оплакваме на шефа. Той праща единъ войникъ и единъ отъ селскитѣ каурали да го повикатъ, но поржчва: „Не влизайте въ двора, викайте отдалечъ, защото ги знайте какви сж“

Скоро цинцарина дойде на поста и нито отрече, нито се помжчи съ нѣщо да извини постжпката си Не се забавиха следъ него да дойдатъ на поста и двама му братя.

Шефа написа актъ за станалото, подписахме го и освободи и насъ, и него. И ето ме сега на лекуване.“

Азъ съветвамъ приятеля си да се обърне къмъ сжда и потърси защита на правата си, като свободенъ гражданинъ въ страната.

--Каква полза ми отговаря той. Азъ зная много такива случаи на безпричинно нанесени побои надъ българи, и дори много по жестоки, но не зная нито единъ цинцаринъ да е билъ наказанъ за това. Нѣма да губя време по сждилища и да харча пари и азъ, защото не вѣрвамъ, да бжда по щасливъ отъ другитѣ пострадали до сега.

Тѣй правдиви сж последнитѣ думи на приятеля ми, че не намерихъ въ момента, нито смѣлость, нито достатъчно силни мотиви за да настоявамъ да се обърне къмъ сжда и поиска наказанието на побойника. Самъ зная твърде много случаи, когато и полицията сж е затваряла очитѣ предъ безчинствата на цинцаритѣ, и сжда е билъ снисходителенъ къмъ тѣхнитѣ пристжпления, а столичнитѣ, па и провинциалнитѣ, вестници не единъ пжть сж ги величаяли, като герои за явно беззаконнитѣ имъ действия. Това имъ дава основание да смѣтатъ, че тѣмъ всичко е позволено по отношение на българитѣ, а и последнитѣ въ търпението си да отидатъ до тамъ, че безрапотно да понисатъ и най оскърбителнитѣ отношения. И все пакъ е недостойно за човѣка и гражданина такова примирение и, ако българитѣ не могатъ да си послужатъ съ мойсеевиятъ законъ „око за око и зжбъ за зжбъ“, защото сж хора, които почитатъ реда и изпълняватъ законитѣ то не бива въ никой случай да се отказватъ отъ защитата, която имъ би далъ сжда. Не бива, и не трѣбва да се понисатъ побоища и оскржбления. Може сжда да не наложи наказание, което намъ се струва, че е най справедливо, но все пакъ той трѣбва да разрешава такивато разпри.

Пълното ни примирение ще ни обезличи и доведе до положението на безправни работи, каквито не сме и не бива да бждемъ.

Окржжниятъ конгресъ на Националъ царанистката партия.

На 28 февруарий т. г. се състоя въ града конгресъ на привържениците на Националъ царанистката партия отъ окржга. На поканата бѣха се озовали мнозина, салона на кинотеатъръ „Капитолъ“ бѣ препълненъ. Между присжтствующитѣ мнозинството бѣ отъ типичнитѣ опартизанени селяци, които сж готови да викатъ „осана“ на всѣки партиенъ водачъ. който би разкрилъ предъ погледитѣ имъ перспективи за скорошно заемане на незначителнитѣ длъжности въ общинитѣ, защото само тѣхъ имъ предоставятъ Политическитѣ събития въ тѣзи дни не малко помогнаха да се изострятъ апетититѣ на този типъ партийни хора и поради това и масовото имъ приидване на конгреса.

Справедливостьта изисква да ототбележимъ, че не бѣ малко числото и на хората на ч е с т н и я и почтенъ трудъ, които не чакатъ лични облаги отъ идването на партията на власть. И все пакъ, и тѣ бѣха счели за потрѣбно да засвидѣтелствуватъ принадлежностьта си къмъ партията на националъ царачиститѣ.

Въ близкото минало тѣзи почтенни хора фанатично вѣрваха, че тази партия ще разреши справедливо голѣмия въпросъ за поземлената собственость въ Нова Добруджа и съ това ще имъ даде опора за сж.

ществуването имъ, като земледѣлци съ собственно стопанство и поради това лесно се обясняваше тѣхната масова принадлежность къмъ партията на националъ параниститѣ. Но тѣзи илюзии отдавна се изчезнѣха. Партията презъ тригодишното си властуване, успѣ да прокара незначителна поправка въ закона за провѣрка поземлената собственость въ Нова Добруджа, която не даде нищо сжществено и не поправи сторената голѣма неправда по отношение на селския дребенъ собственикъ. И все пакъ, голѣмиятъ брой трудящъ се селски свѣтъ, който личеше между хората присжствуващи на конгреса, дава основания да се мисли, че тѣ все още хранятъ надежди, че партията на Националъ цараниститѣ ще облекчи положението имъ. Тѣхъ, може би, ги привлича тази партия още по търпимото, въ сравнение съ другитѣ партии, администратиране на окржга, макаръ, че и тя има своитѣ черни дни въ Бабукъ, Доймушларъ и другаде. Опита имъ да бждатъ обезоржжени цинцаритѣ, макаръ и несполучливъ, и приравнението имъ съ другитѣ граждани, по права и задължения, не може да не е упражнилъ влияние върху честномислящитѣ хора и да ги привърже къмъ партията на Националъ цараниститѣ. Тъй петимни сж хората въ този край за човѣшки обноски и справедливо третиране по отношение задълженията имъ, като поданници въ държавата, че сж готови да се привържатъ къмъ партията, която би дала и най малки доказателства за подобни обноски.

Конгресътъ се откри отъ подпредседателя на окржжното бюро г-нъ Ст. Пенковъ съ речь, въ която се изтъкна значението на конгреса за партията въ окржга и задачитѣ, които има да разреши въ този моментъ. Секретарьтъ чете отчетъ за състоянието на партията, а следъ това се говори изобщо по стореното отъ партията презъ времето на управлението ѝ. Много дългата речь на г-нъ Тарчиниусъ бѣ едно възхвалване на партията за направеното отъ нея презъ управлението и за работното население и за голѣмитѣ и демократични намѣрения, които би узаконила, ако продължаваше да управлява, както обикновенно, говорятъ всички, които не сж на власть и се готвятъ да управляватъ. Сжщото е било повторено на български и турски, защото се е почувствувало, че за да бжде разбрано казаното отъ хората, които слушатъ, ще трѣбва да бжде казано на езика, който говорятъ, инакъ говореното ще остане само думи безъ съдържание.

Единъ смелчага, основенъ учитель отъ града, е говорилъ за голѣмитѣ прегрѣшения, които сж направили хората отъ партията, които заемаха високи администнативни длъжности, къмъ мѣстното население, като е започналъ да сочи факти и изговаря имена на виновници. Напомнилъ е страшнитѣ издевателства вършени надъ мжже и жени въ Бабукъ и неокачествимото нехайство на представителитѣ на администрацията. Тази речь не се е харесала на ржководнитѣ хора въ конгреса и била прекжсната, съ оговорката, че по това ще се говори при друга точка отъ дневния редъ, обаче, така станало, че до тази точка не достигнали разискванията и останали неизобличени хората, които и сега се мждрѣха между конгресисти, като видни хора на партията и утре ще заематъ сжщитѣ, а може и повиши мѣста и нѣма да се откажатъ да довършатъ онова, което бѣха започнали.

Следъ като се избра окржжно бюро, конгресътъ се закри, и голѣмото множество си разотиде безъ да му се уясни, защо трѣбва да прави партия съ националъ цараниститѣ.

Голѣмото число привърженици на тази партия се набира изъ средата на българското селачество, а и въ числото на ржководителитѣ въ окржга болшинството сж българи и все пакъ въ конгреса не се намѣри, нито време, нито поводъ да се заговори за положеиието на мѣстното население въ окржга. Накой не е казалъ нито дума за онова, което е отъ значение за мѣстното население. Голѣмитѣ думи, казани отдавна въ резолюции въ Алба Юлия и сжщо така отдавна забравени, не ни хранятъ вече. Ние искаме да знаемъ какво мислятъ мѣстнитѣ партийни хора на орга-цията по голѣмитѣ [illegible] роси на българското малцинство, какъ ще ги разреши партията властуването си.

Мнението за отдѣлнитѣ ржководни хора, което може да не се [illegible] личава много отъ нашето станов[illegible] ще по тѣзи въпроси, не е още [illegible] лѣмо придобитие, защото не отдѣлн[illegible] тѣ хора ще ги решаватъ, а парт[illegible] та и отъ нейно име трѣбваше к[illegible] греса да каже онова, което се п[illegible] рави при поемане на властьта. [illegible] ва конгреса не каза, не защото [illegible] маше съзнание за важностьта [illegible] но защото сж голѣми противо[illegible] чията по този въпро[illegible] между ромънцитѣ ржково[illegible] тели и участници въ партията. [illegible] тава българитѣ сами да решатъ [illegible] себе си въпроса, бива ли да уча[illegible] вуватъ въ борбитѣ на партия, к[illegible] то не смѣе да говори открито [illegible] въпроситѣ отъ жизнено значе[illegible] за тѣхъ.

Ст. Ан.

И въ френската камара се биятъ.

Въ първото заседание на френската камара, въ която г-нъ Тардьо е челъ декларацията по общата политика, която ще води неговия кабинетъ, сж станали сцени, които показватъ, че и новото правителство не се радва на голѣми симпатии срѣдъ парламентарнитѣ срѣди.

Още въ първото заседание г-нъ Тордьо следъ като е отговорилъ на нѣколкото интерпелации относно политиката на правителство той е завършилъ съ апелъ за примирение.

Скандалитѣ започнали още, когато е говорилъ единъ отъ комунистическитѣ представители, който обвинилъ френскитѣ буржуазни правителства въ империализъмъ въ далечния истокъ, обаче скандалитѣ се превърнали въ форменъ бой, когато Социалистическиятъ водитѣ[illegible] Леонъ Блумъ, заявилъ отъ име[illegible] на групата, че тѣ не вѣрватъ [illegible] кабинета Тардьо, който не мо[illegible] да допринесе нищо за ми[illegible] между народитѣ.

Въ тоя моментъ депутата, ге[illegible] ралъ Сенъ Жусстъ, извикалъ [illegible] Леонъ Блумъ: „Адвокатъ на Ге[illegible] мания“. Генерала отказалъ да о[illegible] тегли обиднитѣ си думи и въ к[illegible] марата настаналъ ужасенъ шу[illegible] Сто и десетьтѣ депутати социалист[illegible] настанали и се отправили къ[illegible] банкитѣ на десницата. Предъ тр[illegible] буната настаналъ форменъ бой. З[illegible] седанието е било преустановено [illegible] като е настжпило спокойствие.

Френската буржуазия обвинява [illegible] социалиститѣ, че сж въ помощь н[illegible]

БЛ. АЛЕКСАНДРОВА

Въ памятъ на братя МИЛАДИНОВИ[1)]

„Защото въ единъ вѣкъ, за правдата глухъ,
Разбуждаха смѣло народния духъ
И на братя родни чрезъ родното слово
Тѣ готвѣха битва и бждеще ново!“

Въ страницитѣ си българската културна история отбелязва много свѣтли епохи, имена. Една такава добра, свѣтло-жизнена епоха представя българското духовно Възраждание презъ миналия вѣкъ, която създаде неумиращитѣ имена на Паисия, Берона, Априлова, Бозвели. Бавно, мжчително изтичатъ годинитѣ на турското безпросвѣтно робство. Бавно, но сигурно къмъ края на това робство се отварятъ първитѣ голѣми проблѣсъци на националното съзнание у българина, разгорѣли се буйно—ярко презъ XIX-я вѣкъ. Създава се презъ това време тъй наречената епоха на духовно и и национално българско Възраждане, гонещо въ своитѣ крайни цели—отвоюване на духовна и политическа независимость.

Най яркитѣ представители на възраждащия се българизъмъ въ Македония— „страната на вѣковнитѣ стенания; майката на велики имена“ презъ това време сж братя Миладинови—Димитъръ и Константинъ.

Както имената на светитѣ македонски братя Кирилъ и Методий сж свързани навѣки и сж станали символъ на страдание и безсмъртие, тъй и имената на тия двама македонски братя, родени десеть вѣка по-късно сж свързани съ неувѣхваща слава въ паметьта на всички тѣхни единородци—българи.

Братя Миладинови сж най-вѣрнитѣ синове на Македония, духовнитѣ водачи на македонското племе презъ турското робство. Най-горещитѣ бранители на родния ни езикъ на роднатa многострадална земя Македонска.

Като Гоце Делчевъ не загинаха тѣ на нѣкоя македонска чука съ оржжие въ ржка, но изгниха въ влажнитѣ цариградски тъмници пиатили тъй съ мжчителна смърть любовьта си къмъ родното племе, къмъ роднния езикъ! Изгниха въ тъмнитѣ зандани, като мжченикътъ Неофитъ Бозвели, като герои!

Въ красивиятъ македонски градъ Струга, презъ който протича буйниятъ Дримъ—„влечещъ съ струйнитѣ си пѣнливи води златенъ пѣсъкъ“, както възпѣва романтично родния градъ на братята поетътъ Райко Ж[illegible] наифовъ, брата Миладинови наждатъ бѣлия день. Димитъръ, по-голѣмиятъ, се е ражда презъ 1810 год. а малкиятъ—Константинъ 20 години по късно. И двамата получаватъ високо, рѣдко за времето образование. Димитъръ Миладиновъ учи въ просвѣтния епирски центъръ Янина. Изучва основно гръцки, италиянски, сръбски и френски езици и става най-голѣмото свѣтило на изгмжчената земя,

1) *Съ голѣма благодарность заемаме този статиѣ отъ брой 130 на в. „Ново Единство.“*

олѣмитѣ ания, а Германската буржуазия
алцинство за примѣръ френскитѣ социа-
ргията и, че биле голѣми патриоти.
жуазнитѣ правителства отъ всич-
страни си приличатъ; въ лицето
тѣ ржко социал демократитѣ., които сж
не се нски дейци за омиротворяване
то стан свѣта, тѣ сочатъ врагове на раз-
е още ници, за да прикриятъ своитѣ
не отдѣ нски намѣрения.

Ползата отъ промѣната на правителството е, че се смѣта избирателната реформа, която бѣ замислилъ бившия кабинетъ, окончателно провалена и изборитѣ произведени на опредѣлената дата и при нормаленъ режимъ, това е въ полза на демокрацията.

Изборъ за председатель на Германската република

На 13 т. м. ще се произведе изборъ за председатель на Германската република. Двама сж кандидатитѣ, които ще се борятъ за председателското мѣсто. Една е Хитлеръ, вождителя на надигащата се реакция, а другъ социалъ социалиститѣ, и втория е досегашния председатель, Хинденбургъ, кандидатъ на умеренитѣ партии въ Германия. За него ще гласуватъ, вѣроятно, и социалъ-демократитѣ. По случай този изборъ Паулъ Льобе, председатель на Райхстага и виденъ членъ на социал-демократическата партия, въ едно публично събрание е казалъ: Социалдемократитѣ, които познаватъ истинското положение въ Германия, не могатъ се откажатъ отъ собствена кандидатура. Тѣ ще се застѫпятъ за кандидатурата на Хинденбурга, защото всички да знаятъ, че той не е тѣхенъ кандидатъ. Хинденбургъ не е пацифистъ. Той си остава генералъ, но той удържа клетвата си за вѣрность къмъ републиката и Ваймарската конституция.

Тъй като комуниститѣ ще излѣзатъ съ кандидатура съ единственото намѣрение да си броятъ гласоветѣ, поставянето и на една социалъ демократична кандидатура би било само една празна демонстрация. Това съ математическа сигурность би довело до победата на фашистката реакция на Хитлера.

Годината 1932 трѣбва да донесе за Германия освобождение отъ фашастската опасность. Националъ социализма трѣбва да бѫде срязанъ въпреки всичко. Само така се служи на свободата на германския народъ и на свѣтовния миръ.

Изъ окржга

село Караджаатъ

Презъ 1928 година въ селото ни дойде за главенъ учителъ г-нъ Стефанъ Ромбою. Още въ първитѣ дни на идването си, той групира около себе си чиновницитѣ ромънци и колонисти и започна да води враждебни отношения къмъ мѣстното население. Въ скоро време той стана неограниченъ господарь въ селото и безъ негово знание и нареждане нищо не става въ селото и за селото. Въ свободното си време е на поста и дава нареждания на шефа и джандаритѣ. При водене на следствие въ поста той присѫтствува, при гласуване бюджетъ въ общината той нарежда. Безъ негово съгласие ангареа не се нарежда и общината не издава никакви документи, а членоветѣ на училищния комитетъ тои си ги назначава, като не признава никакви избори.

Той, дори, си служи съ тайни агенти за да измислятъ интриги и клевети противъ мѣстнитѣ хора.

Селото ни по негово нареждане е като въ военно положение. Нощемъ младежитѣ на седѣнка не могатъ да ходятъ и никой отъ кѫщи на вънъ не може да излезе.

Възпитателскитѣ му методи къмъ децата се изразяватъ по следния начинъ:

На 24 Февруарий детето на Димитаръ Златевъ излизайки отъ стаята, си е излѣло мастилето на пода. За тази му голѣмъ грѣхъ главниятъ учитель Ромбою, подпомаганъ и отъ учителя Колияшъ, сж го били съ бастонъ, докато му пукнали главата и детето паднало въ безсъзнание на пода. Следъ това му цѣрили раната и го накарали да измие пода съ снѣгъ. Съучениците му срещнали бащата на пѫтя и му разказали за случилото се съ детето му. Той отива въ училището и вижда детето си въ страшно окаяно положение да мие пода. Въ сѫщото време идва и учителя и като разбира, че е дошелъ за битото дете, казва му по скоро да напусне училището, защото ако вземе едно дърво и него мъртавъ ще изпрати въ България. И бащата, почти, разплаканъ напустналъ училището.

Следъ три дни учительтъ праща сѫщото дете да донесе отъ дома си килограмъ вино безъ пари. Детето дониса виното, а учителя, като научилъ, че виното дала майка му, праща го повторно и бащаму да даде другъ килограмъ.

Това е главниятъ учитель въ селото ни. Така той реди селскитѣ ни работи, така и възпитава децата ни. Учителя, въ лицето на когото ние виждаме человѣка, който трѣбва да донесе въ селото ни миръ и човѣшки отношения между всички, той проповѣдва раздори и култивира грубости, които не могатъ съ нищо да се оправдаятъ. Нека началството му, ако намира за потрѣбно да го държи въ селото ни, но ние искаме учитель, въ лицето на когото да виждаме човѣка, който съ всѣко свое действие ще създава братски отношения между всички въ селото.

Селенинъ

Село Топчий

Главниятъ ни учитель, г-нъ Пържелеску, води усилена агитация въ селото за постройка на ново училище. Никой въ селото ни не може да бѫде противъ идеята за едно красиво и удобно училище, което би било гордость за селото ни и храмъ за децата ни, но давали си смѣтка г-нъ главниятъ ни учитель, какви времена на черна селска немотия преживяваме?

Постройката на красиво и удобно училище ще струва не една стотица хилиядн лей, а селото нѣма приготвени дори една дестица. Хубавитѣ приказки, които учителя разказва, че щѣли да се отпуснатъ средства отъ общински и окржжни фондове, ако не сж легенда, то най малко ще се отпуснатъ само толкова, колкото да не достигнатъ дори само основа да се полежатъ, а голѣмата тожесть ще остане на селото. Нови данъци ще се разхвърлятъ, и то отъ училищния комитетъ, които бирника ще събире съ по голѣма жестокость, отколкото държавнитѣ дтнъци, защото и за него ще има проценти. Само превоза на материялитѣ ще имъ отнеме половината отъ работното време за добитка и хората.

При голѣмата нѣмотия, въ каквато сж изпаднали хората въ последни години, нека не отекчаватъ още по вече положението си съ предприятия, каквато е постройката на училището, които, колкото и да сж потрѣбни, търпятъ отлагане, поне за сега. Нека добре мислятъ за сегнинитѣ ония, които ще тикнатъ селото въ работа, на която последствията не могатъ добре да преценятъ. Не съ лоши намѣрения ще започнатъ, но нека знаятъ, че края ще бѫде такъвъ, за който тѣ ще съжеляватъ най много,

---

Цѣли години учителствува въ поголѣмитѣ македонски градове: Охридъ, Битоля, Прилепъ, Кукушъ, Струга—да кажа изъ цѣла Македония. Дори и отъ най западната часть на Албания се стичатъ при високо просвѣтения и даровитъ учитель ученици, жадни да чуятъ непосрѣдствено словото що „ като медъ се сѣе“, жадни да се ободрятъ при вика на огъня, пламтящъ въ очитѣ на събрания! Димитъръ Миладиновъ станалъ учитель не само на малкитѣ, но и на възрастнитѣ, за които отваря вечерни училища, издава учебни ржководства, обучава по-новитѣ изисквания на реформиранитѣ учебни методи, обикаля цѣла Македония и съ чудното си убедително слово насажда вѣра, духовни сили у поробения. Димитъръ Миладиновъ става най-горещъ застѫпникъ на родната ни речь въ училището, а проявява неуморность и въ борбата ни по църковния въпросъ, като пише дописки за „Цариградски вести-къ“ органътъ на българското будно еснафство въ борбата му срещу фанариотитѣ, събира македонски умотворения, заедно съ брата си и пр. Изобще, Димитър Миладиновъ развива широко просвѣтителна дейность всрѣдъ македонското население въ онова време, когато е засилена борбата по църковния ни въпросъ Д. Миладиновъ е билъ бодриятъ стражъ на измѫченитѣ българи въ Македония и той е който си спечелва омразата на гърка Мелетий, кандидатиранъ за охридски митрополитъ презъ 60-тѣ години. Д. Миладиновъ събира усърдно подписитѣ на недоволнитѣ българи срещу Мелетий—съ хиляди. Той е, който е ималъ силата, смѣлостьта да каже: „Мразимe хомота, поворенъ и мръсенъ на фанариота“! и пакъ той, разбира се, е арестуванъ хвърленъ въ цариградския полицейски затворъ презъ 1861 год. обвиненъ като „царски врагъ“! Година продежава въ затвора, разболява се отъ тежка болесть, която го и завлича въ гроба презъ 1862 година.

Дълбоко трогателенъ споменъ оставя тоя народенъ будитель въ сърдцата на своитѣ ученици; Григорий Пърличевъ—последователтъ на тоя македонски деецъ въ своята неоценима автобиография свидетелствува следното за своятъ великъ учитель: „Въ очитѣ му горѣше свещенъ огънь. —Тѣ бѣха две свѣтливи искри, като сияйни лучи на две ярки звезди, а словото се лѣеше отъ устата му като медъ... Отъ 10-тѣ учители, които се изредиха презъ време на учителството му въ Охридъ, Митре Миладиновъ бѣше много полезенъ за насъ ученицитѣ. Той ни запозна и съ италиянски езикъ“.

Тъй голѣма е била славата на тоя македонски будитель! Толкова довѣрие и обичъ е будилъ съ дейностьта си и съ собствената си личность!

По малкиятъ отъ братята—Константинъ—поетъ и възторженъ идеалистъ е известенъ сѫщо като брата си съ своитѣ дѣрби и ученость. И той просвѣщава народа, но жаденъ за много висока култура, напуска Атинския университетъ, където следва класическа филология и отива въ родната Русия презъ 1857 год. като преживѣва тамъ цѣли 4 години. Въ Москва се записва въ историо-филологически факултетъ. Движи се въ отбраната срѣда на голѣмитѣ пламенни славянофили: Денкогду, Хамя-

За едно решение въ годишното събрание на Силистренската популярна банка.

Между многото решения, които се гласуваха въ годишното събрание на популярната банка, бѣ и решението да се отпечата най новия уставъ на банката и дава задължително на членоветѣ срещу опредѣлена цена. Въпроса бѣ на какъвъ езикъ да се отпечата устава.

Отъ доклада, който направи председателя на събранието по този въпросъ, проличаваше, че управителният съветъ на банката е наклоненъ да се отпечата устава на тритѣ езика: ромънски, български и турски. И това би било напълно оправдано, защото добре разбранитѣ интереси на банката диктуватъ разпорежданията на нейния уставъ да бждатъ ясно разбрани отъ хората, които се ползуватъ отъ нейнитѣ облаги, за да поносатъ безропотно и тяжеститѣ ,които биха имъ се наложили при нужда. Това ще стане само когато всѣки чете устава на езика, на който е свикналъ да мисли и говори. Поради това и устава трѣбваше да бжде отпечатанъ на тритѣ езика, толкова по вече че устава, по който до сега се редеше банката е отпечатанъ на двата езика—ромънски и бъкгарски-

При решението на този въпросъ не станаха особени разисквания, не защото не се смѣташе за важенъ, но защото събранието бѣ доста изморено, поради твърде дългия дневенъ редъ, и защото мнозинството схващаше, че ще се възприеме онова тълкуване, което даде председателя на този въпросъ още при слагането му на разискване. Обаче твърде случайно направеното предложение, по съображения на икономии да се отпечата само на ромънски е било възприето, като не се е схванало ясно отъ всички присжтствующи.

Това решение не се оправдава отъ никакви съображения. То не може и не бива да се подържа отъ никой приятель на популярната банка, защото съ нищо не засилва нейния устой.

Устава ще се печата за смѣтка на членоветѣ, не на банката, затова ще трѣбва да се даде всѣкиму на езикъ, които най добре разбира. Малцина сж онния, които точно разбиратъ онова, което четатъ на ромънски, поне за сега.

Грамадното мнозинство членове на банката се набира изъ средата на българи и турци и тукъ, поне, езика имъ би трѣбвало да бжде зачетенъ въ интереса на учреждението.

Управителният съветъ на банката би могълъ да намѣри пжть да задоволи нуждитѣ на членоветѣ на банката. като защити и интереситѣ и.

Нека се надѣваме. че това ще стане.

Членъ на банката.

Японо Китайската война.

Дали поради енергичното настояване на Общ. на Народитѣ, или поправо на Англия, Америка и Франция, или заради това, че Япония за моментъ се почувствува изморна и има нужда отъ малко почивка, военнитѣ действия се прекратиха и на далечния изтокъ царя примирие.

Япония даде заповѣдь за прекратяване военнитѣ действия следъ като завладѣ позицийтѣ на Китайцитѣ. Днесъ тя е господаря на бойното поле и, сигурно е че ще се опита да диктува условията на мира. Безсилието на Общ. на Народитѣ тя видѣ, видѣ се отъ цѣлъ свѣтъ и едва ли за неговото име само тя ще се откаже отъ крайнитѣ си намѣрения завладяване на нови територии.

Конфликтътъ се разглежда и отъ извънредната сесия на общ. на Народитѣ, свикана нарочно за това. Дръзкитѣ декларации и сега не липсватъ. Много оратори сж се изказали неудобрително за неподчинението на Япония и погазване на поето задължение съ подписване на пакта на Общ. на Народитѣ да не си служи съ оржжие за дирене права, преди да подири съдействието му..

Назначението на Обществото е да не позволи никому да дири самъ удовлетворение, а особено на посилния отъ отъ по-слабия; договорътъ ще трѣбва да остане светъ и непокътнатъ, така се говори тамъ, макаръ че действия за приложение да се не виждатъ.

Отзиви и бележки

Къмъ абонатитѣ и приятелитѣ на в. „Пробуда“

Вестника ще излиза и за напредъ и първия брой отъ третата година изпращаме на всички стари абонати съ молба, онния които не искатъ да го получаватъ и плащатъ да ни повърнатъ броя.

Годишния абонаментъ ще бжде само 120 лей, които могатъ да се плащатъ месечно по 10 лей, или на три месеца по 30 лей.

Голѣмата нѣмотия, която преживѣватъ всички обществени слоеве ни кара да намалимъ абонамента, съ надежда, че вестника ще се получава и плаща отъ всички, които говорятъ и четатъ на български езикъ, които искатъ да видятъ българското малцинство въ Ромъния третирано, като равноправно, съ другитѣ и българскиятъ езикъ зачитанъ.

Въ вестника ще бждатъ изписаникакто до сега, всички неправди вършени надъ българското малцинство отъ когото и да било и ще се сочи пжтя, по който ще трѣбва да се организира българскоото малцинство за да бждатъ добре защитени и целокупнитѣ му интереси.

Настоятелно молимъ всички, които съчувствуватъ на борбитѣ на българското малцинство да ни съобщаватъ всички факти и събития, които засягатъ живота и интереситѣ на това малцинство за да бждатъ на време изписани предъ погледитѣ на онния, които носятъ отговорность за това.

Са твърдата вѣра, че вестника е една необходимость за всички българи въ този край, и че ще бъ добре оцененъ, ние започваме тре та му годишнина.

И презъ тази година ще даде 50 броя.

Реданцията

Забава

На 5 т. м. вечерьта женското бъ гарско благоотворително д-во „Д бродетелка“ даде своята танцовал вечеринка съ томбола. Предмети за томболата красиво изработе отъ членкитѣ на дружеството, бѣ добре и съ вкусъ наредени на ст ната и даваха илюзия за истинс художественна изложба. Презъ вси което враме до тегленето на том лата се трупаше свѣтъ да се любу на добре уредената изложба.

Забавата бѣ добре посетена. Гол мия салонъ на „Ориентъ“ се оказа тѣсенъ да побере дошли граждани да се веселятъ и въ са щото време да засвидѣтелствуват уважението си къмъ твърде деятелнитѣ членки на д-вото „ Доброд телка“.

Забавата се продължи при твър де приятно настроение до 6 ча сутринята.

Театъръ

Въ сжбота 12. Мартъ 1932 го Театралната трупа при дружест „ДОБРОДЕТЕЛКА“, ще предста въ салона „Ориентъ“ пиесата „Нед мерче“ или „ДЕТЕТО на УЛИЦАТА отъ Дарио Никодеми. Пиесата отличава по своя съвременения духъ на актуалность. Даровити италиянски писатель съ особена ве щина ни е далъ творение препит съ хуморъ и дълбоки драматични преживѣвания. Духовититѣ реплики интереснитѣ типове, съ които е на пълнена пиесата ѝ придаватъ мно оригиналность. Вематъ участие доб ри сили на трупата, подъ режис ровката на г. Енчо Тагаровъ и з това не трѣбва да се съмняваме в успѣха на пиесата.

Всички да я посѣтимъ!

ковъ, Аксакови. Сътрудничи въ списание „Братски трудъ“ (съ собствени и преводни поетически произведения) —органъ на българскитѣ македонски студенти, отразяващъ въ себе си копнежитѣ на възраждащиятъ се българизъмъ по свобода и просвѣта. Най- голѣмата заслуга на К. Миладиновъ се състои въ издаването на народнитѣ македонски пѣсни събирани съ братъ му въ специаленъ сборникъ през 1861 г. въ Загребъ. Голѣма помощь за това обнародване му указва голѣмия приятель на славянитѣ епископъ Щросматеръ. Свѣтъ виждатъ хубавитѣ македонски пѣсни, носящи въ себе си мжката на страдалската земя.

Но какво?—Константинъ Миладиновъ се научава за арестуването на брата си и тръгва за Цариградъ Намира го. Но усърднитѣ полицейски власти улавятъ и него хвърлятъ и тоя „църски врагъ“ въ затворъ. Тъй Константинъ Миладиновъ, голѣмиятъ патриотъ и високо интелигентенъ българинъ съ вериги въ тъмничнитѣ зидове дава данъкъ на своето родолюбиво чувство. Тъй, и двамата братя, вѣрни служители на дълга, за своето си дѣло получаватъ вериги, тъмница и преждевременна мжчителна смърть.

„Нощьта бѣше студена, мрачна и сурова!.. пѣе поетътъ за януарската нощь, 1862 год. която поглъща предсмъртнитѣ стенания на братята!,..

Правдата е вѣчна! Такава вѣра въ доброто, въ правдата се разискря отъ вѣкове въ душитѣ на всички македонски мжченици. Тѣ, всички страдалци на човѣчеството, сж носили въ сърдцето си вѣчноживиятъ, вѣчнобудниятъ духъ прометейски, горѣлъ, напримѣръ, въ сърцата на Бруно, Хуса, Галилея! А въ реда на славянскитѣ мжченици—герои ще се споменаватъ винаги имената на братя Миладинови!

И въ нашия край сега да упомнемъ свѣтлата 70 годишнина отъ смъртьта имъ съ дълбоко чувство на обичь и признателность! Направдно съотечественикътъ имъ Райко Жинзифовъ оплаква смъртьта имъ въ своята елегия:

„ Въ градъ презморский, приморский.

Оставиха снаги и кости.

А гробъ имъ не знаятъ! То мѣсто.

Премило, прекното, предраго!“, защото сѣкашъ пророчество звучи въ завета на Д. Миладиновъ:

„ Азъ отивамъ на вѣрна смърть, но народътъ, българскиятъ, за когото ще умра, нѣма да умре заедно съ мене. Той ще остане и единъ день ще възтържествува величествен Тогава ще оцени и моята кръвь“.

— — — — — — — — —

Гробътъ на всички мжченици на човѣчеството ще трѣбва да се търси тамъ, отдето изгрѣва доброто за това последното. Само по такъвъ начинъ живота и смъртьта се примиряватъ и взаимно оправдаватъ.

Благодарность *Подписаниятъ В. Патроновъ отъ гр. Силистра, считамъ за най приятенъ дългъ да изкажа публично моята най горѣща благодарность на г-жа Д-ръ ОЛГА СТАНЕСКИ, която подпомогната отъ г. Д-ръ ЧАКЪРОВЪ, на 9-1-1932 год. при една криза вследствие на сърдечна болесть, благодарение на бързитѣ и рационални мѣрки, спаси живота ми. Благодаря вжщо и на г. Д-ръ Чакъровъ за усърдното му участие при лекуването ми, презъ време на лекуването при кризата.*

В. Патроновъ

Tip. „Progresul“ S. A., R.—Silistra

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Грежда редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

Унгарцитѣ и ние въ защита на малцинственитѣ права

Унгарското малцинство въ гр. Брашовъ (Трансилвания) е отправило следното искане до Брашовското общинско управление:

1. Числото на чиновницитѣ унгарци въ общината да бжде пропорционално съ числото на жителитѣ унгарци въ града. Това да бжде задължително и да започне да се прилага отъ деньтъ на подаване молбата;

2) При откриване на чиновническо мѣсто въ общината отъ кандидатитѣ за него да се иска да знаятъ ромънски, унгарски и нимски езици.

3) Чиновницитѣ, които сега служатъ въ общината и не владѣятъ тритѣ езика, да бждатъ премѣстени въ други учреждения, които нѣматъ широки връзки съ мѣстното инородно население.

Тѣзи искания на унгарското малцинство, така формулирани и отправени до Брашовската община, намираме въ в. „Ново Единство. брой 133 отъ кждето ги заемаме.

Унгарцитѣ, добре организирани като етничаско малцинство въ Ромъния, се застжпватъ за правата си гарантирани имъ съ международни договори, подписани и отъ Ромъния, чиито поданици сж. Тѣ въ искането си до общината точно означаватъ какво искатъ за момента.

Това искане говори,че както въ посочената община, така и въ другитѣ общини, въ които живѣе унгарско малцинство, не се търсятъ услугитѣ на унгарцитѣ при уредбата на общината, не се зачита и езика имъ при сношението имъ съ управата на сжщата община. Това незачитане на мѣстнитѣ хора и недаване възможность да си служатъ съ езика си при сношението имъ съ общината ги е накарало да отправятъ искането, приведено въ началото на тѣзи редове. Може да не получатъ маджаритѣ онова, което искатъ точно въ формата и размѣритѣ въ каквито го искатъ, но факта, че тѣ искатъ права, за които самъ министъръ председателя г-нъ професоръ. Н. Иорга заяви предъ чужди хора, че малцинствата въ Ромъния се ползуватъ напълно отъ тѣхъ и ще накара ония, които ги оспорватъ да бждатъ отстжпчиви, а ония които ги искатъ да бждатъ по настойчиви, Важното е, че се започва борба, на която края не може да бжде другъ освенъ признаване искането на унгарцитѣ за законно справедливо и задоволяването му напълно.

Правата, отъ които се ползуваме, за да не бждатъ похитени, трѣбва непрестанно да бдимъ надъ тѣхъ, а правата, които ни сж признати по законъ и договоръ, за да се ползуваме отъ тѣхъ, трѣбва да се боримъ и да заставимъ ония, които ни ги оспорватъ, да ни признаятъ правото да се ползуваме отъ тѣхъ. Его, това правятъ унгарцитѣ. Тѣ предявяватъ искането си и въ сжщото време заявяватъ, че ще водятъ борба, за да се ползуватъ отъ признато право и въ близко или по далечно време ще сполучатъ.

Ние, българитѣ въ Нова Добруджа, сме въ сжщото, ако не и въ по лошо положение. И намъ се отрича правото да бждемъ служители и уредници въ учрежденията и общинитѣ, които ни обслужватъ, и нашия езикъ се не зачита въ тѣзи учреждения. Но, до като другитѣ изявяватъ готовность да се борятъ за признати права, ние не проявяваме никакви признаци като малцинство, че претендираме за нищо по-вече отъ онова, което имаме. Въ насъ при никой случай не се е говорило, че и ние имаме право да участвуваме въ общинитѣ като служители и уредници, пропорционално съ броя на малцинствата ни въ общината.

Града би трѣбвало да даде примѣръ за водене на тази борба. Отъ тамъ би трѣбвало да се започне и осмисли инициативата, която би ни повдигнала и въ собственитѣ ни очи, и би заставила другитѣ и да ни уважаватъ, и да се вслушватъ въ исканията ни. Намъ липсва много, за да подememъ такава борба и да я водимъ съ успѣхъ. Организацията, която би оживила тази борба се опартизани още преди да се роди и днесъ никой вече не говори за нея.

И все пакъ организираното българско малцинство ще може да подеме и успѣшно да изнесе борбитѣ ни за малцинственни права. Въпреки всичкитѣ ни недъзи, духътъ на времето налага и ние ще трѣбва да изпълнимъ едно отъ голѣмитѣ си задължения, къмъ интереситѣ на цѣлото.

Дяволътъ и змията

—Защо си тъй посърнала? Какво ти е?—запиталъ дяволътъ единъ пжть змията.

—Не съмъ доволна отъ себе си!—отвърнала змията.—Блъскамъ се, трепя се—не ми върви, не ме бива за нищо вече!

—Какъ те не бива за нищо! Не си ли и днесъ това, което си била винаги—змия върла и люта, змия безпощадна, змия човѣко ненавистна? Не си ли и сега все сжщата усойница, която върши зло отъ любовь къмъ злото?

—Да, господарьо! И днесъ, както винаги, азъ злосторствувамъ ревностно и неуморно!

—Какво ти липсва тогава?

—Моето хапене не е вече опасно... Хората сж хитри въ сегашния вѣкъ... Медицинската наука днесъ не е такава, каквато бѣше едно време—тя сега прави чудеса съ своитѣ произведения.

—Е, най-сетне? Какво би искала?

—Ахъ, защо не обладавамъ азъ неизцѣримъ ядъ, ядъ смъртоносенъ, ядъ, който да поваля човѣшкото сжщество, да го смазва, да го задушава?

—Значи, искашъ да те преобразя, да те пресъздаъ?

—Да, господарьо!

—Какво искашъ да станешъ? Избери!

—Клеветникъ!

Дунавски стопански блокъ и България

Въ последно време често се говори за образуване на стопански блокъ отъ крайдунавскитѣ държави. Като участници въ този блокъ се споменаватъ държавитѣ отъ малкото съглашение—Чехославия, Ромъния и Югославия и къмъ тѣхъ се присъединяватъ и победенитѣ—Австрия и Унгария. България, макаръ и крайдунавска държава, не се споменава, като участница въ този блокъ.

Идеята за образуване на този блокъ се е зародили въ Франция, като противовесъ на идеята за сливането на Австрия съ Германия, но тя сега се подема на ново отъ твърде деятелния министеръ председатель на Франция г-нъ Тардьо, който е успѣлъ да спечели въ полза на този блокъ Англия и Италия.

Затрудненото стопанско положение, което преживѣватъ държавитѣ отъ Малкото съглашение и политическитѣ връзки, които ги свързватъ съ Франция, обясняватъ достатъчно ясно голѣмата заинтересованость, която Франция влага въ образуването на този блокъ. Стопанскитѣ му задачи не сж още достатъчно изяснени, но че има и политическа подкладка, въ това никой не се съмнява.

България не е поканена да участвува въ този блокъ, но все пакъ българското правителство е заявило, че желае да участвува въ него. По този случай старияъ общественикъ г-нъ Янко Сакъзовъ е заявалъ предъ в. „Заря“:

„Дунавското стопанско споразумение го дирятъ Франция, Чехия и др. по с в о и стопански и политически съображения. За насъ мѣсто тамъ не ще се намѣри, освенъ, ако споразумението обхване голѣма частъ отъ Европа. За насъ по вече подхожда по култура, минало и стопански ръстъ едно балканско или поне едно Юго-Източно споразумение. Всички данни говорятъ за нуждата отъ едно стопанско разбирателство съ Турция, Гърция и други. България не

БРИАНЪ

На 7 т. м. внезапно се е поминалъ въ Парижъ Аристидъ Брианъ. Никое друго име на държавникъ въ свѣта не се е споменавало тъй често въ последнитѣ години следъ войната, както името Брианъ. Той е билъ единадесетъ пѫти министеръ председатель на Франция и два пѫти по толкова е билъ министеръ на външнитѣ работи и въ други кабинети. Той не бѣ държавенъ мѫжъ само на франция, но и голѣмъ политикъ на Европа, безъ чието съдействие не се започваше нищо и не се решаваше нито единъ въпросъ отъ важность за Европа и свѣтовния миръ въ годинитѣ следъ войната.

Той бѣ единъ отъ най-голѣмитѣ работници за създаване на условия на истински и траенъ миръ, чрезъ възстановяване на взаимното довѣрие между народитѣ и чрезъ смекчаване на тежкитѣ условия въ мирнитѣ договори.

Локарно и пакта противъ войната сѫ два акта отъ безсъмнена важность за заздравяване на мира.

Последната негова голѣма политическа идея бѣ федериране на Европейскитѣ народи, която остана неосѫществена, поради сѫществуващитѣ още неправди и неравенството между тѣзи народи, наложени отъ мирнитѣ договори. Макаръ и да държеше за запазването на мирнитѣ договори, но той се въодушевяваше отъ духъ на отстѫпчивость и примирителность къмъ победенитѣ народи и това му даде смелость да каже предъ френскятъ парламентъ тѣзи знаменити думи: „Франция не може да остане безъ рискъ въ вѣчни вражди съ единъ великъ народъ, като германския.“

Неговата политика на примирителность упражняваше голѣмо влияние върху духоветѣ въ Франция, кѫдето шовинистичнитѣ настроения могатъ да вематъ връхъ всѣки моментъ и да компрометиратъ мира. Поради това всички народи въ Европа, победени и победители, искренно скърбятъ за загубата на Бриана.

трѣбва да приеме никакви политически обвързвания преди стопански да се разбере съ южни и източни съседи. Едно широко стопанско разбирателство може да доведе и ще доведе сигурно до едно общо политическо разбирателство, но оръжие на чужди цели не бива да ставаме“.

Разцеплението въ народната партия (Аверескани)

Личниятъ ражимъ, чийто главно проявление е повѣряването властьта на отдѣлни лица, а не на масовитѣ партии, като изразители на народната воля, даде още едно разцепление въ политическитѣ ни партии.

Още преди месеци, когато се видѣ, че и сегашното правителство е слабо, за да се справи съ голѣмитѣ аъпроси на времето, наложени отъ свѣтовната економическа криза, заговори се за една нова формация на правителство, въ която на личностьта Октавианъ Гога се запазваше ржководно мѣсто. Обаче той, г-нъ Окт. Гога, бѣ най видиото лице въ народната партия следъ г-нъ Маршалъ Аверескy. Актъ на недисциплинираность би било да се ангажира въ едно псевдо коалиционно правителство, въпреки волята и съгласието нн г-нъ Маршала. А той това съгласие не би го получилъ никога, защото г-нъ Маршалъ Аверескy мисли по иначе за нашия политически животъ. Г-нъ Маршалъ Аверескy смѣта коалиционнитѣ правителства за неудобни за нашитѣ политически нрави. Намъ трѣбва споредъ него правителство съ свлна ржка, а такова може да бѫде само правителство създадено отъ една партия.

Едно оттегляне отъ партията не би било изгодно за г-нъ Окт. Гога Мечтаната политически роля въ новата правителствена формация би могълъ да играе все пакъ, ако разполага съ достатъчно съмишленици.

При тъй сложенитѣ политически условия и при неуспоримата численость и сила на либералната и нац. царанистка партии, разцеплението бѣ почти готово. То чакаше само поводъ.

Г-нъ Окт. Гога лесно го намѣри Органа на партията „Indreptarea„ печата статии по конституционнитѣ въпроси и прерогативитѣ на краля.

Тѣзи статии бѣха изтълкувани, че подронватъ основитѣ на монархията и компрометиратъ кралската власть. И въ името на монархията и народното единение олицетворено въ личностьта на краля, двата ржководни принципа на партията, г-нъ Окт. Гога обяви изневѣрата на г нъ. Маршалъ Аверескy на партията и свика изпълнителния комитетъ да се произнесе.

Успѣхътъ му бѣ повече отъ очакваниятъ. На 12 мартъ отъ 66 организации, колкото имала партията, сѫ се явили 45, отъ 143 члена на изпълнителниятъ комитетъ се явили 92. Заседанието е сѫ но за законно, понеже сѫ присъствували повече отъ 213 отъ ганизациитѣ и г-нъ Окт. Гога прогласенъ за шефъ на народна партия.

Г-нъ Маршалъ Аверескy, разбира се, сѫщо се счита за шефъ на партията. Фактическото положение обаче е, че народната пиртия не сѫществува, а ще се проявяват отдѣлни бивши нейни политически лица. Въ последнитѣ избори тя има едва 140,000 гласа.

Изъ окржга

с. Караджаатъ

На 23 Януарий т. г. колонистъ македонецъ Стоилъ Шапери шелъ да краде дърва отъ мѣстността „Бахчалъкъ“. Върналъ се селото, той разказалъ, че видѣлъ гората бандити, които, му взели цървулитѣ и 20 лей. Шефа бързо събира потера отъ колонисти, македонци, добре въоржжени и българи съ празни ржце и тръгват да гонятъ бандититѣ. Навлизатъ въ гората и достигатъ до сѣчището, което работятъ българи отъ нашето село и отъ Кючарбунаръ. Гр ския стражаръ Драганъ Желѣзко съ нѣколко души отъ селото закъснѣли на сѣчището и тамъ свари шефа, който води потерата и ги арестува. Докараха въ село и до поста ги наредиха на 10 метра далечи единъ отъ други, като поставиха часовой ги пази да си не говорятъ.

Между арестуванитѣ е изправен на край поста и жената на Вълчо Ивановъ, защото още въ гората шефа го е ударилъ съ приклада

Йорданъ Йовковъ

ПО ЖИЦАТА

Още докато го бранѣше отъ кучетата, Петъръ Моканина разбра, че тоя непознатъ селянинъ не се е отбилъ при него току-тъй, а го гони нѣкаква беда. Затуй той се и ядоса на кучетата, нахока ги и пакъ погледна селянина: по червения елекъ се познаваше, че е отъ торлацитѣ, откъмъ Дели-Ормана. Високъ, едъръ човѣкъ бѣше; сиромахъ и каточели сиромахъ се е родилъ,— и това си личеше: ризата му бѣше само кръпки, едро и неумѣло шити, поясътъ му оръфанъ, потуритѣ— сѫщо. Бѣше босъ. Инакъ, да го гледашъ—човѣкъ планина, но Моканина набързо го претегли въ ума си и реши, че е отъ онія меки, отпуснати хора, за които се казва, че и на мравята пѫть струватъ.

Селянинътъ поздрави, измънка нѣщо като „какъ сте, добре ли сте“, но явно бѣше, че мисли за друго и друга грижа има въ очитѣ му. И, като погледна нѣкѫде напредъ и посочи съ ржка, той попита, не е ли на тая страна селото Манджилари и колко пѫти трѣбва да има до тамъ. Моканина му разправи и едвамъ сега забеляза, че на шосето бѣше се спрѣла една каруца съ единъ конь. Тая каруца селянинътъ бѣше оставилъ, за да дойде при него. Вжтре седѣше жена, мушнала ржце въ паявитѣ си, превита; ржченика и не бѣше забраденъ, а съ отпуснати настрани краища, за да и е леко. Че бѣше горещо—горещо бѣше, но Моканина знаеше, че когато женотѣ отпуснатъ тъй ржченика си, мѫчи ги не толговъ жегата, колкото нѣщо друго. Отзадъ въ каруцата завита донѣкѫде съ черга, сложила глава на черни селски възглавници, лежеше друга жена, помалка, навѣрно момиче. Тя гледаше настрана и лицето и не се виждаше.

—Та май болно имашъ — каза Моканина.

—Имамъ. Една момичка имамъ болна.

Селянинътъ погледна къмъ овцетѣ, запладнени на поляната, задържа очитѣ си надъ тѣхъ, но не ги виждаше, а погледътъ му, пъленъ съ грижа, тъй си и блуждаеше.

—Бе тя наша каквато е—рече той —остави я!

—Не си тждявашенъ ти, отгде си? —попита го Моканина.

—Отъ Кичукъ-Ахмедъ, Надежда му думатъ сега, при Канарата. Доходялъ съмъ тждява. Азъ ходя изъ селата, продавамъ хума—хубава хума излиза въ наше село. Хубава е, купуватъ я женитѣ. Когато слѣза надолу къмъ морето, купувамъ пъкъ за насамъ кое риба, кое грозде, кое какъ се случи. Сполай на Бога—прехранваме се. Само да не бѣше ни се случила тавъ бела...

Той седна на земята, извади кожена кесия съ тютюнъ и запо да си прави цигари. Моканина на до него и видѣ какъ дебе му мазолести пръсти треперѣха, то сливаха цигарата.

—Не ни трѣятъ децата—запо той,—Измрѣха ни две-три още ки. Ей-тукъ ни остана само (той ледна къмъ каруцата). Гледали го като очитѣ си. Отъ устата съмъ отдѣлялъ, да му купя що, да му направя дрехи, та да му е мжчно, като гледа другите Нейсе, даде Господъ, запазихме досега. А отъ нѣкое време— Нѣма нищо, а вехне. Слушамъ, мала на майка си—мжчно и че дружкитѣ и се изпоженили, още стояла. „Що се кахъришъ, чедо, думамъ и, и твоя късметъ извѣзе. Що гледашъ другитѣ? кати сж. Сегашнитѣ ергени тъй —богати жени търсятъ. И ти ожененшъ, гледай си работата, престарѣла“.

—На колко е години?

пушката си въ гърдитѣ нѣколпѫти и той избѣгалъ, та вмѣснего жена му е трѣбвало да говаря за закъснението му на бота въ сѣчището. Три дни и и нощи тѣзи хора сж държани нъ на открито и на четвъртий нь по заповѣдь на единъ джанрмски офицеръ, който мина презъ лото, се започна разследването имъ. Отъ разследванитѣ искали да визнаятъ, че Драганъ Желѣзковъ малъ връзки съ бандити и имъ силъ ядене въ гората. Никой не могълъ да твърди подобно нѣщо, щото не е могълъ да приведе икакви доказвтелства за това, а ленитѣ все още сж толкова чести хора, че смѣтатъ за смъртенъ рѣхъ да се клеветятъ. Следъ това к бити всички най жестоко, бита и жената на Вълчо Ивановъ, но икой не казва онова, което искатъ ѣзи, които разследватъ.

Едничъкъ Халимъ Али Мустанъ, който служи като помощникъ на орския Драганъ Желѣзковъ излѣе да свидѣтелствува, че е видѣлъ андититѣ и нему поржчали да каже а Драгана да имъ приготви ядене. али той направи това съ чиста ъвестъ, или срещу обещано повиение въ службата, това не знаемъ ие въ село, но гузното му дъркане къмъ близкитѣ на Драгана следъ това, което направи, ми дава основание да предполагамъ лошото за него.

Следъ това Драганъ е билъ подложенъ на истезания, каквито може да измисли жестокостьта и следъ като изнемощѣлъ и не могълъ да се владѣе, съгласилъ се да призна това, което му искали.

Следъ това освободиха всички, Драгана и помощника му Халимъ откараха въ Силистра. Въ затвора Драганъ повече отъ месецъ и не се знае, до кога ще остане тамъ за обвинение, за което нѣма никакви доказателства.

Страшни дни и нощи преживѣхме ние всички въ село при водене на предварителното следствие.

Селенинъ

Село Кочуларъ.

Въ село всички живѣемъ съ мисъльта, че презъ идното лѣто нивитѣ ни ще бждатъ комасирани и всѣки ще получи новъ дѣлъ ниви срещу признатитѣ му отъ комисиитѣ по провѣрката и ще ги получи на друго мѣсто. Поради това всѣки бърза тази зима да отсѣче и последното дръвце отъ нивита си, което е отгледалъ, може би, съ голѣми грижи за да има сѣнка, на която да се отмори въ лѣтнитѣ горещини, и нивитѣ постепенно заприличватъ на безкрайни степни полета. Общината на врема се досети и издаде заповѣдь, съ която забраняваше да се сѣкатъ дървета отъ нивитѣ. Почти всички посрещнаха тази заповѣдь, съ облекчение, защото чувствуваха, че е неразумно да се сѣкатъ тъй безразборно дърветата отъ нивитѣ, дори и такива, които би могло при разумностопанисване да се облагородятъ и направятъ доходини. Добре, но радостьта имъ не трая много дни, защото с к о р о тази заповѣдъ, общината започна да прилага само по отношение на българитѣ и турцитѣ, а колониститѣ—македонци свободно сѣкатъ и никой не ги спира. Сѣкатъ тѣ само отъ ония мѣста, които ще се паднатъ на мѣстнитѣ жители. (плана е изложенъ въ общината и всѣки знае точно мѣстото, кждето ще има нивата си), а сж твърде грижливи за ония мѣста, които ще се дадатъ тѣмъ. Никой не смѣе да отсече отъ тамъ дори и вършинка. Така хората, които ржководятъ общината и би трѣбвало да пазятъ цѣлокупнитѣ интереси, пазятъ интереситѣ само на незначителна часть отъ хората на общината които смѣтатъ за свои, а сж нехайни къмъ интереситѣ на голѣмото болщинство.

Въ нашето село кражбитѣ презъ тази година сж тъй обикновенно нѣщо, че вече хората на тѣхъ гледатъ като на нѣщо което е въ реда на нѣщата. На 6 т. м. детето на Акифъ Османъ отишло да прибере тритѣ кози, едничъкъ имотъ на цѣлата кжща, отъ пастира и като ги кара за дома си, нѣкжде по пѫтя се спира на приказка съ другарчета, а козитѣ си заминали къмъ дома. Детето скоро следъ тѣхъ отива си дома и въ двора сварва дветѣ кози, едната липсала.

Потърслатъ я тукъ, тамъ, никждe не я намиратъ. Нѣма я и до днесъ Така се губятъ овци, кози, свини, за домашнитѣ птици и не се говори дори, само на българи и турци. Много рѣдко е случай да се открадне и на колонистъ—македонецъ. Не е открита и до днесъ нито една кражба, не е наказанъ нито еднъ крадецъ.

Пострадалъ селенинъ

ТЕАТЪРЪ

На 12 т. м. любителската театрална трупа при благотворителното дружество „Добродетелка“ представи „Недомѣрче“ или Детето на улицата, пиеса въ три действия отъ италиянския писатель Дарио Никодеми.

Действието се развива всрѣдъ хора съ възгледи за живота, доста необикновени за насъ. Въ мръсенъ хотелъ живѣе инженерътъ Тито съ приятелката си Франка, бивша певица. Инженерътъ е безъ работа, безъ срѣдства и не може да изплати даже и смѣтката си въ хотела. Отъ разговора, който тѣ водятъ по между си се вижда, че отношенията имъ сж доста натегнати. По рано, когато сж се събрали да живѣятъ наедно, неговото положение е било по-добро, тя навѣрно е била желана отъ него и той е хранѣлъ подруги чувства къмъ нея. Но сега, налегнатъ отъ нуждата, тя му е въ тяжесть и той не се стеснява да и каже и тежки думи, които я оскърбяватъ. Франка е въ твърде раздразнено състояние, защото чувствува тежкото положение, въ което се намира. Инженерътъ Тито Саки обаче е изработилъ за построяването на желѣзница въ Либия проектъ, който е представенъ въ министерството за удобрение. Той храни надежда, че ще бжде натоваренъ съ постройката на желѣзницата и съ това ще бжде спасенъ отъ мизерията.

Отъ друга страна неговиятъ приятель Джулио Бернини, човѣкъ на понапреднала възрасть, тоже инженеръ, е въ добро материално състояние. Той живѣе съ жена си въ кжща съ разкошна обстановка. Къмъ тоя приятель Тито се обръща отъ време на време за помощь, която първия му дава съ готовность. Жената на Джулио Бернини е свѣтска дама и подържа интимни отношения съ младия инженеръ, а къмъ мжжа си се отнася доста пренебрежително.

Съ тия хора идва въ съприкосновение едно младо девойче, безъ майка и баща и отъ ранни години принудено да се скита изъ улицитѣ. Когато е гладно изпросва си коматче хлѣбъ, а когато му се отдаде случай изпълва поржчки съ готовность и акуратность. Това дете отрасло подъ ясното италиянско небе е безъ злоба, безъ умраза къмъ хората, даже и къмъ тия, които сж се отнасяли зле съ него. По-голѣмата часть отъ живота си то е прекарало на улицата. Тя е неговата учителка и възпитателка. Природно интелигентно и досетливо, то вижда нѣщата, тъй както сж въ действителность; всичко действува надъ него непосредственно и то си съставя собственъ моралъ за отношенията между хората. Тълкува по своему понятието семейство и други различни явления въ живота.

(следва идния брой)

—Къмто двайсеть. Сега на Богородица ще стори двайсеть.

—Е, че младо е момичето.

—Младо, ами.

Селянинътъ замълча и пакъ загледа овцетѣ, безъ да ги вижда. Нѣкжде наблизо всрѣдъ жегата пищѣше жътварь.

—Това лѣто ми се замоли да съмъ пуснѣлъ да иде да жъне. Сиромаси сме, нуждаемъ се, ама като я гледахъ такава слабичка, болнава, ме ми се пущаше.—Моля ти се, тейко, пусни ме, и азъ искамъ да ида съ момичетата.—Хубаво, като е тъй, пуснахъ я. Сега какво е станало, не бѣхъ тамъ, не зная. Въ къра дѣ- атаха, въ къра ставаха. Зная го тъй, както ми го разправя тя. Веднажка вкънали цѣль день, вечерьта яли, —после пѣли момичетата, смѣли се. Легнали си. Нонка—той се казва мойто момиче — си легнала и тя. Легнахъ си, кай, тейко, между снопитѣ, подъ единъ кръстчецъ, легнахъ си на заветъ, да не ми духа, и се завыхъ. И съмъ заспала. По едно време усѣтихъ, кай, нѣщо тѣжко, нѣщо студено, ей тукъ на гърдитѣ си. Като отворихъ очитѣ си: зъмя!

—Бре!

—Ами, зъмя. Навила се и легнала на гърдитѣ ми. Извикала, па съ всичкия си страхъ я зграбчва и я захвърля!

—Захвърля я! По жътва става туй. Чувалъ съмъ зъмя е влизала и въ устата на нѣкоя жена. Ама да я ухапала, не я ухапала, нали?

—Не, не е. На гърдитѣ ми легнала, взема я и я хвърля! Тъй ми разправи. Сънь ли е било, истина ли е било—не знамъ. Отъ тогазъ момичето не го бива. Ей го, изсъхна като вейка. Гръдьта го боли. „Тамъ, кай, гдето бѣше зъмята ме боли“.

—Ама работа, ама работа!—чудеше се Моканина. Ами сега где го водишъ? На дохторъ ли?

—Дохтори: колко дохтори промѣнахме. Водя го сега азъ... хм... какъ да ти кажа... На мене да остане, не вѣрвамъ, ама жени нали сж, пъкъ болна е, чедо е...

Гласътъ му трепна и той замълча. Загледа се, затегли безъ нужда ту мустацитѣ си, ту брадата си, небръсната отдавна, корава, прошарена съ цѣли снопчета отъ бѣли косми. Нѣмаше нужда да казва нѣкой на Моканина, че всѣки бѣлъ косъмъ бѣше бѣлегъ на една грижа.

—Онази вечерь—продължи селянинътъ—дойдоха си нашенци отъ скеля. Продумали каквото продумали—знамъ ли? Охолни хора, може и шега да си биятъ. Пъкъ дотърчава тогазъ у насъ Стоеница, кумица ни е, една уста, една маоговнайница.—Гунчо, вика още отъ вратата—къ фметъ си ималъ, късметъ имала и Нонка. Хайде да е на хаиръ.— Какво има? — думамъ.—Дошли си отъ скеля Никола и Пеню, Сидеровитѣ, тѣ казватъ, че въ Маджилари се явила... явила се една бѣла ластовичка! Досущъ бѣла, като снѣгъ.— Е? — Ти, кай, знаешъ ли що е бѣла ластовичка? Тя, кай, на сто години я се появи веднажъ, я не, ама който я види, отъ каквато и болесть да е боленъ, оздравя! Гунчо, кай, да върнишъ, хичъ да не стоишъ. Заведи Нонка. Ехъ, може ли—заплака момичето, заловя се майка му. И на, дойдохме.

—Ама истина ли е?—извика Моканина.—Кжде била тавъ ластовичка.

—Нали ти казахъ, тукъ се явила, въ Маджилари.

—Бѣла?

—Досущъ бѣла.

Както бѣше учуденъ, Моканина се озърна и погледна къмъ шосето: всѣки день запладняваше стадото все на тая поляна, но като че ведвамъ сега забеляза колко много ластовички бѣха накацали по телеграфната жица. Пъкъ и не бѣше чудно: наближаваше Преображение Господне и по това време ластович-

За едно отложено годишно събрание

На 13 т. м. бѣ насрочено годишното събрание на акционаритѣ на българската печатница „Прогресъ“. Събранието не се състоя, поради неявяване на исканото число акционери, носители на опредѣленъ капиталъ. Отложи се за 27 т. м., когато ще се състои, колкото акционери и да се явятъ.

Отъ явилитѣ се на това не състояло се събрание акционери и пълномощника пролача намѣрението на идейнитѣ ржководители на българското общество, които отъ много време бойкотираха печатницата, като даваха за печать нуждитѣ имъ книжа въ друга печатница, че иматъ всички намѣрения да внесатъ и въ управлението на печатницата оная система, която практикуватъ въ обществото и която само руши и не дава нищо разумно. На това събрание се яви и вдъхновителя на раздоритѣ въ българското общество, адвоката и настоятеля г-нъ Г. Каргергиевъ, който не е акционеръ и, които до днесъ къмъ печатницата се е държалъ само враждебно, сега вдъхновенъ, сигурно, не отъ добри намѣрения. Съ своята дейность той е внесалъ само смутъ и разстроиство вредъ, кѫдето се е докосналъ. Българското общество и неговитѣ най свидни учреждения—училищата, се друсатъ отъ основи отъ неговата ненаситна злоба и мъсть.

Театралната секция, която ржководеше, не сѫществува—той я унищожи. Музикалното дружество „Сѣдянка“, дейностьта на която той направляваше, е разстроена и само по негова вина днесъ има и второ музикално дружество „Гусла“. Тои непрежалнато вдига въ душитѣ на добритѣ и довѣрчивни граждани отровата на умразата и раздухва вражда по междуимъ за да може свободно и спокойно, единъчъкъ той, да събира материалнитѣ облаги. Той сега се явява и въ останалото невасегнато отъ неговата злоба българско сдружение, печатницата „Прогресъ“, което що изпита сѫдбата на оныя български културни учреждения, въ които той се подвизава.

Чрезъ печатницата той цели да унищожи и „Пробуда“, която е трънъ въ очитѣ му още отъ първитѣ дни на появяването си, но тукъ ще има да глътне кость, отъ която никой щъркъ не ще може да го освободи.

Гражданитѣ, които нѣматъ абсулютно никакви причини да враждуватъ и стръвно да се преследватъ въ организацинтѣ си, които сѫ създали и крепятъ съ толкова много жертви, нека направятъ последни усилия и се освободятъ отъ хората, които само въ раздоритѣ намиратъ възможность за проявление.

Нека гражданитѣ—акционери, сами се явятъ на събранието и сѫдятъ за работитѣ на здружението съ собствения си умъ, който ще имъ подскаже правия пѫть, по който ще трѣбва да се движатъ за да задоволятъ най правилно културнитѣ си нужди.

Изборитѣ за председатель на Германската Република

На 13 т. м. се извършиха изборитѣ за председатель на германската република. Агитацинтѣ сѫ биле твърде оживени и интереса проявенъ отъ германцитѣ къмъ него твърде голѣмъ. Тамъ гласуватъ и жени тѣ. Резултатитѣ сѫ следнитѣ:

Всичко гласували 37.660,377 които се разпредѣлятъ между кандидатитѣ така:

Хинденбургъ—18,611,739
Хитлеръ—11,328,571
Телманъ—4,917,097
Дюстербергъ 2,517876

При това разпредѣление на гласоветѣ, смѣта се, че никой не е избранъ. За да се счете за избранъ една отъ кандидататѣ трѣбваше да получи отъ всички подадени глосове половината плюсъ единъ. На Хинденбургъ, за да бѫде провъзгласенъ за председатель не му достигатъ още 168,452 гласа. Ще стане втори изборъ, (балотажъ) при който ще се смѣтне за избранъ оня отъ кандидатититѣ, който получи най много гласове. Избора ще се повтори вѣроятно на 5 априлъ.

Изъ политическия ни животъ

Продължение сесията на законодателнитѣ тѣла

Съ кралски указъ, сесията и на камарата, и на сената, които трѣбваше да се закриятъ днесъ, 15 мартъ, се продължава до 1 Априлъ.

Въ останалитѣ 15 дни, покрай многото закончета, които ще се гласуватъ набързо, често безъ разискване, ще трѣбва да се гласуватъ тритѣ важни проекта; за земедѣлскитѣ задължения, за монопола на спирта и за промѣната на избирателния законъ.

Проекта за земедѣл. задължения.

Едва въ сѫбота, 12 мартъ, се привършиха общитѣ разисквания по закона. Всички политически партии се изказаха за идеята за намаляване земедѣлскитѣ задължения и засилване на земедѣлското ни стопанство. При гласуването на закона членъ по членъ, което сега започва, ще станатъ сѫщо голѣми разисквания. Всички почти оратори и партии заявиха, че не сѫ съгласни съ начина, по които се уреждатъ завадължениията и, че ще внесатъ своитѣ предложения. А и самъ г-нъ Аржетояну, автора на проекта, заяви, че ще приеме всички предложения, които биха донесли подобрение на проекта.

Споредъ изявленията пакъ на г-нъ Аржетояну ще се уредятъ само задълженията, направени за повдигане на земедѣлското стопанство.

Проекта за избират. реформа.

Това е проекта на Н-ц. Церканетския депутатъ Ед. Мирто, готвенъ още въ времето, когато партията имъ бѣше на власть Измененията засѣга разпредѣлението на мандатитѣ. Премахва се тъй наречената прима: даването на половината мандати на партията, която получи 40 на сто отъ гласоветѣ и участието и следъ това съ разпредѣлението то на останалитѣ.

Проектътъ предвижда пропорционалното разпредѣление по окржзи на мандатитѣ, и разпредѣлението, пакъ пропорцално, само че за цѣлата държава на недаденитѣ мандати при окржжното разпредѣление между остатъцитѣ отъ гласоветѣ неполучили мандатъ.

Проектътъ е отъ парламентарна инициатива и внисането му е посрещнато съ удобрение отъ гол часть отъ болшинството и при ното недоволство на дукиститѣ. председателя г-нъ Професоръ И е заявилъ, че удобрява проект ше го подържа.

Предполага се силно противо тавяне на м ръ Арженгояну. щастви ли се проектътъ ще се край на личнитѣ правителств ще се наложатъ коалиционнитѣ нистерства.

Цената на захарьта

Министерскиятъ съветъ, въ ка съ закона за намаление внос мито за чуждата захарь, е опр лилъ щото отъ 15 мартъ захарь се продава по 29 и 31 лей кр Н вено е намаление съ 4 лей на

Отзиви и бележ

Къмъ абонатит

Този брой на вестника прат само на платилитѣ за миналата дина абонати и на ония, к все още се надѣваме че ще плат

Ние твърдо вѣрваме, че мно ството отъ неплатилитѣ абонат сѫ сторили това, не защото не лаятъ, но защото въ тови моме не могатъ да сторятъ това. Го сме да имъ направимъ всички нения въ изплащането, стига Се явятъ въ редакцията или опълномощения въ селото чов ве да уговорятъ изплащанията.

Знаемъ, че има и такива, к имать възможность да платятъ не направиха това, защото не свикнали да плащатъ и ценятъ ницитѣ и изобщо книгата. Не ва не пращаме вестника. Тѣ не нуждаятъ отъ него.

Въ капана

Помошникъ комисара при с сата полиция г-нъ Буюклу една седмица е въ затвора. господинъ отъ четири години, о то е въ града, ни играеше роля полицията, като върховенъ какъвъ началникъ, комуто всич позволено, а за онова което тов позволява строгоститѣ на закон не бива да се прилагатъ по о шение на него. Вестницитѣ отвр на време съобщаваха за неговит вия, но той оставаше на слу Сега, когато е въ затвора, за разказватъ, че е извършилъ та голѣми фалшификации и злоу рѣба, че е чудно какъ е могълъ се укрива толкова дълго време да бѫде пазитель на имота и че та на хората.

И все пакъ той намѣри заслуже та си участъ и нека се надъва че ще му се отмѣри отъ правос дието наказанието, каквито засл ватъ тази категория служители.

катѣ и щъркелитѣ се събираха, да си ходятъ. Толковъ много бѣха ластовичкатѣ и тѣ нагѫсто една до друга бѣха накацали, че жицата бѣше увиснала и натежала като броеница. Много, но все черни.

—Та затуй съмъ дошелъ—каза посмѣло и съ облекчение селянинътъ.—рекохъ да те попитамъ, може да си я виждалъ, може да си чувалъ...

—Не съмъ, бретко, не съмъ. Бѣла ластовичка? Нито съмъ чувалъ, нито съмъ виждалъ.

По веднага моканина се досѣти, че може съвсемъ да отчая тия хора и каза:

—Пъкъ може да има. Може. Бѣлъ биволъ, бѣла мишка и бѣла врана —има. Може да има и бѣла ластовичка. Пъкъ и трѣбва да има, щомъ се е чуло...

—Кой знай?—въздъхна селянинътъ.—На мене да остане, не вѣрвамъ, ама жена нали сж...

Той стана да си ходи. Трогнатъ, Моканина сѫщо стана да го изпроводи и да види момичето. Като стигнаха до шосето, майката—жълта и сломена отъ тегло жена—още отдалечъ загледа мѫжа си, като че искаше по лицето му да познае какво е научилъ. Момичето още стоеше обърнато настрана и гледаше ластовичкитѣ по жицата.

—Човѣкътъ каза, че селото било близо—каза селянинътъ.

Като чу гласа му, момичето се обърна. Слабо бѣше, изподъ завивката едва личеше снагата му, стопена отъ болестьта, лицето му бѣше като восъкъ, но очитѣ му бѣха още свѣтли, още млади и усмихнати. То гледаше ту баща си, ту Моканина.

—Нонке, товъ чилякъ виждалъ ластовичката — каза селянинътъ и погледна Моканина.—Ей въ онуй село била, е! Хайде дано я видимъ и ние!

—Ще я видимъ ли, чичо?—продума момичето и яснитѣ му очи свѣтнаха.

Нѣщо се повдигна въ гърдитѣ на Моканина, задуши го, очитѣ му се премрежиха.

—Ще я видате, чедо, ще я видите—високо заговори той. Азъ я видѣхъ, ще я видите и вие. Азъ съ очитѣ си я видѣхъ, бѣла такава, бѣла. Ще я видишъ и ти. Да даде Господъ да я видишъ, чедо, да оздравѣешъ... я, млада си. Ще я видишъ, азъ ти казвамъ, че ще я видишъ... и ще оздравѣешъ, чедо, не бой се...

Майката стисна очи и заплака. Високиятъ едъръ селянинъ се закашли хвана коня за юздитѣ и го поведе.

—Хайде съ здраве! викаше следъ тѣхъ Моканина.—Близо е селото. Все по теля, все по теля!

Той дълго стоя на шосето и гледа подиръ каруцата. Гледаше майката съ чърния и чумберъ, момичето легнало до нея, високия селянинъ, който крачеше прегърбенъ и водѣше малкото конче, а надъ тѣхъ, между всѣки ова телеграфни стълба ластовичкитѣ се разхвърчаваха, по пакъ се връщаха и кацахе на цата.

Замисленъ, Моканина се въ приовцетѣ си и се залов отново царвулатѣ, които правѣше отъ щавена конска кожа „Бѣла ластовичка—мислѣше си той.—Има ли я!“ Но нѣщо го подпираше въ гдитѣ, мѫчеше го. И, като пу шилото и погледна къмъ небето, извика:

—Боже, колко мѫка има по свѣтъ, Боже!

И пакъ се загледа подиръ ка цата.

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Отговаря редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

Двама богаташи

Стихотворение въ проза отъ Ив. С. Тургеневъ

Когато ми хвалятъ и превъзнасятъ богаташа Ротшилда, който отдѣля отъ грамаднитѣ си доходи цѣли хиляди за възпитание на дѣца, лѣкуване на болни и прѣглеждане на стари,—азъ го хваля и се умилявамъ.

Но, като го хваля и като се умилявамъ, азъ не мога да не си спомня за едно много бѣдно селско семейство, което бѣ приело въ своята разорена кжщурка осиротѣлата си сестриница.

—Като приберемъ Катинка, казваше жената, послѣднитѣ ни стотинки ще отидатъ за нея,—не ще има съ какво да си купимъ соль, да посолимъ чорбата. . .

—Е. . . ний пъкъ нея. . . и не солена,—отговори селенинътъ, нейния мжжъ.

Дале-е-ечъ е Родшилдъ отъ тоя селянинъ!

НА СЖДЪ ВЪ КОНСТАНЦА

На 21 т. м, въ апелативниятъ сждъ въ Костанца се гледа дѣлото противъ в. „Пробуда“ заведено отъ сержентитѣ при Кара-орманския жандармски постъ Владъ Раду и Туцу Павелъ. Сержентитѣ се почуствували наклеветени отъ изнесенитѣ въ вестника факти за тѣхнитѣ подвизи вършени надъ беззащитнитѣ селяни. Следъ като бѣха нанесли жестокъ побой надъ съвършенно невинни хора отъ село Бръчлан, тѣ съ силата на властьта, която имать въ село, си бѣха обезпечили и сигурность, че нѣма да бждатъ сждени отъ пострадалитѣ. Това ги одързостява и тѣ поискали отъ сжда да възстанови тѣхното име на честни служители на реда и правото въ селскитѣ общини, като бжде осжденъ писачътъ на статиитѣ въ вестника. Тѣ посочили и хората, които ще докажатъ тѣхната невинность предъ сжда. Тѣ напълно вѣрвали, че посоченитѣ отъ тѣхъ хора нѣма да посмѣятъ да кажатъ истината за тѣхнитѣ подвизи и спокойно сж чакали една присжда, съ която ще се наложи най тежкото наказание на писача.

Предъ сжда се явиха почти всички посочени отъ тѣхъ хора, като свидѣтели по дѣлото и нито единъ не бѣ призованъ отъ свидѣтелитѣ посочени отъ насъ. И въпреки това, единъ отъ нашитѣ редактори кой то пое отговорностьта за изнесенитѣ факти, чрезъ своя защитникъ настоя дѣлото да се гледа. Той бѣ твърдо увѣренъ, че нашия селенинъ, правдивъ и непокваренъ, и честенъ въ своитѣ помисли. нѣма да измени на себи си и сега, а посоченитѣ отъ тѣхъ свидѣтели не биха направили изключение и, като кажатъ и десетинката отъ онова, което сж видѣли, чули, или изпитали на свой гръбъ отъ грижитѣ на тѣзи сержанти, ще бжде достатъчно да ги представи въ истинскиятъ имъ ликъ, за да си направи и сжда правилното заключение по дѣлото.

И дѣлото се гледа. Заредиха се единъ следъ другъ свидетелитѣ и разказаха не само онова, което бѣ съобщено въ вестника, но и толкова много още други факти изъ дейностьта на „оклеветенитѣ“ сержанти, че не остана никакво съмнение, какво изнесеното въ вестника е не само истина, но и далечъ не всичко, което би могло да се каже за тѣхъ.

Нито единъ отъ свидѣтелитѣ не измѣни на дадената клетва, а простичко и непристорено разказа само онова, което е видѣлъ и изпиталъ.

Следъ като и адвоката, приятель на вестника, произнесе умѣло своята сполучлива защитна речь, сжда произнесе оправдателна присжда за нашия вестникъ. Оправдателната присжда за насъ е и едно косвено осжждане и на сержентъ инструкторитѣ Владъ Раду и Туцу Павелъ. Това е едно признание, че тѣ, наистина, сж нанисали побой надъ граждани и съ това сж престжпвали повѣленията на законитѣ, които имъ гарантиратъ неприкосновенность. Законитѣ трѣбва да бждатъ прилагани еднакво по отношение на всички и виновнитѣ трѣбва да понисатъ строгоститѣ имъ, както се ползуватъ и отъ закрилата имъ.

Най малкото удовлетворение, което следва да се даде на ония много измжчвани хора отъ Кара-Орманската община е, да бждатъ привлечени подъ отговорность тѣ, сержентитѣ, за преувеличаване на

ЕДНО ПРЕНЕБРЕЖЕНИЕ

Въ комисията, която ржководи работитѣ на Силистренската община, участвуваше и едничекъ българинъ, г-нъ Д. Ковачевъ. Отъ единъ месецъ той е заменен съ ромънецъ и въ управлението на общината българското население нѣма представитель, макаръ, че то по численость е половината отъ всички жители на града. Това не е само едно пренебрежение на това население, което въ цѣлокупния животъ на града играе не последна роля, а по участие въ плащане на данъцитѣ за нуждитѣ на общината държи, вѣроятно, първо мѣсто. И все пакъ това население бѣ грубо пренебрегнато и управляющитѣ не пожелаха да се ползватъ отъ неговия умъ по уредбата на общинскитѣ работи, както се ползуватъ отъ неговитѣ средства при събиране на общинскитѣ данъци за задоволяване нуждитѣ на общината.

Този фактъ остана, почти незабелязанъ отъ ония, които той тъй грубо засяга и непроявиха нищо за да отбележатъ, че тѣ, наистена, държатъ да бждатъ зачитани, като етническа група въ града и представени въ управлението на общината.

Това се дължи, ако не изключително, то поне въ голѣма степень на това, че гражданитѣ, които се занимаватъ съ активна политика, се числятъ въ щабовете на разнитѣ политически партии и чакатъ да заематъ мѣсто било въ общината, било въ друго изборно учреждение съ благоволението на партийнитѣ голѣмци, но въ никой скучай не разчитатъ на подръжката на своята етническа група за да се вълнуватъ и протестиратъ днесъ, че не биле зачетени, като малцинство. Дори и хората, които бѣха се напънали да правятъ национална партия и образуваха нейно управително тѣло, не посмѣйха да разкжсатъ връзкитѣ си съ партиитѣ които се числѣха до момента на обявяването ѝ. Това тѣ правѣха и продължаватъ и днесъ да правятъ съ оглетъ все за благата, които биха събрали при идването на власть на партията, въ която се числятъ. Тѣ знаятъ, че и партията, въ която се числятъ, ще има сжщитѣ отношения къмъ това малцинство и, дори, смѣтатъ, че това е въ реда на нѣщата въ Ромъния, защото не вѣрватъ въ възхода на демокрацията, която ще обезпечи за всички национални групи правилно културно развитие. Поради това и тѣхното пасивно държане при това грубо игнориране на малцинствената ни група при уредбата на общината.

Дългъ и труденъ е пжтя за организиране на малцинствената ни група и за ония, които тръгнатъ по

власть и нанисане на побои. Това е особенно необходимо да се направи по отношение на сержентитѣ, защото не сж тѣ еднички въ нашия край, които си мислятъ, че тѣмъ всичко е позволено по отношение на тукашното население и поради това много не се замислюватъ въ избора на средствата, съ които тѣ ще има да насаждатъ граждански добродетели въ хората отъ нашия край.

Ще трѣбва за бждатъ сждени побойницитѣ сержанти за да се покаже на тукашното много измжчено малцинственно население, че и надъ тѣхъ се простира защита на законитѣ, че и тѣ се ползуватъ съ правата на свободнитѣ граждани въ Ромъния. Само така ще се възстанови реда и авторитета на закона въ нашия край, кждето не сж еднички сержентитѣ отъ селската полиция, които подхранватъ възгледъ, че само съ побои ще се подържа правовия редъ въ Нова Добруджа.

НѢКОГА И СЕГА

Въ сената при обсѫждане на проекта за реформа на висшето образование, неочаквано е билъ повдигнатъ малцинствения въпросъ, който се изнесе и въ печата. Когато при обсѫждане на проекта е станало въпросъ за образуване на студентски сдружения, сенатора Йосифъ Сандоръ, членъ на унгарската национална партия, е направилъ следното предложение: да се позволи и на студентитѣ отъ малцинственитѣ групи да образуватъ свои национални студентски дружества при университетитѣ въ Ромѫния. Това предложение било отхвърлено отъ сената следъ като се е противопоставилъ енергично г-нъ [illegible] министъръ председателя и министъръ на народното просвѣщение г-нъ професоръ Йорга.

Спора, който се е повдигналъ при обсѫждането на това предложение въ сената е далъ поводъ на г-нъ Г. Попъ, бившъ държавенъ подсекретаръ при управлението на Националъ Царанистката партия, да напише статия, въ която той разглежда малцинствената проблема изобщо и специално положението на студентитѣ отъ инородноститѣ групи въ Ромъния.

Въ статията си г-нъ Попъ превежда много интересни и въ сѫщото време силни доводи за правото на студентитѣ отъ инородноститѣ групи въ Ромъния да образуватъ свои студентски дружества. Той казва: „На студентитѣ отъ малцинственитѣ групи не бива да имъ се възпрепятствува да работятъ върху роднитѣ си: езикъ, литература и култура, тъй както го прави студента ромънецъ. Той не бива да бѫде задълженъ да влезе въ ромънски студентски дружества и да живѣе между ромънски среди, освенъ, ако той самъ пожелае това. И по нататъкъ той продължава така: по добре е да се позволи сѫществуването на студентскитѣ дружества явно и законно за инородноститѣ групи за да могатъ да се контролиратъ и не се доведе работата до тамъ, че да се образуватъ тѣ тайно.

За да убеди противницитѣ на такава свобода за студентскитѣ дружества, той привежда следния примѣръ:

„Въ бившата Австро—Унгарска монархия студентскитѣ дружества организирани на национална почва не бѣха забранени и сѫществуваха свободно и редовно. До обединението, ние Ромънцитѣ, имахме студенски дружества. въ Грацъ подъ името, „Карменъ Силва“, въ Виена—„Млада Ромъния“ въ Буда-Пеща—„Петъръ Майоръ“, безъ да говоря за многото такива въ Черновицъ.

—Той завършва така; „Нека ми бѫде позволено да формулирамъ единъ основенъ принципъ, който да служи за основа на миноритарната политика на Ромъния.

Въ сложната миноритарна проблема намъ не ни е позволено да прилагаме спрѣмо малцинствата въ Ромъния едни отношения по лоши, отколкото ние сме имали преди обединението, когато правѣхме честь отъ сложния народностенъ конгломератъ на Австро—Унгария. по добре е да дадемъ по вече отколкото сме имали ние въ епохата на робството ни“.

Така говори единъ човѣкъ, то произхожда отъ мѣста, к сѫ биле въ робство и все сѫ биле третирани по начинъ, то му дава основание да каже да дадемъ на етническитѣ гр по вече, отколкото сме имали презъ време на робството ни. казва така, защото чувствува, днесъ времената налагатъ м по вече и, не само времената, и договоритѣ, и поради това тоява за повече. Поне за сега бихме се задоволили съ отно ния, на какъвито сѫ се радвали мънитѣ подъ робството на Ав Унгария.

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

Мисли по случай на великия пост

Изповѣдьта е действие когато человѣкъ дава отчетъ за направенитѣ отъ него, въ минало, добри или лоши работи, точно така както и равносмѣтката на единъ търговецъ който желае да знае напредва или назадничи. На последния това се налага отъ чисто материаленъ интересъ а на всички други—отъ съзнанието че тѣ сѫ духовно-нравствени сѫщества и като такива имать нужда отъ духовно-нравствени подвиги. И както търговеца, за да се увѣри въ действителностьта на своето материално положение по начесто прави равносмѣтка, тъй и въ духовно нравствената область человѣкъ трѣбва по-начесто да прегледа своитѣ постѫпки и дѣла за да знае до каква степень на съвършенство е стигналъ той. Това е правилото, отъ което ние трѣбва да се ржководимъ както при гражданскитѣ тъй и въ духовно-нравственитѣ дѣла, при които като прибавимъ повече усилие, да можемъ да се отървемъ отъ лошитѣ последици на онова, което не ни достига. Обаче и въ единия и въ другия случай тая рзвносмѣтка, различна на видъ и еднакво по сѫщес става или на саме или предъ дриян. нѣкое лице. Тогава нуждно се знае кой отъ тия два на би билъ потрѣбенъ за да може вече да задоволи както матер нитѣ тъй и духовно-нравстве потрѣбности на человѣка? За добро освѣтление на тоя въпр трѣбва да се каже че при нуждно повече опитность, от потрѣбно е и указанието на стата когато пакъ при дух нравственитѣ постѫпки и дѣла вѣстьта, преобладава. Тя е представителъ у человѣка и такава е нелицеприятенъ съ който не потдава на никакъвъ купъ или хатъръ. За злѣ шенитѣ работи тя строго изобл ва, а за добритѣ възнаграждав похвалява. Когато человѣкъ д вува подъ нейна диктовка, не грѣши и въ материално ше шение винаги бива доволенъ селъ. Вѣрно е, че сѫществующа стопанска криза значително лява ефекта на такова едно роение, но досущъ то не изч

Петко Тодоровъ

НЕГОВА СИНЪ

Тая сутринь, вояха още тъмни вояи, когато захлопаха на портите и го дигнаха отъ съньь. Дойдоха пакъ най първитѣ селени, насядаха предъ къщи, и почнаха да го вридумнатъ да се не дели отъ селото. Каточе не имъ додея все тези приказки да повтарятъ, няколко дена вече—редъ по редомъ захванатъ всеки отново.—

Дядовъ Митровъ синъ е. Баща му цялъ животъ подъ зелена бука е спалъ и за родъ и вяра костите си въ Деаръ-Бекиръ бетави. Неговата отборъ дружина сянка държа на цяло пригорие тъдява и нивга невернякъ на тукашни води не посмя намазъ да земе, а ако някой се приотрашаваше да надникне надъ техните колиби, не е виждалъ какъ се е повръщалъ отъ позовинъ пътъ назадъ. Дядовото Митрово юначество, дядовата Митрова паметность сѫ за прикавъ наоколъ. Затуй като година по Димитровъ-день мало и голямо отива съ бръшлянъ и здравецъ на черкова да обкичи иконата му, която е изправена отъ лево до самата врата край свети Димитровата икона, като на сѫщински Божи человекъ.

Единъ не свършилъ—захваща други:

Ни е бранилъ дядо Митро толкови години селото отъ чужди, сега наши нехранимайковци да го съсипватъ, като пладнешки хайдути. Няма да слушатъ кметъ, големци—ще се опрѣтъ и на началникъ, и на войска, ако дойде. Пъкъ ако не могатъ—храната както си е на нивата ще я подпалятъ и пакъ номуне няма да ги оставятъ да снематъ:

Той все мълчеше.

—Ако отъ тебе кръвь ще тече, отъ насъ вода ли?—подйе го най-стария.

— Я, хайде, докато е време ставай! Ти да не беше дядовъ Митровъ синъ и нямаше да те диримъ биля, ама бива ли хичъ, ти да се отлъчишъ отъ насъ, когато да беше живъ дядо Митро, той пръвъ щеше да ни поведе.

Изстъпи се той най-подиръ предъ селските първенци и отсече:

Да ви кажа. Както цели петстотинъ години ошуръ на турци всички сѫ плащали, тъй и азъ една година на българи ще платя, пъкъ подире ще му търся колая. Не ме продумвайте само да крейвамъ глава на чужди редъ и управа да се опирамъ. Ходилъ съмъ авъ съсъ майка си на бегличка чешма вода да пия и знамъ сладостьта й, а ако някой е проумилъ умъ тепърля да я изпитва—да върви . . .

Свъсиха вежди всички, станаха, и, безъ на се сбогуватъ дори, изпързоха си мълчеливо. Остана той самичъкъ въ къщи. Ужъ щеше да се хваща за някаква работа, пъкъ завъртя се насамъ-нататъкъ изъ двора, спре се и каточе подйе предъ себе си да се оправя:

До сега като все те най-много се грижили за общото, затуй село кой стока закупили. кои издигнали, пъкъ дядови Митрови вчера не могатъ да си заграда двора.

—Разправятъ мъже, разправ жени за баща му сега, ала по казка го знаятъ само.—Него да питатъ!—че той най-добре го зна Тръгналъ баща му свѣтъ да ред прежда а къщата си и свойте наредилъ. Нито някой го викалъ му бѣре грижата, ни някой то за таше тогави. Пъкъ колко чорбад имъ се заканяха, ряпа на огни имъ да посеятъ! Янаки епитроп де ги срещнеше и стигнеше майка му, все туй хокаше: Митро не стъпва тъдява, че по него село на прахъ и пепелъ ще ста Добре че не е жива майка му —тя би имѣ казала и за него мъжа си. Че тя що е видяла и тила отъ селени наоколъ, пи

...ъ областьта на духовно-нравст-
...вѣкъ, ...итѣ потрѣбности потрѣбно е да се
...та, ...ке, че съвестьта не признава ни-
...все ...ва криза и всѣки единъ, който
...чинъ, ...вслушва въ нейния гласъ, може
...се счита за честитъ. Тогава въ
...аже ду...о се въдворява пълна хармония
...тѣ ...душевнитѣ сили и стремежи.
...мали Но често пѫти, поради неопит-
...о ни. ...сть, търговеца забърква смѣтката
...до такава степень, щото сами-
...гвува, ...къ не е въ състояние да я оправи.
...тъ мя...о, че тогава, за да излѣзне отъ
...ената, ...кова едно безисходно положение,
...това ...ява се нужда да се прегледа тя
...сега отъ друго нѣкое лице. Точно тъй
...отно въ духовно-нравствената область
...двали ...овѣкъ твърде често грѣши и
...а Авс...о той не побърза да си даде от-
...тъ, съвестьта му съвършенно
...помрачава и той навлиза въ единъ
...боръ сокакъ, отъ който самъ не
...оже да излѣзне. Въ тоя случай
...него се явява нужда отъ ДУ-
ОСТ ...ОВНИКЪ. Само по тоя начинъ
...обяснява уредбата, наречена ИЗ-
...сжщес...ОВѢДЬ, въ нашата прав. хрис-
...дъ дриян. църква. Духовника изслушва,
...но ...реглежда и оценява тая духовно-
...нравствена равносмѣтка, обаче, за да
...може произнесе правилно, нуждно е и
...натер...мия той да бѫде не само на-
...ствено...жно високо-нравствено, но още и
...За ...оста опитно лице. Въ тоя случай
...възповѣдьта е не само едно истин-
...ри ...ко благодѣяние за человѣка, но и
...и долѣмо искуство. Ето защо, тя трѣб-
...ъ, ...ва да се повѣри на стари духовни
...на ...лица, които притежалатъ всички
...духовни качества и въ които могатъ да
...вѣл...матъ пълно довѣрие всички ония,
...е Бо...оито се изповѣдватъ.
...и ...к Въ тоя родъ на мисли ме наведе
...сжщ...обенностьта на времето, когато
...въ...всѣки единъ християнинъ, билъ той
...изв...ченъ или простъ, гражданинъ или
...обл...елянинъ, старъ или младъ, длъ-
...ждав...женъ е да се яви, въ Божия храмъ
...дей...редъ духовника и като представи
...ник...редъ него своята духовно-нравст-
...ствена равносмѣтка излиза отъ това
...ъ и ЧИСТИЛИЩЕ съ чиста и спокой-
...ующа...на съвесть, свободенъ отъ отговор-
...ност, когато ще почувствува и ед-
...но облекчение на многострадалната
...изчез...и душа.

Частно за насъ Българитѣ отъ Кадрилатера нужно е да става исповѣдьта на нашъ езикъ отъ духовникъ българинъ. Това е най необходимото условие въ тоя случай което се налага не само отъ естеството на изповѣдьта, не само отъ църковнитѣ канони, но още и отъ здравия разумъ. Иначе тя губи всичката си смисъль. Ето защо нуждно е да се кажи че въ Силистренски и Добрички духовни окржзи има 117 енор. свещеници, отъ които 103 Ромънци и 14 Българи. Първитѣ почти всички сж млади и имъ се вижда трудно да изучатъ езика на своитѣ енориаши, които както се знае въ болшинството сж българи. Затова макарь нѣкой отъ тѣхъ още при ржкополагането си да сж получили право да бждатъ и духовници, не могатъ свободно, безъ стесняване, да изпълняватъ тоя дългъ. Тогава той остава въ тяжесть само на българ. свещеници и вмѣсто християнитѣ, особено селянитѣ, да идватъ при тѣхъ много по добре би било тѣ да отидатъ при селянитѣ. Това не би било трудно, ако селата се разпредѣлятъ на 14 района, гдѣто презъ известни дни на великия постъ да се командирова по единъ отъ българ. свещеници. Тъй бѣше въ минало време, тъй трѣбва да постжпятъ и сега Архиерейскитѣ намѣстници въ Силистренския и Добрички духовни окржзи.

ТЕАТЪРЪ

[продължение отъ брой 2]

Това изоставено девойче, наречено Недомѣрче отъ единъ комисарь, защото е още недорасло, привлича вниманието на инжинера Тито Саки още първия пѫть, когато идва въ неговата квартира за да донесе прането му.

Първата добра дума казана на детето е достатъчна да го привърже къмъ инженера съ чувство на признателность и по—сетне да се залюби въ него. Тито прибира въ новата си кжща, която приятеля му туря на неговото разположение, Недомѣрчето, но Франка не може, да го търпи, защото й отнема приятеля. Съ съдействието на инженера Бернини, който има широки връзки, Тито получава концесията въ Либия. Сега, когато щастието му се усмихва, той не иска вече да знае за жената, съ която нѣкога той е делѣлъ лишенията, мизерията, глада. На тръгване за Либия той й казва да си върви, а квартирата си остава на разположение на Недомѣрчето. То се сприятелява съ единъ старъ учитель, който го учи да чете и пише за да може да се сношава съ Тито. На Недомѣрчето се сочи на картата Либия и то слага горѣща целувка върху земята, гдето занапредъ ще се на мира най – ценното за него на свѣта.

Въ изпасянето на тая пиеса взеха участие госпожицитѣ Г. Пачелиева, Н. Раличкова и М. Желѣзарова, господа Е. Тагаровъ, Лефтеровъ, Язъджиевъ, Памукчиевъ и Братоевъ. Тѣхната доста дълга театрална практика и тѣхното умение сж най—добрата гаранция за успѣшното представяне на една пиеса. Зрителитѣ преценихa хубавата игра. Колкото за играта на отдѣлнитѣ артисти, задоволяваме се тоя пѫть да говоримъ само за тая на най—младата артиста, г-ца Г. Пачелиева. Това е нейното първо излизане на сцената и при това въ главната роля. Лица, които познаватъ не твърде лесното театрално изкуство, биха се съмнили въ успѣха на подобенъ опитъ, но нека кажемъ безъ забикалки, че опита излезе неочакванo сполучливъ. Много моменти, по голѣмата часть отъ своята игра, г-ца Пачелиева изнесе отлично, особено тамъ, гдето имаше действие и реплики. Безъ никакво стеснение младата артистка изнесе нѣколко сцени тъй естествено, че зрителя можеше да забрави, че се играе театръръ.

Театралната група при Д-во „Добродетелка“ има достатъчно сили, които отъ нѣколко години насамъ играятъ и сж си спечелили добро име на артисти. Напослѣдъкъ се проявиха други по—млади сили, които играха успѣшно въ подходящи роли. При такова положение може винаги да се направи най—правилното разпредѣление за да се даде възможность на всички да играятъ добре въ роли, които имъ допадатъ и по тоя начинъ се изнесе съ успѣхъ всѣка пиеса.

Зр...ель.

Международния съюзъ до Общ. на Народитѣ

Дружествата за миръ при Общ. на Народитѣ заседаватъ въ Брюксель. Първитѣ въпроси, съ които сж се занимали сж:

1) Изтжпленията отатъкъ Днестръръ

Напослѣдъкъ почти всѣки день ставатъ бѣгания презъ Днестръръ у насъ на жители отъ Руския придружени повечето пѫти съ жертви причинени отъ Граничнитѣ руски власти, които се опитватъ да спиратъ бѣганията. Като причини на бѣгството се сочатъ преследванията и насилствено населяване.

Въпросътъ е внесенъ отъ нашата делегация и е искано да се ходатайствува предъ Общ. на Народ. да действува за прекратяване на тѣзи преследвания.

2) Правата на Малцинствата

Българската делегация е подчертала, че една отъ главнитѣ пречки за постигане на балканското единение е незачитане правата на малцинствата. Въ гласуването разполо-

вамия него! Той няма да отиде да
...черни бащино име, няма дори на
...й ...жена си да го каже. ала помни:—
...къ...една нощь баща му като разплака
...ови...майка му, та цяла неделя тя не мо-
...рад...ка троха въ уста да гуди.—

Ранна слана беше попарила, студенъ дунавецъ прогоняше гората и ...кудеше птичка и песень наоколъ. Баща му го търсяха подъ камъкъ. Не...смееше ни да слезе да се подслони ...нейде, нито хаберъ за хлябъ да пра...ти. Цѣлъ день Янаки съ дватата чор...баджии тършуваха у тяхъ, закаляха ...се на майка му и едва по късна ве...черя се праждосаха да ги оставятъ ...на мира. Щу запърпоряха припряно ...сухи съчки, закъкра олющеното гър...не на огъня и—както се греяха и ...двамата мълчеливо край каминната ...—туку бутна врата баща му, нара...милъ пушка, свъсилъ, рунтави вежди, малки му очи като въгленя.

Майка му се вцепени.—„ Не те ли видяха? Турнали сж да те вардатъ подъ пътъ и надъ пътъ . . . “

Дядо Митро махна ръка, па кръстоса крака средъ кѫщи.

„Я, сложи, ако имате нещо гостба, че съмъ гладенъ Отъ техните тупордии ще измремъ отъ гладъ само . . . “

Наобиколиха малката паралия, залапа гладенъ той, а майка му, ту вратата поглежда, ту него—и хапка въ уста не можа отъ страхъ да гуди.

„Петъ хиляди гроша, петъ хиляди е врекълъ пашата за главата ти — цѣлъ день сж тършували у дом: обърнаха кѫщата надолу съ керемидите..“

„Я стига ми мърмори! се сропа най-сетне баща му, като е врекълъ петъ хиляди гроша, иди при Янакя та да вземешъ бакшища бари ти. Некинъ тъй слезе при жена си Дончо, тя го срещнала, нахранила, напоила, пъкъ още първи сънь щомъ го занесълъ, потопила му пищовите въ вода и сама отишла да отвори на турските сеймени! омръзнало й, казва, денемъ порти да заключва нощемъ да отключва,—нито съ женитѣ—жена, нито съ вдовиците—вдовица...“

Баби Митровица дигна очи изподъ вежди да погледне мъжа си, рукнаха й сълзи изъ очи, гькна, дума не можа да продума. Туй й бе отплата отъ баща му, дето тичаше и следъ кѫша и следъ работа сама, дето му береше денемъ и нощемъ грижата и за него и родни и съседи я хокаха отъ вредъ. А той не рачи да знай: изкриви уста да се усмихне, тикна кобуръ пищови подъ възглавница, простре наспоредъ съ легло пушка па легна да спи.

Малъкъ беше дядовия Митровъ синь тогазъ, но и до сега тозъ споменъ като камъкъ притиска сърцето му и ни въздишки ще ги вдигнатъ, ни годинитѣ ще го отместятъ —Майка си той никога не може забрави! . .

Тъй я разплакваше баща му, тъй я изглеждаше, като че и ней не вярва. Пъкъ като го хванаха сеймени, заплака занарежда баба Митровица, при живе оплака мъжа си. — Тогави вече цяло село залиташе за тяхъ, —че пакъ бяха тръгнали черкези роби да робятъ; врѣхпетели на съседенъ сборъ, няколко техни моми да отвлекатъ Като се научилъ Дядо Митро, завардилъ ги още горе на припора и оставилъ него запти отъ сборъ да хванатъ, но никой не посмѣлъ до момите ръка да допре . . . Затуй, кога рекоха ще го карать въ Диаръ Бекиръ, всичка по-млади дойдоха да раздумватъ майка му. Дискосъ на черкова за тяхъ ще пуснели и пакъ нужда и неволя нѣма да ги оставятъ да седятъ . . . Янаки Епитропътъ бе вече умрялъ бяха зели общите работи въ ръце хора, що ужъ мило за драго даваха за народъ. А и тяхната приказка трая день до пладня: пуснеха два правника дискосъ въ черкова; първомъ обраха петнайсетъ гроша, повторомъ едвамъ седемъ, а кога на третия правникъ отиде Дядовия Митровъ синъ при младия епитропъ, той сви

ция се напомня на балканскитѣ държави, че приложение на договоритѣ, които гарантиратъ правата на малцинствата сж отъ естество да улеснятъ сперазумението.

Решено е сжщо въ идната сесия да се проучи обстойно положението на малцинствата на балканитѣ.

изъ Камарата

Проекта за земедѣл. задължения.

Гласуването му по членове продължава. Гласуванъ е вечъ около половината. Разискванията сж голѣми и внасятъ голѣми добавки и измѣнения. Рано е още да се говори за подробноститѣ, по които той урежда земедѣл. задължения, защото вѣроятни сж промени и въ сената.

Споредъ гласуваното отъ парламента, законътъ обхваща задълженията сключени до 31 Юний 1931 год., обаче Г-нъ Аржетояну, въ разискванията следъ тъй гласуването, е подържалъ, че тази дата може да бѫде върната още назадъ при гласуването му отъ сената; законътъ трѣбва да обхване само задълженията сключени преди спадането на ценитѣ на хранитѣ.

Проектъ за неправилно забогатѣлитѣ

Въ нѣколко заседания парламента бѣ занимаванъ съ забогатяването на Г-ъ Боила, висшъ чиновникъ при управлението на Нац.-цараниститѣ и близъкъ родинна на Г-нъ Маню. Това даде поводъ на първенцитѣ на Нац.-партия да повторятъ настойчиво искането сж направено въ миналата сесия да бѫде згласуванъ внесения проектъ за неправилно забогатѣлитѣ чиновници. Правителството усвои проекта, направи му известни поправки, внесе го въ парламента, разгледа се отъ парламентарната комисия и тѣзи дни ще започнатъ разискванията.

Неправилно забогатѣли ще се считатъ тѣзи, които не могатъ да докажатъ че богатствата които притѣжаватъ сж ги направили отъ заплатата си като чиновници на обществена служба, или отъ страничнитѣ занятия, които сж имали, съвместими съ длъжностьта, която сж заемали. Неправилно добититѣ богатства ще бѫдатъ обложени въ полза на държавата съ 90% отъ тѣхната стойность, а неправилно забогателитѣ ще бѫдатъ лишени за до 5 години отъ граждански и политически права. Провѣрката може да започне за всички, които сж заемали обществени служби отъ 15 Августъ 1914 год.

Предстояща работа.

На 31 мартъ парламентътъ би трѣбвало да се закрие. Това едва ли ще бѫде. Говори се вече за новото му продължение, безъ да се опредѣля още до кога. То е наложително. Проектътъ за монопола на спирта ще трѣбва да се гласува, защото е въ тѣсна връзка съ увеличение на държавнитѣ приходи. А неговото разискване въ камарата още не е почнало. Разглежда се още отъ парламентарната комисия.

Проектътъ за измѣнение на изборителния законъ положително не може да се твърди още, че ще стане законъ. Привърженицитѣ на личнитѣ режими правятъ всички усилия да го провалятъ.

Пъкъ и проектътъ за неправилно забогатѣлитѣ ще трѣбва да стане законъ. Това сж главнитѣ предстоящи работи на парламента.

Политически събития.

Нова партия.

Привърженицитѣ на дигата „Владъ Цепешъ“ подъ водителството на Г-нъ Филипеску сж се обявили за консервативна политическа партия. Политическото раздробление продължава. Г-нъ Филипеску въ близкото минало бѣ голѣмъ привърженикъ на личния режимъ.

Студентски движения

Университета е затворенъ за 48 часа. Студентитѣ стачкуватъ, правятъ събрания, манифестиратъ изъ улицитѣ противъ м-ръ председателя Г-нъ Проф. Йорга и правителството. Причини изработения и влѣзълъ въ сила новъ правилникъ за изпититѣ, споредъ който студента, който въ тритѣ сесии презъ годината не въведе всички изпити по предметитѣ за тази година, губи не само годината, но и всички взети изпити, които ще трѣбва да повтори на втората година.

Станали сж сблъсквания съ полицията, която се е опитала да спре манифестантитѣ. Има ранени и студенти и полицаи, разбира се, и много арестувани.

Отзиви и бележки

Благодарность

Редакцията и приятелитѣ на „Пробуда“ сърдечно благодарятъ на г-нъ Марко Илиевъ, адвокатъ, за ценната услуга, която направи на вестника, като жертвува и средства, и време за да отиде въ гр. Констанца и защищава предъ апелативния сждъ едного отъ редакторитѣ му, сжденъ отъ двама серженти отъ селската джандармерия за клеветяване. Оправдателната присжда се дължи толкова на свидетелскитѣ показания, колкото и на умелата и добре мотивирана защитна речь, която той произнесе предъ сжда. Ценимъ високо услугата, която ни направи, не само защото бѣше безвъзмездна, но и защото прие да пжтува презъ едно време, когато рискуваше твърде много и средства и здраве.

Редакцията

Отговоръ

до нашия приятель Дим. Ив. Чифликли отъ с. Фънтъна, окржгъ Исмаилъ.

Въ нась Земледѣлската камара прави агитация за засѣване рицина и тя ще раздаде безплатно семе за посѣвъ. Военното министерство е поело задължение да изкупи всичкото количество зърно, което ще се произведе въ окржга. Така че въ нась е осигорена продажбата на рицина. Въ васъ не можемъ ви каза точно какво е, и какъ би се уредило изкупването на произведеното зърно. Най добре ще се осведомите по всичко, което ви интересува по тази работа, като се обърнете къмъ земледѣската ви камара въ окржжния градъ. И тамъ ще намѣритѣ агрономи, които ще ви дадатъ най подробни сведения по интересующата ви работа.

Поздравляваме ви сърдечно.

Редакцията.

Едно начало

Отъ две седмици при общината Силистра се правятъ опити въ область, въ която всички добре заведени общини вече действуватъ и то съ сигурность и несъмнени ри резултати. Въ насъ е само в ло и то твърде колебливо и ст гледи за скорошенъ край.

По инициативата на служащ въ община е започнато да се р чорба, предимно бобена и на о се раздава на гладуващитѣ, кои ха пожелали. Продуктитѣ се съби отъ търговцитѣ даромъ, а един служащитѣ е готвача. Ползватъ отъ тази храна всички, които датъ. Раздава се по четвъртъ хр и се сипва всѣки му чорба въ с който гладния носи. Получилитѣ та порция, или сѣдатъ вед двора и започватъ да сърбат комо, или я отнисатъ дома, к вѣроятно, има и други гладни кой не се е погрижилъ да бж намѣрени най нуждающитѣ се, дава безразборно на явилитѣ с

Общината се е опитала да помогне тази инициатива, но казало, че не биле предвидни за такава цель. Дарителитѣ ляватъ все по вече и сега се п презъ день за да се прекрати близки дни.

Цѣлата работа, както се въ е много неорганизирана и съ г ми грѣшки, но все пакъ засл похвала, защото отговаря на дитѣ на времето. На общината жи тежката грижа да организ постави на здрави основи поди гането на безработнитѣ и глад които далечъ не сж само тѣзи, то се ползуватъ сега. Въ това равление се действува отдав голѣмитѣ градове, не другаде, Ромъния, опита и организа тамъ може да се използува се не правятъ грѣшки. Ржков телитѣ на общината ще трѣбва намѣрятъ средства, отъ общин бюджетъ, а не да стоварватъ грижа на милоститѣ на търгов множина отъ които сжщо тър нужди и, да продължатъ подп гането. Общината ще трѣбва престане да бѫде учреждение за раздаване заплати. Ней п стоятъ голѣми социални грижи крайно време да поеме и нам средства за изпълнението им.

ОБИРИ

Шефоветѣ отъ съседнитѣ на мавлъка“ общини сж си присво правото да контролиратъ кви цитѣ за превозване на дърва това правятъ по много своеобраз начинъ. Ония, които иматъ по лително за дървата, иска имъ билета за самоличностьта.

И винаги се указвало едното липсва и дървата се конфискув т. е., стоварватъ се на джан мския постъ, а отъ тамъ никой знае, кждe отиватъ. Въ после време сж конфискувани нарѣя дърва, отъ сухи овощни дър които нерастатъ въ гората, а въ градинитѣ и никой отъ ни не би могълъ да ги открадне. кивато дърва хората сж отни въ града на децата си, които сж ученици, или изучаватъ занаят сж оставени да съзнатъ. Добре е страдалитѣ да се оплачатъ. Не да се пренебрегватъ такивато чай, защото ще ни доведатъ до ложението да не бѫдемъ господ на нищо, а ведно съ това и ще съчаваме ония които ни обир

рамена:

„Какво да правя азъ, като никой нищо не пуска—всекиму змия въ кисията . . .“

Смисляха ли се за тяхъ, или надникна някой презъ слетелия имъ плетъ да ги погледне на кой сж редъ?—Майка му бра грижа и на него невръстенъ, па дори борчъ бащинъ му на механата изплаща. Чужки кѫдели вълна, влачеше и нѣколко жетви наредъ чакъ на Румане ходи само името на мъжа си да не посрами . . .

И бялъ день не видя майка му. Дядо Митро не се върна. Ала запази тя името му—съ него днесъ а на самия дядовъ Митровъ синъ да на тяквать . . .

—Нека . . . махна той съ ръка. Дядовия Митровъ синъ знае и юначество какъ се продава, знае какво струва слава на тови святъ.—Дето само къмъ иконата на дяда Митра възвиватъ приказка! Помни той добре какво бѣше и него день, като внесоха въ черкова тази икона.

Мениха се времената, мениха се и хората съ тяхъ. Повна се за какво се е застъпвалъ баща му и като че на всички тежеше на душа отплата на паметьта на дяда Митра да сторятъ.—Голяма отплата: поръчаха на икона да изпишатъ обризатъ му, светецъ, да го направятъ.—На връхъ Димитровъ-день изправиха иконата въ черкова, събра се мало и голямо да я види и попа отъ олтаря се изстъпи патилата му да разпрлява. Че като се разплака баба Митровица. —Всички помислиха—отъ радость не може да се удържи. Пъкъ то като ѝ се повдигна всичко що ѝ се е набирало на душата презъ цялъ животъ . . . и единичкия честитъ день който тя доживя да види и подгорчиха стари теглила.

Съ тезъ жалби и тегла тя я вскърмила и него: той знае колко е права хорската приказка, дето казва: чуждото две педи далечъ отъ менъ. И ни сърце му дава, ни сила има да отиде и той сега наедно съ всички за общите работи да се застъпва.

Разчистилъ всичко предъ себе си, дядовия Митровъ синъ дигна глава, изстъпи се до плета и се загледа надолу изъ селото. Слънцето вече се дигаше на пладня а стадата навредъ стояха неизкарани отъ кошарите; ни по пъть, ни изъ дворове да семерне някой. Предъ затворената канцелария на кмета, татькъ по поляната се сбиратъ селските кучета само, душатъ се нещо и пакъ едно подруго се повличатъ край плетищата нататькъ . . . Сякашъ всичко гузно се е смърлушило въ ясния майски день, като предъ някоя напасть.

Чети в. „Пробуда“

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Прежда редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

Сждба

Стихотворение въ проза отъ Елинъ—Пелинъ

Какъвъ е точния смисълъ на тая дума? Защо хората я произнасятъ тъй силно, тъй крѣсливо всѣкога, когато имъ падне подъ уста? Защо всички тъй многозначително я подчертаватъ?

Коя е тя? Не знамъ.

И вий не я знаете.

А колко капризна е тя! Какъ мами, какъ подиграва!

Изпълни сърцето ти съ вѣра и надежда, пусне предъ само очитѣ ти очарователния призракъ на щастието, па като върже предателски краката ти съ вървитѣ на деветдесеть и деветь невъзможности, казва ти насърдчително:

—Дръжъ! . . .

Ти, съ безумна жажда се спуснѣшъ и протѣгашъ ржце къмъ съблизнителния призракъ, но тъкмо въ момента, когато да го уловишъ, ти се прѣпжвашъ и . . . хопъ—съ главата надолу.

Почватъ се ония главоломни падания и тичания подиръ искусителния призракъ.

А сждбата стои отстрана, гледа и се смѣе.

МИНОРИТАРНА ПОЛИТИКА

У насъ има политически дейци, които упорито твърдятъ, че тѣ, щомъ по рождение принадлежатъ къмъ българската етническа група, ще минoритари и при всичкитѣ случаи на своята политическа дейность, като хора на партии, вършатъ миноритарна политика. Безспорно е, че рождението имъ ги числи къмъ етническата група, на която езика говорятъ въ семейството си, но далечъ това не имъ дава право да твърдятъ, че и въ партията си, чрезъ коятъ се проявяватъ политически, тѣ вършатъ и миноритарна политика. Щѣха да иматъ права да притендиратъ, че вършатъ миноритарна политика, ако не се числѣха въ никоя политическа партия, която управлява или се готви да управлява, а въ всички случаи на своята политическа дейность не изхождаха отъ интереситѣ на своята партия, а винаги имаха предъ видъ интереситѣ на цѣлата етническа група. Наистена, тѣ и въ партията си въобразяватъ че представляватъ цѣлата група и особенно много ги ласкае обстоятелството, че въ партията имъ а и други ги наричатъ миноритари, но това далечъ още не имъ дава правото да мислятъ, че вършатъ миноритарна политика, Не важи какъ биха ги нарекли приятелитѣ или противницитѣ имъ, важното е, какъ гледа на тѣхъ етническата група и отъ която изхождатъ и, която си въобразяватъ, че представляватъ било въ народното събрание, било въ Сената. А тя на тѣхъ не гледа инакъ, освенъ, като на либерали, или, като на националъ царанисти, аверескани и др. споредъ това въ коя отъ тѣхъ се числятъ тѣ. И до тогасъ, до като политически дейци могатъ да носятъ едно отъ тѣзи партийни имена, тѣ не би могли да се наричатъ миноритари, нито пъкъ, че представляватъ малцинственната група къмъ която се числятъ по рождение. Щомъ тѣ носятъ името на партията си, отъ името на която сж действували и оетаватъ само нейни представители.

Миноритарството предполага, че ония, които ще искатъ да минатъ въ служба на групата, действуватъ при всички случаи да бжде тя организирана и единна въ своята политическа акция. Така само тя, етническата група, ще може да води преговори съ представителитѣ на политическитѣ партии и да предявява искания, които ще иматъ цена за цѣлото, а не само за отдѣлни мѣста и групи, както сега често се подхвърля по нѣщо, като милостъ при отдѣлни случаи, или за угода на отдѣлни лица. . . . Като говоримъ за организиране на етническата група, не бива да се разбира. че това се отнася само до хората отъ нашия окржгъ, и до всички българи въ Ромънния. Организирани всички българи въ Ромжния въ една единна българска организация, биха се почувствували сила и биха намѣрили опора за себе си въ нея.

За да се достигне и създаде такава организация, като първо и непромѣнимо условие трѣбва да се постави: излизане отъ партиитѣ на всички, които действуватъ политически и искатъ да служатъ на етническата си група. Това би трѣбвало да направятъ най напредъ хората отъ града, а следъ това да се поиска да сторятъ това и хората отъ селото.

Мжчно е да сторятъ това едните и другитѣ, дори за мнозинството това ще бжде невъзможио, но безъ това условие единна организация е невъзможна и миноритарна политика немислима. Само единната организация може да бжде истинска защитница на цѣлокупнитѣ интереси на групата.

Първитѣ хора на тази организация ще могатъ винаги и при всички случаи да се явяватъ въ защита на своитѣ сънародници и то предъ всички правителства, безразлично отъ коя партия изхождатъ И нека се надѣваме, че защитата на такивато хора само ще има, и сила и тѣжесть. Така само биха се почувствували и практически резултати отъ единната организация и добре сж се оценили отъ ония, които ще изпитатъ нейното влияние.

Така само бихме се явили и като съюзници на демократичното развитие въ Ромъиия, защото само демократичнитѣ партии бихме подпогнали и само съ тѣхъ бихме влизали въ изборни съглашения. Така само ще престанатъ да ни третиратъ като избирателенъ добитъкъ, за да смѣтатъ, случайно дошлитѣ на власть партии, че сме длъжни да гласуваме за всѣко правителство.

Дългъ и труденъ е пжтя за обединението на етническата ни група, но за всички, които искатъ да и бждатъ въ помощь нѣма другъ, и колкото по на време се тръгне по него, толкова по добре и само тогава ще правимъ истинска миноритарна политика.

За правото ни да четемъ на езика си

Мнозина отъ нашитѣ абонати въ село ни се оплакватъ, че биле лошо гледани отъ селскитѣ началства, защото получавали български вестникъ. Дори, въ нѣкой общини вестникътъ не се е давалъ на абонатитѣ, съ месеци, а се е задържалъ или отъ секретаря на общината, ила отъ друго началство въ село. При такивато случаи малцина отъ абонатитѣ сж се осмилявали да потърсятъ вестника си и настоятъ да имъ бжде той даденъ и винаги раздаванъ на време. И това не защото не ценятъ вестника и не жалаятъ винаги навреме да го иматъ, но защото въ мнозина се е сложило убеждението, че не бива да предизвикватъ разпри за работи, каквато е не навреме даденъ вестникъ, и съ това да се създаватъ отношения, които не ще бждатъ въ полза на абоната, и особенно при нуждитѣ му да иска служебнитѣ услуги на тѣзи началства. Това е едно погрѣшно сложило се убеждение и ще трѣбва да се освободятъ отъ него всички, които претендиратъ да сж равноправни граждани въ страната. Ще трѣбва да се освободятъ отъ него, защото да се настои предъ лице натоварено съ нѣкаква служба въ село да изпълни служебнитѣ си задължения, не значи да се създаватъ неприятелски отношения. Разбира се, че тѣзи настоявания ще трѣбва да ставатъ по начинъ и въ форма, които да не даватъ никакво основание на служебното лице да прави заключение, че настояването ни за изпълнение на службата е продиктувано отъ лоши чувства. Дори и когато не сме могли да предотвратимъ лошото настроение, не бива да се отказваме да настояваме да уважаватъ правата ни. Всѣко опущение въ това отношение е въ вреда на този, за чиято смѣтка става то. Хората сж наклонни, обикновенно, да си присвояватъ

права и да се стремятъ непрекжснато да ги разширяватъ за смѣтка на ония, които не навреме се застжпватъ за личнитѣ си права. Срещу тѣзи злоупотрѣби има сждилища, но не винаги гражданитѣ, които ценятъ правата си, оставятъ работитѣ да отиватъ до сждилищата. Тѣхнитѣ навременни и смѣли настоявания за зачитане на правата имъ, убиватъ охотата за злоупотрѣба у ония, които иматъ възможность да правятъ това.

Знайно е, че мнозина отъ селскитѣ началства си присвояватъ правата, да бждатъ нѣщо като настойници на ония, въ служба на които сж поставени, и отъ тукъ тѣхната намѣса и въ духовния имъ животъ и желанието имъ да имъ диктуватъ дори и какви книги и вестници трѣбва да четатъ. Не допущаме, че има още наивници, които да вѣрватъ, че не е позволено на българитѣ да четятъ на своя езикъ вестници и да има право да ги получава по пощата. Намѣсата на селскитѣ началства въ правата ни, какво и на кой езикъ да четемъ и дори, да се отричатъ признати права, става само защото ние не винаги и на време се застжпваме за онова, което е наше право. Това мнозина правятъ и отъ нехайство, и отъ малодушие.

Нѣма никому да угодимъ, като се отказваме отъ права, а още по малко ще се харесаме на когото и да било, като не се застжпваме за онова, което ни е присжщо, като малцинство. Никой отъ насъ не би могълъ да се откаже отъ рода си и отъ езика си, а, и ако нѣкой би сторилъ това, то едвали нѣкой би му повѣрвалъ и едвали би спечелилъ нѣщо отъ това. Той би загубилъ уважението на едноплеменницитѣ си, а би спечелилъ и презрението на ония, на които иска да угоди, Такивато хора не биха могли да намѣрятъ мѣсто при никоя етническа група и тѣхната участь е най грозна, а поколението имъ най жалко. Не казваме, че такива има въ насъ, нито пъкъ предполагаме, че ще ги има.

Правото ни да четемъ на езика си вестници и книги е освѣтено не само отъ международни договори, но то не ии е оспорвано отъ никой законъ въ страната и това е повече отъ гаранция. че можемъ винаги и на всѣкжде да говоримъ езика си и да четемъ на него. Нека се ползуваме отъ това сиправо и да се застжпваме предъ всички, които биха се осмелили да ни го оспорватъ, да уважаватъ езика ни и печатаното на него слово. Така ние ще бждемъ достойни за рода си и честни граждани въ страната.

Изъ закона за земледѣлческитѣ задължения

Законътъ е гласуванъ въ камарата и сега се разглежда отъ комисията на сената. Едни отъ главнитѣ положения сж приети отъ нея така, както сж гласувани отъ камарата. Това дава основание да се вади заключение, че не бива да се очакватъ голѣми изменения.

Едни отъ по-важнитѣ постановления, които засѣгатъ земедѣлското население въ нашия край, сж следнитѣ:

Чл. 1. За да се дойде въ помощь на ромжнскитѣ граждани, собственици на селски имоти и земи, предназначени за земедѣлие, каквото и да е мѣсто нахождението имъ, обявяватъ се асанирани (заздравени) при условията на настоящия законъ задълженията имъ къмъ всѣки частенъ кредиторъ, банки и кредитни учреждения.

Чл. 2. Считатъ се като земедѣлски задължения, задълженията на собственицитѣ на ниви, лозя, сливови, овощни, цвѣтни и зеленчукови градини, гори, всѣкакви питиниери, които ги обработватъ съ дижма (процентъ), съ работници или съдружие, както и тѣзи, за чийто изплащане сж дадени реалнитѣ права върху горепоказанитѣ имоти или върху живия и мъртавъ инвентаръ.

Чл. 3. Задълженията на земедѣлцитѣ, собственици на 10 или по-малко хектара, следъ като се намалятъ съ 50 на сто, процентъ считанъ отъ закона като произлязъль отъ спадане на натрупанитѣ лихви, отъ момента на публикуването на настоящия законъ се конвертиратъ (обръщатъ се) въ едно задължение погасимо въ 30 годишенъ срокъ съ 4 на сто годишна лихва.

Задълженията произлязли отъ покупка на земя ще се намалятъ до срѣднитѣ продажни цени презъ 1930—1931 год., ако следъ спадането съ 50 на сто, опрѣдел въ първата алиея, задължение надминало сегашната цена на зе

Срокътъ е задължителенъ за диторитѣ и незадължителенъ длъжницитѣ, които могатъ да изплатятъ предварително изцѣло на части.

Задълженията на земедѣл съ земя отъ 5 до 10 хектара къмъ кредитнитѣ кооперации и дитнитѣ учреждения, чийто спе ни влагове на 1 Януарий 193 пина били най малко 50 на сто селяни обработващи земя, учи ни и църковни фондове или непроизводителни сдружения то не сж вземали повече отъ на сто лихва ще бждатъ нам само съ 25 на сто — капитал лихви.

Изплащането на годишнитѣ ки ще става преди м. октом всѣка година. Неизплащането годишнитѣ вноски се покрива публичната продажба на доходит земеделската собственость. Непъ то изплащане на три годишни ки дава право на кредитора продаде самата земедѣлска соб веность.

Годишнитѣ вноски и дължи лихви отъ конвертиранитѣ длъ ци ще се събиратъ по закона събиране на държавнитѣ дохо

Тъй конвертираните задълже се гарантиратъ съ закона ипо върху недвижимитѣ имоти на жника, която се образува по отъ деньтъ на подаване иска за конвертиране въ сжда.

Не ще се ползуватъ отъ кон тиране длъжницитѣ чийто за жвния не надминаватъ 300 на хектаръ,

За длъжницитѣ на кредит кооперации неконвертирания м мумъ е 600 лей на хектаръ.

Георгъ Вашингтонъ

Тая година се изпълниха 200 години отъ рождението на основателя на независимостьта на Съединенитѣ Щати. Не само Съединенитѣ Щати, но и цѣлиятъ цивилизованъ свѣтъ чествува паметьта на единъ човѣкъ, който е турилъ началото на една отъ най-могжщитѣ, най-влиятелнитѣ държави на свѣта. Въ тая нова държава се е образувалъ и единъ новъ, великъ народъ. За тоя народъ най-добре можемъ да сждимъ по неговия идеалъ, по човѣка, който той си е избралъ за образецъ. Тоя човѣкъ е Георгъ Вашингтонъ, първиятъ председатель на северноамериканската република. Неговиятъ характеръ и неговиятъ животъ се сочатъ въ всички училища като върхътъ, като отражение и съвкупность отъ човѣшки добродетели. И днесъ още младежьта се зазвежда съ благоговение предъ неговия ликъ.

Единъ народъ, който повече отъ сто години е билъ възпитанъ да вѣрва въ тоя човѣкъ, трѣбва естествено постепенно да приличи на човѣка, който е неговия идеалъ. И действително най-хубавото, което идва отъ Америка носи отпечатъкъ на духа на Вашингтона и на неговото убеждение.

Георгъ Вашингтонъ се е родилъ на 22 февруарий, 1732 г. Бащ му е билъ заможенъ плантаторъ. Неговиятъ дѣдо е отъ Англия, обаче бащ му се е чувствувалъ напълно американецъ. Още на десеть годишна възрасть останалъ безъ баща но еималъ щастието да бжде възпитанъ отъ единъ много образованъ домашенъ учитель. Понеже братъ му пое управлението на плантациитѣ, той се е решилъ да постжпи въ колониалната милиция. На 20 години билъ вече майоръ, взелъ участие въ различни военни предприятия и е направилъ значителни услуги на англичанитѣ, които водѣли борба съ французитѣ за владението на Канада. Но той никога не е билъ по душа напълно войникъ и това го отличава отъ образцатѣ, които европейскитѣ държави по ония времена си избирали за свои герои. Той е билъ доволенъ, когато можелъ да махне военнитѣ дрехи и да се предаде на мирна работа въ именето, което той наследилъ отъ брата си.

Вашингтонъ жавѣлъ като плантаторъ до 1774 г., когато неговитѣ съграждани го изпратили като представитель на щата Виргиния въ конгреса, който се открилъ на 14 септемврий сжщата година, Тоя конгресъ билъ свиканъ отъ колонитѣ вследствие на конфликта, който избухналъ между колонитѣ и Англия. Конгресътъ поставилъ като условие за по-нататъшната зависимость отъ Англия отменението на известни решения на английския парламентъ и поискалъ свобода и справедливость. Сжщевременно е било решено скжсването на всѣкакви търговски връзки съ Англия, докато не се удовлетворятъ тѣхнитѣ искания. Обаче исканията на колонитѣ не само, че не били удовлетворени, но и се предприели мѣрки, които да сломятъ съпротивлението на колонитѣ. Щата Масачусецъ е билъ обявенъ въ състояние на бунтъ и така конфликта се превърналъ въ въоржжена бо

Въ конгреса Вашингтонъ стан председатель на всички комисии то се занимавали съ отбраната страната и когато хода на сжбо ята наложилъ едно по-смѣло зас тивление, вторият общъ конгр решава да организира обща ар и го назначава за главнокома ющъ. Съ нежелание и при много благоприятни условия той се наг ва съ тежката мисия да води н срещу мощната Англия.

Съ своята наемна войска, Ва гтонъ претърпѣлъ още при пър сблъсквачe съ английскитѣ вой пораженне. Но той продължилъ бата. Това, което отличавало Ва гтона е че той не се отчайвалъ е билъ устойкивъ и даже и при лошъ изходъ казвалъ:

„Ние не трѣбва да се отчайв не трѣбва никога“, така той насър валъ нему подчиненитѣ генерали гато искали да се откажатъ отъ бата противъ сверъхмощната Анг Той изтраялъ непоколебимъ на постъ. Той водилъ своята малка устойчива армия, въпреки голѣм неволи и погрешни действия, бл сти и предателство, най-после

За блока на дунавскитѣ държави

Не много отдавна се оповести, че по инициативата на френския министеръ председатель Тардьо, ще се образува блокъ отъ дунавскитѣ държави. Заинтересованитѣ държави приеха това известие, различно. Приятелитѣ на Франция, държавитѣ отъ Малкото съглашение твърде радостно, а Австрия и Унгария—безразлично, поради крайно разтроенитѣ си финанси и чакащи помощь пакъ чрезъ Франция. България, която се изключваше отъ този блокъ направи усилия да превлече вниманието на заинтересованитѣ, като изяви желание и тя да прави часть отъ него.

Пряко заинтересованата отъ този блокъ бѣ Германия, защото той съзнателно се изправяше на нейния изтокъ къмъ югоизтокъ, на където тикатъ нейнитѣ жизнени интереси. Тя се намѣси въ воденитѣ преговори, като пожела блока да бъде разширенъ, като включи възможно заинтересованитѣ държави, включително и България. Въ тази германска намѣса едни видѣха запазена самостоятелностьта на малкитѣ край дунавски държави, а нѣкой отъ великитѣ сили, като Италия, която се смѣта покровителка на България и Унгария, разколебана въ своето решение да подържа френското предложение до край.

Следъ всичко това става ясно че голѣмия проектъ на г нъ Тардьо не ще се реализира лесно. Сега става известно английското становище по този голѣмъ въпросъ, което се изразява така. Англия предлага да се свика най напредъ една конференция на представителитѣ на Франция, Англия, Италия и Германия. Конференцията ще се състои въ Лондонъ. Британскитѣ ржководни лица намиратъ, че едно предварително споразумение между великитѣ сили е необходимо, ако се иска прекитѣ преговори между дунавскитѣ държави да завършатъ съ успѣхъ.

Следъ като се постигне пълно съгласие между великитѣ сили, ще се оставятъ малкитѣ дунавски държави да преговарятъ само до толкова, до колкото е потрѣбно да се изпълни решението на големитѣ. И все още дунавскитѣ държави се напъватъ да убеждаватъ свѣта и себе си, че тѣ самостоятелно решаватъ участието си въ блока на дунавскитѣ държави.

Мжчнотиитѣ за България

Българскиятъ министеръ председатель, г-нъ Мушановъ, че преди много бѣ заявилъ, че България не може вече да плаща неповносимитѣ задължения въ чужбина, които произхождатъ отъ войната. Но това си намѣрение не можа българското правителство да осъществи. Дойде първиятъ срокъ за плащане отъ тази година, 15 мартъ, и България плати по вече отъ 40 милиона лева, като съ това изчерпа последни остатъци отъ народни богатства, скжтани за черни дни. Това показва, че чужденцитѣ, които иматъ да взематъ сж по силни отъ волята на правителството на изгладнѣлъ народъ.

Финансовиятъ комитетъ при Обществото на народитѣ, къмъ когото българското правителство се бѣ обърнало за помощь, дълго изучава финансовото положение на страната, и помощьта му се изрази въ съвета, какъ да пести за да може да плаща.

Кредиторитѣ, къмъ които българското правителство сжщо се бѣ обърнало се молба да се съгласятъ и получаватъ земанията си въ сегашни лева, а не въ стойность, каквато лева имаше преди войната. Водиха се дълги преговори въ Парижъ и сега ставатъ известни резултатитѣ. Никакви отстжпки не се правятъ по валутата на лева. Може българското правителство да задържа само половината отъ сумитѣ, които трѣбва да плаща и да ги използува временно за нуждитѣ си, а другата половина да се плаща на време:

На 15 мартъ България трѣбваше да плати 55 милиона лева на Ромъния, втората половина отъ угово рената сума по спогодбата отъ Хага, за имотитѣ на българскитѣ поданици. България не е могла да внесе сумата и е помолила нашето правителство да се съгласи, сумата да се плаща за 10 години съ 4 на сто лихви, споредъ мораториума на Хуверъ. Нашето правителство се е показало склонно за отстжпки и сега се водятъ преговори за окончателното уреждане на въпроса.

Въ българското народно събрание сега се разисква проекта за изменение закона за пенсиитѣ на държавнитѣ служители. Отъ изнесенитѣ факта по този голѣмъ въпросъ отъ депутати и министра на финансиитѣ става явно, че фонда, образуванъ отъ одръжкитѣ отъ заплатитѣ на държавнитѣ служители, който по размѣритѣ си въ миналото е билъ достатжченъ да се плащатъ пенсиитѣ, днесъ е изчерпанъ съвършенно по вината на непредвидливи управници. Сега за да могатъ да се плащатъ пенсиитѣ на изслужили чиновници, трѣбва да се даватъ помощи отъ държавния бюджетъ. Защото това мжчно пониса държавния бюджетъ, то се прибѣгва до намаление на пенсиитѣ. И сега пенсиитѣ въ България се плащатъ съ голѣми закъснения, а въ бждаще това ще става съ още по голѣми мжчнотии

РАННИ ПИЛЕТА

Насаждайте кокошкитѣ си рано на пролѣть. Раннитѣ пилета рано пронисатъ и сж добри зимни носачки, а това е именно, което най много трѣбва да желае птицевъдеца. Късно излюпенитѣ пилета до наесень не успѣватъ да пронисатъ и започватъ едва на пролѣть, като цѣлата зима оставатъ само въ тяжесть на стопанството. За това земледѣлеца да си спомва мждрата народна поговорка „Рано пиле, рано пѣе“.

Мжтенето

Става чрезъ птици мжтачки по природенъ начинъ и чрѣзъ машини мжтачки, които сж дѣло на човѣшкиятъ умъ. Естественото мжтене се практикува при дребното птицевъдство.

За едритѣ птицевъдни стопанства

крайната победа и съ това къмъ сключването на миръ съ бащината земя което е трѣбвало да жертвува своитѣ американски колонии на свободата и независимостьта.

Съ всичкитѣ качества, които рѣдко се срещатъ въ единъ човѣкъ, Вашингтонъ не би спечелилъ свободата на Съединенитѣ Щати. ако му липсваше онова, което го издига надъ обстоятелствата и го кали за всѣкакви мжчнотии: вѣрата. Вашингтонъ е ималъ слѣпа вѣра, че съ смѣлость и жертви ще победи . . . Вѣрвалъ въ щастието на колониитѣ и се борилъ съ търпение за това щастие. Представителитѣ пакъ имали пълна вѣра въ него. Въ най критическитѣ моменти той съумѣлъ да преодолѣе вжтрешнитѣ недостатъци и да окаже съпротивление на мощната сила и най-после да извоюва и победа надъ нея.

Когато се свършила войната, той разпусналъ войската и сложилъ своя мандатъ въ ржцетѣ на конгреса . . . Човѣкъ безъ страсти и политически амбиции, той се се оттеглилъ въ именето си и се предалъ на ново на здравия и нравственъ животъ на земедѣлеца. Той е искалъ само да се радва въ миръ на свободата спечелена съ неговото оружие, Държавни възнаграждения, които често сж му биле предлагани, той отказвалъ, и единъ подаръкъ отъ земя, той приелъ при условие да го обработва въ полза на училищата.

Но неговата мисия не е била още свършена. Почти безъ негово съгласие той бива изпратенъ като народенъ представитель въ събранието на щата Виргиния и отъ тамъ на събранието на всичкитѣ щати свикано въ филаделфия. Тукъ той бива избранъ за председатель и ржководитель на разисквания, отъ които е произлѣзла на 17 септ. 1789 г. конституцията на Съединенитѣ Щати и когато въ 1789 г. тая конституция влѣзла въ сила, бива избранъ единодушно за председатель на американската република,

Когато Вашингтонъ поелъ властьа, той ималъ изключителенъ авторитетъ надъ народа. Всички негови съграждани го уважавали и се удивлявали отъ него, възхвалявали неговитѣ заслуги и се хвалѣли предъ чужденцитѣ съ добродетелитѣ на тоя герой. Въ него тѣ виждали най способния човѣкъ да осигури редовниятъ вървежъ на новия управителенъ механизъмъ. Стоящъ надъ всичкитѣ мнения, той не фаворизиравалъ нито една отъ двѣтѣ страни, които се биле образували презъ време на разискванията.

Ако Вашингтонъ на бойното поле е билъ неподражаемъ пълководецъ, въ обществения животъ се е показалъ безподобенъ държавенъ мжжъ и водитель въ бурнитѣ времена следъ войната. Следъ побѣдата надъ чужденцитѣ трѣбвало да последва една победа надъ собственя му народъ. Вербдъ най остра борба, която заплашвала да разпокжса на сила съюза, той е предолѣлъ голѣмитѣ трудности и турилъ редъ.

И действително той е турилъ основата на външната и вжтрешната политика, уредилъ държавния дългъ отбраната на страната, управлението, и просвѣтата и турилъ основата на великолепната пжтна и канална система на Съединенитѣ Щати. Следъ изтичането на неговия мандатъ бива избранъ за втори пжть председатель пакъ единодушно. По сжщия начинъ продължилъ той своето дѣло старейки се въ тежки моменти да свърже душевно онова, което било свързано само съ думи. Така Съединенитѣ Щати се развивали и просъфтявали. Числото имъ се увеличило отъ 13 на 16. Фигурата на Вашингтона се издига величествено надъ новия народъ, за чиято свобода той се е борилъ.

Но все пакъ сждбата на великитѣ хора е една и сжща. Тя не е могла да остави Вашингтона да се радва на славата до последния моментъ. Къмъ края на второто председателствуване една часть отъ народа изгубила довѣрието си въ него и той е билъ отрупанъ съ най-безпощадни обвинения. Вашингтонъ почувствителенъ отколкото неговитѣ съграждани и съ отслабнали сили следъ осемь годишното председателство, отказалъ категорически да се яви за трети пжть да бжде избранъ. Това негово отказване е станало ненаписанъ законъ и отъ тогава до сега нито единъ председатель не се е кандидатиралъ за трети пжть. Вашингтонъ напустналъ своето мѣсто на председатель съ разкошна речь, въ която той е далъ бащински съвети на своитѣ съграждани. Въпреки горчивинитѣ, които изпиталъ напоследъкъ думитѣ му ос-

обаче, мѫтенето съ машини или инкубатори е една истинска необходимость.

При нашитѣ условия, най широко приложение има естественото мѫтене и отглеждане на пилетата.

Кокошки.

Рано на пролѣть е трудно да намеримъ кокошки за мѫтене. Презъ мартъ и априлъ кокошкитѣ носятъ усилно и тѣ се залежаватъ само когато сѫ се изнесли. Ранно пренеслитѣ на пролѣть кокошки и рано съ изнасятъ и тѣ се насаждатъ първи. Но трудно е да намѣримъ пролѣть мѫтачка, така че, разумно е да прибѣгнемъ къмъ пуйкитѣ.

Тия птици сѫ просто живи машини мѫтачки, тъй като презъ всѣко врѣме можемъ да ги заставимъ да мѫтятъ. Да накараме пуйката да мѫти не е мѫчна работа. Избираме едно запазено полутъмно мѣсто, кѫдето направяме гнѣздо отъ слама или сѣно. Въ него поставяме 3—4 твърдо сварени яйца и докато сѫ топли ги слагаме подъ пуйката. Последната се захлупва съ едно кошче или сандъче. тъй че то да не се опира на гърба ѝ, но да е отдѣлнно отъ него само 4—5 см. Така пуйката остава 24 часа безъ всѣкаква храна, после се изважда. нахранва се, остава се на свобода $^1/_4$ до $^1/_2$ часъ, следъ това отново се поставя въ гнѣздото и захлупва. Следъ 3 най много следъ 4 дни обикновенно пуйката се вече залежава и следъ нахранване тя сама потърсва гнѣздото си. Ако по този начинъ само не можемъ застави пуйката да мѫти, то прибегваме до нѣкое помощно срѣдство. При храненe даваме на пуйката малко хлѣбъ напоенъ въ вино или спиртъ. Добре е сѫщо да се даватъ и помалко маслосъдържащи семена, като напримѣръ слънчогледово масло и др. Освенъ това проскубването на перата по корема или разтриването му съ малко терпентинъ спомагатъ за по-бързо залежаване на пуйката, но то трѣбва да се практикува само въ крайенъ случай. При повече търпение, следъ всичко това пуйката се залежава и можемъ да пристѫпимъ вече къмъ самото насаждане. Подъ една пуйка могатъ да се насадятъ 20—25 яйца. Презъ месецъ мартъ, когато е още студено да се насажоатъ 20—22 яйда.

Пуйката, която веднажъ е излюпила, може да се насади повторно и дори трети пѫть. За това е нуждно обаче да се храни добре и между мѫтенията да ѝ се дадътъ 2-3 дни почивка. Подъ една кокошка да не се слагатъ по-вече отъ 10-12 яйца.

Мѣсто за мѫтене.

За мѫтене се избира тихо (спокойно), полутъмно мѣсто, кѫдето мѫтачката не ще бѫде обеспокоявана прѣзъ време на мѫтенето.

Гнѣздото може да се направи на земята, като се огради добре съ тухли и камъни, за да не се пръскатъ яйцата. Добре е отъ долу да се постави най първо единъ пластъ отъ не много влажни, размесени земя и пѣсъкъ, който пласть се издълбава коритообразно и върху него се слага чиста слама или подобре сѣно. Най добре е обаче едно сандъче съ размери ширина, дължина и височина 40 ст:

Слагането на пластъ отъ размерени по равни части земя и пѣсѫкъ подъ сѣното или сламата е твърде полезно, защото прѣдпазва яйцата отъ силно изсушаване.

Въ следнията брой ще продължимъ и ще пишемъ аа „Грижи презъ врѣме на мѫтенето“ „излюпване на пилетата“ „отглеждъне и хранене на пилетата“, като дадемъ най добритѣ рецепти за хранене на пилетата.

Тия, които искатъ да си доставятъ расови кокошчи яйца да се адресиратъ до Инжинеръ Агрономъ Кузмановъ въ Земледѣлската камара, отъ когото ще добиятъ най пълни сведения.

Инжинеръ Агрономъ
Х. КУЗМАЙОВЪ

Изъ политическия ни животъ

Разтурянето на „Желѣзната гвардия“

По решение на министерския съветъ разтурена е тъй наречената организация „Желѣзна гвардия“, която имаше клонове въ всички по-голѣми градове и която устрой ваше походитѣ противъ евреитѣ. Клубоветѣ имъ сѫ запечатани, а много отъ водителитѣ арестувани.

Организирана на военни начала, тази организация е счетена опасна за общественая редъ въ страната.

Продължение на сесията

Г-въ Аржентояну въ камарата, а Г-нъ Иорга въ сената сѫ заявили, че сесията на законодателнитѣ тѣла ще бѫде закрита на 7 априлъ.

Националъ-Царанистката партия се готви.

Фактъ безпоренъ е, че властуването изхабява силитѣ и докарва унинние въ партията. Нац. Царанистката партия почва да се опомня и се стреми да заеме мѣстото си заемано преди поемането на властьта—това на най силна политическа партия у насъ. Отъ месеци всички водители, малки и голѣми, сѫ на работа. Следъ възстановяване на мѣстнитѣ организации, свикаха се така наречените имъ окржжни съвети, а тази седмица заседава въ Б... ренъ конгреса на организаци... отъ старото кралство, следъ к... ще трѣбва да чакаме общия ... тионъ конгресъ.

Камарата

Разглежда се закона за кари... закона за преустройство на ни... то образование и закона за адв... титѣ. Последнитѣ два предизви... последнитѣ студентски движени... наложиха временното закриване ... университета.

Отзиви и бележки

По раздаване на вестника

Не винаги и на всѣкѫде в... никъдъ ни се раздава на вр... на абонатитѣ. Въ с. Алфа... сѫ задържани отъ секретар... бщината вече три броя и н... раздаватъ на абонатитѣ. Въ... Ходжакьой два броя никой не... кѫде сѫ дадени; въ с. Айдем... кехаята—раздавачъ, връща в... ницитѣ въ радакцията, като... ше отъ името на абоната... не желае да го получава. В... ятно, и не много ... ги мѣста вестника не се разд... но дори и само тѣви да бѣха... достатъчни за да дадатъ ли... на една нехайна пощенска а... нистрация. Ще поискаме вино... цитѣ да се издирятъ и накаж... но нека абонатитѣ и сами се... тѫкватъ въ селата за правот... на време да имъ се дава вест... ка. Нека въ село с... лятъ, че има кой да държи ... ка за нехайството на служащ...

Редакция

Театръ

Комедията на Ст. Костовъ „... кации“ на 2 т. м. вечерьта щ... играе втори пѫть отъ любите... артисти при дамското благотво... телно д-во „Добродетелка“. Въ... медията много сполучливо се о... ватъ ведъзи на обществените ... реждения и служителитѣ имъ ... руна да се гледа не втори, а м... пѫти.

танали завѣтно слово за неговия народъ и му служатъ и до день днешенъ за напѫтване.

Никога природата и сѫдбата не сѫ съдействували по-щастливо за да създадатъ единъ великъ човѣкъ и да го поставятъ на най-високото стѫпало. Презъ цѣлото течение на времената и при всички сѫбития, Вашингтонъ е останалъ голѣмия образецъ на единъ вѣренъ републиканецъ. Въ неговия характеръ биле отпечатани онѣя качества, които свързватъ енергичната, безогледната решителность съ спокойната, справедливата умѣреность. Отличавалъ се винаги съ най-голѣма чистота въ характера. Нито единъ мотивъ отъ интересъ, отъ приятелство или отъ умраза не се е отразилъ върху неговитѣ решения. Откровенъ, човѣкъ за когото народното вѣрване казва, че той никога не е лъгалъ Винаги незаинтересованъ, не искалъ нищо за себе си. Неговитѣ намѣрения се отличавали съ своята чистота. Спокоенъ при размишление, буенъ въ напълнението, храбъръ на бойното поле, далечъ отъ всѣкаква завистъ, отъ правото не отстѫпвалъ дже и при най-силнитѣ атаки на своитѣ непрятели. Знаялъ е да понесе удариѣ на сѫдбата, защото е е билъ напълненъ съ силна вѣра. Билъ е вѣренъ къмъ дълга си, владѣялъ се, кѫмъ други мекъ и снисходителенъ, свободенъ отъ всѣкакна надменность, помагащъ на бѣднатѣ, като човѣкъ и гражданинъ еднакво отличенъ, но преди всички предаденъ съ душа и тело на свободата, Вашингтонъ се явява като единъ отъ найвеликитѣ хора невсички времена.

Презъ по-кжснитѣ времена, когато се удивявали отъ почти непрекжснатитѣ победи на Наполеона, естествено е, че по-малко е билъ разбиранъ единъ разсѫдливъ, скроменъ човѣкъ като Вашингтона. Едва настоящитѣ времена обърнали вниманне на тоя човѣкъ, на тоя пръвъ гражданинъ на своята страна, отъ когото е била основана една държава, която въ течение на едва 150 години така баснословно се е издигнала, така гигантски се е развила, нѣщо, което нкде въ никой другъ народъ не намираме. Създаненото отъ единъ Наполеонъ е изчезнало. То е изгнило, както старигѣ знамена, които сѫ изгубили цвѣтъ и блѣсъкъ и които окржжаватъ неговия гробъ като привѣреци. Но Вашингтонъ продължава да живѣе въ най-богатата и най-мощната държава на земята. Съюзната столица на Америка носи неговото име и конституцията неговия духъ надъ неговия трупъ не се издига катедрала или пантеонъ. Той почива мирно все още на сѫщото мѣсто,
въ собствената си градина високо надъ рѣката Потомакъ на чисто бреове той е видѣлъ за пръвъ пѫть божията свѣтлина,

Неговото дѣло е било най-добре продължено отъ Линколнъ който често пѫти е заявявалъ, че неговото първо велико дѣло, прокламацията отъ 22 септ. 1862 г. освобождението на неграитѣ въ северна Америка, е само продължение на последното дѣло на Вашингтона. На смъртно легло, за да тури венецъ на своето велико дѣло за свободата, той изрично наредилъ щото чернитѣ роби, неговитѣ слуги, които той третиралъ като свободни, да бѫдатъ и формално обявени за свободни. Вслѣдствие на това при погребението е билъ видѣнъ и неговия вратарь. единъ негръ съ побѣлѣла коса, като носитель на смъртния ковчегъ, ва... Вашингтонъ пожелалъ това.

Никѫде не се приближаваме к... характера на тоя о с о б е благоразуменъ и човѣкъ все ... не лишенъ отъ способностьта д... въодушевлява повече, отколкото неговата родина земя отъ която е извлѣкълъ своитѣ качества. И... още неговиятъ духъ, неговото ж... ние за миръ и за разбирателство... го славя добритѣ дѣла, които Ам... извършва. И така той се явява още на чужденеца, кой то се пр... жава къмъ Съединенитѣ Щ... то е създалъ. Като единъ грам... образъ на призракъ той се ... предъ него: Вашингтонъ. първ... човѣкъ, който е успѣлъ да съ... толкова много класи и раси и подчини на една д ъ р ж а ... воля, на е д и н ъ е з и... единъ начинъ за мислене. И безъ най-малкото кръвопро... което е станало до сега за осно... нето на една свѣтовна им... Предъ тоя свѣтовенъ завоева... чрезъ мира се покланя днесъ, ... тѣ години следъ неговото рожд... съ благодарность цѣлото човѣ... во.

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Отговаря редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

Положението на селенина и събиране на данъцитѣ

Безпорно е, че данъцитѣ трѣбва се плащатъ и то винаги и на време, защото чрезъ тѣхъ само ще подържа държавата, като организирана сила, която ще бди надъ интереситѣ на всички. Отъ данъчнитѣ тяжести не може и не бива никой да отбѣгва.

Въ насъ, следъ земледѣлската реформа, най многобройната класа селенитѣ дребни собственици и сж, които понисатъ най голѣмитѣ данъчни тяжести. Тѣ сж, които носятъ и другитѣ голѣми тяжести на държавата. Тѣхъ смѣтатъ като основенъ камъкъ въ голѣмата държавна зграда. Поради това привидниятѣ голѣми грижи на сегашното правителство за да бѫде богатъ селянина, дребенъ собственикъ, като производитель и да гарантира цѣлостьта на стопанството му.

Правителството внесе и камарата вече гласува закона за земледѣлскитѣ задължения, съ които се цели да се подпомогне именно селенина, дребенъ собственикъ.

Този законъ скоро ще бѫде гласуванъ и отъ сената и ще започне скоро се прилага. Чрезъ него се унищожаватъ задължения, отсрочватъ се плащания, намаляватъ се лихви и се добива впечетление, че положението на селенина, дребенъ собственикъ, ще се подобри.

Отъ друга страна бирницитѣ удобно събиратъ данъцитѣ за текущата година и то не за тримесечие, а за по-вече отъ половина година, та дори и за цѣла година. Следъ тежката зима, презъ която селенитѣ не можаха да припечелятъ нищо и при голѣмата безработица на земледѣлскитѣ произведения, голѣма часть отъ които се продадоха още презъ есеньта за доизплащане на данъцитѣ за миналата година. Сега въ хамбаря на селенина нищо нѣма, дори и храна за доновата реколта, та бирника и не търси въ хамбаря на селенина, не секвестира коня, каруцата или хамбаря за да не спре работата на земледѣлеца презъ настѫпилата пролѣть. Той секвестира нѣща, които нагледъ нѣматъ нищо общо съ работата на земледѣлеца. *Той разваря сандъцитѣ на женитѣ и отъ тамъ взима най скѫпитѣ премѣжни на женитѣ. Скѫпи сж тѣ не защото за тѣхъ сж дадени много пари, или, че като се продадатъ на публична продань отъ тѣхъ ще се вземе много и ще се платятъ данъци, но сж скѫпи, защото сж свързани съ спомени скѫпи и за семейството и въ името на тѣзи спомени тѣ сж готови на всички жертви ва да си повърнатъ отнетитѣ дрехи. И селенитѣ иматъ своитѣ ценности, съ които мѫчно се раздѣлятъ, до като има друго що да жертвуватъ.*

Следъ това вече селенина е готовъ да продаде на безценица, не само вола, коня или каквото и да е отъ стопанството си съ рискъ да увреди за цѣла година работата си, но да повърне на семейството си предметитѣ, отнети отъ бирника.

По този начинъ ще постѫпятъ въ държавната каса пари, това е безпорно, но какво ще стане следъ това съ селенина стопанинъ, който ще бѫде принуденъ да продаде много още мѫчно замѣними предмети отъ своя инвентаръ за да набави храна за домакинството си до новата реколта? Неговото положение ще се затруднява все по вече и до като правителството отъ една страна приготовлява закона за да го извади отъ твърде критичното положение, което преживѣва сега отъ друга страна чрезъ събиране на данъцитѣ влошава все по-вече това положение и утре, когато закона за земледѣлскитѣ задължения ще се прилага, ще бѫде невъзможно да му се помогне вече, или най малко ще бѫдатъ потрѣбни нови грамадни средства за това, които мѫчно биха се намѣрили.

Правителството, което съ закона за земледѣлскитѣ задължения дава доказателство, че е убедено въ безисходното положение на земледѣлеца стопанинъ, е длъжно да повѣрва, че това сѫщото население не може да плати въ този моментъ данъцитѣ си и да отсрочи тѣхното събиране поне до новата реколта. Така то ще остане последователно въ намѣренията си да подпомогне селенина производитель.

Вълкъ и агне

Пило агне вода на рѣката. Видѣлъ го скитникъ вълкъ. Доискало се на вълка да изяде агнето, та почналъ да го закача.

—Ей ти, овчи сине, казва му той. Защо ми мѫтишъ водата?

—Какъ мога, бре вълчо, да ти мѫтя водата, отговаря агнето. Не видишъ ли, че подъ тебе стоя и съ края на устата си пия!

—Добре, казва му вълкътъ, ами защо ти миналото лѣто си се присмивалъ на баща ми?

—Какъ ще да съмъ се присмивало, бре вълчо, отговаря агнето. Азъ миналото лѣто не съмъ било родено.

—У, извикалъ той, съ тебе човѣкъ не може да се разправи, току чакай да те изямъ.

Начало за сближение между Ромъния и България

Презъ Миналата седмица въ София се извършиха тържества, които сж добъръ признакъ за бѫдащитѣ отношения между България и Ромъния. Голѣма група общественици, журналисти, писатели отъ Букурещъ посетиха София за да участвуватъ въ основаването на ромъно-българското културно дружество. Цельта на дружеството е да съдействува за сближението на двата съседни народа. Момента е твърде згодно избранъ за да се почувствува въ близко бѫдаще влиянието на основаното съ толкова голѣмъ ентусиазъмъ културно дружество.

Двата народа-ромъни и българи, които много вѣкове живеятъ въ близко съседство отъ двете страни на Дунава, които въ миналото тъй близко сж се подпомагали въ своитѣ културни стремежи, тъй братски сж се отзовавали на страданията си отъ свои и чужди притеснители и тъй безкористно сж се ползували взаимно отъ богатствата на земитѣ си, че рѣдко има примѣръ въ Историята на народитѣ на такива братски отношения, каквито сѫществуваха между ромъни и българи до най близко време. Никога хората на черния трудъ не враждуватъ по междуси, а ромъни и българи и въ миналото и сега сж биле хора само на труда.

Помрачиха се тѣзи вѣковни добри отношения само въ близкото минало, когато и двата народа бѣха, може би, почужда подбуда, принудени да си оспорватъ земи, и територии, за които въ миналото никога не сж помислювали да враждуватъ. Това ги доведе до положението, дори, да воюватъ и взаимно си причиняватъ най страшнитѣ страдания, каквито може да продиктува само войната, но все пакъ онова, което вѣковетѣ сж наслоили въ душитѣ на двата съседни народа, не можа да бѫде изличено въ единъ моментъ на взаимно озлобление, създадено не по тѣхната вина.

Сега, когато годинитѣ ги отдалечиха отъ страданията, причинени отъ войната, въ тѣхъ наново се възстановява онова, което ги е характеризирало много вѣкове, като добри съседи и новооснованото културно ромъно-болгарско дружество въ София, ще подпомогне ето този именно процесъ.

Отъ него ние ще чакаме да влияе и върху ония вестници и весникари въ двете страни, които и при най незначителенъ поводъ изпадатъ въ шовинистиченъ бѣсъ, будятъ омраза и проповѣдватъ истрѣбление. Тѣмъ се длъжатъ въ голѣма степень многото и безпричинно създани недоразумения между двѣтѣ страни въ най ново време и съ право сега ще чакаме да вниса свѣтлина новото дружество при всички случаи за такивато недоразумения, за да бѫдатъ избѣгнати.

Така ще настане сближението между двете страни за да могатъ

и правителствата имъ да помислятъ за сждбата на ромънитѣ въ България и на българитѣ въ Ромъния. Останали да живѣятъ въ земи, които населяватъ отъ вѣкове, днесъ тѣ сж въ границитѣ не на своята етническа държава и никакви насилия не биха ги накарали, нито земитѣ си да напустнатъ, нито езика си да замѣнятъ, нито рода си да забравятъ. Тѣ ще си останатъ и въ границитѣ на България-ромънитѣ-ромъни, и въ границитѣ на Ромъния-българитѣ-българи.

Новооснованото ромъно-българско културно дружество, като съдействува за сближението на правителствата на двѣтѣ страни, ще ги подтикне по скоро да уредятъ положението на българското малцинство въ Ромъния и на ромънското въ България и съ това ще имъ спести терзанията, които сега имъ се причиняватъ, като не имъ признаватъ правата на културна и духовна свобода.

А исканията на тѣзи малцинства-сж твърде скромни. Тѣ искатъ: *въ училищата децата имъ да се учатъ на роденъ езикъ, въ църква да се молятъ на езика, на който се молятъ отъ вѣкове, въ учрежденията, които ги обслужватъ да се говори на тѣхния езикъ и правата имъ на равно-равни граждани въ страната да бждатъ вачитани винаги и на всѣкъде.*

Новото културно ромъно-българско дружество, което ще носи миръ и култура за двѣтѣ страни, ние радостно приветствуваме и желаемъ по скоро да почувствуватъ влиянието му двѣтѣ малцинства.

Около Дунавскиятъ блокъ

Планътъ на Г нъ Тардио, за икономическото организиране на дунавскитѣ държави въ единъ икономически блокъ, е продължение отъ опититѣ на ржководителитѣ на Франция да съдействуватъ за икономическото оздравяване на Европа въ тѣсна връзка съ запазване на хегемонията отъ Франция. Следъ плана на Брияна за европейски съюзъ, около които станаха много конференции, срещи и съвещания, дойде проектътъ за Австро-Германския митнически съюзъ. Положиха се всички старания, употребиха се всички довления, приведоха се всевъзможни доводи, докато и Австрия и Германия сами се отказаха отъ намеренията си.

Планътъ на Г-нъ Тардио възбуди наново заглъхналитѣ за моментъ политически стремежи подтиснати отъ икономическата криза. Германия вижда въ него опитъ за окончателно отдѣляне на Австрия отъ нея. Италия намира проектирания икономически съюзъ не въ неинъ интересъ—връзкитѣ ѝ съ дунавскитѣ държави ще бждатъ разслабени.

И Германия и Италия, заявяватъ, че тѣ претендиратъ да влѣзатъ въ числото на държавитѣ, които ще образуватъ блока. Сжщото иска и България. Ако по отношение искането на Германия и Италия, френската преса още се държи резервирано, по отношение на България тя е категорична. Нейното участие би увеличило възможноститѣ блокътъ да не следва напълно политиката следвана до сега отъ малкото съглашение, което е било винаги въ унисонъ съ Франция.

Дунавскиятъ блокъ е още въ своя зародишъ. Пригодността му тепърва ще се разисква, или поправо тя сега се разисква. Представители на Франция, Германия и Италия сж въ Лондонъ, дето подъ председателството на Г-нъ Макъ-Доналдъ да обмислятъ предложенията. И Италия, и Германия отидоха съ голѣмъ скептицизъмъ, увеличенъ отъ отиването само преди три дни на Г-нъ Тардио въ Лондонъ въ връзка съ тази конференция на четиритѣхъ велики европейски държави.

Въ срещата между Г нъ Тардио и Г-нъ Макдоналда не сж взети решения, а само всѣкой е уяснилъ гледището си върху икономическия крахъ на дунавскитѣ държави и начина на пъдпомагането имъ. Опасението на Италия и Германия, че ще бждатъ поставени предъ предварителното съгласие между Франция и Англия е отстранено. Това дава основание за надежда за успѣхъ на конференцията.

Училище и театъръ

Учащитѣ се въ частнатѣ български гимназии—девическа и мжжка, подъ ржководството на своитѣ учители, презъ тази година изнесоха доста успѣшно театрално представление, като представиха комедията „Милионерътъ“ отъ г-нъ Йорданъ Йовковъ. Децата, за възрастьта си и понятията си за сценичното изкуство, изиграха сполучливо и нѣкой, дори, дадоха илюзия за хубава игра, но това не дава никому право отъ тѣхъ да прави актеори и ги развежда по градоветѣ да повтарятъ, случайно играна пиеса.

Дирекцитѣ на двѣтѣ български гимназии въ града ни правятъ приготовления, да водятъ ученицитѣ въ гр. Тутраканъ, кждето да повторятъ тукъ играната пиеса истена, споредъ древнитѣ театъра е училище, и това да е така, щомъ свѣта го толкова вѣкове, но никжде не казва, че и училището се превърне на театъръ, немѣряватъ да сторятъ телитѣ на нашитѣ гимназии. но лоша услуга се прави ницитѣ и тѣхнитѣ прями ния къмъ училището, буди въ тѣхъ суетната че могатъ да бждатъ Какво голѣмо безредие се се въ училището и щe се дадатъ на училнитѣ нятия презъ днитѣ на пригот ната за представлението пжтуването, знаятъ они сж близо до ученицитѣ щето.

Ако е необходимо да се представление, кждето и да другаде, въ града има две младежи, които се занимават мо съ даване театрални нека се помолятъ тѣ да изпълнятъ това, което се възлага на учи тѣ и ученичкитѣ. Крайно услуга ще се стори, и на тѣ и на учещитѣ се, ако се намерението за проектираното ническо представление въ канъ.

Заинтересуванъ родит

Въ Сърбия

Студентитѣ отъ Белградски университетъ се възбунтуваха направиха опитъ да манифестират своето недоволство, но притис отъ полиция и войска, тѣ сж дигнали нѣкжде и барикади скоро биле пръснати и изпоар вани. Официалнитѣ съобщени причина на тѣзи бунтове сж

С. Чилингировъ

Подареният слонъ

Приказка

Голѣма бѣше милостьта, съ която султанътъ удостои жителитѣ на гр. Феро. Той имъ прати въ даръ единъ хубавъ, едъръ и снаженъ слонъ. Отъ начало ни деца, ни възрастни можеха да му се нарадватъ. По цѣли часове стояха тѣ предъ набързо приготвената му клетка и се любуваха на него. Особено много ги забавляваше слонътъ съ хубота си,—единъ такъвъ: дългъ и месестъ, отъ двѣтѣ дупки на който излизаха цѣли струи въздухъ; съ тѣхъ той можеше да свали чакъ фесоветѣ на любопитнитѣ. Но когато забележеше, че нѣкой нарочно си натисне феса до ушитѣ, дотогава само леко сложенъ върху темето, той повѣташе изненадано съ хобота си, грабваше го и го подаряше къмъ голѣмата си уста.

—Вай, ярабимъ, грабна ми феса!...

А слонътъ, сякашъ, разбира. Той присвие мъничкитѣ си очи, засмѣе се и подхвърли плячката надъ главитѣ на събранитѣ или пъкъ я сложи леко върху голата, подкововидно острижената глава на притежателя ѝ.

Смѣхъ и веселие до Бога. И всички благославяха падишаха за неговото благоволение къмъ тѣхъ. Тѣ до единъ разбраха, колко златно, колко милостиво е сърдцето му, поискало да посѣе тѣхния трудънъ, всѣкидневенъ пжть съ цвѣтята на радостьта.

Нека Аллахътъ да го закриля!...

* * *

Но нищо не е безкрайно на тоя свѣтъ. Не бѣше безкрайна и радостьта на ференци... Тѣ скоро се наситиха на слона, който продължаваше да имъ граби фесоветѣ, да бърка въ пояситѣ имъ и да се надсмива надъ тѣхното наивно щастие. Започна да се свършва и оризътъ. Отначало всѣки доносаше доброволно по крина, по две и любопитно гледаше, какъ слонътъ, пъхналъ хобота си, смуче върната, но отпосле имъ додѣя...

—Бака, бака, — но чалъшканъ хайванджъкъ-дъръ...

—Чалъшканъ зверъ,—наготово всѣки знае да лапа...

И тая сржвчность на слона ги умори: единчъкъ той ядѣше, колкото цѣло село. Ядѣше и не питаше: има ли въ хамбаритѣ още оризъ или нѣма.

Най сетне градскитѣ старци се събиратъ—да обмислятъ съ загрижени глави:—ако върви все така, слонътъ ще изяде не само ушитѣ имъ, но и тѣхъ самитѣ. Колкото за милостьта на падишаха, тя пакъ си е милость, само че много, мно лѣма за тѣхнитѣ мадки хам Обмислятъ и решаватъ да изпра депутация до валията въ Ед Нека тя му кажс, колко тѣ щастливи отъ направената имъ ч но и колко имъ е мжчно, дето могатъ да се отплатятъ така, к би искали, и както трѣбва. Су ски подаръкъ е това, не е ше султански подаръкъ трѣбва султански да се пази и гледа пъкъ нѣматъ сили за това. по-добре ще бжде, ако валият моли падишаха, а той да благо да подари слоно на други град

Решено и свършено. Двана отбрани ференци съ ходжата н поематъ веднага пжтя за Ед Ввели калеври въ ржцетѣ с шляпатъ съ боси крака по д ката прахъ на пжтя и само си лятъ, колко хубаво ще бжде, валията ги послуша, и ако с нътъ благоволи да си вземе Мислятъ си и бързатъ подаръ

Изъ закона за земледѣлскитѣ задължения

Продължение отъ брой 4

Чл. 9. Могатъ да бѫдатъ асанирани при предвиденитѣ по-долу условия, задълженията на земледѣлцитѣ показани въ чл. 2 на настоящия законъ, които притежаватъ повече отъ 10 хектара земя, ако най-малко 60 на сто отъ задълженията имъ, въ които фигурират като главни длъжници, сѫ били направени за покупка на земя, създаване и увеличение на живия и мъртавъ инвентаръ, за земедѣлски постройки, засѣване и подобрение на земята, напояване, укрепяване и изсушаване, покриване на загуби произлѣзли отъ земедѣлско производство, осигоряване единъ минимумъ на сѫществуване, както и разноски станали отъ изключителни обстоятелства—капиталъ и лихви до 1 юний 1931 год.

Чл. 10. Длъжницитѣ предвидени въ чл. 9, които желаятъ да се освободятъ като предложатъ на кредиторитѣ си изплащането на задълженията предвидени въ настоящия законъ при условията предвидени въ чл, 11, ще се ползуватъ съ намаление на дължимитѣ суми чрезъ спадане на натрупанитѣ лихви, което ще се смѣта по следните норми:

10 на сто за задълженията сключени презъ 1931 година.

20 на сто за задълженията сключени презъ 1930 година.

30 на сто за задълженията сключени презъ 1929 година.

40 на сто за задълженията сключени презъ 1928 година.

50 на сто за задълженията сключени презъ 1927 год. или по-ранс.

Чл. 11. За тази цель въ срокъ най-много отъ 30 дни отъ публикуването на настоящия законъ, тѣ ще подадатъ искане до Окрѫжния сѫдъ, въ района на които се намиратъ земедѣлскитѣ му имоти, като прибавятъ всички документи, съ които ще си служатъ въ случая.

Искането ще бѫде придружено отъ декларацията на длъжника, че се задължава да плати въ срокъ отъ 6 месеца отъ произнасянето на сѫда най-малко 10 на сто отъ общото намалено задължение, а остатъка въ срокъ отъ две години отъ датата на задължението.

Чл. 15. Могатъ да поискатъ сѫдебно асаниране на задълженията имъ предвидени въ чл, 2 и 9, собственицитѣ на имоти предвидени въ настоящия законъ, като предложатъ единъ процентъ минимумъ 60 на сто отъ всичкитѣ имъ задължения, капиталъ и лихви, платимъ въ срокъ, който ще се опредѣли отъ окрѫжния сѫдъ съобразно платежната способность на длъжника и съ годишни погашения, които ще съставятъ най много 50 на сто отъ чиститѣ доходи на асанираните имоти.

Чл. 16. Искането за сѫдебно асаниране трѣбва да бѫде направено въ срокъ отъ два месеца отъ публикуването на настоящия законъ.

Чл. 35. Собственицитѣ на имоти повече отъ 10 хектара, чийто задължения отговарятъ на условията предвидени въ чл. 2 и 9, и които не биха могли или не биха искали да се ползуватъ съ постановленията относно асанирането чрезъ намаление или сѫдебно асониране, могатъ да поискатъ отъ мѣстния имъ окрѫженъ сѫдъ отлагане на принудителното изплащане съ условие да се задължатъ да ликвидиратъ задълженията си въ срокъ отъ 3 години и лихва равна на скоита на Народната Банка, платима годишно.

Доброджанското население е било винаги онеправдано и винаги за него сѫ сѫществували особени положения. И настоящия законъ като че ли не е трѣбвало да остане надире отъ досегашното законодателство.

Съ една алинея къмъ чл. 3 задълженията на собственицитѣ на земя, намиращи се въ зоната на военнитѣ действия презъ последната война, се конвертиратъ съгласно сѫщия членъ независимо отъ количеството земя която притежаватъ т. е. намаляватъ се съ 50 и 25 на сто.

Зона за военни действия се считатъ областитѣ опредѣлени въ царския указъ № 2011 отъ 4 май 1920 год; съ ограничението, що се отнася до доброджанскитѣ окрѫжи предвидени въ този указъ, само за общинитѣ, въ които се е платило напълно или отчасти, въ каквато и да е форма, военно обещетение.

ПАМУКЪ

Въ нѣкой села на нашия окрѫгъ памукъ сѣятъ доста отдавна. Но сѣенето се ограничава до толкова, колкото е потрѣбно за домашно употрѣбление. Отдавна въ тѣзи села по грубото облекло за мѫже и жени се изработва отъ памукъ сѣянъ по нивитѣ и обработенъ отъ многоприлежната българка—домакиня въ дома на хурката и стана. И съ това не малко се облекчава положението на стопанството.

Сега, при ниските цени на зърнените храни, би могло сѣянето на памука да се разшири до толкова, че като се задоволятъ домашнитѣ нужди, да се изнися и на пазаря за продаж суровия памукъ. А купувачи за него ще се намѣрятъ винаги, защото въ Букурещъ не е една фабрика, която се занимава съ обработване на суровия памукъ и биха предпочели мѣстния памукъ отколкото да плащатъ скѫпи мита за чуждостранния.

Единъ килограмъ суровъ памукъ съ семената, би се продалъ съ сигурность 15 лей. Отъ единъ декаръ би се набралъ най малко 60 кгр. памукъ продаденъ по 15 лей ще имаме 900 лей доходъ отъ декаръ,

---

жата, който, подпрѣтнадъ поли на дългия си антезикъ, се обръща отвреме-навреме да ги поглежда и да изтрие съ ржавъ потъта отъ лицето си.

Хубаво ще бѫде, много хубаво. Но ако велията не ги послуша, ако ги нахока, ако... И единъ се отбива отъ пѫтя ужъ да запърши бевреци. Отбива се и сѣда на сѣнка подъ крушата. По-нататъкъ другъ се спира предъ една кошара, помолва за вода и остава да си почине.

Обръща глава ходжата, брои другаритѣ си мълчаливо и припрѣно бърза. Когато стига до Едирне, гледа, че следъ него кретатъ само половината отъ избранитѣ.

—Нищо,—дума си той—и съ тѣхъ може да се свърши работа.

Но още при първитѣ кѫщички явчезва единъ. При моста на Марица—другъ. При керванъ-сарая—трети. Когато наближава до конака и се обръща да съвере съ погледъ другаритѣ си, ходжата замръзва: следъ него се люлѣятъ отъ умора само двамина.

—Нищо,—отговаря си той пакъ—и съ тѣхъ може да се свърши нѣщо.

И ходжата прекрачва твърдо портата на конака. Въ двора низами, заптиета, селяни и граждани. Но никой не го пита, за кѫдя бърза. Никой го не спира. Виждатъ—ходжа, човѣкъ на Аллаха. Щомъ бърза толкова, все нѣкоя важна работа ще го тика по стълбитѣ нагоре и ще го кара да прескача по две стѫпала изведнажъ.

—Тука ли е валията? — запитва запъхтѣнъ ходжата чинно застаналото заптие предъ келимината врата на одаята. Кажи му, че искамъ да влѣза по важна работа при него съ тая на...

И, кога се обръща да покаже съ кой, замахналъ нашироко ржка, вижда само единъ.

—... Съ тоя,—измѣнква ходжата, като прехапва устни...

Заптието повдига келима. Ходжата прави низко теменне на валията, седналъ кръстато на плътенъ мендерликъ предъ малко тахтиръ скемлеси. На него—дивитъ съ шикалкаво мастило и паче перо на дивита...

—Ида, вали ефенди,—започва смутено ходжата съ тоя...

Валията го изглежда втрещено. Ходжата, смутенъ още повече, се обглежда наоколо. Другитѣ останалъ отвънъ.

Ида... самъ ида, натоваренъ отъ жителитѣ на Фере, да благодаря предъ тебе за голѣмаса милость на султана... Не можешъ да си представишъ, какъ се радватъ всички на слона... Пѣкъ и той е единъ такъвъ... веселъ, шеговитъ... Само че отвреме-навреме отпусне хоботъ... Разбираме,—мжичичко му е, задето е самъ. Да имаше поне другарь...

—Тѣй ли, — извѣрсява радостно валията... Азъ току-що изпратихъ една депутация отъ Ксанти:—не искатъ тѣхния слонъ. Разголе стана—още днесъ ще пища да го закаратъ въ Фере.

—Благодаря, вали ефенди, благодаря. Сега радостьта ни ще бѫде наистина пълна.

Ходжата прави низка теменна, размахва калевритѣ си и излиза, спрѣлъ очи право върху пръститѣ на краката си.

* * *

Бърза ходжата, а отъ тукъ единъ, отъ тамъ другъ—ферецци се лепятъ около него и сжщо тѣй запъхтѣно бързатъ по стѫпкитѣ му. Никой не пита нищо. Зеръ, ходжата и безъ тѣхъ е свършилъ всичко тѣй, както трѣбва.

Отвънъ Фере се събрало цѣлото население, тревожно и трѣпно. Бледни, напити и съ прекършени отъ неволя вратове всички отправятъ стрдлитѣ на своитѣ измжчени погледи къмъ избраницитѣ си. Какво ли сж свършили тѣ? Дали валията ги е послушалъ, дали...

А ходжата, спрѣлъ предъ тѣхъ,

когато при сегашнитѣ цени никаква друга земледѣлска култура не би дала такъвъ доходъ. А и обработването на памука не иска нищо повече отколкото обработването, на която и да било друга култура.

Засѣване

Нивата, на която ще се сѣе памукъ да бѫде изложено на слънце презъ цѣлия день. Изорава се дълбоко, отърмъчва се и загравпва добре.

Сѣнето, ако не може да стане съ редосѣялка, ще се извърши съ мотика въ редове на 40 до 50 с. м. растояние между гнѣздата и на 80 с. м. растояние между редоветѣ. Въ гнѣздо се слагатъ по 2—3 зрънца и се заравятъ 2—3 пръста дълбоко. На декаръ сѫ достатъчни 1—2 кгр. семе.

Обработване

Растението ще поникне следъ 5-8 дни при топло време и достатъчно влага. Въ началото растението се развива бавно и ще трѣбва внимателно да се копае, колкото пѫти е потрѣбно за да не остане въ тревата. Следъ като растението достигне на височина до 2 педи, ще се изрежатъ по слабитѣ стъблица, като въ гнѣздо се оставя само по едно растение.

Когато стъблата на памука растатъ високо и даватъ само листа, трѣбва да се пречупватъ върховетѣ имъ.

Следствие кършенето ще израстнатъ клони, които ще дадатъ най хубавитѣ плодове.

Цъвтене

Десеть седмици следъ посѣването, памукътъ започва да цъвти. Цъвтенето трае много седмици. Огдѣлнитѣ цвѣтове траятъ само 2—3 дни. Когато опадатъ вѣнечнитѣ листа, по средата остава кутийката, която постоянно нараства. Кутийката е изпълнена съ семенца обвити съ влакна. Когато кутийката узрѣе, ще се разпукне на дължина и памука ще излезе отъ нея.

Беридба

Беридбата не може да стане на единъ пѫть, защото и цъвтенето не става на веднажъ. Берачитѣ, обикновено, измъкватъ отъ разпуканата кутийка само памука, като внимаватъ да не откжсватъ нищо отъ кутийката. Обранятъ памукъ се оставя да изсъхне, следъ което се отдѣлятъ семената отъ влакната. Отдѣленятъ памукъ се прави на бали и се праща за продань.

Отъ семето на памука се добива масло, което е безъ вкусъ и миризъ. Него смѣсватъ съ маслиненото масло, което го запазва отъ вгорчаване и се употрѣбява за ядене.

Силистренската Земледѣлческа камара за тази година ще раздаде безплатно памучено семе за засѣване.

Онія, които искатъ да се възползуватъ отъ това, нека се събератъ въ село и поискатъ отъ общината да имъ приготви списъкъ, като единъ дойде и получи семето.

Инжинеръ Агрономъ
Хар. Кузмановъ

Изъ окржга

Село Кадѣкьой, Тутраканско.

Въ нашето село училищното настоятелство (комитетъ школаръ) при редането на бюджета за училището ни, си е присвоило правото да облага съ данъци, по система възможна само въ насъ, и въ размери позволени само въ мѣста, кждето е изключена всѣка контрола. Въ предните години, когато все още имаше пари въ селенитѣ, настоятелитѣ я редѣха лесно, облагаха всѣки декаръ обработена земя по 2 до 3 лей и бирника събираше най напредъ този данъкъ. Селенитѣ плащаха безъ ропотъ, защото все още имаше. Това одързости настоятелството и учителитѣ и тѣ продължиха да увеличаватъ размѣра на този данъкъ, до като достигна до 6 лей на декаръ и скоро ще достигне държавния данъкъ. Но сега вече пари нѣма, данъцитѣ се плащатъ мжчно и негодуването е голѣмо противъ тази система на облагане.

Сега, когато мжчнотията за селенина е непоносима, крайно време е да се надникне отъ финансовитѣ власти въ тѣзи самозабравили се учреждения по облагането съ данъци, като се наложи едно съобразяване съ възможность за плащане.

А още по време е селенитѣ, които по изборъ сж станали членове на настоятелството, да си отварятъ очитѣ и самостоятелно мислятъ по въпроситѣ, що се отнасятъ до облагането съ данъци.

Обремененъ данъкоплатецъ

Отзиви и бележки

Къмъ абонатитѣ

Непріятно ни е да напомнимнюваме, но нуждитѣ ни притискатъ и излизането на вестника е твърде затруднено, та напомняваме на всички, стари и нови абонати, да платятъ поне по часть отъ онова, което дължатъ за много време и за текущата година.

Чакаме плащането на абонамента за да сме сигурни за неговото бждаще. Плати си и помоли другаря или съседа да стори сжщото, или да получава вестника!

За рицина

Земледѣлската камара е доставила рициново семе и ще го раздаде безплатно на онія, които ще сѣятъ рицинъ. Нека онія, които желаятъ да получатъ семе се споразумеятъ и поискатъ отъ общината да ги впише въ списъкъ, които да завърви и единъ да дойде и получи семето. Надѣваме се, че ще се възползуватъ отъ случая онія, които искатъ да промѣнятъ обработванитѣ до сега култури, които на пазаря сж обезценени до толкова, че не се плащатъ дори и разноскитѣ по обработването имъ.

Годишното събрание.

На акционарното д-во „Прогресъ“ което урежда печатницата съ сжщото име, се състоя на 27 Мартъ т. г. въ помѣщението на печатницата. Акционеритѣ на предприятието тази година проявиха необичаенъ интересъ къмъ него. И това е по вече отъ похвално. Само така общитѣ предприятия ще бждатъ пазени и уреждани, като принадлежащи на всички, а не стопанствени като личенъ имотъ на ржководнитѣ лица въ управлението.

Разумното, казано за по прегледно водене смѣткитѣ, трѣбва да се усвои и въ никой случай не трѣбва да се оспорва.

Добре стана, че не се явиха въ събранието г-нъ Г. Карагеоргиевъ и компанія които нѣмаха право, а все пакъ бѣха турили намѣрение да се явятъ, като адвокати на една чужда на предприятието кауза, съ всички намѣрения да вечерятъ и тукъ просташкото държавничество, каквото практикуватъ другаде. Тѣхната роля се помжчи да изпълни г-нъ Йор. Лефтеровъ, който съ неумело казанитѣ си думи за голѣмата стопанска политика на предприятието, предизвика искренното и заразяващо негудуване на г-нъ Т. Паянтовъ, който увлече и другитѣ членове отъ събранието и г-нъ Лефтеровъ бѣ принуденъ да млъкне. Следъ то събранието се продължи и завър при атмосфера на търпимость уважение, като на мѣстото на лѣзлитѣ отъ управителния съв членове се избраха сжщитѣ. Края добъръ признакъ, дано този се р шири и другаде.

ДОКТОРЪ

Н. ВАСИЛЕВ

(Шапка джиевъ

преместенъ въ улица Транс вания жгълъ съ улица Та Ионеску до Българското новно училище, продължа да преглежда болни както по-рано.

Изъ политическия ни животъ

Избирателната реформа

Тя може да се счита за погре на. Парламентарната комисия я прати за разглеждане на всички литически партии. Това по пред жение на Г-нъ Шейкару, редакто на в. „*Curentul*“. Намѣренията бѣ явни да се продължатъ разиск нията и не остане време да се п сува.

Обаче разискванията бързо по наха и се гласува отмѣняването тъй наречената „прима“—полови та депутатски мѣста на партия която вземе 40 на сто отъ гласо тѣ. Всички противници на изме нието сж недоволни. Г-нъ Шейк внася тогава новъ законопроект като я нарича в. „*Adevărul*“ се малява на 75 депутатски мѣс М-ръ Председателя, г-нъ Проф. Г га, предизвиканъ, заявява, че т подържа първитѣ си изявления, т е за избирателната реформа, оба не може да разполага съ мнозин вото.

Изъ партията на Г-нъ Гога

Съ лозунга „скоро идваме власть“ сподвижницитѣ на Г-нъ Г га основаватъ въ всички населе мѣста организации. Членове на т зи организации се намиратъ леса защото кой не чака да се наста около властьта?

Сжщото става и въ насъ. Мѣст организация е вече основана и се вербуватъ партизани, като седя рятъ между другитѣ народности българи. Сжщото ще стане утре и въ селата, ако не е почнало веч и тамъ лова на съпартизани. Н населението бѫде внимателно и се подава на искушения. Не та образуванитѣ партии ще оправя страната.

Посещението въ България

Голѣмата депутация предвождан отъ Г-дата Д-ръ Лупу, Радукан Бакуца и др. която на 3 т. м. б въ София, се завърна въ Букурещ Въ София сж били най-радуш посрѣщнати. На тържественото з седание, което се е състояло по председателството на бившия м-р Г-нъ Григоръ Василевъ, били каз ни слова, твърде насърчителни з двата съседни народа. Основано културно Ромжно-Българско дру жество, което ще съдействува з сближението между двата съседн народа.

За председатель е избранъ Г-н Григоръ Василевъ, а за подпредсе датель Г-нъ В. Стойка ром. пълно мощенъ м-ръ въ София.

самo пухти и накриво изглежда другаритѣ си. Тѣ пъкъ, горди и самодоволни, повдигатъ глави, сякашъ искатъ да подчертаятъ своето превъзходство надъ другитѣ.

—Е, не варъ, не йокъ? . . . Не олду? —питатъ нетърпеливо старитѣ. . .

—Стана, каквото искаха вашитѣ избраници. . .

Всички въздъхватъ облекчително.

—Валията се смили и надъ насъ, и надъ слона. . . Той още днесъ ще пише. . .

—Аллахъ да поживи падишахе,— възгласятъ всички и радостно се поглеждатъ единъ другъ.

—Ще пише, че падишахътъ нѣма по-добри поданици отъ васъ. . . Че вие сте по-хора отъ ксантийци. . . Тѣ не искали своя слонъ. . .

—Че и ние не искаме нашия,— извикватъ нѣколцина едновременно...

—Не зная. . . Питайте тѣхъ — вашитѣ избраници. . . И ходжата почва на другаритѣ си. Нека тѣ ви кажатъ, какво сж говорили на валията, и какво имъ е обещалъ той. Азъ чухъ само едно: слонътъ отъ Ксанти ще бѫде изпратенъ тука. . .

—Но, ходжа ефенди, какво си направилъ ти?—Отчаяно извикватъ всичкр съ децата наедно.

—Не азъ, братя, не азъ... А тия.. На народъ съ такива избраници, и два слона му сж малко. . .

* * *

Измислица. . . Но малко ли такива измислици криятъ истината на живота?

Въ сжбота

9 Априлъ

Силната пиеса

„Недомерче“

отъ Дорио Никодеми

която се игра съ небиванъ успѣхъ въ Силистра и Добричъ ще се представи повторно

Масово да я посѣтите!

Год. III Брой 6 Силистра, 16 Априлъ 1932 3 лей Броя

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Урежда редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

Проблемата за малцинствата

Чувството на народностна принадлежность, чувстватъ за майчения езикъ, сж вѣковно уносладени придобития за съзнанието на хората и съставятъ праоснова за тѣхния моралъ, за тѣхното усещане на хора. Ограничаване проявата на това народностно съзнание създава нравственни мжчения, подтиска сърцето и прави живота на човѣка тъменъ и нерадостенъ. У тия, на които е запретено да се молятъ на свой езикъ, да четатъ книга, думитѣ на която направо звучатъ въ создцето имъ, сж поданици на страната, които нѣма най първата свобода, която всѣки гражданинъ въ една цивилизована страна трѣбва да има за да се чувствува неинъ членъ и съдейникъ.

Когато на единъ гражданинъ, който изпълнява всички задължения, които законътъ му опредѣля, му се дадътъ елементарнитѣ права на човѣшка свобода и човѣшко проявление, когато му се обезпечи що годе стопанско благосъстояние и се пощади неговата гордость, която въ родния езикъ и разбираемата книга има своето на-съкровенно проявление, такъвъ гражданинъ е спечеленъ за държавата и става неинъ деятеленъ сътрудникъ, И нѣма да има тогава надвисцалитѣ тия тъмни облаци надъ държавитѣ и мечтанитѣ тѣхни разбирателства и слога ще бжде действителность.

Това е така просто и ясно!

Проф. Д-ръ Ас. Златаровъ

МИНОРИТАРНА ПОЛИТИКА

Напоследъкъ въ в. „Пробуда“ се даде мѣсто на статии, съ които се зачеква въпроса за образуване Българска миноритарна партия, като се апелира, че всички българи да напуснатъ партиитѣ, въ които се числятъ и вкупомъ да влезатъ въ проектираната миноритарна партия.

За хора, които не сж се сблъсквали съ самата действителность е лесно да се каже това, но хората, които сж посветили живота си въ общественнитѣ борби на самитѣ народни маси не е така лесно.

Българската миноритарна партия, това е една политическа организация въ пълната смисъль на думата, а всѣка политическа организация има своя цель.

Каква може да бжде цельта на българската миноритарна партия? Явно е, че цельта на такава една организация е да запази интереситѣ на българското население, живущо въ предѣлитѣ на кралство Ромъния. Намерението на коя и да е политическа организация е да вземе участие въ най висшата институция на държавното управление—въ НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ и въ СЕНАТА. А тъкмо въ една миноритарна партия сж загубени всички тия изгоди за насъ и ние тогава ще останемъ въ една организация, безъ каквито и да било резултати. Тукъ именно веднага се сблъскватъ разбиранията на водачитѣ на българското население въ Нова Добруджа: Нашитѣ левичари шушукатъ отъ ухо на ухо, пръскатъ анонимни манифести, вършатъ най сквернata агитация, че спасението щѣло да дойде отъ Русия.

Това е едно светотатство, подиръ което се увличатъ наивни хора и даватъ скжпи жертви. Други пъкъ последователи на социалната демократия—мислятъ, че ние всички трѣбва да пригърнемъ принципитѣ на социалъ демократитѣ, защото казватъ тѣ тамъ разлика на народностнитѣ не се прави и ergo—тамъ е най-добре за нашето население, защото само тамъ ще бжде най-добре защитено то. Това така може да бжде въ една Швейцария, Белгия и др., но така ли е у насъ?

Преди всичко въ кралство Ромъния нѣма една солидна Социал. демокр. партия. Съ отдѣлнитѣ членове на тая партия българитѣ се срещатъ само въ затворитѣ. Ако последователитѣ на тази партия не могатъ да запазятъ себе си отъ произволитѣ на властьта, то какъ ще запазятъ нашето българско население? Ние хората съ едно по друго разбиране, не можемъ да правимъ ОПИТИ, защото всѣки такъвъ опитъ е рискованъ за насъ. И тогава щомъ едно отклонение въ лево съ комунистична подкладка е рисковано за нашето население, щомъ пригръщането принципитѣ на социалдемократитѣ сж много преждевременни и непостижими за нашия край, населенъ съ толкова много народности—остава само едно разбиране.

Това последно разбиране е: че само при сжществующитѣ управляющи политически партии въ кралство Ромъния, нѣкой отъ които сж вече съ доста демократични програми и сж дали доказателства, при управлението си, че можемъ и ние българитѣ по спокойно да се предадемъ на мирни занятия.

Всѣко друго разбиране е погрешно и пакостно за българското население въ Нова Добруджа.

Маделенъ

СВОБОДНА ТРИБУНА

Въ брой 4 на в. „Пробуда“ е помѣстена статия, на която материята отъ такъвъ характеръ, че заслужава да се занимаемъ.

Първого впечатление което се добива е, че автора още отъ първия моментъ е застаналъ на погрешна почва или най малко дава доказателство, че е жертва на идеи които не му позволяватъ да разбира работитѣ тъй както се развиватъ или преконизиратъ въ реалния видъ. Тая мисъль се ражда подъ страхъ да не се попадне въ друга, която би говорила по малко ласкателно за самия анонименъ авторъ—че може би натурата, културата, средата и условията на живота на други нѣкои причини му пречатъ за правилното разбиране на най елементарнитѣ положения на нашия обществен животъ като миноритари.

Понеже искаме да запазимъ всичкитѣ си уважения и почить къмъ всички сътрудници на вестникъ „Пробуда“, въ това число и къмъ анонимния техенъ изразителъ въ реченатa статия, старателно се боимъ да се спремъ на последната мисъль за преценка и за това ще разгледаме много на кратко повдигнатия въпросъ, който считаме много ясенъ.

Преди всичко трѣбва да се съгласимъ безусловно съ единъ основенъ принципъ, който види се е пропуснатъ отъ писача, иначе е необеснима такава брутална грешка а именно: „Всѣкаква политика на групи, била партийна или миноритарна не е цель ами средство. Цель е, създаване условия при които българското етническо малцинство да може правилно и свободно да се развива, въ физическо, културно, икономическо и политико-социално отношение.

Да се създадатъ условия при които това малцинство да не се чувства притеснявано въ неговото естественно развитие било индивидуално или масово“.

Това е главната цель на политиката, която би следвало да се води отъ всички българи, които иматъ какво годе национално съзнание и които смѣтатъ, че чрезъ националното сътрудничество между самото малцинство, ще настжпи и неговото благоденствие въ смисъль на възможноститѣ при общитѣ условия при които то живѣе.

Докато автора или инспираторитѣ на статии като поменатата по горе, не дойдатъ до състояние да разбератъ тоя основенъ принципъ, отъ кждето именно трѣбва да се тръгне всѣка спекула на отчаяни пострадали, честолюбия съ миноритарния български въпросъ, ще остане безъ резултатъ и ще дава характеристика нетолкова ласкателна за интелекта изобщо що произвежда българското малцинство.

Ако се разбере тоя основенъ принципъ, понататъкъ може да има разногласие въ средствата за прилагането му, които сж само начини на действие.

Едни мислятъ като по опортонисти, а сжщевременно по претенциозни и за идеята на живота на човѣка, че чрезъ прѣко сътрудничество съ ромънскитѣ обществени сили—кждето се задоволяватъ до известна степень и класовитѣ социални интереси на българската маса, могатъ да добиятъ по сигур-

но условие за тѣхното правилно развитие, което се формулира като главна цель. Тая мисъль има своето оправдание, като национална-социална акция около която може да се разисква, но въ никой случай не може да се тагли кълъча по фетфебелски и да се каже: „Ако желаете да ви считаме българи напуснете вашето убеждение за социални и економически нужди и елате да се съберемъ само като нация отделена отъ обществения животъ, за да чакаме да падне манна“.

Днесъ удобни условия за живота, за маси или индивидуални, не се даряватъ отъ никого никому, ако не се извоюватъ и само който има енергия може да ги добие. За всеки случай е една идея за едно отъ средствата за борба, която може да бѫде разгледана отъ всички страни но не цель.

Не е отъ по малка важность и идеята за другото средство за борба—национално групиране въ една политическа група чрезъ което мислятъ нѣкой, че по радикално ще бѫдатъ застѫпени интереситѣ на българската миноритарна маса.

И двѣтѣ средства могатъ да бѫдатъ разисквани и двѣтѣ съ нищо не противоречатъ на постановленията на законитѣ на страната, въ която живѣемъ нито пъкъ на националнитѣ чувства и права на доминантното ромънско население съ което съжителствуваме, тъй че свободно може да се действува въ двата случая.

Въ единъ отъ следващитѣ броеве е възможно да се повърнемъ и разгледаме тия две средства както и други още които да послужатъ за постигане главната цель.

Колкото що се отнася до различнитѣ дребни алюзии и нотации за моралъ, които се преконизиратъ въ речената статия оставаме ги за смѣтка на наивния, да не кажемъ други думи, авторъ.

С.

Какво мисли голѣмиятъ фашистки съветъ за международното положение.

Голѣмиятъ съветъ следъ обширно проучване на политическото, стопанско и международно положение, одобрява дейностьта развита отъ министра на външнитѣ работи, заявява отново, че за да се преенолѣе кризата, отъ която страда тъй много цѣлия свѣтъ, и която придобива все по-вече политически и мораленъ, отковкото чисто стопански видъ, необходимо е на първо мѣсто да се разреши въпроса за репарациитѣ и военитѣ дългове, между държавитѣ чрезъ отказване отъ първитѣ и унищожаване на вторитѣ.

Да се премахнатъ пречкитѣ за международния обменъ преди тѣ да сж довели до пъленъ застой търговията на всички страни.

Да се уредятъ условията на дунавскитѣ и балкански страни—Австрия, Унгария, Чехословашко, Югославия, Ромъния, България и Гърция, които представляватъ заедно около 70 милиона души.

Да се разгледатъ на почвата на Обществото на народитѣ, клаузитѣ на договоритѣ за МИРЪ, съдържащи въ себе си причини за безпокойство и следователно, причини за нови войни.

Да се свикватъ за напредъ така често международни конференции, които пораждатъ винаги нови надежди у народитѣ, последвани отъ все по-тежки разочерования и засилватъ възможноститѣ за търкания.

Конференцията въ Лондонъ завърши безъ успѣхъ

Презъ миналата седмица въ Лондонъ бѣха се събрали на конференция четиритѣ велики сили — Англия, Франция, Германия и Италия— да обсждятъ предложението на френския министеръ—председатель г-нъ Тардьо за образуване блокъ отъ дунавскитѣ държави безъ България. Още когато пръвъ пѫть се се появи въ печата идеята за блока на дунавскитѣ държави, въ Германия посрещнаха това известие не само съ резерва, но и враждебно.

Скоро стана явно, че и Италия не е до край за френското предложение, та за да се пристѫпи къмъ осѫществяването на идеята, потрѣбно е предварително да се изгладятъ недоразуменията между всичкитѣ държави. Ето за това изглаждане предварително се срещнаха въ Лондонъ г-нъ Тардьо г-нъ Макдоналдъ, които разговаряха главно по въпроса за блока на дунавскитѣ държави. Два дни следъ тази среща се откри и конференцията на великитѣ сили. Отдѣлнитѣ държави бѣха представени отъ Макдоналдъ, Фланденъ, Фонъ Бюловъ и Гранди. Следъ три дневни спорове и несъгласия представителитѣ въ конференцията се видѣха принудени публично да заявятъ за неуспѣха си. Въ издаденото официално, отъ името на конференцията, известие се казва следното: при днешното международно положение никакво съгласие между заинтересованитѣ велики сили не може да се постигне относно облекчението на петтѣ дунавски държави. Следъ това се подчертава необходимостьта отъ по бързото уреждане на дунавската проблема, като чрезъ размѣна на възгледи се постигне нѣщо едвакво приемливо за всѣ рѣшение. Конференцията се отлага за неопредѣлено време.

Този край на конференцията очуди никого. Още когато г-нъ Тардьо направи своето предложение за дунавско споразумение за сътрудничество на една мощна конференция отъ дунавскитѣ държави бѣше ясно че за такова не може да се говори до като не бѫдатъ притъпени голѣмитѣ съперничества между великитѣ сили, които иматъ голѣми интереси въ срѣдна Европа. Германия виждаше въ блока само силната ржка на Франция. Италия желаше да бѫде включена въ блока а Гърция най сетне поиска първата да бѫде разширено и спрѣнея. България сжщо молеше да бѫде приета въ блока, като истинска дунавска държава. Ето всѣ тѣзи непримирими интереси провалиха конференцията. Това показва колко днесъ европейскитѣ държави сж далечъ отъ мисъльта за искренно сътрудничество и разбирателство.

Несъгласието между велики сили ще повлече недоразумения между малкитѣ дунавски страни. Въ такъвъ случай никакво споразумение и между тѣхнитѣ не ще може да се постигне.

ДОКТОРЪ
Н. ВАСИЛЕВ
(Шапка джиевт
преместенъ въ улица Транс
вания жгълъ съ улица Т
Ионеску до Българското
новно училище, продължа
да преглежда болни както
по-рано.

ТРИ ВЪПРОСА

Разказъ отъ Л. Толстой

Веднажъ единъ царь обявилъ, че дава голѣма награда томува, който го научи: какъ да налучва най-удобното време за всѣка работа, какъ да узнава, кои хора сж най-нужни и какъ безпогрешно да оттатва, кое дѣло е най-важно.

И започнали да идватъ при царя учени люде и различно отговаряли на неговитѣ въпроси.

Едни казвали:—Трѣбва да се разпредѣлятъ работитѣ по дни, месеци и години, и всѣка работа да се върши въ назначеното време. Само тогава човѣкъ налучва най-удобно време за всѣка работа.

Други казвали:—Не е нужно да се назначава за всѣка работа опредѣлено време, ами човѣкъ не бива да се отвлича въ праздни работи. Трѣбва да бѫде внимателенъ къмъ това, което става. Само така върши всѣка работа въ най-удобно време.

Трети говорили:—Колкото внимателенъ и да е царьтъ къмъ това, което става, самъ човѣкъ не може винаги да решава, въ какво време какво е нужно да прави. Трѣбва да се съветва съ мждри люде.

Четвърти думали:—Случватъ се такива работи, че нѣма време да се допитвашъ до съветници. Веднага трѣбва да решишъ—дали е време или не да се почне работа. Въ такъвъ случай трѣбва по-отрано да се знае, какво ще се случи. Поради това, да знаешъ най-удобното време за всѣка работа, трѣбва да питашъ вълхвитѣ.

Различно отговорили ученитѣ и на втория въпросъ.

Едни казвали, че най-нужднитѣ на царя люде сж неговитѣ чиновници. Други казвали, че най-нужднитѣ му люде сж жрецитѣ. Трети:—най-нуждни сж неговитѣ лѣкари. Четвърти:—най-нуждни сж неговитѣ войници.

На третия въпросъ: кое дѣло е най-важно, едни казвали науката, други—военното искуство, а трети —богопочитанието.

Царьтъ не останалъ доволенъ отъ тѣхнитѣ отговори, и никому не далъ обещатата награда.

Тогава той решилъ да пита единъ пустинникъ, който се славилъ по своята мждрость.

Пустинникътъ живѣлъ въ една гора, никжде не ходѣлъ и приемалъ при себе си само прости хорица.

Царьтъ се облекалъ въ прости дрехи и отишълъ на гората. Оставилъ надалечъ своитѣ орженосци, отседналъ коня си и пешъ се запътилъ къмъ пустинника.

Царьтъ заварилъ пустинника да копае предъ колибата си. Като отседналъ царя, пустинникътъ го поздравилъ и, безъ да спира, продължилъ да копае.

Пустинникътъ билъ сухъ и слабъ и копаньта го уморявала. Той дишалъ тежко.

Царьтъ се приближилъ до него и рекълъ:

—Дойдохъ при тебе, мждри пустинниче, съ молба да ми дадеш отговори на тия три въпроса: кое време е най-удобно за работа,

борътъ за председатель германската република

Изборътъ за председатель на манската република се очакваше цѣль свѣтъ съ особенно нап-кение. Очакваше се той, защото резултата зависеше да се ус-ови въ Германия, най важната жава въ Централна Европа, ъ, или да се потготва граждан та война, като съ това се поста-ъ въ положението на война и чки народи въ Европа, па и въ ь свѣть. Подъ лозинга: миръ война, се води тежката изборна ба въ Германия и на 10 т. м., завърши съ победа на републи-а, демокрацията и напредъка ъ силитѣ на мрака, диктатурата фажизма. Преизбранъ е досегаш-тъ председатель Хинденбургъ съ ,359,642 гласа, като за него сж дени по-вече отъ половината отъ чки подадени гласове. За бора на Хиндембургъ, 85 годи-енъ старецъ, сж бориха всички ли на и мира напредъка срещу тлера, който взема 13,417,460 аса, представителя на диктатурата смута. При бедственото стопанско ложение, което преживѣва Гер-ния, при огромния брой безра-гни и гладуващи хора тамъ, е ъмъ успѣхъ победата на канди-та на мира и напредъка надъ ндидата на смута и диктатурата. ри голѣмитѣ бедствия народитѣ к наклонни на увлечения и лесно подаватъ на демагогията, каква-усърдно проповѣдватъ хората на итлера. И все пакъ германския родъ не се подаде на искуше-ето, че съ единъ замахъ съ сабя-на Хитлера ще се разрешатъ лѣмитѣ стопански мжчнотии, как-то преживѣва Германия.

Избора на Хинденбургъ се по-срѣща съ видимо облдкчение въ цѣла Европа. Той е издалъ благодарственно послание къмъ германския народъ, като апелира за единодушие и сплотеность.

Пропадналия кандидатъ Хитлеръ, сжщо е издалъ благодарственъ манифесть къмъ своитѣ избиратели, на които благодари за изнесената борба и ги кани да бждатъ готови на близкитѣ избори, които ще станатъ въ Прусия следъ две седмици.

Грижи презъ време на мжтението

Тези грижи сж два вида:

1) Грижи за мжтачката.
2) Грижи за насаденитѣ яйца.

Въ едно точно опредѣлено време на деня, мжтачката трѣбва да се изкара отъ гнѣздото, за да се нахрани и поразходи. За храна тя получава главно зърно и веднажъ въ седмицата, за разнообразие, малко мека храна. Много рѣдко може да се дава зелена храна и то въ малко количество, за да не се причини диярия. Полужълтели и разболѣли се мжтачки трѣбва да се отстранятъ и яйцата да се поставятъ подъ нѣкоя друга, току що разлежала се кокошка или мисирка, като изваждеме мжтачката отъ гнездото ѝ, което трае 10—15 минути, ние трѣбва да наглеждаме въ какво положение сж насаденитѣ яйца.

Ако нѣкое отъ тѣхъ е случайно счупено отъ мжтачката, то това яйце е нуждно да се отстрани, постелята да се смени, а изчупенитѣ яйца внимателно да се изтриятъ (но не и да се миятъ). Ако (курника) което се случва най-често при появила се диария, то ще трѣбва сжщо постелята да се смени, а яйцата да се почистятъ.

Наглеждането на яйцата, почистването имъ и смѣняване при нужда постелята, трѣбва да става само тогава, когато мжтачката е излѣзла отъ гнѣздото си за да се нахрани и разходи. Изобщо, презъ време на мжтенето се налага да се стремимъ колкото се може по-рѣдко да смущаваме мжтачкитѣ за да могатъ тѣ усърдно и спокойно да мжтятъ.

Излюпване на пилетата

Излюпването по правило трѣбва да стане на 21 день отъ насаждането на яйцата.

Обикновенно, обаче, пиленцата се излюпватъ между 20-я и 22-я день.

Трѣбва да се знае, при това, че излюпенитѣ на 21 я день сж найдобритѣ, и че тия които сж се излюпили много по-рано (напримѣръ на 19 день) или много по късно (23-я день) най често оставатъ хилави и ако оживѣятъ по-дълго то отъ тѣхъ не става никога добри птици.

Най добре е, когато пиленцата сж излюпятъ наведнажъ т. е. въ единъ день но това на практика се твърди рѣдко случва. Щомъ се излюпятъ първитѣ пиленца, ние ги вземаме отъ гнѣздото и отнасяме на едно топло мѣсто, кждето ги поставяме въ една кошничка или парцали.

Отъ гнѣздото отстраняваме и черупкитѣ, защото, освенъ че пречатъ на излюпващитѣ се пилета, но могатъ и да имъ навредятъ. Отнемането пъкъ на пиленцата отъ гнѣздото е нуждно поради това, че при много мжтейки когато нѣколко отъ яйцата позакъсняятъ. майката не ги дочаква, а напуща гнѣздото и повежда излюпилитѣ се вече пиленца. Едно добре развилосе пиленце въ деня на излюпването си трѣбва др има достатъчно сила, за да може да разчупи черупката на яйцето си и излезе отъ нея. Не бива да се помага на пиленцата да се освободятъ отъ черупката, защото съ това не само че полза не се принася, но може и много да се напакости,

Отглеждане пилетата

Щомъ вече всички пилета сж излюпени, майката се принася въ помещение, което при нужда може и да се отоплява, защото при раннитѣ люпила вемето е още доста студено. Най добре е, ако за отглеждане на пилетата имаме специално помещение тъй нареченията пилчарникъ но това е въ зависимостъ атъ срѣдствата, съ които разполага птицевъдеца. При естественото отглеждане, понеже пиленцата разполагатъ винаги съ топлината на майчинитѣ криле, то и пилчерника не е е тъй миого необходимъ както напримеръ при изкуственото отглеждане.

Първитѣ 2—3 дни трѣбва да бждемъ особено предпазливи да не простудимъ малкитѣ и нежни още пиленца.

На малкитѣ, обаче е нуждно много въздухъ свѣтлина и слънце: Ето защо винаги щомъ имаме топълъ слънчевъ день когато земята не е мокра или много влажна; и птичето семейство трѣбва да прекарва на открито.

Съ изкарване пиленцата навънъ и започва постепено и то отначало само за часъ—два следъ това за по дълго време, до като най после свикнатъ целия день да прекарватъ на открито небе.

Пиленцата не трѣбва да се пускатъ преди росата още да се е вдигнала, а въ студенитѣ дъждовни и кални дни ;изобщо не бива да излизатъ на вънъ.

оде сж най-нужни и коя работа най-важна.

Пустинникътъ изслушалъ царя и нищо не отговорилъ. Плюлъ на ржтѣ си пакъ започналъ да човърземята.

—Ти си уморенъ, казалъ царьтъ, й мотиката да те поотмѣня.

—Благодаря, отвърналъ пустинникътъ и, като подалъ на царя мотита, седналъ на земята.

Като прекопалъ две лехи, царьтъ рѣлъ и повторилъ въпроситѣ. устинникътъ нищо не отговорилъ, станалъ и протегналъ ржка къмъ отиката.

—Сега ти почини, пъкъ дай азъ... якълъ той.

Но царьтъ не далъ мотиката и родължилъ да копае.

Минали часъ, два. Слънцето почло да залѣзва задъ дърветата. Царьтъ сложилъ мотиката на земята и рекълъ:

—Азъ дойдохъ при тебе, мждри човѣче, за отговоръ на моитѣ въпроси. Ако не можешъ да ми отговоришъ, поне кажи ми. Тогава ще си ида.

—Я вижъ тамъ—нѣкой тича насамъ, казалъ пустинникътъ.—Чакай да видимъ, кой е.

Царьтъ се извърналъ и видѣлъ, че откъмъ гората тича единъ брадатъ човѣкъ. Той държалъ корема си съ ржце. Изподъ ржцетѣ му текла кръвь. Като изтичалъ до царя, брадатиятъ човѣкъ падналъ на земята. Склопилъ очи и не помръдвалъ. Само слабо охкалъ.

Царьтъ и пустинникътъ развкопчали дрехитѣ му. На корема му зѣела голѣма рана. До колкото знаелъ, царьтъ промилъ раната и я превързалъ. Но кръвьта не спирала. Царьтъ нѣколко пжти снемалъ намокрената съ топла кръвь превръзка и наново измивалъ и превързвалъ раната.

Когато кръвьта спрѣла, раненията се свѣстилъ и поискалъ водица. Царьтъ донесълъ прѣсна вода и го напоилъ.

А слънцето било залѣзло, и почнало да се захладява.

Подпомогнатъ отъ пустинника, царьтъ отнесълъ ранения въ колибата на пустинника и го сложилъ на леглото му. Раненията склопилъ очи и се успокоилъ.

Уморенъ отъ ходене и работа, царьтъ приседналъ до прага на колибата и заспалъ дълбоко. Проспалъ така цѣлата кратка лѣтна нощь. Когато на сутриньта се събудилъ, той не можалъ наведнажъ да се опомни, кжде е, и се чудѣлъ, кой е този брадатъ човѣкъ, който лежи въ постелята и вторачено го гледа.

—Прости ме, казалъ съ слабъ гласъ брадатиятъ човѣкъ, като видѣлъ, че царьтъ се събудилъ и го гледа.

—Азъ не те познавамъ и нѣма за какво да ти прощавамъ, рекълъ царьтъ.

—Ти не ме познавашъ, но азъ те зная. Азъ бѣхъ далъ клетва да ти отмъстя, за дето ти погуби брата ми и ми отне имота. Азъ те следихъ, кога тръгна къмъ пустинника. И решихъ на връщане да те убия. Мина цѣлиятъ день, а тебе те нѣмаше. Тогава излѣзохъ изъ засадата, за да те търся. Но връхлетѣхъ на твоитѣ пазители. Тѣ ме познаха и ме раниха. Азъ се изскубнахъ изъ ржцетѣ имъ. Но азъ бихъ умрѣлъ, ако

Не е добра практиката, щото пиленцата още съ излюпването си, да ги оставимъ само на майката и да нѣмаме по-вече грижи за тѣхъ. Птицевъдеца трѣбва винаги да държи будно окото си и да се отнася къмъ тѣхното отглеждане съ особена любовь и грижи.

„Пилетата се броятъ на есенъ“ казва народната поговорка защото отъ практика се знае че едва ли една трета отъ излюпенитѣ пилета отцѣляватъ до на есень. Това се дължи обаче, на лошото гледане отъ страна на стопанина, който много малко грижи—полага за малкитѣ пилета.

А пилетата, както и малкитѣ деца изискватъ много грижи и голѣмо внимание добре отгледанite пилета ставатъ хубави кокошки и добри носачки.

Тѣ биватъ презъ целиятъ си животъ тѣлесно добре развити и неподотливи на болести, Ето защо време е вече щото земледѣлеца да си даде смѣтка за това.

Той люпи и отглежда пилета не за да храни коткитѣ, поровете или грабливитѣ птици, а за да подготви отъ тѣхъ единъ запасъ отъ здрави жизнеспособни, добре развити и производителни ярки, съ които ежегодно ще замѣства оная часть отъ стадото си,—която поради напреднала възрасть трѣбва да се премахне понеже снася по—малко.

Въ идния брой на вестника ще поприказваме за най деликатната работа въ птицевъдството „храненето на малкитѣ пилета“, като ще дамъ най добритѣ и много практикувани рецепти за храна.

Инж. Агр. Х. Кузмановъ

Прусия взема мѣрки за предпазване отъ Хитлера

Въ вторникъ на 12 Априлъ, Пруския парламентъ е държалъ последното си заседание, по случай общитѣ пруски избори, които ще се произведатъ на 24 Априлъ въ Прусия. Въ това заседание се е разгледалъ проекто-закона внесенъ отъ управляющитѣ партии. Въ този проектъ се предвижда, че министеръ-председателя не може да бжде избранъ отъ парламента, ако не присжтствуватъ абсолютно всички избранници, както се е практикувало до сега, като се е избиралъ Министеръ-Председатель само отъ присжтствуващитѣ въ заседанието. Това влонивяване за избиране има за цель да попречи за евентуалното избиране на Хитлера отъ бждащия парламентъ и осигоряване на настоящия кабинетъ Браунъ. Въ заседанието се е разисквало твърде сживено по правилника, че даже въ единъ моментъ се е повѣрвало, че ако опозицията се откаже отъ гласъ, не ще могатъ се получи нужнитѣ гласове за едно законно решение. При все това проекта на болшенството е получилъ 228 гласа и 3 противъ, като опозицията не е гласувала.

Съ това решение, което е последното на пруския парламентъ, настоящето болшинство вѣрва, че ще попречи на Хитлера да тури ржка на управлението въ Прусия, следъ изборитѣ на 24 Априлъ. Остава да се види какъ ще се развиятъ събитията.

Обява

Продавамъ кжща отъ 3 отдѣления и джамлъкъ (верандо) съ дворно мѣсто.

„Булевардъ Меджиди Табия“
№ 53, Силистра.

Цѣна 40.000 лей

за сведение при
ИАКОБЪ ПАСИ
адвокатъ
Силистра 1—3

Кино „ОРИЕНТЪ“

Съобщава на почитаемата публика, че сполучи да избере н хубавитѣ филмове, които ще ролиратъ чрезъ най—усъвършен

инсталация „ЛИХТОНЪ“

1) **„Trei băeţi şi o fericire“** (Три момчета и едно ща *съ Вили Фричъ, Лилианъ Харвей, Олга Чехова, Оскаръ Кара*

2) **Balul dela opera mare** (Бала въ голѣмата опе Разкошния филмъ съ *Иванъ Петровичъ и Лиана Хайд*

3) **Ingerul Albastru** (СИНИЯ АНГЕЛЪ) Великол постановка на режисьора Иозефъ фонъ Щернбергъ, съ рователната *Марлена Дитрихъ и Емилъ Янингсъ.*

4) **Luminile Oraşului** (СВЕТЛИНИТѢ на ГРАДА) съ *ЧАРЛИ ЧАПЛ*

5) „АТЛАНТИКЪ“ ново издание съ *Вили Форстъ.*

6) **Pe unde curge Wolga** (ПРЕЗЪ КЖДЕ ТЕЧЕ ВО Руски филмъ по романа на Толстой съ *Лупе Велезъ и Джонъ*

7) **„Traficanţii“** (ТРАФИКАНЦИ) съ *Дита Парло*

САМО за ВЪЗРАСТНИ лица

8) **„Răsfăţatul Femeilor** (съ *Олга Чехова, Ренате Мю Емилъ Я*

9) **„Ultima compania“** (ПОСЛЕДНАТА РОТА) тра съ *Конрадъ Вайдъ и Карина Евансъ.*

10) **„Flagrant delict“** (Флагрантъ Деликтъ) съ *Вили*

11) **„Trotuarul“** (ТРОТУАРЪТЪ).

Ценитѣ оставатъ сжщи

Скандала съ закона за спирта въ Сената

г-нъ Аржентояну заплашва сенаторитѣ съ дигане на мандата имъ

Вчера следъ обедъ сж се продължили разискванията, отъ финансовата комисия на Сената, разисквания отнасящи се за закона на монопола за спирта. По тоя скучай се е явилъ скандалъ. Сутринята едва сж били разгледани три члена. Нервиранъ, по всяка вѣроятность, отъ бавното разискване, г-нъ министра Аржентояну, е отишелъ въ Сената за да ускори разискванията и казва:

„Това е обетрункция“

Когато се разглеждалъ чл. отъ закона, по който се зна всички, че има много интере игра, Г-дата Генералъ Вайто Ботезъ и Кап. Селтея сж п постояни пререкания. По тоз г-нъ Селтея е подържалъ, даватъ много голѣми права н ректора, който взема мѣрки тивъ производителитѣ на Отъ розисквания г-нъ Арж до толкова се е нервиралъ единъ моментъ е извикалъ:

„Ваша милость още утре да не бждите сенаторъ“.

„Пролѣтна художеств весела танцова веч

Организиратъ

на 16 Априлъ т. г. въ сало „ОРИЕНТЪ“

Театралната трупа при Д-в „ДОБРОДЕТЕЛК и Музикалното Д-во „ГУС

Хорътъ изпълнява музика о БЕХТЕРЕВЪ, ДИМА, Ч КОВСКИ И РУБИЛЩАЙ

Фарсъ „ПОДЪ МАСКА

отъ Н. Атанасовъ

Входъ произволенъ

Начало 9 часа

ти не бѣ превързалъ раната ми... Азъ искахъ да те убия, а ти спаси живота ми, Сега ако остана живъ, стига ти да пожелаешъ, азъ ще ти служа като най-вѣренъ робъ. Сжщо нѣщо ще заржчамъ и на синоветѣ си... Прости ме!

Царьтъ се зарадвалъ премного, че тъй лесно му се отдало възможность да се помири съ своя врагъ. И не само го простилъ, но и обещалъ да му повърне имота и да прати своя лѣкарь и слуги се грижатъ за него, доде оздравѣе.

Като се простилъ съ ранения, царьтъ излѣзълъ предъ колибата, търсейки съ ичи пустинника. Преди да си иде, искалъ още веднажъ да го помоли за отговоръ.

Пустинникътъ въ това време заровѣлъ копаното мѣсто.

Царьтъ се приближилъ до него и рекълъ:

—За последенъ пжть те моля, мждри човѣче, да ми отговоришъ на въпроситѣ.

—Е, че то ти е вече отговорено, рекълъ пустинникътъ, като приклекналъ и гледалъ стоящия предъ него царь.

—Какъ тъй отговорено? запиталъ царьтъ.

—Ей тъй! рекълъ пустинникъмъ. —Ако ти вчера не бѣ пожалилъ моитѣ старини и не бѣ изкопалъ вмѣсто мене три лехи, а се върнѣше назадъ, този мжжага би те нападналъ. Тогава щѣше да се каешъ, че не си останалъ назадъ. Ще рече: най-удобното време бѣше, когато копаеше, и азъ бѣхъ за тебе най-важнията човѣкъ; а най-важното дѣло бѣ: да направишъ на мене добро. После, когато брадатият човѣкъ дотърча, най-удобното време бѣ, кога ти отиде при него, защото, ако не бѣ му превързалъ раната, той би умрѣлъ, безъ да се помири съ тебе. Струва ми се, че самият той бѣ най-важното лице, а това което му направи, бѣ най важното дѣло. И тъй запомни: най-удобното време е сега. Най-удобно е затова, защото презъ него време сме господари на себе си. Най-нужднятъ чсвѣкъ е онзи, съ когото сега си се събралъ и се нуждае отъ твоята помощь. А най-важното дѣло е: да му направишъ добро, защото човѣкъ е създаденъ да направи добро на другитѣ.

Съкратенъ преводъ.

Год. III Брой 7 Силистра, 22 Априлъ 1932 3 лей Броя

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура
„PROBUDA“ ziar săptămânal
Подъ редакцията на редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ
Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей Обявления по споразумение
Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

МИСЛИ.

Славата на единъ обикновенъ човѣкъ не сърди никого. Тя е по-скоро едно поласкание за масата. Но истинския талантъ съдържа въ себе си дързость, която привлича винаги умразата и клеветата.

А. Франсъ

Злобата на една дървеница,която пълзи по кожата ти е по-ужасна отъ гнѣвътъ на сто слона.

Хайне

Нашитѣ най-голѣми удоволствия не сж лишени отъ тжга.

Корнейлъ

Живота самъ по себе си е кжсъ, но нещастията го правятъ дълъгъ.

Публий Сиръ

Ако живота е нещастенъ мжчително се понася; ако е щастливъ, мжчително се загубва: болката е еднаква!

Ла Брюе

Много рѣдко създателитѣ на общественото мнение не страдатъ отъ тиранията на глупоститѣ: водителитѣ на общественото мнение сж най-често нейни служители.

Гонкуръ

Колкото нѣкой е по-способенъ на пълна сериозность, толкова смѣхътъ му е по-сърдеченъ. Хората съ винаги пресиленъ и афектиранъ смѣхъ, иматъ твърде посредственъ умственъ и мораленъ фондъ. Изобщо качеството на смѣха и причинитѣ, които го предизвикватъ сж характерни за нашата личность.

Шопенхауеръ

Една пренебрегната нужда

Сдружаванията или кооперациитѣ сж сравнително нови форми на съвременния стопански животъ предприятия. Въ повечето случаи тѣхната крайна цель е печалбата, която се разпредѣля между членоветѣ й. Значението на днешната кооперация е твърде голѣмо, тъй като тя се яви въ услуга на дребнитѣ и слаби производители, поставяйки ги на висотата на голѣмитѣ и мощни финансови предприятия.

Сдружаването дава възможность на всѣки производителъ да трансформира своето домакиство въ предприятие за по задоволителна печалба, и по тоя начинъ да консолидира икономическото имъ положението въ обществото.

Така напр. дребнитѣ земедѣлци отъ южна Франция, Швейцария и долината на р. Реинъ, които разполагали съ малки пространства лозя, биха отдавна загинали, ако въ тѣхна помощь не бѣ се притекла кооперацията съ благодатнитѣ си последствия.

Благодарение на кооперативното дѣло, дребнитѣ лозари отъ тия мѣста се обедениха и съ общи средства построиха модерни изби, винарници, доставиха машини, съ една речь, създадоха цѣла винарска индустрия, която смѣло устоя и сломи конкуренцията на едритѣ лозари.

Ако—както е случая—въ насъ дребнитѣ лозари прибѣгнатъ за кредитъ къмъ лихвари, то резултата на тѣхната продуктивна дѣйность ще бжде сигурно отрицателенъ, тъй като голѣмитѣ лихви и тежкитѣ условия на лихварскитѣ заеми биха разстроили окончателно равновѣсието на тѣхнитѣ домакинства. Ако пъкъ сжщитѣ лозари биха имали своя лозарска кооперация, то въ такъвъ случай, не само че биха плащали несравнено по малки лихви, но часть отъ тѣхъ биха останали тѣхни.

Споредъ сжщността и цельта, която преследватъ, кооперациитѣ биватъ;

1) Кредитни.

2) За продажба на плодове, вино, млѣко и неговитѣ произведения, яйца, домашни птици и др.

3) За преработка на селско стопански продукти и др;

4) За покупка на селско стопански сечива инструменти и др.

5) За строежъ на жилища.

ще следва

Ромъно-българско-югославянското кооперативно сближение

Общъ планъ за концентрирване на кооперативния износъ

На 16 и 17 т. м. се е състояла конференцията на делегатитѣ на кооперациитѣ отъ Ромъния, Югославия и България, съ цель да се установи едно сътрудничество по следнитѣ въпроси:

1) Концентрирване на кооперативния износъ на земледѣлскитѣ произведения.

2) Организирване на размѣната на произведенията и общото продоволстване.

3) Вжтрешниятъ и външниятъ режимъ на търговията на земледѣлскитѣ произведения.

Заседанието е било открито подъ председателството на г-на министра на земледѣлието и държавнитѣ имоти. Взели сж участие и г-да Рѣдукану, Михалаке и Транку-Яшъ-бивши министри. Отъ страна на България сж взели участие г-да Саровъ—управителя на бълг. земледѣлческа банка, Георгиевъ юристъ-консултъ на сжщата банка, Илчевъ, главенъ секретарь на министерството на земледѣлието и П. Пановъ, членъ въ съюза на земледѣлскитѣ кооперации. Начело на югославянската делегация сж биле г-да Георгевичъ и Ф. Нюлеръ. Бюрото се е конституирало подъ председателството на г. проф. И. Рѣдукану и г-да Георгиевичъ и Илчевъ прдпредседатели и г-нъ Младенацъ главенъ секретарь.

При откриването на конференцията Министра на земедѣлието, г. Ионеску Сисещи е произнесълъ речь въ която е казалъ следното:

Организирването на търговията съ зърнени храни чрезъ мѣрки отъ страна на държавата, било то подъ формата на монополни организации или привилегировани дружества, не може да допринесе щото размѣната да стане нормална и да се премахне кризата. Държавата е много претоварена съ отговорности за да може да поеме и тоя товаръ. Той мисли, обаче, че търговскитѣ организации и особено кооперативнитѣ организации, които представляватъ производителитѣ, могатъ да доведатъ едно смекчаване на кризата ако тѣ се разбератъ за да работятъ солидарно.

Г-нъ Министра препоржчва като мѣрка за да се засили размѣната между нашитѣ държави, да се основатъ общи бюра и агенции на западъ и да се опростятъ търговскитѣ методи. Може да се направи и повече, като се задължатъ да не предлагатъ своитѣ произведения, когато цената спада подъ известна граница. По тоя начинъ би могла да се избегне конкуренцията между насъ и спадането на ценитѣ.

Г-нъ проф. Рѣдукану изтъква, че съюза е призванъ да подбуди и международния духъ за миръ. Съюза има за цель както защитата на интереситѣ на земедѣлческитѣ производители на заинтересованитѣ държави, така и едно общо действие за да се повлияе на външната търговия.

Делегата на Югославия г. Георгевичъ казва, че Ромъния, България и Югославия се намиратъ въ сходно стопанско положение и следователно ще могатъ да се намѣрятъ общи средства за смекчаване или премахване на кризата, която върлува. По настоящемъ печалбитѣ отъ търговията съ зърнени храни се поглъщатъ напълно отъ посредницитѣ и за това се налага една организация, която да премахне тоя недостатъкъ.

Г-нъ Илчевъ казва, че земедѣлието на дунавскитѣ държави се намира въ едно тежко положение, което се дължи на първо мѣсто на катастрофалното спадане на ценитѣ на зърненитѣ храни и на митническата политика на индустриялнитѣ държави. Той е за едно тѣсно сътрудничество между тритѣ държави въ областьта за земедѣлието и изтъква, че българското кооперативно движение е било първото, което е повдигнало въпроса за такова сътрудничество на кооперативни начала.

Следъ разискванията между делегатитѣ е била приета единодушно резолюция въ която се препоржчва създаването на единъ общъ организъмъ съ постояненъ харак-

Свещ. КОЗМА Ив. ГЕОРГИЕВЪ

ЦЕЛЬТА ОПРАВДАВА СРѢДСТВАТА

Такова бѣше правилото на Езуититѣ. Значи ако цельта е висока и благородна, срѣдствата могатъ да бждатъ подли и низки. Съ други думи, когато човѣкъ не може да се здобие съ онова което мисли и желае, може да употреби лжжа, клевета, даже и насилие. Въ обикновенния животъ ние често се срѣщаме съ случаи, когато за свои користни или славолюбиви цели човѣкъ прибѣгва до нечестни срѣдства. Егоизма и лакомията, ето какво го подбужда къмъ дѣйствие отъ тоя родъ. Истината е, че чувството на самосъхранение, или обичьта къмъ себе си е вродено въ всѣки, но егоизма представлява нещо повече, особенно когато той е развитъ до такава степень, щото човѣкъ бива занятъ само съ себе си, съ своитѣ животински инстинкти и само заради това се старае да добие надмощие надъ другитѣ и да отплаща на онія, които се испрѣчватъ на пжтя му. За моралъ, за любовь къмъ другитѣ, изобщо за нѣкакъвъ духовенъ подемъ тукъ и дума неможе да става. И ако таквъ човѣкъ понѣкога се показва отстжпчивъ това неможе да не се счита за преструвка. Егоизма и лакомията сж найдолнопробнитѣ качества, а ненавистьта и произвола тѣхната проява. Тѣ предизвикватъ физическо и морално насилие не само на убежденията и разбиранията, но и на личната свобода на човѣка. Дѣйствително въ тоя случай правилото на Езуититѣ намира свойта развезка. Цельта тукъ е низка и користолюбива и затова човѣкъ за да угади на себе си непременно трѣбва да повреди на другитѣ.

Когато влечения и стремежи отъ тоя родъ завладѣятъ повече хора се разбира че и злото ще бжде по голѣмо. Но когато тѣ се организиратъ въ особенна партия и съ общи условия почнатъ да дѣйствуватъ, тогава резултата, отъ такова едно здружаване, неможе да не бжде сждбоносенъ и катастрофаленъ не само за отдѣлни лица, но и за цѣли общества. Тукъ не е думата за професионалнитѣ разбойнически шайки, гдѣто егоизма и лакомията се проявяватъ въ най низка и груба форма, но за общества които поставятъ егоизма въ реда на нравственитѣ средства за да постигнатъ по тоя начинъ ужъ нѣкаква благодарна и възвишена цель. Това сж тъй нареченитѣ КОМУНИСТИ. Колкото и да прекриватъ своитѣ дѣйствия съ нѣкаква любовь къмъ беднитѣ класи на народа, пакъ елементъ на тия дѣйствия съставляватъ егоизма и ленивостьта. Не е ли егоизъмъ когато тѣ се стараятъ да натрапятъ своитѣ възгледи и убеждения на другитѣ, които или не ги разбиратъ или пъкъ ако ги разбиратъ не ги сподѣлятъ, немислятъ като тѣхъ? Може ли да става дума и за обичь когато се прави разлика между богати и бедни, когато се култивира у последнитѣ омраза къмъ първитѣ? Не е ли любовьта чувство на тѣсна връзка и единство между еднитѣ и другитѣ? Но защо да се отива понататъкъ да се посѣга и на самия животъ когато се знае, че егоизма и лакомията съставляватъ главната причина на човѣческитѣ страдания? Истинската любовь налага дългъ не да събаряме, а да строимъ живота, да го издигаме и освещаваме. Не да се боримъ срещу обществennитѣ и държавни наредби, отъ каквито човѣчеството винаги е имало и има нужда, а срещу злитѣ проявления на човѣшката воля. Живота временния и вѣчния сж прицелната точка на човѣшката дѣйность. Не вършатъ ли тогава комуниститѣ съвършенно противното, когато тѣ го изнасилватъ и рушатъ? Не е ли живота предметъ на съвременнитѣ наредби въ човѣческитѣ общества? Нѣматъ ли за цель тия наредби да подобрятъ НАЧИНЪТЪ на тоя животъ? Независи ли благуването на човѣка отъ него? Ако той е добръ то наредбитѣ сами по себе ще се обезсилятъ, ще станатъ излишни, ако ли пъкъ самитѣ наредби сж лоши то несъмнено ще станатъ тогава по-добри. Христосъ на кратко е изразилъ тая истина тия нѣколко думи: „царството же е вжтре въ васъ“. Ще отъ самитѣ насъ зависи да бщастливи или нещастни. Но Божественитѣ нито съвремечовѣчески наредби не пречат насочи човѣкъ усилието си дѣйствия срещуположни на ен и ненавистьта. А това сж БЕ РИСТНАТА ХРИСТИЯНСКА БОВЬ И ЩЕДРОСТЬТА. И вото християнско общество, с тията на което комуниститѣ стесняватъ да облекатъ своята рина, бѣше възможно до тога когато ги свързваше искренно ритворна любовь, до когато гати и сиромаси еднакво мис еднакво чувствуваха. А това тавляваше и съставлява задача. И християнско възпитание и кул Само Христосъ ни учи какъ ва да обичаме БЛИЖНИЯ всички онія които имать н отъ насъ — цѣлото човѣче Самъ чрезъ възпитание и ку той задължи ученицитѣ си разпространяватъ неговото у И дѣйствително каква нужда да се употрѣбява насилие човѣкъ самъ съзнава и испълва няза своя дългъ? Ако ли пъкъ готовъ да направи това со венитѣ и человѣчески наред виновни та да се ратува за ното премахване? Не е ли гор превзетость да се мисли, че комунистическитѣ наредби на Маркса или Ленинъ сж въ сѫ ние да подобратъ човѣчес работи и отношенията, та е нужда да се завладява цѣлъ Трѣбва да признаемъ, че ни човѣческа творба не е съвърш

теръ, за да се реализира общъ фронтъ на кооперативнитѣ организации на горе-поменатитѣ държави и да се избегне конкуренцията между тѣхъ. Тоя организъмъ се конституирва подъ формата на едно междукооперативно бюро на дунавскитѣ държави съ временно седалище въ Букурещъ при Кооперативната Централа за вносъ и износъ.

Правата на детето въ зависимость отъ родителитѣ му.

рефератъ четенъ на детската забава на 17 априлъ 1932 год.

Въпросътъ за детето и неговото възпитание е интересувалъ човѣчеството още отъ старо време. Много теории сж били създадени и прилагани на практика, но сериозни резултати не сж се постигали. Систематиченъ трудъ по възпитанието въ началото на 19—вѣкъ е написалъ И. Хербартъ. Своята педагогика той обосновалъ на своя психология и своя етика. Педагози и възпитатели много години сж работили по начертания отъ Хербарта пжть—и сж се стремѣли да измъкнатъ педагогията отъ своята неопределеность и да я вмъкнатъ въ реда на наукитѣ. Работейки въ тая насока нѣкой философи почнали да се усъмняватъ въ Хербартовитѣ принципи и следъ време се увѣрили, че неговата психология и етика немогатъ да послужатъ като основа на педагогията. Започнали да търсятъ нови пжтища, намѣрили такива, и съ това поставили Хербартовата психология и етика въ архивата на миналото, като несъстоятелни. Изкочиха на сцената, Наторпъ, Бергеманъ и Вилманъ съ своята Социална педагогия, но и тѣхнитѣ идеи не можаха да се закрепятъ —не дадоха задоволителни резултати. Подиръ тѣхъ се появиха застжпницитѣ на експерименталната педагогия—Мойманъ, Монрое, Бине и др. Тѣ искатъ да поставятъ педагогията като наука върху експериментъ психология. Тази школа е въ началото на своето развитие, по нея се правятъ изследвания и опити, тъй че за резултатитѣ отъ нея не може още да се говори. Почти едновремено съ експерим. школа се появи и най—новото течение за свободното възпитание. Представителитѣ на това течение сж: Демоленъ, Д-ръ Реди, Лицъ и Еленъ Кей. Тѣ не работятъ само съ перото. Тѣ сж и теоретици и практици, открили сж нови училища и тамъ на дѣло изпитватъ своитѣ теории—тамъ тѣ чрезъ практиката корегиратъ теорията и чрезъ теорията практиката. Обстоятелството, че новитѣ свободни училища сж открити и ржководени отъ самитѣ представители на свободното възпитание, дава възможность да се постигатъ чудесни резултати. При все това официалната училищна власть не се довѣрява на постигнатитѣ резултати отъ тия опити и не се решава да реформира всички училища по типа на новитѣ свободни училища.

Най горещата застжпница на тази школа е Е. Кей. Тя е жента, която съ своитѣ смѣли идеи по въпроса за правата на детето и неговото възпитание, както и за задълженията на родителитѣ къмъ него е произвела преломъ въ разбиранията на цѣлия педагогически свѣтъ. Своитѣ идеи тя основава главно на Д новата теория за еволюцията нитчеевитѣ възгледи за образа „Свръхчовѣка“.

Сжществената причина за пеха на възпитанието, според е християнския възгледъ за вс ната. Защото докато сжщест схващането, че човѣшката пр е неизмѣнна, че глада, разм ното, жаждата за пари и в вѣчно ще движатъ свѣтовното ло, до тогава неможе да се ватъ резултати отъ усилията мейството и училището да съз бждащия идеаленъ човѣкъ. трѣбва да скжсаме връзкитѣ ва християнско схващане, пречи на човѣшкия умъ да р че, напротивъ, всичко живо т та еволира, т. е. стреми се усъвършенствуване. Въ чове вото трѣба да се пробуди съзн то за свѣтостьта на новото ление.

Раждането и отглеждането на

стина ото самия човѣкъ не е съвър-
твото ъ. Това е предизвикало намѣ-
Ще на Бога и неговитѣ наредби
да бъ историята на човѣчеството. Спо-
Но ъ смисала на тия наредби щас-
ремето на човѣка не се състои са-
речат въ материалнитѣ блага и тѣх-
си о разпредѣление. Тѣ сж само
на ег дства но не и цель къмъ което
БЕ бва да се стреми човѣкъ. Не
СКА бва да се връщаме нито къмъ
. И хата на Епикурейцитѣ нито пакъ
во, съ ни блазни съвременното кому-
итѣ тическо течение, които поставятъ
оята вѣка на най-ниско стѫпало въ
тога вота. Умението да се ползуваме
ренно тия срѣдства, по начинъ който
гато задоволи и духовно нравствени-
мис потрѣбности, ето Божата повела,
това какво може да ощастливи чо-
задача. Има хора бедни които спо-
кулдъ Златоуста сж богати защото
акъ се нуждаятъ отъ много, когато
НИЯ къ има хора богати но НЕЩАСТ-
ни само защото не сж доволни
овѣче свойта участь.

Ясно е прочее, че по какъвто
начинъ и да става разпредѣлението
на материалнитѣ блага и срѣдства,
ждакъ хората немогатъ да бждатъ
е к д н а к в о щастливи. Въ
това отношение комунистическата
пъкъредба не е въ състояние да за-
бости не само Божественитѣ но и
редбия отъ човѣческитѣ наредби
отивъ които тѣ днесъ възставатъ
гор насилието което поради това тѣ
че потрѣбяватъ досущъ не исчерпва
на КАЧИНЪТЪ НА ЖИВОТА, който
съ рисуватъ тия наредби. Тукъ сж
ѣчес ждни: добра воля, съзнание на
е стългътъ, готовность, постоянство, а
ъ сѫ авно искренна нелицимѣрна, лю-
ни вовь, изобщо нравственни и кул-
ърш рни срѣдства които напълно да

Изборитѣ за Пруската диета

На 24 априлъ ще се произведатъ общитѣ избори за пруската диета. Като се има предвидъ, че Прусия представлява както, по отношение на броя на жителитѣ, тъй и по отношение на пространството повече отъ две трети отъ цѣла Германия, веднага ще разбере всѣки, какво значение има изхода на изборитѣ за германския народъ. Освенъ това е отъ особено значение и еволюцията, която е станала въ Прусия въ течение на последнитѣ години. Инициативата за всички войни и дипломатически акции презъ втората половина на деветнадесетия вѣкъ, които доведоха до образуването на германската империя, изхождаха отъ Прусия. Около нея се групираха всички германски държави и държавици презъ време на Франко-пруската война и тя съставляваше гръбнака на мощната германската империя, до световната война. До тогава Прусия строго монархическа и реакционна, става следъ войната най републиканската часть на Германия. Тя се управлява сега отъ една коалиция състояща се отъ католическия центъръ, отъ демократитѣ и отъ социялъ-демократитѣ, отъ ония партии, които отъ основаването на републиката сж биле винаги нейни непоколебими поддържници. На чело на тая коалиция стоятъ социялиститѣ, като най-силна фракция отъ пруската диета. Шефъ на правителството е социялиста Отто Браунъ, а министъръ на вѫтрешнитѣ работи социалиста Северингъ, човѣкъ съ силна енергия. Подъ тоя режимъ е билъ запазенъ редътъ, който винаги е отличавалъ Прусия; несправедливости не сж били извършвани и администрацията се е придържала въ законитѣ.

Но днесъ е неоспоримъ фактъ, че привърженицитѣ на Хитлеръ, тъй наречените Националъ-Социалисти сж много силни въ Прусия. Преди нѣколко мѣсеца националъ-социалиститѣ и привърженицитѣ на Хугенбергъ се опитаха да разтурятъ преждевременно пруската диета чрезъ плебесцитъ, обаче тогава претърпѣха поражение. Това бѣ доказателство, че социалъ демократитѣ все още сж най-силна партия въ Прусия, но отъ тогава насамъ хитлериститѣ сж спечелили нови привърженици и по всичко изглежда, че везнитѣ сега сж се наклонили въ тѣхна полза. Силата на хитлериститѣ съставляватъ главно младежитѣ, които отъ 20 години нагоре иматъ право да гласуватъ. Тия младежи които не познаватъ ужаситѣ на войната, лесно се увличатъ отъ проповѣдваната акция за отмъщение и ставатъ най-горещи привърженици на националъ-социализъма. Въ тѣхнитѣ редове се намиратъ и много хора отъ средното съсловие, и се поддържатъ съ пари отъ едрата индустрия въ западна Прусия и отъ едритѣ земевладѣлци въ източна Прусия.

Ня 24 априлъ борбата ще бѫде главно между националъ-социалисти и социалъ-демократи. За председателскитѣ избори хитлериститѣ претърпѣха поражение, но на тия избори наедно съ социалъ-демократитѣ за Хинденбурга гласуваха и всички други партии съ изключение на хитлериститѣ, националиститѣ на Хугенбергъ и комуниститѣ. Ако се извадятъ гласоветѣ на тия партии отъ общото число, по всѣка вѣроятность числото на гласоветѣ на социалиститѣ ще бѫде подъ това на хитлериститѣ. Освенъ това сега нѣма да вематъ участие избирателитѣ отъ южна Германия, гдето хитлериститѣ сж слаби, а само отъ Прусия, гдето тѣ сж силни. Така, че е твърде вѣроятно, щото хитлериститѣ не само да бѫдатъ най-силната фракция въ пруската диета, но наедно съ националиститѣ на Хугенбергъ да иматъ и абсолютно болшинство. Въ такъвъ случай правителството ще бѫде съставено отъ хитлеристи и мѫчно би могло да се предскаже какви последствия би имало за понататашното развитие на германска-политика и въобще за положението въ Европа.

хармонират съ цельта. Ето защо ще кажа, че комуниститѣ си служатъ, чисто и просто съ правилото на Езуититѣ и всѣки единъ човѣкъ, а най вече нашия български народъ, който се отличава съ здравъ разсѫдакъ и трудолюбие, не бива да тѫне въ това мочурливо и вонящо блато.

ДОКТОРЪ
Н. ВАСИЛЕВЪ
(Шапкаджиевъ)
преместенъ въ улица Трансилвания жгълъ съ улица Таке Ионеску до Българското основно училище, продължава да прегледа болни както и по-рано.

Дето трѣбва да стане пентралната об-
га и ственна задача. Всички други въп-
раза оси обществото трѣбва да обѫжда
а и решава съ огледъ на тая главна
а задача. Тогава не само философи-
ѣдъ итѣ и възпитателитѣ, но, и семейс-
а во и училище, и общество, и държа-
ество ще заработятъ съ общи усил-
мно ия и допълвайки се ще постигнатъ
много желания идеалъ—да създа-
ат отъ детето бѫдащия хармо-
то ично развитъ човѣкъ, годенъ да
а работи за щастието на всички.

За да бѫде пъкъ детето годно за възпитание, трѣба да бѫде родено отъ физически и душевно здрави родители. Телесно и душевно недъжавитѣ деца, както и тия, родени отъ престѫпни родители, сж тяжесть за обществото и то трѣбва на всѣка цена да се освободи отъ тѣхъ, като забрани съ законъ на недъгавитѣ и съ престѫпни залож-
ки младежи да встѫпватъ въ
брачъ трѣба да бѫдатъ преглеж-
дани отъ комисия, назначена по за-
конъ. Тая комисия ще дава позволително за встѫпване въ бракъ само на тия, които и по тѣло и по душа сж здрави. Определената отъ закона възрастъ за встѫпване въ бракъ трѣба да бѫде най—малко 20 години. Или още по право да се встѫпва въ бракъ тогазъ, когато момъкътъ започне да чувства нужда отъ бащинство, а момата отъ майчинство. Е. Кей, държи твърде много за правата на детето и всичкитѣ й идеи сж насочени къмъ осигуряването имъ. Понеже децата нѣматъ възможность да избиратъ своитѣ родители и чрезъ това да си гарантиратъ правата, то трѣбва тѣхнитѣ родители да осигорятъ правата имъ още преди да сж встѫпили въ бракъ. За тая цель младитѣ трѣбва да се избиратъ—тѣхъ само облагородяваща любовъ трѣбва да свързва. На избора при встѫпването въ бракъ трѣбва да се гледа много сериозно, защото той е, който ще гарантира правата на бѫдещето дете. При избора младитѣ не бива да се ржководятъ отъ причини или съсловни подбуди, или отъ съображение да изпълнятъ дадено обещание, или за да изкупятъ сторенъ грѣхъ, или пъкъ най сетне само отъ желание домъ да заждятъ

Не! Само силно любящитѣ се млади трѣбва да се свързватъ чрезъ брака.

Младитѣ трѣбва да бѫдатъ научени отъ родителитѣ си още въ ранна възрастъ—да запазватъ своето здраве, своята прелесть и своята невинность за този, когото нѣкога ще залюбятъ и за децата, които ще се родятъ отъ тази любовь. Само тъй залазенитѣ, само тъй избранитѣ и встѫпили въ бракъ млади ще могатъ да мислятъ на правата на своето бѫдещо дете още преди да сж го заченали. Жената има единъ повелителенъ и неизмѣненъ дългъ, а именно, че детето на което тя дава животъ трѣбва да бѫде заченато и родено при атмосфера на любовь и чистота, на здраве и красотата и че то трѣбва да е възникѫло времето до рѫждането при пълна взаимна хармония, при пълно съгласие и пълно взаимно щастие—но, никога въ пияно състояние никога въ насилие, никога въ пресита, никога при неприятно настроение. Всѣко отклонение отъ този дългъ е непоправимъ грѣхъ.

Докато женитѣ не съзнаятъ този си дългъ, земята нѣма да се очисти отъ човѣци, които още въ момента на зачеването си сж били лишени отъ заложби за жизнеспособность и жизнерадость. Майката трѣбва да бѫде мѫдра и отзивчива къмъ своята дъщеря, за да може да я предпазва отъ прибързаность въ отношенията й къмъ мѫжа изобщо и да издълбае съ огнени букви въ нейното съзнание, че тя ще бѫде падшала жена, ако се отдаде на мѫжа по други причини, а не по взаимна и чиста любовь. Само тогава ще настане великото

Културна проява

На 17 того въ 10 часа сутринята Българското частно първонач. у-ще въ гр. Силистра изнесе литературна детска забава съ ученицитѣ отъ I-тѣ и III-тѣ отдѣления.

Забавата бѣше масово посетена отъ родителитѣ на децата и се откри съ марша на трѣзвитѣ деца, изпълненъ отъ детския хоръ при сжщото училище, дирижиранъ отъ г-нъ Пенчо Ст. Пѣевъ. Следъ звучната мелодия на марша, учительтъ Д. Ст. Желѣваровъ прочете рефератъ по въпроса: „Правата на детето въ зависимостъ отъ родителитѣ му“. Той изложи смѣлитѣ идеи на най-горещата застжпница на свободното възпитание. Е. Кей—която въ началото на XX вѣкъ е направила преломъ въ разбиранията на педагогическия свѣтъ съ идеитѣ си по въпроса за правата на детето. Въпросътъ бѣше много интересенъ и поради това биде изслушанъ съ голѣмо внимание.

Литературнитѣ номера бѣха раздѣлени на три отдѣла, всѣки предшестванъ съ пѣсень отъ детския хоръ.

Декламациитѣ, малкитѣ сцени (диалози), както и концертнитѣ рисунки бѣха грижливо подбрани изъ детския животъ и изпълнени съ вещина, за което свидетелствуваха бурнитѣ аплодисменти на родителитѣ, съ които изпращаха всѣки изпълненъ номеръ.

Децата съ звучната си и стройна речь можаха да трогнатъ родителитѣ си и да изтръгнатъ, топли сълзи изъ нежнитѣ кжтчета на тѣхната душа. Четеше се радостьта на родителитѣ, че тѣхнитѣ деца-ученици, а особенно първачетата-можеха да ги забавляватъ съ своитѣ знания и умения. Часъ и половина домъ и училище бѣха въ пълно душевно единение. За такова по често единение между домъ и училище ржководнитѣ фактори на Българското общество ще трѣбва да създадатъ условия, които биха го подпомогнали и гарантирали.

Присжтствующъ родитель

P. S. — *Понеже разгледанията въпросъ—„Правата на детето въ зависимостъ отъ родителитѣ му“, живо интересува всѣкиго, билъ той родитель, или не, редакцията на вестника, съ съгласието на референчика, ще напечата цѣлия рефератъ въ подлисника на в. „Пробуда“.*

Отъ редакцията

Театрално-музикална хроника

На 16 т. м. театралната група на „Добродетелка“ и хорътъ на музикалното дружество „Гусла“ дадоха въ салона „Ориентъ“ пролѣтна художествена вечерь съ грижливо подбрана и добре изпълнена програма.

Фарсътъ „Подъ маска“ отъ бившия ни съгражданинъ Н. Атанасовъ, бѣ живо и сръчно изпълненъ. Госпожа Желѣзова-Морфова, въ ролята на Босилкова, предаде мило и нежно типътъ на наивна и мечтателна девойка, нещастлива и измамена въ своята любовь. Госпожица Желѣварова, въ ролята на Копачева, предаде сполучливо и вещо типътъ на недоволна отъ съпругътъ си жена, безгрижна и взаялива, но развъдлива и морална. Съ непринужденията си игра, тя справедливо заслужи симпатиитѣ на публиката. Г-нъ Язаджиевъ се прояви като артистъ съ високи качества, вѣрно разбиране и точно предаване на характера и особеноститѣ на страстенъ картоиграчъ и пренебрегнатъ съпругъ. Г-нъ Тагаровъ, въ ролята на коцкаря Петелковъ, доказа още веднажъ силата на таланта си и влиянието на школата. Изнася умѣло и съ усеть, както голѣматѣ и първостепенни роли, така и малкитѣ, които въ нѣкой случай изискватъ повече трудъ и старание.

Следъ кратка пауза, втората часть на забавата се откри отъ хора „Гусла“. Появяването му на сцената бѣ предметъ на общо очакване и

Кино „ОРИЕНТЪ“

Съобщава на почитаемата публика, че сполучи да избере на хубавитѣ филмове, които ще ролиратъ чрезъ най—усъвършенс

инсталация „ЛИХТОНЪ“

1) **„Trei băeţi şi o fericire“** (Три момчета и едно ща съ *Вили Фричъ, Лилианъ Харвей, Олга Чехова, Оскаръ Кара*

2) **Balul dela opera mare** (Бала въ голѣмата опер Разкошния филмъ съ *Иванъ Петровичъ и Лиана Хайд*

3) **Ingerul Albastru** (СИНИЯ АНГЕЛЪ) Великол постановка на режисьора Иозефъ фонъ Щернбергъ, съ рователната *Марлена Дитрихъ и Емилъ Янингсъ.*

4) **Luminile Oraşului** (СВЕТЛИНИТѢ на ГРАДА) съ *ЧАРЛИ ЧАПЛ*

5) „АТЛАНТИКЪ“ ново издание съ *Вили Форстъ.*

6) **Pe unde curge Wolga** (ПРЕЗЪ КЖДЕ ТЕЧЕ ВО Руски филмъ по романа на Толстой съ *Лупе Велезъ и Джонъ*

7) **„Traficanţii“** (ТРАФИКАНЦИ) съ *Дита Парло*

САМО за ВЪЗРАСТНИ лица

8) **„Răsfăţatul Femeilor** (съ *Олга Чехова, Ренате Мю (Емилъ Я*

9) **„Ultima compania“** (ПОСЛЕДНАТА РОТА) тра съ *Конрадъ Вайдъ и Карина Евансъ.*

10) **„Flagrant delict“** (Флагрантъ Деликтъ) съ *Вили*

11) **„Trotuarul“** (ТРОТУАРЪТЪ).

Ценитѣ оставатъ сжщи

основанъ интересъ. Направи красиво | между женскитѣ и мжжки

Слушателитѣ разплатиха ди та и хориститѣ съ бурни дисменти и бисиране на всѣ сень.

Обява

Продавамъ кжща отъ дѣления и джамлъкъ (ве съ дворно мѣсто.

„Булевардъ Меджиди Та №53, Силистра.

Цѣна 40.000 ле

за сведение при

ИАКОБЪ ПАСИ

адвокатъ

Силистра

преобразование на съвременитѣ нравствени начала и само тогава ще се раждатъ деца съ здрави наложби.

Роденитѣ при горепоменатитѣ условия деца трѣба да се възпитаватъ само въ кжщи. Майката е, която трѣбва да отгледа и възпита своето дете. Никой другъ не може да уповнае детето, като майката никой другъ не би го възпиталъ тъй, както тя би го възпитала. Никакви майчини домове, никакви забавачници и никакви училища немогатъ замѣни майчинитѣ грижи. На този принципъ Е. Кей здраво държи, затова тя апелира къмъ обществото и къмъ държавата да повърнатъ майката къмъ семейството, за да има възможность да изпълни своя майчинъ дългъ. Тя настоява съ законъ да забрани женския трудъ въ фабрикитѣ. Тѣ рушатъ семейството, а чрезъ това и нацията

Тѣ разстройватъ здравето на майкитѣ и съ своята атмосфера ги правятъ некждърни да създадатъ здраво поколение. Плодътъ въ такива жени или пада преждевременно, или се ражда мъртавъ, или ако се роди живъ, е хилавъ, негоденъ за животъ. Ето защо *Е.* Кей възстава противъ участието на жената въ фабричното производство, като вредно за обществото. Тя енергично възстава и противъ тия жени, които отбѣгватъ майчинството. Тѣхъ нарича егоистки, безполезни за нацията и които изживяватъ живота си като неразцъвнали се пжпки. Споредъ нея най драгоценната народна собственность е майката а не жената. Майката е сжпоценность, чрезъ която обществото повдига своето благо, като закриля нейнитѣ майчински обязности. Тия обязности обаче не се прекратяватъ съ раждането на детето и съ неговото кърмене, а траятъ и презъ време на неговото възпитание.

Обществото, ако счита грижитѣ за новото поколение като велика задача, която майката изпълнява за благото на всички, трѣба да осигури нейното сжществуване презъ периода на нейното майчинство и създаде условия, които ще я улесняватъ. Понеже майчинството е нѣщо сжществено за природата на жената и начинътъ, по който тя ще го изпълни е отъ голѣмо значение за обществото, трѣбва последното да подготви жената за това и призвание. Е. Кей настоява и девиците да се събиратъ, като младежитѣ въ казармата, въ особени институти за 2 години, кждето да бждатъ подготвени за майчинство. Жената трѣбва да се издигне до положението да разбере, че преустройството на обществото ще се започне съ бждащето дете, съ условията за неговото произхождение и възпитание, че новитѣ мисли, чувства и инстикти, които майката и бащата ще вложатъ въ кръвьта и плътьта на своитѣ деца, ще се преобразоватъ постепено въ бждащитѣ поколения и чакъ следъ измирането на много поколения, върху нова духовна почва, ще изникнатъ великитѣ идеи, които ще обновятъ живота. Когато жената стане година да схване и пригърне тая велика истина, тогава можемъ да се надяваме за обновяване на живота. До тогавъ сжществующитѣ отъ хиляди години злини ще се предаватъ отъ поколение на поколение съ незначителни промѣни и ние ще се чудимъ, защо полаганитѣ грижи въ домъ и училище за детето не даватъ очакванитѣ резултати Значи, не съ не съ звучни речи за великото назначение на майката и необ възпитанието трѣбва да се за за преобразованието на общес а съ промѣняване схващанетоо рата за мировия битъ, съ про ване условията, при които се ватъ, раждатъ и отглеждатъ и съ подготвяне майката за ката задача, която й предс майчинството. Душата на м трѣбва да бжде обладана от то, тъй както ученият чов обладанъ отъ своитѣ научни ния и както художникътъ ладенъ отъ своитѣ творения. тя трѣбва да бжде освободен всѣкаква обществена профес всѣкаква обществена дейность време на своето майчинство Неможе да бжде тя едновре добра чиновничка, или общ телка, или работничка и майка—това трѣба всѣки разбере.

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Излиза редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

ХРИСТОСЪ ВЪЗКРЕСЕ

ИСТИНАТА ето какво действуваше въ Него и чрезъ Него. Силните на деня не разбраха знака на времето. Въ язвяването на Христа съгледаха една опасность. Свикали да прекарватъ животъ опятненъ отъ лъжа, ленивци да издирятъ нѣщата дълбоко въ тѣхната снова, тѣ оставаха слепи предъ непоколебимитѣ истини които Исусъ имъ посочваше и които можеха да измѣнатъ тогавашния порядъкъ на

вата. По тая причина, следъ нѣколко дни, Оня, който лекуваше болни, възкресяваше мъртви и откри спасителнитѣ истини, бѣ арестуванъ. Предъ тоя опитъ, да се опречи на правдата, апостолитѣ се пръснаха въ недоумѣние. Пилатъ ми ржцетѣ си, а народа—сжщия ня народъ—викаше: РАСПНИ-ГО! сички настояваха да се освободи арава, вмѣсто Исуса, тъй като невия разбойнически животъ потождаше на тѣхнитѣ покварени уши. Готовностьта на Спасителя се пожертвува бѣ нѣщо непозато за хора въ които разсждъка, ъ мързелъ и гордость, бѣ станалъ лабъ и безсиленъ. Тъй, че Оня, който дойде да спаси свѣта, който бѣ редназначенъ да осжществи старообещание на Твореца и който ъкна отъ небето Божия даръ, да го излѣе изобилно и безъ кобание върху всички, бѣ заплюнъ, подиграванъ, различно истеванъ, а найнакрая осжденъ и пнатъ на дърво като единъ найлѣмъ разбойникъ. „*Между своите дойде и своитѣ го не приеха*“ зва евангелистъ Иоанъ като чрезва иска да ни яви колко голѣма била човѣческата неблагодарность. ня който упжтваше всички къмсителния заливъ бѣше оклейменъ пуснатъ и оставенъ да се истезава на кръста въ пресмъртни болки, зада бжде отпосле смъкнатъ и туренъ въ гробъ запечатанъ и пазенъ отъ стража.

Въ замѣна на това, веднага съ настжпването на нощьта се въдвори на всѣкжде дълбоко спокойствие. Въ природата както и въ душитѣ сега настжпи тишина. Всички бѣха благодарни. Книжницитѣ и Фарисейтѣ се отърваха отъ тоя, който откри тъмната ѝ лицемерния ѝ живота; сжщо и народа отъ единъ новаторъ който го подбуждаше къмъ подобъръ животъ; а Римското владичество отъ единъ подстрекателъ. Съ цената на едно престжпление помириха се всички и поради мотиви които тѣ наричаха законни, понеже защищаваха едно лъжливо положение, падна жертва Оня чрезъ когото дойде ДАРЪТЪ и който въплоти ПРАВОТО и ИСТИНАТА, като общи и вѣчни отъ Бога установени средства за ржководство на свѣта, а най вече за помирението и спасението му.

Но следъ 3 дни спокойствието отъ ново се наруши. Распнатия тѣлесно се яви на свѣта и доказа победата надъ природата, ПОБЕДАТА НА ИСТИНАТА ВЪРХУ ЛЪЖАТА. Напраздно хората се опитваха да задушатъ истината. Възкресението доказа тази тайна. Това показа че на истината неможе да се постави преграда, даже когато цѣлъ свѣтъ би се постаралъ да я отстрани. Отъ сега нататъкъ старото положение на нѣщата ще бжде разтурено и друго ново ще заеме мѣстото му. То ще трае до тогава до когато хората ще разбератъ и ще се стараятъ да проникнатъ въ истината, като решающа сила за всичко което се движи и живѣе.

Това е смисъла на Христовото възкресение, както и на страданията презъ последната седмица на земния Му животъ. То значи че върху брожението на дивния ни животъ, върху всичко което сме и представляваме, царува истината. Тя е единъ викъ на който ние неможемъ да откажемъ безъ да не застрашимъ самото наше спокойствие и спасение. Истината има това основно качество, че несжществува сила която да спре последствията ѝ. Ние можемъ да се излъжемъ върху това което е тя сама по себе си, когато не мислимъ по дълбоко, но който успѣе да разбере тайната надвива надъ всички пречки, което довежда до окончателната ѝ победа.

Да погледнемъ сега по отблизо на себе си.

Какъ сме ние спрѣмо ИСТИНАТА. Какво виждаме предъ себе си? Страшна пропасть готова да ни погълне. Животъ далечъ отъ истината. Горделиви както и книжницитѣ, лицемѣри като фарисеитѣ, колебливи и недовѣрчиви като Садукеитѣ, а най вече лишени отъ стремежъ къмъ доброто, както бѣше и народа който възхвалявалъ Спасителя, а следъ това го распналъ. Това което се извърши преди 2.000 г. е изразъ и на днешния нашъ животъ, лишенъ отъ постоянство и наклоненъ къмъ грѣхъ. Ето дветѣ страни на нашия животъ, разгледанъ отъ възвишеността на великия праздникъ-въскресението Христово. Въ хоризонта постоянно и вѣчна истина и до насъ пропастьта на единъ животъ опетненъ отъ лъжа и развратъ.

Ние трѣбва да завладѣемъ хоризонта, да стигнемъ до истината.

Християнино, внимавай! Страданията на Христа винаги тежатъ върху нашия пороченъ животъ, а неговото възкресение буди надежда. Като си спомнюваме всѣка год. за него, удава ни се случай, тронати да съзерцаваме небесния лазуръ, гдето царува истината винаги победителка, а най вече да поправимъ грѣховната наклонность и по тоя начинъ, съ добри дѣла да заровимъ страшната пропасть, която е зинала предъ насъ и така да направимъ пжтека къмъ небето.

Христосъ възкръсна за да докаже вечностьта на истината на чиято основа се крепи свѣта. Чудото на възкресението трѣбва да бжде за насъ, вѣчно, потикъ зада живѣемъ съ нея.

Когато казваме „ХРИСТОСЪ ВЪЗКРЕСЕ“ признаваме тая истина като основа на нашия животъ, а когато отговаряме „ИСТИНА ВЪЗКРЕСЕ“ се задължаваме да я почитаме безъ да се колебаемъ. Тѣзи нѣща винаги трѣбва да живѣятъ въ паметьта на християнитѣ, които празднуватъ възкресението Христово.

Отъ височината на каквато ни издига величието на праздника да се възхищаваме отъ красотата на небеснитѣ лазури, гдето се потайва вѣчната истина, но да не забравяме да закрепваме душата си въ която злия духъ постоянно копае страшна пропасть. И така деня на възкресението Христово да служи за свѣтлина и поправка на всички и за всичко.

ЩУКА

по И. А. Криловъ

Въ сждъ Щуката наклеветяха,
Че въ блатото отъ нея се не вижда святъ,
Купъ улики представиха да я винатъ.
Въ голѣмъ легенъ я потопиха
И както е реда —
Отнесоха я въвъ сжда.
Сждиитѣ веднага се събраха.
Тѣхъ въ близката ливада ги пасѣха.
(Въ архивата сж имената имъ до днесъ),
Падна се тазъ велика честь
На мждрото магаре,
Две кранти стари
И съ тѣхъ — две-три козли отъ близкий дворъ,
А за да има при сжда надзоръ,
Лисанка назначиха прокуроръ.
Мълвѣше се въ народа упорито,
Че Щуката отъ своя виръ дълбокъ
Препраща на Лисанка рибки скрито.

Ала сждътъ бѣ праведенъ и строгъ,
А пъкъ и нѣмаше какъ вече да привкрие
Той щукинитѣ лудории.
Съ присжда трѣбваше, за тежкий грѣхъ,
За назидание и страхъ,
На близкото дърво да я обеси.
—„Почтени сждии, Лисанка се намѣси—
Бесилото е малко. Азъ пъкъ, вмѣсто васъ—
Да бжде за крадцитѣ страшно и опасно,
Бихъ отредила наказание ужасно,
Каквото се не знай до този часъ:
—Да я удавимъ!“ — „Тъй, прекрасно!“
Сждиитѣ се съгласиха съсъ кумата.
И мждрий сждъ единогласно
Удави Щуката въ рѣката.

Георги Райчевъ

Червенитѣ Великденски яйца

Въ дена на възкресението Христово, рано сутриньта, единъ отъ Иерусалимскитѣ евреи носѣлъ на пазаря яйца за проданъ. На пѫтя срѣщналъ го другъ единъ нему познатъ, евреинъ и му казалъ: знаешъ ли какво се говори изъ града,—Христосъ възкръсналъ? А, и ти ли вѣрвашъ на този слухъ, възразилъ му продавача!—Виждашъ ли тия яйца въ кошницата, бѣли ли сѫ? Да, бѣли, отговорилъ той. —Но, този слухъ, за възкресението на Христа, ако е вѣренъ тия яйца да станатъ червени! Едва що туку той изговорилъ това и яйцата наистина станали червени. И двамата се зачудили, слисали се...? Взели и разгледали яйцата убедили се, че дѣйствително сѫ червени—следователно истина е че Христосъ възкресе. Преданието добавя, че и двамата тия, отъ после, станали християни.

Тоя случай станалъ известенъ между съвременнитѣ християни и далъ поводъ, при напомнюването за възкръсналия Спаситель, да си подаряватъ единъ на другъ червени яйца. Мария-Магдалина първа употребила червено яйце когато, наскоро следъ възкресението Христово, е отишла въ Римъ и намѣрила удобенъ случай да се представи предъ императора Тиберий и като му поднесла червено яйце съ думитѣ: „ХРИСТОСЪ ВЪЗКРЕСЕ“ е почнала проповѣдьта си за него. Отъ тамъ тоя обичай е преминалъ въ Гърция, дошелъ е до насъ Българитѣ и по тоя начинъ се разпространилъ между всички християнски народи и се пази до днесъ.

Червенитѣ яйца сѫ символъ на оная истина въ която ние вѣрваме и я исповѣдваме като казваме Христосъ възкресе т. е., че и ние ще възкръснемъ. Яйцето има въ себе си зародишъ на живо пиле. Но за да може то да получи дѣйствителенъ животъ трѣбва да излѣзе навънъ. Потрѣбно е още да бѫде стоплено отъ клочката и черупката му да се счупи. До тогава вѫтре въ яйцето пилето не живѣе. Тъй сѫщо било и съ човѣка до възкресението на Христа. За грѣхътъ ние сме осѫдени на смърть. Гроба за насъ е билъ както черупката за пилето. Но за да бѫдемъ избавени отъ смъртьта, извадени отъ гроба, за да живѣемъ действително т. е. живота ни да бѫде ползотворенъ, смисленъ, нуждно е било да ни сгрѣе топлината на Божествената любовь. Тъй и станало. Христосъ се е облѣкълъ въ човѣшко естество страдалъ е, и съ смъртьта е победилъ *„и сущимъ во гробѣхъ животъ даровавъ“*. Тъй че като употрѣбяваме червени яйца трѣбва да помнимъ, че тѣ сѫ образъ на смъртьта и възкресението на Спасителя. Червения цвѣтъ изобразява кръвьта пролѣта за насъ, а кръглия видъ на яйцето вѣчния животъ.

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

Въ ФИНЛАНДИЯ

Преди 6 години посетихъ Финландиа. Хубава и честита страна Упорито, честно и благородно население е завладѣло съ рѣдка енергия земя и гори и е превърнало естественитѣ имъ дарове въ голѣмо народно благосъстояние. Обществена и семейна хармония има въ по-голѣмъ размѣръ, отколкото въ много други страни въ Европа.

Всичко това ви прави впечатление. Но то си има и своето обяснение. Разни хора разни обяснения предлагатъ. Най-често у насъ се дава следния отговоръ: „Хладниятъ климатъ създава по-твърди и въздържани темпераменти“. Който може, нека се задоволи съ тая обща формула, която много малко обяснява. Петроградъ е на сѫщия паралелъ и съ сѫщия климатъ като Хелзингфорсъ, но първия даде Ленинъ, Троцки, Сталинъ и чеката, а другия — Снелманъ, свобода, въздържание, социаленъ миръ и благоденствие.

Не съмъ доволенъ отъ горния отговоръ, че климатътъ е причина на хубавото и доброто „въ страната на Бѣлитѣ лилии“.

Бѣхъ на приемъ съ много други, у министра на просвѣтата въ Финландия. Единъ улегналъ, благороденъ и спокоенъ човѣкъ — цѣлъ мѫдрецъ. Държа ни приветствена речь. Но това не бѣ речь на министъръ, на държавникъ въ наша смисъль. Неговата речь бѣ подобна на едно отъ посланията на апостолъ Павелъ. Тя бѣ една искрена, непринудена, но убедителна християнска проповѣдь. Тя бѣ изпъстрена съ Исусови слова и накрая завърши съ единъ пламененъ пасажъ, цитиранъ отъ едно послание на апостолъ Павла.

Озадаченъ пристѫпямъ при канцлера на университетитѣ и го питамъ, какъвъ човѣкъ е тѣхния министъръ и не се ли нѣкакси приспособява той съ тази християнска речь. Канцлерътъ се усмихна и каза: „Г-нъ Ингманъ е убеден[ъ] стияninъ и открито [ма]нифе[ст]това“. Питахъ, дали не е то[й] ключение. Канцлерътъ се уси[ли] пакъ и каза, че повечето [от] народни водачи, учители и [пъ]сори сѫ такива.

Слушахъ и речьта на кмет[а] тя не бѣше въ стила на това, [къ]сме свикнали да слушаме у[ни]

Въ Финландия бѣ дадена [въ] нѣколко години свобода на [ж]граждани да заяви дали [ще] да остане свързанъ съ цър[ква] или се отказва отъ тая връзк[а]. мо седемь на хиляда отъ [це]население се отказа да под[ири] църквата. Всички други, т. е. 99 [%] останаха въ нея. Този фактъ го[вори] много.

Какъвъ ли резултатъ би дал[о] България такава една провѣрк[а]

Русия избра болшевизма, а [Фин]ландия религията. Здравото [ре]гиозно чувство на Финландец[ина] най-добрата му упора срещу [ат]стѫпитѣ на болшевишкитѣ безбо[жи]ни агитации, опора и на нацио[нал]ната и социална издръжливост[ь]. Бълга[рия] финландската република. Преди [мно]години, когато болшевишки ад[ени]тори въ Финландия развиха [ши]крайно досадна безбожническ[а] противонародностна пропаганда [дей]селението отъ областьта Лапуа [въ]дигна масово и потегли за Хелзи[нги]форсъ да иска отъ правителствени[ци], да ги отърве отъ досаднитѣ [тия] повѣдници. Подъ напора на 12 [000] души пристигнали въ Хелзингфо[рса] правителството се преклони [пред] тѣхнитѣ искания. Между това [ед]мото това възмутено населе[ние] „плени“ нѣкои отъ болшевишкит[е] емисари, качи ги на автомобили [и] ги изпрати презъ границата [въ] Русия, тѣхното „истинско отечест[во]“.

Това стана на религиозна по[чва]

Правата на детето въ зависимость отъ родителитѣ му.

Рефератъ четенъ на детската забава на 17 априлъ 1932 год.

Продължение отъ брой 7.

Следъ всички гореположени условия при които трѣбва да се зачената и родятъ децата остава да видимъ, какъ трѣбва да се възпитаватъ тѣ споредъ Ел, Кей. Първото условие, което трѣбва да съблюдаваме при възпитаването на детето, е да гледаме на него като на равноправно намъ сѫщество, не бива да го третираме като безправно и подвластно, не бива да го потискаме и да му се противопоставяме съ сила и хитрость. То трѣбва да се оставя на свобода, играейки си да развива естествено своитѣ природни способности, като се грижимъ само да отстраняваме онія условія, които биха му причинили лоши впечатления. Обикновенно въ каприза на детето се крие силата на неговата воля, а въ неговата грѣшка—зародиша на доброто. Днешнитѣ възпитатели постоянно говорятъ за еволюция, за индивидуалитетъ, за природни наклонности, а пъкъ не се ржководятъ отъ тѣхъ. Тѣ, като че ли, вѣрватъ въ естествената развала на човѣка, въ наследствения му грѣхъ и че тѣ не могатъ да се поправятъ, затова се стремятъ само да ги обуздаватъ и потискатъ. Тѣ, като докторитѣ, лѣкуватъ човѣка съ лекарство, когато новата медицина лѣкува вече не чрезъ лѣкарства, а чрезъ хигиена. Трѣбва и възпитателитѣ да възпитаватъ вече чрезъ условията и своята личность, а не чрезъ думи и напѫтствия. Къмъ детето трѣбва да проявяваме сѫщото довѣрие, вежливость и сдържаность, каквито проявяваме къмъ възрастнитѣ. Да му влияемъ, чрезъ впечатленията, които то добива отъ нашата личность. Не трѣбва да ограничаваме природнитѣ му склонности, а трѣбва да създаваме за детето такива условия, при които ще могатъ да се развиятъ въ душата му добри чувства. Ще трѣбва да се съгласимъ, че и децата иматъ право да бѫдатъ нѣкога „ЛОШИ“ въ отношенията си къмъ другитѣ. Не бива да ги упрекваме за проявената отъ тѣхъ лошавина само затова, че сѫ деца, когато виждаме, че сѫ били основателни и че и ние на тѣхно мѣсто би[ли] постѫпали като тѣхъ. Не трѣ[бва] да бѫдемъ придирчиви къмъ т[ѣх]нитѣ дребни грѣшки и не[ма] трѣ[бва] да се намѣсваме прѣко въ тѣхни[я] отношения, а да се стремимъ къ[мъ] подобряване у с л о в и я т а, [та] самитѣ условия да ги поправя[ватъ]. сиречъ условията да ги доведатъ [до] съзнанието, че тѣ сѫ грѣшили [и] че трѣбва да се поправятъ. Ето [въ]що се крие изкуството на своб[о]ното възпитание! Възпитатели[ще] ще трѣбва да възпитаватъ [се]дневно средата и сами себе си—[ре]таналото ще дойде само по себе [си]. Да възпитаваш наистина е труд[но] и много деликатно изкуство, [но] въпреки това, ние трѣбва да въ[ви]мъ напредъ, трѣбва да се стр[е]мимъ къмъ съвършенство.

Продължение на дѣлото за финансово асанирание

Проблемата на финансовото и икономическо държавно организиране, е въ тоя моментъ, обектъ на ...ий голѣма грижа, и се смѣта въ ...о сериознитѣ кржгове, както дуата на бждащата еволюция на ...олитическата криза; защото върху ...ельта на това що иматъ да из...ършватъ френскитѣ експерти, се ...убликуваха всичкитѣ подробности. ...итаме за нужно да погледнемъ ...ь голѣмо внимание и върху поли...ическата страна, която представ...ва тоже голѣмъ интересъ изъ ...бществennитѣ мнения, по причина ...исжтствието на господата Ристъ Обоянъ.

Навѣрно днешнитѣ тяжести на ...инансовото Министерство, по причина на всесвѣтската криза, накара ...пециалиститѣ отъ днешния кабинетъ да апелиратъ въ 12-й часъ, следъ едно годишно управление, къмъ способноститѣ на ония специалисти, които бѣха наистина започнали, презъ време на управлението на Г-да Маниу и Миронеску. Тѣхната добре подготвена дѣйность за стабилизирането на държавната монета, за организирането и заздравяването на цѣлия нашъ финансовъ и економически животъ. Знае се, че националъ-царанисткото управление бѣше почнало единъ систематиченъ трудъ за финансовото заздравяване и като резултатъ още отъ първата година успѣ да уравновеси бюджета.

Следъ тази първа стжпка последва онова голѣмо дѣло за стабилизиране, а следъ него и финансовата реформа, като се даде една нова и точна система въ финансовото управление. За изпълнението на тая спасителна програма сътрудничеството на французскитѣ експерти бѣше много полезно.

Следъ реализирането всичко това което даде като резултатъ придобиване външенъ кредитъ за Ромъния—успѣха съ сключване на много важни заеми отъ Националъ-Царанисткото правителство. Този планъ съ тази економическа програма не можа да се приложи по причина промѣната на режима. Новото правителство на Г-да Йорга и Аржентояну, дошло да управлява безъ никаква програма, се намери въ невъзможность да продължи вишата национална политика, създадена и започната отъ бившето правителство.

И едва сега, следъ една година, днешното правителство, разбра че трѣбва да подеме всичко това, що нацноналъ-цараниститѣ бѣха започнали.

Изборитѣ въ Прусия

На 24 т. м. се произведоха очакванитѣ съ такъвъ голѣмъ интересъ избори за Пруската диета. Покрай тия избори, имаше избори и въ Бавария, Вюртембергъ Хамбургъ и Анхампъ, обаче тѣ далечъ нѣматъ онова значение, както тия въ Прусия, гдето се намира грамадното болшинство на германскитѣ избиратели и следователно сж отражение на политическитѣ тенденции, които владѣятъ днесъ въ тая страна.

Резултатитѣ отъ изборитѣ сж следнитѣ:

Националъ-социалиститѣ	8.826.000
Социалъ-демократи	4.675.000
Католически центъръ	3.374.000
Комунисти	2.820.000
Германски Националисти	1.525.000
Демократи	332.000
Народна партия	331.000
Християнски-социалисти	255.000
Стопанска партия	191.000
Селска партия	177.000

Мандатитѣ се разпредѣлятъ както следва:

Досегашната коялиция, която е управлявала Прусия 160 мандата, национал-социалиститѣ 159, националисти 30, умѣрени дѣсни партии 10, комунисти 56.

Въ досегашната диета мандатитѣ сж биле разпредѣлени по следния начинъ: социалъ-демократи 137, центъръ 71, демократи 22, нацноналисти 71. комунисти 48, наредна партия 40, стопанска партия 16, християнски социалисти 4, националъ социалисти 7 и други.

Отъ горнитѣ цифри се вижда грамадното нарастване на гласоветѣ на Хитлериститѣ.

Въ 1924 г. получаватъ въ Прусия сато 2.9 на сто, отъ всички гласове, въ 1930 на изборитѣ за Райхстага 18.4 на сто, а сега 35.5 на сто. Най-голѣми загуби претърпяватъ социалъ- демократитѣ; националисти и демократи губятъ повече отъ 50 на сто, отъ своитѣ гласове. Забележително е, че католическия центъръ запазва числото на своитѣ мандати. Малкитѣ партии сж почти напълно победени.

Въпреки грамадния си успѣхъ, Хитлеръ заедно съ Хугенбергъ не ще може да състави правителство, защото нѣма абсолютно болшинство въ Диетата. За образуването на правителствена коалиция сж нуждни 208 гласа отъ общото число 415 на диетата. Но и досегашната коалиция отъ социалъ-демограти, центъръ и демократи не ще може да управлява повече, защото се намира въ меншество отъ 230 гласа въ досегашната диета, тия партии разполагатъ днесъ само съ 160 гласа, толкова гласа колкото има само Хитлеръ.

Правителството въ Прусия се избира отъ диетата и то съ болшинство отъ гласове. Тъй като Хитлеръ нѣма да има болшинството отъ гласоветѣ, ще остане да управлява досегашното правителство, ако и то да бжде въ меншество, защото нѣма кой да го замѣсти. Че таково правителство нѣма да има особень авторитетъ е ясно, но все пакъ е за предпочитане предъ едно такова отъ хитлеристи, които ако приложатъ своята партийна програма, биха предизвикали хаосъ и биха повлияли на политиката на германската република, па даже и на международната.

Разрешението на кризата се намира въ ржцетѣ на католическата партия, която отъ основаването на републиката до днесъ е поддържала равновесието между дѣснитѣ и лѣвитѣ течения. Тя е отивала и съ дѣснитѣ партии, но повече съ лѣвитѣ, обаче винаги придържайки се въ Ваймарската конституция. Само чрезъ една коалиция отъ националъ-социалисти и центъръ би могло да се излезе отъ безизходното положение въ което се намира сега Прусия.

...инландия въпрѣки всички „хубо...безбри“ на болшевишкия строй, просто ...се пленява отъ него и го отрича. ...България може да вземе добъръ ...примѣръ отъ нея. Тя има само ...единъ изборъ: религията. Живото, ...ейно, приложно християнство е ...най-добрия кжтъ за нея. На него ...дължи най-свѣтлитѣ образи на ...тая трагична история. Само християнството може да даде ония духовни, живителни сокове на народ...тѣ пия организъмъ, отъ който той ...чувствува особена нужда сега, за ...наддѣлѣе своята анемия, своето ...пагубно разединение и своя мо...ленъ кризисъ.

Това е моето дълбоко убеждение, ...което извлѣкохъ при посещението ...и въ финландия. То се потвърж...ава напълно и отъ това, което ...видѣхъ въ Швеция и Дания.

Н. Алексиевъ

Възпитателътъ трѣбва да внима..., да не стига до опасността да ...ещне оная студенина въ милия ...тски рогледъ, която безъ думи му ...вори, че детето го намира за не...равъ и неспособенъ да го удовле...вори и съ прискърбие да признае, ...олко много сж възможноститѣ да ...вреди на детето, а колко малко— ...му помогне. Той не трѣбва да ...абравя, че детето до петата си го...шна възрасть добре проучва въз...настнитѣ, че съ чудна проворли...ость прави своитѣ оценки и че съ ...ънка чувствителность реагира на ...всѣко впечатление; ето защо трѣб...а да бждемъ внимателни къмъ ...ехъ. Най малкото недовѣрие, нес...раведливость или насмѣшка отъ ...наша страна, могатъ да оставятъ ...отвлѣчими рани въ дълбокоотзивната детска душа.

По въпроса за наказанията Ел. Кей, застава на положението, че тѣ не бива да водятъ къмъ пръчката. Наказанията да произтичатъ отъ самата грѣшка. Тъй напримѣръ, детето вика, крещи и съ това става вече нетърпимо за тия около него. Споредъ Ел. Кей такова дете трѣбва да се извади вънъ отъ стаята, като му се обясни, че то съ своя крясъкъ причинява неприятность на другитѣ, че тѣ небива да страдатъ отъ неговото лошо държане и че който става неприятенъ зу другитѣ не бива да стои между тѣхъ. Изолирано, то ще мисли върху своята простжпка и не може да недойде до логическото заключение, че то е виновно, че то трѣбва да се поправи и че, ако иска да бжде между другитѣ, трѣбва да не имъ причинява неприятность. Виновнитѣ деца не биза да се принуждаватъ съ давление къмъ разкайване и искане прошка—това трѣбва да идва по свои потикъ. Инъкъ ще развиемъ лицемерието. Следъ наказването на детето, небива да го ласкаемъ и сбсипваме съ нежности; тѣхъ трѣбва да пестимъ и да даваме въ редки случаи. Майкитѣ въ отношенията къмъ децата си трѣбва да бждатъ строго последователни и взискателни.

Телестнитѣ наказания ще трѣбва да се изхвърлятъ. Тѣхъ Ел. Кей допуща въ лека форма само до три годишната възрасть на децата, за да ги свикнемъ къмъ известни привички; следъ тая възрастъ тя не ги препоржчва. Наказанията тъй да да се налагатъ, че да поправятъ детето съ своята правдивость, а не съ грубостьта си. За да развиемъ въ детската душа чувството великодушие, което е едно отъ същественитѣ качества на съвършенния човѣкъ, трѣбва да не спираме детето да подарява свои вещи. Да, децата трѣбва да подаряватъ само свои вещи, купени съ тѣхни средства, или направени отъ самитѣ тѣхъ. Тогава само тѣ ще изпитатъ оная наслада отъ подаряването, която ще облагороди сърцето имъ. Когато свой трудъ подари, тогава наслаждата го облагородява. За тази цель децата трѣбва да иматъ свои пари, събирани било отъ дарения, било срещу извършенъ отъ тѣхъ трудъ. Срещу извършена отъ децата работа въ семейството, но неспадаща къмъ обикновенно домашнитѣ работи, родителитѣ могатъ да плащатъ на децата си. Напр. за почистване овощни дървета отъ

Ромжнско основно училище въ Албания

Министра на Народ. Просвѣта въ Албания, г-нъ Хинъ Моси, е далъ ауторизация на ромжнската община Лунка близо до Поградецъ, веднага да открията основно ромжнско училище.

Лунка е една балканска община, населена съ около 70 ромжнски семейства и отъ 7 години не е имала никакво училище. Сме въ положение да посочимъ че както възвеждането ромжнския езикъ въ църквата отъ Елбасанъ, така и откриването, ромжнско основно училище въ Лунка, се извърши възъ основа на царския указъ на царя Зогу и ходатайствата на г-на Василе Стойка, ромжнския министъръ въ Тирана.

Въ Албания се намиратъ сега 2 основни ромжнски училища, въ Карча и Сипска, и двѣтѣ отворени презъ м. Декември 1930. Къмъ тѣзи се прибавя сега и училището въ Лунка.

Добре би било и нашия много уважаемъ г-нъ министъръ на народната просвѣта въ Букурещъ да благоволи и разреши откриването на основни училища поне въ по главнитѣ български села.

Букурещъ, 25 Априлъ 1932.

До редак. и админ. на
в-къ. „ПРОБУДА“—Силистра

Господинъ редакторе,

Молимъ Ви, ако съ това не Ви обременяваме нито най—малко, да помѣстите въ повѣренятъ ви в-къ следнитѣ нѣколко реда, за което ще ви бждемъ крайно задължени и благодарни, а именно:

Въ Букурещъ, на 31 мартъ 1932 г. се основа „Младежка секция при д-во „Братство“ въ сжщия градъ съ културно благотворителни цѣли.

Управително тѣло: Трандафиловъ Трандо, Тодоровъ Асенъ, Василевъ Козма, Мишаковъ Благой, Спасовъ Кирилъ.

Всичко относно секцията се изпраща на адресъ Calea Călărașilor No. 16 *за младежката секция.*

Увѣрени, че ще се отзовете благосклонно къмъ молбата ни, молимъ ви да приемете увѣренията ни съ най—добри почитания.

Секретарь,
Б. МИШАКОВЪ

Председатель,
Коз. ВАСИЛЕВЪ

ДОКТОРЪ
Н. ВАСИЛЕВЪ
(Шапкаджиевъ)
преместенъ въ улица Трансилвания жгълъ съ улица Таке Ионеску до Българското основно училище, продължава да преглежда болни както и по-рано.

Дунавската проблема нѣма да се разисква въ Лозана

Г-нъ Стимсънъ амер. държавенъ секретарь е поканилъ за идущата седмица Г-дата: Макдоналдъ, Тардьо, Гранди и Брюнингъ на конференция въ Женева.

в. „Petit Parisien“ пояснява, че конференцията се свиквала по инициативата на г-нъ Макдоналдъ, който желаялъ да отклони отъ сегашното положение конференцията по разоржжаването. Отъ друга страна г-нъ Макдоналдъ желаялъ да разисква въ Женева Дунавската проблема.

„Petit Paresian“ сжщо потвърждава, че Дунавската проблема нѣма да се разглежда въ конференцията за репарациитѣ въ Лозана.

Изъ конференцията за разоржжаването

Отъ Женева идва новината, че представителя на Съединенитѣ Щати г. Стимсънъ е решилъ да се завърне въ своето отечество. Той заявилъ, че е дошелъ въ Женева вследствие оптимистичния рапортъ на шефа на американската делегация върху положението въ Европа. Той вѣрвалъ, че великитѣ сили ще дойдатъ до едно споразумение по отношение на финансовитѣ въпроси и че Франция ще приеме единъ компромисъ по въпроса за разоржжението.

Въ Женева се е предполагало, че въ петъкъ ще продължатъ преговоритѣ върху принципитѣ на разоржжаването и че ще се постигне едно съгласие. Обаче тия надежди сж били осуетени понеже френскиятъ пръвъ министеръ нѣма да дойде вечъ въ Женева. Презъ време на своето пребиваване въ Женева г. Стимсънъ е ималъ случай да констатира, че въ Европа нищо неможе да се направи, въ каквото и да е направление.

☛ Кино „ОРИЕНТЪ“ ☚

Представя за Великъ День най прочутия
ТОНЪ филмъ по сезона:

„СИНИЯ АНГЕЛЪ“
Ingerul Albastru
говорящъ по Немски
Гениалната постановка на режисора Иозефъ Фонъ Щеренберг
съ: Марлена Дитрихъ и Емилъ Янингсъ.

На третия день на Великъ День ще се предст
„СВѢТЛИНИТѢ на ГРАДА“
„Luminile Orașului“
съ ЧАРЛИ ЧАПЛИНЪ

☛ Н-А-С-К-О-Р-О

1) Pe unde curge Wolga (ПРЕЗЪ КЖДЕ ТЕЧЕ ВО
2) Balul dela opera mare (Бала въ голѣмата опер
3) „Traficanții“ (ТРАФИКАНЦИ)
4) „Trotuarul“ (ТРОТУАРЪТЪ)

Финансовия кредитъ за дун скитѣ държави

Относително организирането международна финансова помо дунавскитѣ държави, членове международната репарационна въ Базелъ сж заявили категор ки, че за сега нѣма никаква можность зада се отпуснатъ кредита на дунавскитѣ държа

На 6 май т. г. ще гостува въ да ни хорътъ на музикалното жество „Цезаръ Франкъ“, ръ денъ отъ г. професора Стефанъ песку и състоящъ се отъ студ отъ Кралската Музикална Акад

За нашия градъ това гостув рѣдко щастие, като се има видъ музикалната култура у на винаги отзивчивата публика подобни прояви.

Програмата изобилствува съ отбрани бисери на ромънската родна музика, а това, което най го ще ни зарадва е, че ще се и български народни пѣсни които „Старъ овчаръ“ отъ неза вимия нашъ Петъръ Бояджиевъ

Българскитѣ пѣсни ще бъ дирижирани отъ наши съгражд студенти въ Академията.

Ще имаме случай да видимъ голѣмитѣ музиканти ценятъ гарската народна пѣсень.

Освенъ това г. професоръ фанъ Попеску ще държи сказка музикална тема въ салона на гарската мжжка гимназия.

вжсенци, за изтребване насѣкомитѣ въ ловето и пр. Но въ никой случай не бива да ги свикваме да вършатъ обикновенитѣ домашни услуги срещу заплащане. Отъ спечелениятѣ по такъвъ начинъ пари децата ще заплащатъ подаренитѣ си вещи и тия, които биха повредили или счупили на свои другари.

Децата трѣбва да обикнатъ труда отъ ранна възрасть. Бждащиятъ човѣкъ трѣба да бжде трудолюбивъ, защото само такъвъ човѣкъ може да бжде полезенъ и за себе си, и за обществото. Всичко, което е потрѣбно лично за детето, трѣбва да се извърши само отъ него. То трѣбва да свикне само да извършва зададената му училищна работа и само да намира и отдѣля време за почистване на стаята си и себе си. Въ детето да се развие и любовь къмъ природата и четенето. Само да наблюдава и опознава природата само да различава доброто четиво отъ лошото, само да преценява нѣщата и само да вниква въ тѣхния смисъль.

Възпитанието на детето, споредъ Ел. Кей, трѣбва да става въ домътъ, и за това, защото само тамъ може да се даде правилна посока на неговия индивидуалитетъ и защото най силно влияе върху детската душа домътъ съ своя постояненъ порядъкъ, съ своя миролюбивъ духъ, съ своето трудолюбие и съ своята одържаность. Ключътъ за възхода на бждащето поколение е въ домътъ —въ майката! Къмъ майката и къмъ домътъ трѣбва да бждатъ насочени всичкитѣ ни усилия!

За днешнитѣ училища *Еленъ* Кей казва, че нито възпитаватъ, нито учатъ. Тѣ затъпяватъ младежьта и я правятъ негодна за работа въ живота. Тя иска "коренна реформа на съвременото училище, където системитѣ, програмитѣ и правилницитѣ да се нагодяватъ споредъ индивидуалитета на ученицитѣ, а не както е сега.

Обява

Продавамъ кжща отъ 3 отдѣления и джамлъкъ (верандо) съ дворно мѣсто.
„Булевардъ Меджиди Табия“
№ 53, Силистра.
Цѣна 40.000 лей
за сведение при
ИАКОБЪ ПАСИ
адвокатъ
Силистра 3—3

Год. III Брой 9 Силистра, 7 Май 1932 3 лей Броя

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Урежда редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

ДВЕ КУЧЕТА

по Криловъ

Домашний вѣренъ песъ Барбесъ,
Служитель господарски съ честь,
Веднъжъ съзрѣ приятеля си клепоушко,
Жужу, кждравото мъниче,
Върху прозореца да се препича,
На мека пухова падушка.
Катъ братъ къмъ него той се приласка,
Готовъ отъ радость да заплаче,
Опашка завъртѣ, зави, заскача,
Подъ прозореца съсъ крака.
—Е, какъ си, Жужу, какъ живѣешъ отъ когато
Въвъ кжщи те прибраха господата?
На двора, помнишъ, честичко търпѣхме гладъ.
Днесъ съ новата си служба, какъ си, братъ?
„Отъ щастие да се оплаквамъ—грѣхота е—
Отвърна Жужу—моятъ господарь
Отъ обичь мѣстото ми самъ не знае;
Живѣя въвъ доволство като царь,
И пиене, храна—въвъ сребърни блюда е!
Цѣлъ день съмъ съ господаря въвъ игра,
А щомъ се уморя,
Почивамъ, гдето избера—
По канапета и килими.
А, какъ си ти, кажи ми?“
—Хм, азъ—отвърна му Барбесъ невеселъ,
Опашка пустналъ, носъ провесилъ—
Все тъй я карамъ азъ—търпя и хладъ
И гладъ.
И на стопанина катъ пазя двора
Спя край стобора
Подъ дъждъ и градъ,
А щомъ навреме не залая—
И суровицата играе.
А ти съ какво, Жужу, заслужи тази честь—
Такъвъ си малъкъ, слабъ си и до днесъ,
Когато азъ ще се разкжсамъ и—залудо,
—Съ какво имъ служишъ?—„Ехъ, голѣмо чудо—
Жужу отвърна му засмѣно—
Съ какво имъ скужишъ! Глупавъ си Барбесъ:
На заднитѣ си лапи азъ стоя смирено.“
Какъ много хорица на този свѣтъ
Въвъ щастие живѣятъ
За туй едничко, че умѣятъ
На заднитѣ си лапи да стоятъ!

Георги Райчевъ

Една пренебрѣгната нужда

II.

Кооперациитѣ сж юридически личности, чиято основа е капиталътъ, съставенъ отъ вноскитѣ на отдѣлнитѣ членове. При все това, тѣ си оставатъ предимно лични дружества тъй като тукъ центъръ на тяжестьта е личностьта стояща на първъ планъ. Капиталътъ се измѣня съобразно числото на членоветѣ, въ нѣкой случай—и споредъ печалбитѣ.

Има кооперации, при които отговорностьта на отдѣлнитѣ членове е въ зависимость само отъ вноската, т. е. ограничена съ една извѣстна сума. Има обаче и такива, кждѣто отговорностьта е неограничена, т. е. членоветѣ й отговарятъ предъ третитѣ лица съ цѣлия си имотъ.

Записването като членъ въ една кооперация, както и излизането на нѣкои отъ старитѣ членове, е свободно, но съпроводено и предшествувано отъ извѣстни формалности, които трѣбва да се изпълняватъ при всѣки отдѣленъ случай.

Органитѣ на кооперациитѣ сж: а) Общо събрание, б) Управителенъ съвѣтъ и в) Контролна комисия.

Слѣдователно, кооперациитѣ се явяватъ като предприятия съединяващи акционерния принципъ—съедаване на мощни капитали съ отдѣлни незначителни вноски — съ принципа на личната отговорность.

Само така се обяснява грамадния успѣхъ на различнитѣ кооперации, особенно слѣдъ войната. Съединението на тия два принципа, прави риска сравнително малъкъ, движението на стокитѣ и обръщението на капитала опредѣлено, печалбитѣ сигурни.

Кооперациитѣ, по-вече отъ всички други предприятия, предполагатъ присжтствието на специалисти, енергични и честни ржководитѣли и съвѣстни работници. Освенъ това, за успѣшния вървежъ на всѣка кооперация, е необходима строга организация на членоветѣ, която е възможна само въ близки кржгове т. е. между хора съ еднакви интереси и нужди. Напр. само между лозари или птицевъдци, но не и между еднитѣ и другитѣ, тъй като интереситѣ и нуждитѣ имъ сж диаметрално противоположни. Престжпятъ ли се тия елементарни условия, кооперацията губи своето значение и въ скоро време загива, преди да е изпълнила своето предназначение.

Развитието на кооперативното дѣло въ различнитѣ страни е пълно съ интересъ, затова считаме за умѣсно да го прослѣдимъ много на кратко.

Отечеството на кооперацията е Англия. Презъ 1825 г. Оуенъ е основалъ първата кооперация. Къмъ края на 1851 г. въ Англия е имало около 130 кооперации, между които най видно мѣсто е заела „Рочдеилската консумативна кооперация“, която въ 1897 г. е брояла 12.775 члена съ 7 милиона л. капиталъ. Презъ 1902 г. въ Англия сж били основани 1964 разновидни кооперации съ 1.978.495 члена, 2.365.000.000 л. обръщение и 248.000.000 л. печалби.

ВЪ ФРАНЦИЯ кооперативното дѣло датира отъ 1848 г. когато парламента гласува кредитъ отъ 3 милиона л. за основаването на производствени работнически кооперации. Въ продължение на помалко отъ 2 години, само въ градътъ Парижъ сж се образували повече отъ 400 такива кооперации. Презъ 1895 г. въ Франция сж сжществували 1396 разновидни кооперации къмъ които трѣбва да прибавимъ и земедѣлскитѣ синдикати, които споредъ Ch. Gide, презъ тая година сж възлизали на около 1.500.

Въ ГЕРМАНИЯ кооперативното движение се явява сравнително по слабо отъ това въ Англия и Франция. Но, докато въ послѣднитѣ 2 държави, кооперативното дѣло е засѣгнало предимно работническитѣ съсловия, въ Германия то се разви и заинтересува главно занаятчийскитѣ съсловия, цѣлящо запазването на тѣхната икономическа и финансова независимость.

Основатели на Германската кооперация сж: Шулце Деличъ и Райфайзенъ. Първиятъ е работилъ между занаятчийтѣ, основавайки кооператий за покупка на сурови материали, създаде кооперативни магазини и др. а вториятъ-за основаване на взаимо-спомагателни каси по селата. Въ 1899 г. въ Германия е имало 10.840 кооперации отъ които: 1275 за покупка на сурови материали, 173 за общи магазини, 2210 производителни, 224 за жилища и 1373 за консумация, броящи общо, 1.500.000 члена.

Въ ИТАЛИЯ кооперативното дѣло дължи много на намѣсата на духовенството, което по рѣшение на католическия конгресъ отъ 1892 г. се зае съ създаването на кредитни каси по селата.

Въ ДАНИЯ кооперативното дѣло засѣгна предимно селското стопанство. На кооперацията Дания дължи развитието на народнитѣ си богатства и износа на селско стопанскитѣ продукти, като яйца, масло, птици, месо и др. Въ 1882 г. тукъ се основава първата млѣкарска кооперация, а въ 1897 г. първата яйчарска. Презъ слѣдващитѣ нѣколко години числото на тия кооперации бързо порасва (1.000 млѣкарски и около 30 яйчарски).

Отъ всичко изложено до тукъ, следва, че кооперациитѣ сж институции отъ капитално значение за икономическото благосъстояние и финансова независимость на селско стопанскитѣ производители, занаятчий, лозари, овощари, птицевъдци и др. следователно, непростено е да се пренебрегватъ, особенно днесъ, когато финансово - икономическата криза завладя и парализира всички отрасли на човѣшката продуктивна дѣйность.

Съвременнитѣ държави и тѣхнитѣ законодателни тѣла, съзнавайки ползата и значението на кооперациитѣ, предлагатъ и гласуватъ ежегодно редъ закони и правилници, съ които се създаватъ и предлагатъ на кооперациитѣ всички възможни улеснения и привилегии, съ явната цѣль да поощрятъ образуването на нови кооперативи, понеже по този начинъ се помага не само на отдѣлната личность—а на цѣлото народно стопанство. Статистическитѣ сведения за движението и прогресътъ на кооперативното дѣло, особенно въ Дания, сж най доброто доказателство за тѣхната необходимость.

(следва)

ИСТОРИЧЕСКОТО ЗНАЧЕНИЕ НА БЪЛГАРИЯ ВЪ СРѢДНИТѢ ВѢКОВЕ

(Резюме отъ сказката на проф. Д. Н. Златарски)

Балканскиятъ полуостровъ, започна сказчикътъ, още отъ най-дълбока древность е привличалъ вниманието и апетититѣ на народитѣ отъ изтокъ и западъ. Много народи сж минали презъ него и сж намѣрили тукъ по-дълготрайно или по-кжсо прибежище, обаче, въ VII в. сл. Христа тукъ се заселва единъ коравъ, единъ жилавъ народъ,—българскиятъ, и благодарение на тия свои качества. той е можалъ да оцелѣе, въпрѣки страшнитѣ несгоди и многовѣковни борби, презъ вѣковетѣ до днесъ. Другитѣ славянски народи, които населявали п-ва по онова време живѣели разпокжсано, поотдѣлно, но по видима опасность се прилепвали около българитѣ, които били тѣхни разкрилници. Отъ тия последнитѣ тѣ укрепвали въ племенното си единство и въ политическото си съзнание. По онова време България е била щитъ срещу попълзновенията на европейския и азиятски свѣтъ; въ VII и VIII в. България била опредѣлена да играе важна роля въ историческия животъ на народитѣ и въпрѣки опасноститѣ, които надвисвали надъ нея, тя се усилила вжтрешно и външно, оцелѣла и даже получила съ борба нови територии.

Въ 800 г.—при Карла Великий, папата сключилъ форменъ съюзъ съ римската империя и тогава почнали стремежитѣ на нѣкои западни народи къмъ изтокъ. Все около тая епоха е билъ и знаменития споръ между папата и цариградската патриаршия; борбата била на почва на надмощие на католическата или православна вѣра, като се е смѣтало съ право, че религиозното надмощие ще бжде и политическо такова.

Все къмъ онова време сж почнали пристжпитѣ на франкитѣ и на нѣмскитѣ феодали къмъ изтокъ и югъ, но тая завоевателна политика била предотвратена отъ България, понеже била на време схваната.

Презъ VIII в. България е била голѣма сила и обширна държава: на северъ е стигала до Карпатитѣ, на югъ до Родопитѣ и Рила. Все по това време франкитѣ сж били отблъснати съ доста жертви отъ п-ва благодарение на българитѣ: това е било епохата, когато западни владетели сж търсели съюза на князъ Бориса и чрезъ въвеждането на християнството въ България, искали да направятъ тая страна католическа и подъ културното и политическо влияние на нѣмцитѣ. Но князъ Борисъ осуетилъ тия опити, нанесълъ ударъ на нѣмското влияние и спасилъ православната религия и великото дѣло, на славянскитѣ просвѣтители. Тази заслуга на България, заедно съ заслугата ѝ съ покръстването на другитѣ славянски народи е между най-величавитѣ дѣла на цивилизаторското дѣло съ което и ние сме допринесли двърде много въ съкровищницата на европейската цивилизация, дѣло при спомена на което всѣки българинъ трѣбва да държи челото си гордо.

Друга една велика заслуга на българското племе е, че то е турнало основата на славянската култура и е бранило тая култура въ борбитѣ си съ печенеги, маджари и други.

Голѣмиятъ ръстъ на България смущавалъ съседитѣ ѝ, най-много Византия, която почнала да обмисля плана за разгрома, или поне за отслабването на България и съ планомѣрна работа въ течение на десетилѣтия и съ помощьта на руси, маджари, печенеги и др. тя, следъ като успѣла да вмъкне семето на раздора и вжтре въ страната, за да предизвика и тамъ борби и междуособици—успѣла въ 1018 година да покори България.

Трѣбвало да изминатъ нѣколко десетилѣтия, за да могатъ всички да се убедятъ, че изчезването на България се е отразило твърде зле върху положението на п-ва. Въ XI в. Балк. п-въ става отново арена на варварски нахлувания, но нѣмало вече войнствения и жилавъ народъ, който да предотврати тия нахлувания. Станало ясно, че унищожението на България е голѣма политическа грѣшка.

Сказчикътъ засегна много-бройнитѣ нападения отъ страна на адриатическитѣ гости—норманитѣ, преследващи като цель на своитѣ завоевания Солунъ, говори за силната маджарска държава въ края на X в., станала силна благодарение на това, че приела западното християнство, спомена и за сърбитѣ, които като държали едно неопредѣлено поведение на симпатия ту къмъ Маджарско, ту къмъ Византия, попаднали подъ влиянието на първата държава, заедно съ Хърватско и Далмация.

*

Въ края на XII в. следъ [illegible] дишна борба съ Византия бил[illegible] бухнало възстанието на Петр[illegible] Асена и свободата на Бълг[illegible] била отново прогласена, а въ [illegible] год. при царуването на царь Ки[illegible]-нъ на, България била и офиц[illegible] призната. Съ подръжката на [illegible] та, благодарение на знамената[illegible] времето църковна уния, Ка[illegible] се противопоставилъ успѣшно[illegible] маджарския краль Емериха[illegible] следъ като постигналъ целитѣ[illegible] Калоянъ оставилъ църковния[illegible] просъ на заденъ планъ; нѣщо[illegible] вече, той насочи ударитѣ си [illegible] щу римската империя. Това [illegible] по времето на IV кръстон[illegible] походъ. На пжть за Божия [illegible] кръстоносцитѣ отседнали въ [illegible] градъ съ намерение да не го[illegible] пустнатъ; изоставили първонач[illegible] си планъ, завоювали Цариград[illegible] основали нова римска империя. [illegible] изиграл[illegible] голѣма историческа [illegible] Калоянъ, който съ непрекъ[illegible] нападения не позволилъ на [illegible] вателитѣ да затвърдятъ [illegible] владичество тамъ.

Неочакваната смъртъ на Ка[illegible] (Калоянъ билъ убитъ) попр[illegible] да стигне борбата до своя ре[illegible] тенъ край.

Наследникътъ на Калояна, Асѣнъ II, сжщо се противопоста[illegible] на западното влияние. Позна[illegible] паметната и за българското ор[illegible] битка при Клокотница; папат[illegible] отлжчилъ отъ църквата, но то[illegible] искалъ да знае това; сжщият [illegible] стоявалъ за самостоятелна бъл[illegible] ка патриаршия; служелъ за зак[illegible] никъ на сърбитѣ.

Иванъ Асѣнъ продължилъ б[illegible] каво дѣлото на Калояна; съ не[illegible] станнитѣ си борби той омаломощ[illegible] рамската империя, която изгу[illegible] политическото си значение.

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ.

ЛЕДЕНАТА ПУСТИНЯ.

(Зименъ изгледъ на Дунава)

Прѣзъ м. Декември температурата на въздуха често се сменяваше Небето бѣше покрито съ тъмни облаци, а вятъра който духаше отъ разни посоки, обрѣщаше и последнитѣ водни капки на едри и дребни снѣжинки. Като презъ сито тѣ се сипѣха на земята, която скоро се обле въ разкошна зимна промѣна. Дебелъ снѣгъ покри нейната повърхность, а всредъ него, като лента, извива рѣката Дунавъ, до като тамъ нейде, малко по-надолу отъ Силистра, се изгубва въ мочурливитѣ и равнръснати блата. Голѣми и малки ледени плочи, различни по форма и дебелина, не закъснѣха да се явятъ по синитѣ води. Отъ начало тихо и бавно, покъсно буйно и на гъста маса, тѣ плаваха ту къмъ единия ту къмъ другия брѣгъ, а когато го напускаха не оставаха безъ следи. По двата брѣга тѣ образуваха гладка ледена площь, широка отъ 20—30 м. и разстоянието, между тѣхъ, постепенно намаляваше. Ето защо ледените плочи сега съ по-голѣма ярость се блъскаха, хвърлеха се една възъ друга, като че ли да се надпреварватъ. Откъслеци отъ тѣхъ чуркаха се въ водата и изчезваха. Други изкачаха на външъ зада бждатъ влачени и тласкани или пакъ погълнати отъ нѣкой водовъртежъ. Шумъ и трѣсъкъ, като че ли да се събаря нѣкоя голѣма сграда, цепѣха въздуха. Извършваше се нѣщо вълшебно което денемъ привличаше вниманието на человѣка, а ноще вдъхваше респектъ къмъ несъкрушимата сила на природата. Нищо не бѣше въ състояние да се противопостави на тая стихия. Параходитѣ, предназначени да чюпятъ ледоветѣ и да подържатъ съобщенията, следъ единъ-два опита не се вестиха вече. А баркаджитѣ които малко преди това пренасяха закъснелитѣ пжтници и съ лодкитѣ си, като избѣгваха или ловко заобикаляха плаващитѣ ледове на места смѣло ги влачеха отъ горе връзъ тѣхъ, прибраха ги въ зимовищата. Съ тѣхъ се започва съ тѣхъ и се свършва навигацията по Дунава. Престанаха вече тракането на лопатитѣ и пѣсеньта ути[illegible] Вмѣсто тѣхъ чуваше се сега зло[illegible] щото грачене на врановитѣ, които единично или на групи кацаха [illegible] ледените буци и като прехвърка[illegible] отъ една на друга, напомняше[illegible] оная маневра каквато вършатъ [illegible] дивитѣ патици при тихо и то[illegible] време.

Макаръ това да съставлява ест[illegible] вено явление, обаче за насъ б[illegible] необикновенно. Не всѣка зима [illegible] нася подобна изненада. Имало е с[illegible] чай когато и снѣгъ не е валялъ. [illegible] защо т. год. кръчмаритѣ и бо[illegible] житѣ рано още побързаха да [illegible] пълнятъ ледницитѣ си съ сн[illegible] Обаче, случай както настоящия [illegible] минаватъ безъ да не оставатъ [illegible] ри или лоши спомени за себе [illegible] Не оставаше друго освенъ тер[illegible] метъра да слезне още единъ

Въ първата половина на XIII в. ъ Б[ъ]лгария отново добила значение бил[а] силна държава. По това време Петр[о] благосклонното съдействие на Бълг[а]рия се учредява и влашкото въ[з]ество.

[Г]-нъ Златарски спомена и за ф[и]цлията на папа Инокенти въ 1246 на[м] да поднови сношенията си съ нит[е]стника на Ив. Асѣня, изложи Ка[т]огобройнитѣ нападения на мад[ж]ритѣ върху България, повечето ри[м]уетени. Последното маджарско лит[е]падение отъ 1361 г. било отблъс-ния[т]о отъ Иванъ Александъръ съ ѣщомощьта на влашкия войвода. Това си било последния опитъ на маджа-ва[ц]ѣ да нахлуватъ въ България; съ тон[о]ва е билъ турнатъ край на запад-я [п]ито влияние въ Балкана. Но после ъ [Ц]ново идватъ страха и завистьта [г]омъ България, които докарватъ начарцитѣ на полуострова.

[г]рад Въ заключение, сказчикътъ на-ия. [Т]ави апотеозъ на българското ка [в]еме, което въ течение на 600 ек[и]дини е отстоявало напора на [з]арвари и чужденци, намирало е с[и] себе си сили да отстоява запъ-шената самостоятелность да бра-Как[о] религията, народностьта и кул-опре[м]ата на балканскитѣ държави, рез[у]бѣде стълбъ на православната ра.

ина, Тамъ е голѣмото историческо остан[о]чение на България! Своята исто-знат[е]ческа мисия България не можа орж[а]направи въ XIV столѣтие—из-пат[и]ването на турцитѣ отъ полуос-о то[в]ова, направи го въ XX столѣтие, ят[ъ] го разгроми турската империя при бълз[е]нградъ и Люле Бургасъ. Но за[к]ория се повтори. Силна Бъл-лъ б[ъ]рия внушава страхъ у съседитѣ, ъ не[м]ито съ договоритѣ за миръ, съ омощ[и]трибуцинтѣ, съ наемната войска изгу[б]ятъ да убиятъ военниятъ й духъ, това нѣма да имъ се удаде—

ПРОВОКАТОРСТВО

На 23 Априлъ 1932 г. ученичкитѣ и ученицитѣ отъ частнитѣ български гимназии въ гр. Силистра представиха въ гр. Тутраканъ „Милионеръть“ комедия въ 4 действия отъ Иорданъ Иовковъ.

Още отъ самото начало тутраканската официална власть се опита да осуети изнасянето на пиесата, въпрѣки, че за цельта имаше издадено разрешение отъ Окржжния Управителъ (префекта). Слѣдъ усилия достигна се до положението, че пиесата може да бжде изнесена.

При започване на първото действие една тъмна личность започва да вика съ все сила: *„Долу българитѣ; идете въ София, тамъ да говорите български“*. Полицията изгони изъ салона тази тъмна личность и въ скоро време, хубавата игра на децата направи щото инцидента да бжде почти забравенъ. За голѣма изненада на всички, когато представлението е било къмъ свършека си, отъ отвора за светлина, който отстои на тавана на 8—10 метра височина, започватъ да падатъ върху главитѣ на публиката камъни стъкла и др. вследствие на което се създава общо смущение и всички се втурватъ въ бѣгство къмъ изходитѣ. Смущението е усилено и отъ факта, че когато започватъ да се сипятъ камънитѣ, нѣкой извиква: „Хвърлятъ бомби“.

Ето какъ завърши едно българско културно проявление въ Тутраканъ.

Фактитѣ говорятъ твърде силно отъ само себе и нѣматъ нужда отъ коментарии. Неможе да сжществува здравъ разумъ който да не упрекне тази мръсотия извършена въ центъра на града, предъ очитѣ на властьта.

Днесъ, когато общото финансово зло е подтиснало всички народи, и когато това зло се особенно чувства отъ балканскитѣ държави, днесъ когато просвѣтенитѣ умове на ржководителитѣ на тия държави съзнаватъ, че трѣбва да се скъса съ досегашната политика на вражда между отдѣлнитѣ народи, и да се търси помирение намираме, че постжпки като тая отъ Тутраканъ сж предателски.

Въ едно време, когато както въ София така и въ Букурещъ се свикватъ конференции и се устройватъ Дружества за българо-ромънско сближение, единственото което може да облекчи положението на двата съседни народа, вандалската проява на предизвикателитѣ отъ Тутраканъ и пасивностьта на властьта сж престжпни. Нима българо-ромънското сближение може да стане само на книга, само съ нѣколко хубави речи и благоположения изказани на банкетитѣ, дадени при образуване на дружествата за сближение? Не! Сближението трѣбва да стане въ народа, а ржководителитѣ народни да го изразятъ. И кжде най добре се вижда сближението? Не ли тукъ въ Добруджа, дѣто сждбата е отредила на ромънци и българи да живѣятъ съвмѣстно?

Инцидентитѣ отъ Тутраканъ не пречатъ ли на това сближение? Не се ли предизвиква българския елементъ да не вѣрва на хубавитѣ приказки за сближение да се вгледа въ действителностьта и да подири въ себе си сила и начинъ да се защити.

България е и ще прежде.

Принципътъ „Балканитѣ за балканския народъ“ ще се осжществи само когато се даде възможность на България да изпълни историческата си мисия.

Пав. Анастасовъ

Кайо за общата криза.

Бившиятъ пръвъ Министъръ и такъвъ на финансиитѣ въ Франция г-нъ Кайо е изказалъ следнитѣ мисли по кризата.

Всесвѣтската икономическа криза е преко последствие отъ общата война и последвалитѣ отъ нея мирни договори.

Икономическо подобрение може да се осжществи и да надвие само тогава, когато се направи всичко възможно и се реализира сдружаването на всички държави въ Европа.

Не трѣбва да се спре борбата, наченатa отъ покойния Бриянъ за подновяване взаимната политика на всички държави отъ стария континентъ.

Цивилизацията е въ дълбока и обща криза.

Социализма и комунизма сж държавенъ капитализмъ на базата на робството и на несъзнателното иронизиране на американизма.

Трѣбва да се създаде организирано стопанство и за тази цель трѣбва да се създадатъ между народни съглашения които могатъ да облекчатъ днешната криза.

Трѣбва народитѣ да се разбератъ и да подпомогнатъ било източна и средна Европа, било Африка за да създадатъ нови пазари.

Франция да намали военнитѣ си кредити, каквито и да бждатъ резултатитѣ отъ конференцията за разоржжаването. За да се тури край на икономическата криза трѣбва икономическитѣ богатства на Европа да се свързатъ здраво едно съ друго и да образуватъ свръхдържава, която да осигори мира било отъ икономическа точказрение било отъ политическа.

а градуса подъ нулата зада бж-мъ свидетели на оная бледа глед-каквато той дълго време пред-явяваше. И действително такава а борба, между природнитѣ сти-, даде възможность на цѣлото зеление, по брѣговетѣ на рѣката навъ, да наблюдава съвършенно ъга картина.

Дунавътъ бѣше вече замръзналъ. ичко загл[е]жда. Престана да фучи ветъра. Смърть ли настъпи или нъ отъ какъвто на ново трѣбва-да се събуди той? Но природата престанно дѣйствува и нейнитѣ пала—въздуха и водата ни напом-ъ, че въ нея нищо не умира, а мо се променя. Надъ ледената върхнина се разнесе тайнствена шина, а подъ нея кипѣше животъ милионни живи сжщества. Обик-вено зимно време водата на Ду-нава спада. Тогава брѣговетѣ като че ли да се издигатъ по-нагоре и голия върбовъ лѣсъ добива видъ на сжщински скелетъ. Но когато, по една или друга причина, нейде по теснинитѣ, се яви запоръ тогава се извършва друга вариация. Водата се дърпа назадъ, леда се повдига и пръщи, а гдѣто е послабъ, или не се е слѣпилъ добре, тя искача навънъ и образува малки сини езера.

Ето това водно пространство сега е покрито съ една ледена покривка, досущъ прилично на старо занемарено гробище, съ развръстнати и попаднали камъни. Като съ цименть студа ги е сковалъ на едно разстояние отъ 596 к. м. отъ Сулина до Турно-Могуреле. Дунава заприлича на сжщинска мрачна пустиня, негостопримна, гдѣто се чуваше само граченето на врановитѣ и виенето на вълцитѣ. При все това човѣкъ не безцѣлно често броди изъ нея. Още щомъ наближите брѣга ще съгледате да се движатъ голѣми черни точки, които отъ далечъ трудно ще распознаете. Само ехото отъ чука на брадвата, която едва стига до ушитѣ ви навежда на мисъль, че това сж човѣци които се опитватъ да дупчатъ леда зада ловятъ риба. Други на гърбъ пренасятъ снопе отъ зелени или изсъхнали върбови пръчки изъ съседната гора. Спиратъ се тукъ-тамъ, сядатъ върху тѣхъ зада си отпочинатъ, и пакъ съ бързи крачки гледатъ да стигнатъ на брѣга зада не истърватъ плячката. Трети бавно се разхождатъ отъ единия брѣгъ до другия безъ да подозиратъ, че температурата на леда е 22°. Особенно презъ празднименъ день градското население съ такава охота се предава на това удоволствие щото не само мжже, жени и деца, но съ шейни, свободно минава по тоя безъ подпорки мостъ. Тази подвижна маса отъ хора, отъ далечъ изглежда на войнишка верига когато се намира въ походъ. Поради нуждата поскоро да се възстанови прекъснатото съобщение, между Силистра и Каларашъ, управителя на порта бѣше наредилъ да се очисти пжтя отъ леденитѣ буци като предварително се опита издържливостьта на леда. Разтоянието отъ единия брѣгъ до другия тукъ не е по-голѣмо отъ единъ килом. а дебелината на леда стига отъ 15—35 с. м. Тукъ-тамъ бѣха поставени и дъсчени таблички върху които имаше написано известни предупреждения и задължения. Това много спомогна зада се отстрани страха

Изборитѣ въ Франция

На 1 май въ цѣла Франция се произведоха избори за камарата. Тия избори обаче не сж още пълни, защото за повече отъ половината мѣста, 350 е обявенъ балотажъ. Второто гласоподаване въ избирателнитѣ околии гдето има балотажъ, ще се произведе на 8 май и едва следъ тая дата ще се знаятъ окончателнитѣ резултати.

Досегашниятъ резултатъ отъ изборитѣ показва едно слабо ориентиране на лѣво. Партийнитѣ групировки, които влизатъ въ коалицията на Тардьо сж претърпѣли известни загуби. Групирването въ лѣво на избирателитѣ се дължи на извършенитѣ грѣшки отъ консервативнитѣ правителства въ вжтрешната и външната политика.

Изборитѣ въ Франция бѣха обявени нарочно следъ тия въ Прусия, за да се види какъвъ ще бжде резултата. Тъй като се очакваше, че въ Германия ще иматъ голѣми успѣхи националъ социалиститѣ и това действително се сбждна, сегашното националистическо правителство въ Франция се надѣваше, че тия резултати ще окажатъ влияние върху изборитѣ и то въ тѣхна полза. Тая смѣтка излезе до некждѣ права, обаче само въ смисълъ, че предотврати едно голѣмо поражение на дѣснитѣ партии, имайки се предъ видъ стопанската криза, която върлува въ Франция.

Твърде забѣлежително е, че комуниститѣ сж претърпѣли голѣмо поражение. Отъ тѣхнитѣ кандидати е билъ избранъ само единъ.

Ромънско-българското сближение

Български гости въ Букурещъ

Презъ миналия месецъ се поставиха въ София основитѣ на едно дружество, чиято цѣль е да работи за едно ромъно-българско сближение. По тоя поводъ много видни личности отъ политическитѣ и културни срѣди въ Ромъния изказаха своето задоволство отъ поставянето на това начало и изтъкнаха нуждата отъ едно сътрудничество между двата народа.

Още при основаването на дружеството въ София се взе решение да се основе подобно дружество и въ Букурещъ. Инициятивниятъ комитетъ за тая цель е опредѣлилъ 8 май за день въ които ще станатъ тържествата за конституирване. Отъ София ще пристигнатъ 41 официални делегати. Начело на делегацията стоятъ нѣколко бивши министри и видни личности отъ общественния и културенъ животъ на България.

За тържествата има опредѣлена програма, споредъ която конституирването на ромънския комитетъ ще стане въ недѣля 8 май въ 10 и половина часа. Въ сжщия день вечерьта българскитѣ гости ще присжтствуватъ въ народния театъръ на представлението на комедията „Златната мина“ отъ българския драматургъ И. Костовъ. Официално програмата се завършва въ понедѣлникъ, обаче гоститѣ ще останатъ и за вторникъ за да присжтствуватъ на тържествата, които ще станатъ въ тоя день, послучай 10 май.

Кино „ОРИЕНТЪ“

Н-А-С-К-О-Р-О

ще представи

1) **Pe unde curge Wolga** (ПРЕЗЪ КЖДЕ ТЕЧЕ ВО
2) **Balul dela opera mare** (Бала въ голѣмата опе
3) **„Traficanţii“** (ТРАФИКАНЦИ)
4) **„Trotuarul“** (ТРОТУАРЪТЪ).

Изъ Окржга

Димо Боневъ бившъ съветникъ и Добри Минчевъ. Арестуванитѣ сж биле развкарвани отъ постъ на постъ въ селата: Аратмажа, Бейбунаръ и Голѣма Кайнарджа отъ гдѣто на 2 май сж били освободени.

Въ с. Алфатаръ сж биле арестувани и откарани въ Бабукъ и Сребърна Юрданъ Дженковъ и Пени Черновъ. Всички тия лица сж арестувани по случай 1 май подъ предлогъ, че сж комунисти, когато въ сжщность и подозрение не може да има за тѣхъ, понеже почти всички сж съ точно опредѣлена партийна принадлежность. Бивши централни и селски кметове презъ време на Националъ-Царанистото управление Такива арестувания е имало още и въ много други села.

Въ с. Бабукъ е билъ арестуванъ бившиятъ кметъ Христо Куцаровъ виденъ Националъ-Царанистъ, който при откарването отъ Бабукъ не се съгласилъ да тръгне пешъ, е поискалъ да отиде съ каруцата си до Алфатаръ и въ това време, до като да си приготви каруцата, е споръ-лъ съ войницитѣ, че не е комунистъ, а е пац. цар., вследствие на което шефа го е освободилъ и така се отървалъ да бжде развкаранъ отъ постъ на постъ и то на самия Великъ день. Вѣрваме, че всички арестувани сж вече освободени понеже сме уверени, че тѣ не сж дали съ нищо поводъ за да се прилага къмъ тѣхъ такава жестока мѣрка и да се лишаватъ отъ свободата особенно презъ време на свѣтлитѣ празници.

Време е селската жандармерия да се прости съ тия стари приоми, отживели времето си.

* * *

Изъ Окржга

Особено приятно впечатление правѣше, че отъ известно време насамъ бѣха престанали изтжпленията и произволнитѣ арести по селата. Тия нерадостни дѣяния по нѣкога бивaха тъй обикновени, че почти не се минаваше день, безъ да не се чуе за нѣкой подвигъ поне въ едно село. Доста време не се чуваше нищо, а и до вестника не достигаха никакви сведения.

За Великденскитѣ празници, обаче идва нерадостната вѣсть, че сж станали на ново арести.

Така, въ с. Кочуларъ сж биле арестувани Костадинъ Русевъ бившъ кметъ на кочуларската община,

На 30 априлъ вечерьта е пространенъ първомайския отъ името на комунистическа тия въ Ромъния. Въ този по засегнатъ и нашия в.„Пробуда суванъ е като органъ на В. Д и като полицейски органъ, кое то се подканятъ българи бойкотиратъ вестника.

Начина на редактирането позивъ издава явно авторитѣ които дължимъ да заявимъ, ниятъ опитъ да предателствуващо интригуватъ нѣма да намѣрятъ ввукъ и че вестникъ „ПРО неслужи на начни други инте освенъ на културно-политиче интереси на Българското мал во отъ Ромъния.

Спортна хроника

Спортингъ-Игбал 3—0

На 1 Май се състоя футбо състезание между спортнитѣ жества Спортингъ и Игбалъ спортингъ това бѣ последната за шампионата.

Играта бѣ ржководена отъ И. Пучеря и завжрши съ блес резултатъ 3—0 въ полза на Спортингъ.

отъ опасность и поскоро да се събуди желанието на мѣстното население къмъ подобна една екскурзия.

По старъ навикъ и азъ се подадохъ на такова едно желание, макаръ горчивитѣ последствия да бѣхъ испиталъ още презъ 1914 г. Взехъ съ себе си единъ другаръ и се уплитхме отъ единия брѣгъ на другия, но по другъ пжть. Тукъ бѣха минали и минаваха само деца и възрастни, които се отличаваха съ поголѣма смѣлость и решителность. Може да се каже, че това бѣше пжтя по който се пренасяше плячката. Разстоянието бѣше все еднакво. При все това трѣбваше да употрѣбимъ повече усилие и по голѣмо напрежение на волята и мишцитѣ каквито моя другаръ не притежаваше. Принудени бѣхме да вървимъ по една твърде тясна пжтека, да извиваме ту насамъ ту нататъкъ да прескачаме по високитѣ ледени буци да се спираме, пакъ да вървимъ, до като стигнахме на едно мѣсто, гдето леда се оказа твърде разслабенъ. Снѣга бѣше се размѣсилъ съ вода и минаването ставлже съмнително. Нѣкои, които идвяха подиръ насъ връщаха се обратно. Такова бѣше намерението и на моя другарь. Но имаше нѣщо което надвиваше надъ страха, а това бѣше желанието поскоро да стигнемъ на онова мѣсто, гдето се пързаляха децата. Въ сжщность ние употрѣбихме много повече време отъ колкото ако бѣхме минали презъ свободния пжть.

Една дълга ледена ивица, гладка като стъкло, на лѣвия брѣгъ на Дунава бѣше найравкошното мѣсто за пързаляне, Тукъ бѣха се набрали много деца, които отъ далечъ изглеждаха като мравунякъ. Едни се хлъзгаха, другт се замѣрваха съ снѣжни топки, трети се разхождаха по брѣга, а пѣснитѣ имъ ечеха ечеха вредъ голия върбовъ лѣсъ. Всички бѣха весели и самодоволни. Всички бѣ ги завладѣло едно и сжщо желание—да използуватъ тоя редъкъ случай. И дѣйствително нада ли би имало за тѣхъ по полезна игра и побогато развлечение отъ пързалянето. То благотворно дѣйствува върху детската натура. Прави ги бодри и пъргави и при това по-издържливи въ случай на заболѣване. Но и тукъ е нуждно умѣреность. Децата инстинктивно усѣщатъ това и ето защо тѣхната радость е неописуема когато падне първия снѣгъ. Пързалянето, което може да се нарече още и зименъ футболъ, може да става и съ *шейнички* и съ *ски* обаче грапавата ледена повъ ность на Дунава неблагоприятст Следъ това на нѣколко пжти новъ снѣгъ, който съвършенно рупа трапчинкитѣ и междини Ледената пустиня се облече въ бѣла промена. Само върховетѣ ледените буци останаха да стърч като струпей по тази снѣжна ляна.

Абонирайте се на

в. „Пробуда“

Той е единъкъ въ нашия окр и е необходимъ за всѣка бълг ска кжща и за всѣки интелиг тенъ човѣкъ.

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

ежда редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

дишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

Закона за Земледѣлскитѣ задължения

Съ настжпване на общата финансова криза въ цѣлия свѣтъ както частно и въ Ромъния най-напрѣдъ се почувствува засегнатъ земедѣлеца и неговото стопанство. Ето защо видни финансисти още преди години замислиха начина като какъ да спомогнатъ земедѣлеца и какъ да спасятъ неговото стопанство—главниятъ лостъ на всѣка едземедѣлска държава. Още презъ време на Националъ-Царанисткото правление се замисли за основането на голѣма кредитна институция и тукъ, съ специално предназначение за кредитиране земедѣлитѣ, каквото е Земедѣлческата банка въ България. И настоящето правителство не остави незасегнатъ този жизненъ въпросъ, като внесе специаленъ законъ за облекчението на земедѣлцитѣ (конверсиуне), който се внесе въ редовната сесия, следъ бюджета, като се започнаха най оживени разисквания и декларации отъ страна на всички политически партии. Започнаха се нови прибавки и съкращения по този законъ, като проектъ, и като той стана причина, че самата редовна сесия да се продължи на нѣколко жти, до като най после окончателно се прие на 19 Апрнлъ 1932 год. и обнародва въ държавния вестникъ брой 93. Този законъ заобхваща всички категории земедѣлски стопанства и опредѣля начина за подпомагане на тѣхнитѣ задължения и то на две категории.

Въ първата категория влизатъ земедѣлцитѣ съ до 10 хектара земя. Могатъ да влезатъ въ тази категория и земедѣлци съ по-вече отъ 10 хектара земя, но при условие, че съ горницата отъ 10 хектара да се ползуватъ кредиторитѣ имъ, а тѣ да се задоволятъ съ собствеността само на 10 хектара. Облекченията въ тази категория се състоятъ въ това, че тѣ получаватъ намаления на задълженията си съ 50%, а останалитѣ 50% ще се изплащатъ въ 30 год. срокъ.

За да може да се ползува всѣки отъ този законъ, трѣбва да подаде декларация въ надлежното Мирово сждилище въ срокъ отъ 3 месеца, начиная отъ 19 Априлъ 1932 год.

Въ втората категория влизатъ земедѣлци съ земя надъ 10 хектаря, които се ползуватъ съ следующето намаление на капитала и лихвитѣ: 50% за дългове отъ 1927 год.; 40 на сто отъ 1928; 30 на сто отъ 1929; 20 на сто отъ 1930 и 10 на сто отъ 1981 год.

За да се получи това намаление тоже се подава декларация до Окржжния сждъ въ срокъ отъ 2 месеца отъ 19 Априлъ 1932 год.

Или пъкъ чрезъ сждебно облегчение като предложатъ да платятъ 60 на сто отъ задълженията си въ срокъ не подълъгъ отъ 30 год., опредѣленъ отъ окржжния сждъ и съ годишна вноска, представяща най малко 50 на сто отъ приходитѣ му. Или чрезъ доброволно разбирателство между дебитора и кредитора удобрено отъ окр. сждъ.

А за **отлагане** принудителнитѣ изпълнения, задължавайки се да ликвидиратъ задълженията въ 3 год. срокъ, плащайки шконтовата лихва на Ромънската Народна банка.

Когато се говори за дългове се разбиратъ дългове направени за земедѣлчески нужди.

Нека всѣки земедѣлецъ се заинтересува отъ закона като се посъветва съ компетентни по лица, за да не попадне въ непоправима грѣшка.

Г Ж С К И

по Криловъ

Единъ селякъ нарамилъ дългъ връхаръ,
Подгони стадо гжски на пазаръ,
И да ви кажа право—
Потупваше ги здраво:
Печалби чакаше човѣка въ по-ранъ часъ.
(А за печалба щомъ се заприказва,
Не само гжскитѣ, но и човѣкъ загазва).
Селяка не осжждамъ азъ:
Но гжскитѣ на друго мнение бѣха
И пжтникъ едного, като съзрѣха,
Така му се оплакаха съсъ ядъ:
—„Отъ нази по-злочести нѣма въ този свѣтъ—
Погледайте какъ той ни гони, какъ ни бие,
Каточе нищо-никакво сме ние.
А той незнай, простака съсъ простакъ
Че наший родъ е знатенъ—иде чакъ
Отъ гжскитѣ, които Римъ сж нѣкога спасили;
Въвъ тѣхна честь тамъ праздници дори сж наредили.“
—„А вие съсъ какво сте се до днеска отличили?“—
Попита пжтника. — „По нашитѣ дѣди. . “
—„О, знамъ! . .
Прекжсна ги човѣка тамъ.
Съсъ тѣхъ недейте ми се хвали,
Но вий, какво добро сте вий създали?“
—„Но нашитѣ дѣди спасиха Римъ тогазъ!“
—„А вий какво сте сторили, ви питамъ азъ?“
—„Ний? Нищо!“—„Ехъ, мирувайтѣ тогава.
На вашитѣ дѣди отдадена е честь за тѣхнитѣ дѣла,
А васъ, приятели, за кухнята ви само бива“. . .

Тазъ басня бихъ ви пояснилъ
И съ примѣри по-дрѣзки,
Но страхъ ме е да не разсърдя
Всички гжски.

Георги Райчевъ

И. Божановъ

Строителна и стопанска политика на Силистренската градска община

Поради честитѣ войни, които сж ставали презъ миналитѣ столѣтия въ нашия край, градътъ Силистра е останалъ слабо застроенъ. Може би въ цѣлия Балкански полуостровъ е единствения най-слабо застроенъ. До преди освобождението на България въ града сж се броели само нѣколкото камено-тухлени постройки: казармитѣ, зданието на общ. управление, конацитѣ на Ибрахимъ Паша и само нѣколко частни здания, всичко друго е малки, низки, тѣсни кжщурки, по вечето отъ които пъртени, всички изобщо нехигиенични, непровѣтрени и недостатъчно освѣтени отъ слънчевитѣ лъчи. И днесъ още въ покрайнитѣ квартали има прозорци облепени съ хартия вмѣсто съ стъкла. Градътъ отъ памтивѣка се е развивалъ въ кржгътъ на старата крепость и поради липсата на праздни мѣста за строежъ, жителитѣ на града сж се смѣствали въ сжществующитѣ дворища и за това дворищата въ града сж твърде малки, а при това и твърде влажни, понеже околностьта на града е по-висока и снѣжната и дъждовна вода остава за дълго врѣме да се изпарява въ самия градъ, безъ да има нѣкаде свободно да се изтича и дворищата да се изсушатъ и провѣтрятъ. Понеже почвата въ града навсѣкжде е наривна (насипна) и жителитѣ на града не сж навикнали да си строятъ зидени нуждници и така ископанитѣ ями сж се събаряли и въ всѣко дворище ще ще открийте по нѣколко нуждници ями закрити и други нови открити.

Навсѣкжде въ града почвата е напоена съ нечистотии, които се изпаряватъ и заразяватъ цѣлата атмосфера. Ето при тая обстановка ние живѣемъ и при сжщата обстановка гражданството отглежда своитѣ скжпи рожби. Тукъ се криятъ причинитѣ за вързлующитѣ епидемически болести, за голѣмитѣ размѣри на туберкулозата, анемичность, недоразвитость преждеврѣменото остаряване и пр.

У насъ се срещатъ юноши съ набрѣчкано лице и съ побѣлели коси. Навършилитѣ 60 год. възрасть у насъ сж вече престарели хора и всички страдатъ отъ различни болести, а що виждаме другаде? Масарикъ—председателя на Чехословашката република е 80 год. председателя на Германската република е на 84 год. и наскоро починалия председатель на Френската република е на 75 год. Това всичко ще да потвърди нашата теза, че ние Силистренци живѣемъ въ единъ крайно нехигиениченъ градъ, тровимъ себе си, тровимъ и подрастващето поколение.

Това всичко е съгледано отъ общинския съвѣтъ още прѣзъ 1907 год. отъ тогавашния кметъ Стоянъ Ив. Ризановъ и е даденъ за изработване общия регулационенъ-нивелационенъ-кадастраленъ планъ, какъвто планъ рѣдко градове иматъ. Предполагало се е, че веднага на

тоя планъ, улицитѣ на града ще се урегулиратъ изцѣло, следъ което ще почне прокарване на канализация, водопроводна мрежа, павиране на улицитѣ и постепенно благоустройство. Тия предприятия обикновено вървятъ едно следъ друго и немогатъ да се прежеждатъ. Безъ регулация на улицитѣ немогатъ да прокаратъ канализационата и водопроводна мрежа и да обхване цѣлия градъ. Следъ прокарването имъ веднага трѣбва улицитѣ да бждатъ павирани, за да се запази канализацнята отъ нахлуване на пѣсъкъ, камъчета и калъ, а винаги снѣжната и дъждовна вода отъ улицитѣ да влиза въ каналитѣ чиста безъ примеси на калъ, които задръства каналитѣ, а пѣсъка и камъчетата ги прояждатъ. Регулацията на улицитѣ ще предизвика очуждаване жилищата изцѣло на много граждани, на които общината трѣбва да заплати постройкитѣ и да имъ даде мѣсто, за постройка отъ свободнитѣ такива предвидени по кадастралния планъ, специално за такива нужди при старитѣ гробища, днешния ромънски квартаљ и крайнинитѣ на града. Днесъ нито общината може да намѣри средства да изплаща имотитѣ на частнитѣ притежатели, нито пъкъ разполага съ свободни мѣста да раздава на такивато притежатели макаръ срещу плащане, защото правнициттѣ които раздаваха тия мѣста безразборно, незнаеха що правѣха.

Две фатални грешки станаха, които забъркаха строителната политика на града и пишущия тия редове невижда изхода за едно бждащо благоустройзане на града.

Първата грѣшка се направи въ българско време, когато следъ като кадастралния планъ бѣ вече окончателенъ, тогавашният общ. съвѣтъ реши да се сключи единъ заемъ отъ 1.000.000 за регулиране на улицитѣ, а следъ това се представяше на бждащитѣ управници да сключатъ други заеми за канализация, водопроводи и паважъ. (Всички тия предприятия наедно съ регулацията на улицитѣ тогава се изчисляваха отъ специалисти на 3.000.000 лева.) Тогава сжществуваше закона за допитване до народа (референдумъ) и сключването на общ.заеми попадаше подъ тоя законъ. Намѣриха се тогава между невежето гражданство и голѣми хора, но безъ никаква култура, които по кръчми и кафенета, по мегданитѣ и на всѣкжде агитираха противъ тоя заемъ. Заема се осуети, а града остана да тъне въ мизерия и да трови гражданството, безъ надежда нѣкога да може да се поправи тая фатална грѣшка.

Втората грѣшка се стори като се раздадоха безогледно мѣстата, предвидени за излезлитѣ по регулация жители и днесъ при регулация общината нѣма свободни мѣста да имъ даде въ замѣна и такивато бедни жители ще останатъ нещастници, защото не могатъ, съ сумитѣ добити отъ общината за отчужденитѣ имъ мѣста, да си купятъ жилища.

Една малка надежда за изправление на станалитѣ грешки остава: *а*) да се спре продажбата на малко останалитѣ още праздни мѣста; *b*) да се отнематъ всички раздадени и още незастроени мѣста; *c*) да се отстрани агронома Ulani отъ зеленчуковата градина при Чаиръ-Махле, която е предвидена тоже за разширение на града; *d*) следъ осигоряване на тия мѣста да се подири единъ заемъ съ износни лихви и да се почне благоустройството на града.

(следва)

Д. С. Списаревски

Българскиятъ Комунизъм

Откакто България е свободна държава, сждено ѝ е да бжде лаборатория на политическитѣ експерименти. Нищо отъ това, че по стопанска и икономическа структура тя съ нищо не се различава отъ своитѣ съседи, напротивъ, ако е дума за относително равенство при разпредѣление на блага, България е класическата страна на дребната собственость, въ този смисълъ, че населението не е и нѣма никога да бжде пролетаризирано. Това, което се нарича пролетариятъ по духа и смисъла на комунистическия манифестъ на Маркса и Енгелса—у насъ не сжществува. На тая тема българскитѣ комунисти споръ не могатъ да водятъ. И все пакъ комунизма у насъ се шири и даже прави конкуренция на комунизма въ Ромъния, Гърция и Югославия.

Ако българскитѣ комунисти не сж буквоеди, а политици, трѣбва да обяснятъ на обществото, чрезъ хилядитѣ срѣдства за печатна и устна пропаганда, съ които разполагатъ, защо, напримѣръ, комунизма прави по малки завоевания въ Ромъния (до вратата на Съветска Русия), въ Гърция и Югославия и защо той съперничи у насъ по организация и кадри съ комунизма, напримѣръ, въ Франция.

Единъ комунистъ, който има амбицията да преустройва свѣта, трѣбва да бжде преди всичко просвѣтенъ човѣкъ, да изучва не само страната въ която живѣе, но и общата съвокупность на политически и икономически условия, при които живѣятъ и се развиватъ съседитѣ ни. И тогава ще разбере, че ако е сждено комунизма като политическа система да улови коренъ, той ще трябва най напредъ да направи завоевания въ Ромъния, въ Гърция, та и въ България. Довчера ромънския селянинъ се гърчеше подъ единъ феодаленъ режимъ на владѣние земята, а днесъ е най-непросвѣтения най-бедния и най онеправданъ политически.

Ако сжществуватъ следователно обективни условия за комунизма тѣ сж въ Ромъния, а не въ България. Ромънскиятъ селенинъ е роб, а не свободенъ гражданинъ. Дали това знаятъ ли го нашитѣ комунисти и ако го знаятъ, какъ си обясняватъ факта, че болшевицитѣ отъ Русия, до самата граница на Ромъния, не успѣватъ съ пропагандата си. Ще възразятъ, че режимъ въ Ромъния е полицейски и затова комунистическата пропаганда. На това възражение може да се отговори, че тъкмо такъвъ режимъ е още една причина комунизъмъ да разраства въ по-голѣми размѣри.

Какво е положението на селянитѣ и градски маси въ Гърция и Югославия. То не е по добро отколкото това на нашитѣ работни слоеве, напротивъ по-лошо е. Гърция и Югославия сж победители, но ще бждатъ въ ония краища, въ които живѣятъ малцинствата или бѣжанцитѣ отъ Мала Азия и другаде, за да взематъ, какъвъ имъ е халътъ. А между това комунистическото движение въ тия две страни е чисто литературно като политически факторъ то не сжществува.

Още веднажъ ние задаваме този въпросъ на нашитѣ комунисти: защо въ Ромъния съ едно 18 милионно население, въ непосрѣдно съседство съ Русия, съ едно население, ко-

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

Мироносицитѣ и тѣхнитѣ сподвижници.

Третата недѣля, следъ Великдень, е посветена въ тѣхна честь и память. Да си обясним защо. Погребението и възкресението на Христа сж два факта повече отъ истински и добре познати на насъ. Иосифъ и Никодимъ бѣха първитѣ свидѣтели на погребението а *мироносицитѣ* на възкресението. Както еднитѣ тъй и другитѣ съставляваха часть отъ оня широкъ кржгъ, приятели на Христа, който вънъ отъ 12-тѣ апостоли въздиваше на 70 и се наричаха *тайни*. Иосифъ беше отъ гр. Аримотей, близо до Иерусалимъ и членъ на върховното еврейско сждилище наречено *Синедрионъ*, гдѣто се ползувалъ съ голѣмо уважение и почитъ. Тогава е наеченъ *благообразенъ съветникъ*. Той ималъ смѣлостьта да се откаже отъ участието въ безаконията сждъ на Христа, вѣроятно защото го съзналъ невиненъ и не е сподѣлялъ тѣхнитѣ мисли и решения. Той е знаелъ вече за смъртьта на Христа и като се възползувалъ отъ предложението което иудейтѣ направили на Пилата, въ смисълъ да бждатъ смъкнати тѣлата на разпънатитѣ като се ускори смъртьта имъ, се осмелилъ да се яви предъ него и да поиска съгласието му да снеме тѣлото и да го погребе. Пилатъ се съгласилъ защото душевно той немогълъ да не бжде предразположенъ къмъ страдането когото той създалъ невиненъ. Иначе, споредъ Римския законъ, то трѣбвало да виси на кръста докато го изедатъ хищнитѣ птици и животни. Това той немогълъ да допусне не само отъ голѣма обичъ къмъ Христа но и поради тѣхния законъ споредъ който дена се започвалъ отъ 3 часа под. обѣдъ (9 златурка) и се свършвалъ пакъ до 3 на слѣдующия день, точно тъй както и ние християнитѣ, по църковно, започваме дена отъ вечернята служба, когато бие камбаната, и го свършваме на другия день все въ сжщото време. Но ако на насъ, прѣзъ това време не е забранено да правимъ добри работи то споредъ фарисейското разбиране за еврейтѣ и това било невъзможно. Тѣмъ се налагало *абсолютно спокойствие*, толковъ повече, че *пасхата* бѣше найголѣмия и хенъ праздникъ. Ето защо, колкото и да било късо времето отъ часа 3—6 м. е. отъ 9—12 превъ петъка Иосифъ се приготвилъ да отдаде послѣдна почитъ на своя учитель къмъ него се присъединилъ и Никодинъ. Той билъ: *фарисеинъ*, член на сектора което се ползувало най-голѣмо уважение отъ народа *князъ жидовски*, т. е. облеченъ въ висша сждебна власть; сжщо и учитель Израилевъ, както го нарича Христосъ, т. е. *книжовникъ*, *законоучитель*, което му давало право да бжде и членъ на върховното сждилище. Отъ любопитство да узнае истината той нощи дошелъ при Христа а по късно искрено го об-

РОМЪНО-БЪЛГАРСКОТО СБЛИЖЕНИЕ

На 7 Май пристигнаха въ Букурещъ членоветѣ на българския комитетъ за културно сближение съ Ромъния. Тѣ бѣха придружени и отъ различни делегации които представляваха по-важнитѣ политически партии въ България, пресата, писателитѣ и артиститѣ. Това посещение на видни личности изъ българския общественъ животъ е отговоръ на посещението което направи ромънската делегация миналия месецъ по случай основаването на българския комитетъ за организиране на сближението между двата народа.

Българскитѣ гости сж биле посрещнати още въ Гюргево отъ часть отъ инициятивния комитетъ. Отъ тамъ съ специални вагони пристигатъ въ Букурещъ на гара Филаретъ, гдето сж биле причакани отъ много видни личности изъ ромънския общественъ животъ. Въ състава на българската делегация влизатъ следнитѣ лица: г. Григоръ Василевъ, нар.-представитель, бившъ министъръ на земедѣлието, Председатель на българо ромънското дружество въ София; г-жа Е. Каравелова, бивша председателка на българския женски съюзъ; г-жа Иванова, председателка на б. ж. съюзъ; Проф, П. Стояновъ; г-жа Люба Касърова, писателка; Д-ръ Хр. Георгиевъ, нар.-представитель; г. Панчо Доревъ, бившъ консулъ; М. Календеровъ, главенъ секретаръ на радикалната партия; г. Христо Поповъ и Стоилъ Стефановъ отъ земедѣлската партия; К. Захариевъ, директоръ на бълг. народенъ театъръ; Ал. Божиновъ. карикатуристъ; Писателя Ст. Костовъ, директоръ на етнографическия Музей; Проф. Ал. Балабановъ и др.

Сжщия день въ 10 и половина часа вечерьта, г-жа Александрина Кантакузино, водителка на ромънскитѣ жени е дала въ честь на българскитѣ гости разкошенъ приемъ въ своя дворецъ. Г-жа Кантакузино е пожелала въ добре подбрани думи успѣхъ на акцията за ромъно-българското сближение, наблѣгайки на новия духъ, които си пробива пѫтъ въ свѣта, духа на мира и на сътрудничество между народитѣ. Отговорила г-жа Каравелова, която изтъкнала, че българскитѣ жени сж за тая акция за сближение.

Въ недѣля сутриньта се състояло въ залата на търговската академия тържественото заседание за конституирване на ромънския комитетъ на ромъно-българското дружество. Председателствувалъ бившиятъ министъръ г. Д-ръ Лупу.

Избранъ е следния комитетъ: г. Андрей Рѫдулеску, съветникъ въ върховния касационенъ сждъ и подъ-председатель на ромънската академия на наукитѣ, за председатель.

г. Д-ръ Н. Лупу и българския пълномощенъ министъръ въ Букурещъ г. Кьосе-Ивановъ, подъ-председатели.

г. Ем.Букуца главенъ секретаръ и г. М. И. Енеску касиеръ.

Членове: г. г. Дем. Добреску, столичния кметъ, Мирча Джувара, Георгиу, ректоръ на университета; Ионъ Инкулецъ, бившъ министъръ; Д. Густи; Д-ръ Р. Топа-подъ председатель на камарата. г-жа Ал. Кантакузино, Викторъ Ефтимиу, писатель; И. Рѫдукану, бившъ министъръ: Проф. И. Симионеску и др. Въ комитета влиза и нашия съгражданинъ, бившия народенъ представитель г. Стефанъ Пенковъ.

По тоя случай сж говорили г. г. Д-ръ Лупу, И. Рѫдукану, Григоръ Василевъ, Панчо Доревъ, Стояновъ, г-жа Иванова и др. Преди заседанието е билъ даденъ приемъ въ честь на гоститѣ отъ столичната община. Кмета на столицата г. Дем. Добреску въ прочувствена речь поздравилъ гоститѣ като ратници на мира и носители на надеждата за по-добри времена. Той изтъкна, че опознаването между народитѣ на балканския полуостровъ ще премахне пречкитѣ, които сж ги раздѣляли до сега и ще изглади пѫтя за тѣхното сближение. Тогава тѣ могатъ да посветятъ своитѣ усилия изключително на едно миролюбиво сътрудничество.

Водителя на българската делегация г. Григоръ Василевъ, отговори, че всички партии въ България сж убедени въ необходимостьта да работятъ за сближението на балканскитѣ народи и че тази задача е толкова по лесно за осжществяване между ромъни и българи, понеже българскиятъ народъ си спомня съ признателность за благосклонната подкрепа, която ратницитѣ на българската независимость намѣриха въ Ромъния, презъ време на българското възраждане. Сжщия день на пладне е билъ даденъ банкетъ въ парка Снаговъ отъ страна на столичната община. И по тоя случай сж биле разменени речи. Вечерьта гоститѣ сж биле въ народния театъръ, гдето е била представена пиесата „златната мина“ отъ Костовъ, който тъй сжщо влиза въ състава на българската делагация.

На другия день въ понедѣлникъ гоститѣ разгледали града, музеитѣ, паметницитѣ и по забележителнитѣ институции. Следъ това въ 1 ч. е билъ даденъ банкетъ отъ търговско-индустриалната камара.

На банкета председателя на камарата г. Т. Оргиданъ казва, че поздравлява виднитѣ представители на българския народъ, които сж ни посетили съ искреното желание да турятъ основния камъкъ на едно ромъно-българско сближение. Неговата радость е още по-голѣма защото течението за тая велика и благородна идея се засилва. Подчертава, че дѣлото започнато преди нѣколко години въ София и завършено днесъ въ Букурещъ, е дѣло решително полезно за двата приятелски и съседни народа.

Г. Григоръ Василевъ казва, че ромъно-българското дружество е

громадната си часть е по-бедно нашето, защото комунизъма не ве никаква роля въ политическия оциалния животъ на страната? Защо сжщото констатираме въ ция и Югославия?

Ако нашитѣ комунисти не сж о фанатазирани хора, а истински ледователи на историческия ма-нализъмъ—трѣбва да обяснятъ а първо на буржуазията, която станала, споредъ тѣхъ, назад-ава.

Че могатъ да разбератъ и не атъ да разбератъ българскитѣ унисти, че ако е сждено комума да замѣни стария буржоа-ъ строй, това трѣбва да стане -напредъ въ страни, дето класо-ѣ противоречия сж грамадни, о фронтоветѣ сж ясно очертани: една страна несмѣтни богатсва, друга—милиони безработни, но дни.

Такива страни сж: Франция, Ан-ия, Италия и Германия, когато юримъ за Европа. Че едва тогава, ато комунизма спечели теренъ ъ, нека заповѣда и у насъ. Но а, да оставятъ да си тече живо-спокойно въ странитѣ на едрата жуазия, а да вадятъ всѣки день ата на единъ малъкъ народъ, примитивна култура, да не го авятъ нито единъ моментъ да отдаде спокойно на работа—то-значи, че комунизъма, независи-отъ политическата доктрина, е едно патологическо състояние единъ недозрѣлъ политически одъ.

изъ в. „Миръ“

ДОКТОРЪ . ВАСИЛЕВЪ

(Шапкаджиевъ)

еместенъ въ улица Трансил-ния жгълъ съ улица Таке онеску до Българското ос-вно училище, продължава преглежда болни както и рано.

ъ, станалъ неговъ послѣдователь защитникъ. Въ една отъ предва-телнитѣ свещания на синедриона е възразилъ: „неужели нашия онъ осжжда човѣка преди да ае какво той върши“? Той е есълъ 100 литри (37.324 килигр.) съ отъ *смирна и алой* и като го ваха въ повивки съ благовонния-погребаха го въ гроба който сифъ беше приготвилъ за себе си. всичко това станало на бързо. Мария Магдалина и Мария Иосие-гледаха где го гуждатъ. Тѣ за-девали, че всичко това не станало чно тъй споредъ обичая. Арома-тѣ трѣбвало да се състоятъ още ъ *нардово миро*. Нардо е дърво ето расте въ Остъ-Индия, съ накъ високъ стволъ; Отъ корени-на това дърво изваждали най брия благовоненъ сокъ, който се цѣнялъ много скжпо. Вѣроятно тѣ нѣмали и различни цвѣтове които влизали въ състава на благованията. Съ течната часть отъ тѣхъ тѣ намазвали тѣлото. Съ друга, което се състояла отъ прахъ, посипвали обвивкитѣ, съ трета одъра а останалата я изгорѣли въ пещерата. Но той има и друга смисалъ. Ето защо женитѣ, щомъ се прекъснала абсолютната почивка, т. е. следъ часа 3 под. обѣдъ въ сжботата, побързали да испълнятъ своя дългъ, купили много скжпи аромати и преди да осъмне другия день (недѣлята), твърде рано, се упжтили къмъ града вада го помажатъ. Затова сж наречени и *мироносици*. Къмъ тѣхъ се присъединила и Саломия. А рано отишле поради страхъ отъ Иудейтѣ или пъкъ защото било обичай да се оплаква умрелия. А най вече да извършатъ онова което поради кжсото време не бѣ възможно на Иосифа и Никодима. Тѣ невнаяли че при гроба има стража и затова по пѫтя само се запитвали кой ще свали камъка. Но колко много тѣ се учудили и изплашили когато, като наближили, видели че той е отворенъ и отъ дѣсно, при входа, на пещерата да седи единъ юноша облеченъ въ бѣли дрехи (ангела). Евреитѣ, по нѣкога, правели гробницитѣ по обемъ голѣми, съ нѣколко мѣста, гдѣто турѣли мъртвитѣ (фамилиярни). Такава е била и оная на Иосифа. Вѣроятно смъртното легло на Господа е било на дѣсната страна гдѣто седялъ ангела. Следъ това тѣ видѣли и други ангели сжщо и Христа и му са поклонили. А Мария Магдалина мислейки го за градинаря дежо и го попитала. Мироносицитѣ бѣха отъ Галилия. Тѣ го придружаваха и Му служехя, както и на апостолитѣ, отъ имотитѣ си. Тѣ бѣха много но евангелиститѣ споменаватъ само за повиднитѣ. Първа бѣше Мария Магдалина, родомъ отъ гр. Магдало, на Юго-Западния брегъ на генисаретското езеро, отъ което Христосъ изгони 7 бѣсове. Следъ възкресението тя отиде въ Рямъ и както се разказва е предала на сждъ Пилата и Архиерея като казала на императора Тиверия кесаря онова което тѣ извършили на Спасителя. Дѣйствително Пилатъ билъ отъ после осжденъ и испратенъ на заточение въ единъ градъ въ Южна Франция, гдѣто като неможалъ да изтърпи прѣвръщението на тамошнитѣ християни хвърлилъ се въ една пропасть. Но и на Архиерея участьта не е била завидна.

било основано въ София още преди десеть години. Днесъ се основава подобно дружество и тукъ и скоро ще се види какви неочаквани резултати могатъ да дадатъ добритѣ отношения между двата народа. Искреното и лоялно сближение и сътрудничество между Ромъния и България, засилването на икономическитѣ и културни връзки ще допринесе за благосъстоянието на двѣтѣ страни.

Говорятъ сжщо и гг. д ръ Костинеску, Калиндеровъ, Д. Д. Р. Иоанидески, д-ръ Лупу, г-жа Касърова, гг. Е. Замфиролу, Ст. Пенковъ, проф. Стояновъ, г-ца Черкезъ и др. Банкета се е завършилъ въ 4 и пол. часа въ една твърде сърдечна атмосфера.

Въ вторникъ на 10 Май сж били приети на ауденция отъ Н. В. Краля, г.г. Григоръ Василевъ, Калиндеровъ, Стоилъ Стефановъ. Панчо Доревъ и Христо Поповъ. Н. В. Краля се е разговарялъ съ делегатитѣ, интересуваики се за ромъно-българскито сближение.

Въ срѣда сутриньта българскитѣ делегати отпжтували за България.

Културно музикална хроника.

Въ градътъ ни гостува музикалното дружество „Цезаръ Франкъ“, което даде своя концертъ на 6 т.м. За нашата чудно отзивчива, възпитана музикално публика, това бѣ рѣдко събитие. Ние сме въ правото си да се гордѣемъ, че имаме добра публика, способна да оцѣни хубавото и да го отдѣли отъ лошото. Но тоя пжть ентусиазма бѣ тъй голѣмъ, тъй трогателно-искренъ бѣше тоя поривъ, това забравяне на всички мѣстни български кавги, предъ отбранитѣ гости, че ние не можемъ да си сдържимъ радостьта предъ факта, че изкуството и неговитѣ служители сж фактори на чието благотворно влияние се поддава многострадалната душа на силистренския гражданинъ, измжчванъ отъ кривата и раздразненъ отъ „обществени“ и „културни-театрално-музикални“ разправии.

* * *

Хорътъ на дружество „Цезаръ Франкъ“ се състои отъ студенти при музикалната академия въ Букурещъ, които същевременно сж всички въ класа по дирижировка и музикално изпълнение на г-нъ проф. Стефанъ Попеску. Образцовата дисциплина, както по отношение на общото държание, тъй и по отношение на пѣенето, ясно показва какви резултати се постигатъ когато хориститѣ сж безусловно подчинени на своя диригентъ.

Пѣ се много и хубаво. Програмата се състоеше отъ композиции на г. Стефанъ Попеску, Виду, Теодореску, Будишъ, Зира, Георгиу, Зилхеръ, Чайковски и др.

Освенъ това пѣха се, за голѣмо наше удоволствие, „Ржченица“ отъ Добри Христовъ и „Старъ овчарь“ отъ Петъръ Бояджиевъ, която за жалость по нѣкакво нещастно стечение на обстоятелствата, се оказа не добре заучена, а и солиста Кирилъ Спасовъ, малко пресолилъ не оправда нашитѣ очаквания.

Г-нъ А. Дирацианъ прояви особенна енергия и подчинителна сила при дирижиране на „Ржченицата“. Ако пази все това поведение, тогава когато заработи съ хора не така музикално издигнати като студентитѣ отъ академията той ще постигне завидни резултати. Все пакъ чужденци, хориститѣ не можаха да вникнатъ добре въ истинския духъ на пѣсеньта, за което не сж виновни нито тѣ, нито г-нъ професора, нито внушителния диригентъ на „Ржченицата“. Ние сме поласкани отъ вниманието, което е отдадено на българската народна пѣсень и за хубавитѣ намѣрения, за които отъ душа благодаримъ.

Новаторскитѣ възгледи на г. проф. Попеску се проявиха при изпълнението пѣснитѣ на ромънскитѣ и чужди композитори.

Пригърналъ идеята, че изпълнението трѣбва да почива върху стиховетѣ на пѣсеньта, той пѣе съвършенно различно една и сжща музика за два различни стиха, като умѣе да изтръгне такава безупречна дикция изъ устата на хориститѣ, че всѣка дума се разбира и освенъ наслаждата отъ музиката, ние усѣщаме и прелестьта на самитѣ думи. Впрочемъ това бѣше и основната мисъль на неговата сказка съ демонстрации единъ день преди концерта. Неговата композиция „Пеперуда“ съ думитѣ на поета Дуйлиу Замфиреску е рѣдъкъ музикаленъ биссеръ, плодъ на чисто и нежно вдъхновение, образецъ на контрапунктично сплитане на гласоветѣ и музика напълно подходяща на думитѣ до най малкитѣ подробности.

Може би за пръвъ пжть у насъ публиката вникна тжй добре въ смисъльта на изпѣтитѣ пѣсни.

Възпитаникъ на наскоро починалия великъ французки композиторъ Венсанъ д'Енди, г. Стефанъ Попеску изпжлни и часть отъ третата картина (съ финала) изъ най-крупното творение на Венсанъ д'Енди „Пѣсеньта на камбаната“. Г-нъ Петре Германъ, предаде особенна тържественость на солото, което пѣе, доайена на майсторитѣ. Съ богати гласови срѣдства и художественъ усѣтъ той остави отлични впечатления. Като всѣки новаторъ г-нъ Проф. Стефанъ Попеску е възхваляванъ отъ нѣкои, неодобренъ отъ други. Мислитѣ му по отношение, хоровото изпълнение сж принципно вѣрни и логични, художествено оправдателни, но може би, нѣкждe той отива до крайность. (Както напримеръ премахването на звука въ финала на Зилхеровата Лорелай и замѣняването му съ шепотъ). Но въпреки това, всички диригенти имать много да научатъ отъ него, а между другото и простата но непризната и неприлагана истина, че не само тежки и дълги хорови пѣсни се пѣятъ на концертъ, а и малки композиции, съ проста музикална фраза—всичко зависи отъ изпълнението. Много грѣшки останали тайна за широката публика, познати само отъ хора, които сравнително „разбиратъ“ биха се избѣгнали по тоя начинъ.

Концерта на г-нъ Стефанъ Попеску бѣше музикаленъ праздникъ. Преживѣхме тжгата на Хайнрих Зилхеръ, навѣяна отъ приказката за чаровна Лорелай, и глухото отчаяние на Исуса накиченъ съ тернинъ вѣнецъ; волнията викторията младото момиче което не съжалява че любимиятъ го напуска и хитрия на упоритата бабичка която иска да си отиде.

Тѣ развеселиха сърцата-ни, после тиха ни и си отидоха. Останахме пакъ сами съ кривата и съ културно музикалнитѣ кавги.

Г. Язаджи

Спортна хроника

На 6 т. м. пристигна отъ футболнитѣ тимъ спортното дружество „Напредъ“ за да играе съ мѣстното спортно дружество Вихъръ-Дристеръ. На 7 т. въ недѣля следъ обѣдъ, на площето до разсадната градина при присжтствие на многолюдна публика и подъ звуцитѣ на военната музика се състоя футболното състезание между двата тима. Играта завърши съ резултатъ 3—2 въ полза на сенци. Резултатътъ обаче не отговетствува на играта, която се видѣ предъ зрителитѣ, защото гостите играха много по-добре отколкото показва численото отношение. Освенъ това арбитърътъ, който ръководѣше играта бѣше твърде пристрастенъ спрѣмо тукашния тимъ и маше решения въ ущърбъ на гоститѣ. Така тукашниятъ тимъ направи единъ голъ отъ 11 метра вследствие на едно произволно решение голъ, които направиха гостите се привна отъ арбитъра.

Играта на Напредъкъ, превъзходи още повече тая на Вихъръ-Дристеръ защото играчитѣ сж още малки ни ученици, когато тукашнитѣ играчи сж преминали вечъ школната възрастъ и тѣхниятъ тимъ бѣше силенъ съ трима играчи отъ първи разрашъ Зрителитѣ бѣха възхитени отъ хубавата игра на гоститѣ. Добното посещение има и това значение, че доказаха на нашето юношество, което не е твърде отзивчиво за спортни проявления, какво спорта може да възбуде въ човѣка естетична наслада и да го цени.

X. Y. Z.

Втора отъ мироносицитѣ бѣше Саломия. Тя беше дъщеря на Иосифа обручника и имаше за мжжъ Заведея отъ които се родиха евангелистъ Иоанъ и Яковъ. Но Иосифъ имаше още 2 други дъщери Естиръ и Тамаръ и 4 синове: Яковъ, който се нарича Малкия, Иосия, Симонъ и Иуда. Богородица имъ беше мащеха. Тъй че щомъ чуемъ, въ числото на мироносицитѣ, името Мария *майка на Малкия Яковъ и Иосия* нека разбираме Богородицата.

Третата бѣше Иоана жена на Хурона, който бѣше уредникъ и надзиратель въ дома на Ирода. Четвъртата и петата бѣха сестритѣ на Лазаря, Марта и Мария. Шестата—Мария Клеопина. Седмата Сусана и мн. др.

Иосифъ, следъ като погреба тѣлото Господне, биде хвърленъ въ единъ трапъ отъ гдето съ Божета помощь биде отведенъ въ своето отечество Ариматей. А Христосъ, следъ възкресението си, му се яви и тъй както бѣ свързалъ и по осезателно го увѣрилъ въ тойната на възкресението. Той много пострада отъ Иудеитѣ но не скри тайната и съ въодушевление разказвалъ всичко. А Никодимъ най напредъ, отъ всички други, писмено е изяснилъ за страданията и възкресението на Христа, защото бидейки членъ отъ еврейския съборъ извѣстни му биле и думитѣ и съвѣщанията и всичко друго което се отнасяше до участьта на Христа. Затова той биде изгоненъ отъ съборището (синогогата) но затова къмъ, ведно съ Иосифа Аримотея, причисленъ къмъ мироносицитѣ.

Ролята на мироносицитѣ, презъ всичкото време на тѣхната дѣйность, особено презъ време на разпетието и възкресението, е пълно съ значение. Всичкитѣ евангелисти ни разправятъ че тѣ отъ далечъ гледали теглилата на разпятия о когото предъ зората на третия день, следъ погребението, пълни отъ ревность къмъ неговото учение, отиваха къмъ гроба тѣ първи го намѣрили правенъ и тѣ първи чули отъ ангела: „стана, нема го тукъ, ето мѣстото гдето беше туренъ“.

Евангелискитѣ разкази, относително Христовото възкресение, ни даватъ различни подробности върху тоя величественъ фактъ отъ историята на свѣта; Обаче всичко може да се сведе къмъ това че предъ лицето на празднія гробъ възможностьта на възкресението, върху което още никой не е ималъ твърда идея, намери мѣсто въ ума на една жена, или на всички жени които служеха на Христа. Тоя фактъ, отъ после, бѣше подкрепенъ отъ „коститѣ и месото“ както и отъ думитѣ на разпятия, обаче това което не трѣбва да забравяме и което има решително значение за историята на свѣта е, че както въ утробата на една жена, и не по другъ начинъ, се зачена оня който имаше да спаси свѣта, все тъй въ ума на друга жена се породи идеята на възкресението като дѣяние, което се простиратъ върху което покъсно основа окончателното преобразяване на човѣчеството и цѣлия развой на живота въ народитѣ върху които проникна свѣтлината на християнското учение.

Поради милостьта и вѣрата на мироносицитѣ се удостоили пръвите да намерятъ и да съобщатъ на столитѣ, а следъ тѣхъ и на цѣлия свѣтъ, за възкресението чрезъ което се събори стария свѣтъ на незнанието и неправилното вѣрване. Днесъ християнскитѣ жени могатъ да иматъ сжщата ревность, да родятъ душевно свѣта, като дадатъ всѣкъ тласъкъ чрезъ отглеждане на децата въ духа на християнскитѣ истини и морал чрезъ единъ скроменъ животъ то да отдѣли лукса и разврата

Tip. „PROGRESUL“ S. A. R.—Si

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Отговаря редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

БЪЛГАРСКИ ЕЗИКЪ.

Ив. Вазовъ

Езикъ свещенъ на моитѣ пѣди,
Езикъ на мжки, стонове вѣковни,
Езикъ на тая, дѣто ни роди
За срамове, за горести отровни!

Кой не те е ругалъ? И кой свирѣпъ
Не ти е далъ позорна си милувка?
Кой с'каль те не плесна и върху тебъ
Не залѣпи безстидна си заплювка?

Кой чужденецъ, в'устата съсъ пелинъ,
Те пощади отъ удари безчестни?
Вслуша ли се поне единъ, единъ
Въвъ твойтѣ тайни звукове небесни?

Разбра ли нѣкой, колко мжжество
И сила крий се в'твойтѣ рѣчи волни?
Какви въздишки, плачове, тегло
Ти дадоха тѣзъ ноти меланхолни?

Не! ти падна подъ бащиний позоръ,
Охуленъ, опетненъ съ думи кални:
И чуждитѣ, и нашитѣ въвъ хоръ
Отрекоха те, о езикъ страдални!...

Не си можалъ да въплотишъ въвъ тебъ
Създаньята на творческата мисъль;
И не за пѣсень гениятъ ти слѣпъ,-
За глупавъ шумъ те само билъ орисалъ!..

Туй слушамъ все, откакъ съмъ въ свѣта;
Все туй ругателство ужасно, модно,
Все тоя отзивъ, низка клевета,
Що слети всичко мило намъ и родно.

Да имахъ мощь срама ти бихъ вземалъ,
И той би станалъ мойто вдъхновене
И в'свѣтли звукове те бихъ предалъ
На идещето добро поколене!

Да имахъ мощь, обрисвахъ ти калта,
И в'твоя блѣсъкъ чистъ те бихъ показалъ;
И с'удара на твойта красота
Азъ хулницитѣ твои бихъ наказалъ!

СВ. КИРИЛЪ И МЕТОДИЙ

За напредъка на единъ народъ съмнено, голѣмо значение иматъ говитѣ качества. Ако хвърлимъ инъ погледъ върху миналото на ия народъ, ще забележимъ, че е билъ предприемчивъ и войнственъ. Съчетанието на тия две чества съставлява оная особеность, ято го различава отъ много други народи и го е заставила още еди 1.900 год. да се вдигне отъ рси земя съ по-благоприятни ловия за сжществуването си. За кава сждбата му е предопредѣла оная часть отъ Балкана, която й и до днесъ заема като народъ държава. Макаръ по произхождение да не е отъ чисто Славянска са, обаче отъ съприкосновението нея, той придоби и други добри чества. А славянитѣ бѣха известни като народъ младъ, трудолюбивъ, носливъ и енергиченъ неизкваренъ въ нравитѣ и ума, който ного по отъ рано бѣше заелъ тѣзи вста. Обаче по силата на историческитѣ обстоятелства той бѣ принуденъ да се подчини на грубата изическа сила и да заживѣе съ лгаритѣ, като единъ и сжщъ народъ. При все това, тоя животъ не билъ тъй да се каже съзнателенъ, културенъ, защото той е нѣмалъ писменость и не е билъ просвѣтенъ. Нашитѣ дѣди сж писали *рабушъ*, или пъкъ български думи съ гръцки букви. А това не беше достатъчно да обезпечи неговото бждаще.

И ето въ тоя моментъ всредъ го се издигнаха св. братя Кирилъ Методий, паметьта на които ние ствуваме на 11 (24) Май. Да, лично е да почетемъ съ химни тържества тия велики свѣтила, които, като просвѣтиха нашия народъ съ истинитѣ на Христовата вѣра, стъкмиха *азбуката* и му създадоха писменость. Съ това тѣ засвидѣтелствуваха, че освенъ грубата физическа сила въ нашия народъ има залежи и на духовна мощь, че той не е лишенъ отъ своя гений и че е достоенъ да се вреди въ веригата на културнитѣ народи и да заживѣе самостоятеленъ, стопански и културенъ животъ.

Кирилъ, който поради високата наука бѣше нареченъ още и философъ, е знаялъ че единъ народъ за да живѣе добре и дълго, трѣбва да положи за основа на живота си *учението*. И само безграничната любовь къмъ своя народъ можа да го подготви къмъ такъвъ единъ подвигъ. Дѣйствително, това е единъ грандиозенъ трудъ, какъвто рѣдко се срѣща, трудъ който е направилъ цѣлъ превратъ въ сждбата не само на нашия народъ, но и на другитѣ славянски племена. Това е още едно доказателство, че Кирилъ, който е ималъ за сътрудникъ по стария си братъ св. Методия не сж били Гърци, както се домогватъ да докажатъ нѣкои историци. Единъ гръкъ, отъ съвременната тогава Византия, колкото и високохуманенъ и чуждъ на националнитѣ честолюбия и да е билъ все пакъ никога нѣмаше да положи такъвъ трудъ за единъ несимпатиченъ може би за гърцитѣ народъ. При това тѣ не сж имали име Лъвъ, съ каквото се именувалъ бащата на св. братя. Пъкъ найподиръ, и самитѣ тѣхни имена *Цергота и Страхота* сж били славянски имена.

И дѣйствително имаше основание да се предявяватъ такива претенции, може би не само отъ гърцитѣ, защото писменостьта която създадоха св. братя осуети не само тѣхнитѣ мечти, но и онія на Римския папа. Папитѣ тогава бѣха и свѣтски господари, а латинското духовенство органа, чрѣзъ който тѣ се домогваха да подчинатъ на себе си българския народъ духовно. И едните и другите упражняваха голѣмо влияние, което би било сждбоносно за него, ако той нѣмаше писмо, ако не би ималъ своя национална култура и ако не бѣше просвѣтенъ съ християнскитѣ истини въ духа на православието. Въ тоя случай помогна и българския царь Борисъ, паметьта на когото се празднува на 2 (15). По тоя начанъ се тури здрава основа на нашата национална самобитность и ние, дѣто и да живѣемъ, можемъ да говоримъ и работимъ за понататъшното наше културно развитие и напредъкъ като не забравяме завѣта на св. Кирилъ и Методи за миръ и единомислие помежду насъ.

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

Новия законъ за лозята

Обнародванъ въ Д. В. No. 96 отъ 22 Априлъ т. г.

Съ цель да ограничи посаждането на нови лозя и съ това да подобри положението на лозаритѣ и на народното лозарско стопанство законодателнитѣ тѣла гласуваха въ миналата сесия, новъ законъ за лозята.

Дали ограниченията и мѣркитѣ предвидени въ тоя законъ, ще се укажатъ полезни за лозарството, това бждащето ще покаже.

Понеже законътъ предвижда извѣстни задължения, както за тия които ще садятъ нови лозя, така и за онія които притежаватъ стари такива и тъй като той влезе вечъ въ сила, даваме по долу главнитѣ му членове и постановления, отнасящи се до нашитѣ лозари.

Чл. 1. Въ течение на 5 години отъ обнародването на настоящия законъ въ държавния вестникъ, всѣко ново посаждане на лозя, подпълване, преправяне и пресаждане, ще става само възъ основа на разрѣшение дадено отъ министерството на Земледѣлието и Държавнитѣ Имоти—Дирекция лозарска.

Чл 2. Освенъ сжществующитѣ данъци, съ които сж обременени сегашнитѣ лозя, за всѣко новопосадено лозе, направено съ разрѣшение отъ министерството съгласно чл. 1, ще се плаща единъ годишенъ данъкъ отъ 50.000 лей на хектаръ или части отъ хектара.

За сжществующ. лозя, насадени съ прѣко-плодни хибриди както и лозовитѣ плантации въ състава на които има надъ 40 на сто лози отъ такива хибриди, освенъ обикновеннитѣ данъци, ще се плаща и една годишна такса отъ 1.000 лей на хектаръ: частитѣ отъ хектара се смѣтатъ пропорционално.

Чл. 3. Не подлежатъ на таксата предвидена въ чл. 2:

а) Подпълванията съ процентъ до 25 на сто;

б) Плантациитѣ до 2.500 к. м. въ домашнитѣ градини;

в) Преправянето или замѣнянето на досегашнитѣ лозови плантации извършени върху сжщата земя. Не позволено е подпълването, преправянето и заменянето съ прѣко-плодни хибриди, чието употрѣбление е забранено подъ какъвто и да било предлогъ.

г) Новитѣ засаждания, направени презъ пролѣтьта на 1932 г. до 31 май.

Въ 30 дневенъ срокъ отъ обнародването на настоящия законъ въ дър. в. собственицитѣ сж длъжни да деклариратъ въ земледѣлската камара реголването си пространство.

Установяването ще става отъ земледѣлскитѣ органи на министерството или окржга.

Чл. 4. Въ 3 месеченъ срокъ отъ обнародването на настоящия законъ въ д. в. всѣки собственикъ или лозарь е длъженъ да подаде писменна декларация въ съответното общ. управление, въ която да покаже:

а) Името, презимето и мѣстожителството на собственика;

б) Мѣстността кждето се намира лозето и сжседитѣ му;

в) Засѣтото пространство съ лози;

г) Видътъ на посѣтитѣ лози (облагородени, мѣстни или прѣко плодни хибриди).

д) Възрастьта на лозето;

е) Процента на загубитѣ (липсата)

ж) Подписътъ на собственика или лозаря декларантъ.

За даннитѣ, предвидени въ ал. *д* и *е* се допуска единъ процентъ отъ 10 на сто въ плюсъ или минусъ.

Чл. 6 Недекларираното въ срока или несжвестното показване на сведенията предвидени въ чл. 4 се считатъ като пълно недекларирание и се наказватъ съ глоба отъ 1000 до 10.000 лей, а сжщо и съ лишаване отъ правата предвидени въ чл. 3.

Чл. 7. Подпълванията, препрaвкитѣ, възпроизвежданията или посажданията на нови лозя, предвидени въ чл. 3, трѣбва да става само съ видоветѣ, разрешени отъ министерството.

За тая цѣль Министерството на Земледѣлието и Държавнитѣ Имоти ще публикува ежегодно списъкъ на видоветѣ позволени за отглеждане, които ще се отглеждатъ съгласно предписанията на правилника.

Чл. 8. Нарушителитѣ на чл. 1 ще се наказватъ съ глоба отъ 10.000 за всѣки хектаръ или часть отъ него засѣти безъ разрешение.

Новопосаденото лозе остава подчинено на разпорежданията на чк. 2 и т. н.

Чл. 9. Нарушителитѣ на чл. 7 ще се наказватъ съ глоба отъ 5—25 лей за всѣка пръчка и т. н.

Чл. 10. Вината, шарата и всички видове мѣстни спиртни напитки не могатъ да носятъ наименование отговарящо на мѣстността или районътъ, освенъ ако произхождатъ отъ тѣхъ и то ако съдържатъ съответнитѣ съставни елементи, въ размѣритѣ опредѣлени отъ М. на З. и Д. И въ правилника за прилагането на настоящия законъ.

Собственицитѣ, чиито произведения отговарятъ на тия условия могатъ да поискатъ — съобразявайки се съ правилата които ще се опредѣлятъ въ правилника за прилагането на тоя законъ — зарегистрирането на мѣстността отъ която произхождатъ произведенията имъ въ респективния окржженъ сждъ.

Чл. 11. Вносътъ на вина, шара и каквито и да е чужди спиртни напитки немонополизирани не може да става освенъ съ разрешение отъ М. на З. и Д. И. и то само на тия произведения които иматъ установени мѣстонаименования въ износната страна.

Формалноститѣ по издаване на тия разрешения ще се установятъ отъ правилника за прилагане на настоящия законъ.

Чл. 14. Наказватъ се съ глоба отъ 10.000—100.000 лей и съ конфискация на стокитѣ, тия които внесатъ безъ разрешението предвидено въ чл. 11 както и тия които съзнателно пущатъ въ обръщение вино, шара и всѣкакъвъ видъ спиртни напитки или каквито и да било други винени или плодови произведения, мѣстни или чужди, съ мѣстопроизхождение което не произлиза отъ мѣстността, подгористо районътъ — или отъ съответнитѣ сортове. Съ сжщата глоба ще се наказватъ и производителитѣ или доставчицитѣ на облагородени лози, които доставятъ такива отъ други видове или подложки, освенъ посочени въ фактуритѣ.

Чл. 15. Органитѣ за уст[ро]ване и контролъ, иматъ пр[а]во инспектиратъ всички видове [н]плантации.

Тия които препятствуватъ органитѣ споменати въ чл. 1[5] изпълнението на тѣхнитѣ [за]иости, ще се наказватъ съ [гл]оба отъ 1.000—5.000 лей.

Следватъ членове които о[пр]ледятъ начинътъ за установяване нарушенията, съобщаването на [на]рушителнитѣ протоколи, об[ж]алването имъ и компетентнитѣ [съ]дилища.

И. Божановъ

Строителна и стопанска политика на Силистренската градска община

продължение

Техническата комисия при окончателното приемане на кадастралния планъ на града, констатира едно опущение въ поемнитѣ условия, което се отразява пакостно за бждащето благоустройство на града, а имено че въ тия поемни условия по отношение на нивелацията е казано да се отбелѣзва нивелацията на масивнитѣ постройки на уличнитѣ регулационни линии. Точния текстъ на тая редакция нѣмамъ на ржка и за това немога да я предамъ въ точность. Но тя има следното значение: на много мѣста въ града, особенно въ новопрокаранитѣ улици на града, следъ освобождението на България терена на улицитѣ е издигнатъ надъ дворищата. При топение на снѣга или при голѣмъ валежъ къмъ Чаталъ-Кула, всичката вода отъ улицитѣ се изтича въ дворищата и много дворища, кжщи и ма[га]зини се наводняватъ. Въ годината [по]жти при приливъ на водит[е] Чаталъ-Кула, често ще видите [ко]жарната команда съ цѣлия с[и]пажъ да тича да спасява от[ъ] воднение, известни постройки [и] квартали. Както казахъ това[ва]ние се съгледа чакъ при окончат[е]лното приемане на кадастралния [пл]ан. Предприемача по кадастралния [пл]анъ бѣ привършилъ работата си [и] по поемнитѣ условия и немо[же] да се застави да извърши до[пъ]нително и тая работа и за [то]ва техническата комисия по при[ем]ане на плана отбеляза това въ [пр]отоколния протоколъ, като за[да]де градската община, да преработ[и] нивелационния планъ на града [т]ъй нивелира и самитѣ дворища и [по]бждащитѣ строежи да се съ[об]разява дава точно новия нивелацио[нен]

ИЗПИТЪ.

Ив. Вазовъ

Черкова пусна, и народътъ занавлиза въ училището както е обичаятъ, да види годишнитѣ успѣхи на ученицитѣ. Прекрасни вѣнци украсяваха вратитѣ, проворцитѣ и катедрата; а образътъ на св. Кирила и Методия поглеждаше изъ великолѣпно кржжило отъ трендафили и росни цвѣтя и клончета отъ ела и чемширъ. Скоро предните чинове се запълниха отъ ученичкитѣ, а всичко останало мѣсто — отъ публиката, по-предните хора отъ която стояха напредъ, а нѣкои даже на столове. Между тѣхъ нѣкои наши познайници. Но оставаха още нѣколко стола за бждещи отлични посѣтители.

Рада свѣнливо нареждаше ученичкитѣ на чиноветѣ и имъ даваше низко нѣкакви наставления. Миловидното ѝ лице, сживѣло отъ вълнение по причина на тържествения часъ, и осѣтено отъ голѣми влажни очи, ставаше обаятелно прелестно. Прозрачни розови облачета играяха по бузитѣ ѝ, та издаваха трептенето на стидливата ѝ душа. Рада чувствуваше, че стотина любопитни погледи падатъ сега върху нея, и ней ставаше неловко, тя губѣше самообладание. Но щомъ главната учителка захвана речьта си и привлѣче възъ себе вниманието, Рада стана по-леко, по ясно на душата, и тя хвърли по-смѣлъ погледъ около си и отпреде. Тя забелѣжи съ радость отсжтствието на Кирияка Стефчовъ. Мжжеството ѝ се повърна.

Речьта се свърши при тържествена тишина (тогава още не бѣше въведенъ обичаятъ на ржкоплѣскането). Изпитътъ се започна отъ първия класъ по програмата. Добродушното и спокойно лице на главния учитель, Климента и благата му речь вдъхваха самоувѣреность у дѣвойчетата. Рада съ напрегнато внимание следеше за отговоритѣ имъ, и тѣхнитѣ случайни запинания се отзоваха болезнено върху чертитѣ на лицето ѝ. Тия звънливи и ясни гласчета, тия мънички розови устица, които привличаха цѣлувки, решаваха сждбата ѝ. Тя ги заливаше съ свѣтлия си погледъ, тя ги одобряваше съ небесна усмивка и туряше цѣлата си душа на тѣхнитѣ трепетни устни.

Въ тоя мигъ навалякътъ при вратата се разтика и даде пжть на двама закъснѣли посетители, които седнаха тихо на свободнитѣ столове. Тогава Рада погледна и ги видѣ. Единиятъ, по-старияътъ, бѣше настоятельтъ — чорбаджи Мичо, а другиятъ — Кириякъ Стефчовъ. Неволна тънка блѣдность покри лицето ѝ. Но тя се постара да не вижда тоя неприятенъ човѣкъ, който я смущаваше и плашеше.

Кириякъ Стефчовъ размѣни нѣколко поздравления съ глава, безъ да се здрависа, обаче, съ Соколова, съсѣда си, който го не погледна; кръстоса си крака и взе да гледа намусено — високомѣрно. Той слушаше равсѣяно, а повече гледаше къмъ купа, дѣто стоеше Лалка Йорданова. Веднажъ и дважъ само той измѣри отъ глава до крака Рада строго и небрѣжително. На лицето му се изображаваше душевна сухость и жестокосърдие. Той туряше често подъ носа си стрькче карамфилъ и послѣ пакъ гледаше на[ко]ва и безстрастно. Учитель се обърна [къ]мъ книжката къмъ Михалаки Алаф[ад]жата. Михалаки отклони и каза, [че] ще изпитва по френски. Учите[ля] се извърна надѣсно и повтори [по]каната на Стефчова. Той при[ве]ли помѣсти стола си по-напрѣдъ.

Едно глухо шушукане изъ ты[ла]та. Всички устремиха погледъ [къ]мъ Кириака. Предметътъ, по ко[й]то изпитваха, бѣше българска исто[ри]я, кратката. Стефчовъ остави кни[га]та на масата, потърка се между [ве]жди та и ухото, като да разбуди [па]мѣтьта си, па зададе високо единъ въпр[ос]. Дѣвойчето мълчеше. Тоя студ[ен] неприветенъ погледъ проникна [въ]като мразъ въ детската душа. [Ра]да се смути и нито помнеше, ка[къ]въ бѣ въпросътъ. То погледна ж[ал]ко Рада, като че просеше помо[щ]. Стефчовъ му повтори въпроса. [Но] мълчание.

— Да си иде, каза той сух[о] учителката, — извикайте друга.

Излезе друго момиче. Зададе [ли] се въпросъ. То чу, но го не р[а]збра и остана безмълвно. Безмълвна

планъ. Общината трѣбваше да изработва нови поемни условия и нови държни книжа и да отдава на предприемача доизработване на нивелационния планъ.

Това щеше да продължи 9—10 месеца, а може и година. Тогавашния градски инжинеръ Г. Хасклеръ заяви тържествено, че той ще изработи тоя планъ даромъ, речено и свършено още на следующия день той се залови на работа. До което напущане, 4 Априлъ 1912 г. плана бѣше на привършване, но какво стана по нататъкъ съ тоя планъ нищо не се знае въ общината. При сегашното ми повръщане въ общината като помощникъ кметъ подирихъ тоя планъ, но не се указа никаква следа отъ него, нито исходящи № отъ който да се вижда, че е изпратенъ въ Министерството на Благоустройството за утвърждение. При случайното заминаване на г. Станеску—секретаря на общината за София, дадоха му се всички рекомандации да подири тоя планъ, обаче и тамъ не се указа нищо. Преди години е билъ командированъ град. Инжинеръ Каргеоргиевъ по други работи, но вѣрвамъ нито презъ умътъ му не е минало да подири тоя планъ—навѣрно той и днесъ не чувствува тая нужда? Липсата на такъвъ планъ има катастрофално значение за градътъ ни и не ще мине много време когато общината ще бѫде повикана да отговаря за грѣшкитѣ на техническата власть. Нека се помни добре, че техническото отдѣление при градската община днесъ, неможе да даде нивелация на новитѣ постройки и утрѣ когато ще се изработи единъ общъ нивелационенъ планъ, много отъ тия постройки или ще останатъ подъ нивото на улицата и следователно увлажнени и непригодни за животъ, или ще увиснатъ въ въздуха, заливани отъ поройнитѣ води и разрушени до основитѣ. Такива примери имаме вече твърде много. Идете въ покрайнитѣ квартали и вижте какви спретнати постройки сж поставени на различни нивелации, едни отъ които всѣка година се давятъ, а други вече увиснали въ въздуха. Това е престѫпно отъ страна на град. техническа власть. Тая липса трѣбва да се попълни—нивелационния планъ на града, заедно съ предградията, трѣбва да се изработи и утвърди отъ Сервичулъ супериорътехникъ, а до тогава строителитѣ на масивни постройки трѣбва да искатъ официално нивелационата кота на бѫдащата имъ постройка. Въ горнята смисълъ има решение на тогавашния съветъ и за да се планира околностьта.

Следъ окончателното приемане на кадастралния планъ, общ. управление веднага ангажира на работа техническия персоналъ на предприемача, постави ги на работа да се планоснематъ предградията (околноститѣ) на града, начиная отъ р. Дунавъ на старата ромънска граница и по продължение на самата граница до задъ втори километъръ по шосето Силистра-Бей-Бунаръ. Отъ тамъ задъ зданията на Генчо Койчевъ, задъ новитѣ казарми, презъ Акарджето, Инжили-кьошкъ, Кючукъ мустафа до Папазъ чешмеси и отъ тамъ на северъ права линия до р. Дунавъ. Тия пунктове да се прерѣжатъ съ една алея отъ 24 м. широка за Автомобилни и велосипедни надбегвания и за праздниченъ отдихъ на измореното гражданство. Отъ тая тъй да кажа алейна променада, да се спуснатъ перпендикулярно къмъ града и р. Дунавъ улично регулационни линии, да се приготви дворната регулация и тоя планъ да се присъедини къмъ общия градски кадастраленъ планъ и и да съставлява едно цѣло и нераздѣлно.

Всички тия пространства се снеха, нанесоха се на картонъ, наетия технически персоналъ се уволни и остана градския инжинеръ да изтегли регулационитѣ линии и да го изпрати на утвърждение. Какво стана? при новата ми справка намирамъ тия планове на картонъ и нищо повече, а самитѣ тия мѣстности заселени и застроени най-безразборно. Въ кварталитѣ около Назифъ Сюлюманъ, циганската, махала, задъ турскитѣ гробища ,подъ Кючюкъ-Мустафа, живѣятъ хиляди жители, застроени единъ върху други, безъ пѫтища за обслужване безъ осветление, безъ водопроводи, безъ канали за отвождане на нечистотиитѣ, безъ санитаренъ и полицейски надзоръ, цѣла строителна анархия за изправлението на която потомството ще трѣбва да плаща милиони. Отъ градския инжинеръ много пѫти искахъ да узная кой е виновния за тая анархия? Отговора бѣше винаги, че това е станало по нареждане отъ неговото началство което, се е месило и което при подобни случай винаги само е решавало чисто технически въпроси, безъ неговото знание. Времето оправда неговото твърдение, когато единъ день се туря въ съвета на дневенъ редъ въпроса да се изискваха за въ бѫдаще разрешения за строежи вънъ отъ града или не? Смѣтахъ че съмъ силенъ по тая материя и съвета ще ме послуша да не вършимъ глупости, но съмъ се лъгалъ. Следъ моитѣ обяснения подложенъ въпроса на гласуване съвѣта реши вънъ отъ черитѣ на стария градъ да не се иска никакво разрешение за строежъ. Моето мнение пропадна строителната анархия на инжинера Каргеоргиевъ и неговитѣ сътрудници се оправда веднажъ за винаги. Нѣма вече другъ виновенъ освенъ самия Националъ-цараниски общ. съветъ, който вмѣсто да подири смѣтка и иска отговорность на своитѣ предшественици, оправда тѣхнитѣ дѣйствия.

Следъ всичко това, нека знае сега гражданството, че въ такъвъ потъналъ въ мизерии градъ, застроенъ съ колиби и бараки, безъ всички ония изисквания на техниката, никой капиталистъ нѣма да дойде да си хвърли капиталитѣ тукъ и до когато градътъ не се модернизира, никаква индустрия, занаятъ или каква да е промишленость нѣма да се зароди тукъ. Обратното всички мѣстни граждани, които щастието имъ помогне и спечелятъ малко бѣли пари за черни дни, се изселватъ и отиватъ да живѣятъ, въ мѣста благоустроени, а тукъ оставатъ само сиромаситѣ и за това Силистра е осждена на вѣчни врѣмена да бѫде единъ сиромашки градъ средъ една такава богата и плодородна околность. Отъ тия квартали иде всичко зло. Гражданството не надниква да види какво има тамъ? но и азъ немога да кажа всичко каквото е. Тамъ витае единъ зълъ духъ

и цѣлата публика, която все да изпитва мжчително чувство. Дѣвойчето стоеше като заковано, но очичкитѣ му се налѣха съ сълзи стадалчески, които не смѣяха да се поронятъ. То се насили пакъ да отговори нѣщо, вдъхна се мжчително, па замлъкна. Стефчовъ погледна ледено Рада и извѣсти:

— Доста небрежно е преподавано. Повикайте друга ученичка. Рада съ глухъ гласъ произнесе едно име.

Третата ученичка отговори съвсемъ друго: тя не разбра питането. Като видѣ въ погледа на Стефчова неодобрение, тя се възчуди, па се обърна безнадѣждно наоколо си. Стефчовъ ѝ зададе другъ въпросъ. Тоя пѫть момиченцето нищо не отговори. Смущението затжпи погледа му, безъ кръвь останалитѣ му устни затрепераха, и то изведнажъ изплака съ гласъ и бѣга та се скри при майка си. Всички чувствуваха мжка и товаръ на душата. Майкитѣ, чиито дъщери не бѣха още изкарвани, въ недоумение и уплашени гледаха напредъ. Всѣка трепереше отъ страхъ да не чуе името на своето дете.

Рада стоеше като тресната. Капка кръвь не бѣше останала въ лицето ѝ; мжченически тръпки подръпваха блѣднитѣ ѝ бузи; по челото ѝ, дѣто одеве се четѣха толкова деликатни смущения, нѣколко едри капки поть избиха и измокриха скулуфитѣ ѝ. Тя не смѣеше да вдигне очи. Чинеше ѝ се, че потъва въ земята. Нѣщо я душеше въ гърдитѣ, искаше ѝ се да заплаче съ гласъ и едвамъ се удържаше.

Обществото, не въ сила да издържа това напрегнато състояние подълго, зашумѣ безпокойно. Зрителитѣ, слисани, се поглеждаха, като че се питаха: каква е тая работа? Всѣки искаше да излѣзе изъ това мжчително положение. Само по тържествуещето лице на Стефчова бѣше изписано задоволство. Шумътъ, ропотътъ растеше. Ненадейно се възцари гробна тишина и всички погледи се устремиха напредъ. Изъ публиката излѣзе Бойчо Огняновъ, който досега потуленъ, и като се обърна къмъ Стефчова, каза твърдо:—Господине, нѣмаше честь да ви зная, но извинете. Вашитѣ въпроси, неясни и отвлечени, биха затруднили и ученици отъ V класъ . . . Пожалете тия неопитни дѣца . . .

Па като се обърна къмъ Рада, попита:

— Госпожице, позволявате ли?

И, като бѣше правъ, попроси да извикатъ едно отъ питанитѣ вече дѣвойчета.

Общо облекчение се почувствува. Съчувственъ и одобрителенъ шумъ посрещна постжпката на Огнянова. Въ единъ мигъ той прикова всички погледи, спечели всички симпатии. Благородното му лице, облѣно съ страдалческа блѣдность и освѣтено отъ единъ мжжественъ и енергически погледъ, подкупваше непобедимо сърцата. Лицата на зрителитѣ се изясниха, гърдитѣ свободно си издъхнаха. Всѣки виждаше, че Огняновъ владѣе положението. И бѣше доволенъ.

Огняновъ попита момичето простичко сжщото нѣщо, което го пита и Стефчовъ. То отговори сега. Майкитѣ въздъхнаха и пратиха благодарни погледи на чужденеца. Името му, ново и странно, обикаляше по всички уста и се запечатваше въ сърцата.

Повикаха друго дѣвойче. И то отговори удовлетворително споредъ възрастьта си.

Тогава всички тия дѣца, изпоплашени до подивяване одевѣ, устремиха приятелски погледи къмъ Огнянова. Духътъ се повдигна на всички; тѣ се препираха, коя да излѣзе по напредъ да се разговаря съ добрия този човѣкъ, когото вече обичаха.

Рада отъ едно прехласване мина на друго. — Очудена, трогната до сълзи, изненадана, тя гледаше съ благодарность тоя великодушенъ човѣкъ, който ѝ дойде на помощь въ такава тежка минута. Пръвъ пѫть тя срещаше, и то у единъ непознатъ, топло и братско участие. Огняновъ сега стоеше прѣдъ нея като ангелъ хранитель нейнъ! Той стжпка Стефчова като червей. Тя тържествуваше, тя порастна пакъ, тя погледна гордо и щастливо, и навсѣкждe срещна съчувствени погледи. Сърцето ѝ се налѣ съ признателно вълнение, а очитѣ—съ сълзи....

На третьото момиче Огняновъ зададе такъвъ въпросъ.

на мизерията, на мракобесие. Това което мога да кажа е, че отъ тамъ се пренася въ града: скарлатината, вариолата, дифтерита и всички епидемически болести и главно по богаташкитѣ кжщи, гдѣто беднитѣ жители отъ тия квартали отиватъ да прислужватъ. И всички тия незгоди се създадоха отъ общинскитѣ управници.

Презъ време на Националъ-цараниститѣ се употрѣбиха всички усилия да се павира Дунавския булевардъ, начиная отъ Тутраканската бариера до житното тържище. Сумитѣ бѣха готови, кредита гласуванъ отъ тогавашния окр. съветъ, който заслужва една похвала, но сега узнавамъ, че това мѣроприятие е осуетено. Това цѣлото продължение е пълно съ гноища и локви които се испаряватъ прѣзъ цѣлото лѣто, и развалениа въздухъ трови гражданството. Самия теренъ по цѣлото си продължение е непроходимъ нито зиме нито лѣте. Общината е вече убедняла и безъ помощьта на окр. съветъ, Държавата и безъ материалнитѣ жертви на гражданството ще остане да тъне въ мизерия.

Следва

ДОКТОРЪ

Н. ВАСИЛЕВЪ

(Шапкаджиевъ)

преместенъ въ улица Трансилвания жгълъ съ улица Таке Ионеску до Българското основно училище, продължава да преглежда болни както и по-рано.

Събитията въ Франция

По нѣмане на мѣсто не можахме да съобщимъ въ миналия брой важнитѣ събития, които станаха въ последно време въ Франция.

Изборитѣ за камарата

На 1 май когато стана първото гласоподаване, бидоха избрани само 244 народни представители. За повече отъ половината мѣста обаче биде обявенъ балотажъ и втория изборъ се произведе на 8 май.

Окончателнитѣ резултати сж следнитѣ: консерватори—5 (срещу 8 въ последнитѣ избори); републиканско демократически съюзъ—76 (срещу 90); независими републиканци—28 (срещу 26); демократи популисти—16 (срещу 19); леви републиканци—72 (101); независими радикали—61 (90); радикалъ социалисти 156 (109); независими социалисти и републикански социалисти—36 (32); обединеии социалисти—129 (112); социалисти комунисти—11; комунисти—12 (срещу 21).

За една ясна представа за положението въ французския парламентъ, всички партии и политически групировки могатъ да бждатъ съединени въ три голѣми подраздѣления: дѣсница, центъръ и лѣвица. Това подраздѣление съответствува действително на идеологии, споредъ които тѣ се водятъ въ своя парламентаренъ животъ.

Въ дѣсницата сж събрани всичка ония, чиито идеали сж несъвмѣстими съ политическия режимъ, който почива върху принципитѣ на великата френска революция отъ 1789 г. Въ нея влизатъ свещеницитѣ, благородницитѣ, католицитѣ преданни на църквата, бѣдни подпомогнати отъ благородницитѣ, едрата капиталистическа буржуазия, националисти, роялисти и др. Групитѣ се наричатъ: демократически републикански съюзъ, независими републиканци, демократи популисти и др.

Центъра се състои отъ независими радикали и лѣви републиканци. Тия групировки сж за запазване на сегашния социаленъ строй въ рамкитѣ на републиката. Тѣ никога не сж съединени въ блокъ, защото едни клонятъ къмъ дѣсницата, а други къмъ лѣвицата и споредъ това и гласуватъ. Често пжти тия партии играятъ решителна роля при гласуването на важни въпроси въ парламента. Лѣвицата включва: радикалъ-социалисти, съединени социалисти и различни групировки наречени републикански социалисти. Всички партии на лѣвицата се наричатъ социалистически, обаче повечето нѣматъ нищо общо съ социалиститѣ. Въ Франция думата „социализъмъ“ има особено обаяние. Тамъ почти всички се наричатъ социалисти, никой не се нарича „консерваторъ“, ако и френскиятъ народъ да е по сжщество твърде консервативенъ, особено въ провинцията. Характерното за всички партии на лѣвицатае, че въ всички преобладава духътъ на френцузката революция, духъ антиклерикаленъ и демократиченъ. Тоя духъ владѣе менталитета и идеалогията на грамадното болшинство на френския народъ.

Отъ лѣвицата най силни сж радикалъ социалиститѣ предвождани отъ Ед. Ерио. Тая партия е най-типично френска. Състои се отъ дребни буржуа. Втората по сила тия сж „съединенитѣ социалис на чело на които стои Леонъ Бл Тая партия представлява истин социалистически марксизъмъ. О налитѣ групировки отъ лѣви се наричатъ републикански со листи на чело съ Пенльове. К лѣвитѣ партии спадатъ и кому титѣ, чиято крепостъ е Пари

Резултатитѣ отъ изборитѣ м май, показаха единъ слабъ тла на лѣво, но не даваха изглед една коренна промѣна въ със на камарата. Резултатитѣ на 8 обаче дадоха една неоспорима бѣда на лѣвицата и едно окон телно поражение за партиитѣ, то влизатъ въ коалицията на вителството Тардьо. Вследстви това правителството се намира въ оставка.

Досега въ Франция, за обр ване на правителство се е нал коалиция поне отъ два блока последнитѣ избори, обаче блок лѣвицата получава абсолютно шинство, 321 мандата отъ об число 705. За шефъ на новото вителство се сочи Ед. Ерио, теля на най силната група въ марата. Не се знае още въ комбинация ще се състави но правителство, обаче ясно е, неможе да стане безъ радик социалиститѣ.

Убийството на председателя на републиката

На 6 т. м. въ 5 ч. следъ об Председателя на републиката Г Думеръ е станалъ жертва на е атентатъ. Когато е отишелъ да крива една изложба на книги, ганизиранъ отъ френски писа

Покушението върху неговия вотъ е било извършено отъ е

— Райно, я ми кажи, при кой български царь българитѣ станаха християни, покръстиха се?

И той гледаше кротко и приятелски невиннитѣ очички, обърнати къмъ него, по които още стояха следи отъ сълзи.

Момиченцето помисли малко, помръдна си устнитѣ, па извика съ гласъ ясенъ, тънъкъ и ввънливъ като на чучулига, кога пѣе заранъ надъ въздуха.

— Българскиятъ царь Борисъ покръсти българитѣ!

— Много хубаво, браво, Райно ... кажи ми сега, кой изнамѣри българската азбука?

Тоя въпросъ позатрудни момичето. То попримигна, за да си докара на умъ отговора, вина да каже, но се спрѣ несамоувѣрено и готово да се смути.

Огняновъ му помогна: — нашето А, Б, Райно, кои го написа?

Детскиятъ погледъ светна. Райна подпрѣ голата си до лакъта ржчица, безъ да каже нѣщо. Тя показваше на Кирила и Методия, които благосклонно гледаха къмъ нея.

— Тъй, тъй, кузумъ, св. Кирилъ и Методий, издумаха нѣколко съюви гласа отъ преднитѣ столове.

— Да си жива, Райно! св. Кирилъ и Методий да ти помогнатъ и ти да станешъ царица, избърбори попъ Стаыре, трогнатъ.

— Браво, Райно, иди си, каза приветливо Огняновъ.

Райна сияеща и победоносна, припна къмъ майка си. Тя я прегърна, стисна я до гърдитѣ си и я обсипа съ безумни цѣлувки и сълзи.

Огняновъ се извърна къмъ учителя Климента и му повърна книгата.

— Господине, попитай и наша Сжбка, каза чорбаджи Мичо на Огнянова.

Едно живо, русокосо момиченце стоеше вече предъ него и го гледаше кротко въ очитѣ. Огняновъ помисли малко, па попита:

— Сжбке, кажи ми сега, кой царь освободи българитѣ отъ гръцко робство?

— Отъ турско робство освободи българитѣ .... Захвана момичето погрѣшно.

Мичо чорбаджи извика: — Сжбке, стой. Ти кажи, татковата, отъ гр цко робство царьтъ, дѣто го освободи, а то отъ турското има кой царь да ги избави.

Простодушното загатване на чорбаджи Мича извика сѣчувствена усмивка по много лица. Шепотъ и глухо кискане се разнесе изъ залата.

Сжбка извика ввънливо: — Отъ гръцко робство избави българитѣ царь Асѣнъ, а отъ турско робство ще ги избави царь Александъръ отъ Русия!

Тя злѣ разбра думитѣ на баща си.

Цѣлата зала утихна подиръ думитѣ на ученичката.

По много лица се изобрази недоумѣние и безпокойство. Машинално всички хвърлиха очи на Рада, която се зарумени и наведе смутено глава. Гърдитѣ ѝ се издигаха високо отъ вълнение. Нѣкои отъ тия погледи бѣха укоризнени, други — одобрителни. Но на всички бѣше неловко. Стефчовъ, досега потънълъ въ земята, издигна глава пакъ и изгледа победоносно. Всички знаяха близкитѣ му отношения съ бея и нежностьта му къмъ турцитѣ и искаха да прочетатъ нѣщо на лицето му. Общото съчу вие, тъй живо до преди малко Рада и Огоянова, сега охладѣ размѣси съ глухо неудоволст Стефчовитѣ привърженици злор и съ гласъ роптаяха, а благоскло тѣ къмъ учителката мълчаха. въ женската страна по-живо се явиха лагеритѣ. Хаджи Ров особено разярена отъ Стефчо засрамване по-напредъ, глед свирепо Рада и Огнянова и шум високо. Тя нарече даже послед „бунтовникъ“, безъ да мисли, преди нѣколко деня го разгласа за шпионинъ ... Имаше др които не по-малко дръзко се из ваха въ тѣхна полза. Кака Г даже викаше, че я чуха наоко

— Па какво сте такива втреп Бога ли разпна момичето? Каза правото! И азъ казвамъ, на, че Александри ще ни избави, не др

— Лудетино, мълчи мари, шу ше майка ѝ.

Сама Сжбка стоеше като поп на. Тя слушаше всѣки день баща си и гостето му тия нѣщ не разбираше, защо става

ски емигрантъ, който стрелялъ револверъ и го ранилъ много ко. На другия день на 7 т. пред-теля починалъ.

Атентатора е руски емигрантъ. е заявилъ че лично нѣмалъ що противъ председателя, обаче кдалъ, че Франция помага на сия. Той искалъ да накара Фран-да обяви война на Русия. Спо-ъ най-новитѣ сведения, атента-а изглежда да е члеаъ на ко-нистическата партия и таенъ а-тъ на Г. П. У.

Избирането на новъ председатель

Споредъ французската конституция, когато мѣстото на председатель на републиката остана вакантно, вследствие на смъртъ или на друга причина сената и камарата съединени пристжпватъ веднага къмъ избирането на новъ председатель. За тая цель, тѣ се събиратъ въ Версаилъ.

Избора е станалъ на 10 май. За новъ председатель на французската република е избранъ г. Албертъ Льобрьонъ, председателя на сената.

Националъ-социалистическото движение въ Германия

Предъ видъ на тревожнитѣ вести, ъ Германия, желаемъ да запознаемъ читателитѣ на вестника съ националъ-социалистическото движение въ Германия. което е причината днешното политическо положение тая страна.

Още въ 1930 г. при изборитѣ за рманския райхстагъ гласуваха едно ста внушително число избиратели националъ-социалиститѣ и тѣ ѣзоха като втора по сила партия парламента. Тоя неочакванъ ре-татъ предизвика смущение не мо въ Германия, но и вънъ отъ йнитѣ граници, а особено въ нция. Много видни личности ѣтаха това за особена опасность, руги пъкъ твърдѣха, че успѣха на ционалъ-социалиститѣ е преходенъ че тѣхното значение е надценено. ъ последствие се оказа, че неговозначение е много по-голѣмо отколкото се е мислѣло въ 1930 г. ного назидателни сж цифритѣ, ито показватъ гласоветѣ на наионалъ-социалиститѣ превъ последнитѣ две години. Така въ Прусия получили въ 1930—3.968.000, на Мартъ 1932 за председателскитѣ бори 6.830.000, а на 24 априлъ 008.000.

Значението на национавъ-социалистическото движение става ясно, като прочетемъ неговата програма, която се състои главно въ следнитѣ точки: Германия за германцитѣ, отчуждяване на цѣлото имущество на банковитѣ и борсови магнати, на източнитѣ евреи и на други забогатѣли отъ войната, които сж еднакво умразни на националъ-социалиститѣ, както и евреитѣ; превръщането на на всички голѣми банки въ държавни, разкжсването на версайлския договоръ, въвеждане на задължителната военна скужба за младежитѣ. Програмата е особена смѣсъ отъ воинственъ национализъмъ и грабежъ.

Въ Европа различни държави сж твърде изплашени отъ това възраждане на нѣмския национализъмъ, или както казватъ италиянскитѣ фашисти отъ „възраждането на нѣмската душа“. Франция и нейнитѣ съюзници не се тревожатъ отъ плановетѣ за очуждеване, които се намиратъ въ програмата, обаче откритото атакуване на версайлския договоръ и решението да „въоржжатъ наново Германия, о сериозно обезпокоило тия държави.

По въпроса въоржжението на Германия, победителитѣ отъ свѣтовната война сами сж създали една морална позиция на национализма, тъй като тѣ не сж изпълнили обещанието да прокаратъ общото разоржжение щомъ като Германия е разоржжена вечъ. Германцитѣ не биха могли да бждатъ обвинени въ нарушение на мирнитѣ договори. Самитѣ тия, които сж диктували версайлския договоръ, сж създали прецедентъ като сж нарушили едно отъ постановленията на тоя договоръ. Отдавна вечъ германскиятъ канцлеръ е изтъкналъ това много енергично: „Обещанията, че следъ наложеното разоржжение на Германия ще последва едно доброволно разоржжаване на другитѣ държави, до сега не е било осъществено. Много държави продължаватъ своето въоржжаване, като не зачитатъ договоритѣ и по тоя начинъ застрашаватъ сигурността и мира на свѣта. Това е едно непоносимо състояние“.

Френски държавници, а особено върлия противникъ на Германия Поанкаре, не обръщатъ внимание на тая страна на въпроса. Тѣхнитѣ тълкувания, когато се касае за различнитѣ договори между Франция и Германия, сж твърде едностранчиви. Ето защо германската младежъ се събира въ такъвъ голѣмъ брой около своя водитель Хитлеръ. Но окото Хитлера сж се събрали не само младежи, които се въодушевляватъ отъ громката риторика на водителитѣ. Твърде очебиющо е, че че и много възрастни хора напущатъ досегашнитѣ си партии и ставатъ последователи на Хитлера. Движението означава едно открито съпротивление срещу една истинска неправда. Това, което действува върху маситѣ намиращи се съ едно особено душевно състояния не е толкова грубата и неясна програма на националъ-социализма, колкото начина на действие. Въ непосредствения начинъ на действие безъ забикалки тѣ виждатъ най-ефикасното средство за да протестиратъ противъ измамата извършена отъ побѣдителя спрѣмо Германия, както и противъ безсилието на старитѣ партии, които не сж успѣли да запазятъ отечеството отъ чужда измама.

Безъ стопанската криза, която, върлува въ Германия, положението не би било толково опасно. Но безработицата е достигнала необикновени размѣри. Финансовото положение е тоже разклатено. Златото, егоистично и непатриотично, както винаги, напуща страната. До сега правителството на Брюнингъ се е задържало, обаче какво ще стане, ако то бжде свалено? Какво ще стане съ републиката?

Революцитѣ се предизвикватъ отъ стопански причини. Ако въ Германия би царувало благосъстояние, нито националъ-социализма, нито пъкъ комунизма не биха спечелили толкова привърженици. Но революционнитѣ партии могатъ съ право да сочатъ, че окаяното положение, въ което се намира тѣхното отечество е причинено отъ жестокостьта и несправедливостьта съ която сж приведени въ изпълнение Версайлския договоръ. И така отъ една вътрешна криза става една международна опасность.

следва

Изъ живота на българитѣ въ Букурещъ

Недѣля 15 май се отслужи въ българската църква въ Букурещъ молебенъ по случай именния день на Н. В. Българския Царь Борисъ III.

* * *

Недѣля 15 май се състоя годишното събрание на Българското Общество въ Букурещъ. Следъ изслушване на отчета се избра ново настоятелство.

Приятно ни е да съобщимъ, че между новоизбранитѣ фигурира и нашия съгражданинъ Г-нъ Стефанъ Пенковъ бившъ народенъ представитель.

...шукане.

Стефчовъ стана и се обърна къмъ редницитѣ столове:

— Господа, тука се пръскатъ революционни идеи противъ държавата на Негово Величество Султана. ъ не мога да остана тука и излизамъ.

Нечо Пиронковъ и трима-четворица още го последваха. Но Стефчовиятъ примеръ нѣма подражатели. Подиръ минутното стрѣскане вихъ, че работата не заслужва особено внимание. Едно дете, по невинность, казало нѣколко безмѣстни, но прави думи . . . та какво отъ това? Тишината се пакъ възстанови, заедно съ нея и първото съчувствие къмъ Огнянова, който приемаше отъ всѣкждe приятелски погледи. Той бѣше героятъ днесъ; той имаше за своя страна всички честни сърца всички майки.

Изпитътъ се продължи и свърши при пълно спокойствие. Ученичкитѣ изпѣха една пѣсень, и народътъ си заотиде доволенъ.

Изъ романа „Подъ игото“

Хр. Д. Брѣзицовъ

Съ благотворителна цель.

Нѣма по хуманни, благотворителни, пасифични и изобщо—по-благородни създания отъ актьоритѣ.

—Ба!—ще рекатъ нѣкои и тия нѣкои ще бждатъ на първо мѣсто актьори. — Хайде де!

Защото тѣ ще помислятъ, че ще имъ разправямъ за хуманность между актьоръ и актьоръ . .

Ни дума за това. Не защото я нѣма, а защото друга е темата на фейлетона ми.

Да пристжпя прочее къмъ темата си, като взема за примѣръ колегата Московскій.

Седи той въ стаята си и ту хвърля око на тетрадката съ ролята, ту върху смѣтката на хазайката и разни мисли се въртятъ въ главата му. Като напримѣръ, коя роля би изигралъ по добре: тая, що му предписва тетрадката или оная, що му повелява смѣтката. (Да се спусне съ куфара си превъ прозореца—казано, разбира се, между четири очи).

И ето: тропъ . . . тропъ.

—Влѣзъ!

Делегация.

Три жени съ очила, папки, чадъри. Госпожици или госпожи,—това ще чакаме да научимъ отъ тѣхъ самитѣ.

—Госпожица Иванова . . . Госпожица Стоянова . . . Госпожица Георгиева . . . представятъ се тѣ.

Московскій се кланя и казва на свой редъ, три пжти името си.

Почватъ речитѣ.

—Господинъ Московскій. Вие, който правите кръвьта на зрителя да замръзва въ жилитѣ . . .

—Или да се запалва като жарь, по мага другата.

—Като жарь . . — съгласява се първата и продължава:—Вие, жрецо въ храма на Мелпомена, генералъ въ изкуството, баща на театъра . . .

—Първосвещеникъ въ храма на Мелпомена . . . добавя третата.

—Това го казахъ, — пресича я първата, и продължава:

—Ние сме сигурни, убедени, и пакъ ще кажа: сигурни, че вие нѣма да откажете да вземете участие въ нашето благотворително утро въ полза на женитѣ-телефонистки. Вие който . . .

Следъ известно време става кръстосано ржкостискане и Московскій затваря вратата задъ тричленната делегация.

— — — — — — — — —

Московскій не е ялъ отъ три дни. Това не е преувеличение, нито апелъ

Езикъ и народъ

. . . . „Съ тебъ и на чужбина
Скърбя и радвамъ се съсъ своята Родина.
. . . . Мой роденъ край си ми . . . . .
Кирилъ Христовъ

*

„Въ начало бѣ слово“
Иоанъ

„Въ начало бѣ слово“ . . . почва евангелистътъ.

Да, въ началото на всѣки съзнателенъ животъ е огнското слово; че какъвъ другъ епитетъ може да се даде на тази сила, която оварява съ яркитѣ си лъчи и мрачнитѣ предвѣчни бездни на човѣшката душа и дръзко полѣтѣлигѣ къмъ идеала устреми.

Словото освобождава отъ хищнитѣ лапи на мрака и на безсъзнанието всѣко проявление на живота.

*

„Народитѣ сж форми, въ които се развива човѣчеството.
Т. Г. Масарикъ

Тежко на този, който, устременъ къмъ постигането на повисшето, отрича свършено вече постигнатото; той реже клонътъ, на който седи.

Никой нѣма, основание да отрича националното съзнание, искайки да възцари общочовѣшкото.

„Иска ли нѣкой да обича човѣчеството, той трѣбва да обича своя народъ“. Този, който не може да се почувствува като членъ на едно малко семейство, каквото е народътъ, той не е достоенъ да бжде членъ на тази велика фамилия — **човѣчеството**

*

„Духътъ не създава езика, но се създава въ езика и съ езика“.

Народъ има тамъ дето има слово, съ което известно число хора мислятъ, чувствуватъ и се сношаватъ помежду си.

Единъ народъ не загива като такъвъ, щомъ пази упорито евика си.

„Езикътъ е самия духъ въ най-чистата си проява“.

*

Кирилъ и Методий . . . творци на българския народъ . . .

Въ момента, когато византийската култура протѣгаше хищно лапи да погълне нашето племе, което нѣмаше още установенъ общоговоримъ езикъ, отъ далечна Моравия идватъ окжсани и прашни ученицитѣ на светитѣ апостоли Кирилъ и Методий и възвестяватъ словото Божие чрезъ книги, написани на чистъ български езикъ и освежаватъ пеленачето, което се задушаваше.

И оформи се българската речь, и роди се българската писменость.

Единъ народъ се роди.

Прикопанъ

Какъ говоримъ

Казватъ, че презъ време на една екскурзия въ България, каквито ставаха често до миналата година единъ б жи човѣкъ, като видѣлъ хубавия градъ Русе, съ високи здания, прави улици, хубава градина, пожѣлъ му се да си купи нѣкои картички —снимки изъ града. Влѣзълъ въ една будка и най-спокойно помолилъ продавача да му покаже нѣкои „ведери“ отъ Русе, за да си има за споменъ.

Продавача се изгледалъ и като не разбралъ за какво става дума, казалъ му, че сж се свършили. Нашиятъ българинъ забелѣзалъ, обаче картичкитѣ, които му трѣбвали и ги посочилъ. Тогава продавача разбралъ какво му искатъ и му казалъ че това сж изгледи, а не . . . това, което той искалъ. Разбира се, нашия българинъ си спомнилъ, че така се наричали тѣ по български и му обяснилъ, че употрѣбилъ една ромънска дума, защото тѣй сме били свикнали въ Силистра.

Безъ да отдаваме значение на начина по който говоримъ, ние повече или помалко забелѣзваме, вмъкваме въ говора си ромънски думи. Твърде много сме заети, много сж важни нашитѣ работи, много сж интереситѣ ни, за да имаме време да мислимъ и за говора си.

Наистина, въ училище сме учили, че не бива да се употрѣбяватъ чужди думи, тогава, когато има на български дума, която да изразява сжщото понятие, учили сме че не бива „да си забравяме езика“, но излѣзли отъ тамъ и започнали веднажъ дивото хоро на живота и кипенето по учреждения, разговоритѣ, отъ които зависи насжщнятъ ни, насъ престава да ни интересува какъ говоримъ и какъ трѣбва да говоримъ —достатъчно е да бждемъ разбрани. „*Чертификатъ* отъ *примѣрията*“, (вмѣсто „удостовѣрение отъ общината“).

„Да отидемъ на *кофетарията* и да изядемъ по една *жнгецата*“ толкова много примѣри за липса на с во, чувство и съзнание! На това сж явления, които мжчи гатъ да се избегнатъ, защото лесно се влияе върху езика и волно влизатъ въ речника на дицитѣ. Но ако наблюдаваме по матално ще забелѣжимъ, че х въ чиито бързоговорящи уста ратъ мѣсто тия думи и изрази, бикновенно хора, които лошо деятъ и ромънския езикъ и ромънецъ при първата изрече ма би га позналъ, че сж бълг

Усвоили нѣкои по-изразн ромънски фрази и повърхн научили ромънски езикъ, кога ворятъ български, тѣ *прев отъ ромънски.*

Българи, учете основно ромъ езикъ, езика на страната въ жив ѣ е т е, но не примѣ въ родната си речь чужди пазете чистъ езика на Кар Методия, на Паисия и на Вазо

Кървави събития въ Индия

Въ града Бомбай продължи отъ нѣколко дена кървави сра между мюсюлмани и индуси вечъ много убити и ранени. Гр Бомбай е втори по голѣмина въ Индия има повече отъ един лионъ жители, е голѣмъ тр и индустриаленъ градъ, съ го броя памучни фабрики.

Безредицитѣ сж обхванали ричната областъ, 30 заведен преустановили работата и работницы сж безъ работа.

Сраженията между индуси сюлмани добиватъ видъ на война за очищение. Множ магазини сж разграбени и много ща опожарени. Улицитѣ имат жасенъ изгледъ. Навсѣкждѣ ле ранени, накълцани съ ножъ. видъ на това положение, пр ството е взело строги мѣр възстановяване на реда.

* * *

На 19 т.м. Силистренскиятъ о женъ сждъ, издаде решение с то привна на Българското Ж Благотворително Д-во „ДОБР ТЕЛКА“ правото на *Юридическа ность.*

Искътъ на Д-во „Добродѣте бѣше защитенъ предъ сжда Адвокатъ Марко Илиевъ.

Това е първото Българско ско Дружество въ Ромъния съ ната юридическа личность.

Кооперативата „МОТОР отъ с. Бабукъ, продава дв мѣсто отъ 490 к.м. находящ въ гр. Силистра ул. Алекс ру Челъ Бунъ № 4.

Цена 19.000 лей

Споразумеиие при г-нъ чо Чаушевъ ул. Каролъ №

за милость къмъ сждбата на актьора, нито най-сетне викъ за социална революция. Не, нищо такова. Това е просто единъ фактъ.

Хавайката, какъ да е, чака,—мисли си Московскйи,—но този стомахъ, това адско изобретение, това нетърпеливо сжщество! . . . И отгоре на туй, уча ролята на единъ болярнн, който съ часа въ ржка подкаля гоститѣ си къмъ пищна софра. Хм... това което правя вече наистина е изкуство.

Но мислитѣ му се прекжсватъ. Шумъ отъ силни стжпки и като чели блъскане по стълбитѣ съ дърво отвлича вниманието му и следъ малко отваря вратата си за една делегация.

Ние сме инвалиди, - казва водачътъ на делегацията—и ви молимъ да участвувате въ нашето благотворително представление.

—Добре, добре, — съгласява се Московский.

— — — — — — — — —

На пжтя Московский бива ограденъ отъ група слѣпи.

—На всѣкиго можете да откажете, но не и намъ, нали г. Московский? Влѣзте ни въ положението . . . Само две декламации искаме.

—Е добре, — примирява се Московский.

— — — — — — — — —

Следъ като изпълни номера си; Московский отиде на гардероба да си вземе балтона. Тукъ балтона — тамъ балтона—нѣма балтонъ.

—Случва се,—успокоява го гардероберътъ.

— — — — — — — — —

На масата си, въ кжщи, актьоръть намира три писма, въ които го молятъ колѣнопреклонно да се съгласи да декламира „нѣкой номеръ“ безплатно, защото вечеринкитѣ се даватъ съ благотворителна цель.

Зимая му се свѣтъ. Предъ очитѣ му премина кинематографическа лента съ инвалиди, сиромашки слѣпи, сираци, вдовици, единъ балтонъ, единъ гардероберъ, една свинска пържола . . . Нѣщо кипна въ него не можа да се сдържи, излѣзе на балкона и замаха съ ржце, завика, запѣ . . .

Подъ ниския балконъ спрѣха две ученички загледаха се въ тоя странен човѣкъ, нѣщо си казаха и бръкнаха въ джобоветѣ на престилкитѣ си.

Две монети залетѣха къмъ балкона.

—Слава Богу, — извика Московский.—Да развера и азъ нѣщо отъ благотворителностьта.

Чети в. „ПРОБУДА“

Tip. „PROGRESUL“ S. A. R.—Silistra

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Издава редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

Да работимъ за мира!

Новитѣ времена наложиха на човѣчеството новата задача: ДА РАБОТИ УСИЛЕНО ЗА ИДЕЯТА ЗА МИРЪ, идея, която би могла да спаси човѣчеството отъ днешния хаосъ. За разпространеняването на тази идея и вкореняването ѝ въ душата на човѣчеството ще трѣбва да работи културата изобщо и главно училището.

Книгата е едничкото средство, чрезъ което идеитѣ минаватъ границитѣ и заразяватъ умоветѣ; чрезъ книгата се упознаватъ взаимно народитѣ, чрезъ нея се ражда и развива обичьта къмъ човѣчеството, а обичьта къмъ човѣчечеството е най-голѣмата гаранция за мира.

На работницитѣ въ училището пада първата и най-важна задача: да посадятъ въ душитѣ на бѫдащитѣ граждани първитѣ семена на тази велика обичь. А специално учителитѣ въ Добруджа трѣбва да положатъ всички усилия и разрушатъ и последнитѣ огнища, които биха могли да смутятъ братското съжителство на нацииитѣ въ този край.

Изъ речьта произнесена на приема на празника Св. Кирилъ и Методий отъ д-ра на основ. училище.

НАВЯТИ МИСЛИ.

Трѣбваше да дойде и тази годи-
праздника Св. Кирилъ и Мето-
, за да блѣсне разрушителното
о извършено отъ бацила на ра-
инението. Празднуващи и тази
ина бѣха почти всички българи
града, унинието, обаче, се че-
ше по лицата почти на всички;
га покриваше челата на голѣма
ть. Имаше, безспорно, и весели,
мѣни и доволни лица. Всѣки
имателенъ би ги открилъ. Това
а хората, които обилно хранятъ
години червея, що гризе осно-
ѣ на културното ни съществу-
ние.

Разцеплението ни е отдавнашенъ
ктъ. То се знае; за него се гово-
винаги и навсѣкѫде: имаме две
готворителни сдружения, две му-
кални групи, две театрални трупи.
ществуватъ тѣ и пропастьта меж-
тѣхъ все повече и повече се
пае, все по-дълбока и по-дълбока
ава.

Стоя нѣмъ зритель на праздне-
вото, оглеждамъ се на всѣкѫде
колкото повече се взирамъ, за да
зная тогози или оногози, тѫга
е повече ме обхваща. Не си за-
вамъ въпроса, защо това е така?
-то се знае отъ всички—но до-
га това ще трае така...? И отго-
ъръ други за-себе си не мога да
мѣря освенъ: докогато управни-
ѣтѣ на Българското Общество не
оставятъ обществото на истинското
у мѣсто—да бѫде огнище само на
иста наука и култура. Ако великиятъ
данте написа на предверието на
двода: „Оставете всѣка надежда вие,
ящиоито влизате тукъ“, на входа на
настоятелството на Българското
Общество, силистренецътъ - бълга-
инъ ще трѣбва да постави над-
исъ съ грамадни букви: „Вие, кои-
то влизате тукъ, оставете полити-
ческитѣ си аспирации, задушете личнитѣ си егоистични стремежи, прегърнете искренно и съ себеотрицание дѣлото на българската книга“

Голѣмитѣ дѣла искатъ силни личности. Обединението на българитѣ отъ гр. Силистра въ Българското Общество е едно голѣмо дѣло. То, обаче, нѣма да стане при днешнитѣ му ржководители. Въ днешното настоятелство липсва силната безкористна личность, въ него липсва желанието, а сигурно и интереса да го стори.

А и инициативата, и арбитърътъ си остава все пакъ настоятелството. Обаче, то не прави и най-малкия опитъ. Нѣщо повече. То съзнателно служи на разединението. Стореното отъ него въ последно време не ми позволява да мисля иначе, въпреки желанието ми.

Наскоро станаха избори за настоятелство на музикалното Д-во „Седѣнка“, което се числи къмъ Обществото. На високъ гласъ се говорѣше тогава, че новото настоятелство ще трѣбва да подеме акцията за обединение на музикалнитѣ сили и я осѫществи.

Гостуването на букурешкия хоръ бѣ най-удобния случай да се направи първата стѫпка, като се покани „Гусла“ да вземе участие въ посрѣщането. Канѣха се, обаче, отдѣлни нейни членове, а не и самото сдружение. Болшинството отъ настоятелството на „Седѣнка“ близко до настоятелството на Обществото, се е противопоставило. Би ли могълъ нѣкой да се съмни, че това стана не по внушение и желание на настоятелството на Бълг. Общество?

Реди се програмата за праздника Св. Кирилъ и Методий. Канятъ се всички сдружения около обществото да вематъ участие въ изнасянето на праздненството. Д-во „Добродетелка“, признато за юридическа личность не е канено. Не се канятъ сѫщо нито „Гусла“, нито театралната трупа при Д-во „Добродетелка“. Нѣщо повеч. Д-во „Добродетелка“ подава ржка и писмено иска да вземе участие въ уредбата на праздника. Отказва ѝ се. На приема, не е канено нито едно лице, което се счита като опозиционеръ съ значение.

Зовътъ на директора за обединение трѣбва да бѫде подетъ отъ всички. Повелителенъ дългъ е да се заговори открито и навсѣкѫде, че най висшата задача на настоятелството е да обединява, а не да разединява, че настоятелството трѣбва да служи само на училището и че този който не чувствува въ себе си достатъчно сила и мощь за това, длъженъ е да си отиде.

Кирилъ

Полъ Льобе.

Мина времето на диктатуритѣ

Диктатурата осигорява, може би при известни обстоятелства едно по-силно концентриране на държавната воля въ държава, дето борбитѣ на разнитѣ политически системи сѫ станали непоносими, отколкото една разнебитена демокрация. Но коя е ползата за гражданитѣ на тази държава? Отслабването, потискането, задушаването на всѣки други политически възгледъ, изключването на голѣмитѣ народни маси отъ държавнитѣ дѣла и забраната тѣ да сътрудничатъ и играятъ активна роля.

А ето онова, което поставя демокрацията надъ всѣка диктатура. Тя се обръща къмъ цѣлия народъ, тя кани всички граждани на държавата къмъ трудъ, като не изпуща даже и противницитѣ. Демокрацията налага непрекъснатата провѣрка и се стреми къмъ подобрения. Критиката и опозицията ѝ служатъ за постройка на цѣлото. Диктатурата събира властьта и изпълнението ѝ въ ржцетѣ на едного. Демокрацията се крепи върху здравото развитие на цѣлия народъ, а държавитѣ не могатъ сѫществува освенъ съ сътрудничеството и социалната отговорность на всички граждани на държавата. Диктатурата иска подчинение, тя се отправя къмъ децата и неотговорнитѣ; демокрацията възпитава и убеждава, тя е създадена за другари и граждани (въ широка смисъль). Диктатурата разрушава свободния човѣкъ и го прави слуга. Демокрацията го издига до честьта да бѫде съзнателенъ сътрудникъ. Това не му се случва винаги, отъ първия моментъ особно въ периода на подготовката и когато политическитѣ му права сѫ останали дълго време на низка степень, но, като не се спира само тукъ, дава цѣлото си довѣрие на народа.

Въ Европа имаме диктатури. Какъ живѣятъ тѣ? Съ изгнаничество, заточение, затворъ, онищожение на политическия противникъ, или поточно на собствения приятель на властелина, ако не удобрява положението, нетърпимо за свободенъ човѣкъ.

Демокрацията издига личностьта, диктатурата я потиска Демокрацията дири да готви държавата за бѫдащето. Демократичното възпитание на народа съставя едничката здрава и трайна основа на държавата.

Затова не безъ причини недемократичнитѣ народи бѣха победени въ войната, а демократичнътѣ народи победихъ.

Да се резюмирамъ: времето на диктатурата мина. Настѫпва ерата на демокрацията.

(в. Adevărul No. 14.846)

Бр. Кузмановъ

Една пренебрегната нужда

III.

Въ Силистра и околнитѣ села се обработватъ множество малки лозя, чийто стопани сж въ голѣмата си часть занаятчии, търговци, земледѣлци и чиновници т. е. дребни лозари, които обработватъ и използуватъ лозята си по примитивенъ начинъ и безъ всѣка системность.

До преди нѣколко години лозарството, съ малки изключения, бѣ доходно, обаче въ послѣдно време почти всички лозари приключватъ дейностьта си безъ никакви печалби, а нѣкой—и съ сериозни загуби, които разтроиха стопанствата имъ.

Причинитѣ за кризата въ лозарството сж всеизвестни, но въпреки това, до днесъ не сж взети никакви мѣрки.

При сжществующата обща криза и нерадостното положение въ което се намиратъ днесъ дребнитѣ лозари, всички мѣрки взети отдѣлно отъ всѣки лозаринъ за своя смѣтка и по собствена инициатива, биха останали безъ особенна стойность и значение за лозарската криза. Въ повечето случаи тѣ лѣгатъ въ тяжесть на отдѣлния лозаринъ, като дезикилибриратъ стопанското му равновесие.

Желаното подобрение отъ всички лозари може да се реализира само чрезъ основаването на една кредитно-лозарска кооператива съ седалище—гр. Силистра.

Задачата и цѣлитѣ на тая кооперация ще бждатъ:

1) Да ржководи и улеснява лозаритѣ членове, върху правилното отглеждане и обработване на лозята, гроздето и виното, а така сжщо и за предпазване на лозата отъ болести и неприятели.

2) Да набави за общо ползуване необходимитѣ сечива и машини за отглеждане и обработката на лозята и гроздето, които още не сж въведени, или които отдѣлнитѣ лозари не могатъ си достави поради липса на средства.

3) *Да създаде кооперативна изба и необходимия инвентаръ за* преработване на гроздето на производителитѣ—членове.

4) *Да реализира за членоветѣ си възможно най високитѣ цени, чрезъ обща продажба* на гроздето имъ или на произведените вина въ кооперативната изба.

5) *Да създаде свое лозарско стопанство за производване на доброкачественъ материалъ* или за прилагане и демонстрация на нововъведения при отглеждането и обработката на лозата, гроздето и вината.

6) *Да кредитира и финансира чрезъ аванси, нуждающитѣ се лозари—членове.*

Дали една такава кооперативе ще носи името ЛОЗАРСКО ВИНАРСКА съ кредитенъ отдѣлъ, или *кредитна съ лозарско винарски отдѣлъ*, това зависи изключително отъ обстоятелствата или нуждитѣ на кооператоритѣ.

Всѣки членъ на кооперацията може да бжде редовенъ участникъ въ лозарско-винарския отдѣлъ съ своето грозде. Въ отдѣла могатъ да участлуватъ и лозари—нечленове, като предварително подадатъ декларация че сж съгласни щото отдела, или еветтуално кооперативата, да продаде или преработи гроздето имъ за тѣхна смѣтка.

(следва)

И. Божановъ

Строителната и стопанска политика на Силистренската градска община

Да управлявашъ значи да предвиждашъ. Общ. управници трѣбва да се помжчатъ да предвидятъ всички евентуалности, които могатъ да попречатъ на гражданството за спокойното му пребивяване на селището, гдѣто сж заседнали да живѣятъ.

Бѣ съгледано на време, че въ мѣстностьта *малкия чаиръ* почвата постепено се снишава. Приливнитѣ дунавски води нахлуватъ въ лозята и достигатъ чакъ до шосето Силистра-Тутраканъ. Имаше опасность тия приливни води постепено да си направятъ мѣсто и да достигнатъ чакъ до града презъ Тутраканската бариера. Взеха се мѣрки да се отстранятъ всички керемидарници, които издълбаватъ наводняемата мѣстность и засилватъ страха отъ едно катастрофално наводнение. Сжщевременно общ. управление предприе залесяване на снишената и наводняема плоскость и следъ 1—2 год. се констатира едно значително повишение на терена. До балканската война това залесяване продължаваше системно и съ огледъ за окрепяване самия брѣгъ. Отъ тогава насамъ залесяване на снишенитѣ мѣста по продължение чакъ до лозята и окрепяване на брѣга се изоставя, керемидаритѣ се върнаха въ сжщата мѣстность и започнаха да дълбаятъ, по поводъ на което приливнитѣ води си направиха прѣзъ самото засадено мѣсто нови пѫтища и наводнението започна всегодно да се усилва и се приближава до първоначалния си видъ.

Знайно е, че водата разяжда винаги десния брѣгъ на р. Д... талвега на Дунавъ се измѣс... незабелѣзано все къмъ югъ... нѣкога талвега е преминалъ о... острова „ШЕФТЕЛИЯ“, така... 1909 год. острова „Пара... срещу с. Попина се пред... Ромъния, така въ бждаще... чаиръ съ едно голѣмо простр... лозя ще се обърнатъ въ ед... нящо блато, което да стане о... на маларията, притежатели... лозя да загубятъ лозята си... е изключено и обстоятелство... рена по направление на гра... се пъсмучи, следователно... сниши и при едно силно... ние, градътъ ни презъ чаи... улица да се наводни и да н... тигне нещастието, което прѣзъ... година постигна Вълковъ и гр... Видинъ, гдето водитѣ отнесо... тици жилища и не малко чо... жертви.

За избѣгване на тия опа... брегътъ на р. Дунавъ трѣ... се укрепява, макаръ примити... чиняя отъ Калипетровската... по продължение чакъ до ме... та на г-нъ Иванъ Войдо... рѣшната снишена мѣстно... се залеси и да се забрани ко... на пръсть отъ керемидаритѣ... когото и да било.

Кооперативната „МОТО... отъ с. Бабукъ, продава п... мѣсто отъ 490 к.м. находя... въ гр. Силистра ул. Ал... ру Челъ Бунъ № 4.

Цена 19.000 лей

Споразумение при г-н... чо Чаушевъ ул. Каролъ № ... буде

Изъ далечното минало на Добруджа.

По професоръ В. Н. Златарски

Следъ оттеглянето на римлянитѣ отъ провинцията Дакия, при императора Аврелияна въ 270 година следъ Христа, Дунавъ билъ опредѣленъ за северна граница на римскитѣ владения на Балканския полуостровъ. Отъ североизточния къть на полуострова, между Черно море, устието и долното течение на Дунавъ, била образувана особена провинция подъ името СКИТИЯ или още МАЛКАСКИТИЯ, тя е днешна ДОБРУДЖА. Организирана по образеца на другитѣ придунавски провинции, тя е имала предназначение да служи като стражъ противъ нахлуванията на варваритѣ въ предѣлитѣ на римската империя.

Въ IV вѣкъ тукъ била организирана отдѣлна епархия, като се предполага, чрезъ разпространение на християнството да се влияе върху мѣстното дакийско население и другитѣ варварски племена, които къмъ това време се били настанили въ тая область, за да ги привлѣкатъ къмъ империята и по този начинъ да ги принудятъ да защищаватъ нейната северо—източна граница

Това положение обаче не се задържало за дълго време. Въ края на IV вѣкъ се почнало ново движение на варварскитѣ народи, подтикнато отъ нашествието на страшнитѣ Хунни.

МАЛКА СКИТИЯ или ДОБРУДЖА била първата область, която трѣбвало да изпита ударитѣ на всички народи, на които било опредѣлено да минатъ тогава презъ Балканския полуостровъ. Благодарение на това, че делтата на Дунава представлявала за онова време най удобното мѣсто за преминаване на тая естествена преградка, презъ тукъ сж минали, както е известно, вестготи една часть отъ остготи, а следъ тѣхъ сж минали и отдѣлни хунски племена, нѣкой отъ които съ били вече настанали тамъ, особено следъ разтрояването на Атилата държава презъ втората половина на V вѣкъ.

Отъ началото на VI вѣкъ почнали да се явяватъ славяни източния клонъ—АНТИТѢ, които постепенно си прокарвали пѫть къмъ вжтрешностьта на полуострова. Почти едновременно съ тѣхъ—българитѣ — КУТРИГУРИТѢ, следъ като се закрепили по севернитѣ брѣгове по Черно море предприемали походи редъ годината презъ малка Скития. Като грабили и опустушавали богатитѣ центрове на полуострова и дори се покушавали съ нападения и върху столицата на източната империя—Цариградъ. Отъ всѣкога тѣ бивали отбивани, но отъ византийскитѣ пълководци, сж бивали принуждавани да се върнатъ сами въ своитѣ земи,

И смѣшно, и срамно

умата е за начина по който се ява ПОЧИТЬТА на учащата ладежъ къмъ учителитѣ и оятелитѣ въ деньтъ на праз- на св. св. Кирилъ и Методий. я се изрази къмъ края на праз- тното. Голѣма група ученици тъ къмъ буфета, и пръвъ из- тъ отъ тамъ председателя на оятелството седналъ на столъ и тъ високо; Тържествено го исатъ къмъ мѣстото, където и музика и се игрзе хоро. г. като продължително го дру- на стола, музиката свири и та викаха ура, внимателно го иха на земята и го освободиха. тори по редъ бѣ поднесен тъй тържествено и шумно г-нъ ектора Н. Ременковъ, градил фигура на когото мжчно се еше на стола, поумора учени- ъ, но тѣ не да покажатъ, че е лесно да изразятъ почитьта си къмъ „любимия“ директоръ, по про- жително го хощаха и ако сто- не заплашваше да се счупи, ше да се продължи еще по е. И слѣдъ като се изправи на земята, той дължаваше да сияе и праща годарности по всички посоки. въ това вече се изредиха всич- учители, нѣкои отъ които пра- а кисели фигури, но съ мал- изключения свободно се оставяха бждатъ другари отъ дневните ще ражда. Изредени учители- ново се повръщатъ къмъ нас- ленитѣ, като почитьта се изразява о къмъ г-нъ Драганъ Бобчевъ, председатель на настоятелството годишния г-нъ Г. Карагеор- ъ и още единъ, а другитѣ бѣ- пренебрегнати. Група ученички удено се бѣха засилили къмъ буфета и съ примрѣло сърце чакахъ да видя, нѣма ли да понесатъ и г-жа директорката. Слава богу; пощадиха и нея и себе си и цѣлъ народъ.

Ученицитѣ се опитаха да почи- нѣкой и единъ бившъ учитель, но той, макаръ ржцетѣ му да не сж дниъ здрави, но юмруцитѣ му се оказаха доста силни и веднага поставиха ученицитѣ на почтено разстояние. ХУБАВЪ УРОКЪ! Д - НО БЖДЕ ДОБРЕ РАЗБРАНЪ И ОТЪ ОНИЯ КОИТО ГО ПОЛУ- ЧИХА И ОНИЯ ЗА СМѢТКА на КОИТО СЕ ДАДЕ.

Но за да бжде срамътъ пъленъ, този начинъ на изразяване почитъ къмъ ЛЮБИМИ учители и настоятели се завърши предъ училището. Тукъ сжщитѣ ученици понисатъ на ржце училищния слуга г-нъ ГАВРИЛЪ и при тържественни викове и подъ звуковетѣ на музиката продължително го разхождатъ по мегдана предъ училището и го внисатъ въ училището. Съ това ученицитѣ или издигнаха слугата до положението на ДИРЕКТОРЪ, УЧИТЕЛИ и НАСТОЯТЕЛИ, - или ТѢХЪ ПРИНИЗИХА ДО ПОЛО- ЖЕНИЕТО НА СЛУГАТА И ЕД- НАКВО ГИ ПОЧЕТОХА.

Когато ученицитѣ вършеха тази церемония съ своитѣ „ЛЮБИМ- ЦИ“, тѣбваше да се видятъ тѣх- нитѣ самодоволни и сияющи физио- номии за да се разбере, защо се е отхвърлило предложението на единъ членъ отъ комисията да бждатъ предупредени ученицитѣ за да не вдигатъ никого на ржце. НЕ СЕ ПОЩАДИХА УЧЕНИЦИТѢ ОТЪ СРАМЪ, НО ДОБРЕ СЕ ОХА- РАКТЕРИЗИРАХА ХОРАТА, НА КОИТО СЕ ПРАВИХА ТѢЗИ ПОЧЕСТИ.

Х. У. Z.

Сждътъ за невързванитѣ селски псета

На 31 май т. г. Димо Бакаловъ и Вълчо Мариновъ отъ село Айдемиръ бѣха призовани предъ Силистренския мирови сждъ да отговарятъ за престжплението, че не били вързани дворнитѣ имъ псета на посочена дата. Престжплението е било констатирано отъ селския жандармски шефъ съ актъ подписанъ отъ стопанитѣ на псетата и пратенъ въ сжда.

Сждията, г-нъ Ангелеску, слѣдъ като прочете акта, по който подсждимитѣ сж призовани предъ сжда, освободи ги отъ отговорность като мотивира това така: въ закона нѣма изриченъ текстъ, който да изисква, щото селскитѣ дворни псета да бждатъ вързани презъ всѣко време на деньтъ.

Законътъ наказва онзи стопанинъ, който остава безучастенъ зритель, когато неговитѣ кучета нападнатъ минуващия по улицата човѣкъ, или ако той самъ ги насъска върху нѣкого. Това е и право и човѣчно да се дерне отговоренъ стопанина на псе, което напада, а стопанина може и не прави нищо да го укроти. Но да се държи отговоренъ стопанинъ на псе, което само излаело безъ да застраши нѣкого, а и стопанина нито дори го е чулъ, е по вече отъ безсмисленно. И становището, което опредѣли сждията по отношение на дѣлата, които посочихме по горе, доказва напълно безсмисленостьта да се разкарватъ хората и то въ най работно време за „престжпления“, за които още въ закона не сж формулирани наказания.

Утешително е, че въ тукашния сждъ така се гледа на такивато дѣла и се освобождаватъ хората отъ отговорность, но другаде се осждатъ и то на доста чувствителни парични глоби. Но дори и като се усвои практиката на силистренския сждия, г-нъ Ангелеску, отъ всички сждилища, пакъ не ще се свършатъ такивато дѣла, защото селскитѣ административни власти, джандаритѣ, ще съставятъ актове за несвързването на псетата и работнитѣ селени ще идватъ на сждъ въ най хубавитѣ си работни дни и ще пилѣятъ безсмислено работна сила.

Въ времето, когато отвсѣкждe се говори за пестене, добре да се пести и на селенитѣ времето, като се дадатъ точни указания отъ висшитѣ административни органи за какво и при какви случаи само могатъ да се съставятъ актове и призовават въ сждъ селенитѣ. Това би спестило за селенитѣ много време и средства, а за селската администрация истинско уважение и подчинение отъ страна на ония, които сега тъй безсмислено се разкарватъ.

Селенинъ

Изъ Окржга

Слѣднитѣ съобщения бѣха приготвени за печатъ още за шестия брой на вестника, но по независящи отъ редакцията причини не се помѣстиха тогава. Макаръ и късно помѣстваме ги сега, като смѣтаме, че не сж загубили значение.

с. Голѣма Кайнарджа

Юр. Константиновъ по партия Националъ-царанисгъ и председа-

и нападения на собственнитѣ владения отъ тѣхнитѣ еднородъ- ото източно - българския клонъ ИГУРИТѢ, които се намирали ъ влиянието на царигра̀дското ителство. Но тѣ напущали ЛКА СКИТИЯ винаги разоре- и опустошена.

Къмъ срѣдата на VI вѣкъ дър- ата на КУТРИГУРИТѢ била щожена отъ нашествието на ритѣ, като голѣма часть отъ еленнето е било увлечено отъ ъ на западъ, а пъкъ държава- на УТРИГУРИТѢ е била по- ена отъ турцитѣ и за МАЛКА ИТИЯ настанали по мирни време- Отъ това затишие се възполи славянитѣ.

Източнитѣ клонъ на славянитѣ АНТИТѢ, за да избѣгнатъ иго- на силнитѣ АВАРИ, които къмъ това време били успѣли да закрѣпятъ властьта си северно отъ срѣдни и долни Дунавъ, засилили своето прехвърляне отсамъ Дунава.

Къмъ края на VI и въ началото на VII вѣкъ, Византия е трѣбвало да води жестоки борби на полуостровa съ аваритѣ и въ Азия съ Перситѣ, а чрезъ приятелски и дори съюзнически отношения къмъ възстановената въ това време по сѣвернитѣ и източнитѣ брегове на Черно и Азовско морета българската държава на КУБРАТА, се стремила да преустанови нахлуванията на ХУНО—БЪЛГАРИТѢ въ предѣлитѣ на империята Въ това време СЛАВЯНИТѢ, било въ съюзъ съ аваритѣ, било съвършено самостойно продължавали да се разселватъ по полуострова въ разни пококи, като проникзали въ всички кжтове отъ Дунавъ до Пелопонесъ и отъ Черно море до Адриятическо. По тоя начинъ слѣдъ бурната епоха къмъ срѣдата на VII вѣкъ, когато се завършило заселването на славянитѣ по Балканския полуостровъ, нѣколко отдѣлни славянски племена къмъ това време окончателно се настанили въ източна долна Мизия и въ МАЛКА СКИТИЯ (Добруджа), кждето ги заварило важното въ историята на Балкански полуостровъ събитие — основаването на българската държава.

***

Около срѣдата на VII вѣкъ по сѣвернитѣ брегове на Черно море станала нова политическа промѣна: „Старата и велика“ България слѣдъ смъртьта на своя основатель КУБРАТА се разпаднала на съставнитѣ си отдѣлни хунобългарски племена или орди, вследствие на което тѣ не могли да издържатъ силния напоръ на появилитѣ се въ това време нови азиятски завоеватели — ХАЗАРИТѢ и, за да избѣгнатъ покорението си подъ тѣхна властъ пръснали се въ разни посоки.

Едно племе—орда, отъ тия българи — УННГУНДУРИТѢ, подъ началството на третия Кубратовъ синъ ИСПЕРИХЪ (Аспарухъ) сжщо така напустнало приазовскитѣ си жилища и въ началото на 50-тѣ години на VII вѣкъ достигнало североизточнитѣ граници на византийската империя при устието на Дунавъ, въ днешна Басарабия, съ цель да търси безопасно мѣсто за поселение. Но, като не се считалъ тамъ достатъчно осигуренъ съ безопасность, ИСПЕРИХЪ по силата

тель на партийната организация въ селото на 30 априлъ т. г. билъ повиканъ на джандармския постъ, кждето се явилъ веднага. Задържанъ билъ въ поста, кждето сварилъ Георги Митевъ отъ Топчий и Петъръ Черневъ отъ Караачъ задържани безъ да имъ се обеснятъ причинитѣ. Следъ обѣдъ всички биле откарани въ село Кочуларъ и задържани въ поста безъ да имъ се съобщаватъ каквито и да било причини за това. На 1 май великия християнски праникъ—Възкресение Христово, по обѣдъ ги подкарватъ двама джандари и ги откарватъ въ с. Аратмаджа, кждето ги предаватъ на поста. Тукъ сварили и други, като тѣхъ задържани и на следния день освободили всички безъ да имъ се съобщатъ, каквито и да било причини за това разкарване. Това сж свободни граждани на Ромъния, на които законитѣ гарантиратъ правата да разполагатъ съ себе си както намиратъ за добре въ време, когато не сж извършили каквито и да било прегрешения. И все пакъ защитата на общитѣ закони не бѣ достатъчна да гарантира свободата на гражданитѣ въ Нова Добруджа и то на великия християнски праникъ.

село Брѣчма

На 30 мартъ т. г. Пани Войковъ носѣлъ съ колата си трѣне съ много други хора отъ селото. За това той и всички други имали разрешение. Горскиятъ стражеръ Георги Василевъ ги среща край селото и безъ никакъвъ поводъ се нахвърля върху Пани Войковъ и му нанеса жестокъ побой, като го псува най мръсно. При побоя му е разсѣчена дрехата и ржката. На втория день пострадалия се оплакалъ на шефа и отива да си вземе брадвата, която горския му отнелъ. Сега повторно горския нанеса побой на Пани Войкоъ съ съдействието на джандари, като ги увѣрилъ че той е бандитъ. Пострадалия се е оплакалъ въ сжда отъ горския. Това е добре, защото така ще се научатъ вироглавитѣ да почитатъ въ лицето на всѣкиго човѣка, който не съ бой ще се научи на нѣщо хубаво. Добре би било и началството то на този горски да се позаинтересува за делнията му и му внуши, че горитѣ сж голѣмо природно богатство, което е повѣрено на хора, които сж длъжни да се отнасятъ и къмъ другитѣ човѣшки.

с. Кара-Орманъ

На 5 Априлъ т. г. общинския секретарь Флоря Иванчу е стрелялъ съ караулната пушка отъ прозореца на общината срещу Велико Георгевъ. Последния е ограждалъ двора си съ трѣненъ плетъ, който го дѣли отъ общинския дворъ и само случайността е запазила Велико Георгевъ отъ явна смъртъ. На втория денъ билъ повиканъ въ общината и секретаря го заплашва съ страшни наказания, защото градѣлъ трѣненя си плетъ безъ разрешение отъ общината. Наказанията си за прегрешения всѣки ще трѣбва да понесе а и секретаря Флоря Иванчу ще трѣбва да понесе своето, защото законитѣ, никому не позволяватъ да се стреля противъ работящитѣ хора. Къмъ сжда ще трѣбва да се обърне Велико Георгевъ за да поиска отъ него да научи този вироглавъ секретарь, че строгоститѣ на законитѣ се прилагатъ и къмъ него.

Правителството ЙОРГА въ оставка.

Правителството на г-нъ Проф. Иорга следъ едногодишно управление се убеди най-после, че не е въ положение да се справи съ голѣмитѣ въпроси на деня.

На 31 май бѣ свиканъ короненъ съветъ. При откриване на заседанието Н. В. Краля произнесълъ речь, въ която е подчерталъ, че слага предъ тѣхъ за разрешение въпроса за изплащане неизплатенитѣ заплати на чиновници и войска. Понеже при разискванията не могло да се намѣри най-сполучливото разрешение, той е поискалъ до 9 юний най късно да му се представи точния планъ за разрешение, на въпроса. Веднага следъ свършване на съвета, безъ да се съветва съ колегитѣ си, г-нъ Проф. Иорга, м-ръ председателя подава оставката на кабинета.

Падането на правителството, макаръ и да се очакваше, дойде като гръмъ отъ ясно небе.

Положението е извънредно трудно. Финансовото полоджение на държавата е лошо—постжпленията сж твърде малки. И на международния паричевъ пазаръ мжчно се намиратъ пари.

При това положение, повиканъ е пакъ пълномощния ни м-ръ въ Лондонъ г-нъ Титулеску и веднага следъ идването му на 2 юний е натоваренъ отъ краля да състави концентрационенъ кабинетъ. Още сжщия день той е посетилъ всички шефове на партии и видни политически лица.

Концентрационенъ кабинетъ съ участието на всички партии не може да се състави, защото г-нъ Дука е отказалъ на г-нъ Титулеску да вземе участие въ подобенъ кабинетъ, когото той счита за неудобенъ за момента.

Това е положението до последния моментъ.

Отзиви и бележки

за вестника

Администрацията на вестника за напредъ ще се завежда отъ г-нъ Д. Желѣзаровъ. Само той има право да подписва квитанции срещу абонаментъ.

Редакцията

Събрание

Дамското българско благотворително дружество „Добродетелка“ на 5 т. м. ще има първото си годишно събрание въ 5 часа следъ обѣдъ въ първоначалното училище, при дневенъ редъ:

1) Отчетъ за дейностьта му отъ основаването до признаването му отъ сжда за юридическа личность.
2) Гласуване на бюджета за идната година и
3) Изборъ на членки за настоятелството и контролната комисия вмѣсто излезлитѣ такива.

Събранието ще се състои, ако присжтствуватъ повече отъ половината членки, въ противенъ случай се отлага за следната седмица, когато ще се състои, колкото членки и да се явятъ.

Настоятелството

Наименуване

При извършване водосвета на праздника св. св. Кирилъ и Методи, свещеника съобщи, че настоятелството съ протоколно решение е наименувало мжжката гимназия „Сп. Св. КИРИЛЪ и МЕТОДИИ. По този случай свещеника прочете специална молитва и каза нѣколко назидателни думи къмъ школската младежъ.

Опартезанено празденство

На празденството св. Кирилъ и Методи следъ водосвета, по обичай, на гоститѣ и бивши и сегашни настоятели и по видни граждани и учители, настоятелството слага ка въ училището. И тази година тоятелството изпълни обичая, само за своитѣ приятели. Не поканени и не присжтствув приема нито единъ отъ бив председатели и настоятели, вчерашния многогодишенъ тоторъ и бивши учители, съ ченне на единъ тѣхенъ прият роднина.

Дори когато се оказало, че повече мѣста отколкото пок гости и се разпаваха г. г. на телитѣ да дирятъ между публ гости, тѣ много пжти минаха минаха покрай бивши председ и настоятели и бивши дирек учители и никой не бѣ удос съ високата честь. За това пр режение никой не се сърди за себе си, но то е страшно ние за менталитета на уреда на празденството и за духа, владѣе вредъ ония, които ръ дятъ общото ни културно дѣло щото е било и вечерьта на пр уреденъ отъ дамската имъ ция. До кога ли ще продължи съ нищо не оправдано партиза

Romania
Tribunalul Judeţului Durosto

Afipt şi publicaţiune de vân

No. 1975 din 28 Maiu 193

Se publică spre cunoştinţă ge că D-na Stela Colonel Burices domiciliul în oraşul Cernăuţi pr curatorul său D-l avocat Al. To din oraşul Silistra, a cerut acest bunal prin petiţiunele înregistra No. 7561 din 14 Aprilie 19 No. 9869 din 20 mai 1932 au rea pentru scoaterea în vânzare a lului dotal proprietatea sus numi ţionare situat în oraşul Ostrov str. No.7 şi Tribunalul prin Jurnalul No din 18 Mai 1932 a acordat numi misiunea de a scoate în vânzare citaţie publică înaintea acestui nal imobilul dotal proprietatea tuat în oraşul Ostrov str. No. 7 compus din 4 camere şi treu imobil care ia fost constitu lă căsătoria sa cu D-l Colonel cescu F. Dragu,—în baza actului autentificat de judecătoria Ostro No. 4|914 şi transcris în regist foi dotale a Tribunalului Co sub No. |914.

Vânzarea şi adjudecarea sus m natului imobil se va face în pr Tribunalului Durostor în ziua de lie 1932.

Preţul acestui imobil şi de la se vor începe strigările este de la de lei 80.000 (opt zeci mii) lei de petiţionară prin cererea sus m nată adresată Tribunalului şi în rată la No. 9.869 din 20 Mai 1

Sunt somaţi toţi aceia care a tinde vre'un drept de chirie sau de ipotecă sau privilegiu ca în adjudecaţiunei să arate Tribu pretenţiunile lor sub pedeapsă de li se mai ţine în seamă.

Preşedinte,
I. Bujeniţa

Şef Portărel
Grigorescu

СЪОБЩЕНИЕ

Г-жа А. Н. МАРКАРИАНЪ, мирана дамска шивачка, прем ателието си на ул. Каролъ N ученички при най угодни усл

Желающа нека се явятъ въ лието съ родителитѣ си.

Гр. Силистра

съ почитъ,
А. Н. МАРКАРИ

на добритѣ отношения на баща си съ Византия, влѣзалъ въ сношения съ тогавашния византийски императоръ Костанса II съ прозба да го приеме та византийска територия. Следъ като получилъ съгласието на императора, ИСПЕРИХЪ се прехвърлилъ съ ордата си въ северната частъ на днешна Добруджа, съ задължение да бжде съюзникъ на империята и да пази границата ѝ тукъ отъ нови нахлувания на варварскитѣ народи.

Българитѣ разположили своя укрепенъ съ окопъ лагеръ при днешното село Никулицелъ южно отъ градъ Исакча. като въ сжщото време задържали подъ своя властъ и южна Басарабия споредъ сжществующия и днесъ тамъ пограниченъ окопъ.

Но тукъ Исперихъ не останалъ дълго като вѣренъ стражъ на Византия. Като се възползувалъ отъ критическото покожение, което Византия преживѣвала поради теж. китѣ войни, които била принудена да води на изтокъ и западъ, Исперихъ въ споразумение съ мѣстнитѣ славянски племена, веднага следъ смъртьта на Констанса II, когато самия Цариградъ се заплашвалъ отъ арабитѣ въ течение на нѣколко години, се обявилъ за самостоенъ владетелъ на ДОБРУДЖА. Това той изразилъ съ отказа си да признава върховната власть на византийския императоръ и съ прокарването на пограниченъ окопъ въ тѣсното мѣсто между Дунавъ и Черно море, отъ Чернавода до Кюстенджа. Това самоволно отцепване обърнало вниманието на Цариградъ и тамъ решили да накажатъ и съ война да изгонятъ българитѣ отъ завзетата отъ тѣхъ територия. Обаче още първия опитъ за изпълнение на това решение излязалъ несполучливъ. Като непосредствена сетнина отъ тови събитие било основаването отначало на политически съюзъ между българи и славяни, а по сетне и на нова федеративна БЪЛГАРО—СЛАВЯНСКА държава, на чело на тази държава застаналъ ИСПЕРИХЪ (679—701) като пръвъ господаръ който заставилъ Византия да признае създаденото положене, чрезъ подписване на миръ въ 679 год. като съ това се турило край на византийската властъ въ тая областъ.

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

жда редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

ишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

СМѢНАТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

Страшната економическа и фисова криза, която бушува вредъ свѣта и е причина за смѣняването не на едно правителство въ ржавитѣ на Европа, повлия твърсилно за смѣняването и на правителството Йорга-Аржетояну въсъ. Това правителство преди годна дойде на власть съ едничка задача да облекчи положението държавата отъ притисналата я риза. И то си даде видъ, че праъмножното въ това направле, като съкращава служби, налява бюджетъ, а въ края се ука, че не само неговитѣ мѣроприя я не сж смекчили кризата, но чно обратното е вѣрно, тя се вствуваше все по остро. Въ дървната хазна постжпваха все по лко приходи, въпреки жестокостѣ на бирницитѣ, до като се достигна до положението, заплатитѣ дребнитѣ държавни служители не могатъ да се изплатятъ по 7—8 месеца. *Това накара тѣзи лужители да заговорятъ съ евика на гладния човѣкъ—евикъ на който още въ Ромѣния не бѣ горено отъ никого.* Начело на това вижение застана учителството, кое най будно и аай чувствително къмъ неправдитѣ. Речитѣ произнесени въ конгреса на учителитѣ, който заседава въ Букурещъ, предвещаваха буря и това предизвика министерския съветъ подъ председателството на Държавния глава, да обсжди положението. Навѣрно правителството не е могло да посочи изходъ отъ положението и бѣ принудено да подаде оставка.

Съ съставянето на новото правителство е билъ натоваренъ г-нъ Титулеску, дипломатическия представителъ въ Лондонъ. Нему е била повѣрена отъ Държавния глава мисията да състави коалиционно правителство съ участие, ако не на всички, то поне на повечето отъ партиитѣ. Г-нъ Титулеску, на когото всички партии признаватъ качествата му на голѣмъ политикъ и дипломатъ, влиза въ преговори съ партийнитѣ водители, *но не успѣлъ да ги убеди въ необходимостьта да преклонятъ партийния си егоизъмъ предъ голѣмитѣ нужди на държавата.* Следъ това се е направило опитъ да се състави кабинетъ съ участието на нѣкой отъ партиитѣ само. Обаче и този опитъ излѣзълъ несполучливъ, защото партиитѣ, които не сж твърде сигурни въ подкрепата на народа, искали предварително да си гарантиратъ опредѣлено число депутати и посочени министерства, нѣща, които не могли да оговорятъ предварително.

Следъ това се възприема идеята да се образува министерство съ *задача да произведе само изборитѣ за законодателнитѣ тѣла, а правителство съ програма за управление да излезе отъ тѣхъ.* Това се смѣта за конституционно и е възприето. Г-нъ Ал. Вайда Войводъ, единъ отъ най виднитѣ хора на Националъ Царанистката партия и бившъ на нѣколко пжти министъръ, образува вече временното министерство. Въ неговото лице се е намѣрилъ човѣка, който ще произведе изборитѣ, въ които ще *вложи най малко партийна заинтересованость.* Разбира се, че това е само формата, за приложението ѝ на практика, ще има да наблюдаваме и говоримъ.

Отъ виднитѣ хора на Националъ царанистката партия освенъ министъръ председателя влиза и г-нъ Миронеску. като министъръ на финансиитѣ. И всички останали министри сж отъ сжщата партия, но хората които даватъ истинскиятъ ѝ ликъ сж вънъ отъ министерството.

Промѣната на министерството Йорга-Аржетояну се желаеше отъ всички среди въ страната и се чакаще, но когато тя стана, това не внесе особно оживление въ притиснатитѣ отъ нужди производителни съсловия. Това се дължи, вѣроятно, на обстоятелството, че правителството е временно, само за произвеждане на избори, и не дава програма за управление и уреждане на мого болнитѣ и мжчителни нужди, които поражда кризата. Дължи се може би и на особеното третиране на българското малцинство въ този край, а се дължи още и на това, че мнозинството отъ притиснатитѣ и онуждени хора сж загубили вѣра, че *управляващитѣ партии ще мгатъ да дадатъ управление, което да намѣри сигуренъ цѣръ на аолѣмишъ и винали рани въ народния помикъ.*

Събитията въ Германия

На 30 Май кабинета на Брюнингъ си е подалъ оставката и тя е била приета отъ председателя Хинденбургъ. Непосредствената причина за оставката сж недоразуменията, които се появили между правителството и председателя въ връзка съ единъ проектъ за вжтрешно колонизиране въ Германия. Това е станало подъ влияние на едритѣ земевладѣлци отъ източна Прусия, които сж твърде много засегнати отъ проекта.

Фактически кризата сжществува още отъ оставката на министра на вжтрѣшнитѣ работи и на народната защита, генералъ Грьонеръ. Вследствие на отказа на правителството да приложи спрѣмо военнитѣ организации на лѣвитѣ партии сжщитѣ мѣрки, като спрѣмо тия на националъ-соцмалиститѣ, настжпило между правителството Брюнингъ, и председателя Хинденбургъ известно охлаждение. Отдавна се знае, че противъ бившия канцлеръ действуватъ всички реакционни сили наедно съ военнитѣ. Председателя Хинденбургъ, които до сега е билъ на страната на Брюнингъ, въ последно време е попадналъ подъ влиянието на неговитѣ противници.

Падането на кабинета Брюнингъ е произвело навсѣкжде твърде силно впечатление. Това падане означава една рѣзка промѣна въ германската политика. Досегашниятъ канцлеръ бѣ отъ дѣсното крило на католическия центъръ и бѣ по духъ консерваторъ. Напоследъкъ бѣ усвоилъ даже и нѣколко точки отъ външната програма на националиститѣ, като напримѣръ отказването да се плащатъ по нататъкъ репарации. Обаче той е вдъхналъ довѣрие на партиитѣ, които сж противъ Хитлера и противъ единъ воененъ режимъ. Освенъ това той вдъхналъ довѣрие и въ странство. Брюнингъ се е смѣталъ въ цѣлъ свѣтъ, като елементъ на стабилность и като последенъ елементъ, който е въ състояние да попречи на Хитлера или на една военна диктатура. Съ падането на Брюнингъ положението става много критическо, не само въ Германия, но и въ цѣла Европа.

Новото правителство е съставено отъ Фонъ Папенъ, който принадлежи къмъ дѣсното крило на центъра. Новиятъ канцлеръ е билъ презъ време на войната военно аташе въ Съединенитѣ Щати, до влизането имъ въ войната. Той никакъ не е посрещнатъ добре въ Америка, поради дейностьта му презъ време на войната. Съ начина, по който е съставенъ кабинета, председателя Хинденбургъ напуща конституционния пжть, който винаги е билъ следвалъ до сега. Правителството се състои отъ реакционерни политически личности, които не представляватъ политическитѣ партии. Това правителство представлява волята на председателя на републиката, а ни най-малко тая на Германия.

Съ изключение на националъ-социалиститѣ и националиститѣ, които сж заявили, че ще толерираятъ кабинета Фонъ Папенъ, всички други партии сж се обявили решително противъ него. Още по затруднено е неговото положение въ външната политика, защото въ странство се смѣта, че новия кабинетъ, който представлява реакцията и военщината, означава отстжпване въ международната политика на Германия отъ политиката следвана до сега.

Предъ видъ на обстоятелството, че новия кабинетъ не ще получи нуждното болшинство въ райхстага, понеже всички партии, които сж подържа-

Болшевишката държава

За неи говори Куденхове Калерги, бележитъ писатель и идеологъ на съюза на европейскитѣ държави. Въ основата на болшевишката държава стои огромното болшинство на рускитѣ селяни и едно незначително меншество отъ индустриални работници. Надъ тая маса господарува, като класа индустриалното работничество. Надъ тая класа господствува като каста едно малцинство: комунистическата партия. Надъ тая каста господствуватъ като олигархия партийнитѣ избранници, а надъ партийнитѣ избранници господствува, като диктаторъ главния секретарь Сталинъ.

Силата на Сталина се състои не въ популярностьта му, а въ неговата полиция. Съветската държава опира своята мощь не на общественното мнение, а на полицията. Тя е една полицейска държава, която се крепи чрезъ терора на политическата си полиция въ лицето на Г. П. У. Едновременно съ това Съветска Русия се очертава и като империалистична държава, тъй като тя се стреми да заеме едно мочжщо положение въ свѣта, както всички останали велики държави.

Царизмътъ и сталинизмътъ сж две абсолютични, деспотични руски системи. Противопоставенъ на европейскитѣ държавни системи, сталинизъма не издържа критика, защото той не обезпечава нито равенството, нито благосъстоянието, нито свободата на маситѣ. Тържеството на сталинизма би означавало за Европа възвръщането къмъ варварството. Болшивизмътъ поражда ново неравенство. Той увеличава мизерията, разрушава сигурностьта и убива свободата.

Бл. Кузмановъ

Една пренебрегната нужда

IV.

Лозаритѣ-кооператори сж длъжни:

1) Да внасятъ ежегодно всичкото си грозде или само опредѣлено количество въ отдѣла за обща продажба или преработване въ кооперативната изба.

2) Да отглежда, обработва и предпазва отъ болести и неприятели лозята си споредъ ржководството на отдѣла или кооперацията.

3) Да купува отъ кооперативния магазинъ всичкитѣ материали и предмети, необходими за лозарството, които кооперацията или отдѣла набавя.

4) Да изпълнява всички наредби на отдѣла или кооперацията; да се подчинява доброволно на кооперативния редъ и да донася за всички нарушения и противно отнасяне на другитѣ членове.

5) Да внася редовно предвиденитѣ годишни или извънредни вноски.

Лозаритѣ-кооператори иматъ право:

1) Да участвуватъ въ събранията на лозаритѣ и да избиратъ свои делегати.

2) Да се ползуватъ отъ съветитѣ и ржководството на отдѣла или кооперацията.

3) Да се ползуватъ отъ организиранитѣ за лозаритѣ конкурси, курсове, екскурзии и други подобни услуги отъ кооперацията или чрезъ кооперацията.

4) Да участвува въ общитѣ продажби на грозде а сжщо и въ преработването му въ кооперативната изба за обща продажба на произведенията.

5) Да използува инвентара на кооперацията, доставенъ за общо използуване отъ лозаритѣ.

6) Да се ползува съ аванси отъ кооперацията срещу внесеното грозде или това, което е декларирал, че ще внесе.

7) Да се ползува отъ печалбитѣ на отдѣла или кооперацията съразмѣрно вноскитѣ и участието си.

Дадения по горѣ образецъ е само информативенъ. Той може да се стъкми и попълни съобразно условията и нуждитѣ на мѣстнитѣ лозари.

Въ заключение, препоржчваме основаването въ града ни на една кредитна лозарско-винарска кооперация. Само чрезъ кооперирането ще се постигнатъ по добри резултати и така ще се облекчи тежкото положение на лозаритѣ.

Кооперативата „МОТОРЪ“ отъ с. Бабукъ, продава дворно мѣсто отъ 490 к.м. находящо се въ гр. Силистра ул. Александру Челъ Бунъ № 4.

Цена 19.000 лей

Споразумение при г-нъ Пенчо Чаушевъ ул. Каролъ № 2.

Новото правителство на Франция

На 4 т. м. новото френско правителство е съставено отъ Ерио, водителя на радикалъ-социалиститѣ, които сж най-силната партия въ камарата. Въ новия кабинетъ Ерио освенъ председателството на министерството на външнитѣ работи. Влизатъ сжщо и Полъ-Бонкуръ, постояннния представителъ на Франция въ обществото на народитѣ, като министъръ на войната Пенльове, министъръ на въздушното плаванието.

Въ новото правителство сж поставени освенъ радикалъ-социалиститѣ, републиканскитѣ социалисти и партиитѣ на центъра. Забележително е, че социалиститѣ не влизатъ въ новия кабинетъ, поради тѣхнитѣ условия за участието въ него не сж били приети отъ Ерио. обаче новото правителство има тѣхната подкрепа при всички въпроси, които ще бждатъ въ хармония съ тѣхнитѣ разбирания за външната политика.

Новото правителство е приет изобщо много добре отъ френската преса. Изключение прави само „Ви... дение на умерената дѣсница с... бяснява съ външното полож... което се смѣта по настоящемъ твърде критическо. На 7 т. м. новото правителство се е представи предъ парламента. Следъ дълги зисквания върху правителствена декларация, камарата е гласувала довѣрие съ 390 гласа срещу 2... Тардьо и неговитѣ привърженици сж гласували противъ предложението за довѣрие, защото Ерио е отказалъ да каже своето становище по въпроса за разоржжението.

Бл. Кузмановъ

ЕПИЛОГЪ

Цѣлата трапеза дреме неразтребена въ полумрака. Зъзнливия ромонъ на чашитѣ и препирията на вилици и ножове е заглъхнала вече изъ пруста. Столоветѣ—обърнали гърбъ единъ на другъ. Старата брашовска бъклица, изправена на срѣдъ масата безъ запушалка, е праздна. Надлѣжъ по стенитѣ сж се привели полицитѣ подъ изправени върху тѣхъ тарели и сахани, до които не дойде редъ тази вечерь.

Тихо. Но ете презъ отворения прозорецъ лунните зари надникнаха—и тарели, и зарфове и филджани се спогледаха усмихнати средъ трохитѣ и останкитѣ на трапезата. Кътани толкози години изъ горнищи и килери, тѣ пакъ се показваха на веселъ сватбенъ пиръ. И въ лунната свѣтлина кимнатъ, подсмихнатъ се, сжщо както мълчаливо сж се споглеждали и подсмихвали свадбаритѣ тази вечерь, кога забиколиха трапезата да седнатъ.—Какво ще сторятъ! Обичай старъ, като старъ човѣкъ: не можешъ да му прекършишъ волята, трѣба да вървишъ по него....

Днесъ стара стопанка дъщеря женѣше. И искала е да изкара сватби, както е видяла и помни отъ време. Че кой знай дали ще доживей и синъ подъ венчило да заведе! Пъкъ и да доживей, сега младитѣ немарятъ. Ей ветъ й — ни сватове е провождалъ, нито кръстници подири, та не можаха да го накаратъ поне макаръ баща и майка на сватба да доведе. Може и синъ й да се не смѣсли за нея. Тя едвамъ го извикала за сватбата и уже бърза пакъ да си върви . .., Но днесъ неѣната се слуша — по редъ всичко ще върви. — На момина мама и на тъщина честь най-първо мѣсто, на горния край, подобава: отъ едната й страна младожещитѣ, отъ другата кръстникъ и кръстница да седнатъ. Тя да командари всичко наоколъ и гоститѣ да кани.

Макаръ че не ще да е чакалъ твърде кръстникътъ да го канятъ: три шишета стоятъ предъ него празни и чашата му до дъно изсушена. Може той и за кръстницата да се е погрижвалъ — то така и трѣба. Но предъ нея цѣла недопита чаша още. . . .

Затова кръстникътъ си е дигалъ още повече своята и ще е наблягалъ недоволно:

—Тъй е то. Като не знаятъ младитѣ веселба какво е, по тѣхъ старитѣ ще забранятъ вече и пиятъ. Менъ защо ме ядатъ. Ей младия кумецъ! — е кимвалъ къмъ будчания братъ на другия край на трапезата, — [сестра] ще женимъ, пъкъ него не можа да накараме да си дойде. Имаме. — си работа! Кога ще калесашъ не... го отъ старитѣ на сватба, та на... всичко да остави, съ тебе да дой... И дигали сме сватби — по цѣла деля! Ама де онуй време! Де ку... ца най-напредъ и чорбаджитѣ? грѣмнатъ онѣзи тъпани, да тръ... съ варакосани овни рата: отъ ... рынь до вечерь софрата да не пр...

—Мина се онуй време отидоха съ него и ония хора, — додавала стопанката. Сега и м ... и м ... се гледатъ само, страхъ ги е ...

И. Божановъ

Устройителната и стопанска политика на Силистренската градска община

Отъ врѣме на врѣме не малко гости носятъ снѣжнитѣ и дъждовни води отъ нападалището на „Ледже-Дереси“. Ако нѣкога се е паднѣло само на притежателитѣ мозя, днесъ положението е съвсѣмъ друго. Начиная отъ втори километъръ на шосето Силистра-Бей Ханъ до стенитѣ на стария градъ сѫ застроени стотици кѫщи, гдето живѣятъ човѣшки сѫщества и не трудно ако единъ денъ, при едно голѣмо наводнение, тия кѫщи и кѫщурки бѫдатъ отвлечени къмъ Дунава. Тукъ работата на общината е много малка и примитивна. Потрѣбно е само прекопаване на единъ шанцъ отъ лозето на г-жа Марика Николова до лозето на Гиневъ и отъ тамъ пречистване на старата вада, сега завзета отъ боклуцитѣ, и по този начинъ да се дадатъ утекъ на водитѣ къмъ р. Дунавъ.

Друга една сѫществена опасность отъ наводнение представлява крѣпостьта на „ЧАТАЛЪ-КУЛА“. Отъ незапомнени времена отъ това мѣсто, отъ време на време, сѫ се изливали надигнали води, готови да погълнатъ цѣлия градъ. Достигали сѫ по нѣкога до старата крепость и оттамъ отблъснати отъ крѣпостьта сѫ се пръскали по свободнитѣ поляни и сѫ се изтичали въ Дунавъ безъ да засегатъ града. Днесъ положението е съвсѣмъ друго. Крепостьта се разруши до основитѣ, догдето не бѣ заравнена, поради което водитѣ вече се стичаха въ разрушената крепость и града пакъ се спасяваше. Сега крепостьта е застроена и върху нея е застроенъ цѣлъ градъ. Презъ 1909 г., когато се удави инжинера Тройчевъ, градътъ отъ всички страни бѣ наводненъ, много здания пострадаха, нѣкои отъ които отъ основитѣ бѣха разрушени.

По мое лично настояване се изработи единъ планъ за корекция на дерето „Чаталъ Кула“. По липса на средства екзекутирането на тоя планъ се отложи следъ сключването на градския заемъ. По референдума заемътъ пропадна и плана неможа да се екзекутира. Тоя планъ и сега се пази въ архивитѣ на градското инжинерство, но той неможе вече да се приложи, защото корекцията бѣше предвидена да мине презъ сегашния офицерски кварталъ, задъ ловджийското Д-во, презъ сегашния ромжнски кварталъ и по права линия да се сведе въ р. Дунавъ. Днесъ всички тия мѣста сѫ застроени съ красиви жилищни постройки. Общ. управление трѣбва да изработи новъ планъ, начиная отъ градината на Петко Петковъ, покрай разсадната градина, задъ депозита на Тончо Паянтовъ, като обхване и водитѣ, които идватъ отъ къмъ Калипетрово, да ги отведе въ р. Дунавъ. Наводняемата плоскость на „Чаталъ-Кула“ е около 12 кв. километра и ако се случи едно сблъскване на облацитѣ съ най-голѣмъ валежъ, който научно се допуска, единъ день ще видимъ цѣлия градъ пометенъ отъ едно наводнение и не се знае кой ще бѫде пощаденъ отъ една подобна катастрофа.

(следва)

Изъ Окржга

Писмо отъ село Алфатаръ.

Миналата година въ селото ни се основа Читалище и всички се зарадвахме, че ще ни се даде възможность да се сдобиваме съ книжки и се учимъ да четемъ и разбираме ромънски езикъ, и добиваме знания. Но радостьта ни скоро се превърна въ мжка и читалището вмѣсто да стане мѣсто за радость, то стана причина за продължително наше наказание. И ето защо:

Инициаторитѣ за основаването на Читалището, учителитѣ, още миналата година го именуваха на името на бившия министъръ-председателъ г-нъ професоръ Н. Йорга. Той е единъ отъ голѣмитѣ учени хора на Ромъния и ние се радвахме, че читалището ни ще носи неговото име. За тържественното освещаване на читалището бѣ поканенъ да присѫствува самъ именития професоръ и казватъ обещалъ, че ще дойде на 5 т. м, Отъ 24 май се започнаха приготовления за посрещането му. Всѣка вечерь, глашатая вика, никой на работа нѣма да отиде, а всѣки ще вземе участие въ почистване на селото. Сутринъ пѫтищата сѫ запазени отъ караулитѣ колонисти-македонци и само малцина се изплъзваха да отидатъ на работа. Имаше случаи, когато и отъ нивитѣ бѣха докарвани хора. Така заприщенитѣ хора се караха да забиватъ колчета по край шосето, да варосватъ побититѣ колчета и плетища, да разтилатъ чакълъ по шосето и съ колята да носятъ камъни и пѣсъкъ. Настилането на чакъла и пѣсъка и носенето на камъни щѣше да се смѣтне, като отбиване на пѫтната повиность, но като се свърши работата, хората се натириха и никому никакъвъ довумѣнтъ не се даде, а много работни дни се загубиха и ще се възползува предприемача по поправката на шосето, Тази ангаря продължи до 5 т. м., когато въ селото стана известно, че високиятъ гостъ, за когото ставаха всички приготовления, не е вече Министъръ-председатель. *Ангарята се върщеше само отъ мѣстното българско население, а колониститѣ македонци не бѣха обезпокоени нито единъ день и нито единъ отъ тѣхъ не се вести на работи.* Всички тѣ свободно си отнваха на работа. Отъ облагитѣ на общитѣ работи първи колониститѣ се ползуватъ, а тяжкитѣ се оставатъ само на мѣстното българско население. *До кога това ще продължи?*

Селенинъ

И въ Австрия неспокойно

Въ Австрия бѣ предизвикана министерска промѣна. Тя бѣ наложена отъ безисходното финансово положение, което гнети отъ много години страната, но въ последно време е станало непоносимо. Новия кабинетъ е съставенъ отъ Долфусъ и се смѣта за единъ отъ най реакционнитѣ кабинети, поради участието въ него на фашиститѣ, които веднага сѫ започнали своитѣ демонстрации. Единъ отъ тѣхнитѣ водители ПАНСТЪ, който е билъ изгоненъ изъ Австрия отъ кабинета Шоберъ за противодържавна дейность, се е завърналъ въ Виена безъ да чака разрешение отъ правителството. Демонстративно той е посетилъ и италианската легация, а полицията се преструвала, че не го вижда. Фашиститѣ ставатъ все по самонадеяни и правятъ опити да си мѣрятъ силитѣ съ Социалдемократитѣ, които сѫ най силната партия въ Австрия. Така въ Инсбургъ

...да посегнатъ да се женятъ. . .
...и като се е била надвесила надъ
...рела си, дигнала е очи изподъ че
...къмъ младоженика, може би да
...увѣри още единъ пѫть, че е
...мѣрила вече вечь и най-голѣмата
...грижа е отбила.

Нехаятъ младоженцитѣ за старо
...еме. — Какво трѣба повече на
...ката. Тврели, и пожъ, и вилици
...ятъ непобутнати, както сѫ ги
...ожили: тя не ще да е яла дори.
...то е седнала веднажъ до мжжътъ
...навела увенчано чело и не е по-
...ръдвгла. Ако нѣкога е подигвзла
...и, то само скришомъ ще да е
...гледвала младоженика, който вед-
...жъ като я доби, изви глава, та и
...я задгърби. Тя му се не сърди за
...ва. Подъ сѣнката на мжжа тъй
...ажено се седи. И драго ѝ е, че
...ой вече зема преднина като сжщин-

ски мъжъ—смѣй се приказва — и толкози много яде! . .

Наистина, колко хлѣбъ е разтрошилъ, канъ е изкапалъ бѣлата бохча, пъкъ кори отъ ябълки, орѣхови чорупки — цѣла купища наоколъ: А чашата съ вино, изправена предъ тарелитѣ, право на другия край другаритѣ му гледа. Той само на тѣхъ цяла вечерь ще да е кималъ.

—Както си е тръгнало отъ памтивека, тъй и ще си върви. Най ли ще отбиемъ свѣта отъ пѫтя му! — Каквото щешъ прави, най-подиръ пакъ ще ти татрузнатъ хомотя. Ами прибери се по съ време — и да си се успокоишъ, и наредъ съ хората въ свѣта да влезешъ. — Хай наздраве, напълнете всички чашитѣ си и пийте наздраве. Единъ отъ насъ тукъ ще забий колъ, други—таме,— всѣки, дето късметъ му излезе . . .

И дига той пълна чаша, но колкото повече пие, толкова по се разгаря жаждата. Въ увлажнелия му погледъ замѣждуква свѣтлинка на потайна жалба и той мята взоръ къмъ другари, които го изпращатъ съ подсмивъ на уста:

—Ще разберешъ, ще разберешъ —млади години се не стигатъ. . .

На една отъ тѣхъ подъ дългитѣ възчесани на страна коси, лъщи вече плешивъ лобъ, но той още се не вдава. Дотато сили държатъ и сърце бие, много ще има да зяпатъ подире му тѣзи, дето сѫ ги наредили сега предъ него, само да го подмамватъ. Лапва ли се той въ някоя! —да се зароби още всичко не опиталъ . . .

—Ако не сѣ момъкъ находихъ, ако не си отзехъ отъ младини на този свѣтъ . . . ще да е повтарялъ въ ума си мършавия му съсѣдъ, комуто вече е ритнало сърце отъ всичко. цѣла вечерь той само е пощипвалъ хлѣба си и съ завистливи възишки погледвалъ младоженика.

—Извалъ съмъ си вече и азъ хлѣба, ами дано се падне и менъ нѣкоя чорбаджийска дъщеря, — изъ тия покрайнини има още неклатени плочи. . . Да се прибера и азъ. Десетъ години измитахъ праха на сждилищата, увехтя ми душата като сетрето. Все не харесвахъ, докато захванаха менъ да не харесватъ. Вижъ, тѣзи и тритѣ зяпнали по-младия, пъкъ насъ и двама ни не поглеждатъ. . . .

А по-младия момъкъ, тамъ на долния край на трапезата, навѣрно навелъ е билъ глава надъ тарела и съвсѣмъ не е забелязвалъ умилнитѣ, комахай умолителни погледи на

тѣ сж се опитали да превзематъ едно събрание на социалъ-демократитѣ, но сж получили добъръ урокъ, като сж оставили 18 ранени и единъ убитъ. Социалиститѣ сжщо сж дали 16 ранени, но сж запазили и продължили събранието си. Въ Линцъ сжщо сж станали кървави сблъсквания. Изобщо възбуждението въ Австрия е голѣмо.

Съставъ на кабинета

Преди г. Министъръ председателя Ал. Вайда Воевода да попълни окончателно кабинета, следъ като е прекъсналъ преговоритѣ съ либералитѣ подъ шефството на г. Г. Братияну, е водилъ преговори и съ водителитѣ на социалъ-демокртическата партия. Темъ той е предложилъ да вематъ участие въ кабинета, обаче тѣ отказали категорично и тогава той поискалъ да сключатъ изборно съглашение, за да действуватъ общо въ изборитѣ. Социалъ-демократитѣ се отказали и отъ това предложение, като заявили, че тѣ ще водятъ самостоятелно изборната борба.

Следъ това г. Вайда е попълнилъ окончателно кабинета, въ който влизатъ:

Г-нъ АЛ. ВАИДА-ВОЕВОДЪ—министъръ председатель и министъръ на вътрешнитѣ работи.

Г-нъ Г. Г. МИРОНЕСКУ—министъръ на финанситѣ и управляющъ министерството на външнитѣ работи.

Г-нъ ИОНЪ ЛУГОШАНУ—министъръ на индустрията и търговията.

Г-нъ В. ПОТЪРКА—министъръ на правосждието.

Г-нъ Генералъ ЩЕФАНЕСКУ-АМЗА—министъръ на войната.

Г-нъ ВОИКУ НИЦЕСКУ—министъръ на земледѣлието и държавнитѣ имоти.

Г-нъ ГР. ПЕРИЯЦЯНУ, на съобщенията.

Г-нъ Д. Р. ИОАНИЦЕСКУ, на труда и общественното здраве.

Г-нъ Д. ГУСТИ на просвѣтата.

Министри безъ портофейлъ: г-да ПАНЪ ХАЛИПА и ЕМ. ХАЦИЕГАНЪ.

Държавни подсекретари: Г. Г. В. В. Тиля—на външнитѣ работи (пресата); Рудолфъ Брънцъ—на малцинствата; А. Кълинеску—на вътрешнитѣ работи; П. Андрей—на народната просвѣта; Г. Кришанъ—на финанситѣ.

Новата власть

Съ голѣма бързина и сржвчность новото правителство настнява начело на всички учреждения свои видни и изпитани хора. Пръвъ вае длъжностьта си новия

Префектъ

За такъвъ е назначенъ г-нъ Ал. Тарчиниусъ, виденъ адвокатъ въ града ни, бившъ кметъ и изпитанъ Националъ Царанистъ. Въ партийно—политическитѣ борби до днесъ се е проявявалъ като най толерантенъ и винаги примирителенъ партиенъ привърженикъ. Добъръ адвокатъ и примѣренъ гражданинъ, той заема единъ постъ, отъ който въ нашия окржгъ се чака много, за да се укротятъ и насочатъ въ пжтя на закона отношенията на колониститѣ—македонци къмъ мѣстното население—българи и турци. Тѣзи отношения сж се изравявали винаги по начинъ, който е компрометиралъ само властьта и е издавалъ една голѣма заинтересованость да се толерират буйнитѣ проявления на колониститѣ.

Новия префектъ, като адвокатъ гражданинъ, живѣлъ е и се борилъ да бждатъ правилно прилагани законитѣ и зачитани правата на гражданитѣ при всички случаи, безразлично отъ какъвъ етнически произходъ сж тѣ. Сега му предстои и да упражни влияние отъ висотата на поста, който заема, да се одеботвори принципа за равенството на гражданитѣ предъ законитѣ.

Многото и ненуждни тегоби въ видъ на авгарии, каквито се налагатъ днесъ на населението и които сж отрицание на всѣко понятие за законность, задържането или премахването имъ зависи ако не изключително, то въ голѣма степень отъ г-на префекта.

Нека се надѣваме, че г-нъ АЛ. ТАРЧИНИУСЪ и като префектъ ще ще бжде сжщия защитникъ на законостьта, какъвто го знаемъ като адвокатъ и гражданинъ.

Кметството

На 10 т. м. г-нъ префекта въведе въ длъжность новата комисия, която ще ржководи работитѣ на градската община. Начело на комисията е г-нъ Карпъ Санду, учителъ въ първоначалното училище, деенъ националъ царанистъ. Въ заседателната зала на общината бѣха събрани: комисията, която до сега управлява, начело съ гимназиалнитѣ учители Николау и Василеску и новата комисия начело съ г-нъ Карпъ и адвоката М. Илиевъ. Казаха се послучая слова, въ които проличаватъ управницитѣ на общината вчерашни и утрешни. Г-нъ Карпъ се помжчи да утеши тѣзи, които измѣства, като имъ каза, че свѣта тъй върви, едни идватъ други отиватъ. Той, като че ли инстиктивно почувствува, че за да се управлява общината е потрѣбна програма, която да бжде известна на гражданитѣ и въ името на която трѣбва да идватъ управницитѣ, та побърза да заяви, че за програма ще му служатъ думитѣ на починалия Кралъ Каролъ I, че и този градъ трѣбва да сѣ въздигне до положението на другитѣ градове въ Кралството, казани нѣкога при преминаването му презъ града.

Че тѣзи думи могатъ да послужатъ като програма за уредбата на единъ градъ, това мжчно може да се допусне днесъ при тъй разрастналитѣ се нужди и тъй изостаналия въ уредбата си градъ. Г-нъ Карпъ, като ржководитель на общинскитѣ работи, ще трѣбва да насочи погледъ къмъ нуждитѣ на града то изостави досегашната по да се изхарчватъ всички сре на общината само за запла започне да задоволява другит лѣми нужди на града. Отъ не каме, като истински привърж на демократични принципи, д действува и се изостави досег та практика да се управлява отъ комисии. Демократичния на времето изискза ржковод тѣ на общинитѣ да се посо отъ гражданитѣ. Това ще с и програми, въ името на кои идватъ общинскитѣ ржководи

Окржжния съв

И тамъ досегашната коми разтурена и е назначена нова деветь души, начело на която М. Баника и М. Варвери. Днес т. м. ще бжде и тя въведен длъжность. Това голѣмо учреж отъ значение за стопанското дигане на окржга, до днесъ с ки изключения, не е дало ни рата, които днесъ се поставя чело дано го съживятъ и по по пжтя на полезната за о дейность.

Отзиви и бележ

за вестника

Администрацията на вес за напредъ ще се завежда г-нъ Д. Желѣзаровъ. И то има право да събира абона и подписва квитанции, как досегашния администрато Редакторъ.

Редак

Годишния зас на първонача то училище

На 12 юний, недѣля, 5 ч. с първоначалното ни училище п годишната си забава въ дво училището.

Въ училището е уредена из на предметитѣ изработени от ничкитѣ и ученицитѣ въ ча по ржкодѣлие и ржчна работ ложбата ще бжде открита цѣлия день.

Нека гражданкитѣ и граж посетятъ изложбата и видятъ сиво изработенитѣ предмети децата.

момитѣ. И тритѣ скършени-променени еднакво сж стоели предъ него, съ еднакъвъ купнежъ на душа и съ една мисълъ на сърце, както сж еднакви три рози на гюловия храстъ, макаръ едната да е почнала да се рони, другата цѣфнала въ пъленъ разцвѣтъ, а третята току що пъпка пукнала. И нито едната повече отъ другата е яла, нито приказвала.

Младия момъкъ не ще да е забелязвалъ какъ се подсмихватъ подъ мустакъ съседитѣ му, погледвалъ е момитѣ, но безсилно пакъ снемалъ очи въ тарела си, дето опиратъ и отпадатъ всички младежки блѣнове и кумири:

—Останали цвѣтя отъ свѣтовната китка, която е накитена, си е мислялъ той, поклащайки глава, и тѣ —колкото и да сж кравени нагледъ —навѣрно ще останатъ да увѣхнатъ сами . . . Или — само ако случаенъ пжтникъ откъсне нѣкоя да я накити . . .

Но никоя отъ тѣхъ не е могла да му отговори. Усмихвали сж се тѣ свенливо, зачервявали сж се и излекомъ сж захапвали долня устна.

Единъ само брата на булката трѣба да е гледалъ мълчеливо на всички отъ другия край на трапезата и никакви мисли не сж го смущавали. Той е ялъ, колкото си яде винаги, и пилъ, както си пие всѣки день. Когато сж донесли кафето, извадилъ е чашката отъ сребърния зарфъ, турилъ го е предъ себе си и дълго е гледалъ тънкитѣ му старовремски извивки. После е запушилъ. И като сетилъ, че всичко вече е свършено, снелъ е варакосаното цвѣте отъ илика на жакета си, сложилъ го на тарела и лениво заотърсвалъ пепелъта отъ цигарата си върху него.

Морни отъ вечерята всички сж се облегнали на столоветѣ и тютюневия пушекъ налягва върху трапеза. Сегизъ-тогизъ се е обаждалъ кръстника, добавала е нещо и стопанката, докато скоро всички се изприказвали и сж млъкнали. Не ще да се е ставало на кръстника. — Следъ сватбенна вечеря. тъй не е той научен. — Ще запушатъ, ще отворятъ приказки, — нѣколко кафета ще изпиятъ, тогава чакъ речь за ходене. Обръщалъ се е той къмъ стопанката, къмъ момитѣ и момцитѣ на другия край,—всички сж мълчели.—Ядохме, нихме, изпушихме по една цигара, какво още!—Погледвали сж се двамата по стари момци, като че сж се подканяли единъ други да стачатъ. Момитѣ сж ги гледали презъ тютюновия пушекъ— тѣмъ е било все едно: да си вървятъ дома или да стоятъ тукъ. А старата стопанка, сбрала на срѣдъ скути ржце, не е подигала вече очи къмъ никого. По едно време по буковия подъ побутва столъ брата на булката, комуто ще да е омрзнало да стои и да мълчи, пъкъ смѣталъ е, че и пжть го чака утре . . . Шумътъ на стола като да подканя сватбаритѣ, тѣ сж се спогледвали; кръстника станалъ, извпушкалъ, и по него всички сж се дигнали. Стопанката и младоженцитѣ излязватъ да ги изпращатъ, а булкиния остава въ пруста. Протяга провя се, после отваря прозо Презъ желѣзнитѣ пречки единъ пресенъ лъхъ и раз згорещѣлото му лице. Той поз отвънъ бащинитѣ си двори ли татъкъ въ мрачината; мож е достигнало до ухото му и тенето на чешмата оттатъкъ дината, но скоро и той се налъ и е отишълъ да спи. него дълго сѣ е издимявала напречкания прозорецъ тра навънъ и подъ изукрасения ри рименъ цвѣторезъ таванъ вом задрѣмало въ пруста.

изъ „ИДИЛИИ“ П. Тод

СЪОБЩЕНИ

Г-жа А. Н. МАРКАРИАНЪ, мирана дамска шивачка, прие ателието си на ул. Каролъ ученички при най угодни ус

Желающи нека се явятъ в лието съ родителитѣ си.

Гр. Силистра

съ почит

А. Н. МАРКАР

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Издава редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

ОБЩИНАТА ЗА ОБЩИНАРИТѢ

При въвеждане въ длъжность новата община комисия на силистренската община, казаха се нѣкои отъ г-на префекта и отъ сегашнятъ и сегашенъ председатели на комисиитѣ, като едни сочеха напр[ед]еното, а други онова, което пред[с]тои да се направи за уредбата на града.

Отъ името на общинскитѣ служители говори и г-нъ Профириу, общински ветернаренъ лѣкарь. Той [бл]агодари на досегашния председ[а]тель за бащинскитѣ грижи, кои[то] е проявявалъ къмъ общинскитѣ [слу]жители презъ всичкото време на [не]гото управление и като се обър[на] къмъ новия председатель, г-нъ [Ка]рпъ Санду, между другото на[по]мни, и особено силно подчерта [за]слугитѣ на бившия кметъ на Виена, [д-]ръ Лугеръ, който билъ казалъ [ве]днъжка при нѣкакъвъ случай, че [ни]кой преди да е социалъ демократъ [би]лъ НѢМЕЦЪ. Г-нъ Профириу вложи [въ] други думи въ устата на авторитет[ни]я лице, Д-ръ Лугеръ, и жестоко [ги] обиди, като го нарече социал[де]мократъ, защото е заклетъ тѣ[хенъ] врагъ и е християнски социа[ли]стъ и като такъвъ е билъ нѣко[га]шенъ кметъ на Виена. Дали той е [ка]залъ тѣзи думи, и дали изобщо [са]мо казани тѣ, не ни важи. Онова, [кое]то искаме да отбележимъ е, че [г-]нъ Профириу съ тѣхъ напомни на [г-]нъ Карпъ Санду да се не увлича [мно]го и да не забравя, че той пре[ди] да бѫде кметъ на Силистра и [ле]гионъ.—царанистъ по партия, е [НѢ]МЕЦЪ и въ неговото лице [тря]бвать да видятъ преди всичко ЗА[ЩИ]ТНИКЪ НА ОБЩИНАРИТѢ И [СЛ]УЖИТЕЛИ РОМЪНЦИ.

Отбелязваме тази особена тенден[ци]озность, която вложи г-нъ Про[фи]риу не защото много ни интере[су]ва неговата личность, НО ЗАЩО[ТО] ТОВА Е ИНТИМНАТА МИ[СЪ]ЛЬ НА МНОЗИНА РОМЪНЦИ И ТОЙ СТАНА НЕВОЛЕНЪ НЕИНЪ ИЗРАЗИТЕЛЬ.

Мнозина сѫ ония, които мислятъ че въ учрежденията, а въ това число и въ общинитѣ, ще трѣбва да намѣрятъ служба преди всичко ромънци, а следъ това и такива, които произхождатъ отъ другитѣ народности, що образуватъ етнически малцинства въ страната. Въ тази смисъль се води отъ време на време открита пропаганда и не единъ служителъ отъ малцинствата е ставалъ жертва, като е загубвалъ службата си, или е билъ пращанъ въ противоположния край на страната. Познати сѫ хората, които водятъ тази пропаганда, отдавна знаемъ, че тѣ по отношение на служителитѣ отъ българското малцинство сѫ били особено непримирими и сѫ готови на всички крайности по отношение на тѣхъ. На тѣхъ можемъ вече да имъ напомнимъ съ думитѣ на единъ отъ ораторитѣ въ учителскиятъ конгресъ, че Ромъния е на поданиците, които я образуватъ, а не на ония, които случайно могатъ да изпъкнатъ начело. Че въ нея могатъ и трѣбва да намѣрятъ поминакъ всички, които носятъ тегобитѣ и безразлично отъ какъвъ етнически произходъ сѫ.

Длъжимъ да напомнимъ и ние, както на г-на председателя на общинската комисия, така и на ония, които сподѣлятъ възгледитѣ на г-на Профириу, че общинитѣ сѫ не само за ромънцитѣ, а за всички, които ги образуватъ, иматъ поданството на държавата и носятъ всичкитѣ тяжести по нейната издръжка. Общинитѣ ще трѣбва да престанатъ да бѫдатъ мѣста, кѫдето ще настаняватъ на работа само ромънци и ще трѣбва да се избавятъ отъ мисъльта всички, които мислятъ, че тамъ ще се защищаватъ само интереситѣ на ромънцитѣ—служители и общинари.

Общинитѣ ще трѣбва да престанатъ да се управляватъ отъ комисии, А ДА СЕ ПРЕДАДАТЪ НА САМИТѢ ОБЩИНАРИ И ТѢ ПОСОЧВАТЪ СВОИТѢ УПРАВНИЦИ, както е смисъла на закона, който урежда управата на общинитѣ.

Въ общинитѣ ще трѣбва да се говори, ОСВЕНЪ ОФИЦИАЛНИЯТЪ ЕЗИКЪ, И ЕЗИКА НА МѢСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ, като общиискитѣ служители се задължатъ да знаятъ и говорятъ този езикъ.

Общинскитѣ служители ще трѣбва да се избиратъ и назначаватъ изъ средата на самитѣ общинари и тѣ ПО БРОЙ ДА БѪДАТЪ ПРОПОРЦИОНАЛНО НА НАРОДНОСТЬТА, ИЗЪ СРѢДАТА НА КОЯТО СѪ ИЗЛѢЗЛИ. Не бива да има привилегии за никоя народность. Тогава само ОБЩИНАТА ЩЕ БѪДЕ ЗА ОБЩИНАРИТѢ.

Около лозанската конференция

Тя трѣбваше да заседава въ началото на тази година, но защото тогава главнитѣ европейски сили не можаха да дойдатъ до съгласие по едничкия въпросъ, който ще се разисква,—военнитѣ дългове,—отложи се за сега. Обаче и сега единодушието не е постигнато. Преговоритѣ между Мак-Доналдъ и Ерио въ Парижъ на 12 и 13 т. м. едва ли могатъ да бѫдатъ достатъчни и затова най вѣроятното, което се сочи е, че мораториума Хувъръ ще се продължи още съ 6 месеца, а конференцията ще отложи главната си работа за следъ изборитѣ въ Съединенитѣ Щати за председатель на републиката.

Въ връзка съ военнитѣ дългове, Лозанската конференция и положението на Германия, Gaston Jeze, професоръ въ Сорбоната, който е билъ наскоро въ Берлинъ и е проучавалъ икономическото и финансово положение на Германия, подъ заглавие „Военнитѣ дългове трѣбва да бѫдатъ отменени“, пише между другото.

„Германия е много промѣнена: Тя е държава подета отъ вълнитѣ. Живѣе въ грижата и несигурностьта за утрешния день“.

„Производството е спрѣло. Безработицата е хвърлила въ мизерия милиони семейства. Младежьта напразно дири мѣсто за дейность“.

„Германското обществено мнение е убедено, че подобрение на сегашното положение не може да не настане, ако свѣтътъ се освободи отъ политическитѣ дългове—германския дългъ за репарациитѣ и политическитѣ дългове на Европа къмъ Съединенитѣ Щати“.

„Лозанската конференция се очаква съ нетърпение. Ако конференцията успѣе да уреди окончателно този въпросъ, ще се направи голѣма крачка къмъ възстановяване на икономическото равновесие. Ако не —следва катастрофата“.

„Окончателното разрешение на въпроса за военнитѣ дългове не може да бѫде днесъ, следъ извършенитѣ отъ едната и отъ другата страна грѣшки въ продължение на 14 години, други освенъ коренмото отмѣнение“.

„Френскитѣ капиталисти трѣбва да иматъ предъ видъ изумителнитѣ загуби, които понасятъ и които само растатъ едновременно съ международната несигурность—резултатъ на неумѣлото разрешение на въпроса за политическитѣ дългове. После ще си дадатъ смѣтка, колко малка би било загубата отъ едно взаимно отмѣнение на политическитѣ дългове и колко голѣма би била ползата, която би имъ донесла възстановяването на довѣрието и икономическитѣ връзки като резултатъ на подобрение на френско-германскитѣ отношения.“

„Безспорно е, че настоящата паника ще продължи до тогава, докогато отношенията между Германия и Франция бѫдатъ днешнитѣ. Трѣбва да кажемъ ясно: — тѣзи отношения никога не сѫ били тъй лоши“.

Репарационния дългъ е главната причина, но не и едничка, за поведението на Германия спрѣмо насъ —(Франция). Тази причина на разногласие трѣбва да изчезне окончателно. Тѣзи, които вѣрватъ, че въпросътъ може да се разреши иначе, но не съ отменение, дълбоко се лѫжатъ. Това е една силна илюзия, която трѣбва да се разпръсне колкото се може по-скоро.“

P. S.—Още въ първитѣ заседания на конференцията Г-нъ Мак-Доналдъ прочете декларацията-съглашение подписано отъ Англия, Франция, Италия, Белгия и Япония, за спиране изплащане на репарациитѣ презъ времето до като заседава конференцията.

И. Божановъ

Строителна и стопанска политика на Силистренската градска община

Колкото колонитѣ на вѣстника позволяватъ, казахме това, което можехме да кажемъ за строителната политика на градската ни община. Тукъ ще се помжчимъ да кажемъ нѣщо за СТОПАНСКАТА ПОЛИТИКА на града.

Една системна и планомѣрна стопанска политика на Силистрен. градска община никога не е имало, но все пакъ въ миналото е турено едно начало, което днесъ е напълно изоставено.

Въ чертитѣ на град. общ. управление има твърде много празднн, незастроени мѣста, нѣкой отъ които въ самата пияца. Следъ войнитѣ бѣха години изобилнн, когато тия мѣста можеха да се застроятъ, обстоятелство което има двояка цель. Първо да построи солидни и красиви постройки и да даде единъ по изященъ изгледъ на града и второ да засили приходитѣ на общинскиятъ бюджетъ. Бѣха години, когато наемитѣ бѣха повишени до невѣроятность и само въ нѣколко години щѣха да се погасятъ разходитѣ сторени за тия постройки и да останатъ постройкитѣ на вѣчни времена приходни пера по общ. бюджетъ.

Усвоена е една друга практика — да се отстжпватъ общ. мѣста на частни лица да си строятъ сами дюгени и бараки и да плащатъ единъ незначителенъ наемъ. Съ тия постройки градътъ е пълненъ съ негодни здания и бараки и чуждинеца, когато посети града ни, вижда единъ ориенталски градъ безъ водопроводи, безъ канализация, безъ паважъ и застроенъ съ бордеи и бараки, обърнатъ на запустѣло селище.

Като изключимъ Дунавската и градска градини, които малко-много привличатъ окото на човѣка, всичко друго е въ пълненъ безпорядъкъ.

НАШЕТО ПОЛСКО СТОПАНСТВО е напълно парализирано отъ самата държава. Една голѣма часть отъ градското пасище се отлъчи и се даде за колонизиране. Въ другата часть държавата забрани на общината да култивира каквито и да е земледѣлски посеви и общината по заповѣдъ ги напусна и ги остави за пасище. Въ използване на самото пасище има една престжпна безсистемность.

НАШЕТО ГОРСКО СТОПАНСТВО презъ 1928 г. се намѣри напълно опустошено и разорено отъ самата общ. власть. Тамъ само се е унищожавало безъ да се постави поне едно дръвче. Отъ началото на 1929 год. тамъ се заработи усилено. Общината сама си приготви салкъмовъ расадъ, който не й коства нищо и въ растояние на две години се залѣсиха около 200 дек. непроизводителни сипеи и ржтлини, които даже и трева нераждаха. Такива ръгли ни ВЪ и ОКОЛО градското стопанство сж още твърде много и общ. управление трѣбва да продължава да залесява, защото както казахъ и по горе, тия ръгли ни сж негодни за никаква друга култура, освенъ за горско стопанство, а тамъ салкъма вирѣе чудесно. Самото дърво на салкъма е твърдо, здраво, трайно и може да послужи за всѣкаква потрѣба. Независимо отъ това съ увеличение общ. горско стопанство, града ще има и тѣзи придобивки:

1) Увеличение дебита на изворнитѣ води предназначени за бждащето напояване на града;

2) Подобрение качеството на тия изворни води въ бактерологическо отношение;

3) подобрение климатическитѣ условия въ околностьта и на града;

4) Намаление поройнитѣ стихии идящи отъ „Чаталъ кула“, които застрашаватъ града отъ наводнение;

5) Използване самия горски материалъ за строежъ и гориво.

Въ низинитѣ на „Чаталъ-кула“ могатъ да вирѣятъ всички видове дървета: липови, осенови, черничеви, чамови, брѣстови и пр., които тъй сжщо не биха коствали на общината нищо за насаждането имъ, само инициатива и умение сж нуждни. Тия горски култури засадени масово и съседни едни съ други, биха образували единъ горски коворъ, който въ бждаще би далъ удоволствие и „наслада за бждащето поколение, което безспорно е съ поголѣми претенции отъ насъ.

Тенденцията на закона е, постепено да ни се отнеме цѣлото пасище и тогава общината ще остане неуспоримъ стопанинъ само на онова, което тя до тоя моментъ е успѣла да залѣси; за това залѣсяването трѣбва да се засили и разшири.

Материалнитѣ средства за з... ване СТРОИТЕЛНАТА И СТО... СКА ПОЛИТИКА на едно за... но мѣсто винаги въ по-голѣма... часть лѣгатъ върху общ. бюдж... но въ културнитѣ страни, а... настоящемъ на много мѣста ... Балканския полуостровъ, взе... частие и частната инициатива. ... голѣмата неуредица на нашия г... и околноститѣ и при престж... незаинтересованокть на власть... ющитѣ, които и да сж тѣ, на г... данството се налага образуван... но Д-ВО ЗА РАЗХУБАВЯВ... ГРАДЪТЪ И ОКОЛНОСТ... Подобно Д-во би обърнало в... нието на Общ. управници по ... ки актуални въпроси и въ ... време това Д-во би се радва... чудесни успѣхи.

Диктатурата въ Югославия къмъ своя край.

Повече отъ четири години откато диктатурата въ Югославия прави усилия да унищожи различията, които сжществуватъ между отдѣлнитѣ народи, що влизатъ въ състава й. Забрани се да се говори за хървати, словени и сърби, а само за единна Югославия, като единъ и сжщъ народъ. Политическитѣ партии бѣха разрушени, като пречка за образуване единната държава. Диктатурата ставаше все по тежко поносима, но и отпора се усилваше и признацитѣ за накипѣлото народно негодуване започна все по често да се проявява. Хървати и словенци все по често и открито заявяваха, че нѣма да спратъ до като не добиятъ пълна автономия. Партиитѣ сж подновили своята дейность, макаръ и негласно, и влиятъ силно върху развоя на събитията. Дори има основание да се предполага, че т... постигнали пълно съгласие по... лѣмия въпросъ за организи... държавата на федерални на... като се раздѣли на четири про... ции: Сърбия, Хърватия, Слове... Босна-Херцеговина. При това ... жение на работитѣ направи ... питъ да се смекчи диктатура... то се свика нѣщо като камара... която присжтствуватъ само ... тели на диктатурата и нито е... опозиционеръ. По сетне Живко... бѣ замененъ съ Маринковичъ, ... то има за цель да подготви ус... вията за преминаване къмъ пъ... конституционенъ режимъ, но с... тията, каточели ще го изпревар... защото стопанската криза, коя... стро се чувствува въ селска С... бия, осло...нява все по-вече п... женіетб. Независимо отъ разк... то военно съзаклятие въ Мари...

Гр. Петровъ

Аладиновата лампа

Има една арабска приказка за Аладина и за неговата вълшебна лампа. Аладинъ билъ бедснъ сиракъ. Расналъ безъ да се учи и ходелъ вѣчно полугладенъ и парцаливъ. Веднажъ — каква се въ приказката — Аладинъ срещналъ единъ добъръ вълшебникъ, който се вгледалъ въ него и веднага схваналлъ, че въ младия момъкъ има природенъ умъ и добра душа. Вълшебникътъ завелъ Аладина въ полето и му показалъ тамъ една голѣма плоча.

— Вдигни я!

Аладинъ се засилилъ и вдигналъ плочата. Подъ плочата се показала стълба.

— Сдѣзъ по нея, казалъ вълшебникътъ. Ще видишъ единъ дълъгъ коридоръ. На двжъ по коридора има много вази съ злато, драгоценни камъни и цѣли купове скъпи нѣща. Ти не се нахвърляй на богатствата, не се спирай на тѣхъ. Върви до края на коридора, до последната зала, дето ще намѣришъ една лампа. Тая лампа е по-скжпа отъ всички богатства, покрай които ще минешъ. Когато поискашъ нѣщо, потъркай лампата и тя ще ти даде, каквото ти трѣбва.

Аладинъ намѣрилъ лампата. Изработена тя била грубо и била покрита съ ръжда. Аладинъ взелъ да чисти лампата и, щомъ я потъркалъ, предъ него се явилъ нѣкакъвъ великанъ и казалъ:

— Аладине, азъ съмъ на услугитѣ ти. Какво ще ми заповѣдашъ?

— Кой си ти? Откжде се яви? попиталъ уплашеният Аладинъ.

— Азъ съмъ духътъ на тая лампа, отговорилъ великанътъ Всѣки пжть, когато ти по-силно потриешъ лампата, азъ съмъ задълженъ да се ява предъ тебе и да ти служа.

Вѣчно гладниятъ Аладинъ найнапредъ поискалъ отъ великана да го нахрани. Духътъ изпълнилъ желанието на Аладина. Тогава Аладинъ поискалъ да бжде облѣченъ, вмѣсто въ парцали въ скжпа премѣна. И това станало.

Ситенятъ и облеченъ добре Аладинъ поискалъ да бжде въ добро общество, между умни и възпитани хора. Великанътъ веднага изпълнилъ това му желание. Аладинъ билъ много доволенъ, но видѣлъ, че... е грубъ и невъзпитанъ. Почналъ... се учи; челъ добри книги, вни... телно слушалъ умнитѣ хора. ... Аладина дошелъ новъ, щастли... ръзумень, почтенъ животъ. И ... ко това му дала лампата, която ... намѣрилъ подъ тежката плоч... която до тогава съ вѣкове лежа... заровена въ земята.

Въ тая приказка за лампата ... Аладина е прокарана дълбока м... рость. Тая приказка е като евани... ска притча. Аладинъ е събирател... ние. Това сж милионитѣ наро... маси отъ всички страни. Тия м... они често сж груби, необразова... живѣятъ полугладни, облѣчени ... съ парцали. Но тѣ могатъ да ... мѣрятъ магическата лампа, ко... както въ приказката, ще им... живота имъ. Тази магическа ла...

ПРЕДИ ЕДНА ГОДИНА И СЕГА

Презъ Априлъ миналата година правителството на Националъ Цариститѣ бѣ смѣнено отъ това на г. Йорга—Аржетояну. Правителственнитѣ смѣни винаги се чувствать въ дълбоката провинция съ своитѣ отрицателни страни, които се разязвать въ по продължителни или по кратки безредия, които настават до като се настани новата власть и се справи съ положението. Това положение на безредия при смѣняване на властьта особенно неприятно се почувства миналата година въ нашия край, когато се овладѣваше властьта отъ правителството Йорга—Аржетояну. Въ селата всички законно избрани общински съвети бѣха разтурени и управата на общинитѣ бѣ предадена въ ржцетѣ на колонисти, на чело на които бѣха поставени изключително колонисти—македонци, дори и въ такива общини, кждето тѣ сж само две, срещу петстотинъ домакинства. Не само това. Срещу всички ,до тогавашни кметове бѣ повдигнато страшно гонение, като нѣкжде се изрази въ жестоки побоища и голѣмо число кметове и съветници се изсипаха въ града и съ месеци не смѣеха да се върнатъ въ домоветѣ си. Мнозина, дори и следъ намѣсата на прокурора въ тѣхна полза, не можеха да се върнатъ и много нерадостни дни прекараха въ града въ едно време на усилена земледѣлска работа.

Всѣки би помислилъ. че всички тѣзи кметове и съветници сж се провинили въ изпълнение на общественната си служба и за това сж тъй жестоко гонени. Нищо подобно, защото нито единъ отъ тѣхъ по сетне не само не бѣ осжденъ, но нито бѣ дори даденъ въ сждъ, Самоволноститѣ въ селата отидоха до тамъ, че колонисти, които по присжда влѣзла въ сила сж дали нѣщо на българинъ, си го вземаха сега обратно и то съ нечувани лихвн. Много такива случаи сж само зарегистрирани въ нащия вестникъ, а нито единъ българинъ не отиде повторно въ сжда.

Всички самоволства и изтъпления, като не се преследваха, то се насърдчаваха и безредията продължиха доста време, като скжпо се платиха отъ мѣстното българско население.

Тази година презъ юний стана пакъ смѣна. Сега правителството на Йорга - Аржетояну бѣ смѣнено съ това на Националъ-цараниститѣ, въ лицето на г. Ал. Вайда-Войводъ. И сега стана смѣняване на общински комисии съ нови. Но каква разлика съ това, което бѣ миналата година и това, което става сега! Може и сега да е станало грѣшка при избора на лицата за комисиитѣ, но никжде не се предизвикаха безредици, никжде не се подгониха бивши общински ржководители, никжде никой не бѣ малтретиранъ и нито единъ не дойде въ града и не се оплака, че не може да си отиде въ село.

Всички чувствуватъ, че сега има една власть, която държи здраво за изпълнение на законитѣ, че по отношение на никого – билъ той колонистъ или мѣстенъ житель—нѣма да има изключение и, че всички ще бждатъ еднакво третирани и по права и по задължения и поради това всички мирно и кротко приематъ онова, което се реди и му се подчиняватъ доброволно.

Така само властьта печели уважението на широкитѣ народни маси, а хората, които я упражняватъ, заслужаватъ подкрепата имъ при нужда

Правдивъ

Б. Р.—Редакцията помѣства тази статия безъ да се ангажира съ изказанитѣ възгледи. Ще помѣсти статии и съ противни възгледи.

Читателю платили абонамента си, ако не си, стори това въ най скоро време!

Изъ Окржга

Село Сънъръ—Ени Махле

И кмета ни колонистъ—македонецъ,—и горския стражаръ поискаха въ единъ и сжщъ праздиченъ день да си окопаятъ пролѣтнитѣ посѣви и то на ангаря. Повикватъ отъ всѣка кжща по единъ работникъ и вѣрноподанната рая отива. Завежда ги горския стражарь на своята нива и ги остава да копаятъ, а той отива да си пази гората. Идва брата на кмета и подбира ги съ сопата и ги закарва на нивата на кмета и ги пази да копаятъ тамъ. Повторно идва горския стражарь и откарва работницитѣ на своята нива. Сега вече честолюбието на кмета не може да понесе тази обида и като се въоръжава отива на нивата и започва распря съ горския стражарь. Размѣнени били изстрели, безъ нѣкой да бжде засегнатъ.

Края на разпрята между двамата дерибеевци не ни интересува. Онова, което ни интересува е, обезправеното положение на българина въ село, когото разкарватъ по нивитѣ си, като стадо добитъкъ, селски голѣмци.

Всичко това е станало още преди смѣната на правителството и не ангажира хората на новата власть, но нѣмали да чувствуватъ задължение да подиратъ смѣтка отъ тѣзи самозабравили се служители и имъ отредятъ заслуженото, като съ това дадатъ на много измжченото селско население да разбере, че въ тази страна има закони, предъ които всички поданици сж равни и, че времената на робството отдавна сж минали безвъзвратно въ историята

...която може да изпрати могжщитѣ ...вълшебни сили да служатъ на ми... ...ционитѣ хора, е умътъ на народа. ...Човѣшкиятъ умъ е такъвъ могжщъ ...чудотворецъ, какъвто въ никаква ...приказка не е намисленъ. Човѣшкиятъ умъ пробива планини, изсушава блата, изцѣрява болни, туря въ движение чрезъ парата, вѣтъра, електричеството голѣми машини. Лампата на човѣшкия умъ всѣки день твори все нови чудеса. И тая лампа се намира въ главата на всѣко ваше дете. Въ главата на всѣки вашъ съседъ и на всѣка ваша съседка. Колко жители има сега ...ната урѣзана България?.... 5—6 милиона ли? 5—6 милиона лампи! Представете си каква силна свѣтлина би освѣтила България, ако всички лампи въ главитѣ на цѣлото население бѣха въ изправность и горѣха!....

Ние, хората, искаме сами да вливатъ въ устата ни вкуснитѣ и тлъсти къшеи. Оплакваме се, защо богатството само не идва въ ржцетѣ ни. Ние не разработваме, а грабимъ земята, която ни храни. Избиваме дивеча, ловимъ рибата, а за развъждането имъ не мислимъ. Оремъ земята, а не я торимъ, както трѣбва. Не се сѣщаме, че земята е като крава. Ако искате кравата да ви дава повече и по-гжсто млѣко, трѣбва повече да я храните и гледате.

Още въ стария Римъ, до Рождество Христово, имало такъвъ случай; нивитѣ на единъ земледѣлецъ дали такова голѣмо плодородие, каквото съседитѣ му никога не били виждали. Завистливи хора почнали да говорятъ, че тоя земледѣлецъ е магьосникъ и че съ магия е привлѣкълъ плодородието отъ всички съседни ниви на своитѣ. Оплакали се на сжда, че цѣлия окржгъ рискува да бжде опропастенъ заради нѣкакъвъ магьосникъ. На сжда магьосникътъ само се усмихналъ, поканилъ сждии и обвиняеми въ кжщата си, и имъ показалъ семейството си и домакинството си:

— Ето моето магьосничеството!

Децата му, петь синове и три дъщери, прави като тополи, били високи, силни, стройни, съ умни лица и хубаво облечени. Жена му, здрава още и съ запазена хубость, предъ всички прегърнала мжжа си и весело казала:

— Добре дошли хора! Вземете урокъ отъ моя мжжъ, какъ да правите „магия“. Презъ цѣлъ животъ той не ме е ударилъ съ пръстъ. Когато на млади години азъ правѣхъ нѣкоя глупость, той умѣеше съ милувка да ме поправи, 27 години ние живѣемъ съ мжжа си и нито веднажъ не сме се огорчили единъ други. Тъй мжжътъ възпита и осемьтѣ наши деца. Виждате, колко сж тѣ здрави, умни, весели. Никой отъ тѣхъ не пие. Отъ никого груба дума не сме чули. Всички работимъ весело. Затова и въ нашата кжща всичко има. И всичко това е направено отъ моя мжжъ. Разбира се, че той е магьосникъ. Само че неговото магьосничеството се нарича: умъ, трудъ и добра душа.

Следъ това домакинътъ завелъ сжда и обвинителитѣ въ навеситѣ и въ обора. Показалъ имъ добитъка, граблитѣ, мотикитѣ — всичко било въ образцовъ редъ.

— Ето срѣдствата на моето магьосничество, обвиняеми. Съже-

село Кочина

Тази година само оня, който е въ село и храни овци, знае, съ какви голѣми разходи бѣха измъкнати отъ зимата и колко скжпо струватъ даденитѣ отъ тѣхъ сурогати. Въпреки това, голѣмитѣ данъци къмъ държавата си останаха въ сжщия размѣръ, както и миналата година. Не стига това, но и данъцитѣ налагани отъ мѣстнитѣ голѣмци въ видъ на ВЪЛНА, МЛѢКО и СИРЕНЕ не спиратъ. Така, шефа отъ жандармерийския постъ още при стрижене на овцитѣ, съобщава чрезъ селскитѣ глашатаи на овчаритѣ отъ Кочина и Казимиръ, ЧЕВСѢКИ ОВЧАРЬ ТРѢБВА ДА МУ ДОНЕСЕ ПО (5)ПЕТЬ КИЛОГРАМА ВЪЛНА, безразлично дали има 20 овце или сто. Хубава смѣтка си направилъ човѣка, ще стриже по вече вълна отъ всѣки овчарь въ селото и то безъ да е харчилъ и петакъ. А овчаритѣ се чудятъ и маятъ, какъ да омилостивятъ голѣмеца, който всѣки день праща известия да се донесе вълната. Пращатъ тѣ, кой два, кой три килограма, НО ШЕФА ИМА КАНТАРЪ И МѢРИ, ТА ЩОМЪ НЕ Е ПЕТЬ КИЛОГРАМА ВРЪЩА Я и настоява да се донесе толкова, колкото е казано първи пжть. Мнозина сж вече заплатили данъка си на шефа, като сж му занесли толкова колкото иска, но има и такива, които смѣтатъ, че този данъкъ ще може да ги отмине, та се потайватъ. Какво ли ще дочакатъ горкитѣ.!

Ще продължаватъ ли още тѣзи варварски обири на обеднѣлото и оголѣло мѣстно население и то отъ хората на които предназначението е да пазятъ интереситѣ му?

Селенинъ

Културна проява

Въ Недѣля, 12 т. м., българското основно училище има годишния си актъ, придруженъ съ детско утро, въ двора на училището. Въ кратката си речь г. директора Хр. Андреевъ изложи трудноттѣ условия и многото пречки, които е трѣбвало да се преодолеятъ, за да се дойде до едно напълно законно сжществуване на това училище, **което е първиятъ и най-необходимъ** факторъ за култивиране на майчиниятъ езикъ.

Г-нъ директорътъ подчерта благосклонното отношение на всички правителства къмъ българското основно училище, безъ което неможеше да се стигне до това положение. Той завърши като съобщи успѣха на ученицитѣ и имената на отличилитѣ се.

Програмата, отлично наредена, задоволи всички ни. Ние, наистина, можемъ да бждемъ горди, че имаме много богата и хубава детска литература, която въ такива случаи е материалъ за програма. Хубавитѣ, наистина ДЕТСКИ стихотворения. „Детски“ не защото се говори за ваю баю и кума лиса, а защото сж писани съ детски мирогледъ, съ детска форма и съдържание и сж приспящи на детската душа, съ неизразимо удоволствие се слушатъ декламирани ясно и отчетливо на хубавъ български езикъ. И другъ пжть съмъ отбелязвалъ въ колонитѣ на тоя вестникъ, че децата иматъ много хубава дикция.

„Малкиятъ писатель“, казано отъ ученичката Желѣзова Марийка отъ IV отд. се слуша съ особенна наслада, защото само по себе си е бисеръ на детската ни литература и защото бѣ декламирано добре.

Сжщо така съ мила простота се казаха и другитѣ номера като Обикновенна история, Доволенъ (Илиевъ Владимиръ I отд.) и пр.

Отъ ромънскитѣ стихотворения отбелязваме La oglindă отлично декламирано отъ Пѣева Лилия IV отд. Направи ни впечатление и безупречното ѝ ромънско произношение. Хоровитѣ номера бѣха сжщо добре изпълнени отъ детския хоръ на г. П. Пѣевъ. Особенно се харесаха двете ржченици, добре наредени за два детски гласа съ хубави думи. Следъ програмата г-нъ ревизора Нягу каза нѣколко хубави думи за малцинственитѣ училища. Накрая публиката имаше случай да види изложбата на децата отъ тѣхни ржкодѣлия. Стопанитѣ и домакинитѣ на бждащето и въ това си проявление много се харесаха на публиката.

Нека високо ценимъ и труда на г. г. учителитѣ и учителкитѣ, които сж могли така хубаво да нагласятъ стихотворенията въ устата на малкитѣ. Тия резултати не се постигатъ лесно, а съ търпение и голѣма учителска сржчность.

Г. Я.

* * *

На 18 Юний, въ сжбата, вечерьта, новото музикално дружество въ нашия градъ „Гусла“, внесе съ голѣмъ успѣхъ въ павилиона на дунавската градина първия си концертъ. Ще се повърнемъ.

СЪОБЩЕНИЕ

Г-жа А. Н. МАРКАРИАНЪ, реномирана дамска шивачка, приема въ ателието си на ул. Каролъ No. 6 ученички при най сгодни условия.

Желающи нека се явятъ въ ателието съ родителитѣ си.

Гр. Силистра

съ почить,

А. Н. МАРКАРИАНЪ

лявамъ още, че не мога да ви покажа пролѣтния отъ менъ потъ въ полето и не мога да ви пресмѣтна часоветѣ. които съмъ прекаралъ, не като васъ въ кръчмата съ чаша вино въ ржка, а въ беседи съ умни хора, какъ по добре да се води стопанството. Вие замъглявате и омаломощавате своя умъ тогава, когато азъ го избистрямъ и укрепвамъ.

Политическото положение

Правителството и партиитѣ

Както и трѣбваше да се очаква, никоя отъ политическитѣ партии не е доволна отъ съставения кабинетъ. Така е, когато всѣки иска властьта за себе си, иска я за самата власть, а благото и интереситѣ на държавата слага следъ нея. Че националъ цараниститѣ ще взематъ вестрата на властьта, това никой не може да оспори. И че това е единичката причина за недоволството на другитѣ, сжщо е безспорно. Иначе нѣма основание за недоволство отъ едно правителство съ строго опредѣленъ мандатъ и срокъ да произведе изборитѣ и следъ 30 юний, когато ще се свикатъ новитѣ законодателни тѣла, да си отиде.

Тъй както се разви кабинетната криза, временното повѣряване властьта на Г-нъ Вайда Воевода, а чрезъ него и на националъ-царанистката партия се налагаше. То е награда за безкористна служба на партията за интереситѣ на държавата, защото само тя отъ голѣмитѣ управляющи партии безрезервно се отвова на поканата да участвува въ широко коалиционенъ кабинетъ, който да се справи съ тежкитѣ въпроси на деня.

Изборитѣ

Правителството още въ първитѣ дни пристжпи къмъ изпълнение на мисията си. Съ кралски указъ сж разтурени досегашнитѣ законодателни тѣла: сенатъ и камара—и изборитѣ сж насрочени въ най кжсия срокъ. Тѣ сж насрочени на 17 юли за депутатитѣ и на 20 юлий за сенаторитѣ. Тъй скорошното насрочване на изборитѣ дава основание да се вѣрва, че ще бжде изпълнено и второто задължение—изборитѣ да се произведатъ при пълна свобода.

И сега политическитѣ маневри не липсваха. Г-нъ Проф. Иорга, два дена следъ съставянето на кабинета, иска отъ г-нъ М ръ председателя Г-нъ Вайда-Воеводъ да свикалъ законодателнитѣ тѣла и се измѣни избирателния законъ, като се отмѣни примата. Това следъ като неговото правителство погреба внесеното предложение за изменението му. Безспорно, че това бѣ невъзможно, при строго опредѣления мандатъ на правителството.

Изборитѣ и партиитѣ

Изборната борба изглежда, че ще бжде много ожесточена. Преговоритѣ за изборни съглашения между партиитѣ въ опозиция, които се заведоха още отъ първитѣ дни на съставянето на правителството, и до днесъ не дадоха никакви резултати. Всѣка партия поставя собствени кандидатури и ще участвува самостоятелно въ борбата. Правителството води преговори съ социалъ демократическата партия и миноритарнитѣ партии. Социалъ-демократическата партия даде вече отговоръ. Той е отрицателенъ.

Най ожесточена ще бжде бор между националъ-царанистката тия и либералитѣ Дукисти.

Въ насъ

До сега сж поставили кандида за депутати следнитѣ партии.

Националъ-Царанистка. И. Кам шеску.

Либерали-Дукисти. Т. Пучеря.

Либерали-Джорджисти К. Хенц

Гогисти. М. Маджари.

Аверескани. П. Папакостя.

Останалитѣ мѣста въ листит сж попълнени.

Отзиви и бележ

Къмъ абонатит

Вестникътъ ни миналата сед не можа да излезе поради пр панатата работа въ печатницата. лимъ читателитѣ да ни изви за тази, не по наша вина, нер ность.

Редакцията

Събарятъ

Досегашната общинска ком бѣ започнала да събаря общи та баня—единичката въ града удобна обществена баня. Пр за събарянето ѝ гражданство знае, та и никой не пита. Дне новата общинска комисия пр жава да събаря банята, зѣр по инерция работата продъл безъ да търсятъ мотиви за оп данието ѝ, нито въ тѣзи, ко започнаха, нито тѣзи, които я дължаватъ.

Нѣкога, когато градътъ ни ше само половината отъ сегаш население, имаше три публични ни, отъ които две частни и общинска, която сега събар Днесъ, при два пжти повече ле ление, градътъ ни има само частна публична баня, въ която могатъ едновременно да се къп повече отъ петь души.

Общината не възнамерява да с нова модерна баня, тя само съб това, което сжществува. Отъ с рянето ще се получатъ грама количество материали, които ще продадатъ на безценица и дохо тѣ ще се изразходватъ за текущ нужди на общината. А кога и ка ще се задоволи насжщната ну на гражданитѣ отъ нова и моде баня, затова не си трошатъ ума мислятъ онния, които започнаха развалятъ. Дано поне сегашн ржководители на общината се тятъ и отъ сумитѣ добити отъ п даденитѣ материали образуватъ рикосновенъ фондъ за постройка нови бани.

Засилванъ всѣка година отъ ст ствата на бюджета, този фонд нарастналъ и въ близки години могло да се построи модерна б Така само би се оправдало събо нето на банята, вмѣсто да се рави и приспособи за нуждит гражданитѣ. Не се ли направи що за улеснение постройката на ва баня, събарянето ще остане ед актъ на варварска неразбория.

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Отговаря редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

СЕЛСКИТѢ ОБЩИНИ

За тѣхъ искаме да напомнимъ този моментъ на изборна тресъ когато погледитѣ на всички политически агитатори сж обърнати къмъ тѣхъ, защото тамъ е групи-ната на голѣмата маса избиратели, кои-ще дадатъ възможность на ед- или друга партия да обсеби частьта за по продължително вре- Сега тѣзи политиканствующи ра въ желанието си да се харе- ъ на избирателитѣ, говорятъ ко което смѣтатъ, че ще под- избирателитѣ и сж готови да щавать и работи, които не пре- много време не само сж отри- ни, но и сж действували точно противна посока. Добръръ при- ръ за това ни даватъ всички по- тически партии въ отношенията къмъ нуждитѣ на селското на- ение и по тѣсно къмъ уредбата селската община.

Грижитѣ на всички партии къмъ ното и селската община, когато били на власть, сж се изразя- ни едничко въ това, да настаня- ъ на доходнитѣ мѣста въ общи- тѣ свои блиски и довѣрени хора, които сж предотставяли да се впореждатъ тамъ, както намѣрятъ добре. Все пакъ, до времето на боритѣ. отношенията имъ сж били мо на омилкване и обещания и дната следъ като сж изнудвали са на избирателитѣ и сж спе- вали потрѣбнитѣ имъ депутат- мѣста, тѣ сж оброщали кожу- т. е. тѣ сж показвали истин- ия си ликъ. Селото пакъ става сто откждето могатъ да черпятъ ага всички малки и голѣми на- лства безъ да смѣтатъ, че тѣзи ага сж отглеждани и трупани съ посиленъ трудъ, че отъ тѣхнитѣ ходи се чака да се посрещнатъ щни нужди на измжчена и о- лѣла челядъ.

Общинитѣ вмѣсто да бждатъ учреждения, въ които селенитѣ да намиратъ най бързи и непринудени услуги и напжтствия дадени по силата на служебни задължения, а не срещу БАКШИШИ, и въ тѣхъ селянитѣ да отиватъ като въ свой домъ, тѣ се превръщатъ на учреждения създадени само за истезания и създаване все нови и нови тегоби за селенитѣ. Предъ общинитѣ наново ще виснатъ пакъ запрегнати каруци и въ тѣхъ да дремятъ здрави и силни, годни за най тежка работа селяни и да губятъ най хубави и работни дни. Предназначението на тѣзи каруци най често се изразява въ разхождането изъ бостанитѣ или до близки села на нотаря или нотарката съ децата ѝ или шефа и госоожата му, но никога не и въ нѣкаква държавна нужда. Това става и въ хубавитѣ лѣтни дни, когато населението си кжса сърдцето за всѣки загубенъ часъ, и въ страшчитѣ зимни виявици и никой не е пожелавалъ да спести работнитѣ дни презъ лѣтото и страшнитѣ презъ зимата на селянина.

Така пренебрежително сж се отнасяли къмъ нуждитѣ и теглата на селото и селскитѣ общини почти всички партии, които до днесъ сж се израждали да уреждатъ държавата. Но за да бждемъ справедливи, ще трѣбва да признаемъ, че и презъ първото управлоние на Националъ Цараниститѣ много отъ порано практикуванитѣ АНГАРИИ ПО СЕЛАТА БѢХА ПРЕКРАТЕНИ, че презъ време на тѣхното управление не е имало онова грубо пренебрежение на интереситѣ на селенина, макаръ, че и тѣ не дадоха на общинитѣ онази уредба, която изисква духътъ на времето и нуждитѣ на нашитѣ мѣста.

Селскитѣ общини, като най близки учреждения до работнитѣ народни маси ще трѣбва да добиятъ видъ, който да привлича всички, които иматъ нужда отъ тѣхнитѣ услуги. Въ тѣхъ ще трѣбва да се говори СВОБОДНО И ОТЪ ВСИЧКИ СЛУЖАЩИ ЕЗИКА И НА МѢСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ, КАТО ПОСЛЕДНИТѢ СЕ ВЗЕМАТЪ ИЗЪ СРЕДАТА НА САМОТО ТОВА НАСЕЛЕНИЕ. Въ това отношение ще трѣбва да се отиде още по напредъ, като се даде право на общинаритѣ при нужда да се обрѫщатъ писменно къмъ общината, да могатъ това да правятъ и на езика, които говорятъ, а не само на официалния езикъ.

ВЪ ОБЩИНИТѢ НЕ БИВА ДА СЕ НАЗНАЧАВА НИТО ЕДИНЪ СЛУЖАЩЪ, КОЙТО НЕ ЗНАЕ ЕЗИКА НА МѢСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ.

ОТЪ СЕЛЯНИНА НЕ БИВА ДА СЕ ИСКА НИКАКВА БЕЗПЛАТНА УСЛУГА, БИЛО ИЗРАЗЕНА ВЪ ТРУДЪ ИЛИ ВЪ ПРОДУКТИ. Въ общинитѣ ще трѣбва да има комисии, които да опредѣлятъ ценитѣ и на продукти и на трудъ, които могатъ да се искатъ и вематъ отъ селянина. Това изземане ще трѣбва да става само отъ общинитѣ. Да се опредѣлятъ строги наказания за ония, които биха си позволили да вематъ безплатно и не по реда каквото и да било отъ селското домакинство. Кмета, като представитель на селото и общината, да бжде задълженъ да следи и съобщава въ сжда всички нарушения, които могатъ да се извършатъ отъ когото и да било. А всѣки общинаръ да бжде задълженъ да съобщава пъкъ опущенията на кмета и наказанията по отношение на него да бждатъ винаги удвоени.

ЗА ДА ИМА РЕДЪ ВЪ ДЪРЖАВАТА, ЩЕ ТРѢБВА ДА СЕ ТУРИ РЕДЪ ВЪ ОБЩИНИТѢ ТѢЗИ ОСНОВНИ КЛЕТКИ ВЪ ДЪРЖАВНАТА СГРАДА.

МЕЖДУНАРОДНИТѢ КОНФЕРЕНЦИИ

ВЪ ЛОЗАНА. Следъ декларацията за отлагане изплащането на репарациитѣ презъ времето докогато трае конференцията, истинската работа още не е започната. Експертнитѣ комисии проучватъ различнитѣ предложения и планове за икономическото въстановяване на свѣта, разнитѣ делегации се срещатъ и разискватъ и спорятъ върху гледищата на правителствата си.

Тамъ сж се оформили вече ясно дветѣ предложения: английско, което иска пълното премахване на репарациитѣ и окончателното разрешение на въпроса още сега, и френско, което е за едно ново проучване и намаление и изплащането на репарациитѣ по новъ изработенъ планъ.

Всички сж съгласни, че плана Жнгъ е неприложимъ и че Германия сега е въ невъзможность да плаща.

Въ защитата на гледището си, френската делегация привежда следнитѣ аргументи.

1) Премахването на репарациитѣ ще създаде нови финансови тяжести на държавитѣ кредиторки, за да могатъ да издържатъ на конкуренцията на германската индустрия. Това що донесе нови държавни крахове—особено между балканскитѣ и дунавски държави.

2) Окончателпото разрешение на въпроса е въ връзка съ военнитѣ дългове къмъ Америка.

3) Премахването на репарациитѣ ще влоши твърде много политическото влияние на правителството въ страната.

4) Югославия ще бжде предъ финансова катастрофа, защото ще бжде лишена отъ 68 хиляди златни марки годишно.

5) Френскиятъ парпченъ пазарь нѣма да участвува въ необходимиятъ на Германия заемъ отъ 800 милиона златни марки за отстранение на сегашнитѣ ѝ финансови трудности.

Затова Франция предлага:

1) За времето докато трае икономическата и финансова криза да се спре изплащането на репарациитѣ въ пари, но не и на тѣзи въ натура.

2) Следъ минаване на кризата, съ огледъ на претенциитѣ на Съединенитѣ Щати и материалнитѣ тяжести на Франция, Белгия и Югославия, Германия да заплати изведнажъ една обща сума отъ нѣколко милиарда златни марки.

ВЪ ЖЕНЕВА. Следъ 4 месечни заседания, които не донесоха нищо реално за намаление на въоржженията въ свѣта, и облекчаване на държавнитѣ бюджети, председателя на Американскитѣ Съединени Щати Хувъръ се яви съ новъ

проектъ за разоржжаване. Той иска:

1) Намаление на сухопжтнитѣ военни сили, безъ полицията, съ една трета. Основа за пресмѣтане намаленията за всѣка държава да служатъ принципитѣ, по които е направено разоржжаването на военнитѣ сили на Германия, Австрия, България и Унгария.

2) Пълно унищожение на аеропланитѣ за бомбардиране.

3) Намаление тонажа на броненосцитѣ съ една трета, а на всички други морски единици съ по една четвърть. Тонажътъ на подводницитѣ да не надминава въ никой случай 35 хиляди тона.

Следъ прочитането на предложението въ нарочно свиканото заседание на 22 юний 4 1/2 ч. сл. пл. отъ Г-нъ Джибсонъ, все той, отъ името на американското правителство е заявилъ, че Съединенитѣ Щати сж готови и къмъ по голѣмо намаление на военнитѣ си сили. Така, готови сж да намалятъ морскиятъ си тонажъ съ 300 хиляди тона и да се откажатъ отъ изпълнение на плана за нови морски строежи отъ 50 хиляди тона; да намалятъ артилерията си съ хиляда тежки орждия и танковетѣ съ 500 Предложението е прието съ готовность отъ Англия, Италия, Германия, Испания, Русия, делегатитѣ на които сж заявили това още въ сжщото заседание. Делегатътъ на Франция е подчърталъ, че предложението не държи смѣтка за международното положение на известни нации, което не позволява подвеждането имъ подъ еднакъвъ знаменатель.

Работата на делегацитѣ за сега е проучването въ подробности на това предложение.

Чети в.„ Пробуда“

Свободна търговия въ Съветска Русия

Съветската организация за прехрана съобщава за полученитѣ отъ провинцията доклади, относно реакцията на селянитѣ къмъ декрета за „свободна търговия“, издаденъ въ началото на май, който постановява образуването на пазари, кждето селянитѣ да могатъ свободно да продаватъ своитѣ излишни произведения на произволни цени. Декрета целѣше да накара селянитѣ да донесатъ произведенията си въ градоветѣ, кждето се чувствува голѣма липса на храна.

Споредъ горнитѣ провинциални доклади, селянитѣ отказали да изнасятъ скрититѣ си храни. Тѣ не вѣрватъ на обещанията на съветската власть и се страхуватъ да не бждатъ преследвани като спекуланти. Само много ограничено количество храна е изнесена на пазаря. За да убедятъ селянитѣ, съветскитѣ власти въ Москва изпратили агитатори по селата, които увѣряватъ, че новитѣ търговски привилегии сж „сериозни и за продължително време“.

По всичко изглежда, че и въ селата нѣма натрупани запаси, защото Московскиятъ кореспондентъ на Социалистическото Руско списание „Социалистически вестникъ“ съобщава: „Селата отъ южна и източна Русия напълно гладуватъ. По желѣзопжтнитѣ станции на Украйна, Донъ, Северенъ Кавказъ и другаде. които всѣкога сж известни съ своето богато плодородие, се събиратъ гладуюци селяни и просятъ хлѣбъ отъ пжтницитѣ. Изтощенитѣ фигури на женитѣ съ деца въ ржце правятъ потресяюще впечатление. Дори въ Харковъ се събиратъ стотици селяни, които просятъ по улицитѣ. Нѣмотията се отбелѣзва особенно въ областитѣ, кждето преодолява колективното стопанство (Колхозъ)

Твърди се, че въвеждането на новия режимъ на свободна търговия съ земедѣлски произведения се дължи на личното ходатайство на бележитиятъ писатель М. Горкий предъ Сталина“.

Стефанъ Икономовъ
Директоръ на лозар. оп. станция - Плевенъ

Какво трѣбва да знае лозаря, за да се бори успѣшно съ пероноспората

1. Заразяването се извършва отъ едни малки, микроскопични тѣлца характерни за болестьта.

Презъ лѣтото, когато всички условия за развитието на болестьта, изброени по-долу, сж на лице, отъ долната страна на нападнатитѣ листа се появяватъ едни бѣли петна, отъ малки, невидими съ просто око тѣлца, наречени лѣтни спори. Тѣзи последнитѣ, разнасяни отъ вѣтъра, попадатъ върху здравитѣ листа и опасността отъ заразяване е вече на лице.

2. За да се извърши заразяването, необходими сж: наличность на спори, капка вода и подходяща температура

Когато спората попадне въ капка вода, само тогава тя може да предизвика зараза. Необходима е обаче и температурата да бжде бл... ятна. Въ водата, спората мо... покълне при температурата ... низка отъ 6 5, но най-под... е температура отъ 24° д... защото, колкото по-студено ... кова по-бавно става кълнене... като при 6°5 спората покъ... около 17—18 часа, при 24 ... сж достатъчни само 40 ... При покълването си, спор... разпуква и отъ нея излиза... движущи се тѣлца, наречен... пори, които, следъ около един... движение въ капката, добли... се до дихателнитѣ отверс... листа, спиратъ движението ... издаватъ една тънка нишка ... ментъ), който прониква през... хателното отверстие въ вжт... стьта на листа и го заразява.

3. Заразяването става ... презъ долната страна на ...

Лѣтнитѣ спори падатъ на... върху горната страна на лис... съ дъждовнитѣ капки се отв... по крайщата или по долн... страна. Тукъ дихателнитѣ отв... сж много повече отколкото ... ре, затова и заразяването ста... лесно отъ тамъ. Обаче при п... нето трѣбва да се покрие ... горната страна на листа, ... творятъ отъ синия камъкъ ... станатъ отровни за споритѣ, ... пективно зооспоритѣ.

4.. Инкубационния периодъ ... лестьта е 9 дни за първото ... шествие и 7 дни за после... ющитѣ.

Следъ заразяването, ни... (филамента) произходяща отъ ... пората се развива вътрешъ... За да се покажатъ бѣлигѣ ... отъ долната му страна, трѣбва ... мине известенъ периодъ отъ... Този периодъ, обхващащъ време... заразяването на листа, до по...

Отчетъ на Настоятелството на Бъл. Ж. Бл. Д-во „Добродетелка“ за изтеклата година 28 Май 1931—31 Май 1932 година

Почитаемо събрание,

Известно е на всички Ви, че въ гр. Силистра до миналата година сжществуваше една единна българска организация—Българското Общество, заедно съ неговитѣ разни отдѣления—секции. Почти всички ние сме събрани подъ знамето на Д-во Добродетелка бѣхме членки на Дамската Секция при Българското Общество, въ която секция развивахме сжщата дейность, каквато развиваме и днесъ въ „Добродетелка“. Обаче спокойното развитие на Дамската Секция беше спѣнато отъ ржководителитѣ на Бълг. Общество, които почнаха безогледно да се вмесватъ въ работитѣ ни, да ни прибиратъ постжпленията отъ чл. вноски, да опредѣлятъ кой може да бжде нашъ членъ и, като останахме безъ средства, не можехме да изпълнимъ цѣлта, за която бѣхме основани. Не стигаше това вмешателство, но трѣбваше единъ день да се натъкнемъ предъ факта, че българското Общество да не уважи станалитѣ избори за настоятелството на Дамс. Секция, понеже въ тия избори пропаднаха нѣкой отъ родninитѣ и съпрузитѣ на г. г. настоятелитѣ на Българското Общество.

Ние застанахме здраво на положението, че никой не може и не бива да ограничава правото на общото събрание да си посочи своитѣ настоятели и отхвърлихме домоганията за вмешателство. Нашето становище, обаче, не се хареса на всички Само 2 отъ настоятелкитѣ ни г-житѣ Милка Д-р. Чакърова и Цвѣтана Др. Бобчева, заедно съ бившата председателка А. Ременкова, която подаде оставка и не бѣше избрана, не се съгласиха съ болшинството отъ настоятелството, отцепиха почти половината отъ нашитѣ членки и снимаха надъ покровителството на Българското Общество ново общо събрание, за да си попълнятъ настоятелството съ онния членки, които бѣха пропаднали въ първия изборъ. По такъвъ начинъ ние се намѣрихме предъ 2 Настоятелство на Дам. Секция. Настоятелство Бълг. Общество не намѣри въ си куражъ да посъветва новоизбраното настоятелство да се отже отъ желанието си да р... ни Дамската Секция, ами ... чи отцепницитѣ, като призна ... за председателка на секцията ... заущо, защото на 4 отъ членки... това ново настоятелство съпр... сж членове въ настоятелството ... Бълг. Общество. По такъвъ ... се освети принципа, че родни... връзки сж, които ще диктуват ... Българската Обществена мис... не здравия разумъ, и се даде ... можность на болнитѣ амбиции ... възтържествуватъ надъ ... Естествено е, че при това по... ние не можехме да ос... безактивни и въпреки че по... та отъ насъ бѣхме ... нового ... Дамска ... тимъ с... ние не с... нието да... отъ исти... телност... отъ коя... всѣко ч... це. За д... вичката... престиж... Общест... въ наст... и онния ... при изб... 28 Май ... имъ от... ското о... зуваме ... само Б... ратели...

бѣлитѣ петна (инкубационенъ периодъ), трѣбва да бѫде използуванъ за напръскането на лозето. Необходимо е листата да бѫдатъ покрити съ разтворъ преди появата на бѣлитѣ петна, т. е., преди да сѫ се образували нови лѣтни спори, които да причинятъ нова зараза: затова защо щомъ падне достатъченъ дъждъ, който може да се задържи около 40 минути върху листата презъ лѣтото, въ продължение на 7 дни бѣлитѣ петна ще се покажатъ, следователно, лозаря трѣбва да използва първитѣ 6 дена отъ този инкубационенъ периодъ, за да напръска лозето си.*) На седмия день е вече късно, защото бѣлитѣ петна сѫ се появили (стига времето да не е много сухо и горещо) и часть отъ споритѣ сѫ разнесени по здравитѣ листа. Тази е причината за гдето нѣкои лозари, пръскали 2 пѫти, сѫ успѣли понѣкога да запазятъ лозята си по-добре отъ тѣхнитѣ съседи, пръскали 3—4 пѫти, но закъснѣли съ 1—2 дни.

5. Температурата надъ 30 С. действа убийствено върху споритѣ.

Презъ лѣтото, когато температурата се покачи надъ 30° С. на слънце, споритѣ умиратъ. Отъ тукъ презъ горещитѣ и сухи лѣтни дни пръскането е излишно. Но когато по листата не е останалъ синъ камъкъ, пръскането трѣбва да се извърши, за да имаме винаги резерви отъ бордолезовъ разтворъ върху тѣхъ.

*) Ако по листата има достатъчно разтворъ нѣма нужда да се пръска. Въобще пръскане ще се извършва не следъ всѣки дъждъ, а само тогава, когато листата сѫ били измити и то въ шестѣхъ дни следващи падането на дъжда.

КУЛТУРНА ПРОЯВА

Първиятъ концертъ на музикалното д-во „ГУСЛА“

На 18 юний вечерьта имахме въ нашия градъ едно необикновено художествено събитие. Новооснованото музикално дружество „Гусла“ се яви съ първия си концертъ предъ силистренското гражданство. Концертътъ се очакваше съ голѣмо нетърпение и още при вдигане на завесата една блѣскава гледка прикова вниманието на отбраната публика въ препълнения салонъ. Хубавитѣ девойки и младежи чакаха въ радостно настроение младия диригентъ г. ЯЗАДЖИЕВЪ да даде знакъ за започване.

Концертътъ започна и съ всѣки номеръ на гръмко пляскане и съ вкусъ подбраната програма хорътъ завладѣваше все повече и повече гражданитѣ. Между първитѣ номера има две музикални творения на велики европейски композитори. Хоръ изъ Операта „Пикова Дама“ отъ Петъръ Чайковски и „хорътъ на циганитѣ“ изъ операта „Деца на степитѣ“ отъ Антонъ Рубинщайнъ, Тия музикални произведения не сѫ тъй достъпни за насъ, които не сме свикнали дотолкова съ стила на европейската музика, но все пакъ нашата публика прецени заслужено вещото изпълнение. Ентусиазъма се увеличаваше и при последнитѣ три народни пѣсни се изрази въ бурни ржкоплѣскания. Ние ги преживѣхме тия народни пѣсни, защото изразяватъ най-нѣжнитѣ трепети на собствената ни душа „Младъ свирачо“ въ темно на ржченица отъ Бехтеревъ бѣ много сржчно изпълненъ и ни пренесе на поляната край селото, гдето се играятъ нашитѣ хубави народни танци. „Răsunetul Ardealului“ отъ I. Vidu, пѣсень която идва отъ далечната Трансилвания, има мотиви, които много наподобаватъ на тия на нашитѣ народни пѣсни. Голѣмото и трудно соло въ тая пѣсенъ изпълни мастойрски съ своя прелестенъ гласъ г-ца Мара Желѣзарова. Отбраната програма се завърши съ музикалния бисеръ „Леле моме“ отъ Добри Христовъ. Бурнитѣ ржкоплѣскания предизвикаха повтарянето на последнитѣ три номера.

Необикновенниятъ успѣхъ на хора, даде доказателство за голѣмитѣ музикални качества на неговия водителъ, младия диригентъ г. Г. Язаджиевъ. Още отъ ранна възрасть усърденъ музикантъ, той сега се е предалъ напълно на музиката. Получената подготовка въ консерваторията е могла да сформи неговитѣ музикални дарби до такава степенъ, че да може да поведе единъ новъ хоръ, съ съвсемъ нови пѣсни къмъ неспоримъ успѣхъ. Съ широкъ замахъ и съ вещина, въпреки краткото време и твърде неблагоприятнитѣ условия, той е разучилъ основно и съ всички нюанси хубавитѣ пѣсни, които разчуствуваха даже и граждани не особено отзивчиви за музикални проявления.

Дружество „Гусла“ има и рѣдкото щастие да бѫде ржководено не само отъ единъ голѣмъ любителъ на музиката, но същевременно музикантъ и лобъръ познавачъ на музиката. Тия качества на неговия председатель, адвоката г-нъ Благой Кузмановъ, както и необикновената му дѣятелность и любовь които проявява, сѫ най-добрия залогъ, че дружеството ще бѫде винаги правилно ржководено. Дружеството „Гусла“ има добри сили повечето съ школовка още отъ времето на незабравимия Петъръ Бояджиевъ. Съ младенческия ентусиазъмъ, който обладава неговия диригентъ и неговия председатель, то ще преуспѣе и ще завладѣе сърдцата на нашето гражданство, ако винаги служи на благородното културно дѣло, на което то се е посветило.

Musicus.

Изъ окржга

село Кочина

Въ кжщата на Гани Събевъ е заседналъ колониста—македонецъ Георге съ многочленното си семейство и голѣмо домакинство и прави всички усилия да изтика стопанина отъ собствената му кжща. Подъ предлогъ, че мѣстото за овцетѣ му било недостатъчно, или че за едрия му добитъкъ нѣмало достатъчно сушина, той непрекжснато създава неприятности на стопанина и намира поводи за карби. Вече цѣли две години откато се продължава този мжчнопоносимъ животъ и изгледи за скорошното му свършване нѣма. Не се отказва и отъ най незначителния поводъ този гостъ въ чуждата кжща да не напомни на стопанина—българинъ, че той—колониста, има по вече право надъ кжщата отколкото стопанина. И при това този колонистъ е оземленъ въ село Кочмаръ, а не въ село Кочина. Той си събира доходитѣ отъ земитѣ въ село Кочмаръ, а живѣе въ село Кочина. Стопанина Гани Сжбевъ много пѫти се е оплаквалъ и на общинска власть и на шефъ, но никой не е пожелалъ да разбере мжката му и отправятъ колониста въ селото, кждето е оземленъ Въ последни дни стопанина е по-

---

новото настоятелство на отцепената Дамска Секция отказахме да работимъ съ отцепницитѣ защото ние не се ржководѣхме отъ желанието да ставаме настоятелки, а отъ истинското дѣло на благотворителность, честность и искренность, отъ които трѣба да се ржководи всѣко чисто и незлобно женско сърце. За да бѫдемъ отдалечени отъ всичката тая некрасива игра и това престижно вмешателството на Бълг. Общество и, за да не позволимъ и въ насъ да се въдвори оня хаосъ и ония машинации, които стакатъ при изборитѣ на Бълг. Общество, на 28 Май 1931 ние решихме да излезимъ отъ опекунството на Българското общество и обявихме че образуваме въ Румъния първото независимо Българско Женско Благотворително Д-во »Добродѣтелка«, което днесъ, следъ една годишна активность дава своя отчетъ предъ почитаемитѣ си членки.

Уважаеми ГОСПОЖИ и Г ЖИЦИ

Факта, че ние образувахме независимото Българско Д-во «Добродетелка» не го споменахме като обявяване война на всички други български организации въ града—не напротивъ, ние желаехме и го заявяваме на всички Васъ тукъ и желаемъ да живѣемъ въ разбирателство и съ другитѣ бълг. организации, даже и съ отцепената отъ насъ Дамска Секция. Нашето желание, Г-жи и Г-жици, е искренно, обаче то се удря въ явно проявената злоба на настоятелството на всички зависящи отъ Бълг. Общество тѣла. Жалко е, наистина, това, но фактъ е, че настоятелството на Българското Общество ни прави всички възможни пречки и гржвливо копае пропастьта на умрѣлата, които да дѣли нашитѣ добри гражданки и граждани на два враждебни лагера. Ние обаче държимъ високо и гордо челото си изправено и още по-високо тржбимъ че както културната тъй и благотворителната дѣйность имать нужда само отъ разбирателство, а не вражда.

За да не се смѣтне, че изнесеното отъ насъ не отговаря на истината ще си позволимъ да приведемъ само следнитѣ факти:

1) Намъ, които работимъ за бѣднитѣ ученици при Българскитѣ училища, Настоятелството на Б. О. заборани да се събира настоятелството ни въ тѣзи училища, а въ това време отвори широко училищнитѣ врати за членкитѣ отцепница отъ Дам. Секция и позволи въ училището до се правятъ гуляи и годежи.

2) На нашата делегация, която искаше при правнуването на Българскиятъ поетъ Вазовъ да участвамъ и ние съ нѣколко литературни номера и се отказа да вземе участие.

3) За правника на Славянскитѣ равноапостоли, Св. Кирилъ и Методи, въпреки че писменно поискахме да участвуваме въ изработване програмата на отпразнуването тоя правникъ, Бълг. Общество отговори до г-жа председателката ни, а не намъ, отъ страхъ да не признае нашето съществуване, въпреки че сжда официално ни призна, като отхвърли нашето съдействие мотивирайки го, че сме закъснѣли.

4) Но като върхъ надъ всичко ще посочимъ факта, че малкото топли дрехи и обуща, които раздадохме на бедни деца отъ Българското основ-

Предизборнитѣ агитации въ града

Денътъ на избора наближава, а въ града все още не се забелязва никакво оживление. Първи Националъ Либералитѣ, (крилото Г. Братияну,) направиха опитъ да внесатъ интересъ всрѣдъ гражданството, като издадоха позивъ къмъ избирателитѣ въ окржга и свикаха публично събрание въ града. Събранието имъ бѣ слабо посетено, това констатира и единъ отъ ораторитѣ, като започна своята речь съ одумката, че малцина сж се отзовали на позива имъ.

И въ речитѣ си въ събранието, и въ позива си, като изключимъ личнитѣ нападки къмъ политическитѣ имъ противници, основната имъ мисъль бѣ: »искренно сближение между различнитѣ равноправни народности и въстържествуване на едно човѣшко и честно управление“. Какъ ще настане това сближение между различнитѣ народности, главно между цинцари и мѣстното население—българи и турци – това не считатъ за потрѣбно да обяснятъ, а и никога не сме ги чули да изказжатъ мнение по многобройнитѣ конфликти, които сж възниквали между колонисти и мѣстното население. По многото въпроси, които гнетятъ

далъ оплакване и до префекта, който е наредилъ кжщата да бжде опразнена, но все още колониста се шири въ кжщата, и нареждането не се изпълнява.

Б. Р. Случаятъ не е единичъкъ. Въ всѣко село, кждето сж настанени колонисти има подобни случай. Крайно време е да се уреди въ окончателна форма този много мжчителенъ за мѣстното население въпросъ—като се заставятъ и колониститѣ да изпълняватъ нарежданията на властьта и окончателно опразнятъ кжщитѣ на мѣстнитѣ хора.

мѣстното население не само нищо не казватъ, но и съзнателно мълчатъ. Не обещаваме, казватъ тѣ, нищо. Като познавате нашата дейность отъ борбитѣ, които водихме и продължаваме да водимъ, искаме ви гласътъ на основание довѣрието, което ви внушаваме и т. н.

Това е, може би, единственъ по реда си позивъ, съ които се иска довѣрието на избирателитѣ на основание довѣрието. Съ що подписалитѣ позива и кандидати за народни представители и сенатори сж внушили довѣрие въ избирателитѣ. едвали нѣкой би могълъ да посочи, щомъ тѣ сами не се решаватъ да говорятъ за себе си,. Отдавна мината времето на празднитѣ приказки и сантименталничане съ избирателитѣ. Оня, който иска и сиромахо претендира да добие довѣрието на избирателитѣ и да бжде тѣхенъ представитель въ законодателнитѣ тѣла, ЩЕ ТРѢБВА да каже точно и ясно не само какъ ще разрешава голѣмитѣ въпроси на държавата, но и какъ ще реди и голѣмитѣ мѣстни въпроси, които сж отъ еднаква важность за тукашното население. Оня, които се боятъ да говорятъ по тѣхъ и нѣматъ куража да поематъ публично ангажаментъ за начина на тѣхното уреждане, означава, че тѣ нѣматъ искренно намерение честно да уредятъ тѣзи въпроси, а искатъ само да хвърлятъ прахъ въ очитѣ на избирателитѣ.

Позивъ е издалъ отъ свое име и добрият нашъ съгражданинъ г-нъ Ив. Ив. Ангеловъ, въ който се казватъ много голѣми приказки за партии и програми, а се хвали само партията на Националъ Либералитѣ (Крило Дука). Много се радва добрия г-нъ Ангеловъ че му отстжпили второ мѣсто въ листата на тази партия, но като чели се срамува да каже кой е първия въ сжщата листа. Защо ли? Не ва да помрачимъ радостьта на г-нъ Ангеловъ ще му напомнимъ, че този пръвъ кандидатъ въ листата миналата година, когато командуваше всички полицейски сили и власти въ окржга, не само не потърси съдействието на българитѣ, но се отнасяше къмъ тѣхъ по начинъ, който мжчно би се забравилъ, и направо сега г-нъ Ангеловъ се мжчи да буди симпатии къмъ партията, която представлява той.

Другитѣ партии се ограничиха да облепятъ позиви съ портретитѣ на първитѣ си кандидати и други проявления почти не отбелязватъ, поне тукъ въ града.

Отзиви и бележки

Черковнитѣ настоятели въ Силистра

Изборитѣ за тѣхъ се произведоха още на 31 Януарий т. г., но утвърждението имъ, което трѣбва да направи митрополията въ Костанца, и до днесъ не е получено.

Утвърдени сж изборитѣ на всички черковни настоятелства въ окржга и избранитѣ отдавна сж влѣзли въ упражнение на своитѣ права, само избора на черковното настоятелство въ Силистра не е утвърденъ. Службата на черковни настоятели тукъ се извършва отъ хора, които отдавна сж загубили правото да бждатъ такива. Това обстоятелство не смущава черковната управа. То буди недоумение въ добритѣ християни и тѣ се питатъ съ очудване: съ какво хората, които тѣ избраха преди много месеци сж неприятни на високитѣ черковни служители, та и до днесъ не имъ се дава възможность да влѣзатъ въ изпълнение на службата, на която тѣ ги поставиха чрезъ избора си И добавятъ или черковнитѣ настоятели сж изборни и тогава свободно избранитѣ такива трѣбва да се допущатъ до длъжностьта, или тѣ се назначаватъ отъ висшата черковна управа и тогава „нѣма вѣрващитѣ християни да се да бждатъ неволни актьора въ които нѣматъ абсолютно значение за черковната управа ре е черковчата управа да даде рѣбчитѣ обяснения и успоком тѣ християни. Още по добре ще ако избранитѣ и непоканенитѣ настоятели, колективно потърс настоятъ предъ очия, които ста причина да не бждатъ допуснат изпълнятъ една обществена бя, съ която сж ги натоварили нитѣ съграждани.

Желаете ли да установи истината?

На последната страница въ рата книжка на „Архивъ“ е по тена бележка подъ надсловъ: „И ко, и срамно, но фактъ“. Наш по маниера на хората отъ ш на починалия в. „Народна дум нея се говори за факти извест толкова много хора, и се говор начинъ, който е най хубавата рактеристика за хората, които като на всѣка цена да прикр фактитѣ, които изобличаватъ безогледна опартизаненость.

Въ тази бележка, между дру се отрича и факта, че въ день празника на Св. Св. Кирилъ и тоди, училищния слуга да е носенъ на ржце отъ ученици мегдана предъ гимназията. На твърдение тамъ е наречено лъжа.

За да се установи истината пре гаме анкета. Нашия анкетьоръ Желѣваровъ у-ль. Хората отъ хивъ“ да посочятъ своятъ анкет Двамата да се срещнатъ и изб третото лице, което ще бжде търъ. Въ срокъ отъ десе развитатъ ученици, учители и дани, и резултата да съобщатъ ще напечатаме въ вестника. Ак установи, че ние сме съобщили вѣрни работи, нека хората от хивъ“ опредѣлятъ наказанието ще го приемемъ и изпълнимъ готовностъ. Но доказано на твърдение самъ ли ще опред своето наказание или ще предс това да сторимъ ние?

„ПРОБУДА“

но училище ние не можехме да раздадемъ въ сградата на това училище, ами трѣбваше да вземаме бедничитѣ деца въ домътъ на Г-жа Сим. Ив. Максимова, която бѣше тъй добра да ни позволи тамъ да раздадемъ помощитѣ и си правимъ заседанията.

Въпреки всички тѣзи трудности, Г-жи и Г-жици, ние не се обезкуражихме и продължавахме да работимъ неуморно като главна наша задача бѣше да бждемъ признати за юридическа личность и днесъ можемъ да Ви съобщимъ съ гордость радостната вѣсть, че сме признати отъ сжда за юридическа личность. Не бива да не искажемъ тукъ нашата благодарность за ценното съдействие дадено ни отъ г-нъ Марко Илиевъ.

При пречкитѣ, които ни се правиха и при спиране вниманието ни за нашето узаконяване, както и критическо положение на нашитѣ граждани, ние не можемъ да се похвалимъ съ блѣскавъ резултатъ на полето на благотворителностьта. Презъ периода отъ 28 май 1931 до 32 май 1932 имаме инкасирания общо 33680 лей.

7) Отъ тая сума се изразходва за издръжка на Д-во и за подпомагане бѣдни д е ц а лей 16130, — Д-вото облече за коледа и купи обуща на 25 деца. Благодаримъ на всички г. г. граждани и граждани, които бѣха твърде щедри и подариха въ натура облекло за бедничитѣ дѣца. Надѣваме се, че презъ тая година, следъ като преодолѣхме всички пречки, ще се притечемъ въ помощь на повече деца.

Въ културно отношение Добродетелка развиваше трескава дѣятелность, която съ право претендираме че държи първенство въ града. При Д-вото се формира музикално Д-во „Гусла“ подъ председателството на г-нъ Бл. Кузмановъ и диригента г-нъ Г. Язаджиевъ. Образува се и театрална група подъ висшето ржководство на режисора и г-нъ Енчо Тагаровъ. Тукъ му е мѣстото да поблагодаримъ на г-жа Л. Желѣвова, която отстжпи безплатно зданието си, дето нашето муз. дружество и театралнат група правятъ с в о и т ѣ репетиции и заседания, защото отъ училището БѢХА ИЗГОНЕНИ.

Съ п о м о щ ь т а на Гусла и театралната група ние изнесохме:

1. На 25 X. 1931 пиесата „Азъ Убихъ.

2. На 21 XI 1931 пиесата „Скакалци“ която се повтори и на 2/IV 932

3. На 31 XII 1931 вечерьта се посрещна Новата година при твърде разнообразна литературна-музикална програма.

4. На 13 II. 932 пиесата „Йончови Ханове.

5. Мартъ се даде първия балъ на Д-вото ни.

6. На 12 *III* се изнесе пиесата Недомерче.

7. На 25 Мартъ се отпразнува скромно дружественния празникъ „Благовещение“.

8. На 16 *VI* Априлъ се даде литературна музикална вечерь.

9. На 24 май 1932 год. вечерьта се устрои интимната среща за членкитѣ ни, тъй като ние нѣмахме достъпъ въ сградата на българската гимназия, която е резервирана само за партизанитѣ на настоятелството на Б. О.

8. На 18, 19, 20 и 21 Мартъ се предприе ТУРНЕ до Добричъ дето се представиха пиескитѣ СКАКАЛЦИ и НЕДОМЕРЧЕ.

Всички тия културни прояви дадоха отличенъ ревултатъ и като посещение и като приходъ. Обаче голѣма часть отъ приходи вместо да се даде на беднитѣ деца го дадохме за правене на кулиси, тъй като старитѣ кулиси на Бъл ското общество не се даваха въпреки че се даваха на други ч чески о б щ е с т в а, на се гледаше като на врагове. Н ваме, се че презъ текущата го ще усилимъ и тая си дейнос СТРЕМЕЙКИ се да образуваме на библиотечна група и читалня Добродетелка и други начина споредъ средствата ни.

Не искаме да отминемъ тукъ бе да почертаемъ факта, че г. г. Н тоятелитѣ на Бълг Общество тр да напуснатъ своята озлобен спрѣмо насъ и да не отбѣгв ако не интимния поне официа контактъ съ насъ, защото наш сжществуване е общо известно официално признато и отсжтстви ни отъ официялнитѣ прояви Българ. Общество излага Бълг тѣ. Нека настоятелитѣ да запомн че българското общество, бъл скитѣ училища и българскитѣ пр ници не сж проявления само партизанитѣ на настоятелството, сж проявления и резултатъ на лото българско население.

Дано за бждаще престане зло та и заживѣемъ въ миръ. Нека б покровителства Добродетелка всички български организации окржга ни и ги направи цвѣту

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Отговаря редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Единиченъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

ДВА ИЗБОРНИ МАНИФЕСТА

Изборни манифести издадоха ценралнитѣ бюра на всички политически партии. За насъ сж отъ особенъ интересъ, обаче, само манифестнитѣ на националъ-царанистката и национ-либерална (дукисти) партии, защото това сж двете партии, които ще дѣлятъ мегданъ въ нашия окржгъ, защото само въ кандидатнитѣ листи на тѣзи две партии кандидатиратъ въ нашия окржгъ и българи — като втори по мѣсто въ листитѣ. Въ листата на нац. цараниститѣ кандидатиратъ 2 българи.

Изборниятъ манифестъ е контрактътъ между партията и избиратслитѣ. Той цели да даде ориентировка на общественото мнение и да спечели за прокарване строго опрѣделени мѣроприятия въ управлението на държавата. Изборниятъ манифестъ е временната програма на партията въ името на която тя иска довѣрието на народнитѣ маси. Следователно, отъ изборниятъ манифестъ можке да се сжди най-добре доколко партията е промишлявала върху нуждитѣ на държавното управление и доколко тя е година да поеме това управление.

Разгледани така, а само така трѣбва да бждатъ разгледани изборнитѣ манижести на националъ-царанистката и националъ-либералната (дукисти) партии, правятъ две различни впечетления, говорятъ за готовностьта за управление на тѣзи две най-голѣми партии у насъ.

Манифестътъ на националъ-либералитѣ (дукисти), подписанъ отъ председателя на партията Г-нъ Ионъ К. Дука е обвинителенъ актъ за управлението на националъ-цараниститѣ и правителството Йорга-Аржентояну, които били довели държавата до днешното ѝ финансово и економическо разстройство. Разбира се, че за широката подкрепа, която тѣ, дукиститѣ, даваха презъ всичкото време, на управлението Йорга-Аржетояну и, следователно, за своятъ дѣлъ на отговорность поне за това време ни дума.

Следъ като намира, че съставеното правителство отъ Г-нъ Вайда-Воевдъ не отговаря на народното желание; резултатитѣ на последнитѣ законодателни избори говорѣли за голѣмото довѣрие на народа въ тѣхъ (не се казва, че тѣ, дукиститѣ, бѣха съдружници въ правителствената зсстра), иска се народното довѣрие въ името на общи принципи, които могатъ да се турятъ въ устата на всѣки партиенъ водитель: *редъ и честность въ управлението; осигоряване изплащането на заплатитѣ и пенсиитѣ; възстановяване вътрешния и външенъ кредитъ; реорганизиране и поставяне администрацията на здрави основи и пр.* Манифестътъ свършва съ нова критика на националъ царанисткото управление и хвалби за стореното презъ тѣхното управление.

Изборниятъ манифестъ на нац.-царанистката партия, подписанъ отъ централния изпълнителенъ комитетъ на партия, е наистина, програмата за управление съ строго определени цѣли.

Полемика въ него нѣма. Партията иска народното довѣрие въ името на следнитѣ главни мѣроприятия:

1) Запазване неизменени отъ закона за конвертиране на земедѣлскитѣ задължения клаузитѣ, които уреждатъ конвертирането по право. Създаване специално учреждение за земедѣлски кредитъ.

2) Повдигане цената на земедѣлскитѣ продукти чрезъ намаляване на разнитѣ такси и транспортни цени; позволяване на вносъ само срещу износъ на хрвни; образуване блока на земедѣлскитѣ държави въ източна Европа.

3) Намаление на разходитѣ; забрана за чиновницитѣ да заематъ по нѣколко служби.

4) Провѣрка и контролъ на имотното състояние на министри, чиновници, депутати и сенатори.

5) Финансова реформа, съ която да се осигорятъ постжпленията отъ косвенитѣ данъци; пъленъ монополъ на спирта. Реформиране на общинскитѣ и окржжни данъци и намаление на земледѣлския данъкъ (impozit agricol).

6) Изтѣнение на избирателния законъ — отменяване на примата.

7) Откриване висши селскн училища; засилване на професионалното образование; РЕЖИМЪ НА ПРАВА И РАВЕНСТВО КЪМЪ ВСИЧКИ ЕТНИЧЕСКИ И РЕЛИГИОЗЛИ МАЛЦИНСТВА И ГРИЖИ ЗА КУЛТУРНИТѢ ИМЪ ИНТЕРЕСИ.

8) Международна солидарность, миръ, економическо сътрудничество и разбирателство съ всички държави и сближение съ дунавскитѣ държави.

К. М.

Да се боримъ противъ войната!

позивъ отъ Роменъ Роланъ до всички, които се борятъ противъ войната

Войната иде. Войната дебне отъ всѣкжде. Тя заплашва всички народи. Тя може утре да избухне. Ако тя пламне въ нѣкой кжтъ на свѣта, тя не ще може да се локализира. Въ нѣколко седмици, въ нѣсолко дена огъньтъ ще унищожи всичко. И това нѣщо ще бжде нечувано, смъртъ на цивилизацията. Цѣлата цивилизация, цѣлиятъ свѣтъ е въ опасность. Ние викаме: Тревога! всички на кракъ! Ние апелираме къмъ всички народи, къмъ всички партии, къмъ всички мжже, къмъ всички жени. Нс се касае тукъ до интереса на единъ народъ, на една класа, или на една страна. Всички сж засѣгнати. Спасението е въ ржцетѣ на всички. Нека всички да действуватъ. Край на препирнитѣ, които ни раздѣлятъ. Да се съединимъ всички противъ общия неприятель! Долу войната!

Ние ви канимъ на

ЕДИНЪ ГОЛѢМЪ КОНГРЕСЪ

който ще бжде внушителна манифестация отъ всички партии противъ войната. Канимъ всички партии—безъ разлика на убежденията имъ: социалисти, комунисти, синдикалисти, анархисти, радикали, републиканци, свободо мислящи, християни, безпартийни, всички пасифистически организации, всички здравомислящи, всички, които сж въ Франция и всички останали страни, които твърдо сж решили съ всички срѣдства, да попречатъ на войната. Ние ги молимъ да изпратятъ свой представители на организационния комитетъ на свѣтовния конгресъ, който въ най кжсо време ще фиксира мѣстото и датата на конгреса и другитѣ подробности.

НѢМАМЕ НИКАКЪ ВРЕМЕ За ГУБЕНЕ

Ние нѣма да опредѣляме планъ на действие предварително. Това би значило да се наложимъ на свободата на тия, които призоваваме. Тѣ въ конгреса ще изложатъ свободно своитѣ различни планове и въ последствия ще потърсятъ помежду си общо съгласие за планъ на действие. Това, което искаме, е да издигнемъ една огромна вълна противъ войната—каквато и да бжде тя, отъ гдето и да иде и които и да бждатъ тия които тя заплашва.

НЕКА ПРОГЪРМИ ВОЛЯТА НА НАРОДИТѢ

—на всичко здраво въ човѣчеството—за да накара тѣзи слаби, двулични правителства да унищожатъ грознитѣ инспиратори на войната, използващитѣ кървопролитията, каквито сж: оржейната индустрия продавачи на топове, тѣхнитѣ агенти провокатори и подла преса, и, цѣлата тая глутница, която интригува, за да лови риба въ водата отъ човѣшка кръвь! Да премахнемъ войната.

Лозанската конференция.

Тя е къмъ своя край. Водятъ се решителни преговори между Германия и Франция, която все още отстоява на взетата позиция, че Германия все пакъ ще трѣбва да плати. И Германия се съгласи да плати една сума отъ 2 милиарда и 600 милиона златни марки, само че при известни политически условия—правото на еднакво въоржжение. Сега тамъ е цѣлия споръ, Мак-Доналдъ, английскиятъ м-ръ председатель, полага всички усилия да се постигне споразумението и въпроса съ репарациитѣ окончателно да се разреши.

Предизборнитѣ агитации въ окржга

Кандидатнитѣ листи се увеличиха съ още три и отъ петь, колкото ги съобщихме първи пжть, сега сж вече осемь. Добре, че е опредѣленъ срокъ за полагане кандидатури, който вече изтече и се тури край на безсмисленото полагане на кандидатури.

Новитѣ кандидатни листи сж:

На Националъ-демократическата партия на Стере, на чело на която е застаналъ учителя Негоеску, който дълго, много дълго е странствувалъ изъ редоветѣ на не една отъ сжществующитѣ партии и има спомени за водени политически борби въ името не на едни политически убеждения. Той и сега не би могълъ да обясни защо и въ името на какви нови и твърди политикески принципи е попадналь въ демократическата партия на Стере. Едвали г. Негоеску чака успѣхи въ изборитѣ и добре ще бжде избирателитѣ, като не гласуватъ за листата, въ която е вписанъ, да му дадатъ възможность да се успокои и помисли по продължително върху въпроса: какъ се формиратъ трайни политически убеждения и кога политическата борба е почтенна.

ВТОРАТА кандидатна листа е на „*Економическия съюзъ*“, въ който съюзъ влизатъ 12 профисионални занаятчииски орланизации и който се обявявява противъ сжществующитѣ политически партии, Хората на този съюзъ направиха голѣма честь на гражданитѣ, като свикаха и публично политическо събрание, на което говориха и обясняваха, защо сж противъ партиитѣ и какъ представителитѣ на професиитѣ ще ги спасятъ отъ бедствието, въ което ги поставили политическитѣ партии, които сж управлявали до днесъ държавата. Едно остана необяснено, което е и най сжществениото, какъ ще се примирятъ интереситѣ на тъй многото професии, чиито интереси сж не само мжчно примирими, но дори и отричатъ едни други. Искатъ за селенина иай голѣмо благосъстояние, но искатъ отъ сжщия и ефтини продукти на пазаря за да поефтиней и живота.

„Економическия съюзъ“, който отрича партиитѣ, стреми се самъ да стане такава и да ги замѣсти предъ държавата, безъ да изясни до край големитѣ въпроси на държавното управление. Остава избирателитѣ, когато ще гласуватъ да си уяснятъ, бива ли да даватъ животъ на нова партия, която нѣма да бжде нищо друго, освенъ опашка на сжществующитѣ партии.

ТРЕТА листа е на „*Лига Аграра*“, за коятъ не би могло да се каже нищо опредѣлено, защото и тя се формира отъ опадацитѣ на други партии.

ДРУГИТѢ партии, които иматъ вече завѣрени листи, се отнасятъ твърде нехайно къмъ собственитѣ си интереси и пренебрежително къмъ гражданитѣ. Отъ името на нито една партия не е свикано публично политическо събрание въ града, въ което да изясиятъ въ името на що искатъ гласа на избирателя.

Поради това и шумътъ, който сжществува въ вестницитѣ за достойнствата на една или друга пар тия при управлението имъ въ миналото, и предимствата, които би трѣбвало да иматъ сега въ изборитѣ, не се чувствува въ всѣкидневния животъ на малкия ни градецъ. Избирателитѣ ще се изправятъ предъ избирателната урна безъ да сж имали възможность да опрѣснятъ политическитѣ си разбирания съ новото, което носи дудухътъ на времето.

Въ селата по често се мѣркатъ афтомобили, облепени съ знацитѣ на кандидатнитѣ листи и само се шушука тукъ тамъ съ по ухитрилитѣ се селени, които се мжчатъ да играятъ голѣма роля въ вато случай. Такивато селени катъ да бждатъ посредници ду своитѣ съселени и кандид за депутати, като често ватъ по вече, отколкото мога дадатъ.

Изборитѣ и сега ще стана името на това, че избиратели задължени да гласуватъ, а и името на нови—нѣкакви при които ще трѣбва да легнат основитѣ иа държавната пол която утре ще поведе па която ще има болшинство.

Настоятелството на Бълг ското общество-за себе с

Народната мждрость, е нарекла много сполучливо хвалипръцковци всички, които говорятъ съ нужда и безъ нужда за себе си. Въпреки обидното произвище, което имъ дава, тя малцина е избавяла отъ тази неприятность, да ги наричатъ така и особенно ония, които твърде много се грижатъ за себе си и искатъ другитѣ да ги смѣтатъ точно такива за каквито се смѣтатъ тѣ самитѣ.

Въ никой случай не бихме искали, ония, които образуватъ настоятелството на, българското общество да бждатъ причислени къмъ тази категория хора, обаче не по наша вина редакционния комитетъ на списанието „АРХИВЪ“, което настоятелството започва да издава, като свои органъ, ги е поставилъ между тѣхъ. Въ програмната статия на списанието е казано: Програмата на „Архивъ е: „Да изнасятъ най широко и всестранно културната дейность на ржководителитѣ на обществото и секциитѣ му“. Понеже хората които ватъ редакционния комите списанието не сж сигурни, ч ността на ржководителитѣ щество ще бжде оценена като всестранно културна— поставятъ за цѣль да я п именно като такава—да хва

Знае си, че хората предад истинска културна работа, не се грижатъ за онова, ко гатъ да кажатъ за тѣхъ и имъ другитѣ. Тѣ работятъ безъ хвалби и сж сигурни в нитѣ резултати отъ своята Тѣ сж увѣрени, че работат не може да не бжде пол хвалбата само ще я подцен ради това отбѣгватъ да много за нея. Когато много вори за културна дейность, говори по начинъ да се п клама, както се прави въ за настоятелството, това из ония които говорятъ за нея които я творятъ, че тѣ са лечъ не сж увѣрени въ к

МЕЖДУНАРОДНИЯТЪ

кооперативенъ день

отъ Еми Фрйдлихъ*)

Може би, необходимо е да се обясни, защото презъ тая година на най тежка стопанска криза, международното кооперативно движение утре ще празнува своя день, день на демонстрация и на погледъ назадъ, день, на който трѣбва да се каже на цѣлия свѣтъ:

Ние не признаваме никакви прѣчки, макаръ и времената да сж тъй тежки, ние продължаваме да строимъ и да творимъ“. Международното кооперативно движение има правото много повече отъ всички други организации да празнува гордо, тоя день, който не е само день за агитация, а е и деньтъ на неговата честь.

Разбира се, и нашитѣ потрѣбителни кооперации страдатъ отъ кризата. Падащата покупателна способность на маситѣ носи и за тѣхъ въздействието на капиталистическата криза. Но, че тѣ, въпреки кризата, остаятъ здрави и годни да и указватъ съпротива, че никждe правителствата не се виждатъ принудени да взематъ мѣрки за подпомагане на потрѣбителнитѣ кооперации, кооперативнитѣ банкови организации, това, естествено е, почетенъ знакъ и доказателство за това, колко силно успѣва да действа още днесъ колективното и плановото стопанство, макаръ то да е малкъ островъ въ вълнуващото се отъ кризата капиталистическо море. Но не само факта, че потрѣбителнитѣ кооперации нѣматъ нужда отъ държавна подкрепа е знака за тѣхната вжтрешна сила, а това—че дори сега се създаватъ нови кооперативни предприятия, а сжществуващитѣ ве преустройватъ. Числото на училищата и курсоветѣ, въ които чиновницитѣ и функционеритѣ се издържатъ отъ кооперациитѣ расте. Сжщо вжтрешната организация постоянно се подобрява. Рационализациата, която срѣдъ капитализма се превръща въ фалшива, погрѣшна рационализация, защото капитализма не държи смѣтка за хората—нито за работника, въ процеса на производство и нито за работника, като купувачъ на произведенитѣ продукти—се проведе въ кооперативнитѣ предприятия съ пре вость и предвидливость.

Нека да посочимъ само отъ видимитѣ успѣхи на родното кооперативно движ последно време. Въ Швеция, рациитѣ откриха една нова фабрика за електрически кр следствие на това, между ятъ картель за електрически ки трѣбваше така да намал тѣ цени. че сега отъ това ския народъ спестява 5 м шведски крони (130 милио Числото и оборитѣ на мла кооперации въ Англия така на, че кооперативната цент видѣ принудена да си създ стѣна стъкларска фабрика, произвежда необходимитѣ кото стъкла. Следъ нѣколко Прага ще бжде открита гол

ойность на работата си и се
ъ съ много думи да увѣрятъ
си, преди всичко, а следъ то-
другитѣ, че дейностьта имъ
голѣмо културно значение.
наистина настоятели и редак-
енъ комитетъ на „Архивъ“ не
атъ въ голѣмата културна цен-
на онова, което тѣ създаватъ,
ава заключителната частъ на
рамната статия, въ която е ка-
че предназначението на „Ар-
“ е „да пише културната исто-
на Българското Общество въ
Силистра“. И защото не сж
рени, че бждащия историкъ,
тена, ще квалифицира работа-
на настоятелството като култур-
тѣ се заематъ чрезъ „Архивъ“
само да му подскажатъ какъ
гледа на борбитѣ въ Българско-
общество, но и да го избавятъ
трудъ, като тѣ самитѣ
ваематъ да напишатъ историята
тѣзи борби. Тѣ смѣ-
ъ че историята е слугиня, коя-
трѣбва да говори само оновв,
ето ще ѝ заповѣдатъ господари-
въ случая да говори оно-
що ѝ заповѣдатъ г.г. настоятели-
и ридакционния комитетъ на
Архивъ“. Дано вѣрватъ, че исто-
ята ще каже за тѣхъ и работа
имъ точно това, което тѣмъ се
е и бждатъ утѣшени.

ѣ може мнозина отъ тѣзи, които
ъ тѣхъ ведно участвуватъ въ бор-
итѣ, да ги заблудятъ, но истори-
, въ това можемъ да ги увѣримъ
ъ сигурностъ, нѣма да слуша
ито насъ, нито тѣхъ. Тя си има
вои аршинъ и съ него ще отмѣ-
и събитията, които ставатъ въ
българското общество и за голѣмо
горчение на много мераклиитѣ да
участвуватъ и ги ржководятъ да
е каже за тѣхъ тъкмо онова, кое-
то тъй много желаятъ.

Като си въобразили, че иматъ генерално пълномощно да пишатъ историята на борбитѣ въ Българското общество, хората отъ настоятелството и редакционния комитетъ разтворили нейнитѣ първи страници и пишатъ. не се шегуватъ. Първитѣ страници сж изпълнени съ отчети, отъ които първо мѣсто заема тази на настоятелството. Въ него се гъвори, че успѣха на дѣлото ще се гарантира отъ съзнателното участие на „масата, интелегенцията въ живота на обществото“. Настоятелството направило всички усилия, да сближи гражданството и възбуди интересъ и любовъ къмъ дѣлото.

Въ какво сж се изразили усилията на настоятдлството да сближи гражданството и да възбуди интересъ и любовъ къмъ дѣлото не се казва нито дума, пъкъ и едвали би могло да се каже друго освенъ, че деятелностьта му е била само да разединява. За доказателство за това ни твърдение служатъ самитѣ негови думи, казани веднага, „че то срѣщнало съпротивата на нѣколцина заинтересувани маши съграждани, които и т. н.“

До като настоятелството правеше усилия да буди интересъ и любовъ изведнажъ проявения интересъ, е заинтересованъ и се сочи като достоенъ за порицание. Не смѣтатъ за потрѣбно да обяснятъ, въ що се състои заинтересуваностьта на нашитѣ съграждани и как се е проявила тѣхната съпротива чрезъ тази заинтересованостъ и въ що се е изразила незаинтеретованостьта на настоятелството. Не, тукъ сж наредени само думи, които лишени отъ мисълъ по отношение на онова, за което ужъ сж предчазначени, тѣ иматъ прѣката цель да оклеветятъ неприятни на настоятелството хора,

Събитията въ Германия

Германия е въ началото на граждански междуособици. Още съ идването на власть на правителството Фонъ Папенъ, наречено правителство на баронитѣ, поради участието въ него на хора отъ висшата земледѣлска аристокрация, се откриха и пътищата по които бързо и лесно се достига до граждански безредици. Първата стѫпка на новото правителство бѣ указа, съ който се позволяваше свободното сѫществуване и проявление на военнитѣ отреди на Хитлеровитѣ ударни команди, които бѣха разтурени отъ бившето правителство, като пакостни за правовия редъ въ страната. Не само това, на тѣзи команди се разреши да носятъ особенна униформа. На това се провивопоставиха всички партии, защитници на републиката, а пъкъ южнитѣ държави: Бавария, Вюртенбергъ и Баденъ отказаха да приложатъ наредането на върховного правителство по отношение на ударнитѣ команди на Хитлера, а явилитѣ се съ униформа въ мѣстното събрание на Бавария националсоциалисти, бѣха изхвърлени отъ събранието и бѣ имъ забранено да се явяватъ съ униформа. Заведенитѣ преговори между централното правителство и правителството на Бавария и другитѣ не доведе до никакви резултати. Къмъ непокорнинѣ на централното правителство държави се присъединиха и други по малки държавици и недоволството противъ униформираните Хитлерови команди расте. Не се минава день да не станатъ въ различнитѣ градове на Германия схватки между социалнацианисти на Хитлера и социалдемократитѣ, въ които да нѣма убити отъ едната или другата страна.

Презъ миналата седмица въ Лайпцигъ и Брауншвайгъ по улицитѣ сж биле издигнати барикади и сж се водили истински сражения съ убити и много ранени отъ двете страни.

Въ Берливъ Хитлеристкитѣ банди сж нападнали печатницата на голѣмия социалистически вестникъ „Форверцъ“, но присрещнати отъ работницитѣ социалисти, които служжели като охрана на печатницата, се е завело истинско сражение, при което е имало много рандни и отъ двете страни. Хитлеристкитѣ банди сж били прогонени, като сж се притекли на помощь работници социалисти отъ близкитѣ квартали. Така всѣки день се отбелязватъ нови кървави сбивания между привърженицитѣ на черната реакция на Хитлера и защитницитѣ на републиката, първата линия на които сж социалдемократи. Борбитѣ се ожесточаватъ поради наближаването на изборитѣ за общото народно събрание-Райхстага, когато ще се решава да сѫществува ли републиката или ще се въстанови монархията.

Чети и разпространявай в. „ПРОБУДА“, който дава четиво на българското население.

и като забравятъ, че пишатъ история, че въ нея не се допущатъ клевети, тѣ — настоятелитѣ, клеветятъ—най срамного деяние, каквото могатъ дт си позволятъ хората, които претендиратъ, че вършатъ обществена работа.

рика за маргаринъ и сапунъ на Чехословашката кооперативна централа, а въ Германия, страната на най голѣмата стопанска криза и мизерия, ще се построи гокѣма фабрика за маргаринъ отъ германската кооперативна централа. Подобни примѣри могатъ да се наброятъ за всички страни.

Ако изследваме, кждe лежатъ причинитѣ за това радостно развитие, ще ги намѣримъ въ два елемента, които липсватъ въ частното стопанство. Единия е—сдружаването, колективитета, сътрудничеството между ржководство и членовете, което създава не само дѣлови, и духовни и етични отношения, На пръвъ погледъ въ кооперяцията се купува и продава, но, въ действителность. потрѣбителната кооперация представлява едно общо стопанство на членовете, което, за да крепне. трѣбва да бжде подпомагано отъ всички. Въ Австрия вжтрешната връзка между масата на членовете и кооперативната идея, расте бързо, защото тукъ общественото, колективното стопанство е сжщо и политическа цѣль на широкитѣ маси, Но и въ всички други страни, кооперацията все повече се превръща въ символъ на едно ново стопанство, на една нова стопанска система, която все по-съзнателно се бори срещу частната експлоатация и срещу капитализма. Потрѣбителнитѣ кооперации сж живото доказателство за възможностьта да сжществува стопанската демокрация, колективното и плановото стопанство.

Кооперация, това значи общо притежание на всичко, което принадлежи на кооперацията. Кооперацията. това значи контрола на управлението отъ страна на членовете и тѣхнитѣ довѣрени лица. Кооперация, това е добре организиранъ трудъ за общи цели. Затова само, защото кооперациитѣ сж тъй строго контролирани, затова, защото отговорностьта на ржководнитѣ лица отива тъй далечъ, както това нито единъ банковъ законъ, въ никоя държава не опредѣля, само затова е възможно веднага да се действа, ако въ нѣкоя кооперация ржководството не е дорасло до задачитѣ си. Въ кооперативното ржководство могатъ да се поставятъ и премахватъ лица, защото тукъ мнозинството решава кой ще управлява и никаква частна собственость не му пречи да види правото.

И затова защото кооперативната система е изпълнена отъ вѣрата, че тя е новата стопанска организация на маситѣ, можемъ днесъ въпрѣки мизериията, срѣдъ кризата, да правнуваме нашия день. Седемдесеть милиона човѣци отъ всички части на свѣта на 2 и 3 юлий ще празднуватъ тоя день и ще си дадатъ тържествено обещание:

Ние искаме да работимъ за най тѣсно побратимяване на всички народи. Кооперативното движение отива напредъ и заедно съ него все повече растящи милиони хора, които виждатъ: че капиталистическата система се сгромолясва—да се погрижимъ една нова система да дойде на нейно мѣсто, системата на демократично организираното планово стопанство. авангарда, на което сж кооперациитѣ и на което тѣ винаги ще отсанатъ ценна часть и

Едно извънредно събрание

Думата е за събранието на Българското Културно Общество въ Добричъ. За неговото свикване отдавна спорятъ двете страни, които се борятъ за надмощие въ уредбата на обществото. Въ споровете се бѣ отишло доста далечъ и страните се бѣха тъй ожесточили, та потърсиха и съдействието на правосждието за да се наложи свикването на събранието.

Сега отъ една статия на Д-ръ Сг. Ивановъ въ в. »Ново Единство» разбираме, че събранието е станало и се е завършило, като бившето настоятелство начело съ г-нъ Тошевъ е бламирано и е избрано ново —начело съ г-нъ Зографовъ. Разбира се, че г-нъ Ивановъ, участникъ въ бившето настоятелство, като неговъ секретарь, е недоволенъ отъ станалото събрание и отъ начина, по който сж станали разискванията тамъ, но все пакъ той се примирява съ станалото и заявява, че ще подлагатъ на обективна критика всички действия на новото настоятелство и на всичко хубаво ще ржкоплѣска, и всичко, що е противъ интереситѣ на българското културно дѣло ще бжде остро порицавано.

Не искаме да вземаме страна въ чужди спорове, нито да сждимъ когото и да било, но тия спорове сж и наши, тукъ въ Силистра, и бихме искали да видимъ едно начало за стихване на омразитѣ и примирение на враждующитѣ. Сега като сж се настанили въ новото настоятелство въ Добричъ само хора отъ едната страна и не е дадено мѣсто нито на единъ дори представитель отъ противната страна, причинитѣ, които даваха тласъкъ на борбитѣ все пакъ си оставатъ и тѣ ще продължатъ. Сега пъкъ подналитѣ ще подозиратъ ржководителитѣ въ кой знае що и борбитѣ, и ежбитѣ ще бждатъ несвършими. Не биле могло да се премахнатъ причинитѣ на подозрението?. Безъ да го смѣтаме, като племененъ недостатъкъ, бихме могли да създадемъ условия, при които, ако не се премахне съвършенно подозрението, то поне да се претжпи толкова, че да се не проявява тъй болезнено, както сега. Това би могло лесно да се постигне, ако въ настоятелството и контролната комисия се дадатъ мѣста и на противната страна пропорционално на получените гласове.

Вредъ по свѣта въ изборните учреждения е въведена пропорция, само въ НАШИТѢ КУЛТУРНИ ОБЩЕСТВА ОЩЕ СЖЩЕСТВУВА ВАРВАРСКАТА ИЗБОРНА СИСТЕМА-да обсебватъ всичк мѣста отъ онния, които получатъ единъ гласъ по вече. Ще трѣбва да дадемъ всички доказателства, че навсѣкѣде сме културни организации. А това ще сторимъ най добре, като дадемъ на противницитѣ ни всичка възможность отблизо да следятъ онова което се прави въ настоятелството. Новитѣ времена нови начини на борби ни сочатъ—да ги възприемемъ!

ИЗЪ ОКРЖГА

Село Алфатаръ

Голѣмо село сме и близо до града, а разрежданията на властьта идватъ въ насъ най късно и съ голѣма мжчнотия се прилагатъ. Отдавна слушаме че, ангарята е отменена и е настанало миръ по селата.

Въ нашето село се строи казарма за секцията на жандармитѣ и работата и превоза за нея все още е на ангариини начала и то не само за нашето село, но и за околнитѣ села. Дори на 3 т. м., когато дойде въ селото ни префекта, свари дълга редица отъ коля предъ строящето се здание, които разтоварваха материяли. Когато той поиска да се осведоми отъ самитѣ хора на какви условия превозватъ, тѣ на първо време отрекоха, че сж донесли на ангаря и то собствени материяли. Продължително трѣбваше г-нъ префекта да увѣщава селянитѣ, че нѣма нищо за тѣхъ, ако кажатъ точно какъ и кой ги е заставилъ да донесатъ материала и то въ недѣленъ день. Признаха си въ края селенитѣ истината, но все пакъ сториха това съ голѣма страхливость, защото въ село шефа и жандаритѣ сж които сждятъ ,и редятъ и тѣхната власть е много по чувствителна за селянитѣ отколкокото властьта на г-на Префекта.

Това признание на селенитѣ даде поводъ на г-нъ префекта да се обърне къмъ секционния началникъ на жандаритѣ и да поиска обяснения, получено ли е нареждането му за ангарята. Шефа призна, че нареждането било получено следъ като хората били вече редени отъ жандаритѣ да донесатъ материялитѣ и не могло да се отмѣни. Следъ това се дадоха нареждания да спре, но до кога това, ще има да видимъ. Мжчно се менятъ навицитѣ на хората, а въ насъ всички голѣмци смѣтатъ, че ангарята е отъ Господа останала тегоба и не бива да се отмѣнява и особенно за българитѣ, та нѣма да бжде чудно, ако я подновятъ подъ друга форма.

Гражданинъ въ село.

Отзиви и бележки

За хората отъ „АРХИВЪ“

Нашето съобщение, че ученицитѣ следъ като носиха и разхождаха на ржце настоятели, директоръ и учители въ деньтъ на празника Св. Кирилъ и Методи, завършиха тази церемония съ слугата отъ мжжката гимназия, когото още по тържественно подъ звуковетѣ и на музика, разхождаха по мегдана предъ гимназията, хората отъ „Архивъ“ наркоха „подла лъжа“. Цѣлата тѣхна бележка е написана на езикъ достоенъ за тѣхъ—голѣмитѣ културни деятели въ града ни. На предложената отъ насъ анкета за установяване на истината по този поводъ, тѣ—честнитѣ деятели, не се отвова, защото знаятъ, че и децата съ присмѣхъ ще имъ кажатъ онова, което съобщихме. Следъ това нека честномислящитѣ хора въ насъ си направятъ заключението и нарекатъ ЛЪЖЦИТѢ съ истинското имъ име.

Политическо преображение

Адвоката Георги Карагеоргиевъ, който още отъ първитѣ дни на на своята дейность, като общественикъ, манифестираше при всички случаи крайно демократични убеждения, а при избори е бивалъ винаги застжпникъ на „селско—работническия блокъ“ сега се е преобразилъ на националъ либералъ и ходи усърдно на агитация по селата съ кандидатитѣ на тази партия. Знае се какви могатъ да бждатъ мотивитѣ, които сж го заставили да направи това салтомортале, но нека знае, че това на нашъ езикъ се нарича политически чапкънлъкъ, а чапкънитѣ въ насъ не сж на почитъ и имъ отреждатъ особенно мѣсто, което не имъ позволява да претендиратъ за уважение на гражданството. Нека българитѣ—избиратели, му засвидѣтелствуватъ заслужното, като на политически чапкънинъ, навсѣкѣде, кждето се яви да ги убеждава, че националъ—Либералитѣ сж, които ще се загрижатъ и за Българското Малцинство.

ДЕЙНОСТЬТА на ОПОЗИЦИЯТА

Веднага следъ обр'зуването на правителството отъ г-нъ Вайда Войводъ, опозиционнитѣ партии, които познаватъ вече всички „изпитани начини“ за печелени на изборитѣ, образуваха блокъ за защита гражданскитѣ права на избирателя и с в о б о д а т а на изборитѣ.

Всички нередовности, констатирани въ провинцията, се донасятъ до знанието на централния комитетъ на блока въ Букурещъ. Той ги обсжжда и взема съответнитѣ мѣрки. Нѣколко пжти той вече иска правителството да подаде оставка, защото било дало доказателства, че изборитѣ нѣма да се произведатъ при пълна свобода.

Формираният блокъ е добро начинание, стига, дейностьта му да се изрази само въ надзоръ и противопоставяне при явната намѣ властьта. тя да бжде до „Полиция надъ полицията, ка нарича М-ръ председателя Вайда Воевода.

Изъ конгреса малцинствата

Конгресътъ на малцинстват дава презъ миналата седми Виена и заседанията му б били твърде спокойни. На конгресътъ е преживѣлъ едн най бурнитѣ си заседания.

Унгарскиятъ делегатъ граф терхази нападналъ силно че вашкото правителство, кое спазило договорнитѣ поста ние за Малцинствата. Тъй к конгреса на малцинствата т ло да се говори само по о искания на малцинствата, а поотдѣлни оплаквания. преда ля Филфанъ отнелъ думата н тора.

Унгарската група дигнала г шумъ. Филфанъ така се възб че получилъ кръвоизлияние в вака и паднелъ въ безсъзнани седанието било диграто, и Ф е билъ отнесенъ въ санатори лѣчение.

Филфанъ е представител славянското малцинство въ и е известенъ съ това, че се тивопоставя категорично на тие на българскитѣ малцинст Югославия въ конгреса на м ствата.

Изъ в-къ „НАРОДЪ

Екскурзия

Женското благотворително жество „Добродетелка“ урежд СКУРЗИЯ на 28, 29, 30 и 31 т. г. до Русе и обратно. Билет отиване и връщане ще струв лей. Пжтуването ще стане съ бенъ параходъ, на които ще всички удобства за пжтниците

Единъ удобенъ случай за в които не могатъ да заплатятъ митѣ паспортни такси, да от до Русе и си уредятъ нале работи или просто да се видя близки и родинни. Наистена, ек зията става въ дни, когато мн работни селяни мжчно биха с шили да напуснатъ работа и да вятъ разходки, но не винаги да се уреждатъ екскурзии и д пжтува тъй евтино, та добре сторили да се възползуватъ.

Сведения за екскурзията и з вания ще стават при Марко Ил адвокатъ и Пенчо Чаушевъ.

Кжде е българската минорит партия?

Основаха я миналата година х на праздния шумъ и алармат забравиха за нейното надзъ къмъ хората, които убедиха ужъ. Ето ще стават избори, дятъ се агитации и се поемат дължения по отношение ни ситѣ на отдѣлни етнически а българскитѣ минoритари ги никжде. Че се пропущатъ мом и се жертвуватъ интереси, н и да знаятъ. Политическият тарь на тази партия заминалъ кжде за да клевети, въ какво състои и призванието му. Дано де добре отцепенъ!

основа. Въ този духъ ние трѣбва да отправяме международнията кооперативень день и да извикаме на всички, които още не сж при насъ: елате и маршируйте съ насъ!

*) Еми Фройндлихъ е една отъ видните деятелки въ кооперативното движение. Известна е както съ своитѣ теоретични трудове въ областьта на кооперацията и стопанството, така и съ практическата си работа въ австрийската кооперативна централа. Тя е много ценна и като социялистическа деятелка и агитаторка, затова е членка на австрийския парламентъ.

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Излиза редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

ИЗБОРИТѢ

Ще говоримъ за изборитѣ въ нашия окржгъ, не за изборитѣ въ държавата. За начина, по който тѣ произведоха всѣки непредубеденъ и неопартизаненъ гражданинъ би могълъ да не признае, че наистена, тѣ бѣха свободни. Има една чернота при тази свобода, а именно, че презъ времето, когато се извършваха кандидатнитѣ листи въ окржжния сждъ, една часть отъ хората известни, като привърженици на партийното течение известно подъ името „Селско-работнически блокъ“ бѣха задържани въ полицията. Наистена, тѣ бѣха скоро освободени и никой отъ задържанитѣ не се е оплаквалъ, че е упражнено върху му каквото и да било насилие, безъ да се смѣта това за отнемане на свободата имъ безъ каквото и да било решение на сжда.

Влиянието на поличейската мѣрка ли е било силно, или принадлежностьта имъ къмъ „Селско-работническия блокъ“ повърхностно, тѣ не направиха никакви опити да завѣрятъ кандидатна листа отъ това партийно течение и не развиха никаква агитация. Едничко тѣхно проявление бѣ единъ анонимен позивъ съ който се оплюва адвоката Г. Карагеоргиевъ, който още въ полицията е заявилъ принадлежностьта си, къмъ националъ-либералитѣ и за тѣхъ агитира всичкото време на предизборнитѣ дни. Въ позива се даваше напжтствие на съчуственницитѣ да анулиратъ избирателнитѣ бюлетини.

Инакъ не е отбелязанъ нито единъ случай на насилие извършено надъ агитатори или избиратели. Агитациитѣ вършени устно и афишно бѣха съвършенно свободни. По всички мѣста кждето се лепѣха афишитѣ, презъ всичкото време на предизборнитѣ агитации, афишитѣ на всички партии стояха здрави съ седмици—нѣщо, което до сега не е било позволено за опозиционнитѣ афиши дори и едно денонощие. А въ самия изборенъ день стенитѣ и вратата отвънъ на салона, въ който бѣ изборното бюро, бѣха облепени съ знаци и афиши на всички партии.

Отъ така произведенитѣ избори, резултата отъ гласуването е следния: гласували всичко: 33,348 избиратели, отъ които правителството взема 19,873, а останалитѣ 13,475 се разпредѣлятъ между останалитѣ шестъ листи.

Отъ опозиционнитѣ партии най много гласове сж взели двете крила на либералскитѣ партии, следъ които се редятъ партията на г. Гога, на „Икономическия блокъ“, на Авереску и други, а анулирани 737 гласа.

Онова, което буди недоумение, отъ така разпределенитѣ гласове, е: на какво длъжатъ гласоветѣ си партии, които сс появяватъ на политическо състезание за пръвъ пжть вредъ избирателитѣ на нашия окржгъ?

Така партията на г. Гога, която нѣма нито минало, като управляюща партия, нито особенна дейность въ нашия окржгъ за да стане известна, е получилр завидно число гласове—почти две хиляди. Сжщото е и съ новата партия на „Икономическия блокъ“, която се появи въ днитѣ на изборнитѣ агитации, и съ незначителни връзки въ града, а въ селата никакви и все пакъ получи въ всички секции гласове, общото число на които надминава една и половина хиляда.

Унижтоженитѣ 737 бюлетини, ако се смѣтне, че всички сж унижтожени по внушението на хората отъ „Селско-работническиятъ блокъ“, чрезъ тѣхния анонименъ позивъ, все пакъ не сж много. Това показва, че влиянието имъ вредъ селския избирателенъ свѣтъ не е особенно голѣмо.

Всичкитѣ тѣзи факти ни навеждатъ на мисъльта, че въ насъ хората, макаръ и преминали презъ школата на политическитѣ борби и чрезъ участието си много години въ избори, все още гласуватъ случайно, като се ржководятъ отъ правилото си да опитатъ и новитѣ. Така само може да се обяснятъ многото гласове дадени за партии, безъ минало и безъ връзки въ окржга. Този стремежъ да се опитватъ партиитѣ презъ време на избори може да струва твърде скжпо не на окржга, а на държавата.

Всѣки новъ изборъ трѣбва да бжде крачка, която доближава страната къмъ демократичаата уредба на държавата. Но такава уредба на държавата ще дадатъ партиитѣ, които въ миналото било чрезъ управлението си, било чрезъ дейността си средъ избирателитѣ, сж дали всички доказателства, че наистена въ своята политическа дейность се ржководятъ не отъ котерийни интересн, а отъ благото на трудящитѣ се народни маси. Избирателитѣ, които съзнателно участвуватъ въ уредбата на държавата чрезъ гласътъ си, не търсятъ партиитѣ въ деньтъ на избора. Тѣ участвуватъ въ живота на партията си презъ всѣко време, а чрезъ партията си и въ уредбата на държавата.

Дели-Ормански биволи

Родени и отрасли въ безводния Дели-Орманъ; запоени и поени отъ мѣтнитѣ води на дели-орманскитѣ гьолища; свикнали съ нея, тѣ се плашатъ отъ чистата и бистра вода. При най-голѣма жега, заведете единъ изждиялъ дели-орманси биволъ на бистръ водопой, ще бждите свидетель на едно отъ двете: Или, бивола, виждайки истинския си образъ въ бистрата вода, плашливо ще се издръпне, или пъкъ, смѣтайки своя образъ за чудовище, бѣсно ще се стрелне върху му и, чакъ, когато размъти водата около себе си, лакомо ще се нагълта, а следъ това, по природа, ще пожалае, цѣлъ да се овргаля въ калъ. Но водата скоро се избистря и той, като че ли, жегнатъ съ остенъ, бързо издръсва и бѣга да търси каленъ дели-орманси гьолджукъ и лѣга въ кой бжде срещнатъ по пжтя си азмакъ.

Трудно е да проучишъ такивато да пиятъ бистра вода. Казватъ, че въ България, следъ като прокараяи въ тамошния дели-орманъ изобилно чиста и бистра вода, голѣма часть отъ тамошнитѣ биволи се погнусили и минали презъ граница да търсятъ мътна вода. Може да е вѣрно. А вие, за да имате пълна и ясна представа за типъ „дели-орманси биволъ“; най-лесно е да си представитѣ образа и похватитѣ на когото и да било отъ хората около „Архивъ“.

Тѣ се боятъ и плашатъ отъ истината, сжщо така, както дели-орманския биволъ отъ чистата и бистра вода. Отъ собствения си гърбъ пръскатъ смрадъ и нечистота, смѣтайки че се очистятъ себеси, и ще очернятъ неприятеля си.

Въ брой 3 на „Архивъ“, нѣкой си „Досю“ вѣроятно—Дели-орманси малакъ, разказва, че връщайки се отъ работа на лозе, се отбилъ на почивка въ кафенето и случайно подслушалъ разговора между „Кося и Ося“. Който не се отекчава, нека го чете отъ „Архивъ“.

Азъ казвамъ, че Досю отъ „работа на лозе“ никога не се връща, защото за Досювци лозята сж не за работа, а да се криятъ въ зоръзаманъ.

И подобно на малакъ, току що се измъкналъ отъ калта, се плѣска съ калната си опашка, Досю жили безъ милость... Горкиятъ, колко много му се ще! А защо ли не му се удава?...

Пъкъ, плаче ли плаче, за гдето младитѣ даскали щели да останатъ неуки въ таблитѣ и пр. Подканва старитѣ даскали да се загрижатъ за това, срамувайки се да признае, че това най-лесно ще направятъ архиваритѣ. Пъкъ и за това наука ли трѣбва? Заповѣдайте имъ да се научатъ и... готово. Сжщо тъй, както имъ заповѣдахте да научатъ и усвоятъ следния символъ:

1. Вѣрвамъ въ едно и сжщо настоятелство, творителъ на всичко, което не е било и което нѣма да бжде.

2. Вѣрвамъ и въ квесторитѣ, които сж наравно съ него, които произлизатъ отъ него и които говорятъ чрезъ него.

3. Храня се отъ кесията на бѣлитѣ, а съмъ въ редоветѣ на червенитѣ.

4. Почитамъ решенията взети въ „Синджиръ клубъ“.

5. Чакамъ уволнението на белитѣ и назначението на червенитѣ. Аминъ.

Остенъ

Клеветата задъ граница

Въ Русенскиятъ вестникъ „Народна борба“ брой 84 отъ 18 юлий е помѣстена статия подъ заглавие: „Предизборниятъ адъ въ Добруджа“. Статията е на П. Михаиловъ, но мисъльтьта и намеренията, които се преследватъ съ нея, сж на тукашни хора, които бихме могли, дори да назовемъ. Това сж хората съ прогресивнитѣ разбирания; които сж спечелили симпатиитѣ на добруджанското население и пр. . . така тѣ сами се наричатъ въ статията.

Намѣренията на статията сж явни. Съ нея не насилия вършени предъ и въ време на изборитѣ се разкриватъ, защото не е даденъ нито единъ фактъ. Не е съобщенъ дорн факта, че преди изборитѣ бѣха задържани въ полицията хората съ „прогресивнитѣ разбирания“ нѣколко дни. Не сж посмѣли да съобщятъ този фактъ, защото той изобличава толкова правителството въ насилия, колкото и хората на „прогресивнитѣ разбирания“ въ безхарактерность. Истината е, че още първия день отъ задържането имъ въ полицията, човѣка съ най „прогресивнитѣ разбирания“, адвоката Г. Карагеоргиевъ, побърза да се маркира, като националъ либералъ, та го освободиха и той ревностно тръгна по агитации за листата, начело на която стоеше Д-ръ Ташко Пучеря. И другитѣ скоро следъ него бѣха освободени срещу какви задължения, тѣ сами знаятъ. Имаше и други-тѣ се потайваха по таванитѣ и нѣколко дни преди изборитѣ, като охлювитѣ следъ мартенски дъждъ, изпълзѣха на свѣтъ. Така хората на „прогресивнитѣ разбирания“ и твърдитѣ убеждения отстояха своитѣ права срещу насилията, та не можаха да положатъ кандидатна листа на „Селско работническиятъ блокъ“ и за да се оправдаятъ, тѣ потърсили услугитѣ на хората задъ граница, които малко познаватъ нашитѣ—тукъ борби и лесно биха имъ повѣрвали. И ето г-нъ П. Михаиловъ имъ предлага името си, а в. „Народна борба“—колонитѣ си. Тѣ – „хората на прогресивнитѣ разбирания“, широко използуватъ тѣзи услуги не да разкриятъ насилията, а да оклеветятъ своитѣ противници. Клеветата за тѣхъ е най сигурното оржжие за воюване, широко използувано, дори задъ граница. Че тѣ говорятъ въ статията, а не г-нъ П. Михаиловъ, ето доказателство: „По самопризнанието на видни ромънски длъжностни лица“ е казано въ статията. Това самопризнание може да се направи предъ тѣхъ тукъ, а не въ Русе предъ г-нъ П. Михаиловъ. Предъ кои хора могатъ чиновници, и то видни, да правятъ признания за работи, които се отнасятъ до службата имъ?

Ние сме виждали много пѫти не единъ отъ хората на „прогресивнитѣ разбирания“, а най често г-нъ Михаиловъ или Г. Хотиновъ —сж на служба въ сѫщата сигурация за да могатъ съ такава положителность да твърдятъ, че поменатитѣ господа я посещаватъ ежедневно, а тѣ—служители тамъ, сж си записвали въ тефтерчетата, кой, кога и защо е идвалъ. Дори ако тѣ публикуватъ своитѣ тефтерчета съ дати и имена, тукъ никой не би имъ повѣрвалъ, защото всички знаятъ, че хората около „Пробуда“ никога не отиватъ тамъ, по простата причина, че не могатъ да се обясняватъ на ромънски, а ония отъ властвующата партия нѣматъ нужда да отиватъ въ сигуринцията зада ги виждатъ служителитѣ, като П. Михаиловъ или Г. Хотиновъ, или другъ нѣкой отъ „прогресивнитѣ разбирания“, ако наистена служатъ тамъ.

Г-нъ П. Михаиловъ се оплаква, че мѣстото не му позволява да изнесе много „срамни и позорни деяния въ областьта на тѣхния патриотизъмъ а родолюбие“. Настоятелно молимъ и ние по скоро да бѫдатъ изнесени тѣзи „срамни и позорни деяния“, а още по покорно молимъ да бѫдатъ тѣзи творби пратени и намъ за да научимъ прегрѣшенията си.

Така постѫпватъ всички клеветници, тѣ обещаватъ да изнесатъ страшни работи, но по нататъкъ никога не отиватъ. Така ще направи и г-нъ П. Михаиловъ, или кой да е отъ хората съ „прогресивнитѣ разбирания“, защото „срамни деяния“ вършатъ тѣ—хората съ „прогресивнитѣ разбирания“. Ето единъ фактъ: По случай 1 Май „хората на прогресивнитѣ разбирания“ издаватъ позивъ къмъ работници, селени и войници и въ него „Пробуда“ се сочи, като органъ на ВЪТРЕШНАТА ДОБРУДЖАНСКА РЕВОЛЮЦИОННА ОРГАНИЗАЦИЯ, а Божановъ, Анастасовъ и др. се именуватъ като ръководители на тази организация. Тия позиви се даватъ въ ръцете на деца, за да ги подхвърлятъ нощ изъ двороветѣ на граждани полицията, разбирасе. Но става че децата сж хванати отъ полицията преди още да излѣзатъ работилницата и позивитѣ като малко екземпляри попадатъ въ ръцетѣ на гражданитѣ. Цѣлата имъ позивитѣ бѣ да се посочатъ полицията „Пробуда“ и хората около нея за ръководители на зи страшна за тукашнитѣ организация, а останалото се то посочения фактъ не смѣтатъ доссатъченъ и защото това е ние, което ОТНЕМА ПРАВОТО ЧОВѢШКО СѪЩЕСТВУВАНЕ ВСѢКИ, КОЙТО БИ ГО ИЗВ ШИЛЪ. Но ние всѣкога ще т димъ, че очи, който съ нехай го преписва другиму, готовъ е да го извърши, като му се от случай.

За сега нашитѣ противници служатъ само съ клеветата, да сж си послужили съ ПРЕ ТЕЛСТВО И ШПИОНСТВОТО, каръ, че растъянието отъ едното

Земедѣлецъ и лихварь

(Индийска приказка)

Живѣлъ едно време земедѣлецъ който толкова много билъ скбуанъ отъ своя съседъ-лихварь, че му станалъ сѫщински робъ. Била ли е годината плодородна или лоша, за земедѣлеца било все едно—не можелъ да се отърве отъ нѣмотия. Напротивъ лихварьтъ всѣка година богатѣелъ отъ неговия трудъ.

Най-после сиромахътъ останалъ безъ сѫщупена пара. Тогава той отишелъ при богатия си съседъ и му казалъ:

„Съседе, сега вече нищо не можешъ да получишъ отъ мене: камъкъ вода не пуща! Открий ми тайната: какво да сторя, за да забогатѣя!‘

Лихварьтъ му отговорилъ благочестиво:

„Всѣко добро въ живота се получава отъ Рама пътай него!“

„Благодаря ти—така ще направя.“

Добродушниятъ земедѣлецъ се върналъ у дома си, взелъ три пѫти ки хлѣбъ за пѫть и тръгналъ да дири богъ Рама.

Върви земедѣлецътъ, а насреща му брамянъ*.

„Нѣмамъ какво друго да ти дамъ, вземи тази питка....кажи ми, кадe мога да намѣря богъ Рама!

Браминътъ взалъ мълчаливо питката и отминалъ, безъ да каже дума.

Горкиятъ земедѣлецъ навелъ глава и продължилъ пѫтя си. Насреща му другъ благочестивъ старецъ.

Земедѣлецътъ смирено му предложилъ втората питка и му задалъ сѫщия въпросъ. Старецътъ едва го погледналъ, взелъ питката и мълчаливо отминалъ край него.

Позамислилъ се земедѣлецътъ и решилъ да върви по-нататъкъ. Повървѣлъ малко и видѣлъ бедеякъ старецъ. Той изглеждалъ тъй слабъ и изнуренъ, че земедѣлецътъ, безъ да мисли, далъ му последната питка. После седналъ до него и почналъ да го развлича.

А ти накждe отиваш?—попиталъ го отъ своя сиртна старецътъ.

„Далечъ, много далечъ, отивамъ да търся богъ Рама!“—отговорилъ земедѣлецътъ....»Никой не иска да да ми посочи пѫтя...Кой знай, дали ти не би могълъ да ми помогнешъ!“.

„Дано мога!“—отвърналъ старецътъ, като се усмихналъ. „Азъ съмъ богъ Рама, когото диришъ? Кажи, за какво съмъ ти нуждень!.

Немедѣлецътъ благовѣйно навелъ предъ могѫщия старецъ му разправилъ болката си. Тогава Рама се съжалилъ надъ неговия нещастна сждба, далъ му голѣма черупка. научилъ го, какъ да дири въ нея, и добавилъ.

„Помни едно! Ще имашъ всичко каквото пожелаешъ, щомъ така дирнешъ въ черупката. Но пази се от лихваря! Дори и вълшебнитѣ ма сж безсилни противъ неговото лукавство.“

Земедѣлецътъ радостно се върналъ у дома си. Наистина, лихварьтъ тозчасъ забележилъ хубавото настроение на своя съседъ и казалъ, че това не е току-тъй.

„На тоя простакъ е провървѣло нѣщо, затова тъй се е развеселил Ще има да развбера.“

ото да не е много голѣмо. Съ
тата тѣ си сдружатъ при всич-
учаи, когато имъ липсватъ
ди, но тѣхнитѣ клевети не сж
лашили, защото всички тукъ
олко струватъ тѣ. Обаче
тѣхнитѣ клеветн минаватъ гра-
та и се разпространяватъ чрезъ
вестникъ, хората на който
да иматъ никога възможность
ровѣрятъ онова, което разпрост-
ратъ чрезъ вестника си, а ще
а само да вѣрватъ на прия-
ѣ си. Ето това обстоятелство,
да ни плаши, ни изненадва.
ви на всички доказателства за
новяване на своята честь, нѣма
е поколебаемъ нито за моментъ
да минемъ, дори и граница, за да дадемъ всички факти, които ни даватъ право да живѣемъ като честни хора.

Нека г-нъ П. Михаиловъ или кой да е отъ „хората съ прогресивнитѣ разбирания“ дадътъ въ в. „Народна борба“ името, макаръ на единъ едничъкъ гражданинъ—избиратель, който е пострадалъ по нашата вина презъ време на изборнитѣ дни тукъ, или презъ кое и да е друго време и ние ще понесемъ безропотно наказанието, какъвто ни опредѣлятъ сжщитѣ хора.

За хората около в. „Пробуда“
СТ. АНАСТАСОВЪ

Една наука за лозаритѣ

одината 1932 е необикновенна
шето лозарство. Необикновенна
поради честитѣ и проливни
дове, които паднаха презъ про-
тивнищата и началото на лѣтото и, кои-
създадоха благоприятни условия
развитието на маната. Годинитѣ
ни нея се характеризиратъ съ
малко дъждове и слабо разви
на маната. Въ тѣзи години се
поради схващането, че въ нашия
ство, като изобщо не сжществуватъ ус-
мѣтания за развитието на тази па-
ва е дитна гѫбичка, или ако такива
—загубитѣ сж тъй незначител-
че не оправдаватъ разходитѣ,
то се правятъ съ по-вече отъ
ли 2 ръсения. Отъ тукъ и ус-
овената практика да се ръсятъ
ата най-много 2 пжти – 1 пжть
ди цъвтенето и II пжть следъ
вѣтенето А и малко сж случаитѣ
едно саморъсене. Нѣщо по-вече,
то ръсене се посрещало подиг-
ателно. Вѣрно е, че климатич-
ѣ условия въ нашия край не
пригодни за развитието на ма-
ната, както това е другаде, кѫдето ръсятъ 4, а даже и 5 пжти. Но да се възприеме догматично опасното заключение, че условия за развитието на маната нѣма, това е абсурдъ, който скжпо струва за ония, на които маната причини 50, 60 та дори и 100 на сто загуби.

Но загубитѣ, които претърпѣха многобна лозари отъ опустошението на маната, не се дължатъ само на горньото заблуждение, но и на редъ още причини, които не е безъ значение да посочимъ тукъ и които свидетелствуватъ, че на нашия лозаръ липсватъ познания за една съзнателна и резултатна борба съ пероспората (маната). За да се боримъ сфикасно съ маната, преди всичко е необходимо да познаваме живота на гѫбичката и условията, които благоприятствуватъ за нейното развитие. Необходимитѣ познания за това се дадоха въ единъ отъ предущитѣ броеве на в. „Пробуда“ съ напечатаната статия на Директора на Плевенската Опитна Станция г-нъ Ст. Икономовъ. Въ нея той твърди, че отъ опититѣ, които сж правени, е установено какво периодътъ за развитието на маната следъ падане на дъждъ и образуване водни капки на листната и гроздовата повърхность—е 6 дни. Въ тѣзи 6 дни лозарьтъ трѣбва да ръси лозето си, за да го запази отъ опаснитѣ последствия на нейното развитие. Това е, което трѣбва да се запомни добре отъ лозаритѣ, защото именно тукъ се прави голѣмата грѣшка. Подъ предлогъ, че било кално и щѣло да се затъпче лозето—пропущатъ се 6-тѣхъ спасителни дни и маната извършва своето разрушително действие върхт листата и гроздето.

Друго важно условие, което трѣбва да се знае отъ лозаря е, че маната напада ВСИЧКИ ЗЕЛЕНИ ЧАСТИ на лозата: листа, зърна, чепки и ластари. Заблуждение е да се смѣта, че тя напада само листата и че съ старателното имъ наръсване сме спасили реколтата. При ръсенето трѣбво обезателно да се засѣга и гроздето—зърна и чепки. Това се постига най добре при първото ръсене преди цъвтенето, когато ластаритѣ сж малки и ресата открита. Въ този периодъ ресата е мека и влакнеста и по лесно полепва по нея разтвора. Значи, първото ръсене е отъ голѣма стойность за ресата. Разбира се, че и при другитѣ ръсения не бива да се остава гроздето, макаръ това да става вече по-трудно поради затуляването.

Трето важно условие, което има голѣмъ дѣлъ въ борбата противъ маната, е качественостьта на разтвора. Нѣма да е преселено, ако кажа, че голѣма часть отъ лозаритѣ не знаятъ сполучливо да си приготовляватъ разтвора. Незнанието се състои въ прибавянето на варьта. Порано сжществуваше теория че количеството на варьта (гасена) трѣбва да бжде въ двоенъ размѣръ отъ това на синия камъкъ или въ еднакъвъ размѣръ, ако е негасена. По тази теория се водятъ почти всички лозари. Опититѣ, обаче, установили, че това е една погрѣшна теория, тъй като варьта, която употрѣбяваме, не може да има винаги еднаква сила, вследствие на което и ратвора не всѣкога ще стане сполучливъ. За да се избѣгнатъ и тукъ грѣшкитѣ, които биха дали фатални последствия, лозарската наука препоржчва изпитването на разтвора съ една бѣла книжка, наречена фенолфталейнова, която има свойство въ сполучливия разтворъ да се прекръща въ червена. На практика това става така: Въ синь камъчевия разтворъ се налива варена вода и силно бъркa до като фенолфталейновата книжка слабо почервенѣе. Постигне ли се това—разтворътъ е готовъ.

Нека годината 1932 послужи за поука на лъзаритѣ и разсѣе заблужденията имъ, като ги въоржжи съ необходимата опитность въ борбата съ страшния бичъ на лозята маната.

Йор. Калчишковъ

Publicațiune

Subsemnatul Gheorghe Manol Ghitzoff din Silistra, declar anulat și tără valoare cecul-certificat pierdut No. 3 3541/512 de lei 10.000 emis la 25 Iunie 1932 de Banca Națională Silistra în ordinul Gheorghe M. Ghitzoff și girat în ordinul S. Mayer București.

Gh. M. Ghitzoff

отишелъ лихварьтъ въ скромната
жщурка на бедняка и го пов-
ивилъ за сполуката, за която ужъ
ъ научилъ. И тъй майсторски за-
тѣлъ приказката си, че вемедѣ-
тъ, безъ да се усети, разпра-
ъ му всички. Въздържалъ се за-
да му открие тайната какъ се
ка въ черупката; колкото за това
гналъ му умътъ.

Лихварьтъ рекналъ, каквото и да
не, да завладѣе тази черупка. И,
еже не подбиралъ срѣдства,
и първъ удобенъ случай открад-
ъ черупката на съседа си.

Напраздно, обаче. той въртѣлъ
рупката на всѣ страни и духалъ
нея тъй силно, че едвали не се
кналъ. Нищо не помогнало. Тогава
й отишелъ при вемедѣлеца и сту-
но му казалъ:

„Слушай! Твоята черупка е у ме-
не, но азъ не умѣя да я употрѣбявамъ. Ти знаешъ, какъ да я употрѣбявашъ, но каква полза отъ това, че знаешъ, като нѣмашъ на ржка сама черупса? Безъ взаимно съгласие нито на тебе, нито на мене ще бжде добре. Ако желаешъ, азъ ще ти повърна черупката и ти обещавамъ никога да не се бъркамъ въ твоитѣ работи, но подъ едно условие: каквото ти получишъ, отъ сжщото азъ ще получавамъ двойно.

„За нищо на свѣта не съмъ съгласенъ на това условие!“ извикалъ вемедѣлецътъ. „Наглаци ли се тай, пакъ ще тръгне по стаго му?.“

„Хайде де!“—спокойно отговорилъ лихварьтъ.—„Ти получавашъ своето! Не бжди глупавъ: какво ти вдава въ работа, дали азъ съмъ богатъ или беденъ, щомъ получавашъ всичко, каквото ти е нуждно?“

Какъ не се опъвалъ вемедѣлецъ да се извлѣче отъ тая печална участь, пакъ да почели за лихваря! Най после се съгласилъ. Отгогава насетне, каквото получавалъ той чрезъ вълшебната черупка двойно повече получавалъ лихварьтъ. Това положение тъй вбѣсило злополучния вемедѣлечъ, че нищо вече не го радвало.

По едно време настжпило сушаво лѣто—такава суша, че нивитѣ на земедѣлеца били застрашени да изгорятъ. Той духалъ въ черупката и пожелалъ изворъ, за да напои нивитѣ си. Блликналъ буенъ изворъ, но у лихваря блликнала два, сжщо така буйни. Сега нещастния земедѣлецъ не могълъ да се побере въ кожата си отъ мжка; идѣло му да се хвърли и удави въ изворъ. Изведнажъ чудна мисъль блеснала въ главата му. Бързо уловилъ черупката, духналъ въ нея съ всичка сила и гръмко извикалъ: „О Рама, чуй ми молбата: искамъ да ми се пръсне едното око!“ И въ мигъ това станало. той ослѣпѣлъ съ едното око. Затова пакъ лихварьтъ ослѣпѣлъ и съ двѣтѣ си очи, падналъ въ единъ отъ своитѣ извори и се удавилъ.

Така единъ—единственъ пжть земедѣлецътъ сполучилъ да натхитри лихваря, но, уви! съ цената на собственото си око.

Четѣ и разпространявай в. „Пробуда“

Изъ окржга

Село Попина.

Дойде времето да събираме плода на цѣлогодишенъ трудъ и терзанията за насъ започватъ. Преди години, когато се декларираха нивитѣ, лозята въ нашето село не се вписаха въ декларациитѣ, като не подлежащи на провѣрка. Но минаха години, закона претърпе ,незначително измѣнение и недеклариранитѣ ниви трѣбваше да се декларятъ. Неизвестно отъ кжде въ насъ дойде мисъльтта, че трѣбва и лозята да се декларятъ. И деклариха ги около 50—60 стопани и то не всичкитѣ си лозя, а само по едно парче. Дойде време отидоха въ сжда и всички, които декларираха лозя, загубиха ги—отне имъ ги държавата, като укрити, а недеклариранитѣ останаха тѣхни. Закона ли не е ясенъ, сждинтѣ ли не сждятъ право, но ние—селенитѣ, съ проститѣ си селски умове, разбираме, че въ това отнемане на декларирани лозя и оставяне на недеклариранитѣ има нѣщо, което не е въ реда на нѣщата, но не можемъ да разберемъ, кой и какъ ще го оправи, та нему да занесомъ понуда и нему да се молимъ.

Сега и друго не можемъ да разберемъ ние—проститѣ селяни. Ето Ив. Калчевъ има всичко три декара и петь ара лозе, отъ които той е деклариралъ само единъ декаръ и два ара и още миналата година сжда реши да му се отнеме само декларираното. Е добре, отнема му се, знае, но дойде пролѣть и всички лозя сж обработени, само на Ив. Калчевъ остава да стърчи въ срѣдата не обработено. Бива ли да стърчи така— срамота е, отива та го реже, копае, върже, пакъ копае и сега вече чака за плодъ. Но явява се отъ срещното село—Чоканещъ единъ човѣкъ съ писмо отъ консилиерата да му се предаде нему лозето, защото той ималъ намѣрение да идва въ селото ни и да бжде колонистъ. Предаде му се лозето и той го предава на другъ колонистъ отъ селото ни да го пази, да не би децата на този който го работи, да откъснатъ чепка грозде и си отиде човѣка пакъ въ Чокънещи. Ще дойде на есень да бере и прави вино и ще го отнесе въ селото си да пие за здраве.

Отдавна още когато бѣ министъръ на земедѣлието г-нъ И. Михалаке бѣ издалъ нареждане да се оставя плода на този, който е работилъ, а следъ това да се отнеме земята. Това може нѣкжде да е така, но за насъ тукъ въ Добруджа не е така и всѣка година по това време тръпнемъ отъ мжка, че ще дойдатъ и ни отнематъ сетния залъкъ. До кога ли това за насъ ще бжде така ?

Обезправенъ стопанинъ

Село Олуклий

Въ насъ все още събиратъ данъци съ жестокость, свойственна на хората отъ този занаятъ,презъ времената на фанериотското владичество въ Ромъния. Всички въ село бързатъ да докопаватъ, защото житата зрѣятъ не съ дни, но съ часове и на селенитѣ се стяга душата и тѣ правятъ усилия да направятъ и нощьта день за да могатъ да спомогнатъ и на време да прибератъ всичко. Ето въ това време на залисъ идва въ селото ни финансовиятъ агентъ Георге Курбау да събира данъци и то не за миналo време, а за бждаще и безъ да трепне събира мотикитѣ на Иванъ Поповъ, Христо Дучковъ, Слави Петковъ, Недѣлчо Бочевъ, и ги секвестира, като ги оставя на хранение въ кмета. Съ това той върза ржцетѣ на хората и ги постави въ невъзможностъ да докопаятъ продѣтнитѣ си посѣви, а да платятъ данъци за напредъ въ това време на безпаричие, когато нито има що да се продаде, нито отъ кого да се заеме, е немислимо. Финансовия агентъ нито мисли за неволята на хората на денонощния трудъ, а взема и новата шуба на Тодоръ Кандиларовъ, завива си въ нея сирането и се връща обратно, като мисли, че е изпълнилъ добросъвестно службения си дългъ. А че има министерско нареждане да не се секвестиратъ сѣчивата на работницитѣ, той не иска и да знае. Усърдието въ този случай на агента-Курбау, е пакостно не само за селенитѣ, но и за държавата, защото, като ги поставя въ невъзможность на време да свършатъ работата си на нивата, тѣ ще намалятъ доходитѣ си и още по мжчно ще платятъ данъцитѣ си. Добре е да се стегнатъ гемоветѣ не само на този агентъ, но на всички, които не държатъ смѣтка, нито за министерски нареждания, нито на времето презъ което може и трѣбва да се събиратъ данъци въ село. Нека страшната сиромашия, която е настанала въ село вразуми хората на данъчнитѣ събирания.

Селенинъ.

Резултата отъ изборитѣ

Законодателнитѣ избори сж почти свършени и резултати сж следнитѣ: за народни представители въ окржга:

Гласували всичко 33,348, отъ тѣхъ взематъ:

1. Национал Царанисти	19873
2. Либерали (Дука)	3180
3. Либебали (Георгисти)	3176
4. Аверескани	1932
5. Партията на Гога	1933
6. Лига Аграра	1454
7. Екопомически блокъ.	1782
8. Унищожени	737

Избрани съ отъ окржга г.г. И Камрашеску, Ст. Ценковъ, Кърпъ Санду и Марко Илиевъ—цѣлата листа на Националъ цараниститѣ.

За сенага гласували всичко: 10285

Отъ тѣхъ за:

1. Националъ Царанисти	7404
2. Либерали (Дука)	1466
3. Либерали (Георгисти)	351
4. Партията на Гога	462

Унищожени 102.

Избранъ е кандидата на Националъ Цараниститѣ Ташчи Мустафа Аметъ.

Резултата отъ изборитѣ за камарата въ цѣлата страна.

Гласували всияко	2, 981, 453
Унищожени	86,974

Отъ тѣхъ внематъ;

Националъ Царанисти 44 37 на сто —272 мандата.

Либерали (Дука) 14·81 на сто —28 мандата.

Либерали (Георгисти) 7·19 на сто —14 мандата.

Партията на Авереску 2·38 на сто —5 мандата.

Партията на Д-ръ Лупу 6·29 на сто —12 мандата

Партията на Гога 4 на сто—8 кандидата.

Иорга—Арженгояну 2·51 на сто —5 Мандата.

Лига А. Н. Р. 5·87 на сто—11 мандата.

Желѣвната Гвардия 2·50 на сто —5 мандата.

Социалъ Демократи 3·76 на сто —7 мандата.

Евреий 2·44 на сто—5 мандата.

Маджари 4·01 на сто—15 мандата

ВЪ СЕНАТА:

Опозицията взема само 8 мандата.

ПРАВИТЕЛСТВОТО не е могло да получи болшинството на гласоветѣ. То е получило само 44 на сто отъ всички подадени гласове и все пакъ има голѣмото болшинство на депутатскитѣ мандати 272 срещу 99 на цѣлата опозиция. Това се дължи на своеобразната изборна система, която дава като даръ на партията, която получи само 40 на сто отъ подаденитѣ гласове, голѣмо число депутатски мѣста. Така правителството сега получава направо, като резултатъ отъ гласуването 190 мѣста, а даръть нареченъ прима имъ дава още 82 мѣста.

Тази изборна система е дѣло на Ливералната партия и тя сега ѝ отмжсти жестоко—като не ѝ даде нито едно мѣсто като ДАРЪ.

ПРАВИТЕЛСТВОТО не е получило болшинството на гласоветѣ, то не е получило нито половината на гласоветѣ и поради това едва ли е много възхитено отъ резултатитѣ на изборитѣ.

При сегашното партийно раздробление едвали нѣкоя отъ партиитѣ би могла да има и тови резултатъ, освенъ, ако си послужи съ старитѣ изборни похвати на насилие и крадене на изборнитѣ урни и поставени други съ приготвени изборни бюлетини. Не смѣтаме, че тѣзи изборни похвати сж вече невъзможни за Ромъния. Нѣма да бжде чудо да ги преживѣемъ още веднажъ.

Сегашнитѣ резултати

отъ изборитѣ сочатъ други начини на управление държавата. Еднопартийнитѣ кабинети вече стават възможни и ще трѣбва да ... вои системата на коалиционни ... бинети—това искатъ избират... ПРИ ДНЕШНИТѢ ПАРТИЙНИ ... ношения не може да се пос... разбирателство между близки ... тии—това показватъ опити... г-нъ Титулеску да състави каб... съ участието на по-вече парт... ради това еднопартийното уп... ние ще продължи още известно...

Следъ изборит...

Г-нъ Министеръ Председ... Вайда веднага сл-дъ изборн... приелъ вестникаритѣ и е зая... че той е поелъ задължението ... произведе свободно избори и ... но е отстоялъ своето задъл... защото никога не е лъгалъ, ... той се изразява.

За селенитѣ...

той е казалъ, че тѣ—селенит... проявили високо граждansко ... нне, като сж използували най... видно правото си на гласъ и ... оставили да бждатъ привлечен... примамкитѣ на крайнитѣ теч... Понататъкъ той е заявилъ че ...

Оставката на П... вителството

ще бжде поднесена на Крал... щото то е завършило своята ... съ произвеждане на изборитѣ ... ля, следъ като се съветва съ ... седателитѣ на законодателнит... ла, ще се образува новото пра... ство. То не може да изхожда ... друга партия освенъ отъ нацио... царистката партия, която и... болшинството на депутатитѣ ... камарата и въ сената.

Отзиви и бележ...

Къмъ абонатитѣ ни

Вестника ни въ последнитѣ сед... не излезе редовно. Причинитѣ—... сватъ ни пари да плащаме ред... на печатницата и за това, когато ... друга работа, за която се плаща ... нага, вестника ни остава на ... Така стана въ последнитѣ сед... Цѣрътъ е, да си платятъ абон... та неплатилитѣ. Настоятелно п... лимъ да сторятъ това, инакъ и... ването на вестника се застраш...

Редакция

Ескурзията

Тя ще стане, непременно ще ... не, въпреки противната агит... която водятъ усърдно хора, въ... ли и панталони, като смѣтатъ ... безъ тѣхъ не бива такова нѣщо ... става.

Поради мжчнотии, които се я... по снабдяването съ паспортъ ... пата екскурзианти, ЗАМИНАВА... ТО на ЕКСКУРЗИЯТА се ОТЛ... за 12 АВГУСТЪ, когато непре... но ще се състои и ще продъ... пакъ толкова дни—тръгване на ... връщане на 16 Августъ. Цената ... билета се увеличава на 350 лей ... Силистра и 300 лей отъ Тутра...

Нека се възползуватъ вс... които иматъ нужда да отидатъ ... България—това не всѣки пжть ... же да се уреди, а за лячно пжт... не разноскитѣ сж много голѣми

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Отговаря редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

Уредбата на общитѣ работи

Навсѣкждe по свѣта, па и у насъ, несъмнено добритѣ хора сж повече отъ лошитѣ.

При все това, ако по нѣкога злото тържествува и лошитѣ хора дори властвуватъ надъ добритѣ, то е, защото добритѣ хора бездействуватъ тъкмо тамъ, гдето лошитѣ действуватъ най ревностно, особено при уреждането на общитѣ работи.

Унесени по своитѣ частни занятия, винаги скромни и смирени, добритѣ хора често оставятъ общото дѣло тъй слабо защитено, че лошитѣ хора го вематъ въ своитѣ ржце, и използуватъ за себе си общото достояние.

Ето защо е нуждно, щото добритѣ хора винаги да се интересуватъ отъ общитѣ работи и да се здружаватъ за борба срещу лошитѣ, Иначе, ако общото дѣло не върви добре, не лошитѣ хора ще бждатъ виновни, а добритѣ.

М. Метерлинкъ
изъ Народна цѣлина

Конгресътъ на малцинствата

Отъ много години се говори за конгреса на малцинствата и нему възлагаха голѣми надежди за добрение положението имъ. Тази година той заседава въ Виена и всѣка известно, отъ скандала съ българскиятъ пръвъ делегатъ, че въ заседанията на конгреса сжществува особенъ редъ, който не дава никаква възможностъ да бжде изяснено истинското положение на малцинствата, свободно обсждено и безпристрастно препоржчано средствата за подобрението му.

Сега и г-нъ Т. Тошевъ, който вече нѣколко години поредъ представлява въ този конгресъ българското малцинство отъ Ромъния, разправя, чрезъ единъ виенски вестникъ, че и нему се е пречело да изкаже предъ конгреса истинското положение на българското малцинство. Неговитѣ речи сж биле предварително цензурирани и ония пасажи, който не се харесвали на председателството, е билъ застаненъ да ги изхвърли, до като достигналъ тази година до положението речьта му да се ограничи до една страница написана на машина, която сжщо така била подложена на цензура. Това го твърде много огорчило и той отказалъ да произнесе предъ конгреса твърде ограничената си речь.

Следъ това той разказва, какво е извършено отъ председателството съ неговата речь прочетена предъ конгреса презъ 1930 година. Тази му речь е била сжщо така предварително цензурирана и той се съгласилъ да зачеркне пасажитѣ, които се сторили неудобни на председателя Вилфанъ, но когато г-нъ Тошевъ четѣлъ речьта си споменалъ за извършеното насилие надъ него, което председателя посрещналъ съ усмивка. Тази речь е била предварително отпечатана и поставена на особено мѣсто предъ входа на салона, кждето заседавалъ конгреса, за да могатъ всички делегати да си я вематъ. Обаче въ единъ моментъ всички екземпляри отъ тази речь изчезнали по нареждането на председателя Вилфанъ. По късно, когато г-нъ Тошевъ прочелъ протоколитѣ за заседанията, въ които той челъ своята речь, билъ изненаданъ, защото било казано, че му е правено на три пжти бележки и най после му отнели и думата, нѣщо което не станало и поради това и протокола фалшифициранъ.

Не пречи, че г-нъ Тошевъ разказва всичко това следъ като унгарскитѣ делегати се наложиха на сжщия председатель Вилфанъ и говориха предъ конгреса не онова, което той искалъ, но онова, което тѣ сж намирали за необходимо да кажатъ за положението на своето малцинство, но макаръ да живѣе и въ най демократичната република Чехославия.

Важното е, че и хората, които вече много години ржководятъ работитѣ на конгреса на малцинствата и ратуватъ за права, не сж могли да се освободятъ отъ много свои привързаности и симпатии и сж се стремили да насочватъ работитѣ на конгреса не въ духъ на справедливость, а въ духътъ на своята политическа пресмѣтливость. И всичко това делегатитѣ сж търпѣли вече много години и не сж решавали да разкажатъ на свѣта. Хората, които търпятъ насилие надъ себе си, едвали би могло много да се очаква отъ тѣхъ да направятъ нѣщо за въстановяване правата на другитѣ, но все пакъ конгреса е международна организация и съ име, та ще трѣбва да се промени реда въ заседанията му и начина на председателствуването му, но въ никой случай не бива да се въстава противъ самиятъ конгресъ.

Държавниятъ превратъ въ Прусия

Министерството на Прусия, което се вдъхновяваше и ржководеше отъ социалдемократитѣ Браунъ и Северингъ, което отдавна бѣ неудобно на общогерманското правителство на Фонъ Папенъ, миналата седмица бѣ насилственно отстранено. Възъ основа на чл. 48 отъ конституцията е издаденъ указъ, съ който Фонъ Папенъ е билъ назначенъ за извънреденъ комисарь на Прусия. Следъ това той е повикалъ пруските министри и имъ е заявилъ, че председателя Хинденбургъ го е назначилъ за комисаръ на Прусия и ги е помолилъ да се оттеглятъ доброволно. Понеже министритѣ сж заявили, че указа е противоконституционенъ, то тѣ не смѣтатъ да му се подчинятъ и нѣма да се оттеглятъ доброволно. Тѣ сж обтжжили указа предъ висшия държавенъ сждъ въ Лайпцигъ и ще чакатъ решението му. Тогава Фонъ Папенъ обявява военно положение въ Берлинъ и цѣлата область Бранденбургъ и всѣка съпротива става невъзможна. Арестувани сж директора на Берлинската полиция и неговитѣ помощници. Единъ часъ по късно тѣ сж освободени, понеже мѣстата имъ сж заети отъ новитѣ полицаи, които ще бждатъ послушни на новата власть. Следъ това сж отстранени всички останали министри и превратътъ е пъленъ.

Партиитѣ, които сж противъ правителството Фонъ Папенъ и въ защита на републиката сж запазили пълно спокойствие, като сж отбѣгвали провокациитѣ на Хитлериститѣ.

Всички се готвятъ за голѣмия день, който е 31 юлий, когато ще станатъ изборитѣ за представители на общо германското народно събрание (Райхстага). Колкото и да е голѣма почитьта на демократичнитѣ партии къмъ закона и вжтрешния редъ, но и тѣ ще се възползуватъ отъ свещенното си право на самозащита и на насилието на реакцията ще отговорятъ съ контра ударъ въ моментъ, когато ще трѣбва да се предотврати плана на Хитлеровитѣ банди и цѣлата реакция.

Конференцията на Министръ председателитѣ

Въ Щутгардъ на 23 т. м. се е състояла конференцията на германскитѣ министръ-председатели.

На Фонъ Папенъ при пристигането му въ Щутгартъ биле направени враждебни манифестации отъ народа. Въ самата конференция, която не е минала спокойно, представителитѣ на Бавария и Баденъ протестирали най енергично срещу превратата въ Прусия.

Фонъ Папенъ е заявилъ, че военното положение въ Берлинъ и Бранденбургъ ще бжде вдигнато и че насроченитѣ на 31 юлий избори ще се произведатъ.

Конференцията по разоржжаването закрита.

Презъ миналата седмица се закри конференцията по разоржжаването. Много месеци заседава тя и въ последнитѣ дни почти никой не се интересуваше отъ нейнитѣ заседания—тъй безъ значение бѣха тѣ. Гласуванитѣ отъ нея резолюции сж безъ никаква практическа стойностъ и поради това никой не се интересува отъ тѣхъ.

Нейниятъ именитъ председатель г-нъ Хендерсонъ, бившъ министръ на външнитѣ работи на Англия и водитель на социалистическата партия, на когото уредили тържествено посрещане въ Англия при завръщането му, е казалъ, че практическото осжществяване на разоржжението ще бжде възможно, когато общественното мнение внуши на правителствата, че разоржжаването е наложително.

Националният идеалъ на българитѣ

Г-нъ Д-ръ Н. П. Николаевъ въ в. „Миръ“ отъ 19 юлий т. г. пише статия подъ надсловъ: „Нашиятъ националенъ идеалъ“, която завършва така:

„И следъ най мрачната нощь идва день. Тоя новъ день за българския народъ е вече близъкъ. Тамъ, иззадъ планинскитѣ върхове, ще изгрѣе слънцето на новия националенъ идеалъ, който ще згрѣва нашитѣ деца и ще ги подтиква къмъ подвизи може би по велики и резултатни отъ подвизитѣ на тѣхнитѣ бащи.

Какъвъ ще бѫде този идеалъ, ние днесъ не можемъ още да знаемъ. Това, което е ясно, то е, че той ще бѫде по другъ отъ идеала на изминалата епоха. Струва ми се, че това ще бѫде идеала за една велика не по своята територия и численость на населението България, но величава по своята духовна и материална култура. Като насъ децата ни ще мечтаятъ България да бѫде първа на балканитѣ; може би тѣ ще замечтаятъ да ѝ дадатъ, първенство и въ Европа! Но тѣ ще виждатъ това първенство въ продуктитѣ, които земята ни ражда и които трудътъ на българина създава; ще го виждатъ въ благосъстоянието на нашия селенинъ, въ предприемчивостьта на гражданина, въ идеалната уредба на държавата ни, въ тържеството по цѣлъ свѣтъ на българския езикъ, чрезъ поезията и литературата, чрезъ музиката и живописьта, чрезъ науката и философията. Тогава българитѣ подъ чужда власть ще се гордѣятъ, че носятъ българско име и ще се чувствуватъ здраво свързани съ изворитѣ на тая богата духовна и материална култура.

И—кой знае,—може би децата ни и внуцитѣ ни ще празнуватъ победи по славни и по трайни отъ тия, които ние празнувахме презъ 1912 год. Защото победитѣ на културното първенство не могатъ да бѫдатъ помрачени нито отъ изневѣрата на съюзници, нито отъ коварството на противника“.

Министерска промѣна въ Италия

Въ Италия е извършена широка министерска промѣна. Подали сж си оставкитѣ: г-нъ Гранди—министра на външнитѣ работи, г-нъ Маскони—министъръ на финансиитѣ, министритѣ на правосѫдието, на народното просвещение и корпорациитѣ. Ведно съ тѣхъ сж си подали оставкитѣ и деветь души държавни подсекретари.

Министерството на външнитѣ работи е поелъ самъ г-нъ Мусолини, а останалитѣ министерски мѣста и държавнитѣ подсекретарства сж заети все отъ хората на фашистката партия и то изключително отъ хора на крайното течение на тази партия.

Мусолини е недоволенъ отъ крайнитѣ резултати на външната политика ржководена отъ г-нъ Гранди. Последния не е можалъ да наложи на конференцията въ Лозана гледището на Италия, нито по въпроса за репарациитѣ, които трѣбвало да бѫдатъ съвършенно унищожени, нито по въпроса за мирнитѣ договори, които трѣбвало да бѫдатъ ревизирани. Сега, когато самъ Мусолини поема ржководенето на външната политика на Италия, ще трѣбва да се очаква за едно агресивно поведение отъ страна на Италия по отношение на въпроситѣ на външната политика, които особенно силно я интересуватъ.

Министерската промѣна е продиктувана и подъ влиянието на финансовата и стопанска криза, която въ Италия въ този моментъ е най силна и мжчителна за не твърде богатата страна.

Широката министерска промѣна е признакъ и на неспокойствие въ редоветѣ на фашистката партия въ Италия. Диктаторскитѣ режими сж къмъ своя залезъ вредъ и нѣма да има нищо чу тамъ е почувствувалъ по краката си разклатена и приетата промѣна иска репва.

Напоследъкъ се съобщ Гранди е приелъ поста щенъ министеръ въ Лон показва, че Мусолини казва отъ услугитѣ му, пакъ той е човѣка, който ре е осведоменъ по ме тото положение, а Лонд тото, отъ кждето изхожд ки начинания, които зас тереситѣ на малки и гол жави въ Европа.

Около споровете ни в обществото

Г-нъ д-ръ Т. С. Чакъровъ е казалъ въ банка „Нива“ предъ свидѣтели, следното:

Въ събрание отъ около 50 души, председателя на настоятелството на Българското Общество Г-нъ Йорданъ Лефтеровъ е казалъ, че въ полицията нему сж дали и той челъ заявление, подписано отъ десетъ души видни граждани българи, въ което било казано, че настоятелството е водѣло въ училището болшевишка политика.

Г-нъ Лефтеровъ не е назовалъ нито единъ отъ подписалитѣ заявлението. Дали това е направилъ защото е пожалилъ тѣхната честь, или защото не е имало нито заявление, нита подписи на граждани, а е казано само като измислици за да бѫдатъ оклеветени неприятни хора, ще трѣбва, длъжен обясни г-нъ Йор. Лефтер то чрезъ него говори Бъ Общество, а то не може ва да клевети.

И ние, хората отъ сме противници на учили литика, която води ни ството безъ нѣкого да сме теризирали като болшеви

Съобщението, което г-н ровъ е направилъ въ събр въ проса за подписаното се използува отъ неговите ли, като агитационно сред тивъ противници на настоят въ това число и противъ нас отъ „Пробуда“. Като не се на хората, които сж подписали нието, хвърля се подозрение всички и се създаватъ ни

А. Каралийчевъ. Ханъ татаръ

Нани ми нани, синово дете, синого дете и дъщерино.
Народна пѣсень

Татаритѣ пристигнаха на черни коне. Тъкмо врѣеха черешитѣ. По клонетѣ се люлѣеха млади невѣсти и момичета съ кошници. Лѣтното слънце печеше хлѣба. Като жълти облаци се плакнѣха въ вечой житнитѣ хълмове. Криворжкиятъ ковачъ Данаилъ клепѣше сърповетѣ. Старцитѣ стѣгаха колята за возидба, а бабитѣ цепѣха рани круши и ги редѣха върху дървенитѣ, плетени съ ловина ритли да съхнатъ за понуде. Времето се бѣше утаило. Отъ никжде не лъхаше хладина. Най-напредъ ордата израсте черна и страховита върху черковището на орѣшчачи, надъ Данаиловото лозе. До високиятъ каменъ кръстъ, нашаренъ съ дълбани букви, кждето селечитѣ колѣха бѣли витороги овни и пиеха гжсто черно вино, се появи мъничъкъ на конь, съ дълго остро копие, кожена дреха, барабанъ, а на шията му позлатенъ черъ рогъ. Неговитѣ полегати тревожни очи се вперихя хищно къмъ Орѣшъ и замръзнаха. Подиръ единъ мигъ на хълма се изправиха още двайсетина конника. Тѣ израстиха черни върху синьото, като очи на словянинъ, небе. Размърдаха конетата си. Развилѣ се една конска опашка високо надъ главитѣ имъ. Захортуваха помежду си бърже, припрѣно и смѣщо тъй неочаквано, като се бѣха появили, стжписаха се назадъ и се проваликя къмъ гжстата гора въ долината, ловището на болярина Дамянъ. Отъ черешата, която мѣташе хладина надъ Данаиловото лозе, скочи едно момиче, тънко и високо съ бѣла риза, съ жълта като есенна шума коса и вълнена шарена престилка. То грабна кошницата отъ земята, прескочи весния тръненъ плетъ и охна: единъ бѣлинъ жѣбъ се бѣше набилъ въ краката му. Побѣгна надолу, изтича по тѣсната минушка надъ рѣката и кривна по глухата селска улица. Плаха синя пеперуда, като теменуга, затрепетѣ надъ минушката, запута се надъ водата, подъ върбовитѣ клони, и слезе къмъ синия виръ срещу Дамяновата воденица. Подиръ малко отдѣво едитъ конникъ, наведенъ надъ разбъркапата конска грива, полет лозето, прескочи плетъ, от надолу по бѣлата пръсть ме канитѣ и нагази въ пиви Орѣшъ. Коня му започна д ви, Плувна презъ дълбокото море. Следъ татарина се пжтека отъ поломенъ клас пжтека се втурна други, тр дѣсно се опжти цѣлата д Броятъ на ордата почна д Сякашъ чернитѣ гости изв то мравунекъ отъ земята, ма. Тѣ заобиколиха Орѣшъ хълтяха отъ всички страни.

Нѣкжде, отвъдъ градинит тищата засвири рогъ. Глас се изви проточено и жал мучене на добиче, което дир си. Орѣшчани мигомъ се рохк каменната черковна ограда ръстиха тѣсната врата. Т

ГРАБЕЖИ

Вече много години откато презъ това време мѣстнитѣ жители земледѣлци тръпнатъ отъ страхъ предъ мисъльта, че всѣки моментъ може да се яви колонистъ — куцовлахъ, който да предяви права надъ реколтата на нѣкоя отъ нивитѣ имъ. Не сж малко хората въ всѣко село, които сж платили този кървавъ данъкъ презъ миналитѣ години. Бѣ време, когато колониститѣ ходѣха организирани и дори въоржжени и по насоката на мѣстнитѣ агрономи сами отиваха по нивитѣ и вземаха толкова, колкото смѣтаха, че иматъ права да вематъ, като сждеха по своему за онова надъ което тѣ претендираха. Тѣ, колониститѣ— куцовласи, си бѣха присвоили правото да събиратъ отъ мѣстното земледѣлско население данъкъ, който наричаха „треиме“ и когото събираха съ насилия, каквито не могатъ да си позволятъ дори държавнитѣ финансови органи.

Жестокоститѣ сж повториха и миналата година въ много села и на много селски семейства бѣ отнета прехраната за цѣла година. Достатъчно е да напомнимъ, че презъ миналата година учитель въ село отъ окржга бѣ натрупалъ кладни, каквито никой въ селото нѣмаше, като вдигаше отъ чуздитѣ ниви кръсцитѣ, защото по неговитѣ сведения стопанитѣ нѣмали право надъ нивитѣ, а и надъ реколтата, за която сж положили цѣлогодишенъ трудъ. Той цѣль месецъ после върша и продава, и никой не му подири смѣтки, макаръ, че и въ „Пробуда“ бѣ изнесенъ факта,— неиманувано и селото и учителя.

Тази година реколтата е вече готова и започватъ да се проявяватъ сжщитѣ похвати, да се присвои чужди трудъ, и се онещастливи цѣло семейство, което е възлагало надежда на това, което му отнематъ безъ право и безъ сждъ.

Примѣритѣ сж на лице. Въ миналия брой съобщихме за отнетото лозе на Ив. Калчевъ отъ с. Попина, което се предава на човѣкъ, който още не е колонистъ и едвали има намѣрение да идва. Предаде му се лозето, когато трѣбва само да се простре ржка и да се обере плода. Въ този брой читателитѣ ще прочетатъ за дигнатитѣ нощемъ снопи отъ нивата на Добри Ивановъ отъ с. Топчий. Едничка нива има сиромаха посѣта съ жито и отъ плода на тази нива чакатъ хлѣбъ цѣла кжща дѣца.

На дѣдо Жеко отъ село Сребърна се присвоила нивата и макаръ че той има и сждебно решение за нея, колониста я владѣе и не го допуща да мине край нея.

Навѣрно има още много случай, които не сме могли да научимъ и отбележимъ, но дори да бѣха и само тѣзи, пакъ сж повече отъ достатъчни да накаратъ ония, които иматъ възможность да сторятъ това, да спратъ и не позволятъ никога вече такива грабежи. Защото не само въ насъ, но и въ всички непредубедени хора е заседнало убеждението, че тѣзи грабежи ставатъ по насоката и покровителството на ония, които сж близо до властьта ако не изхождатъ дори и отъ нея.

Всички сме свикнали да мислимъ че властьта на Националъ Цараниститѣ не покровителствува такивато грабежи и не щади чиновницитѣ, които биха се провинили въ такивато деяния.

Нека всички такивато грабежи бждатъ сжобщавани на властьта и се иска отъ нея да сжди и наказва виновнитѣ. На никой грабежникъ не бива да се прощава, защото чрезъ това той се насжрдчава. Да отстоявame правата си до край за да бждемъ зачитани и отъ приятели, и отъ противници.

Пострадалъ селянинъ.

и будятъ омрази, които най-малко председателя трѣбва да подхранва

Ако такова заявление, наистина, е подписано, то ония чиито подписи сж сложени подъ него, ще трѣбва да се знаятъ отъ всички и имъ се даде заслуженото.

Г-нъ Йор. Лефтеровъ, качеството му председатель на настоятелството го задължава да назове тѣзи граждани, подписали заявлението и избави толкова други отъ подозрение. Това го задължава да стори още и качеството му на честенъ гражданинъ и адвокатъ.

Ще чакаме да каже думата си г-нъ Лефтеровъ—ще се повърнемъ.

„Пробуда“

Изъ окржга

село Сребърна

Дѣдо Жеко Тодоровъ се е снабдилъ съ преписъ отъ решение на сжда по спора му съ колониста Бану Сорчану за едно парче нива отъ осемь декара. Тойималъ всичко 52 декара ниви и следъ като му отнемали на нѣколко пъти останалъ само съ 23 декара. Идва Сарчану отъ Добришки окржгъ и и го оземляватъ въ Сребърна, но даденитѣ му ниви не достигатъ точно толкова за колкото му сж дадени и той намира, че е справедливо да си присвои едно парче нива отъ дѣдовитѣ Жекови, което и сторилъ. Но последния завелъ дѣло и сжда решилъ колониста да повърне нивата. Добре, но колониста е и нотаръ въ общината и смѣта, че решението на сжда може да се не приложи по отношение на него и дава сжщата нива подъ наемъ на другиго да я работи. Сега дѣдо Жеко съ преписъ отъ решението отива въ село до шефа съ пълна вѣра, че нивата ще му се повърне, защото тѣ сж три семейства—той, синь и внукъ, женень вече, и чакатъ на плода на тритѣ парчета ниви, които сж имъ останали.

С. Топчий

Добри Ивановъ има всичко на всичко три парчета ниви, около двайстина декари Едното парче нива той не деклариралъ ПЪРВИЯ пжть по недоразумение и непознаване закона отъ ония които сж писали декларациитѣ въ село. Деклариралъ я втори пжть, но не представилъ на време нѣкакво удостовѣрение отъ общината и загубилъ дѣлото, но той го апелиралъ и има надежда се снабди съ потрѣбния документъ и си повърне нивата. Нея той оре, сѣе, защото въ нея му е надеждата да изхрани децата си. Тази година тя даде хубавъ плодъ и тъй бърза да я пожъне и прибере. Това и чакали ония, които вече много години вематъ на готово и не едни деца сж разплакали. Колонистъ единъ отъ селото, Георге Атанасе, се снабдилъ съ писмо отъ мѣстния агрономъ, че нивата се дава нему въ дѣлъ и той като дочакалъ да се дожъне нивата, отива още първата нощь и

очакваха да падне кръвчина. Тѣ криволѣха по жълтитѣ улици подъ олющенитѣ крушови клони, съ голи ятагани и съ опжнати лжкове, крещѣха и виеха като вълци. Ала никой не имъ даде отпоръ. Мжжетѣ, които можеха да имъ се опратъ, бѣха заминали съ Дамяна на бой. Само кучетата лаеха тревожно и кокошитѣ по дворищата се разхвърчаха и виеха да куткудяцатъ. Презъ една отворена джбова врата се показа малко бѣлоглаво дете, повито съ червена пелена. То запълзѣ чевръсто на четири презъ улицата къмъ отрещния кладенецъ. Единъ едъръ татаринъ, накитенъ съ гердани отъ жълтици—три реда, смахмузи коня си върху сятния човѣкъ, който се опита да му пресѣче пжтя. Конътъ леко прехвръкна като птица и не докостна детето. Задъ плета пропищя женски гласъ. Детето се обърна и съ очудени очи погледна следъ голѣмата рунна опашка на коня. Тежкъ камъкъ профучи надъ главата на татарина. Додето той спре и обърне назадъ коня си, изскочи златокосото стройно момиче, стрелна съ очи младиятъ врагъ, рипна като кошута, грабна детето и се затече пакъ назадъ. Татаринътъ дигна копието си и замахна, ала предъ очитѣ му трепна хубавиятъ моминski станъ, препасанъ презъ кръста съ сребърна зуница, лъхна го благоуханието на морна млада плътъ, светна като разгоренъ огънь меката златна коса и той отпусна ржка. Въ сърцето му бликна нѣжность, медена струя, мжжкитѣ му гърди пламнаха, а колѣнетѣ му притръпнаха. Подигна се високо, извика и като черъ орелъ полетѣ къмъ мегдания. Спрѣ грабежа, угаси виковетѣ на ордата. Влѣзе въ черковния дворъ и прибра ятагана си въ ножницата. Протегна ржка къмъ единъ кичоръ череши, които се люшкаха като върна на черна атонска броеница предъ черковната врата. Орѣшчани отвориха обкованата съ желѣзо, потънала дълбоко въ земята, врата. Найнапредъ излѣзе единъ бѣлобрадъ старецъ. Стори поклонъ на татарина и вдигна очи нагоре.

—Трапеза за орлата ми и една жена, която да пѣе като славей!— викна гостенина на чистъ български езикъ и отново посѣгна къмъ налѣтитѣ череши. Коньтъ мърдна по плочитѣ. Засвѣткаха нокти подъ копитата му и угаснаха задавени отъ вечерната свѣтлина на слънцето, което клатѣше глава ниско надъ черковището.

* * *

Трапезата бѣше сложена. Плътно, единъ до други, върху шарени възглавници насѣдаха гоститѣ. Напредъ имъ наредиха печени агнета, разчупиха топли хлѣбове съ зачарвена кора. Шетаха крѣхки момичета. Тичаха чевръсто. Раздаваха ядене, наливаха въ зелени, писани паници гжсто вино, което тракийски винари бѣха докарали отъ единъ топълъ южень градъ на болярина Дамяна. Татаритѣ надигаха дълбокитѣ паници, ниеха жадно, съ пастърване като кучета, кжсаха агнешкото мѣсо, ядѣха и ръмжаха. Очитѣ имъ се разгорѣха, почнаха да сблизватъ дрехитѣ си, нѣкои отъ тѣхъ останаха голи до кръста. Залъщѣха черитѣ имъ рамене, окжпани отъ свѣтлината на кандилото. Посѣгаха къмъ момичетата, които шумолѣха край трапезата съ запретнати поли. Дърпаха имъ бѣлитѣ ризи, пригръщаха ги презъ кръстоветѣ. Шетачкитѣ тихо писукаха. Ханъ татаринъ стоеше на горния край, облегнатъ върху бѣлосаната стена, а надъ главата му мъждукаше запалената шикалка, спусната въ една пръстена паница, пълна съ масло. Задъ кандилото опрѣна до стената, приплам-ваше червена трикрила икона. Ханъ татаринъ бѣше хубавъ мжжъ, съ високо черно чело, съ ведри очи и руси, небрежно увиснали надолу мустаци. На шията му горѣше златния нанизъ. Девойкитѣ гледаха драго-

подпомогнатъ и отъ други свои сънародници, прениса снопитѣ и ги натрупва въ двора си. Кой би посмѣлъ да му ги оспорва вече? И Добри идва въ града и ходи като лудъ при тогозъ и оногозъ голѣмецъ да търси лѣкъ на болката си. Готовъ е да отстжпи дори половината, само да му повърнатъ останалото, защото това му е само житото и на него гледатъ цѣла кжща деца, които е оставилъ безъ кора хлѣбъ въ село. Жестока селашка съдба! Черно българско тегло! Ще дойде ли нѣкога день, когато законитѣ и министерски нареждания ще се отнасятъ и до тѣхъ?

Предъ откриването на народното събрание

Народното Събрание ще се открие на 30 т. м., а до тогава трѣбваше да се разреши въпроса за шефството на националъ царанистката партия и бждащия кабинетъ.

Кабинета на г-нъ Вайда имаше мисия да произведе изборитѣ само а следъ откриването на народното събрание ще трѣбва да сложи оставката си и да се образува правителство, което да изхожда отъ парламента. До този моментъ трѣбваше да се разреши и болния за националъ царанистката партия въпросъ за шефството. Знае се, че г-нъ Манну се отказа да бжде шефъ на партията още при властуването имъ по рано. Многото молби отправени къмъ него и отъ партийната имъ организация и отдѣлнитѣ имъ хора къмъ него не намѣриха отзивъ и г-нъ Михалаки бѣ приелъ временно да бжде председатель на централнията комитетъ на партията, а заедно съ това и временно шефъ. Сега при образуване кабинета на г-нъ Вайда и при успѣшно произведенитѣ избори очакваше се, че г-нъ Манну ще се повърне наново къмъ активенъ политически животъ и ще поеме ржководството на партията, като образува и новия кабинетъ. Много предположения и догатки се правиха въ това направление и дори г-нъ Манну бѣ викнатъ и въ двореца, но веднага следъ това става известно, че той нѣма да се повърне вече къмъ шефството, нито ще образува бждащия кабинетъ. Следъ това вече се предлага на г-нъ Михалаке да приеме шефството и той образува кабинета, но той отклонилъ отъ себе тази часть и отъ своя страна предложилъ да се възложи на г-нъ Вайда и шефството на партията и на бждащия кабинетъ, но и той сжщо така отказалъ. Тогава се взема решение следъ откриване на народното събрание, въ недѣля на 31 т. м., да се свика на заседание висшия партиенъ съветъ съ участието на председателитѣ на окржжнитѣ бюра на партията и на този съветъ се възложи да разреши въпроса за шефството на партията. Предполага се, че за такъвъ ще бжде провъзгласенъ г-нъ Вайда и нему ще бжде предложено да образува бждащия кабинетъ

Опозиционнитѣ групи сж въ развирателство за да водятъ задружно борба противъ правителството въ парламента. Противъ единъ кабинетъ Манну, какъвто вече не може да има, тѣ като че ли ще бждатъ по внимателни и не биха си послужили съ крайности, но противъ кабинетъ на г-нъ Вайда готвятъ се да бждатъ безпощадни, което ще зависи въ голѣма степень и отъ начина по който ще се поведатъ работитѣ на държавата.

Отзиви и бележки

Недобросъвестность

Въ последно време онія, които станаха причина за раздвоението на организацията на женитѣ въ града, сж се запретнали да преписватъ собственитѣ си грѣхове на другитѣ и напълно оправдаватъ пословицата „гувенъ негоненъ бѣга“, Истината е: председателката на единната още организация г-жа А. Ременкова бѣ запоздрѣла въ недобросъвестно отнасяне къмъ касата на секцията и принудена да си подаде оставката устно въ годишното събрания. Нейната оставка бѣ приета мълкомъ, но съ облекчение отъ всички. Произведе се изборъ и въ настоятелството не попаднаха дамитѣ приятелки на настоятелството, не бѣ избрана и г-жа Ременкова. Въ момента следъ избора нито една дама не даде признакъ на недоволство и всички се раздѣлиха другарски и съ пожелание за успѣшна работа. На другия день дойде недоволството отъ неизбранитѣ, тѣ сж приятелкитѣ на настоятелитѣ—Чакърова, Недева, Бобчева и др. Настоятелството внуши това недоволство и по сетне си послужи съ г-жа Ременкова, която нѣмаше абсолютно никакви права да свиква събрание, но настоятелството благослови, защото за него не сж задължителни никакви правни традиции и събранието стана безъ участието на настоятелството, и голѣмъ брой членки на секцията, председателствувана отъ г-жа Ременкова. Избраха се приятелкитѣ на настоятелството, а съ г-жа Ременкова се извърши нова фалшификация за да влезе въ настоятелството—престориха се, че не помнятъ да е подавала оставка. Останалото се знае.

За да оправдаятъ стореното престжпление, и дамска секция, и настоятелството, започнаха да преписватъ собственитѣ си грѣхове на дружеството „Добродетелка“ Много честото имъ повръщане по този въпросъ издава неспокойната имъ съвесть.

Членка на „Добродетелка“

Стихии и градушки.

Презъ последната седмица падна градъ на много мѣста изъ окржга и сж причинени значителни загуби. Въ нѣкой села сж убити и зимнитѣ и есенни посѣви, а има земледѣлски стопанства, които сж останали безъ нищо и отъ сега още търсятъ зърно и за храна и за посѣвъ.

Въ насъ нѣма навикъ да се застраховатъ посѣвитѣ срещу [illegible] ки, защото нѣма и специална това служба при държавнитѣ дитни учреждения, за това и правятъ почти никакви аг въ това направление Осигури служба за посѣви извършват нитѣ застрахователни друже тѣхнитѣ осигуровки не сж по ни средъ земледѣлското нас и не се ползватъ отъ тѣхъ.

Сега, когато нещастието до много мѣста, пострадалитѣ да се надяватъ само на себ При, почти изчезналия кр пострадалитѣ отъ градъ ще мо да страдатъ безъ да могат ми да си помогнатъ.

На пострадалитѣ ще тр се притече на помощь най „Земедѣлската камара“. Ней стои да събере най точни св ва размѣритѣ на злото и о на първо време семе за посѣ следъ това да се погрижи и храняване на пострадалото насе

И пострадалото, и остан земедѣлско население ще тр да вземе наука отъ опустош тави година и само да по осигорителнитѣ дружества и тряхова на време посѣвитѣ има кому да се надѣва при тве и не чака милости. „Помо самъ за да ти помогне и Бог народната мждрость и тя да ржководи земледѣлеца въ китѣ му работи.

Екскурзия

Тя ще се състои и ще се т отъ Силистра на 12 Августъ Въ Русе ще се престои цѣл дни и връщането ще стане августъ. Ще има време да се и до по далечни мѣста и се ши належаща работа. Нека се ползуватъ всички, които не могли да платятъ скжпитѣ па ни таксн. Не бава да се слу заинтересовани хора, които во агатация противъ екскурзията кава не може всѣкого да се и ще останатъ жестоко изл всички, които мислятъ, че и п есеньта ще се уреди екскурзия

Билети въ Силистра при г Чаушевъ, а въ Тутраканъ при на на банка „Дунаряна“.

Рекламно бюро и предотавител

Петръ Ив. Ковачев

София, Албинска 46

Тел. No. 60—60

Обява за всички вестни списания. Справки изъ вс държавни, обществени и др учреждения изъ цѣлото ство. Посрѣдничество за дажба и покупка на движ и недвижими имоти. Специа служба по пенсии. За зап вания се прилагатъ 50 лев отговоръ. За справки и и вания минимумъ 100 лева.

цѣнния герданъ и въздишаха. Една вехта, тежка кама съ бѣла костена дръжка лежеше на трапезника гола до колената му. Съ нея голѣмиятъ господарь рѣжеше хлѣбъ. Костената дръжка бѣше украсена съ ситни рубини и тѣ мъждукаха като свѣтулки. Неясна усмивка трепрѣше на устнитѣ му. Насрѣща право до стената стоеше жълтокосото момиче, което го посрещна въ Орѣшъ съ камъкъ. То гледаше къмъ него. Две широки оплашени очи търсѣхи мжжкия погледъ и щомъ го уловяха угасваха задъ клепкитѣ и струваха вестъ на гърдитѣ. Гърдитѣ на девойката се вълнуваха подъ коравата риза като два гължба, които се надигатъ да изхвъркнатъ навънъ. Какво рамо има тая тъчка славянка! Ханъ татаръ на умъ допираше влажнитѣ отъ вино свои устни до туй рамо и кръвьта въ сърцето му почваше да пѣе.

На Дамяновия харманъ горѣха огньове. Вжтре бѣха началницитѣ, а вънъ ордата. Надъ дълбоката до колѣно жаръ на срѣдния огънь, двамина набити татари крепѣха върху раменетѣ си набученъ на грамаденъ шишъ цѣлъ волъ. Насѣдали край огньоветѣ ордаритѣ брѣмчаха. Въ съседната градина между орѣховитѣ клони се потулѣха две гологлави момчета по бѣли ризи. Тѣ гледаха съ жадни и любопитни очи нощната веселба на татаритѣ. Злокобно пискаше въ тъмнината кукумявка. Единъ татаринъ съ обици на ушитѣ въртѣше неспокойно глава, гълташе гжстия мракъ и търсѣше птицата. Нощниятъ гласъ сякашъ пронизваше сърцето му съ губерка и той цѣлъ трепрѣше, обхванатъ отъ суевѣренъ ужасъ. По едно време съзрѣ бѣлитѣ момчета въ шумата на орѣха. Пламъка отъ най-голѣмия огънь избухна, плисна къмъ градината и предаде децата. Татаринътъ потърси задъ гърба си лжка, опъна го безъ да снеме очи отъ жертвитѣ и затая дъхъ. Пропищѣ една невидима стрела. Къмъ въ нощьта остръ детски писъкъ. Ордаритѣ забръмчаха като оси и мигомъ утихнаха щомъ неспокойниятъ имъ другарь прехвърли презъ плета детето съ окървавената снѣжно бѣла риза.

изъ «Златорогъ»

(следва)

Чети в. „Пробуда“

Год. III Брой 20 Силистра 11 Юли 1932 3 лей Броя

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Преждa редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

УБИЙСТВОТО ВЪ СЕЛО ХАДЪРЧЕЛЕБИ

Въ кжщата на Димо Русевъ живѣе много членното семейство на колониста цинцаринъ Ст. Т. Бека. Цѣли четири години това семейство използува цѣлата кжща съ всичкитѣ и необходими постройки, а стопанина билъ принуденъ да се всели въ града, като омжжената му дъщеря оставилъ да живѣе въ чужда кжща. Цѣли цетири години колониста-цинцаринъ живѣе въ кжщата безъ да е платилъ нито санимъ наемъ, нито пъкъ данъкъ за тая и при едно стопанисване, което води къмъ окончателно разсипване на имота.

Много пжти стопанина на кжщата е молилъ колониста за дребни отстжпки, обаче не е билъ пропущанъ дори и въ двора на кжщата си.

Отъ много време стопанина е правилъ искане чрезъ сжда да може да възстанови правото си на стопанинъ надъ кжщата и въ последни дни е успѣлъ да вземе заповѣдь отъ председателя на сжда за опразване на кжщата. Съ тази заповѣдь той отива въ село съ надежда, че ще я има свободна.

Съ тази надежда той отишелъ въ село на 7 т. м. и като не е ималъ смелость самъ да се яви предъ колониста, отишелъ съ зетя си Несторъ Недѣлчевъ да го предопредятъ та да има време да потърси и намѣри за себе си подслонъ. Още при явяването на Нестора въ двора приидватъ сжседи колонисти, а особенно деятелно участие вематъ и членоветѣ отъ семейството на Н. Бека, и съ сопи и брадви се спуснали върху му, пукнали му главата на нѣколко мѣста, а той цѣлъ въ кръвь успѣлъ да вземе брадва въ ржката съ нея се запазилъ и се измъкналъ отъ двора, като се опжтилъ за Бейбунаръ да съобщи на жандармския шефъ за станалото.

Въ това време дѣдо Вълчо Павлевъ Камбуровъ, старецъ на повече отъ 70 години, тихъ, кротъкъ и съ никого въ село не е билъ въ вражда отъ много години, искарвалъ овцетѣ си отъ двора на паша. Той чулъ голѣмия шумъ и видѣлъ насъбранитѣ се хора на около и въ двора на Д. Русевъ. който му е близъкъ роднина, женень е за сестра му, та полюбопитствувалъ и отишелъ къмъ насъбралото се множество. Спокойно влѣзалъ въ двора стареца и кротко запиталъ какво има и защо е тази голѣма свада. Вмѣсто отговоръ колонистите македонци се спуснали отгоре му и съ единъ ударъ съ колъ му пръснали главата и кроткиятъ старецъ падналъ на земята мъртавъ бизъ да може да каже нито една дума, нито да мръдне кракъ или ржка. Всички българи, свидѣтели на това грозно злодѣяние, останали поразени и никой не е могълъ да мръдне, останали като смразени по мѣстата си отъ ужасъ.

Синътъ на убития старецъ Александъръ въ това време е билъ по работа или на гости у по голѣмия си братъ и нитъ чулъ нѣщо, нито видѣлъ онова, което станало съ неговия баща. Нему казали, че баща му е убитъ въ двора на Д. Русевъ и той се спусналъ съ все сила къмъ мѣстото на убийството. Достигналъ до мѣстото, той разбуталъ множеството и влѣзалъ въ двора, кждето видѣлъ баща си проснатъ на земята безжизненъ и облянъ въ кръвь. Не успѣлъ нито дума да каже, нито да направи нѣщо, върху му започнали да се сипѣтъ удари отъ много страни, два куршума се забили въ краката му и той падналъ на земята безчувственъ, а озвѣренитѣ колонисти продължавали да нанисатъ удари.

Дочула отъ нѣкжде жената на Александъръ за нещастието, затичала се къмъ мѣстото на изтжплението и, като видѣла положението на своя съпругъ, тя се хвърлила върху му и съ тѣлото си го запазила отъ нови удари, разбира се, убийцитѣ не се засрамили да нанесатъ и ней нѣколко и удара. Следъ това тѣ напуснали жертвата си, дали защото сж се засрамили отъ беззаветната храбрость на жената, или защото сж помислили, че е невъзмъжно следъ такива удари да останатъ още въ нея признаци на животъ, това тѣ сами знаятъ.

Следъ тѣзи подвизи убийцитѣ се отстранили отъ жертвитѣ си и ги гледали спокойно, безъ да изпитватъ каквото и да било угризение за стореното престжпление. Въ това положение ги сварили жандаритѣ, които дошли отъ Бейбунаръ и, като се доближиха до тѣхъ, приятелски си погълчаха, казва съпругата на Алвксандъръ, и се оттеглиха на вжтре въ двора.

Късно Александъръ дава признаци на животъ и него донисатъ въ Силистра и първитѣ му привръзки сж направени воеоната болница. Той е съ пречупенъ кракъ, куршумъ въ него и безброй рани по тѣлото. Но корава е българската душа, яко е и тѣлото, и Александъръ дава всички признаци, че ще оживѣе.

На 8 т. м. ходи въ селото комисия отъ сждии и лѣкарь, навѣрно да освидѣтелствуватъ мжческата смърть на дѣдо Вълчо и да разрешатъ на близкитѣ му да го предадатъ въ прегръдкитѣ на майката земя. Миръ на прахътъ ти мжченике!

Убийцитѣ още въ града не сж докарани, тѣ сж още въ село, кждето се върши предварително следствие. И защото нѣма никакво подозрение, че убийството е извършено отъ бандити или подъ влиянието на такива, следствието се води много спокойно и вѣроятно убийцитѣ скоро ще бждатъ докарѣни тукъ и сждени.

И, макаръ да нѣма нито единъ цинцаринъ, колонистъ въ нашия край, сжденъ, осжденъ и задържанъ въ затвори за безбройното много престжпления извършени отъ тѣхъ надъ българи и турци, ние твърдо вѣрваме, че отъ сега ще се започне и трѣбва да започне едно по друго третиране на такивато пъестжпници за да се избави нацията отъ срамъ и държавата отъ престжпления.

Следъ убийството

На другия денъ, следъ убийството, 8 т. м. рано сутринта е пристигналъ въ града съ машина учителя Юрдаки. Той се е отбилъ въ кръчмата на Чернию Димитровъ и предъ много посетители е говорилъ работи, които даватъ вѣрна носока за причинитѣ на убийството и за ония, които сж го предизвикали.

Той твърдѣлъ, че не е било голѣма работа, като убили единъ българинъ, който не струвалъ дори колкото малкото паленце на колониста. За това убийство може колонистите да ги подържали въ затвора, но нѣмало да се намѣри сждъ, който да ги осжди, защото и сждиитѣ били ромъни, не българи. Че това щѣло да стане точно така, както той го твърдѣлъ билъ готовъ да се обзаложи за половинъ милионъ лей.

Той говорилъ по адресъ на убития старецъ и се заканвалъ на неговия останалъ здравъ синъ, че щѣлъ да направи всички за да го прати въ България.

Той говорилъ още, че щѣлъ да заведе въ село вестникари, които да представѣли работата точно въ обратна смисъль на онова, което е станало и въ края българитѣ щѣли да бждатъ виновни.

Съ своитѣ закони и непристойни приказки по адресъ на българитѣ, той е предизвикалъ остра разпря съ нѣкой посетители на кръчмата и пжтници. Скоро сллдъ това Юрдаки си е заминалъ за село съ или безъ вестникара, не сж го видѣли.

Преди убийството

Още следъ изборитѣ за народни представители въ това село се образувала шайка отъ колонисти-цинцари отъ това и околчитѣ села, която имала за задача да тиранизира селенитѣ, защото не гласували за партията на учителя Юрдаки. Тази шайка добре изпълнявала своята задача и въ селото сж бити жестоко и по редъ: Трифонъ Жековъ, Борисъ Радевъ, Сава Марковъ Чикуловъ и Велико Кококовъ, като имъ е било повтаряно при ударитѣ, че ги биятъ, защото не гласували за еди коя партия, или пъкъ че гласували за еди коя партия. Отъ всички най жестоко е билъ битъ Велико Кококовъ, като за това създали още единъ поводъ, отка-

рали конетѣ му въ нивата на единъ отъ двамата Бека и билъ битъ до като престаналъ да дава признаци за животъ.

По поводъ на тѣзи непрекжснати издѣвателства надъ селенитѣ било подадено оплакване до г-на префекта и той самъ ходилъ въ селото и правилъ разследване. Какво е установилъ и какво е наредилъ не се знае, но онова, което е на лице, то е, че нѣколко дни следъ неговото отиване, колониститѣ убиха невинния старецъ безъ да имъ трепне окото.

Една поправка за началото на скарването

Колониститѣ сж биле предупредени още предния день, на 6 т. м., че ще трѣбва да напуснатъ кжщата. Когато на другия день Димо Русевъ отишелъ съ зетя си Нестора въ двора, тамъ тѣ сварили голѣма група колонисти-цинцари, събрани не да опразватъ кжщата, но враждебни и готови на всичко. Въ озлоблението си Несторъ посѣгналъ да сече единъ отъ стжлбоветѣ на кьошка и тогава се спуснала върху му цѣла тълпа колонисти съ брадви и сопи.

Още една добавка

Следъ убийството на дѣдо Вълча, колониститѣ не оставяли никой да доближи до двора, като всѣкиго заплашвали съ бой и револвери, дори и стреляли срещу нѣкой.

Още кой е виновенъ за убийството?

Една, че две, че три, а въ нѣкой до четири, петь и повече години откато се настаниха колониститѣ въ кжщитѣ на българитѣ и се разположиха тамъ като сжщински господари, а не като по мелость подслонени тамъ временно. Тѣхнитѣ своеволия къмъ стопанитѣ на кжщитѣ се толерираха отъ властьта, поощряваха се отъ духовнитѣ имъ водители и тѣ свикнаха съ мисъльта, че кжщитѣ могатъ да бждатъ тѣхни въ края на краищата, стига сами да могатъ да си ги извоюватъ. И тѣ воюватъ. Че щѣли да паднатъ жертви, не тѣ сж отговорни за това, пъкъ и кого до сега сж наказали?

На публично мѣсто единъ отъ тѣхнитѣ водители и сега осжди председателската заповѣдь за опразването на кжщата и настояването да бжде изпълнена, защото можела да бжде и обжалвана. Той и сега не намѣри куражъ да осжди убийството, а търсеше поводъ да го оправдае.

Държавата не пожела да внуши чрезъ своитѣ органи на тѣзи хора, да почитатъ чуждата собственность и побързатъ да си построятъ кжщи, а съ това като че ги насърдчаваше да бждатъ неотстжпчиви и ето плодоветѣ отъ тази политика.

Кой ще се застъпи за невинно загиналиятъ и обезправенитѣ?

Нашиятъ окржгъ се представлява въ народното събрание и сената отъ петима националъ-царанисти, отъ които тримата мѣстни хора, двамата българи и единъ турчинъ. Последнитѣ трима винаги сж настоявали, че окржга трѣбва да се представлява отъ мѣстни хора, за да бждатъ болкитѣ на населението винаги и на време изнисани предъ най високия сждъ въ страната—законодателнитѣ тѣла. Дългъ имъ се налага да направятъ всичко и изнесатъ предъ законодателнитѣ тѣла въ истинската му свѣтлина случая съ убийството въ с. Хадърчелеби

ВЪ ГЕРМАНИЯ
Изборитѣ въ Райхстага

Правителството Фонъ Папенъ насочваше цѣлата своя вжтрешна политика въ услуга на Хитлеровата партия, известна подъ името Националъ-Социалистическа, която е поклонница на империята и прави всички приготовления да повърне кайзера. И предизборната борба се водѣше въ името на републиката отъ една страна и отъ друга за нейното унищошение и възстановяване на монархията.

Партийното раздѣление въ разтурения Райхстага бѣ такова, че даваше болшинство на партиитѣ, които се борѣха за защита на републиката. Но Райхстага не заседаваше, а се управляваше съ декрети, защото националъ-социалиститѣ и комуниститѣ не даваха възможность спокойно да заседава и решава голѣмитѣ въпроси по управлението на държавата. Следъ изборитѣ за председатель на републиката, националъ-социалиститѣ се почувствуваха голѣма сила и съ настойчивость поискаха да участвуватъ въ управлението на държавата. Председателя Хиндембургъ, като се чувствувише по близко тѣхъ, стана отзвукъ на тѣхната настойчивость и последва оставката на републиканския кабинетъ Брюнингъ, назначението на Папенъ, преврата въ Прусия и сетне произвеждане на изборите при голѣмия тероръ на Хитлеровитѣ въоржжени банди.

Резултати отъ изборитѣ.

Предизборнитѣ борби въ Германия се следѣха съ напрегнато внимание отъ цѣла Европа, па и отъ цѣлъ свѣтъ, защото тѣхния изходъ зависеше мира и развитие на Европа. Тѣ се извършиха миналата неделя и резултатитѣ сж следнитѣ:

Гласували сж 93 на сто всички избиратели—36,845,279. Избиратъ се 602 депутати. Депутатскитѣ мѣста между партиите се разпредѣлятъ така:

НАЦИОНАЛЪ-СОЦИАЛИСТИТѢ взематъ 229 депутатски мѣста като ги удвояватъ отъ 114 бившия райхстагъ.

СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИТѢ 133 мандата, губятъ 3 мандата.

КОМУНИСТИТѢ взематъ 89 мандата, печелятъ 11 мандата.

ЦЕНТРУМА взема 76 мандата като печели 7 мандата.

БАВАРСКАТА НАРОДНА партия взема 22 мандата отъ които 3 воспечелени.

ДОЙЧНАЦИОНАЛИСТИТѢ взематъ 37 мандата, като губятъ 5.

Поражението на малкитѣ партии е твърде голѣмо. Така, германската народна партия, вмѣсто 20 мандата колкото имаше въ разтурения

и настоятъ да се опредѣли по законодателенъ редъ условията, при които могатъ да бждатъ заемани жилищата на българи и турци отъ колонисти и до кога това ще продължи. Нека се каже ясно, равноправни граждани ли сж мѣстнитѣ жители на Нова Добруджа и иматъ ли право на собственность и неприкосновенна ли е тя. Убийцитѣ ще бждатъ ли наказани и въобще ще се наказватъ ли за бждаще такивато убийства. Депутатитѣ българи ще трѣбва да оправдаятъ избирането си, като угешатъ изплашенитѣ и изтръпнали мѣстни хора.

А. Каралийчевъ. Ханъ татаръ

Нани ми нани, синово дете, синово дете и дъщерино.
Народна пѣсень

Продължение отъ брой 19.

Засвириха свирки. Екнаха сребърни дайрета, забучаха тжпани—градоносни облаци. Лавнаха кучетата. Залюлѣ се земята. Срѣдъ шумотевицата си проби пжть и полетѣ къмъ глухото нощно небе единъ гласъ на пѣснопойка магьосница. Той изливаше презъ отворения проворецъ на Демяновата кжща, кждето се веселѣха началницитѣ. Пѣеше Латинка. Омагьосана отъ хубавия татаринъ, покорена отъ неговитѣ ведри сини очи, тя пѣеше като птица, като чучулига при залѣзъ надъ пожънати заглъхнали ниви, кждето се търкалятъ тежкокласи снопи и червени кадънки ронятъ прецъвтѣлъ цвѣтъ. Леко се полюшваха назадъ-напредъ, две сиромашки медени пари, подрънваха на шията ѝ, блѣсвах и се навираха въ пазвата ѝ. Нѣма нищо по хубаво на тоя свѣта отъ гласа на млада хубава жена, когато пѣе. Татаринъ не снемаха очи отъ нея. Сблъчаха и сизата, ровѣха съ трѣскави пръсти косата ѝ, ловѣха думитѣ ѝ. Пѣсеньта пресѣдаше въ гърлата имъ. Само Ханъ татаръ не я гледаше. Той слушаше навжсенъ и чъртаеше съ острието на ножа кръстове по земята до трапезника. Навелъ бѣше очи надолу. Неясни мисли го навестиха. Въ душата му зашумулѣха ручеи на равтопенъ продѣтенъ снѣгъ и мигомъ заглъхнаха. залюлѣха се звънци на стадо. Далѣко нѣкждѣ пламна небесенъ пожаръ. Червено като кръвь, на младо агне, се наведе слънцето надъ дълбоката степь. падна въ зеленатa копринена трева и тамъ издъхна. Опнаха шатри ордаритѣ, накладоха огньове. набодоха на шишове яребици и тънконоги сугарета. Ей го тамъ свитъ до колелото, седи малкиятъ пленникъ, преглъща сълзитѣ си и гледа на югъ. Надига се тъмнина. Избиватъ рѣдки звезди. безкрайно далечъ остана родния му край. Душата му се връща назадъ. Като птиче, което не знае още да хвърчи, пролита надъ хълмоветѣ. пада въ трънитѣ на плетищата и жално чурулика Малка сиротна душице откждѣ си дошла? И нѣкждѣ въ тъмнината, отвждъ много дни и нощи се обажда гласътъ на майка му. Тоя гласъ е сжщия като гласа на момичето, което пѣе напреде му....

Всичко бѣше затрила ржката на времето въ паметьти на татарина. Не помнѣше дори образа на майка си. Само тая единствена вечерь въ степьта, когато гълташе соленитѣ капки, що падаха отъ очитѣ му Неговиятъ втори баща му хвърли като on куче печено крило. Сетне го прибра до себе си, прегърна го, двамата легнаха на тревата. Затолили се детето, сякашъ бѣше въ мачинъ скутъ Почна да расте. Научи се да пие кобилешко мляко, свикна да мѣта копие, да пронизва съ стрела листъ на дърво отъ педесет крачая. Научи се да ходи по чужди земи, да граби и да убива. Неведе ордата си на югъ.

Когато Латинка свърши, татаритѣ въздъхнаха. Единъ отъ тѣхъ—дребенъ човѣкъ, съ широки плещи дебелъ вратъ и тънки крака, се надигна отъ трапезата. Тръгна като мечка къмъ момичето, наближи и се васмѣ. Зъбитѣ му свѣтнаха като седефена огърлица. Латинка потръпна и се дръпна назадъ: носът му бѣше отсѣченъ. Страшенъ човѣкъ. Той протегни ржка къмъ рамото ѝ. ала преди да я докосне голата кама съ костената дръжка и рубиненитѣ камъчета свирна и забиде между чарната ржка и бѣлото рамо на девойката. Затрептѣ и звънна като жица по гждулка. Татаринътъ се обърна и срѣщна студения

…стагъ сега взеиа само 7, а …кавната партия вмѣсто 14 азе… 2 мандата.

…а всички партии водачитѣ сж …ани.

…зи резултати като не утешиха …телството, тѣ не дадоха и на …риститѣ потребното болшинст… …да могатъ да се надѣватъ, …е им се повѣри управлението …ржавата за да унищожатъ …якъвъ споменъ отъ демократич… …правление.

…ледъ изборитѣ

…ь ще се управлява Германия.

…овиятъ Райхстагъ ще трѣбва да …свиканъ най късно 30 дни …изборитѣ, така заповѣдва …итуцията.

…улъ Льобе, бившия председатель …Райхстага, дава следната прецен… положението на партиитѣ въ …щия Райхстагъ: Въ него ще по две крайни партии на лѣво …сно и една въ срѣдата. Групи …йствително значение оставатъ …алдемократи и Кумунисти въ …ицата и Социалнационалисти и …национализти въ дѣсницата и …рѣдата—центрума съ баваритѣ. …този Райхсагъ националсоци… …ти и кумунисти ще иматъ си… …но болшинство и лесно биха …или кабинета Папенъ—Шлай… …ь, независимо отъ това. че и …ствието на социалдемократитѣ …да имъ бѫде отказано въ случай.

…всѣко случай, дветѣ крайни …ще иматъ винаги мнозинст… …да изпълнятъ обещанията, …го дадоха предъ своитѣ избира… …Тъй като нѣма да се създаде …но сътрудничество межоу тѣзи …ии, трѣбва да се търси друга …ва за образуване правителство. …сно мнозинствено е невъзможно да се създаде безъ участието на центрума и баварцитѣ и въ тази насока ще бѫдатъ насочени усилията на Папенъ Щлайаръ, а това нѣма да бѫде тъй лесно. Националъ сочиалиститѣ стоятъ на кръстопѫтя. Да подадатъ ли ржка на коалицията, или да чакатъ до като станатъ мнозинство, което въпреки успѣхатъ имъ въ пеледнитѣ години, нѣма да стане скоро, защото тѣ не отслабиха нито марксизма, нито центрума, а малкитѣ партии, които можеха да се погълнатъ, не сжществуватъ вече. Отъ тукъ изгледитѣ за собственно болшинство трѣбва да бѫдатъ отложени за дълго и търпението на ония, които искатъ да се действува да изчезне, а ония, които даватъ пари да имъ утръзне да даватъ. Поради това наклонноститѣ къмъ компромиси въ партията имъ ще расте между вождоветѣ, а отъ тукъ ще се явятъ и първитѣ различия. Ако сътрудничеството между националсоциалисти и центрума не се осжществи, тогава идва на ново опасността Германиа да бѫде управлявана отъ укази. Тогава правителството ще се стреми да бѫде все по независимо отъ Райхстага „Колкото по вече народа вижда дейността на партиитѣ, които съ демагогия и насилия му отнеха гласа, толкова по вече на мѣстото на опойващата хипноза на лозингитѣ, ще дойде наново разумната критика и сериозно обсѫждане. Съ това убежеение посрещаме и ние, социалдемократитѣ, новия Райхстагъ въ работаспособността но когато и ние не вѣрваме.

Подпомагане пострадалитѣ земледѣлци въ България

Земледѣлцитѣ въ България тази година не ги отмина нито едно нещастие, не ги пожали нито една напасть. И ЧАЛГЪНА унищожи голѣми пространства житни посѣви, и РЖЖДА не даде възможность правилно да се развиятъ сжщитѣ посѣви, а дѣто тѣхъ нѣмаше, градушка и стихии унижтожиха готовото да се тури въ хамбара зърно и голѣмъ брой земледѣлски стопанства останаха и безъ храна, и безъ семе за посѣвъ.

Министерскиятъ съветъ е изработилъ наредба за подпомагане на пострадалитѣ. Най много сж пострадали окржзитѣ: Вратчански, Видински и Ломски. Въ София е заседавала централна комисия подъ председателството на Министра на земледѣлието г-нъ Гичевъ, която е наредила въ пострадалитѣ окржзи да се образуватъ околийски комитети, които отъ своя страна да назначатъ селски комитети. Тия комитети да отпущатъ на нуждающитѣ се домакинства по 30 килограма жито на човѣкъ за прехрана за смѣтка на Българската земледѣлска банка. Подпомагането по тоя начинъ ще става до окончателното изработване на голѣма наредба, която ще уреди до край прехраната на пострадалото население и снабдяването му съ семе за посѣвъ.

Отъ своя страна и Българската централна кооперативна банка е започнала да изплаща на застрахованитѣ при нея селски стопани, загубитѣ отъ градушки за зърнеиитѣ храни за да могатъ сега по харманъ да си набавятъ най износно храни за посѣвъ и изхранване.

Воюватъ Боливия и Парагвай

Това сж малки държави въ южна Америка и на гледъ едвали иматъ причини да воюватъ, защото иматъ всичко, отъ което се нуждаятъ малкитѣ народи на тѣзи пространни държави, дори въ много по вече отколкото имъ е потрѣбно. Ето какво съобщаватъ вестницитѣ за причинитѣ на тази война.

Войната въ южна Америка се подклажда отъ притежателитѣ на петролнитѣ извори въ Боливия. Много богаташи сж жертвували грамадни суми за мобилизацията на армията.

Царьтъ на тенекиитѣ, Патиньо, е пожертвувалъ половинъ милионъ боливари т. е. около 16 милиарда лей. Другъ голѣмъ индустриалецъ е мобилизиралъ на своя сметка цѣлъ полкъ, сжщото е направилъ и голѣмия притежатель на мини, Суксъ.

Всички студенти били мобилизирани и образувани отдѣлни полкове, поставени подъ командата на университетски професори, произвѣдени направо въ офицерски чинове. Притежателитѣ на петролнитѣ извори организирали демонстрации противъ Парагвай. Ето кои организиратъ войнитѣ между народитѣ и причиняватъ масовитѣ убийства.

Войната и между Япония и Китай не е престанала.

Японскитѣ империалисти се борятъ за богатствата на Китай и не преставатъ да провокиратъ. Поради това въ Нанкинъ се е състоялъ съветъ на военнитѣ, който е решилъ да се почне офензива срещу Японскитѣ войски въ Манджурия.

Изъ Окржга

село Караджаатъ

Шефа въ нашето село не обича националъ-цараниститѣ. При правителството на г.г. Йорга-Аржетоиану той не пропущаще случай да ни засвидѣтелствува своето неразположение. Търпѣхме тогава, защо-

---

…ъ на своя голѣмъ господарь, …ха се повторно, стори поклонъ …прибра на мѣстото си безъ да …ума дума.

…ребата продължи до късно. …нскиятъ огънь почна да гас… …Бѣла пепелъ забули въгледи… …апрѣхтѣха конетѣ навървани …ъ до другъ край градинския …ъ. Изви се сребърна бистра …ина надъ Орѣшъ. Тя надникъ …ъ мъртвитѣ очи на сваленото …орѣха дете, което лежеше възъ …до огъня въ бѣлата си ри… …красена съ кървавъ шевъ, Мом… …бѣше заспало съ отворени чис… …чи, а отъ устата му не излиза… …пълъ дъхъ.

…игнаха се началницитѣ отъ тра… …та, подгониха момачетата, де… …ъмъ шетаха—кой която хване, …ихт ги, задушиха ги въ мечи… …ни лапи. Прѣснаха се по ставитѣ …пустия Дамчовъ домъ. Остана… …само Латинка и Ханъ татаръ. …инътъ стоеше безмълвенъ. Надъ главата му пращѣше шакалката въ паницата. Той напрѣгаше паметьта си и сякашъ си спомняше, какъ нѣкога туй пращене го е приспивало, нѣкога хеее—въ люлката... Латинка чакаше да я грабнатъ дветѣ могжщи мжжки ржце.

Какъ се каввашъ?—стана изведнажъ младиятъ мжжъ.

— Латинка. а ти Ханъ татаръ.

— Ханъ татаръ.

— Друго име нѣмашъ ли?

— Защо питашъ?

— За тебе думатъ хората, че си билъ българинъ.

— Не съмъ.

— Защо криешъ? Ти приказвашъ като нашенвцъ.

— Деветъ години ходя по българската земя.

—Ахъ, какви жълтици носишъ! Не е ва мжжъ жълтици да носи. За твоята татарка ли сж ?- По-хубава ли е отъ мене?.

— Азъ нѣмамъ татарка.

Защо нѣмашъ? Младъ ли си ?

— Защото всичкитѣ жени по вашата земя сж мои.

— Тъй ли? Каква ти е черна косата, пъкъ мустацитѣ—руси.

— Защо днесъ ме посрещна съ камъкъ?

— Защо връхлетѣ върху рожбата на ковача Данаилъ. той ми е втори баща. Азъ му шетамъ, копя му лозето. Вжжъ ми ржцетѣ какви сж корави.

Ханъ татар хвана ржцетѣ й. Пожарь пламна въ сърцето на момичето, червенина избухна по бузитѣ му, залюлѣха се крехкитѣ му гърди като гъжви.

— Пипни сега косата ми да видишъ пъкъ тя каква е. Имали нѣщо по-меко отъ моята коса? Като душа е. Кажи!

— Спала ли си нѣкога при мжжъ? викна татаринътъ.

Латинка трепна и наведе очи.

— Никога.

Той я замилва съ благодарность по главата. Черните му пръсти се кжпѣха въ нѣженъ златенъ гѫделъ

—Не ти ли е мжчно?

—Защо да ми е мжчно? Ти си много хубавъ мжжъ. Азъ съмъ те виждала насънь. Едно време ти гребѣше само кулитѣ на болярите и народа не закачеше. Сега гребишъ наредъ. Зная за тебе една пѣсень. Тя е останала отъ едно време. Да ти я пощѣя ли?.

— Ти имашъ гласъ на магьосница.

Ханъ татаръ я хвана подъ мишницитѣ и я загледа. Грудка орѣхова. Ще я отведе въ татарската земя да му краси ордата, да цъвти като цвѣтъ въ равната степь, да му пѣе като птица славей.

— Можешъ ли ме дигна нагоре? —неочаквано попита Латинка.

—Като агне.

—Ха де!

Мжжътъ я дигна. Тя се засмѣ—сжщо детѣ— и раздвижи краката си. Ризата и прошумолѣ и. додето стжпи на земята, свѣтнаха бѣдитѣ и колѣне.

то бѣхме опозиция. Сега, когато партията ни е на власть и ние чакаме да бждемъ по спокойни и не псувани отъ Шефа за принаплежностьта ни къмъ партията на националъ-цараниститѣ, той, шефа, става по страшенъ за насъ и не само псува и насъ и партията ни, тъй както само въ село се псува, но прави всичко за да не можемъ повече да останемъ въ село. На 31 Юлий т. г, рано сутриньта отидохъ въ близкото село Кждъръшикъ за да отнеса приготвенъ отъ менъ пчеленъ кошеръ. Въ този денъ Шефа дигналъ въ село потера за да гони бандити. Отишли всички, и на мое мѣсто отишелъ братовъ ми синъ. Връщамъ се късно, вечерямъ и се готвя да спя. Въ това време идва въ дома сержентъ.инструктура отъ поста и ми съобщава, че Шефа ме вика веднага да отида на поста и обясня кжде съмъ билъ презъ дена. Като зная настроението му къмъ мене и онова, което изпати Вълчо Ив. Пѣневъ преди време на поста, пакъ така виканъ нощемъ по незначителенъ поводъ, отказахъ да отида, като му заявихъ, че утре рано съм на тѣхно разположение, но сега въ този късенъ часъ не мърдамъ отъ кжщи. Той, обаче спокойно снема пушката отъ рамото си и, като я насочва отгореми, настоява веднага да тръгна. Жена ми, децата ми се разпкаха, развикаха и азъ дадохъ видъ, че тръгвамъ, обаче щомъ сержента излезе вънъ отъ кжщнитѣ врата, затворихъ и заключихъ, като останахъ вжтре, а нему заявихъ, че нѣма да отида на поста.

Той си отиде. Не следъ много време идва самъ Шефа съ голѣмъ брой караулни-македонци, обсажда кжщата ми и вика да отворя за да претърси, защото ималъ сведения, че въ домътъ ми се криели бандити. Заявих му че вече е срѣднощъ и никому не отварямъ домътъ си.

Утре е свободенъ да направи всичко, каквъто закона му заповѣдва.

Той насили вратата, съ намѣрение да я изкърти, а въ двора се дадоха вистрели. Изплашени всички въ кжщи започнахме да викаме за помощть. Съседитѣ чуватъ виковетѣ, излизатъ и, като виждатъ въ двора ми въоржжени македонци, всички се повръщатъ. Но отрезвя и Шефа, и напусна двора ми, като си прибра и стражата.

Следъ всичко това, какъ осъмнахме, това само ние и Богъ знае.

НА СУТРИНЬТА РАНО ШЕФА ЗАМИНАЛЪ ПО СЛУЖБА ВЪ СЪСЕДНОТО СЕЛО, а азъ поемамъ пжтя за Куртбунаръ, а отъ тамъ ето ме и въ Силистра да диря лѣкъ на болката си. Ходя при голѣмци да ги моля да бжде заставенъ Шефа да изпълнява законитѣ, и бжде пазитель на живота и честьта на гражданитѣ, а не страшилище за тѣхъ. Настоявамъ още да разбера, ние—селенитѣ, имаме ли право да се числимъ въ националъ-царанистката партия безъ разрешението на Шефа, или за да живѣем въ миръ съ него, а отъ тукъ и съ всички въ държавата, ще трѣбва да се пишемъ сато въ ПАРТИЯТА НА ШЕФА.

Ст. Коевъ

Камарата заседава

Тя се откри съ тронно слово, въ което малко има казано конкретно за бждищитѣ намѣрения на правителството. Казани сж общи думи за оздравяване на различнитѣ отрасли на държавното управление и много думи за свободно произведеното избори, а нищо не е казано за онова, което възнамѣрява да стори въ тази извънредна сесия за народностнитѣ малцинства. Въ това отношение би могло да се тури начало за уредбата поне на най болния въпросъ, какъвто е този за първоначалното учение на децата на инородцитѣ малцинства да става на майчинъ езикъ. Надеждитѣ, които се възлагатъ на управляющата партия за правилната уредба на този въпросъ сж голѣми и дано не останатъ излъгани.

Въ държавитѣ до сега заседния народното събрание и сената се занимаватъ съ произведенитѣ ,изборн и утвърждаватъ правилно произведенитѣ, като до сега разгледанитѣ всички сж утвърдени и вѣроятно ще бждатъ утвърдени и останалитѣ. Следъ това ще си избератъ постоянни бюра камарата и сената и правителството на г-нъ Вайда ще си подаде оставката. Новото правителство ще изходи отъ законодателнитѣ тѣла. Много държатъ Националъ Царниститѣ на тази форма, като смѣтатъ, че така ще се навлезе въ конституционна парламентарна форма на управление.

Кой ще застане начело на новото правителство още не е ясно.

Мжчния за Националъ царанистката партия въпросъ на шефството най после се разреши, като г-нъ Юлиу Маниу прие наново да бжде водитель на партията. По този случай той е казалъ, че причинитѣ, които бѣха го заставили да се откаже отъ политическа дейность не сжществува вече и той спокойно може да се върне въ партията и да поеме нейното водителство.

Сега, като че ли предъ нова мжчнотия се намира партията; не се решаватъ водителитѣ ѝ да застанатъ начело на новото правителство.

Вестницитѣ съобщаватъ, че правителството ще си подаде оставката въ Срѣда, 10 т. м. и въ четвъртакъ ще се образува ново правителство.

Изработена била вече и декларацията на новото правителство, която ще се чете предъ законитѣ тѣла. Въ нея се каз правителството ще предприе форми въ бюджета, като щ ли данацитѣ, особенно позе данъкъ щѣлъ да бжде чувств намаленъ и то, като нама засегне последното тримес тази година. Дану това не само весникарско съобщени

По приготовленията на пр створо за законодателствува че сесията ще трае продъл време.

Отзиви и беле

Храбрия и бе ристния

настоятель на Българското О во адвоката Г. Карагеоргиев почувствувалъ вле засегнат нашата бележка за политиче ЧАШКЪНЛЪКЪ и въ 4-та на „Архивъ“, като настжпе вей се огъва и търси кого да Всичката му пдемення омра сочена срещу „Пробуда“. тя е заседнала като круша лото му и нито може да я лътне, нито да я изплюе. тѣ мжчи тя тебе г. адво като безкористието ти отива че вземашъ за едно прогавло цѣли СТО ШЕСТДЕСЕТЪ Х ЛЕИ годишенъ наемъ само сань договоръ отъ настоят на което ти си най храбрия м

Храбростьта му отсега ще се проявява, защото им опора въ лицето на новия тиенъ шефъ г-нъ Д-ръ Т. Правнитѣ тупурдии въ а ната му статия нито нито ще ни спратъ да слу общото българско дѣло.

Курсъ по „ЕСПЕРАН

Урежда библиотечната секция гарското общество отъ 15 т. м. Ржк г-нъ Н. НАКОВЪ дава подробни отъ 2—3 часа следъ обѣдъ въ биб при частната Българска мжжка

Задави се почернѣлиятъ разбойникъ, прокара ржка на челото си. смъкна я надолу, напипа жълтиците, сне ги бърже и върза златния герданъ върху тънката шия на Латинка.

Тя се насрами.

—Ще ме заведешъ ли въ татарската земя?

—Ще те заведа.

—Ама вѣрата ми ще мѣнишъ ли?

—Нѣма да я мѣня.

—Колко си добъръ! Ше си паля кандилото—да горя нощемъ за майчицата ми, ще люлѣя въ люлката едно татарче и ще пѣя. Ахъ, Боже, какъ ми се пѣе! И денемъ и нощемъ. Лани презъ лѣтото умрѣ боляркинята Дамянка, че ме накара Дамянъ да я оплача, защото съмъ имала ясенъ гласъ. Азъ викнахъ, сълзи не потекоха отъ очитѣ ми. Намѣсто плачъ отъ гърлото ми рукна пѣсень. Такава съмъ си. Много съмъ смѣшна.

Ханъ, татаръ пакъ протегна къмъ косата и ржката и, колкото повече тая ржка започваше да трепери, толкова се мжчеше сърцето му. Презъ отворения прозорецъ дишаше елмазна лѣтна нощь. Топълъ вѣтъръ надѣгаше тѣмната шума на дърветата. Тъмна шума посрѣщаше вѣтъра, както невѣстата посрѣща женихъ Задавено пѣеше нѣкжде пѣтель,

Хайде!—прошепна Момичето.

Ханъ татаръ духна кандилото. Въ мрачината на стаята момата му се вести като самодива. Люшаха се жълтиците нашията ѝ, звънняха и тѣхният птичи гласъ издъхна....

Нощьта проваляше. Чудна срѣдновѣковна нощь. Месечината слезе ниско, запали окаченото подъ стрѣхата бакърено мѣнче, нахълта презъ прозореца. Ханъ татаръ спѣше дълбоко съ разкопчана риза и засъхнали устни Челото му се плакнеше въ лунна вода. Латинка лежеше будна до силния заспалъ и хубавъ мжжъ, на затоплената му ржка. Предъ очитѣ ѝ се мержелѣеше далеченъ татарски аулъ. Пѣпци съ червени керапови грѣчка кацахъ на рамото ѝ. Молѣха я: пѣй! Едно дете съ бадемови очи пипаше несръчно ризата ѝ, отваряше устата си и търсеше гръдьта ѝ, а зжбчетата му свѣтѣха—бисеренъ наниз Тя копнѣеше тѣви зжбчета да захапятъ натежалата ѝ майчина грѣдь и усѣщаше болката на дветѣ тъмни дири върху ръмената си—отъ людкатa. А когато падне първото му зъбче—ще го зашие въ муска и ще му го върже, да не го хвърлятъ педелянки змии въ дълбоката трева. Изведнажъ ѝ мина презъ ума, че има нѣкжде въ татарската земя братъ, който носи на шията си първото паднало зжбче.

— Ще го познаешъ, дъще, по дветѣ лунички подъ лѣвата му ржка и по муската—думаше ѝ покойницата, нейната майка и когато поменѣше името на заробеното си чедо—сърцето и вѣхнеше.

—Андрея— промълви Латинка— дали ще го видя нѣкжде по татарята...,

Стана седнала Месечината я задави. Наведе се надъ главата на своя женихъ. Боже никакъ не прилича на татаринъ! Какви руси мустаци, като коса на узрѣла царевица. Боже, дали да го цѣлуна по челото? И той носи муска. Какво ли ще му е вързала неговата майка? Че какво ли пъкъ вързватъ татаритѣ? Кжде ли е сърцето му? Тя наведе ухо, допрѣ го до голата мургава гръдь на своя мжжъ, за когото не бѣше вѣнчана, и почна да слуша. Сърцето отвжтре се обади съ чуденъ викъ. Мило сърце—промълви Латинка—и посѣгна да го помилва. Безшумно докосна съ длань кожата. Татарина се усмихна на сънь Устнитѣ му мръднаха. И той ималъ луничка. Черна, тъкмо подъ мишницата. Я, две,—отвори широко очи тя и сърцето ѝ се обърна. Разгъна хубаво ризата му и месечината позлати дветѣ черни луници, които пѣпнеха нагоре по кожата като бубулечки. Въ ушитѣ ѝ прокънтѣ гласа на майка ѝ — издѣзълъ отъ гроба:

—Ще го познаешъ по дветѣ луници и по...

—Ахъ, Богородица, прехвали момичето—ахъ, майчице! Не Очитѣ ѝ замръзнаха. Рамен взеха да треперятъ. Скочи, на бърже отъ стената забития навсѣ се надъ татарина и муската. Съ трептящи ржце пра. Ржцетѣ ѝ омалнѣха. ножа на земята. Вкаменѣ, се пиле надъ което е налетѣла усойница. Чу гласъ. Сякашъ коте. Съзрѣ едно златоглаво пълзи къмъ нея и я търси въ тъмнината. Наведе се, гр блъсна вратата и хукна Лудо се спусна надолу по подъ кръстосанитѣ крушови къмъ дълбокия виръ срещу новата воденица...

И до день днешенъ, когато нѣлъ пжтникъ слѣзе къмъ по татарска пжть въ петлина презъ нѣкоя лѣтна нощь, наближи Дамяновата воденица видн едно бѣло момиче, върху зеления воденичевъ к до брега, а на колънетѣ си мъртва рожба.

КРАЙ

Tip.„PROGRESUL“ S. A. R. Sib

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Отговаря редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

ПОСЕЩЕНИЕТО

Голѣмъ брой ромънски граждани отъ българска народность тѣзи дни посетиха България.

Посещението стана следъ предварителното съгласие на правителствата на двете съседни държави. Длъжна да напомнимъ, че това посещение не е първото, че такива посещения сж били разрешавани и отъ други правителства, които не сж виждали нищо страшно въ това и сж давали широка възможность [illegible] както не сж ограничавали никого да се ползува отъ тѣхъ. Миналата година само се осуети по сжщо такова масово посещение и то, следъ като бѣ организирано и почти тръгнало на пѫть. Осуетено бѣ то не отъ правителствата на двете съседни държави; отъ съперничеството на отдѣлни личности, които дѣлѣха мегданъ на влияние предъ тукашното население предъ правителството въ Букурещъ.

И осуетеното, и станалитѣ посещения сж били винаги масови и отъ тѣхъ голѣмото болшинство отъ участвующитѣ сж хора на селския земледѣлски трудъ, които въ това време на усилена работа напускатъ всемъ участие въ посещенията. Тѣхъ не скуката и не желанието да разнообразятъ живота си ги карало да отиватъ въ чужда държава, най малко да правятъ политика отиватъ тѣ, както при всички досегашни посещения сж били бедени отъ вестникари, които си приписватъ въ заслуга, когато могатъ да измислятъ причини за да будятъ вражди между двата съседни народа.

Тѣхъ—широкитѣ работни маси, нуждата е която ги кара да взематъ участие въ тѣзи посещения. При голѣмитѣ паспортни такси, при масовото обѣдняване на земледелското население въ днешни дни, малцина могатъ съ паспортъ да правятъ посещения и уреждатъ належащи за тѣхъ въпроси съ близки и родни хора. Новата граница между двете съседни държави раздѣли хора, интереситѣ на които не могатъ лесно, нито пъкъ скоро да се ликвидиратъ. Тѣ чувствуватъ нужда по често да се срещатъ и тази нужда е, която ги гони и кара да напущатъ работата въ най усилено време.

Ето това би могло да подскаже на правителствата на двете съседни държави да предприематъ едно опростотворяване на формалноститѣ по преминаване на границата. Би могло да се уреди щото преминаването да става презъ по вече пунктове на границата. Паспортитѣ биха могли да се замѣнятъ съ задгранични билети, издавани отъ общинитѣ и завѣрявани отъ граничнитѣ власти на пунктоветѣ.

Тѣзи улеснения биха спестили на селското крайгранично население много нѣщо и въ материално и въ морално отношение. Тѣ биха спестили и много крайгранични инциденти и избавили правителствата отъ нескончаеми разпри. Тѣ най после биха намалили, ако не и съвършено да оничтожатъ бандитството. Защото днесъ въ бандитство се обвиняватъ всички, които по незнайни пѫтища минаватъ границата. А на това сж принудени не само хората, които по природа сж наклонни на това, но и най миролюбивитѣ, които нуждата кара да минаватъ границата, а нѣматъ възможность да платятъ голѣмитѣ паспортни такси.

И много още мотиви могатъ да се приведатъ въ полза за едно опростотворяване на начина за минаване границата, но струва ми се, че не е потрѣбно, защото позволяването на масовитѣ посещения е едно доказателство, че и правителствата не сж далечъ отъ тази мисъль. Нека се надѣваме, че това ще бѫде скоро одѣлотворено за да се даде изразъ на една належаща нужда.

Запитване по положението въ Кадрилатера

Въ заседанието на камарата на 13 Августъ, нашиятъ народенъ представитель, Г-нъ Ст. Пенковъ, е направилъ изложение — предъ камарата върху положението на мѣстното население въ Кадрилатера.

Това положение, по сведенията на в. „Dimineaţa“ е описано така:

Въ кжщитѣ на мѣстното население сж настанени още отъ 1925 год. колонисти македонци и такива отъ старото кралство. Настанени временно, колониститѣ, обаче, и днесъ заематъ безплатно тѣзи кжщи.

Това временно настаняване, което продължава отъ 8 години, означава лишение на мѣстното население въ Кадрилатера отъ правото му на собственость.

Нѣщо повече. На мѣстното население, на което се взема третината, днесъ се продаватъ имотитѣ за данъци, които били дължали на държавата за земитѣ, които не сж използвани отъ тѣхъ (данъци за третината).

По-предизвикателно е, че третинитѣ се смѣнятъ всѣка година, кога наближи време за събиране на реколтата, за да могатъ различни лица, подъ предлогъ на национално дѣло, да използуватъ реколтата изработена отъ мѣстното население.

Само чрезъ бързото комасиране на земитѣ, операция, за която до сега мѣстното население е внесло около 14 милиона лей, би могло да се тури край на това положение, което поражда недоразуменията между мѣстното население и колонистите.

Г-нъ Пенковъ е отправилъ следнитѣ запитвания къмъ Г-на Министра на вжтрешнитѣ работи и Г-на Министра на Държавнитѣ имоти:

1) Какви мѣрки мислятъ да вематъ, за да се поставятъ на равположение на колониститѣ жилища, и се освободятъ кжщитѣ на мѣстното нселение?

2) Какви мѣрки мислятъ да вематъ за да се спаднатъ отъ данъцитѣ на мѣстното население, данъцитѣ за предаденитѣ веми и, следователно, неизползувани отъ тѣхъ?

3) Какви мѣрки мислятъ да вематъ за зачитане посѣвитѣ и труда на селянитѣ, съгласно постановленията на гражданскитѣ закони и специално на аграрния въпросъ?

4) Какви мѣрки мислятъ да вематъ, за да се привърши комасирането?

5) Какви мѣрки мислятъ да вематъ, за да престанатъ ангариитѣ и алармирането на общественото мнение чрезъ погрѣшни сведения по положението въ Кадрилатера?

6) И най-после, какви мѣрки мислятъ да вематъ, за да въцарува законность въ този край.

ЕКСКУРЗИЯТА

Тя се състоя, въпреки усилената агитация, която водиха противъ нея дребнаво заинтересовани хора. И въ нея да участвуватъ се указаха много по вече, отколкото сж предполагали хората, които бѣха се заели съ нейното уреждане. Това стана и причина за доста голѣми неуредици по превозването екскурзиантитѣ, нѣща, които съпровождатъ всички наши начинания, при които е потребно поне малко предвидливость и съобразителность

Отъ Силистра само се качиха по вече отъ шестотинъ души екскурзианти, голѣмото болшинство на които бѣха хора на селото и, които отиваха не на приятна разходка, но гонени отъ нуждата отиваха да уредятъ семейни или имуществени въпроси, да споходятъ близки и мили лица по които тѣ много сж копнѣли вече години. Ето стара-прегърбена баба съ треперящи рѫце и несигурни крачки отива да види, можеби, за сетенъ пѫть мили синове или дъщери и свидни внуци; Такива сж много и всички сж радостно възбудени и разказватъ охотно на всѣкиго, колко мжчително сж чакали този день, когато ще тръгнатъ къмъ тѣхъ—много пѫти виденитѣ въ сънь близки и мили лица. Всѣки носи по нѣщо

отъ родната кжща, последна неподѣлена още дреха, или скжпъ споменъ отъ близки и родни хора.

Удобно настанени всички въ голѣмия и красивъ параходъ „*România Mare*“ и подъ звуковетѣ на хубавитѣ пѣсни на хора „ГУСЛА“, бавно се отдѣля парахода отъ пристанището, а следъ малко усилено зацепи водитѣ на Дунава. Силистра се губи отъ погледа, лоялта и красивитѣ брѣгове поглъщатъ вниманието на малкото любители на природнитѣ красоти. Вниманието на голѣмото болшинство отъ екскурзиантитѣ е заето съ това, което ги кара въ това работно време да пжтуватъ. Тѣ тихо си разказватъ преживѣното въ последнитѣ дни на приготовлението за това пжтуване.

Почти неусетно сме предъ Тутраканъ. Пристанището е почернѣло отъ хора—пжтници и изпращачи, но парахода отминава пристанището безъ да спре и вземе нетърпеливитѣ пжтници. Параходното началство обяснява, че парахода не побира повече пжтници и отминава.

Навѣрно протеститѣ на смаенитѣ отъ изненада пжтници сж били бурни, но и оправдани, защото не сж виновни ония, които сж се записали късно, но ония, които сж имъ дали билети и надежда, че ще могатъ да отпжтуватъ. Едва сега членъ отъ комитета отива да търси параходъ за да пренесе и екскурзиантитѣ отъ Тутраканъ.

Удобно настанените отъ Силистра екскурзианти не мислиха дълго за останалитѣ да чакатъ на пристанището тутраканци, защото скоро вниманието имъ бѣ погълнато отъ срещналия ни български параходъ препълненъ съ посрещачи. Взаимнитѣ поздрави и музика бързо увлѣкоха пжтницитѣ и незабелязано се изправихме предъ пристанището на Русе. На пристанището е струпанъ многохилѣденъ свѣтъ, дошелъ да срещне мили гости и да отдаде почитъ на държавата откждето идатъ тѣ.

При слизането се казаха кжси сърдечни слова, изразяващи взаимна радость отъ посещението и пожелание за трайно приятелство между двѣтѣ съседни държави.

Тутраканци пристигнали късно презъ нощьта съ другъ параходъ, който сжщо непобралъ всички, та нетърпеливитѣ тръгватъ съ моторни лодки, а нѣкои дойдоха и съ пасажерския параходъ следъ два дни.

Едната моторна лодка, по липса на бензинъ стоварила въ зори своитѣ пасажери при захарната фабрика, на петъ километра отъ Русе, и не особенно радостни бѣха, когато ги срещнахме въ градината следъ току що извървения дългъ пжть.

Официалнитѣ представители, на женското дружество „Добродетелка“ и „*Liga Navală*“, подъ чието ржководство бѣ уредена екскурзията, бѣха презъ всичкото време обградени съ внимание и грижи отъ страна на представителитѣ на Русенската община, женското дружество „Добродетель“, окржжното управление, „Морски говоръ“ и „Морски съюзъ“.

Музикалното дружество „Гусла“ даде концертъ въ обширния салонъ кино „Модернъ“. При препълненъ салонъ хоръть красиво изпѣ своитѣ хубави ромънски и български пѣсни и завладя сърдцата на всички. Нескончаеми бѣха овациитѣ, които се направиха на хора и завършиха съ хубави слова казани отъ представители на организации и кралския представитель въ Русе.

Следъ концерта на хориститѣ отъ „Гусла“ бѣ дадена вечеря отъ пѣвческитѣ сдружения въ Русе.

На официалнитѣ представители бѣ даденъ банкетъ отъ Русенската община.

Четиритѣхъ дни прекарани въ Русе минали неусетно въ приятенъ залисъ и изпращането все тъй сърдечно и импозантно оставиха най приятни спомени въ душитѣ на всички, които участвуваха въ екскурзията.

Екскурзиянтъ

ИЗЪ ОКРЖГА

село Алфатаръ
Отъ дейностьта на Шефа

Презъ последнитѣ нѣколко месеца въ селото се извършиха кражби—нѣкой отъ които доста голѣми дръзки. Шефа на жандармитѣ и общинскитѣ власти се задоволиха само да отбележатъ извършенитѣ кражби безъ да проявятъ каквато и да било дейность за откриване на крадцитѣ. Това одързости крадцитѣ и кражбитѣ се повтаряха систематично. Пострадалитѣ отчаяни отъ бездействието на шефъ и общински власти, вѣроятно, сж се оплакали на по висшитѣ жандармски власти и тѣ сж поставили шефа предъ задачата или да открие крадцитѣ или въ противенъ случай на 1 септемврий ще бжде уволненъ. Дори сега се сепва шефа и започва да дири крадцитѣ и то, следъ като всички следи сж заличени.

По подозрение шефа арестува петима души, между които и младежа Иванъ Харламбовъ. Подозренитѣ сж задържаха въ помещението на жандармитѣ повече отъ десеть дни. Презъ това време Иванъ Харламбовъ успѣлъ да избѣга отъ ареста и достигналъ до градъ дето писалъ да се предаде прокурора. Обаче шефа отиде следитѣ му, залавя го въ гр откарва въ село. Тукъ вече ствието взема такава насо следъ два дни жандармитѣ д датъ на каруца младежа и силка го вписатъ въ болница родителитѣ е казано, че с имъ е битъ, душенъ и съ стр рана подъ гушата и около ляна, че е възможно да умр идватъ въ града и отиватъ ницата да видятъ пребитото те, но тѣхъ не ги пущатъ п го. Разплакани тѣ отиватъ при курора, при префекта, разка скрѣбьта си и молятъ да се детето имъ. Обещава имъ детето имъ ще бжде подъ витедството на прокурора, но битото си дете още не сж ви Едва следъ това и останалит дозрени сж докарани въ гр предадени на полицията. Оп ли сж крадцитѣ, или само е щастливенъ единъ младежъ и боко сж оскжрбени едни роди ще има да се разкрие предъ

А шефа, който може да такива издевателства надъ пол ни само хора, ще трѣбва да с ли подъ отговорность и му ложи наказание, което да м неме всѣка възможность да п ря своитѣ жестокости.

Отъ културна дейность на учителя Старебура

Подвизитѣ на този учитель много и отъ различно естество вестенъ е не само въ село, но на далечъ. Въ седмицата най

К. ПЕТКАНОВЪ

ОМАИНОТО БИЛЕ

Планината е пълна съ овчари. До късна вечерь кавалитѣ свиря тъ, а гората имъ преглася. Въ тъмна нощь звездитѣ грѣятъ, трептятъ надъ букитѣ и джбоветѣ, и падатъ върху бистритѣ и бързи води като загубени искри. Пжтекитѣ сж черни и слѣпи, опасватъ баиритѣ, пропадатъ въ пропаститѣ, изчезватъ въ гжстия мракъ. А на утрото, щомъ слънцето се усмихне, гората се оглежда въ чистото небе, като зеленоока самодива. Кловетѣ лъщатъ отъ сокове, листата хвърлятъ везани сѣнки, а птичкитѣ летятъ и съзиждатъ вѣтъра въ просторнай

Лѣтото е съ мѣдни гривни на ржцетѣ, съ златни герданя на гърдитѣ. Въ планината то е многоцвѣтно ско и всичко вижда но най много се заглежда въ орлового гнѣздо Богинка, въ бѣлата кжща на Богдана, въ копрѣненитѣ дарове на дъщеря му Биляна.

Пргзъ лѣтенъ день слънцето срѣща въ планинат пжтникъ, повежда го къмъ село Богинка. Отъ върха на планината изпраща омаменъ лжчъ въ Богдановетѣ дворове. усмехва се на юнака и се скрива въ гънкитѣ на гората. Пжтникътъ слиза отъ черния си конь, повежда го и навлиза въ селото. Празникъ е, хоро не са вие на хорището. Гайда свири въ селската кръчма, чуватъ се весели викове, но той не влиза при мжжетѣ, дори не поглежда въ отворената врата. Минава край извора, кръщни смѣхове го посрещатъ и пакъ нехае, раздрънква жалтата юзда и не спира, нито се заглежда. Насреща му се задава гиздава мома съ росно цвѣте на бузата. Нейнитѣ черни очи срѣщатъ бѣесъци на тънкото сребро на гърдитѣ на юнака и опарватъ загорѣлото му лице. той нарочно препрѣчва коня на пжтя, спира девойката, не сваля погледъ отъ мѣчнатс й шия и дума:

—Търся Богдановата кжща.

—Азъ съмъ Биляна — неговата дъщеря.

—Тука ли е баща ти? Ималъ сте стадо овци, дойдохъ да ги купя.

—Татко не си продава овнитѣ!

Пжтникътъ се преструва, че нищо не е дочулъ и продължава:

—Я ме заведи при баща си.

—Не е въ кжщи, ще се завърне по вечеря.

Девойката свободноди коня отъ ръка

пжти той е въ сжда все по дѣла, които се иска наказания, които позволяватъ не само да бжучитель, но и да може свободно да живѣе срѣдъ почтенитѣ ра. За тѣзи му дѣла вече на пжти е искано отъ прокурора странението му отъ учителство, училищнитѣ власти и до днесъ сж намѣрили за потрѣбно да го странятъ, тъй много имъ сж потбни такива учители и то въ сета. Ето единъ отъ многото му двизи:

Отъ продавача въ кооперативния газинъ взема две хиляди лей въ емъ. По късно поискалъ този емъ да прекара за смѣтка на улището, но заемодавеца не се съгсилъ. И все пакъ той успѣлъ да тегли отъ бирника сумата две ади лей за смѣтка на училището, които сложилъ въ джеба си, а ема остава и до днесъ не изплатъ.

Все за такъвъ родъ негова дейстъ е натрупано голѣмо дѣло отивъ него прецъ следователя, ато скоро ще се гледа.

Алфатарски

Село Гарванъ-Чоара.

Подвига на колониста Зику Гога.

Отъ миналия есенъ той е настенъ въ кжщата на Кръстилъ Сл. обревъ и не плаща нито наемъ хазяина, нито данъкъ на държата, а се държи като господарь. 18 т. м. хазяина Кръстилъ се ща отъ нива и отдалечъ чува, че ата му плачатъ въ двора. Момченето му, 4 – 5 годишно, се ичало къмъ баща си, а момченце успѣло да се покачи на покрива кжщата за да се спаси отъ пониника.

Кръстилъ побързалъ къмъ двора си и пита колониста, защо бие децата му. Колониста отговаря, че тѣ обрали орѣха, който му билъ даденъ заедно съ кжщата отъ държавата и децата на стопанина нѣмать право на него. По натжташнитѣ обяснения се изразили въ това, че колониста-македонецъ замахналъ съ сопата, която държалъ въ ржка и счупилъ главата на бащата на децата и стопанина на кжщата. Дошла на помощь и жена му и добре наложили Кръстила. Цѣлъ облѣнъ въ кръвь и съ зинали рани по главата той идва въ града и отива при префекта.

Нѣколко дни преди този подвигъ, колониста строшилъ куфара на хамбара, насипалъ си въ него хранината, заключилъ го и непозволява на стопанина да се доближи до него, нека той строи другъ хамбаръ.

Непрекжснато заплашва хазяина, че ще го гори живъ, като чуканъ и ще му вади очитѣ.

И все пакъ тѣзи хора съжителствуватъ подъ единъ покривъ и на следния день ще се видятъ въ двора и ще се срещнатъ на прага на кжщата. Какъ се понася това? Дългъ е на властитѣ да застъпятъ колониста да напусне кжщата, инакъ ще се смѣта, че властитѣ насърчаватъ изстжпленията на колониститѣ.

Настоятелството на Българското общество разтурено!

До тукъ можеше да ни доведе само взаимното озлобление и варварската упоритость. Досегашнитѣ настоятели смѣтаха, че като иматъ на страната си болшинството на гражданството, това имъ дава право да редятъ българското културно дѣло както тѣ намиратъ за добре и както тѣмъ лично е угодно.

На многото предложения за едно примирение, като се даде мѣсто въ настоятелството и на хора отъ противната страна се отговаряше надменно и съ оскжрбително пренебрежение. Съ това досегашнитѣ настоятели само засилваха враждата и подозрителностьта и водѣха работитѣ на Българското общество по начинъ, който не даваше изгледи за едно примирение. Никжде и въ никое изборно учреждение не се държатъ тъй далечъ отъ участие въ уредбата на общитѣ работи, представителитѣ на опозиционно течение, както това правеше досегашното настоятелство. Макаръ, че то имаше въ своята среда хора и на демократични течения, не говоря за привърженицитѣ на диктатурата, и учители, които при много други случаи манифестираха своитѣ демократични убеждения, но никой отъ тѣхъ и нито при единъ случай не посъветва умереность и примирение и съ всичко това тѣ приготвиха ето това, което стана днесъ.

Противницитѣ на настоятелството възползувани отъ положението си на властвующа партия, а възможно и отъ неизпълнена формалность отъ изискванията на закона за юридическитѣ лица, успѣли да вематъ отъ председателя на сжда заповѣдь съ която се разтурва настоятелството и се назначава ново, временно настоятелство.

Това трѣбваше да се чака, защото упоритото и продължително отричане правото имъ да участвуватъ въ уредбата на училищното ни дѣло неможеше да не ги подтикне къмъ това, което стана.

Докато еднитѣ се осланяха на нѣкакво болшинство, което винаги имъ се оспорваше, и не допущаха противници да участвуватъ въ настоятелството, другитѣ се възползуваха отъ неизпълнена форма и се наложиха като настоятелство. Това е днесъ положението.

Взаимнитѣ обвинения, които започватъ да си хвърлятъ дветѣ страны, като се наричатъ предатели не бива никого да радватъ, нито пъкъ да заблуждаватъ. Въ средата на сега назначеното настоятелство има лица (М. Павловъ), които сж привърженици на старото настоятеяство, а има и такива, които сж се държали неутрално презъ време на дългото враждуване (В. Калчевъ, Хр. Пачелиевъ). Ето тези хора могатъ да послужатъ като обединително звено, като чрезъ тѣхъ се тури начало на отношения, които ще потушатъ враждитѣ и изравнятъ пжтя на сближението. Само въ примирението е залога на доброто бждаще.

Новото настоятелство ще оправдае идването си само като поведе училищнитѣ ни работи не както е било вчера, а по пжтя, който ще ни обедини.

Нека се надѣваме, че ще бжде така и всички работимъ въ този духъ за да стане хубавото, желано отъ всички ни.

Ст. Ан.

Рекламно бюро и представителство

Петръ Ив. Ковачевъ

София, Алабинска 46

Тел. No. 60—60

Обява за всички вестници и списания. Справки изъ всички държавни, обществени и други учреждения изъ цѣлото царство. Посрѣдничество за продажба и покупка на движими и недвижими имоти. Специална служба по пенсии. За запитвания се прилагатъ 50 лева за отговоръ. За справки и изучвания минимумъ 100 лева.

му припасъ стърчи кавалъ, а ху челото му лежи кждравъ нчанъ.

—А ти юнакъ ли си?

—Юнакъ на вино и ракия!. . . . .

чмарю давай! Дойчинъ е насре-Най напредъ—люта ракия!

Бръква въ диплитѣ на аленя си съ, изважда пълна кесия и изва въ шепата си жълтици. Блѣтъ на златото играе между едтѣ му пръсти и като остри игли ле пчитѣ на изненадитѣ овча-Настава тишина. Нѣкой полена ря вратата, следъ това се жда гайдата и повежда веселбата. Двамата юнаци седятъ единъ срещъ другъ, гледатъ се усмихнати и ятъ. Дойчинъ изпи шише ракия, търсва потъта отъ челото си, пожда вечернитѣ сѣнки, що се тългъ въ проворчето, допира ржка до овчаровия кавалъ и подхвърля:

—Зачетнеш ли да свиришъ? Или като бухалъ напиващъ пѣснитѣ ?.

—А ти юнакъ ли си? Или подскачешъ като коза?

—Рано е още. Какъвъ стимъ, ще видишъ! А сега надуй кавала, че повече не ми се слуша мечешко ручило! . . .

Овчарьтъ изважда кавала, наклонява глава, засвирва. Дойчинъ затваря очи и слуша. Вратата на кръчмата отново се отваря, нахълтватъ прѣсни струи горски въздухъ, прочиста гласа на кавала и го разнася изъ момини градини, изъ богинскитѣ дворове. Момитѣ излизатъ въ градинитѣ, младитѣ булки заставатъ по врати и вратници. Яснитѣ звезди трептятъ, разплитатъ руси кждри изъ планинското небе и гледатъ въ градината на хубава Билянка. Тя е въ нова премѣна, слуша очарователнитѣ жалби и се учи, забравя, че трѣба да приготви вечеря на баща си. Кавалътъ понишава гласъ, отъ радость замира и съ леки трепки се слива съ вечерната пѣсень на гората. Отъ Биляниния гърди се изтръгва тръпна въздишка и тя неволно сключва топли ржце подъ звездитѣ. Иска на бога дума да продума, отъ радость дѣхътъ му да цѣлуне . . . Но запѣва гласъ, увлича я и тя се вслушва. Означало пѣсеньта пристжпва съ стжпкитѣ на млада кошута, затрепетява надъ градинитѣ, засилва се и тръгва къмъ звездитѣ. Мжжки гласъ я примамва, изважа отъ градината и съ немирно сърце тръгва къмъ селската кръчма. До плетищата стоятъ жени и жадно слушатъ, а на хорището се е събрало мало и голѣмо. Никой не я спира, ни ѝ продумва. Приближава се до стената, застава подъ проворчето и чудна пѣсень гали сърцето ѝ.

Билянка китка виеше
и си звездитѣ броеше....

Гори отъ желание да узнае, кой е пѣвецътъ, та пита една отъ женитѣ:

—Кой пѣи въ кръчмата ?

—Чуждинъ юнакъ. Другъ пжть слушала ли си такъвъ гласъ?

Билянка трепва, усѣща думитѣ на жената като жени въглени въ сърчето си. Преди да си тръгне са въ кжщи. минава край коня, погалва го по челото и му пришепва:

Много ли си гладенъ? Искашъ ли да те пазобя?

Ржката ѝ заиграва, улавя ремъка на юздата. отвързва го отъ сенника и повежда коня. Презъ единъ плетъ я питатъ:

Въ Германия

Борба за властьта

Откато станаха известни резултатитѣ отъ изборитѣ за Райхстага Хитлеръ—вдетеля на националъ социалиститѣ, води непрекжснато преговори съ председателя на републиката Хинденбургъ за вземане властьта. Високомѣренъ поради успѣхитѣ си въ изборитѣ Хитлеръ искаше много цѣлата власть, и не получи нищо.

Его какъ описва виенския социалистически—вестникъ „Арбайтеръ цайтунгъ“ тази борба:

„Хитлеръ поиска отъ Хинденбургъ да му бѫде предадена държавната власть: министеръ председателското мѣсто и цѣлата държавна власть.

Хинденбургъ отхвърлилъ това искане. Той билъ готовъ да вземе Хитлера за замѣстникъ министеръ председатель и нѣколцина отъ партията му за министри въ правителството на германцитѣ.

Хитлеръ отговорилъ че иска цѣлата властъ и се обявилъ за опозиция на сегашното правителство, за което Хинденбургъ държи твърде много.

Съ това се скжсватъ преговоритѣ между двете фракции на германската—старомодната реакция въ лицето на Хинденбургъ и баронитѣ и новомодната реакция въ лицето Хитлеръ.

Старомодната реакция подпомогна движението на Хитлериститѣ, за да може да разруши демократическата република, а тя да вземе отново властьта. Тѣ сж готови да си послужатъ съ националсоциалистическото движение, като крепитель на цѣлата власть. За тази цель сж готови да вематъ нѣколко хитлеристи въ своего правителство, но властьта искатъ да имать тѣ. Тѣ не искатъ да отстжпятъ своята власть на плебеи като Хитлера и неговитѣ помощници. Хитлеръ вѣрваше, че ще може да измами баронитѣ. Той подкрепи тѣхното правителство за да може да премахне отъ пжтя си своя най-опасенъ противникъ—демократичното пруско правителство, следъ това той си мислѣше, че ще наследи баронитѣ. Едва сега той вижда, че баронитѣ сж го употрѣбили за свое орждие. Той имъ бѣше добре дошелъ, като барабанъ на реакцията, но да му продадатъ властьта, следъ като тѣ самитѣ я иматъ—не, това не бѣ тѣхното намѣрение. Сега Хитлеръ прилича на излъганъ лъжецъ“.

Райхстага е свиканъ на заседание за 30 т. м. Неговитѣ заседания ще дадатъ насока за общата политика на Германия, но комбинации за вземане властьта отъ Хитлеръ, тъй както той я желае, е изключена—Заседанията на Райхстага се очакватъ не само въ Германия, но въ цѣлъ свѣтъ съ интересъ и тревога.

—Балянке, кжде го водишъ?

—Гладенъ е. Никой не се досѣща да го нахрани!

Слага ржка върху гривата и не отговаря. Заобикаля по другъ пжть, за да не я видятъ хората. Гласътъ на чуздичето върви следъ нея и тя долавя думитѣ на пѣсентьта:

Ако звездитѣ пребронишъ —
на тебе либе ще стана. . . .

Поглежда къмъ небето. Надъ бащения й дворъ грѣятъ седемь ясни звезди.

Балянка съ радость ги преброява.

(следва)

Отзиви и бележки

Къмъ родителитѣ.

Помнете! Наближава новата учебна година. Записванията на ученицитѣ въ БЪЛГАРСКОТО ЧАСТНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ СЪ ПРАВО НА ОБЩЕСТВЕНОСТЬ въ гр. Силистра, ще започне на 1 Септемврий и ще продължи до 10 с. м.

Нека всѣки побърза и запише децата си още въ първитѣ дни, защото числото на ученицитѣ е ограничено.

ХЛѢБА

Отъ известно време по всички фурни се продава долнокачественъ, недопеченъ хлѣбъ и не винаги отговаря на теглото за което се продава, а и цената му отъ вчера е увеличена съ единъ лей.

Че мелничари и хлѣбари се стремятъ да спечелятъ колкото може по вече отъ хлѣба, който приготовляватъ, това е понятно, но че общината е длъжна да контролира и ограничава апетититѣ на всички които се мжчатъ да печелятъ отъ залъка на работнитѣ маси и, че намѣсата на общината въ този случай никакъ не личи, това не само не е понятно, но и твърде осждателно.

При варварската сиромашия, която сжществува въ града ни, единичката храна за работнитѣ хора е хлѣба, а и той лошъ. Нека хората въ общината се освободятъ отъ своитѣ източни понятия за уредба на общината и влѣзатъ въ ролята си на посредници между онѣя, които приготовляватъ хлѣба и онѣя които го консумиратъ като вематъ страната на последнитѣ, защото винаги тѣ сж измамванитѣ. Нека се уреди една чувствителна контрола надъ фурнитѣ и се следи за теглото и качеството на хлѣба, инакъ всѣки ще има право да смѣта, че общината е съдружникъ съ мелничари и хлѣбари.

По убийството въ с. Кадъръчелеби

По това, убийство, което още дълго ще буди само смъртенъ страхъ въ мѣстното население, задържанъ е само единъ отъ убийцитѣ на бащата, а оня, който стреля и рани сина е освободенъ. Освободени сж и всички помагачи. Не сж потърсени и нито единъ отъ подстрекателитѣ. За свидѣтели сж призовани само цинцари и нито единъ българинъ. Като че ли цѣлото следствие е насочено къмъ това, да бждатъ оправдани думитѣ на учителя Йордани: нѣма да се намѣри ождъ, които да осжди ромъни за убийството на единъ българинъ. Все още смѣтаме, че не сме достигнали до тамъ и въ сжда ще се сжди убиецъ, а не ромънинъ и българинъ.

Новото настоятелство

На 19 т. м. съ заповѣдь отъ председателя на сжда, настоятелството на Българското общество е отстранено отъ длъжность и назначено ново въ съставъ: К. Маноловъ, Ил. Божановъ, Хр. Пачеловъ, В. Калчевъ и М. Павловъ, а за контролна комисия: Б. Коджабашевъ и Н. Атанасовъ. Новото настоятелство не е еднопартийно и поради това буди надежди, че ще се избѣгнатъ увлеченията и грешкитѣ на старото настоятелство.

На трезвитѣ и незаинтересовани граждани отдавна—много отдавна омръзнаха враждитѣ и безпричиннитѣ гонения, чрезъ които заинтересовани хора се мжчеха да подържатъ единъ начинъ на действие, който мнозинството на гражданството неудобряваше, но нѣмаше смелость да въстане открито противъ него. Сега, когато се дава възможность на тѣзи граждани да се освободятъ отъ насилието, което редъ години се упражняваше надъ тѣхъ, нека не се увличатъ отъ алармитѣ, които правятъ нѣкой отъ бившитѣ настоятели, а погледнатъ трезво на станалото и като го преценятъ съ своя умъ, ще видятъ, че и днесъ училищнитѣ ни работи се намиратъ въ ржцетѣ на хора, които, ако не по добри българи, то поне толкова добри, колкото и досегашнитѣ. Нека ценимъ събитията съ свояя, а не съ чуждъ умъ.

Безумство

Бившиятъ председатель на настоятелството г-нъ Йор. Лефтеровъ следъ като му се съобщи заповѣдьта за отстраняването му е запазилъ въ себе ключове и е отварялъ мжжката гимназия и дори е вписвалъ нѣща, които засягатъ финансията на обществото. Той начело на група свои привърженици на 21 т. м. е счупилъ куфара на девическата гимназия и е държалъ тамъ протестно събрание. Всичко това може да се извини за всѣкиго, но на бившия председатель, а още по вече на адвоката—правникъ не само не може да се извини, но поставя въ недоумение трезвитѣ хора въ града. Тѣ се питатъ, какъ е било възможно на чело на Българското общество да стои човѣкъ, който може по такъвъ начинъ да отваря общественитѣ сгради. Всичко това говори, че той е дълбоко заинтересуванъ лично и това го кара да предприема работи, които сж близо до безумствата.

Новото правителство

Следъ като камарата се произнесе върху станалитѣ избори и приеме изборитѣ народни предс... ли, и следъ като съ акламация отъ болшинството, и отъ опозицията бѣ избранъ за председател камарата Г-нъ Стефанъ Чичекамарата се счете за конституирана и Г-нъ Вайда Воевода, м-ръ председателя на временното правителство, подаде сжщия день оставката на кабинета.

Новото правителство се състои пакъ отъ Г-НЪ ВАИДА ВОЕВОДА. И г-нъ Юлиу Маниу, и г-нъ Мани лаке отклониха поканата на Кр... да председателствуватъ наново правителство. Отказа на г-нъ Маниу поеме шефството на кабинета, а като пое шефството на партията декларира, че променените политически условия му позволяватъ и следъ като цѣлото общество мнение виждаше само въ него това, което би могло да обедини силно и съ авторитетъ правителство остава все пакъ една загадъчна хвърля сѣнка върху нашия политично-политически животъ.

Отъ видните политически лица национ.-царанистката партия министри въ новия кабинет Г-нъ Вайда Воевода влизатъ Г-нъ И. Михалаке, м-ръ на вътрешнитѣ работи, Г-нъ М. Поповичи на правосждието, Г-нъ Ед. Ми... м-ръ на съобщенията, Г-нъ ... жару, м-ръ на търговията и ин... рията.

Закона за конверсиране на дѣлскитѣ задължения

Г-нъ Миронеску, м-ръ на фи... снитѣ, е изработилъ проекто-за... кътъ за изменение и допълнени... по-важнитѣ членове отъ закона конвер. на земедѣл. задължени... павва се изцѣло конверсирането задълженията на собственицит... по 10 хектара земя, обаче при ... ложение да обработватъ сами... та си и приходитѣ имъ отъ земя... стопанство да бждатъ по малко на сто отъ цѣлия имъ приходъ.

Назначена е отъ министерс... съветъ комисия, която да пр... приготвения отъ г-нъ Мирон... проекто—проектъ и приготви... чателния проектъ. Комисията възприела по принципъ необход... мостьта отъ ограничение на за... женията, които ще бждатъ кон... сирани.

По всѣка вѣроятность още ... седмица проектътъ ще бжде го... и ще се внесе въ камарата.

Продава се къща двуетажна на улица КАРОЛЪ Но, 24. Споразумение при собственика СТЕ... ФАНЪ КАРАДЖОВЪ
Силистра

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

жда редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

шенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

ЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО ПРЕДЪ СЖДА

Миналата седмица българитѣ, и ятели, и противници на разтуото настоятелство, преживѣха голѣма тревога. Тя се изразяе въ това, че голѣмъ брой граждни си зарязваха работата и се пѣха въ заседателната зала на да, където се разглеждаха едно дъ друго две дѣла по разтурването на настоятелството на българкото общество. Първото дѣло разеждано на 22 августъ бѣ, да спре изпълнението на заповѣдьна председателя на сжда за разянето на настоятелството. При дѣло единъ отъ адвокатитѣ на вото настоятелство, като говори сжда въ духъ на примирение на тѣ страни, направи опитъ и практически да осжществи това примирие, като предизвика и събрание хората отъ разтуреното настоятелство, на което той самъ присжтвува. Резултатитѣ отъ това събрание не сж били особенно насърчителни, защото отношенията между двѣтѣ страни не само не се смекнаха следъ събранието, но се проявиха на следния день по ожесточени и по непримирими отъ страна хората на разтуреното настоятелство.

На следния день, 23 августъ, почна дѣлото по сжщество. Тукъ ия, които поискаха разтурянето на стоятелството трѣбваше да доказъ, че Българското общество съменения, които сж направени устава му и начина, по който вписани въ сжда не е спазенъ кона за юридическитѣ лица, за ва и обществото нѣма всички качества на юридическо лице. При ва положение качеството на юридическо лице на Българското обество може да бжде оспорено въ ъко време, разтурено и унищожени всичкитѣ му придобивки. За това да бжде поправено опущението на време, като се повърне обществото къмъ устава, който е удобренъ отъ министерството, и който изисква по другъ начинъ на управление. Следъ това да се направятъ изменения въ устава, ако е потрѣбно, като се спазятъ всички изисквания на закона за юридическитѣ лица. Така ще се оздрави положението на обществото и придобивкитѣ му нѣма да бждатъ изложени на рискове.

Хората на разтуреното настоятелство трѣбваше да доказватъ, че обществото, въ сегашния си видъ и при измѣнения уставъ, има всички качества на юридическо лице, че положението му е неуязвимо въ това отношение, затова не е потрѣбно да се повръща къмъ стария уставъ и да се довеждатъ въ управлението му лица, които не сж посочени отъ последното годишно събрание на обществото.

Юридическитѣ доводи на едната и другата страна, колкото и интересни за уяснение на спора, който не е вчерашенъ, и сжществува още отъ времето, когатъ стана признаването на обществото, не желаемъ да привеждаме, защото тѣ сж изъ една специална область, въ която могатъ да боравятъ само хора, които иматъ потрѣбната подготовка.

Онова, което обръщаше внимание бѣ, че докато хората привърженици на идеята, за повръщане къмъ стария уставъ имаха куража въ лицето на адвоката Марко Илиевъ да излѣзатъ предъ сжда да защищаватъ сами своята позиция, противната страна не се реши да защищава своето становище лично. Макаръ, че само въ средата на бившитѣ настоятели има трима адвокати и още толкова може би, между тѣхнитѣ привърженици, макаръ, че тѣзи хора вече много години увѣряватъ членоветѣ на българското общество, въ правотата на своето становище, и то толкова храбро, че сж биле готови дори и да жертвуватъ чуждитѣ глави, но предъ сжда тѣ нѣмаха куража и оставиха това да вършатъ други, а тѣ бѣха само нѣми зрители. Този фактъ е знаменателенъ. Той показва, че настоятелитѣ, адвокати, никога не сж вѣрвали въ правотата на онова, въ което сж увѣрявали своитѣ привърженици, а само сж ги заблуждавали.

Многото защитници на разтуреното настоятелство не приведоха много юридически доводи за подкрепа на тезата си. Тѣ всички експлоатираха въ разни посоки една не на мѣстоупотрѣбена фраза въ статията за разтуреното настоятелство въ миналия брой на вестника ни и, като й дадоха тенденциозно тълкуване, помжчиха се да създадатъ враждебно за противната страна настроение въ сжда, та да добиятъ благоприятна за себе си присжда. За тѣхъ, ако не бѣ употрѣбена тази фраза, като че ли нѣмаше да има какво особено да кажатъ въ защита на тезата си.

Все пакъ дѣлото бѣ интересно, чрезъ него се изнесе на показъ онова, което се таи въ душитѣ на всички и което характеризира борбитѣ въ последнитѣ години въ средата на обществото. Това особенно добре пролича въ речьта на адвоката Ат. Брашовановъ, защитникъ на разтуреното настоятелство, въ която добре пролича манталитета, който владѣе въ срѣдата на хората, които той защищава и които на никаква цена не искатъ да допуснатъ други до ржководството на българското културно дѣло.

Нека добритѣ и честни граждани извлекатъ поуката отъ станалото въ сжда и си направятъ заключението за онова, което трѣбва да бжде за бждаще.

Какъ сжителствуватъ българи и цинцари въ село Голебина-Чаталджа

Били децата.....

Единъ день презъ това лѣто дветѣ моми на Добри Райновъ се връщатъ отъ копанъ и при влизането въ двора на кжщата си, ги присреща жената на Наумъ Тега и започва най безсрамно да ги ругае. Приближава се къмъ тѣхъ и мжжъ —цинцаринъ, който заплашва да ги бие. Момитѣ захвърлятъ мотикитѣ и се затичатъ въ кжщи, като заключватъ. Мжжътъ насилилъ вратата, но идва въ двора бащата на момитѣ и обезпокоенъ отъ ругатнитѣ, които чулъ да се говорятъ по адресъ на дъщеритѣ му, поискалъ да научи причинитѣ. Казали му, че дъщеритѣ му били цинцарскитѣ деца. Кога и защо сж ги били не казватъ. Чули гласътъ на баща си, момитѣ отворили вратата и едната се затичала къмъ баща си, ала мжжътъ, цинцаринъ, се спусналъ понея съ сопа въ ржка и едва съседи я избавили отъ побоя.

Какво може селскиятъ делегатъ.

Пакъ презъ това лѣто жената на Стоянъ Кировъ и дъщеря му, вдовица, която живѣе при баща си, скарали се въ кжщи и при разменитѣ по между си думи, казали и думата „цинцаринъ“. Съседитѣ, цинцари, чули това и смѣтнали, се за оскърбени, та се оплакали на своя делегатъ Георге Атанасе, който повиква селскитѣ караули (цинцари) и подбиратъ дветѣ жени да ги каратъ на жандармския постъ въ с. Сюнечъ. Вече било късно, въ село всички се прибрали и се готвели за нощуване, та на женитѣ догрозѣло да пжтуватъ съ караулитѣ и направили опитъ да се окриятъ въ кжщата на Борисъ Пенчевъ който въ това време вечерялъ съ семейството си. Следъ тѣхъ нахлули въ кжщи и караулитѣ съ страшни викове и псувни. Изплашили се децата, разплакали се и разбѣгали по различни посоки въ тъмнината. Женитѣ били намѣрени и наново подкарани, но съ тѣхъ подкарватъ и Борисъ Пенчевъ, който успѣлъ да се измжкне изъ ржцетѣ на караулитѣ. Женитѣ направили втори пжтъ опитъ да се скриятъ и въ кжщата на Киро Георгеавъ, но и отъ тукъ биле изкарани и презъ нощьта представени на поста въ с. Сюнечъ. Шефътъ изслушалъ оплакванията на цинцаритѣ и оправданията на женитѣ и освободилъ женитѣ, като не ги намѣрилъ виновни, но и съ това се свършило. Той не подирилъ смѣтка на цинцаритѣ за разкарването на женитѣ ноще, като че ли българитѣ сж безправни сжщества. Шефа вицаги е билъ сниз-

ходителенъ къмъ своеволията на колонистите, цинцари, и е намиралъ поводъ да стовари тѣхната вина върху българите.

Какъ се уважава собствеността на българите.

ПЕНЮ РАЧЕВЪ има въ двора си кладенецъ, почти до стрѣхата на кжщата му. Презъ лѣтото водата му не е изобилна и той пожелалъ да я запази само за своитѣ нужди—да полѣе на сутриньта хармана си. Турилъ ключъ на синджира за да не вади никой вода. Идва жената на Наумъ Тега и иска да вади вода.

Обяснява ѝ се, но тя е непреклонно—отъ кладенеца иска да почерпи вода. Прави опитъ да счупи ключа, не и се позволява. Дониса своя кофа, и вжже и иска съ тѣхъ да вади вода, макаръ, че кофата ѝ е черна и мръсна. Стопанина прави опитъ да ѝ попречи да спуене мръсната кофа въ кладенеца, отъ който той черпи вода за пиене, Тя насилва и се сборичква съ стопанина, при което пада на земята. Почувствувала се победена, тя надава викъ и се оплаква, че е бита. Идватъ на мѣстото делегата на колонистите, Георге Атанасе, селския замѣстникъ кметъ Недѣлчо Няголовъ, на които се обяснява станалото, тѣ не смѣтнали, че има нѣщо обидно и се разотишли. Не сметнали, че има мѣщо обидно, а жената е просто капризничила, защото на двеста метра отъ мѣстото на кладенеца има чешма съ изобилна вода, откждето черпи цѣло село.

Колко струва блаостьта на селския кметъ.

Не много следъ разпрята за кладенеца въ селото пристига Георге Тега отъ село Сюнечъ съ майка си, която е нѣщо като войвода на околнитѣ цинцари. Около тѣхъ се събрали караулитѣ цинцари, и неколко души колонисти, начело съ делегата Георге Атанасе. Подбрали съ себе и селския замѣстникъ кметъ, Недѣлчо Няголовъ и тръгнали да дирятъ Пеню Рачевъ за да го сждятъ, защо не далъ вода на жената на Наумъ Тега. Въ кжщи не го намѣрили, та отишли въ кжщата на Георги Ангеловъ, кждето сжщо не го намѣрили, но подбрали последния и отъ него и отъ селскиятъ кметъ искали на всѣка цена да имъ бжде предаденъ Пеню, инакъ тѣхъ щѣли да пребиятъ. И защото немогли да покажатъ кжде е Пеню. подкарали ги за село Сюнечъ за да ги предадатъ на поста, а било вече нощь.

Вънъ отъ село жената—вайвода, ги карала да се кълнатъ и кръстятъ че, наистина, не знаятъ кжде е Пеню, и да ѝ благодарятъ, защото тя имъ спасява живота, инакъ безъ нейното застжпничество щѣли да бждатъ заклани като ярета. И се кълнали, и се кръстили, и хлѣба целували, и следъ това ги повърнали за село, но това неги спасило да бждатъ бити и то жестоко бити вънъ отъ село. Битъ е селскиятъ кметъ, които е облеченъ въ власть и съ права надъ другитѣ въ село. Бити сж и двамата само защото сж българи, и следъ това освободени да си отидатъ.

На другия денъ Пеню самъ отива при шефа и изповѣдалъ случката при кладенеца, но билъ освободенъ.

Бититѣ сж освидетелствувани отъ лѣкаря и сж завѣли дѣло противъ побойницитѣ.

Какво още каза защитата на разтуреното настоятелство.

Най надеждния защитникъ на каузата на разтуреното настоятелство бѣ адвоката г. Ат. Брашовановъ, пъкъ и той се смѣташе за най компетентенъ по тази материя, защото нѣкога бѣ се провъзгласилъ за председатель на настоятелството и бѣ ржководителъ на българското културно дѣло, макаръ за кжсо време и като узурпаторъ.

За юридическата страна на неговата защита не говоря, но онова, което каза за повръщането къмъ стария уставъ и лицата, които ще заематъ мѣстата на настоятели е тъй характерно за неговия манталитетъ, че въ никого не остана съмнение, какво той и за българското културно дѣло говори, както би говорилъ и по всѣко друго дѣло предъ сжда. Той смѣтна, че измислицитѣ които би подхвърлилъ предъ сжда по обикновенните дѣла и тукъ ще иматъ своя ефектъ и бѣ далъ широкъ просторъ на своята фантазия за да заблуждава. Той смѣта, че е намалено числото на настоятелитѣ, за да могатъ по лесно да се ограбватъ нѣкакви фондове, което щѣло да стане много по лесно при малкото настоятели, а дори още по лесно, ако би се състояло то само отъ едно лице.

При тия му твърдения единъ отъ сждиитѣ му подхвърли запитването, ОТЪ ДЕ ТОЙ ЗНАЕ ТОВА? Той не отговори, но единъ отъ колегитѣ му, адвокати отговори вмѣсто него, ЧЕ ТОЙ ЗНАЕ ТОВА ОТЪ СОБСТВЕНЪ ОПИТЪ.

На това адвоката Брашовановъ не отговори нищо и прие бележката, като продължи да убеждава сжда, че все отъ такова естество сж мотивитѣ на хората, ко... като тази смѣна на настоятелството.

ТОВА КАЗА ОЩЕ ЗАЩИТНИКА НА РАЗТУСЕНОТО НАСТОЯТЕЛРТВО. АДВОКАТА АТ. БРАШОВАНОВЪ.

Месецъ на конференции

Съ право така може да се ка... че м. септемврий т. г:

На 5 септемврий ще се от... въ Стреса, Италия, конференция... икономическото и финансово по... ройство на централна Европа. ... ще подири най-удобнитѣ сред... за отстранение трудноститѣ на ... лутната размѣна между държав... отстранение кризата въ ценитѣ ... земедѣлскитѣ произведения и за... ване на търговията съ тѣхъ.

Като подготовка за тази ко... ренция, до преди нѣколко дни ... седава въ Варшова конференция ... земедѣлскитѣ държави: Полша, ... хословия, Ромъния, Унгария, Ю... славия, България, Япония и ... ния, опредѣлено е становището, ... то ще се подържа общо въ Ст...

Но 12 септемврий ще запо... заседанията си техническиятъ ко... тетъ за проучване военнитѣ разхо... Работата му е подготовка за кон... ренцията за обезоржжаване, кое... ще заседава за втори пжть пре... м. януарий 1933 год.

Все въ връзка съ сжщата ко... ференция, на 19 септемврий ... свиква бюрото на конференцията, ... да опредѣли окончателния ѝ ... венъ редъ.

К. ПЕТКАНОВЪ

ОМАЙНОТО БИЛЕ

Дойчинъ застава на вратата и съдното пита:

—Кой откара кончета ми?

—Който го откара, той ще го и докара!

—Ако сте добри хора, кажете ми, кой го открадна?

—Добри сме, юначе, много сме добри! Мома ти конче отведе. Хубава Биляна го открадна.

Дойчинъ избързва срѣдъ хорището, и сякашъ пѣсень подхваща, той се провиква:

—Вранко, друже мой. Вранко, обади се!

Гласътъ му събужда ехо въ планината. Въ нощьта извикнала конь на два пжти. Тръгва да иде при кончето си. Отъ кръчмата отново се обжда кавала, подхваща пѣсень на игра. Играчитѣ съскатъ, провикватъ се отъ сила и младость.

Купувачьтъ на овни приближава Биляниниитѣ вратници. Кучета го налайватъ, но Биляна имъ се скарва и тѣ млъкватъ. Нейния гласъ кънти:

—Какво сте лаяли? Не сте ли видѣли човѣкъ? По скоро лягайтѣ, че да не грабна дрѣновицата!

—Моме, тукъ ли е мойто конче?

—Тука е, Дойчине! Татко миналъ край кръчмата, позналъ ти кончето, доведе го у насъ и азъ го назобахъ съ пшеница.

—Водица даде ли му?

—Забравихъ. Ей сега ще му донеса!

Избързва до пруста, откачва отъ дърнената кука пъленъ бакъръ, връща се и съ две ржце го придържа подъ главата на коня. Животното жадно пие, но ржцетѣ ѝ се пресичатъ, и за да не изтърве бакъра, свива колѣно и го подпира. Дойчинъ отива при нея.

—Ще си изцапашъ новата престилка.

—Утре ще я изпера на извора.

—Отъ водата и отъ слънцето ще изрусѣе.

—Мойтѣ шприла не изрусѣватъ!...

Той посѣга да улови ухото на бакъра, а улавя малка ржка. Тя иска да се освободи, но пръститѣ ѝ затреперватъ и се изгубватъ въ топлата му длань.

—Татко е буденъ, чака те въ кжщи. Той ще ти продаде овнитѣ!

—Нѣма ли да ми продаде и Биляна?.....

Сърдито издръпва ржката си, оставя му бакъра и отговаря:

—Биляна не се продава!.. Хайде си върви по пжтя!...

Дойчинъ хвърля бакъра върху плета, оправя юздата и гали коня си.

—Стига си гледала отъ далече! Ела, хвани другото стреме да се качa! Тъй гостъ не се изпраща!...

И на умъ не ѝ дохожда да му се противи. Покорно се приближава, улавя насрещното стреме. Той не туря кракъ въ стремето, минава подъ шията на коня и премята ржка повезъ кръста на Биляна.

—Не се плаши!... Биляне, щеми станешъ ли жищница?

Отъ тия думи свѣтъ ѝ се замайва, наклонява глава до конюва грива и се изгубва въ топли тръпки. Като на сънь вижда, какъ падатъ звездитѣ отъ небето и се лепятъ по политѣ ѝ.

Чети в. „ПРОБУДА“

Шумътъ около една статия

Въ миналия брой на вестника ...исахъ статия подъ заглавие: „Настоятелството на Българското ...ество разтурено“. Статията е ... подписъ и за изказанитѣ въ нея ...следи носи отговорность оня, ...йто подписъ носи тя.

Въ статията е пропусната, по не...глеждане, фразата: „Противници... на настоятелството възползувани ...ъ положението си на властвующа ...ртия, а възможно и отъ и т. н.“ ...изата е пропусната по недоглеж...е, защото корекция е правена ...ъ другъ, не отъ мене.

Около тази фраза се вдигна го...ъмъ шумъ. Нея експлоатираха ад...катитѣ на разтуреното настоятел...во, като я коментираха подъ ...ъ: започна г. Брашовановъ, про...лжиха и г. Житяну, Стату, и ...върши г. Каласъ. Въ нея вложи... съдържания, каквото тя нѣма. намѣриха, че съ нея се нанесло ...лико оскръбление на сжда и се ...аха негови защитници, като по ...едния адвокатъ намѣри за пот...но да протестира и отъ името ... адвокатското сдружение.

Съ всичко, което тѣ говориха по ...водъ на тази фраза, искаха да ...здадатъ настроение въ сжда про...тивъ тезата на своитѣ противници и да добиятъ благоприятна за своитѣ довѣрители присжда. Тѣ знаеха добре, че статията нѣма нищо общо съ дѣлото, защото изцѣло тя е написана въ духъ на примирение и за отстжпчивость отъ двѣтѣ страни, и неподклажда вражди, за да има основание да се дири въ нея намѣрение за оскръбление, все пакъ адвокатската етика имъ позволи да вложатъ въ нея съдържание, каквото тя нѣма.

Противъ статията възнегодуваха и хората около новото настоятелство. Като че ли азъ нѣкога съмъ поемалъ задължение да пише само това, което тѣмъ ще се хареса. Тѣ забравятъ, че за статия подписана, тѣ не носятъ отговорность и, че сжда не може въ никой случай тѣмъ да припише обидата, ако такава има въ нея и възъ основа на това да издава присжда по спора имъ съ старото настоятелство.

Считамъ за потрѣбно да заявя, че пиша въ в. „Пробуда“, вече трета година *по всички въпроси, които считамъ, че интересуватъ гражданството и пиша онова, което мисля по тѣхъ, и го пиша точно така, както го мисля,* И ВЪ НИКОЙ СЛУЧАЙ НЕ ЗА УГОДА НА КОГО И ДА Е.

Ст. Ан.

Следъ закриване на заседанието

се събралъ съвета на синьоритѣ, който е избралъ комисии по разнитѣ министерства.

Председателя Гьорингъ

веднага следъ закриването на заседанието е поискалъ да бжде приетъ отъ председателя на републиката Хинденбургъ. Последния е отговорилъ телеграфически, че никаква нуждя не го заставя да приеме тъй бързо председателя на Райхстага. Това се смѣта за признакъ на неприязнени отношения и, че Райхстага ще бжде разтуренъ. Дори се твърди, че канцлера фонъ Папенъ ималъ декрета за разтурянето на Райхстага подписаръ въ джеба си, но щѣлъ да го употрѣби само при нужда.

Следъ разтурянето на Райхстага правителството възнамѣрявало съ декретъ да промѣни избирателната система, като се ограничи възможностьта на Хитлериститѣ да вематъ много депутатски мѣста въ изборитѣ.

ВЪ ГЕРМАНИЯ

Откриване на райхстага

Очакваното съ тревога въ Германия и цѣла Европа откриване на Райхстага се извърши на 30 августъ. На площада предъ здание-то на Райхстага е имало голѣма тълпа националсоциалисти, облечени въ военната си униформа, които се задоволили само да извикатъ: Германио, събуди се! Да живѣе Хитлеръ“.

Райхстага е билъ открить

отъ най старата депутатка Клара Цеткинъ, която принадлежи къмъ партията на комуниститѣ, Та току що се е завърнала отъ Москва, кждето била на лечение. Подкрепена отъ две други депутатки, се е изкачила на трибуната и е произнесла слово, като е обявила Райхстага за открить.

Станало е изборъ за председателъ

на Райхстага, като е билъ избранъ Гьорингъ, адютантъ на Хитлеръ съ 235 гласа. За него сж гласували националсоциалиститѣ, центра и популиститѣ. Бившия председателъ на Райхстага Льобе, социалдемократъ, е получилъ 135 гласа и кандидата на комуниститѣ 80 гласа. Следъ обявяване на резултата отъ избора, националсоциалиститѣ направили бурна овация на Гьорингъ, който заелъ председателското мѣсто и произнесълъ слово за тържеството на националсоциализма.

На първото заседание на Райхстага не е присжтствувалъ нито единъ отъ министритѣ. Заседанисто е било закрито, като председателя е обявилъ, че следното заседание ще се свика на дата, която той ще опредѣли.

На 22 септември е свикана ко...сията за проучването на бол...ѣ европейски въпроси, назначена ...ъ конференцията за Европейски ...оюз, предложенъ отъ Бриянда. ...зи комисия ще разгледа предло...нията, които ще се изработятъ въ ...реса за икономическото и финан...о престройство на централна ...ропа.

На 26 септември ще се състои общо събрание на Обществото Народитѣ.

Къмъ родителитѣ.

Ломнете! Наближава новата учебна година. Записванията на ученицитѣ въ БЪЛГАРСКОТО ЧАСТНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ СЪ ПРАВО НА ОБЩЕСТВЕНОСТЬ въ гр. Силистра, започна на 1 Септември и ще продължи до 10 с. м.

Нека всѣки побърза и запише децата си още въ първитѣ дни, защото числото на ученицитѣ е ограничено.

...ончето остана само на двора... ...ривори отъ село Богинка изли...конникъ. Изпраща го хубава Би...ка. Той седи на сърмено седло, ...а се държи за дрехата му и бър...задъхва се отъ бързина и му ...:

—Дойчине, по-полека карай! или ...е жалишъ?

—Билянке много бързамъ! Ис...ъ да осъмна на самодивскитѣ ...ни. Следъ день-два ще се вър...Ще ти донеса златенъ пръстенъ ...гава ще те поискамъ отъ ба...ти.

...я го поглежда съ влажни очи, ...ува жълтитѣ му ботуши и оста...назадъ. Държи се съ ржка за ...ренъ листъ на дива круша и ...а следъ него:

—Хемъ отъ два дни повече да ...е бавишъ!... Дойчине, чу ли? Много не се бави!..

Дойчинъ дига бичъ, удря коня, прпуска, изгубва се въ гората. Нѣколко птички се разсъмватъ, излитатъ отъ гнѣздата си, изгубватъ се въ висинитѣ...

Щумата пада, букитѣ се съблачатъ, а джбоветѣ приличатъ на млади мечета. Овчаритѣ се прибиратъ въ кошаритѣ, пресукватъ черни върви, готвятъ се за зимнитѣ сватби и хора. Въ Богинка момитѣ бърватъ съ премѣнитѣ си. Само Билянка за нищо не иска да знае. Нито тъче, нито везе копринени поли. Ходи изъ селото, поглежда въ кръчмата, заслушва се да чуе пѣсень и бърза на край село. Спира при дивата круша, дига ржка надъ очитѣ си и гледа пжтя, що иде отъ къмъ гората. Направно чака съ часове—никой не се задава. Завъснѣли жеравци минаватъ надъ ридоветѣ и съ тжженъ викъ изчезватъ въ далечното синьо небе. Колкото и да се вика, тя не вижда кривата имъ редица. Усѣща сълзи въ кръката си, сѣда на буца пръстъ и чака Дойчина. Обеща й да се върне следъ два дни, а се забави съ месеци. Прати й хаберъ да се готви за годежъ, тя се похвали на дружкитѣ си, а него го нѣма никакъвъ. Да не би да е боленъ, или лоши хора да сж го погубили?...

Пжтници минаватъ край нея и й подхвърлятъ думи на подбивъ:

—Дойчина ли чакашъ?... Е, че той, много се забави? Ами, ако е объркалъ пжтя и е слѣзълъ въ друго село?

Билянка поклаща глава, премрежва очи, за да не покаже сълзитѣ си, става и навлиза въ гората. Прогрѣща я овчарътъ съ кълравия перчинъ, насила я спира и й говори:

—Стага си чакала! очитѣ ти изтекоха по тоя нехранимайко! Той е поленинъ и е жененъ въ друго село. Всичко научихъ за него—има дете на три години!.. Дали нѣма да го срещна—като гадина ще го убия!..

Тя не го поглежда, връща се назадъ, отбива се въ друга пжтека и до късно се слуга изъ дѣбравитѣ. Дочува есенната пѣсень на гората и й се струва, че тя пѣе съ Дойчиновия гласъ.

Въ село се връща привечерь, минава край извора, поглежда къмъ дружкитѣ си, но поздравъ не имъ дала. Тѣ дрънкатъ бакъри, смѣятъ се и я вематъ на подбивъ.

—Билянке, кога ще играемъ на годежа ти?

Българско частно първоначално училище съ право на общественость въ гр. Силистра

ОБЯВА

Записването на ученичкитѣ и ученицитѣ за новата учебна 1932—1933 год. ЩЕ ЗАПОЧНЕ ВЪ ЧЕТВЪРТАКЪ 1 СЕПТЕМВРИЙ И ЩЕ ПРОДЪЛЖИ ДО СЪБОТА 10 СЕПТЕМВРИИ т. г.

Записването става лично отъ родителитѣ или настойницитѣ на децата всѣки присѫтственъ день отъ 9—12 пр. пл. и 3—5 сл. пл. въ училището.

Само родителитѣ записали децата си въ горния срокъ могатъ да изпълнятъ изискванията на закона, за да бѫдатъ децата имъ свободни да следватъ българското училище.

Записването на ученицитѣ и ученичкитѣ за I-во отд. ще става възъ основа на извлечение отъ акта за раждането имъ или кръщелно свидетелство.

Директоръ, Хр. АНДРЕЕВЪ

Подновено издание на вестникъ.

Преди две и повече години г.Ат. Г. Брашовановъ издаваше в. „Трибуна“, който угасна тихо и незабелязано отъ никого. Сега издаването му е подновено, като ще се реди отъ редакционенъ комитетъ, а г. Брашовановъ ще му бѫде директоръ. Поздравяваме подновеното издание на „Трибуна“, пожелаваме й дълъгъ животъ, но най много желаемъ понятията за честь, човѣчина и истина да бѫдатъ спазвани въ колонитѣ му поне въ най елементарнията имъ видъ. Първият брой не е много надеждевъ въ това отношение, но дано хората, които ще го пишатъ се опомнятъ и разбератъ, че вестника е и училище, въ което читателитѣ ще трѣбва да се учатъ на тѣзи добродетели.

Още първитѣ думи въ „Апела“ сѫ извращаване на истината. „Трибуна“ спрѣ не по наше предложение, каквото, наистина, направихме, но следъ което тя още дълго крета, което може да се провѣри, но по причини добре известни на редактора й, сегашния директоръ.

Понататъкъ въ апела сѫ изказани много ругателни думи по адресъ на нашия вестникъ, но не е посоченъ нито единъ фактъ за доказателство на голѣмитѣ грѣхове, които билъ извършилъ.

Ругателствата сѫ продължени и въ статията „Гражданитѣ сѫ будни“ въ която най силни доводи да се убедятъ гражданитѣ, че правото да се грижатъ за културнитѣ ни работи е подадине само на групата, която е около „Трибуна“, сѫ че тѣ биле честни, безкористни и пр., а всички други носятъ печата на користъ, заинтересованостъ и пр. и особенно хората около нашия вестникъ сѫ подъ знака на тѣзи страшни грѣхове. За доказателство на всичко това не е приведенъ нито единъ фактъ, нито едно наше прегрешение презъ три годишното сѫществуване на вестника ни.

Въ другата по редъ статия „Настоятелството на Б. О-во развурено и ругателствата вече сѫ лично противъ г. Ст. Ан., който написа статия въ миналия брои подъ сѫщото заглавие. Нечестното отнасяне къмъ съдържанието на тази статия и въ сѫда сега въ подновената „Трибуна“ е най хубавото доказателство за нравственния ликъ на хората, които експлоатиратъ нейното съществуване.

Най обикновенни понятия за честно отнасяне къмъ противникъ налагатъ да се каже прокарчнятъ въ статията възгледъ, а следъ това да се критикува, за да разбератъ четцитѣ въ що се състои работата и кой е правия съ. Тукъ се взема само фразата „варварската упоритостъ“ и се развѣга въ много посоки, за да се кажатъ по адресъ на Ст. Ан. измислици, каквито могатъ да се родятъ само въ ума на човѣкъ, които не претендира на лична честъ.

Не сѫ пощадени хората около нашия вестникъ дори въ отзива имъ за нѣкаква студентска забава.

Право да си кажемъ всичко това донѣкѫде ни радва, защото: „оси вурди не хабятъ въ гнили лоши плодове“.

Не ни сърдятъ и ругатнитѣ, защото: „мома, която не иска да я щипятъ да не се хваща на хорото“.

Все пакъ крайно време е да извоставимъ шумната и празна фраза, която вноемъ, че има още много поклонници втредъ онния, за които е предназначена, и да говоримъ само за конкретни факти, за да приучваме и себе си и четцитѣ критично да се отнасятъ къмъ сѫбитията които ставатъ и, въ които искаме да участвуваме.

„ПРОБУДА“

Отзиви и бележки

Национ. либералната партия (Дукисти) и малцинствата.

Въ речьта си по отговора на Тронното слово, Г-нъ Дука, при изяснение становището, което има партията му по голѣматѣ международни и частно ромънски въпроси, е засегналъ и отношенията съ народностнитѣ малцинства. Между другото, той е казалъ:

„Въ границитѣ на Велика Ромжния съ едно население отъ 18 милиона жители имаме 4 милиона народностни малцинства. Ромжния при тази структура не може действително и основно да се оздрави, освенъ ако намѣримъ средството да живѣемъ въ най добри (хармонични) ношения съ тѣзи малцинства“.

„Не, договоритѣ за миръ съ дължеиията, които ни налаг имать значение за менъ. *За сѫществуватъ задължения, които минаватъ тѣснитѣ рамки на догов тѣ. Тѣзи задължения отъ етиче и хуманитаренъ характеръ и дъ за национално запазване ни задъ ватъ преди всичко къмъ едно хар нично сѫжителство съ всички мал ства.*“

Колко назидателни сѫ казан мисли за видчитѣ хора на парт имъ въ насъ!

Увеличение на вносното мито хранитѣ.

Тази годишната реколта на жи то е изобщо сл ба. Споредъ и лениата на Г-на М-ра на земедѣл тя едва ще бѫде достатъчна покрие нуждитѣ на вжтреш консумация.

За да се запази цената на ми ното жито до нормата на между роднитѣ цени и отстрани кочур цията на чуждостранни доне жита а съ това и износъ на вну увеличава се вносното мито съ 10 лей на вагонъ.

Законътъ е гласуванъ отъ ка рата въ заседанието на 31 авгу

Миллетъ даава

На 22 Августъ, когато започ дѣлото предъ окржжния сѫдъ равтурянето на настоятелството заседателната зала нахлуха м граждани и изтикаха отъ тамъ ли тѣ по дѣла отъ селата турци, данъ отъ тѣхъ, освободилъ се о навалицата, вънъ предъ своитѣ д гари казва: ТОВА Е МИЛЛЕТЪ Д ВАСѪ. Тя не свършва лесно и с ро. Ще свърши когато си изяд главитѣ едни на други, или кой взядатъ главата на онова, за кое сѫдятъ.

Така каза турчина отъ селата „Дели ормана“. Привеждаме дум тѣ му, защото все още мислимъ, ще могатъ да научатъ нѣкого нѣщо. Въ простичкитѣ думи неукитѣ хора се крие много м рость, извлечена отъ вѣковния питъ.

него Дойчине! . . .

—Вдане ти, Биляне, все желтици ще броиш!

—Мари Биляне, сноши видѣли Дойчина къмъ Долната воденица!

—Ти пъкъ, Биляне, все кахърна ходишъ! Я остави кахъритѣ на насъ, а пъкъ ти си играй хорцето! Като нѣма Дойчина прибери Войчина. На такива ти си навикнала!

—Хи, хи, хи! . . .

Биляна се обръща къмъ момитѣ и младитѣ булки и кротко имъ отговаря:

—Защо се смѣете? Дойчинъ ми е мжжъ и ще го чакамъ докато се върне! . . .

Зимата идла. Едра утрин върховетѣ на планината не се показватъ —лежатъ въ гжста мъгла. Небето става сиво, свива се като помръзнала шепа и съ леденъ дъхъ прихлупва село Богинка. Биляна излиза на двора и разтваря вратника. Върху китката на ржката и пада залутана снѣжинка. Навежда се, разглежда я и малка, плаха надежда поруменява странитѣ й. Снѣжинката е цѣла звездица. Струва й се, че звездата тихо пѣе Дойчиновата пѣсень:

Ако звездитѣ преброишъ,
на тебе либе ще стана.....

Извръща лице къмъ небето. То е загубено, не се вижда презъ бѣлия цвѣтъ на сивитѣ облаци. Стои и гледа какъ побѣлѣватъ чернитѣ пжтища. Селото бавно изчезва въ лудата игра на бѣлитѣ звезди. Биляна не се прибира въ кжщи—мисли си, че държи стремето на седлото и чака мжжка ржка да обгърне снагата й . . . . Ето снѣгътъ й облича булченска премѣна, постила, върху земята бѣли черга. Задава се Дойчинъ: Вранко, черният му конь, и той е съ побѣлѣла грива. Минава край нея и не спиратъ, изчезватъ въ снѣжната мъгла. Тя вика следъ

Опомва се, оглежда двора и изтръпва отъ мжка. Нима преди малко край нея не мина Дойчинъ? Тя нѣма сили да преброи снѣжнитѣ звезди. но Богъ ще й помогне да го намѣри. Още сега ще тръгне на пжть! Биляна напуща бащинитѣ си дворове, излиза отъ Богинка, насочва се къмъ гората. Небето лети надъ дърветата, жжа булченската си премѣна и на едри пърцали я пилѣе. Върви безъ почивка, отдалечава се, забъркна пжтекитѣ, лута се изъ прѣсния снѣгъ и се задъхва Въ очитѣ й попадатъ снѣжинки. Спира се и търка клепачитѣ си съ пръсти. Погледътъ и се замъглява и предъ нея едно отъ дърветата се превръща на конникъ и тръгва да я пресрещне. Струва и се, че вижда Дойчина, отъ радость краката и се подкосяватъ, тя сѣда въ снѣга и вика:

—Дойчине!.. По-бърже карай, Дойчине!..

Биляна е много уморена. Почива

въ снѣга, мисли за Дойчина и чр на ласка гали снагата и.... Тя е п Дойчиновата кжщя, седи въ ни край огъня и го чака. Долавя стжп ки, вратата се отваря, до нея ти се прибижава либето и. слага ра ка върху рамената й. Наклонява с къмъ него, допира глава до колен тѣ му и се унася....

Приспива й се, овлѣга гръбъ п близкия дънеръ и преплита реснич

Никакъвъ сънь не сънува. Сн гътъ се усилва и презъ нощьта зам рупва заспалата Биляна.

На другия день свѣтътъ е бѣл небето чисто. . .

Къмъ село Богинка отиватъ д жени, връщатъ се отъ тепавицат Минаватъ край Биляниния гробъ и си приказватъ;

—Горката Биляна млада и нед на погина!

—Какъ нѣма да погине—оня пр клетникъ Дойчинъ я отрови;

—Съ какво я отрови?

—Ами съ какво—съ омайното бил

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Урежда редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

ДА, ПОМИРЕНИЕ.

Много пъти отъ тѣзи страници ние сме защищавали идеята за помирението на хората които враждуватъ по въпроса за уредбата на българското културно дѣло въ града ни. Смѣтали сме, че това помирение е възможно, защото не идеи дѣлятъ хората и създаватъ фронтове, а лични дертьове, а въ много случаи и обикновеннитѣ просташки клюки и клевета. Не твърде много сме разкатали на хората, които претендират да сж водачи, въ досегашното настоятелство, че ще се проникнатъ отъ съзнанието за необходимостьта отъ примирението на двѣтѣ страни, но винаги смѣ мислили, че трезвитѣ граждани, които стоятъ на тѣзи фронтове и даватъ възможность да тържествува въ борбитѣ едната или другата страна, ще разбератъ всичката пагубность за дѣкото отъ тѣзи ктръвни воювания и ще въздействуватъ върху своитѣ водители, и ги принудятъ да бждатъ по примирими. И днесъ ние все още разчитаме на това трезво гражданство и стоимъ на позицията за примирение на двѣтѣ страни.

Спомнюваме си какъ хората отъ досегашното настоятелство при всички случаи, когато се е правило предложение за примирение, не сж се спирали предъ нищо за да окарикатурятъ идеята и я представя въ най смѣшенъ видъ. И днесъ тѣ стоятъ на сжщото становище по този въпросъ. По него тѣ пишатъ статия въ подновения в. „Трибуна“ и като се възползували отъ случая да кажатъ нѣколко обидни думи по адресъ на насъ — пробудиститѣ, повтарятъ всички ония изтъркани, доводи противъ примирението, които сме слушали вече много пъти.

Не искаме да ни се отстжпватъ настоятелски мѣста, нито пжкъ смѣтаме, че настоятелството трѣбва да бжде параванъ на когото и да било. Напротивъ, на настоятелството гледаме, като на учреждение, което има предназначение да направлява и ржководи едно дѣло, което е отъ жизнено знацение за насъ — българитѣ отъ предѣлитѣ на Ромъния, та го ценимъ, ако не по високо, то поне толкова, колкото и хората отъ противния лагеръ.

Не смѣтаме, че раздоритѣ ни сж „дълбоки“ както твърдятъ хората въ „Трибуна“, защото ето вече петъ години, откато споримъ и нито веднажъ не е изтъкнато ни то едно принципно различие. Да се говори за „дълбоки“ различия не значи още, че тѣ сжществуватъ, тѣ трѣбва да се изтъкнатъ и конкретизиратъ, инакъ оставатъ празни фрази.

Безъ да претендираме на „велики“ демократи и ние се кланеме на демократичния принципъ, споредъ които „въ дадена обществена организация болшинството на членоветѣ е което ДИКТУВА и което трѣбва да да бжде слушано“. „Тъкмо отъ приложението на това елементарно правило“ не бѣгаме ние —пробудиститѣ, а настояваме то, наистена, да бжде изразъ на изискванията на новото време и да задоволява толкова болшинството, че да не поставя въ едно унизително положение ония, които сж имали въ изборната борба несполуката да получатъ единъ или неколко десятки гласове по малко.

За демократични принципи говорятъ хората отъ „Трибуна“, а сами се ползуватъ отъ най недемократичната изборна система, да обсебватъ всички мѣста въ настоятелството щомъ получатъ само единъ часъ по вече отъ противницитѣ Тѣ забравѣтъ, че демократичният принципъ налага едно ново прѣсмѣтане на мѣстата въ „дадената обществена организация“, та да се даде възможность и на противната страна отъ близо да следи що се върни въ организацията, която се зове настоятевство на Българското общество.

ВРЕДЪ ПО СВѢТА ВЪ ИЗБОРНИТѢ УЧРЕЖДЕНИЯ Е УСВОЕНЪ ПРИНЦИПА НА ПРОПОРЦИОНАЛНОТО, ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО, само въ НАШИТѢ КУЛТУРНИ ОБЩЕСУВА още се придържатъ въ варварската изборна система да се обсебватъ всички изборни мѣста отъ ония, които сж получили само единъ гласъ по вече отъ противника. И до като се придържаме въ тази изборна система причини за раздири винаги ще има, защото ще сж на лице победители и победени.

Ние—пробудиститѣ, безъ да претендираме на голѣми демократи, предлагате да се усвои ПРИНЦИПА НА ПРОПОРЦИОННОТО ПСЕДСТАВИТЕЛСТВО ВЪ НАСТОЯТЕЛТТВОТО И КОНТРОЛНАТА КОМИСИЯ за да се тури край на раздоритѣ „ще трѣбва да дадемъ всички доказателства. че сме КУЛТУРНА ОРГАНИЗАЦИЯ. А това ще сторимъ най добре, като дадемъ на противницитѣ ни всичка възможность отблизо да следятъ онова, което се върши въ настоятелството на Българското общество“.

Само така ние ще бждемъ и ЧЕСТНИ ПОСЛЕДОВАТЕЛИ НА ДЕМОКРАТИЧНИТѢ ПРИНЦИПИ И ИСКРЕННИ ДОБРОЖЕЛАТЕЛИ НА БЪЛГАРСКОТО КТЛТУРНО ДѢЛО. Само така ние ще изправнимъ пжтя за обединението на всички деятели и ще престанемъ да мислимъ, че сжществуватъ „дълбоки“ различия въ насоката на едно дѣло, което до днесъ, поне, еднакво е било ценено отъ всички ни.

Началото на всичко хубаво за нашето културно дѣло е примирението и обединението на всички сили.“ Сторимъ ли го, ДѢЛОТО Е СПАСЕНО, ИНАКЪ ЩЕ ЗАГИНЕ ВСИЧКО И ТОГАВА ЩЕ ПРЕСТАНАТЪ РАЗДОРИТѢ.

Ст. Ан.

Стресската конференция

Въ речьта си при откриването на конференцията, Г-нъ Жоржъ Боне, председателя на конференцията, е скициралъ задачитѣ на конференцията така: ПРОГРЕСИВНОТО УНИЩОЖАВАНЕ НА ОГРАНИЧЕНИЯТА ВЪ ТЪРГОВИЯТА СЪ ДЕВИЗИ; ЗАСИЛВАНЕ ТЪРГОВСКИТѢ ОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ДЪРЖАВИТѢ И СРЕДСТВАТА ЗА ОТСТРАНЕНИЕ ЗЕМЕДѢЛСКАТА КРИЗА ВЪ ЦЕНТРАЛНА И ИЗТОЧНА ЕВРОПА.

Въ конференцията сж се очъртали четири групи: Франция, отъ една страна, Германия и Илалия, които се противопоставятъ на домогванията на Франция да нарежда едничка тя; Англия се държи резервирана, защото е длъжна да покравителствува производството на доминионитѣ и блока на земедѣлскитѣ държави, чийто положение се разглежда тамъ.

Преговоритѣ въ Стреса могатъ да се очъртаятъ като преговори между инрустриална Европа и Земедѣлска Европа. Първата е кредиторка и консуматорка на земедѣлски произведения, втората е дебиторка и консуматорка на индустриалнитѣ произвееения на първата. Лошото финансово покожение на земедѣлска Европа, което се дължи на ниските цени на производството ѝ, които не заплащатъ лихвитѣ на вложения капиталъ и вложения трудъ, е причина да не може да плаща дълговетѣ си, нито пъкъ да бжде надеждна консуматорка.

Жертви ще трѣбва да понесе индустриална Европа, защото и безъ това тя изложена на загуби поради лошото положение на длъжницитѣ ѝ. Споредъ изчисленията индустриална Европа закупува годишно около 567.000 вагона житъ, а земедѣлска Европа безъ Русия може да изнася годишно срѣдньо 115.000 вагона. Иска се тѣзи 115.000 вагона жито да бждати закупувани на цени, които да заплащатъ вложения труеъ и така се повеигне икономическото болносъстояние.

Германия иска равенство въ въоржженията.

Въ конференцията за разоржжаване, която, следъ нѣколко годишна подготовка, можа да заседава въ началото на тази година, Германия настояваше да се приложи напълао клаузата на версаилския договоръ за разоржжаването. Споредъ тази клауза за основа на разоржжаването трѣбва да се вземе наложеното на победенитѣ държави разоржжаване.

Изглежда, че Германия се е убедила какво разоржжаването на победителкитѣ държави нѣма да стигне размѣритѣ които се наложиха ней. Така се обеснява обрѫщането на фронта въ обратна посока. Сега Германия иска еднаквото й третиране по отношение на постоянннитѣ й военни сили, тя иска да има право на войска и въоржжение наравно съ Франция; Германия иска косвено унищожението на параграфитѣ отъ Версайлския договоръ, които уреждатъ военнитѣ й сили.

Въ тази смисълъ преди седмица Германия е връчила на Франция едно изложение. Изложението е поставило въ тревога и министерския съветъ, и цѣлата френска преса. Франция е сезирала всички заинтересувани държави и цѣла Европа е въ трепетъ. Френската и английска преси се изказватъ за отхвърляне на германското искане; тѣ виждатъ и въ сегашна Германия една милитаристична страна. „Въ нея владѣе военния духъ на Хохенцолерския режимъ. Тя е всецѣло въ ржцетѣ на генералъ фонъ Шлихеръ и ржководителитѣ на райхтешвра. На тая Германия неможе да й се дадатъ военни сили“, пише „Temps“.

Германскиятъ м-рь на външнитѣ работи е заявилъ, че ако искането имъ бѫде отхвърлено отъ Франция, германското правителство ще се намѣри предъ едно ново положение. За Германия става невъзможно участието й въ конференцията за разоржжаване.

ВЪ БЪЛГАРИЯ.

Министерска промѣна.

Отпреди много дни се говори между виднитѣ хора на блоковитѣ партии за преустройство на кабинета, като излѣзатъ отъ него нѣкой отдосегашнитѣ министри и се стори мѣсто на по нови и по млади хора отъ сѫщитѣ партии. По тази промѣна и вестницитѣ писаха, и министритѣ говориха, и всичката мѫчнотия бѣ, какъ да се убедятъ набеденитѣ да излѣзатъ отъ кабинета министри, да си подадатъ оставкитѣ. Мѫчно се прощаватъ съ властьта хората, които събиратъ чрезъ нея облаги, о слабо чувствуватъ задълженията. Най после всичкото се стовари върху дѣдо Георги Йордановъ, министъръ на благоустройството и пѫтищата, отъ партията на Земледѣлческиятъ съюзъ.

Но и той дълго упорствува, окуражаванъ отъ близки сподвижници и измѫчи и министри, и оня, който се готви да го замѣства. Той, единъ отъ най старитѣ дейци въ земледѣлческия съюзъ, е съ известностъ въ партията и има своитѣ крепители както въ парламентарната имъ фракция, тъй и между хората отъ висшия имъ партиенъ съветъ. Това му даваше куражъ да упорствува и не се подава на внушението да си подаде оставката. Но все пакъ не можа да утрае и си подаде оставката, та се тури край на нескончаемитѣ приказки за преустройството на кабинета.

Новиятъ Министъръ.

Той е Вергилъ Димовъ, досегашенъ политически секретаръ на земедѣлческия съюзъ, най младиятъ между депутатитѣ, роденъ въ 1901 год. въ село Аезларъ, Поповско и е въ близки роднински връзки съ министъръ Д. Гичевъ, който се смѣта за водитель на земледѣлческиятъ съюзъ. Билъ е дълги години емигрантъ и, сѫденъ и осѫжданъ и въ България се е завърналъ следъ като е билъ амнистиранъ. Избранъ е за депутатъ въ Орѣховска околия, въ допълнителенъ изборъ, произведенъ тази година предъ Февруарий и при насилия, въ които се достигна дори до убийство. Въ камарата не се е проявилъ съ особени дарования, които да му открияТъ пѫть къмъ министерското кресло и все пакъ стана министъръ. Така е въ всички страни, кѫдето не проявенитѣ дарби откриватъ пѫть къмъ ржководнитѣ длъжности въ държавата, а връзкитѣ и настойчивостьта.

Следъ министерската промѣна.

Веднага следъ напечатването на указа за назначението на В. Димовъ за министъръ, почти, едновременно въ Софийскитѣ вестници се появи едно писмо отъ сѫщия писано презъ времето, когато е билъ емигрантъ въ Солунъ—Гърция.

Писмото е изпратено до задграничното представителство на Българския Земедѣлчески Народенъ Съюзъ въ Бѣлградъ. Въ пего се говори за организиране на чета, съ средствата дадени отъ гръцкото правителство и отправена за българската граница, за да разучвала положението въ България.

Писмото е произвело силно впечетвение въ всички срѣди и е създало настроение не твърде благоприятно за новия министъръ. Това го е принудило да направи изявления предъ вестникаритѣ за да заличи лошото впечетвение произведено отъ напечатаното му писмо. Въ изявленията си той извинява писмото си съ условията, срѣдъ които били принудени да живѣятъ емигрантитѣ и смѣта, че амнистията е покрила това му престѫпление къмъ отечеството и не му пречи да бѫде министъръ.

Изявленията му не сѫ промѣнили настроението въ обществото.

Въсрѣдитѣ земледѣлческиятъ съюзъ следъ промѣната.

Излѣзлиятъ отъ кабинета министъръ, дѣдо Георги Йордановъ, развива твърде оживено агитация противъ новиятъ министъръ отъ тѣхната партия. Подпомогнатъ е отъ подсѣдателтъ на Народното събрание Н. Захариевъ, и отъ видни членове на висшия партиенъ съветъ и пътати отъ групата имъ, въ камарата.

Успѣлъ е вече да организира доста внушителна група измежду депутатитѣ, която е решала да прави опозиция на правителството. Не е изключена възможностьта и за едно отдѣляне на нова земледѣлска група. Въ срѣди, въ които не дарби, а кариеристичнитѣ сремежи сѫ определятъ мѣстото на отдѣлните членове въ партията, разцепление сѫ нѣщо въ реда на нещата.

Свикване на камарата.

При тѣзи отношения между министритѣ и хората имъ въ камарата и нещастията въ България дойдоха едно следъ друго и учинчиха твърде много положението на работнитѣ маси, които едничко като помощь отъ държавата, а тя самата се нуждае отъ такава помощьта отъ никѫде не иде. При това положение помощьта отъ държавата иде бавно за пострадалите и правителството е принудено да понися всички укори за това.

Това положение е накарало партията на Социалдемократитѣ да искатъ да бѫде свикана камарата, която да се занимае съ въпроса за подпомагане на пострадалитѣ, като за цельта се набиратъ средства отъ ЕДНОКРАТЕНЪ НАЛОГЪ ВЪРХУ ИМОТИТѢ, ДОХОДИТѢ И КАПИТАЛИТѢ НА СЪСТОЯТЕЛНИТѢ;

ОТЪ НАМВЛЕНИЕ ГОЛЕМИТѢ ЗАПЛАТИ НА МИНИСТРИ, НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ И ВИСШИ ЧИНОВНИЦИ.

ЕЛИНЪ ПЕЛИНЪ

ПО ЖЪТВА

Жетва е сега.... Пѣйте робини!....

Усилна жътва кипи въ равно Софийско поле. Открай до край по кѫде ти око види, се люлѣятъ златни ниви, и морни работници сѫ се замѣркали тамъ отъ тъмни зори. Ала Богъ тая дни даде страшна жега. Свило се е синьо небе надъ земята и сякашъ сипе огънь и жаръ. Въздухътъ се е запалилъ, и гърдитѣ го поematъ като пламъци. Надъ широкото поле трепери здъсна мараня. Разпуснато и уморено се синѣятъ далечни гори и планини и сякашъ чакатъ, когй полето ще пламне въ пожаръ. Птички сѫ забѣгнали далечъ въ хладнитѣ усои, и не имъ се чуе гласътъ. Само гугутка се обажда изрѣдко отъ сѣнчеста круша, или сивъ гълѫбъ усамотено профучжка съ крило къмъ гората.

Тежко и душно.

Слънцето се е спрѣло отвено и немилостиво въ небесата, ала жарнитѣ му лъчи не пѫдятъ отъ полето работливитѣ селяци.

Неуморно тѣ жънатъ тамъ и трупатъ златни снопе следъ себе. Потъ се сипе отъ челата, душата безъ сила остана, но за тѣхъ почивка нѣма. Утеха имъ е непосиленъ трудъ. Златната жътва ги радва.

Богъ обилно наспори тая година и не прати ни градъ, ни скакалци, ни гроэна напасть за грѣховнитѣ селски души, напатени и настрадани. Зарадва ги той съ благодатни майски дъждове и не искá да имъ отнеме лелѣяната въ душа надежда за плодовита жътва.

Колко слова, молитвени и чисти, се изтръгнаха отъ ободрените селски души!

—Богъ е високо, но вижда! На работа, на работа!....

И ей въ това усилно време, подъ адския слънчевъ пекъ, надъ златното поле ехтятъ пѣсни и се носятъ на вѣтни чакъ до небесата, като благодарствени молитви. Подематъ се и изъ крайното нейде дружни момински гласове и се залюлѣе, като екъ отъ далечни черковни камбани, трогателна жътварска пѣсень, що иска младость, що жадува за любовь и желае тихи лунни нощи, сладки думи, миръ и зговоръ!

Изъ други задселски краища ѝ се отвове друга мило и високо и сякашъ ѝ изпрати надежда и мощь, че по-силно да се дигне, по-трепетно и сладко да падне въ момински сърдца.

И Левентъ Никола често оставя тежъкъ снопъ и дълго се услушва въ тия сладки пѣсни. После, усмихнатъ и бодъръ, гледа, какъ жънатъ сами-самички стара майка и млада сестрица.

Тя се обрѫща и весело изглежда:

—Бате, не можъ позна Пенкинъ гласъ!...

И прижуреното ѝ пълно лице младо и свѣжо, свѣтне отъ усмивка тъй че изъ малки момини устенчакъ бисерни вжби се бѣлнатъ.

—Долавямъ, но слабо... сама се съ другия [и се губи!—отговаря Никола, па наставя;

—Майко, я си почини и ги послушай!..,. Ако схванешъ Пенкинъ гласъ, да знаешъ че [illegible]

И улицитѣ на Силистра не сж безопасни

На 15 т. м. адвоката Яковъ между единъ и два часа на си отивалъ дома, като се калъ по улицата „Даскалъ Кос-. На десетина метра следъ не- се движатъ младежитѣ Илия митровъ и Димитъръ Петковъ, то сжщо си отиватъ дома или работа. Адвоката Паси се отбилъ задънената улица, въ дъното на то е жилището му. На това сто той билъ причаканъ отъ два- македонци въорженни сж яки нови сопи, които се спуснали ху му и започнали да го биятъ, първия ударъ билъ нанесенъ главата, който го и сва- на земята. Въ това време тигнали до задънената улица адежитѣ Илия Димитровъ и Дим. тковъ и видѣли, че двама маке- ци биятъ адвоката Паси, който вялъ усилие да се вдигне отъ мята и избѣга дома си, а македон- тѣ продължавали да го биятъ. адежитѣ се спуснали и успѣли изтръгнатъ сопата отъ ржцетѣ по младия македонецъ, но по тарастниятъ, който билъ и по , запалнилъ тѣхъ съ сопата улица Туртукая билъ заловенъ сжщитѣ младежи и предаденъ полицията. По късно е билъ за- ренъ и първия македонецъ въ покрайнинитѣ на града въ едно кафене.

Тѣ сж задържани въ полицията

Нападнатиятъ Я. Паси е раненъ въ главата съ дълбока рана, едната ржка и една кракъ сж били силно натъртени отъ многото удари съ дрѣновицитѣ.

Побойницитѣ цинцари сж: Динка М. Челнику и Георге М. Челнику, колонисти отъ с. Алфатаръ. Тѣхъ адвоката Паси не познава и никога не е ималъ каквито и да било връзки съ тѣхъ, нито като адвокатъ, нито като гражданинъ. Въ близки дни щѣлъ да защищава процесъ на свой довѣрникъ противъ тѣхъ или тѣхни близки, това той не знае положително. И все пакъ тѣ го нападнаха по бѣлъ день съ намѣренив да го убиятъ, защото, които замахва да удари противникъ въ главата, той замахва да убие—въ удара нѣма граници между живота и смъртьта.

А раната задъ лѣвото ухо била такава, че търде малко е трѣбвало да остане безжизненъ трупъ младия и трудолюбивъ адвокатъ.

Отъ каквито подбуди и да е продиктувано нападението върху адвоката по бѣлъ день, то е доказателство, че тѣ— колониститѣ— —цинцари, не зачитатъ никакви закони и власти въ страната и действуватъ така, както намѣрятъ за добре. До сега бѣхме свикнали да мислимъ, че тѣ само въ село къмъ горкитѣ селенитѣ сж тъй нахални и безогледни въ действията си, сега, съ нападението на адвоката Паси, тѣ доказватъ, че тѣхъ нищо не спира да бѣдатъ и къмъ хората отъ градоветѣ все сжщитѣ, както и къмъ ония въ селото, стига само да имъ продиктуватъ грубитѣ интереси.

Нападението не е само актъ на не зачитане закони и власти въ държавата, то е и актъ на най грубото насилие надъ съвестьта на адвоката, за да бѣде принуденъ дн се откаже отъ защита на процеси сега или за винаги противъ тѣхъ или тѣхни сънародници. Къмъ такива незачитания и насилия тѣ сж приучвани систематично отъ близки и далечни свои и тѣ сж ги практикували въ най широки размѣри необезпокоявани отъ никого, а често и покровителствувани, до като достигнахие до положението и по улицитѣ на града да бдажтъ бити адвокати. Така и улицитѣ на града вече не сж безопасни за гражданитѣ. До кога ще бѣдемъ въ положението на война съ ония, които трѣбва да бѣдатъ само добри съседи?

Изтѫпления въ с. Сарѫ-небе Добричско

Вестникъ „Ново Единство„ отъ Добричъ съобщава съ голѣми подробности за изтѫпления извършени отъ цинцари надъ българитѣ въ с. Сарѫ-неби. Отъ дългото изложение печатано въ вестника правимъ следното извлечение:

На 8 т. м. цинцарина Щерю отъ с. Сарѫ-неби, се явилъ при шефа въ с. Ениджe, и заявилъ, че билъ нападнатъ съ намѣрение да бѣде убитъ отъ разбойници, които се разбѣгали следъ като го наранили. Прегледани ранитѣ му, указали се че има малка драскотина съ ножъ на гърдитѣ, която имала всички признаци, че не е нанесена отъ разбойници и още по слаба следа отъ ударъ на главата. Това били всичкитѣ признаци отъ нападение съ намѣрение за убийство.

Шефа не е могълъ да се съмнява, че цинцарина Щерю говори истината и на 9 т. м. сутриньта повелъ голѣма потера да преследва разбойницитѣ. Потерата се набирала отъ селата Кованлъкъ и Ениджe и предвождана отъ Шефа се явила въ с. Сарѫ-неби. Тукъ пострадалия Щерю се наелъ да посочи нападателитѣ си, защото ги билъ познalъ. А като първа жертва посочилъ Яни Тодоровъ, отъ Куванлъкъ, който сѫщата вечерь билъ караулъ въ селото си.

Щомъ цинцарина го посочилъ, съ двамата си синове се спустнали върху му и започнали да го биятъ предъ Шефа. Последния едва го спасилъ, като заявилъ, че набедениятъ е арестуванъ.

Въ това време придошли и други цинцари и възползувани отъ отдалечаването на Шефа се нахвърляли съ тояги върху Колю Станевъ, когото оставили следъ като се увѣрили, че не е живъ. Следъ това се спуснали изъ селото и били где кого срещнали, като не пощадили ни старци, ни жени, ни деца. Всички въ селото се изплашили и изпокрили,

Презъ това време придошли цинцари и отъ селата Кеседжикъ и Арабаджий и, като се присъединили къмъ вилнеющитѣ въ селото, отбили се въ кафенето и започнали да биятъ кафеджията Керанъ Тодоровъ,

---

ваха ще ти стане.

Изправя се старата му майка, усмихва му се съ любовь и като заговоре, рече:

—Ако ти не можъ ѝ позна гласа, аз ли ща, бре синко?

—Да нѣе сама—превъ море да е, е я позная!....

Въ мигъ млъкна дружна пѣсень, полето затихна. И ето че нѣкъде лечъ се поде самичъкъ гласъ— сокъ, звънливъ и треперящъ. Той емна леко и тихо па лека-полека засили, се залюлѣ на мощни вълни надъ полето.

Никола [остави снопа и плесна ице.

—Ето я на—тя е!....

ѝ дълго се ослуша.

А пѣсеньта продължаваше тъжна, волна и млада. И ту развълнуваше възхищение, ту смѣло се дигаше, сякашъ борѣше се съ нѣкоя безкрайна скърбь, съ нѣкое злокобно съмнение и победоносно взимаше връхъ и се носѣше стремително и гордо.

И не надви на сърцето си Никола, а се изтѫпи срѣдъ нивата и се провикна:

Екливи и ободрителни смѣхове му отговориха отъ околнитѣ ниви.

Леко се развѣлнуваха узрѣли класове и весело си зашушукаха нѣщо.

Чу го и Пенка отдалече и му прати закачлива и обична пѣсень.

Надъ полето, сякашъ съ кръстъ въ ржка, прехвръкна надеждата, по нея—радостьта.

Ободриха се морни души, и въехтѣ полето пакъ отъ смѣхъ и пѣсни.

Но ето че дотича босоного хлапе изъ отдаленото краище и съ уплаха обади, че Пенка примрѣла отъ жега.

Грозната весть се разнесе изъ уста въ уста по цѣлото поле.

Пенна примрѣла отъ жега!...

Боже!...

Най-личната селска мома!...

Пакъ жертва!...

Градъ да бѣ падналъ, не би тъй убилъ сърдцата.

Захвърлиха жътвари остри сърпове и затичаха плахи и тъжни.

—Боже дано лъжа бѣде!...

И булки и моми и мѫже и жени, и майки любещи се стекоха съ участие и се струпаха на Пенкината нива ужасени.

Край златенъ снопъ [бѣ падиала взнакъ, като съ куршумъ ударена, Пенка—селско дете обичливо. Бѣла пребрадна небрежно бѣ се спуснала надъ чело да засѣнѫ хубавото ѝ лице. Тъмнѣеха гъсти ресници, мрътвешки склопени. Изъ полуоткрити уста бѣ потекла струйка алена кръвь и обагрила бѣлата и гушка. Едната ѝ ржка крепко държеше остръ сърпъ, другата грижливо стискаше ржкойка класове.

Слънчевъ ударъ бѣ убилъ момичето.

Спусна се Никола изумемъ, отчаянъ, разбута навалицата и падна разбитъ до студеното и мрътво тѣло.

—Пенке, моя радость, моя пѣсень.

Гласътъ му се сподави въ ридания.

* * *

На другия день слънцето все тъй жестоко и сякно печеше, ала изъ нивитѣ се не мѣрнаха работници, макаръ че бѣ дѣлникъ.

Златни класове се ронѣха и горѣха самотни.

Полето празднуваше тъженъ праздникъ.

Погребваха Пенна.

-К-р-А-Й-

когото едва могълъ да спаси завърнатия се Шефъ отъ сигурно убиване.

Следъ това нападнатия отъ разбойници цинцаринъ Щерю продължилъ да сочи нападателитѣ си, като изредилъ едвали не всички българи отъ селото Сарж-неби. Всички посочени отъ него сж биле повикани и още при появяването имъ синоветѣ му и той сж се нахвърлѣли върху имъ съ сопи да ги биятъ. Шефа едва е могълъ да спре озверенитѣ и предотврати изстжпленията. Все пакъ тѣ при влизането си въ кафенето сж застрелялн дѣдо Тоню, 65 годишенъ старецъ.

По всичко това се започнало следствие и вестникътъ казва, че биле арестувани селени, а що е сторено по отношение на Щерю, причинителя на всичко, нищо не е казано.

Незначителнитѣ рани, които е посочилъ по тѣлото си Щерю; стръвното нахвърляне върху всѣки посоченъ отъ него селенинъ отъ него и синоветѣ му съ намѣрение да биятъ и убиватъ; безпричинното стичане въ селото на цинцари отъ околнитѣ села; убийствата на двама старци безъ никакъвъ поводъ, посочване все отъ селото си на хора, съ които, вѣроятно, има селски вражди, между нападателитѣ си. Всичко това говори за една преднамѣреность, която не бива да остане не разкрита и заслуженото наказание да понесе този, който си е въобразилъ, че Ромъния е страна, въ която може всичко да се прави безнаказано.

Нови закони за лозарството.

Внесени сж въ камарата два нови законопроекта:

ЗАКОНОПРОЕКТЪ ЗА ИЗМѢНЕНИЕ ЗАКОНА ЗА ЗАБРАНЯВАНЕ ЗАСАЖДАНЕТО НА ЛОЗЯ СЪ ДИРЕКТНО ПРОИЗВОДИТЕЛНИ СОРТОВЕ; Споредъ този законопроектъ. Директното производителнитѣ сортови се позволяватъ.

1) При опитнитѣ полѣта на Министерството на Земедѣлието и държавнитѣ имоти;

2) За лозя до 500 чукана засѣти около кжщи или градини;

3) За засѣване на мѣста които не сж годни за земедѣлие или овощарство и то само следъ като се е произнесла комисия съставена отъ делегатъ на Министерството на Земедѣлието и държавнитѣ имоти, и мѣстния лозарски началникъ.

ЗАКОНОПРОЕКТЪ ЗА ЗАСАЖДАНЕТО НА ЛОЗЯТА. Съ този законопроектъ се отмѣнява закона гласуванъ предъ м. Априлъ тази година.

Засаждането на нови лозя, попълванията и подновяването ще става съ позволиселно дадено отъ Министер. на Земедѣлието и държав. имоти, лозарски отдѣлъ.

И новитѣ засаждания, и попълванията, и подновяването на старитѣ лозя ще става само съ сортове удобрени отъ министерството,

Вносътъ на вина, шира и спиртни напитки ще става съ позволително отъ Министр. на Земедѣлието и държавнитѣ имоти.

Чужденцитѣ експерти

Разстроеното финансово положение на държавата е мжчителния въпросъ на последнитѣ ни правителства. Наскоро следъ поемането на властьта, правителството на Г-нъ Вайда Войводъ поиска отъ Обществото на Народитѣ да изпрати вещи лица, които да проучатъ финансовата ни положение и препоржчатъ мѣрки за закрепване.

Рапортътъ си ще представятъ въ Обществото на Народитѣ въ началото на м. Октомврии. Правителството вѣрва че въ женева ще се реши финансовото подпомагане на държавата, а чрезъ нея и гражданитѣ и ще бждатъ спасени отъ пропадане. Така ще се тури начало за смекчаване на кризата.

Законътъ за земедѣл. задължения

Това е единъ законъ, които измжчи твърде много кабинета на г-нх Вайда Воевода и продължава да го мжчи. Неговото измѣнение оповестено въ изборната борба, обаче безъ да бжде проучено само то измѣнение. И когато трѣбваше измѣнението да се оделотвори явиха се тъи много разногласия че за 1 месецъ и половина, откогато заседава камарата съставиха се и се изоставиха много проекти. Дохождането на чужденцитѣ експерти влоши повече положението. За тѣхъ закона на Аржентояну е въ противоречие съ основанитѣ положения на днешния економиченъ строй, той унищожава кредита и затова трѣбва да се отмѣни.

Експертитѣ дойдоха. Почти две седмици тѣ събираха нуждитѣ имъ материали изъ разнитѣ отдѣли на финансовото министерство и чести срещи съ министри и ржководителитѣ на Народната Банка.

Обаче Нац, Цартнистката партия е ангажирана съ закона. И следъ дълги преговори съ експертитѣ, изработенъ е новъ проектъ, които веднага ще бжде внесенъ въ камарата.

Проектътъ е съставенъ на следната база: Прилагането на закона на Аржентояну се отменява за 28 месеца. Презъ тѣзи 18 месеца не ще могатъ да ставатъ сждебни преследвания, ако лихвитѣ се плащатъ редовно всѣки 3 месеца. Сумитѣ изплатени отъ длъницитѣ въ първитѣ 6 месеца ще се считатъ за двойни за къмъ частни кредитори и съ половина въ повече за къмъ популярнитѣ банки—Лихвата за вторитѣ 12 месеца ще бжде равна не сконта на Народната баика.

Една хубава заповѣдъ

Министърътъ на вътрешнитѣ работи Г-нъ И. Михалаке е издалъ заповѣдъ до всички подведомствени му полицейски органи, съ която имъ забранява да употрѣбяватъ боя къмъ средства за разследване и наказание. Той е назначилъ постоянна комисия, при министерството, която ще сжди провиновитѣ се чиновници за побой, некоректно отнасяне къмъ просителитѣ и вземане на подкупи.

Дане се утекчава положението на училщето

Бившия помощникъ директоръ е обособилъ много потрѣбната и много вжжната главна книга на мжжката гимназията въ която сж вписани бележкитѣ на ученицитѣ за всички срокове и само по тази книга може сега да се опредѣли положението на ученицитѣ. Тази книга въ дирекцията на училището я нѣма, а трѣбва да се произведатъ поправителнитѣ изпити и не може това да се стори. Книгата на много пжти е искана и не е дадена.

Бившето настоятелство начело съ Иор. Лефтеровъ въ съобщение до гражданитѣ казва: „предстоящитѣ изпити трѣбва да се произведатъ безъ огледъ на създадената анархия въ ржководството на Обществото, независимо отъ юридическото положение на настоятелството.“ И „решихме ученицитѣ записани отъ насъ да бждатъ представени предъ изпитната комисия ржководена отъ г. Цв. Желѣзаровъ“. Това добре, и като го четатъ гражданитѣ ще помислятъ, че тѣзи настоятели сж проникнати отъ съзнанието да се не пречи на правилното функциониране на училището. Но сжщитѣ настоятели не казватъ на своя директоръ да предаде и главната книга за да се произведатъ безприпятствено изпититѣ. Тѣ искатъ да бждатъ на чисто предъ гра самo съ думи, но не прав да бждатъ и фактически Този фактъ говори твърде че тѣ искатъ да спънатъ на училището въ началото ната година. Той говори настоятелството Иор. Ле поставя своета амбиция по отъ интереситѣ на нѣколко ци ученица и тѣхнитѣ р Говорятъ, все за интере гражданството, а фактичес ствуватъ противъ тѣхъ. Вр престанатъ съ неоправданит що действия, които излагат де много интереситѣ на гим

Главната книга никога не нися отъ дирекцията и ще часъ по скоро да се по мѣстото и. Не стане ли то норностьта ще падне въ който иска да директорству да знае най проститѣ нѣща дене работитѣ на дирекция

Къмъ абонати

Мнозина отъ абонатитѣ щаваха, че на есень ще си тятъ абонамента за текуща кой и за минали години. Н ме и виждаме, че всеобта се всички очаквани блага, пакъ дядe кое що и всѣки усилия да плати належащи жения. Нека всѣки помни, належ що задължение е он то е направено за задовол духовни нужди, какавто е вестника. Настоятелно мол лагилитѣ абонати да поб си внесатъ абонамента, на ва ще улеснятъ издаването ника.

Идната седмица ще излезе лата администратора Т. Калч да събира абонаментъ. Мол му се оказва довер.е.

РЕДАКЦИЯ

РОДИТЕЛИ

настапающия училищенъ книжарницата „Чауш

е снабдена съ хубави т ки, пъстри и красиви м и перодръжки, разни машинки за подостране ви, кутийки, мастилнич ти и др.

ПОРАДИ КРИЗАТА Щ ТѢ СЖ СЪВЪРШЕ НАМАЛЕНИ

Стопанинъ Н. Н. АНТОН

СЪОБЩЕНИ

Моля да се знае отъ които бѣха ме задължили снабда едни съ ПРАВОСЛА МОЛИТВЕНИКЪ, други съ а на Христа Спасителя, а тре АКАТИСТА на Св. Богород дадени на български езикъ, и на всички други които же да ги имать за душевна пот че могатъ въ всѣко време получатъ отъ менъ срещу 35 за молитвеника и по 6 ле акатиститѣ.

Свещ. Козма Ив. Геор

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Отговоренъ редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

IREDENTA BULGARĂ

Този бомбастиченъ изразъ отъ нѣколко години се шири изъ Букурещката шовинистична преса и предизвиква въ съгражданитѣ ни ропот, възмущение и ненависть срещу местното Българ. население. Всѣкиму, които съжителствуватъ насъ тукъ, и които познаватъ нашитѣ и порядкитѣ въ нашия край, трудно ще вѣрватъ че всичко това е измислено и много пресилено, но въпреки това, при известни моменти всѣкой отъ тѣхъ, съзнателно експлоатиратъ това не основателно безпокойство. Високо поставени държавници—бивши даже и сегашни министри за които българското население отъ Добруджа е дало скжпи жертви, отбѣгватъ отъ насъ колкото пѫти чуятъ или прочетатъ, за Iridenta Bulgară. А кои сж тѣзи иредентисти? Всички заможни и просвѣтени българи, ромънски граждани, хора на труда, на редътъ и законностьта.

Отъ редъ години тия хора се печатъ не само като иредентисти, но и като представители на В. Д. Р. О. на чело съ г-нъ Ст. Пенковъ. Какво светотатство, каква безсрамна клевета, поставени въ движение съ цель да изложи точно хората на реда и законностьта, хората на искрено сътрудничество за преуспѣването на индивидъ и държава! Но не стигатъ само обвиненията, които да се отправятъ отъ мѣстни заинтересовани лица; ето и в. „Народна Борба“ органъ на комунистич. обществ. организация, издаванъ въ гр. Русе, в. „Свободна Добруджа“ органъ на Д. Р. О.— София и в. „Трибуна“ органъ на левичарския блокъ въ Силистра, дойдоха да покажатъ на цѣлъ свѣтъ, кои сж тѣ и съ какви цели преследватъ.

Да допуснемъ за минута. че ние сме „Iridenta Bulgară“, сме ли ние въ състояние да отмѣстимъ границитѣ на Ромъния?

Напротивъ, хората съ нашитѣ разбирания, съ малки изключения, виждиме ги записани въ управляющитѣ политически партии и всички вкупомъ се стремятъ да запазятъ българското население отъ произволитѣ на властьта но сжщеврдменно да привикнатъ населението да почита законитѣ на страната, да си плаща данъцитѣ и да не се увлича подиръ крайни политически течения, и все пакъ властьта насъ подозира, защо?

Защото чиновничеството въ нашия край, което ПРИЛАГА законитѣ е Либерало-Аверескапската, и прилага ги не по смисъль, а по прищѣвка. Въ току що падналия режимъ Iorga-Argentoianu, едни и сжщи хора, бивши националъ-църнистки кметове, на нѣколко пѫти бѣха разкарвани и арестувани, било като иредентисти, било като комунисти, било като бандити. Питаме дава ли си смѣтка властьта кому служи, на Бога или Мамона? Така ли е съ другия фронтъ? Напр. Левичарския блокъ надава викъ: „НАСЪ ВЛАСТЬТА НЕ НИ ГОНИ, ГОНЯТЪ НИ ПРОБУДИСТИТѢ“. А какво вършатъ пробудиститѣ? Оплакватъ болкитѣ на това измжчено население, изнасятъ произволитѣ на властьта, заради което се образуваха редъ сждебни дела противъ сътрудницитѣ и уредницитѣ на вестника ни. Надѣваме се, че рапортьоритѣ на Букурещката преса за въ бждаще ще даватъ проверени информации и съ това ще спомогнатъ за премахването на легендата „Iridenta Bulgară“ и ще оставятъ на мира българското население, да си гледа своето мирно занятие.

М.

ИСКАМЕ СВЕТЛИНА

Нападкитѣ, които отъ една година насамъ либералния Дукистки печатъ и частно Вийторулъ и Универсулъ правятъ, срещу българското население отъ окржзитѣ Дуросторъ и Калиакра, както и безакбнията и обиритѣ на които е изложено това население, предизвикаха г-нъ депутата Марко Илиевъ отъ гр. Силистра да направи въ заседанието отъ 21 Септемврий 1932 год. на Народното събрание (камарата) следното съобщение:

Г-нъ Председателю,

Г-да Народни представители,

Честь имамъ да се отнеса до Господинъ Министра на Вжтрешнитѣ работи съ следното съобщение:

Отъ години насамъ, а особено около и следъ всички избори, либералния Дукистки печатъ, започва съ присжщата си тактика една дейность на очерняне, предъ ромънското обществено мнение срещу българското малцинствено население отъ Кадрилатера и особено срещу неговитѣ водители, като си служи съ всички видове обиди и тежки клевети по адресъ на тия водители като не пропуска да ги назове „комитаджии“, „иредентисти“, „убийци“ и пр., изопачавайки всички факти и тълкувайки всички вести по тенденциозенъ начинъ, за да произведе единъ обратъ въ общественото мнение.

Тоя печатъ чрезъ мѣстнитѣ си дописници отива до тамъ, че ни държи отговорни за всички убийства и безакония, извършени отъ някои колонисти македонци—либерални агенти—върху жителитѣ на Кадрилатера. Посочвамъ само случая въ Хадърчелеби кждето е убитъ българина селянинъ Вълчо Павловъ отъ братята Бека, агенти на либералитѣ отъ които единия е бившъ кметъ подъ правителството на Техничиянитѣ. Това убийство е извършено, по случай изпълнението на едно сждебно решение, (председателска заповѣдъ), чрезъ което се нареждало измѣстването на Бека отъ дома на жителя, въ който домъ той е живѣялъ безплатно и насилствено отъ много години.

Понеже българското население отъ Нова Добруджа се произнесе категорично и твърдо за демократичнитѣ принципи разпространявани отъ Националъ-Църнистката партия, и понеже това население отхвърли политиката на обири и убийства на либералната партия, то е изложено на едно нечовѣшко третиране отъ страна на либералнитѣ останки, които още иматъ корени въ Кадрилатера.

Възъ основа на единъ законъ който тукъ не ще разисквамъ, законъ който злоупотребително се прилага, взема се отъ населението подъ форма на третина почти половината отъ неговата обработваема земя, а седемъ—осемъгодини, презъ време на събиране реколтата колониститѣ македонци, подбудени отъ нѣколко политици кариеристи се нахвърлятъ върху мѣстнитѣ жители и обиратъ реколтата имъ. Когато мѣстнитѣ жители се опитатъ да си търсятъ правото и да не дадатъ плода отъ едногодишния си земледѣлски трудъ, започватъ побои—както е случая въ село Топчий, въ което село сж тежко бити и ранени много българи.

Освенъ това въ кжщитѣ на мѣстнитѣ жители отъ нѣколко години живѣятъ колонисти македонци безплатно и насилствено, а селянина стопанинъ е принуденъ да живѣе въ яхъритѣ си. Врѣхъ всички оскъдици произлизащи отъ едно съжителство при такива условия, мѣстния жителъ е заплашванъ отъ колониститѣ съ изгонване отъ кжщи и изпращане въ България. Жандармерията вмѣсто да си изпълни дълга и да уреди всички скандали, на свой редъ тя, чрезъ много злоупотрѣбления, подлагайки населението на различни ангарий, т. е. меджии и безплатенъ насилственъ трудъ—принуждавайки населението да дава сѣно за конетѣ и жито за храна на жандармитѣ, какъвто е случая въ селото Пътраклий, при все че за храна на жандармитѣ държавата плаща по 14 лей на день за всѣки жандармъ неразбирамъ по силата на какво обстоятелство паритѣ не сж стигнали по тѣхното мѣстоназначение а жандармитѣ се изпращатъ за храната си да правятъ реквизиции като издаватъ ржкописни бонове, които не се изплащатъ съ години.

Всички тия безакония българското и турско население е понасяло мжжествено и съ стоицизъмъ, убедено че правдата ще победи и че ще зацарува законостьта и въ Кадрилатера. Обаче, за да се създаде неблагоприятна атмосфера за това население и да се пречи на възможностьта за премахване на злото-либералния Дукистки печатъ подържа една дейность срещу парламентаритѣ отъ Нова Добруджа и особено срещу мене.

На последъкъ Виторулъ и Универсулъ като си изчерпаха цѣлия запасъ отъ клевети срещу българските водители Националъ-Царанисти (понеже българитѣ отъ либералната партия сж таксовани като добри ромънци) вземаха като предлогъ факта че на 14 Августъ 932 год.. въ Варна единъ български офицеръ подъ влияние на едно крайно тѣмкашно течение е държалъ по случай освещаването на едно знаме, речь, като произнесалъ обидни и заплашителни изрази по адресъ на нашата държава, и тоя печатъ прави българското население отъ Кадрилатера съучастникъ, обвинявайки насъ, парламентаритѣ българи, че сме сътрудничели при противоромънската манифестация въ Варна, подържайки, че въ тая манифестация сж участвували като екскурзионисти голѣмо число ромънски граждани отъ Добричъ и Силистра. Въ действителность на тая дата никаква екскурзия отъ Добричъ или отъ друго мѣсто отъ Добруджа не се е състояла въ Варна, а екскурзиониститѣ отъ Силистра отидоха само до Руссе, безъ да вематъ участие въ Варненскитѣ демонстрации. Тоя фактъ може да се докаже отъ самия нашъ Консулъ въ Руссе Г-нъ Чунту, както и отъ стотицитѣ екскурзионисти ромънски чиновници и офицери, които участвуваха въ тая екскурзия и бѣха въ постояно съприкосновение съ нейнитѣ водачи Впрочемъ тия екскурзии станаха традиционални и се правятъ всѣка година, съ едничката разлика че презъ миналитѣ години бѣха организарани отъ Ташку Пучеря. Тогава тѣ бѣха считани за патриотична манифестация, а тая година понеже тоя господинъ Пучеря, е преследванъ отъ Паркета и Сждебния следователь за мошеничества извършени по случай тия екскурзии, не може вече да ги организира екскурзията биде организирана отъ Лига Навала Ромъна и Женското Благотворително д-во „Добродетелка“. Екскурзията организиране отъ други веднага се превърна отъ либералния печатъ на едно противоромънско дѣло, а участницитѣ българи, турци и ромъни се таксуваха иредентисти. Вѣрно е че къмъ тая последна атака се присъедини и вестникъ Курентулъ но тоя вестникъ не ни сърди; понеже пише отъ убеждение защото е билъ грешно уведоменъ, но винаги когато се убеди въ истината самъ опровергава докато другитѣ два вестника даже и когато сж добре уведомени, съ зла омисъль изопачаватъ фактитѣ съ дребнава партийна политическа цель. Цѣлата тая дейность нѣма друга цель освенъ създаването на една неблагоприятна за насъ атмосфера и съвпада точно съ изявленията на Г-нъ Дука по случай разискванията на Троното слово, кждето той подържаше че не само чрезъ писани закони се управляватъ малцинствата а и чрезъ атмосферата която се създава около тѣхъ. Подъ покровителството на неблагоприятната атмосфера, създадена отъ тоя печатъ около малцинственото население се редятъ и вематъ тревожни размѣри. Само въ единъ месецъ и половина сж станали нѣколко убийства и цѣла серия побои

На 29 Августъ е станало разбойническо нападение въ Алфатарска община, на мѣстностьта „Сухата чешма“ Гюлеркюйския долъ подъ предлогъ на преследване около петдесеть първенци отъ Алфатаръ сж откарани на мѣстопроизшествието и жестоко бити отъ жандармитѣ и нѣколко македонци. Официално направенитѣ разследвания доказватъ че, въпреки подържаното отъ вестникъ Универсулъ, това не е било чета комитаджии съ български воени дрехи а по скоро едно устроено нападение отъ нѣколко македонци нестеснявани отъ жандармитѣ, даже, нѣщо по-вече, жертвитѣ, ромънци отъ старото Кралство, заявяватъ че сж биле крадци облечени въ македонски дрехи и сж говорели македонски. Вѣрвамъ че и това устроено нападение е направено за да се създаде неблагоприятна атмосфера около населението съ цѣль да се прикриятъ други злоупотребления извършени срещу това население. Сжщо така, подъ предлогъ на разсредвания е билъ арестуванъ и изтезаванъ нѣколко дена делегатътъ на селото Атанасъ Чешмеджиевъ отъ Бахаркьой, който за да се спаси отъ изтезанията на жандармитѣ, опиталъ се да се самоубие. Мисля че е безполезно да споменавамъ че въ Айдемиръ е нанесенъ жестокъ побой на жителитѣ Николае Примару и Карамоичевъ че въ Алфатаръ е съсипанъ отъ бой Анастасъ Добревъ който нѣма друга вина освенъ че се е представилъ и се е оплакалъ на Г-нъ Министра Михалаке. Сжщо така се извършиха масови побои въ Сарънебе и други центрове. До сега терора се е упражнявалъ само върху селското население на окржга, но, побойницитѣ, виждайки че никой не имъ пречи, станаха много безстрашни и на 15 Септемврий дванадесеть часа презъ деня въ, средъ града Силистра, двама македонци въоръжени съ сопи нападнаха господинъ адвоката И. Паси комуто нанесоха нѣколко удара, въ главата и краката като му причиниха сериозни рани.

Смѣтатъ че това положение на нѣщата не може да трае по-вече и трѣбва да се вематъ енергични и бързи мѣрки, защото иначе п... нието става все по-обезпокоит... и анархизира окржга.

Покрай това искамъ да по... тая че движението за ромъно-... гарското сближение не може ... има успѣхъ въ атмосферата ... се създава, било чрезъ безакон... извършени въ ущърбъ на бъ... ското население отъ Нова Доб... жа, било чрезъ дейностьта ... води часть отъ ромънската ... срещу насъ, както и чрезъ на... нията, които българския по... прави срещу нѣкои ромънски ... венци, както е случая съ неос... телната нападка срещу Г-нъ В... пакостя, който несправедливо е ... виняванъ като иструментъ на Т... Пучереа. Впрочемъ, движението ... ромъно-българското сближение, ... го критикувано отъ либералски... чатъ, не може да се каже ... дало очакванитѣ резултати, за... е още въ своето начало, но, ... ие можахме да осжществимъ ... чателно едно искрено приятел... попречихме на други да го с... лятъ, фактъ който Универсул... Виторулъ не могатъ да разбе...

Смѣтамъ че и дѣйностьта ... чата има сжщия отрицате... ефектъ който впрочемъ има и ... ността на всѣки интелектуалъ да не спекулира останкитѣ ... единъ неприятенъ и неодобрите... инцидентъ като тоя въ Варна, трѣбва да сътрудничи за изглажд... и попречване на инциденти ... такова естество. Настоявамъ и ... вражданамъ че българското ... ление отъ Нова Добруджа е лоя... честно, и трудолюбиво, увах... законитѣ и интереситѣ на стран... както и ромънското национ... чувство, За това не мога да ос... върху това населеоие подобно т...

Орлинъ Василевъ

ГРѢХЪ

Тръгнахме по валѣзъ, изминахме хълмоветѣ и навлизахме все по-дълбоко въ обработената равнина. Бѣхъ позадрѣмалъ отъ равномѣрното поклащане, но усѣтихъ, че каруцата спрѣ и чух гласа на моя каруцарь.

—Даскале искашъ ли да поспремъ тиждева? Ще разпрегнемъ конетѣ да попасатъ.

Съгласихъ се. Бай Михалъ отби каруцата край пжтя, слѣзе отъ нея и започна да разпрѣга. И азъ слѣзохъ. Проснахъ мушамата си на тревата, легнахъ погрѣбъ и подложихъ ржце подъ главата си. Надъ менъ се разгърна небето—чисто и бездънно. Зеленитѣ кукурузи шумолѣха край пжтя, синкавъ полумракъ се ръсѣше отъ звездитѣ и на въпли изпълваше глухналата нощь.

Бай Михалъ разпрегна конетѣ, пристжпи тихо и седна близо до мене. Запуши цигара, обхвана колѣната си и затихна. По едно време, кой знае защо, тежко въздъхна, легна до мене на тревата и загледа безкрайната пламнала вись.

—Не е ли ти страшно, даскале? —изведнъжъ тихо прошепна той.

Азъ се усмихнахъ зачудено.

—Защо пъкъ да ми е страшно?

—Така, страшно да ти е...—неясно повтори той и дълго мълча, като мислѣше нѣщо.

—Колко такива нощи съмъ лежалъ да чакамъ конетѣ да се напасат и се съмъ си мислилъ.. Гледамъ звездитѣ: мигатъ, мигатъ, па ме дострашее. Помисля си: — има нѣкой да сжди, да държи смѣтка на хората. Така и сега легнахъ и пакъ се сѣтихъ. Ти какъ мислишъ — дали има?

—Какво да има?

—Нѣкой да сжди.

—Не знамъ... може и да има.

—Страшно е тогава! — глухо отсѣче каруцарьтъ.

—Но защо да е страшно?

—Какъ защо? Щомъ има, значи ще поиска смѣтка: я, ти Михале, ела! Изправи се тука и отговаряй!

—Е, какво? Ще му отговаряшъ... —нехайно подхвърлихъ азъ и се усмихнахъ.

Михалъ мълчеше.

—Лесно ти е на тебе...— съ отпадналъ гласъ прошепна той.

Замълчахме.

Нощьта развѣваше надъ главитѣ ни звездното знаме, кукурузитѣ шушнѣха немата приказка, а далече въ тъмното, на нѣкоя круша, писукаше пиле.

—Тежко ми е даскале! — п... заговори Михалъ.—Мислѣхъ си— мине! А превалятъ годинитѣ, минава... Папихида отслужихъ, лостиня давахъ и чужди сираци п... брахъ да гледамъ — не, не мина тежи. И колкото навалятъ дни —повече.

—Какво ти тежи?

—Какво ли?—усмихна се Михал... —Грѣхъ. Човѣкъ убихъ — б... здравъ човѣкъ!

Азъ стрѣснато се надигнахъ, Михалъ не ме поглеждаше.

—Видѣ ли—пакъ се усмихна т... —Кавахъ ти, че е страшно, а питашъ защо. Но не бой се—за т... сждъ нѣма, Може би да има, но човѣшки. И това е лошото: сам... сждишъ и не можешъ убѣгна.

Михалъ замълчаваше по...

обвинение че работи противъ ржавнитѣ интереси и че участвува противоромънски манифестации.

За да се осветли цѣлото общество мнение, моля Господинъ Министра на Вжтрешнитѣ работи да еди сериозна анкета съ двойна ль:

1. Да се установи действително положение въ Кадрилатера.

2. Да се установи дали наистина противоромънската манифестация Варна сж участвували и ромънски граждани отъ Добруджа. Въ ърдителенъ случай искамъ строги санкции противъ участницитѣ.

Моля още Господинъ Министра Вжтрешнитѣ работи да отговори;

1. Дали не намира, че е случай прилагане закона на алармизъмъ отивъ печата, който тенденциозно режи общественото мнение?

2. Какви бързи мѣрки мисли да еме Г-нъ Министра за премахване на злото въ Кадрилатера и утаване стрѣвнитѣ апетити на кои агенти нарушители на реда Кадрилатера?

Отъ отговора който ще получа е зависи дали ще превърна настоящето съобщение въ интерпелация.

(пп) Марко Илиевъ

Продава се къща съ покрити на улица КАРОЛЪ Но, 24. Споразумение при собственика СТЕФАНЪ КАРАДЖОВЪ

Силистра

РОДИТЕЛИ, за настапающия училищенъ сезон книжарницата **„Чаушевъ“** е снабдена съ хубави тетрадки, пъстри и красиви моливи и перодръжки, разни видове машинки за подострене моливи, кутийки, мастилнички, чанти и др.

ПОРАДИ КРИЗАТА ЦЕНИТѢ СЖ СЪВЪРШЕНО НАМАЛЕНИ

Стопанинъ,
Н. Н. АНТОНОВЪ

ЕКСКУРЗИЯТА СИЛИСТРА-РУССЕ

Женското Д-во „Добродетелка“ отъ гр. Силистра, въ разбирателство съ Ромънския плавателенъ съюзъ—Силистренски клонъ, и съ съдействието на Музик. Д-во „ГУСЛА“ отъ Силистра, организира презъ днитѣ 12—16 Августъ тая година екскурзия до гр. Руссе. Екскурзиантитѣ, на брой около 1200 души тръгнаха отъ Силистра съ хубавия параходъ „Ромъния Маре“, а Тутраканци тръгнаха съ парахода „Зимбру“.

Въ Руссе екскурзиантитѣ се посрещаха тържествено отъ гражданскитѣ и военни власти, които излѣзоха предъ тѣхъ съ българския параходъ „Искъръ“ и съ нѣколко моторни лодки, на около 15 клм. отъ Руссе.

На пристанището, отъ страна на Българскитѣ влости, Г-нъ инжинеръ Павловъ, кметъ на гр. Руссе, държа хубава речь и поднесе на г-жа депутатша Ванушка Марко Илиева хубавъ букетъ, пожелавайки й добро пристигане. На г-жа Илиева се предложиха цвѣтя и отъ други български организации.

Отъ страна на екскурзиантитѣ отговориха Г. Г. адвокатитѣ А. Меласъ, подпредседатель на Ром. плавателенъ съюзъ, Благой Кузмановъ, председатель на Музикалното Д-во Гусла и г-жа депутататша М. Илиева, делегатка на д-во Добродетелка, която благодари за хубавитѣ цвѣтя, за сърдечния приемъ и подчерта, че чрезъ това се закрепватъ основитѣ на Ромъно-Българското приятелство. Презъ цѣлото време на слизането отъ парахода военната музика и Русенскитѣ хорове пѣха Тръяска Реджеле, а отъ парахода отговаряше хоръ „Гусла“ изпълнявайки българския химъ „Шуми Марица“.

Късно презъ нощьта пристигна параходъ „Зимбру“ съ екскурзианти отъ Тутраканъ, които сжщо така бѣха приети отъ Русенскитѣ власти и организации и отъ многобройна публика. Г-нъ Оджаковъ, председателя на Морския сговоръ произнесе речь, като поздрави екскурзиантитѣ съ добре дошли, поднасяйки на г-нъ депутатъ Марко Илиевъ букетъ, на което г-нъ депутатъ Марко Илиевъ отговори като благодари за хубавия приемъ, показвайки, че чрезъ тия екскурзии се подготвя почва за едно истинско и искрено Ромъно-Българско сратничество.

На екскурзиантитѣ се устроиха въ Руссе нѣколко банкети, отъ които за подчертаване е тоя даденъ отъ общината въ салона на Иванъ Марковъ, кждето присжтствува и Чунту, нашия консулъ въ Руссе. На тоя банкетъ говориха Г-нъ кмета и Г-нъ Оджаковъ, който изказа тостъ за Ромънското Кралско семейство. Отговоръ се даде отъ г-жа Ванушка М. Илиева, която изказа тостъ за Ромъно-Българското приятелство и отъ г-нъ депутата Марко Илиевъ за Царь Борисъ III. Взема думата Г-нъ Чунту, който подчерта силното обществено течение за Ромъно-Българско приятелство и осжществяване на желанията. Банкета се свърши въ два часа следъ полунощь.

На 15 Августъ, имения день на Нейно Величество Кралица Мария, въ Ромънското консулство имаше приемъ, на който участвуваше комитета на екскурзията, на чело съ семейството на Г-нъ депутата Марко Илиевъ, Г-жа и Г-нъ Никулеску, Г-жа и Г-нъ Кузмановъ, Г-жа и Г-нъ Ради Русевъ и др., а отъ страна на Българскитѣ власти присжтствуваха Г жа и Г-нъ генералъ Пеневъ, гарнизоненъ началникъ, Г-нъ К. Тодоровъ, Русенски окржженъ управитель съ госпожата си, Г-нъ полковникъ Т. Тодоровъ съ госпожати си, Г-жа Бисерова, председателка на Русенското Д-во „Добродетель“, Г-нъ П. Оджаковъ и др. Вечерьта Г-нъ Езраелъ, Италиянския консулъ въ Руссе даде интимна вечеря на екскурзиантитѣ.

На 16 Августъ, екскурзиантитѣ потеглиха назадъ за Тутраканъ и Силистра, като имъ се направи на пристанището сжщата манифестация на симпатия, а Българския параходъ Искъръ, въ който се намираха всичкитѣ първенци на Руссе съ военната музика, изпрати екскурзиантитѣ на едно разстояние отъ 20 клм.

Въ Силистра имаше новъ сърдеченъ приемъ. Екскурзиантитѣ се посрещаха отъ многобройна публика, на чело съ Г-нъ А. Тарчиниусъ, окржженъ управитель, Г-жа и Г-нъ Цуцуяну, директоръ на Префектурата и Г-жа Е. Бахнева, председателка на Д-во „Добродетелка“. Презъ време на слизането хоръ „Гусла“ пѣеше Траяска реджеле и други пѣсни.

Въ Руссе, отъ името на екскурзиантитѣ се изпратиха следнитѣ телеграми: Нейно Величество Царица Иоана—Евксиноградъ - Хилядата екскурзионисти отъ Силистра и Тутраканъ, които имамъ честьта да предвождамъ, чрезъ менъ изказватъ на Ваше Величество благодарность и признателность за блѣсквото посрещане, което подъ гос-

---

...но азъ не го подканяхъ, Ведъ тъжъ ...ри се надигна и погледна къмъ ...онетѣ. После подложи отново ржце ...одъ главата си и заговори, сякашъ ...а себе си. Т жкитѣ му думи, като ...е можеха да се стопяватъ въ ...ощьта.

—Помня го. Денемъ се забравя, ...нощемъ затварямъ ли очи—виждамъ ...го, отварямъ ли ги—пакъ . . . Повѣкога насънь го гоня, гоня, а щомъ го ...тигна, падне на колѣна и просне ...ицетѣ си къмъ мене.

—Кого гонишъ? — запитахъ азъ.

—Него... И като помислишъ само, ...а какво стана! За нищо! — викна ...ихалъ, надигна се и махна съ ржка.—Отдавна, още презъ войната ...ѣше,—оживи се той и изведи цигарената си кутия,—Изпардвахъ ведъмъ двама френци. Заловихъ ги, ...а тѣ, хитрецитѣ, следъ като ги подкарахъ, се хвърлиха върху мене. Не можеха да ме надвиятъ, но при борбата се откачи раницата ми. Тамъ си остана. После отстжпихме и неможахъ да я взема.

Началството ми нищо не каза, но какво е войникъ безъ раница? За френцитѣ по-късно орденъ ми дадоха, но при все това, другаритѣ ми се смѣеха. Живи хора, казватъ, ловишъ, а една раница не можешъ си намѣри! Па и за смѣхъ си бѣше: ушилъ си бѣхъ отъ една шарена рина торбичка и съ нея ходѣхъ. Въ ротата имаше единъ присмѣхулникъ —и прѣкоръ ми намѣри: — чапля! Съ торбичката съмъ билъ прецраквалъ като блатна чапля. Иди му сжди за ума, но много ме ядосваше. Та заради тая раница се случи всичко.

Михалъ запали цигарата си, смукна дълбоко въ гърдитѣ си дима и наново подхвана:

—Ти нали не си ходилъ войникъ?

—Не.

—Не знаешъ тогава, какло значи да чакашъ атака. То е по-страшно и отъ самата атака! Като сега го помня!—Сутринь бѣше и чакахме да ни атакуватъ. Известие имало. А тъкмо тогава бѣхъ получилъ писмо отъ дома. Пишеха че унуче ми се родило. И сина ми бѣше войникъ. Отде знае човѣкъ—можеше така да се случи, че малкото за наследникъ да остане. Мислѣхъ си и бѣхъ поуклюмналъ, а на шегобиеца му драго.

—Вижте, квва, Михалъ, какъ е навелъ носа си като блатна чапля.

Войницитѣ се засмѣха, защото знаешъ ли, тамъ и когато мъртвитѣ събираме, пакъ си се смѣемъ: нали сме хора. Капитанътъ и той се огледа вѣщо въ мене.

—Е, бай Михале, — подхвърли ми той,—още ли не можа да си намѣришъ раница?

За проклетия, знаешъ, каточе всички се бѣха надумали да ми подхвърлятъ за раницата. Ядосахъ се и щѣхъ да му отвърна, ама не успѣхъ: свѣтна ракетъ, а по ржтлината блѣснаха щисоветѣ на противника. Ехъ, какъвъ бой се захвана! Картечницитѣ ни пукатъ, дяволскитѣ, като дрѣнови пжпки на Нова година, ама и онния налитатъ като бѣсни! Проредихме ги, но бомбитѣ имъ затрѣщѣха чредъ окопитѣ ни. Хвърлихме се насреща. Какво бѣше, не помня—знамъ, че ги отблъснахме. Последнитѣ имъ групички превалиха вадъ ржтлината. Тогава се случи. Помня го като бѣлъ день,

подството на Августейшия ви съпругъ Царь Борисъ *III*, може да се реализира и да допринесе за искреното Ромъно-Българско приятелство, за което жадуваме.»

За председателката на Силистренското Българско Женско благотворително дружество „Добродетелка“.

(оп) В. М. ИЛИЕВА

2) Нейно Величество Кралица Мария—Букурещъ.

—Екскурзиантитѣ отъ Силистра и Тутраканъ чрезъ менъ Ви изказватъ своитѣ приветствия по случай имеонния Ви день пожелавайки Ви дългъ и щастливъ животъ и увѣрявайки Ви въ тѣхната привързаность и любовь“.

За председателката на Силистренското женско Д-во Добродетелка—Ванушка Марко Илиева.

3) Министръ Председателя—София

—Най искренни благодарности за хубавото посрещане, което оказаха мѣстнитѣ власти на предвождантѣ отъ менъ хиляда екскурзианти отъ Силистра и Тутраканъ. Желаемъ искрено подобни екскурзии и посрещания, които засилватъ Ромъно-Българското приятелство.

За председателката на Силистренското Българско Женско Благотворително Д-во Добродетелка—Ванушка М. Илиева.

На първитѣ две телеграми се получиха следнитѣ отговори:

1) Госпожа Ванушка М. Илиева—замѣстница председателка на Женското Д-во Добродетелка отъ Силистра—Русе.

„Трогната отъ любезното внимание благодаря сърдечно Вамъ и на екскурзиантитѣ отъ Силистра и Тутраканъ.

ИОАННА

2) Госпожа Ванушка М. Илиева—Председателка на Женското Д-во Силистра.

„Нейно Величество Кралицата Ви благодари горещо за добритѣ чувства“.

(оп) Полковникъ Звединекъ

Отзиви и бележки

Вчера, 30 Септемв. 1932 г. Силистренския окржженъ сждъ ОТХВЪРЛИ апелативната жалба на г-нъ Юорд. Лефтеровъ и бившето учил. настоятелство на Българското общество.

По този начинъ председателската заповедъ, съ която се възстановява законното настоятелство подъ председателството на г-нъ Кирилъ Маноловъ остава въ законна сила.

с. Гюргенджикъ

На 25 срещу 26 Септември трима колонисти македонци отъ с. Гюргенджикъ ноще нападатъ Вълко Стойковъ отъ сжщото село, въ полето, на полугаря и му нанисатъ смъртоносни рани съ ножове. Притичатъ се овчари отъ околнитѣ стърчи, съ кучетата си и го спасяватъ почти полумъртавъ. При отстжплението си наранили сж и другъ единъ овчаръ отъ сжседнитѣ стърги комуто името невзнаемъ. Нападателитѣ сж били познати отъ пострадалитѣ овчари.

На 26 Септември Вълко Стайковъ е билъ донесенъ въ града отъ своитѣ близки и първенцитѣ на селото и съ заявление се оплаква на г-нъ Префекта комуто лично нараненията пѣлъ укървавенъ се представя. Първенцитѣ на селото следъ като описаха несносното положение на сънародницитѣ си въ селото, заявиха му, че търпението вече започва да изчезва, че ако мѣстното население навикне да се защищава, вината нещ бжде негова, а на блюстителитѣ на закона и на администрацията, която не взема мерки навреме. Г-нъ Префекта следъ като изслуша тъжителя и първенцитѣ отъ селото, адресира оплакването му до г. Прокурора и самъ лично представи пострадалия заедно съ заявлението му и се застжпи за вземане мѣрки срещу нападателитѣ колонисти-македонци, но нито до днесъ не се вижда да сж взети никакви мерки.

Ново убийство

Вчера на 30 септември колонисти-македонци отъ с. Бабукъ сж убили съ сопи жителя отъ сжщото село Никола Чорбаджиевъ.

Питаме ние кому е нуждно проливането на невинна българ. кръвь?

Ще чакаме да видимъ какъ ще маневрира и тоя пжть Букурешката шовинистическа преса? Намъ не ние чудно че разпалени глави като Стелианъ Попеску, Адвоката Мушъ, Ташку Пучери, Хенцеску, Чоти, Папатраянъ, Драготеску и пр. подготватъ пожара въ Добруджа, но ни е чудно на мекошевостьта на днешнитѣ управници, за които управници мѣстното население е дало скжпи жертви.

Ние апелираме къмъ централното правителство, да вземе бързи мерки за умиротворяването на нашия край и спрѣ произволитѣ на колониститѣ-македонци и порицае бездействието на властьта, което бездействие окуражава размирцитѣ.

Жунско нашествие

Днесъ когато вестникътъ ни бѣ подъ печатъ въ житното тържище друга група колонисти-македонци предизвикватъ скандалъ съ хамалитѣ отъ пристанището като двама отъ тѣхъ изваждатъ реворверитѣ отъ пояситѣ си и започватъ да стрелятъ върху хамалитѣ. Полицията на време се явява на мѣстопроизшествието и прѣдотвратява скандала. Само по една непредвидена случайность скандала се свършва безъ смъртоносно нараняване.

На градскитѣ порти всѣки день е имало скандали съ агентитѣ на общината, понеже колониститѣ откаквали да плащатъ общ. такси.

Време е правителството да вземе бързи мерки, да бждатъ бързо сждени и изпращани въ затворитѣ, безъ да се освобождаватъ срещу гаранция. Да се спратъ агентитѣ провокатори които обикалятъ селата и насъскватъ колониститѣ-Македонци срещу мирното население а самитѣ колонисти да бждатъ напълно обезоружжени.

Къмъ абонатитѣ

Мнозина отъ абонатитѣ ни [illegible] щаваха, че на есень ще си [illegible] щатъ абонамента за текущата [illegible] кой и за минали години. Ние [illegible] и виждаме, че есеньта не [illegible] всички очаквани блага, но все [illegible] даде кое що и всѣки прави [illegible] да плати належащи задълж[illegible] Нека всѣки помни, че най на[illegible] що задължение е онова, кое[illegible] направено за задоволяване на [illegible] ни нужди, каквато е тази за [illegible] ника. Настоятелно молимъ нещ[illegible] литѣ абонати да побързатъ [illegible] внесатъ абонамента, като съ [illegible] ще улеснятъ издаването на вест[illegible]

Още по-вече, че и администра[illegible] на вестника, почти обикоди ок[illegible] предъ когото абонатитѣ се зад[illegible] ли, че ще се явятъ лично въ [illegible] дакцията и се изплатятъ. Сжщо [illegible] общаваме, че по причина на [illegible] на парични средства, както [illegible] м-цъ Августъ, така и презъ [illegible] тември четири седмици не [illegible] вестника, а не че е спренъ [illegible] връчанъ на абонатитѣ отъ над[illegible] нитѣ учреждения.

Нека побързатъ абонатитѣ о[illegible] плащане за да не се пречи на [illegible] довното издаване на вестника.

РЕДАКЦИЯТА

СЪОБЩЕНИЕ

Въ Събота, 1 Октомврий т. [illegible] часътъ 9 и половина вечерь[illegible]

Хорътъ на музикалното друж[illegible]

„ГУСЛА“

който изнесе съ голѣмъ ус[illegible] концертъ въ Русе, ще изнесе [illegible] тия си по редъ

КОНЦЕРТ

съ най-отбрана програма отъ б[illegible] на българската и румънска [illegible] на хорова музика.

Застжпени сж композиторитѣ [illegible] бри Христовъ, Петко Стайновъ, [illegible] теревъ, Виду, Оанчя, Шубертъ.

Солисти: г-ца Мара Желѣзаро[illegible] г-нъ Маринъ Токушевъ.

Диригентъ г-нъ Г. Язаджиев[illegible]

Всички масово да посѣтятъ концерта

Пледоариитѣ на г. г. [illegible] Лефтеровъ и Д. Бобчевъ, Силистр. Окржженъ сждъ какво се равняватъ?

Сж ли въ пропорционалнос[illegible] съ тѣхнитѣ командировки [illegible] Брашовановитѣ дѣла за [illegible] тинкитѣ?

Бѣхъ се спрѣлъ и изтривахъ лицето си съ ржкавъ, когато изведнажъ изъ една шубрака изпъкна единъ френецъ и побѣгна. Искаше бързо да тича, ама куцаше—ударенъ бѣше. Щѣхъ да го пусна да си иде, когато изведнажъ на гърба му видѣхъ една хубава раница отъ жълта кожа. Притъмнѣ предъ очитѣ ми и полетѣхъ на достигъ. Презъ труповетѣ прескачахъ. Нищо не виждахъ: само жълтата кожа ми се мѣркаше.

Настигнахъ го. Той усѣти, че го гонятъ, извърна се, но се спъна и падна. Поиска да стане, но бѣхъ вече надъ него.

—Раницата!—ревнахъ му азъ, но той само протѣгаше ржцетѣ си и току повтаряше:—Анфанъ! Анфанъ!... После научихъ какво било това „Анфанъ“. Тогава не разбирахъ. Отъ долната му устна кръвь капѣше. Изведнажъ проврѣ ржката си подъ шинела. Помислихъ, че ще извади оржжие и замахнахъ съ пушката. Не продума. Само очитѣ му се разтвориха широко и ржката му се измъкна изъ шинелата. Стискаше въ нея една картичка. Като че поиска да я надигне и види портрета но не можа — потрепера и отмалѣ. Изведнажъ изтрѣзнѣхъ. Хвърлихъ пушката, колѣничихъ и го разтърсихъ — късно бѣше. Затворихъ тогава очитѣ му, но, кой знае защо, едното му око пакъ се отвори. Заклопихъ го отново, то пакъ се откри. Гледа ме. Достраше ме: дръпнахъ картичката изъ ржката му и я поставихъ предъ окото да я види, но то вече бързо се наливаше съ кръвь. Тогава погледнахъ портретчето: едно дѣтенце, знаешъ, неговото... Мъничко дѣтенце, облѣчено въ бѣла рокличка. Смѣе се и протѣга ржичкитѣ си къмъ мене. А на челцето му се бѣше залепила една мъничка капчица отъ бащината му кръвь. Извърнахъ се... Нѣмахъ сила да гледамъ... Ехъ даскале...

Михалъ замълча и погледна къмъ конетѣ.

—Ами раницата взе ли я?—тихо запитахъ азъ.

—Взехъ я... Имаше въ нея и две нови фланели. Износихъ ги презъ войната.

Далече надъ зеленото море небето бледнѣеше. Нтнейде се надигаше глухиятъ шумъ на пробуждащата се сутринь.

—Май, че е време да вирѣгаме,—надигна се Михалъ и тръгна къмъ каруцата.

Следъ малко отпочиналитѣ коне ни понесоха бодро по гладкия пжть.

—Забравихъ да ти кажа, даскале,—извърна се по едно време Михалъ—оня, шегобиецътъ, дето ме нарѣчаше чапля, го убиха въ оная атака.

А когато засвиркахме изъ нашето лицето къмъ Дукана и насреща блѣсна слънцето, моятъ спът[illegible] затананика една весела каруч[illegible] пѣсень.

СЪОБЩЕНИЕ

Моля да се знае отъ ли[illegible] които бѣха ме задължили да [illegible] снабда едни съ ПРАВОСЛАВЕ[illegible] МОЛИТВЕНИКЪ, други съ акат[illegible] на Христа Спасителя, а трети [illegible] АКАТИСТА на Св. Богородица, [illegible] дадени на български езикъ, ка[illegible] и на всички други които жел[illegible] да ги иматъ за душевна потр[illegible] че могатъ въ всѣко време д[illegible] получатъ отъ менъ срещу 35 [illegible] за молитвеника и по 6 лей [illegible] акатиститѣ.

Свещ. Козма Ив. Георг[illegible]

ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Отговаря редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

НЕУРЕДИЦИ.

Българското общество въ гр. Силистра преживява периодъ на силни сътресения, които оказаха влияние и върху българскитѣ училища. Всички се вълнуваме, всички се празнимъ, обаче никой не си задава въпроса: „Коя е причината?“ за да търсимъ начини съ общи усилия да я премахнемъ.

На 13. XI. 929 се призна като юридическа личность Б. О. съ устава му отъ 1923 г. Още тогазъ се поде инициатива и се препоръча да се влезе въ законность. Инициативата бѣ много шумно разисквана, обаче, управницитѣ на Б. О. не искаха да знаятъ за закони и продължаваха да своеволничатъ.

Още тогава препоржчахъ въ събранието отъ 2 Февруарий 1930 начина на дѣйствие и опредѣлихъ моето становище.

Привеждамъ слѣднитѣ редове печатани въ в. „Дума“ бр. 5 отъ 10 Май 1930 г.

Ето защо, като имамъ предъ видъ че нашия уставъ отъ 1923 год. е вписанъ въ сжда заедно съ управителното тѣло отъ 1924 г. избрано въ духа на успава отъ 1923 год. Като имахъ предъ видъ, че днешното управително тѣло е избрано следъ 1924 г. въпреки нареждането на членъ 8 отъ закона, че самитѣ измѣнения на устава отъ 1927 г. като неутвърденъ отъ сжда не могатъ да бждатъ базата на нашето управление и за да не изпаднемъ подъ предвижданията на чл. 25 отъ закона, които предвиждатъ разтурване на юридическитѣ лица; които не работятъ въ съгласие съ закона, препоржчвамъ: Настоятелството Д. Македоновъ въ брой отъ 12 члена да се издигне надъ себе си, да направи единъ истински жестъ на патриотизмъ и предаде управлението въ ржцетѣ на настоятелството отъ 1924 г въ съставъ 5 члена председателствувано отъ Д-ръ Кирилъ Маноловъ. Деньтъ, когато ще стане това предаване да бжде отпразнувано съ всичкия му блесъкъ и да бждатъ поканени да присжтствуватъ всички представители на властьта: префектъ, председателя на окр. сждъ, кмета, прокурора и пр. Следъ предаването, настоятелството Д-ръ Кирилъ Маноловъ да свика общо събрание, предъ което да сложи мандата си и се избере ново настоятелство извритель на волята на гражданството. По тоя начинъ само вливаме въ съгласие съ закона и не излагаме на разисквания базата на която седимъ и сжщевременно задоволяваме и г. г. гражданитѣ, като тѣмъ предоставяме последни да ви посочатъ лицата които ще ни управляватъ.

Ако въпреки всичко утрезвлението не настжпи длъженъ съмъ да Ви заявя, че съмъ изготвилъ нуждното искине и ще отнеса въпроса до сжда, за да се произнесе по кой уставъ трѣбва да се водимъ. И киквото и да бжде решението на сжда, Господа, азъ първи ще ржкоплескамъ, защото менъ ме интересува да застанемъ на законна база. Книжата ще ги поднеса да ми ги подпише настоятелството—старо или ново, а въ случай на отказъ ще работя като гражданинъ— членъ на обществото за да спася онова, което може да се спаси, тъй както съмъ работилъ и до сега безъ да съмъ настоятелъ. (Ржкоплескания)

Двѣ години чакахъ да настжпи обистряне ума на нашитѣ юристи настоятели и като се увѣрихъ че тѣ никога не сж прочели и не могатъ да разбератъ закона приведахъ въ изпълнение предупреждението, което преди 2 години направихъ.

Защо сега толкова вълнение, недобре обмислени и прибързани постжпки? Защо такава умраза се излива противъ ония, който не мислятъ като г. г. Лефтеровци? Та каква е заслугата на тия господа, които отъ 1928 год. до днесъ ржководятъ Б. О. и се отличиха съ мълчанието си и съ това, че никжде не защитиха българското население? Даже и да сж тѣ тъй необходими—нека търпимъ до общото събрание и тогава да си посочимъ управницитѣ!

Всѣко друго поведение отъ каквито мотиви и да бжде продиктувано води къмъ анархизиране на духоветѣ и рушене на нашитѣ институции.

Ученическитѣ стачки сж за порицаване и даватъ лошъ колоритъ на нашитѣ училища. Нека се знае, че училището се издържа съ жертви, като се правятъ съ огледъ на подготвяне добри граждани. Ако обаче, учащитѣ все даватъ доказателства, че бившитѣ настоятели сж успѣли напълно да ги анархизиратъ, нека не бжде изненада за никого закриването на нѣкои класове.

Апелирамъ за повече разумъ и за туряне край на всички неуредици.

Марко Илиевъ

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

Около спорътъ въ нашето българско общество.

Никога всредъ нашето тъй нарѣчено културно общество, разногласието не е достигало до такъвъ краенъ размѣръ и не е бивало такава сила както сега. Членоветѣ му, отдавна раздѣлени на две групи, враждебни една на друга, като че ли за основа на общото благо поставиха не любовьта и единодушието а разногласието и ненавистьта. Борбата и днесъ продължава и нѣма изгледъ да утихне, а напротивъ все повече се увеличава при една твърде неприятна и згорещена атмосфера. Необходимостьта отъ едно помирение, което бѣше тъй наложително и което не еднократно имъ се напомняваше се пренебрегна и правенитѣ въ тоя смисълъ и, опити се осуетявха до като напослѣдъкъ туй разногласие и тази вражда намериха отзивъ и въ ученицитѣ и на 7 т. м. се изразиха въ една явна и обща стачка не само противъ нѣкои отъ довчерашнитѣ тѣхни учители и наставнини но и противъ самата училищна дисциплина. Имали нужда, следъ това да се твърди че тоя бунтъ може да бжде катастрофаленъ не само за ученицитѣ но и за учебното дѣло въ нашия градъ и че той е едно петно за честьта и високото предназначение на учебното заведение? Защо и по какъвъ начиенъ се извърши той това е добре извѣстно на всички. Обаче фактъ е, че туй стана по предварително обмисленъ начинъ, по всѣка вероятность, не безъ намѣсата и на други лица. Тъй е поне споредъ мойто убеждение. Тъй че разногласието, покжсно и противодействието, което по единъ или другъ начинъ не преставаше да се проявява, сами по себе дадоха въ услуга на ония лица, които дълго време предъ това предлагаха българското общество да сеазадоволи само съ 3-касно училище. И дѣйсвително спорътъ издадения, по тоя случай, позивъ, къмъ родителитѣ на учащата се младежъ не е исключена възможностьта да бждатъ закрити нѣкои отъ класоветѣ на нашата гимназия, а може би и нещо повече, и да се сбждне тая мечта. Това значи сами ние да вкараме вълка въ кошарата, ако и не сме го вкарали вече.

Би било голѣмо унижение и обида за обществото ако се допусне, че туй разногласие се дължи на нѣкаква разлика въ мислитѣ и съжденията върху самото културно дѣло, което както се знае се движи въ рамкитѣ на строго определена цѣль а именно МАТЕРИЯЛНОТО И ДУХОВНО негово благо. Вънъ отъ това никаква друга цѣль то непреслѣдва. Не. За българ. общество културното дѣло е недѣлимо число. То е стражъ на неговото национално чувство и съзнание, дѣло свещенно и неприкосновенно върху което трѣбва да се съсрѣде точи по голѣмъ разсъдъкъ и внимание. То нетрѣбва да служи нито като срѣдство за партизанство нито нанѣкакви извратени социални понятия. Още погнъсно е да се борави съ него отъ амбиция, за първенство или пъкъ за нѣкаква материалнв облага до което могатъ да намератъ достъпъ заинтересовани лица.

Разногласието и взаимната вражда отнеха на общестсото—възможностьта да се бори и съ всички

Ромулусъ Дяну

Балканската конференция

По поводъ изявленията, направени въ печата, че България, не щѣла да вземе участие въ Балканската конференция, която тази година следва да се състои въ Букурещъ, г-нъ Ромулусъ Дяну въ в. „Курентулъ“ брой 1083 отъ 6 Октомври н. г. написа статията „Българска дилема“, която предаваме въ преводъ“.

Но причинитѣ на българитѣ сж хубаво изложени и не носятъ ножъ въ пояса си—напротивъ, г-нъ Сакъзовъ, социалистически водитель и председатель на българската народна група, въ едно интервю, уяснява поведението на България предъ Букурещката конференция, искренно и съ политически реализъмъ, когото ние разбираме и одобряваме. Неможе да се свикватъ вѣчно дипломатическитѣ легиони за

ония прѣчки, които се създаватъ по другъ начинъ и не отъ лица изъ неговата среда. А между това много отдавна то трѣбваше да разшири кржга на свойта дейность, да заслужи довѣрието и на ония отъ гражданитѣ, които не се считатъ за членове и да направи културното дѣло достояние и на своитѣ съплеменици въ селата. Затова е нужно миръ и братска любовь взаимна отстжпка и уважение. Само по тоя начинъ нашето общество, въ лицето на своитѣ представители отъ която и да било група, безкрупольно ще испълни свои свещенъ дългъ. да установятъ, на хартия, единъ миръ, постоянно опровергаванъ отъ дейстантелностьта. Въ Югославия и Гърция, претендира г-нъ Сакъзовъ, българскитѣ малцинства живѣятъ подъ режимъ който не е дотамъ широкъ за да позволи единъ душевенъ животъ, нито пъкъ до тамъ човѣшки за да направи отъ миноритаритѣ граждани съ национално достойнство.

Софийскиятъ лидеръ на социализма признава, съ не достатъчно подчертани думи, че Ромъния дава на подчиненитѣ българи въ нейна територия, много по-добро третиране.

Следователно, неучаствуването на България въ Балканската конференция не е насочено срещу Ромъния, а иска да отбелѣжи една солидарность съ изтезаванитѣ българи въ свиканитѣ държави.

Желае ли България да усложни положението въ Балканитѣ? Не. Би било зложелателно тълкуване. Софийската народна група се намира предъ следнята дилема: или да се представи съ решение да предизвика едно скжсване. Избирайки първата хипотеза, съсѣдната държава извърши подъ груби изгледи, една деликатна постжпка.

Повече не ще възхваляваме вдъхновителитѣ на една подобна политика отъ чийто реализъмъ сме възхитени, съ резервата, че само по пжтя на разискванията може да се достигне до едно помирение на нѣщата, ако тѣ стоятъ така, както ги излага г. Сакъзовъ.

Подчертаваме само дезидерата, че признанията на г-нъ Сакъзовъ трѣбва да се приведатъ въ политиката на Българската държава спрѣмо ромънскитѣ малцинства въ едно екивалиране на режима. Колкото се отнася до нашитѣ взаимни интереси, ние изискваме само това.

Но въпроса има друга обширна страна, която се изплъзва на пръвъ погледъ. Има нѣща които автоматично се съгласуватъ, бидейки отъ единъ и сжщъ характеръ. Тъй напримеръ, България се оплаква отъ начина, по който Югославия третира малцинствата.

Не е новина. Братята сърби държатъ и спрѣмо ромжнцитѣ отъ Торенталъ сжщото поведение. Тѣ водятъ насилническа политика. Денационализирането на малцинствата не престава да бжде една точка въ програмата на всички политически партии отъ Бѣлградъ. Не веднажъ сме излагали страданията на ромънитѣ отъ Югославянски Банатъ, потиническия режимъ който живѣятъ миноритаритѣ ду Видинъ и Тимокъ. При ва, въпреки всички роднински ки, които ни съединяватъ, въ приятелството на стари дру войници въ всесвѣтската нашитѣ добри приятели югосл се направо я каратъ.

Само последствията сж раз Ромъния участвува на всички ломатически чайове въ Бѣлгр обратно. Малкото Съглашен пресата нѣма какво да говор тоя въпросъ, а въ изтрива които се търкалятъ подъ на всички банкети по нашето ство съ сърбитѣ, се мачкатъ бинитѣ на кръвни братя про ни тамъ въ това, което имъ е свято: народностьта и езика.

България не разбира да пр жава по тоя пжть и добре Сжществува въ политическит ношения единъ минимумъ от ренность, който не бива да се тавя.

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

Нѣколко думи за свободната мисъль на Фойербахъ

Въ подлисника на в. „Ново Единство“, отъ 2 Октом. т. г., се появи кжсо едно описание за Лудвигъ Фойербахъ, когото наричатъ още и апостолъ на свободната мисъль. И знаете ли защо? Защото неговото учение се състои въ ОТРИЦАНИЕТО на щастие въ задгробния животъ. Затова и всѣка една религия която учи за таково едно щастие я нарича назадничава. Не съмъ дълбокъ теологъ нито пакъ челъ неговитѣ произведения. по онова което неговъ единъ съ леникъ изнася въ тоя вестникъ всѣка вероятность за благото щастието на неговитѣ читат Истина ли е или не, полезно вредно ли е да знаятъ тѣ туй ще обяснимъ подоле. О не е трудно да се разбере Фойербахъ се явява като е

Аркадий Аверченко

БАВАЧКА

Понеже Соматовъ бѣше гладенъ като вълкъ, когато прескочи оградата въ двора на вилата, той се почувствува много уморенъ.

Въ срѣдата на чимталака отъ хжпини се намираше единъ зеленъ столъ. Соматовъ си отри челото съ ржка, седна и остана неподвиженъ. Въздъхна тежко и изгледа пжтеката постлана съ сладка зеленина, блѣстяща подъ слънчевитѣ лъчи. После, затопленъ и отпочиналъ, Соматовъ си сне шапката и затананика една пѣсень.

Малко шестьгодишно момиченце изкочи като изъ земята по блѣстящата пжтека и като забелѣва Соматова, полузакритъ отъ клонитѣ, застана умислено. Понеже му виждаше само краката, тя притисна до гърдитѣ си парцалената кукла, закрилайки това беззащитно сжщество отъ невидимата опасность и запита смѣло, следъ малко колебание:

—Чии сж тия крака?

Соматовъ разбута клонитѣ, наведе се и, на свой редъ, погледна момиченцето.

—Какво искашъ? — запита строго той, като си помисли че присмот вието тукъ на това м маче и силнията му гласъ баха могли да му развалятъ всички планове за обирь.

—Това сж . . . твоитѣ крачка? — запита още веднажъ момичевцето смекчавайки отъ учтивость смисъла на първия въпросъ.

—Моитѣ.

—Какво правишъ тукъ?

—Кадрилъ играя! — отговори Соматовъ, предавайки на гласа си изразъ на дълбока ирония.

—Тогава защо седишъ?

За да не изплаши направно момичето, Соматовъ измърмори:

—Нѣма да ти взямъ стола. Ще си почина малко и ще си отида.

—Уморенъ ли си?—запита съ интересъ момиченцето, приближивайки се.

—Ужасно уморенъ. Ахъ! По дяволъ всичко.

Момиченцето подскокна около Соматовъ и като си спомни съвета на майка си, която казваше че не бива да се говори съ непознати хора, подаде учтиво ржка.

—Позволи ми да се представя: Вѣра.

Соматовъ превратително сложи огромната си корава лапа въ нейната мъничка ржка, но момичето, като истинска свѣтска личность, пъхна и куклата подъ носа му.

—Позволете ми да я представя: Марфушка. Не е жива, не се стряхувайте. Отъ парцали е.

—Какво говоришъ.—Очуди се присторено Соматовъ за да ѝ направи удоволствие.

Погледа му се плъзна по момиченцето, което бѣше взело да натжчне на мѣстото имъ парцалчетата, които излизаха изъ една открита рана.

—Каква полза може да има човѣкъ отъ нея!—мислеше си скептично Соматовъ. — Нито обици, нито медальонъ. Може да се вземе само роклята и обувкитѣ. Но какво ще ми дадатъ за тѣхъ? А съ ревоветѣ какво ще се прави?

—Ето сега пъкъ на бедрото се скжса — показа му Вѣра.

—Кой го е закърпилъ?

—Не е закърпено, защото е, поправи го Вѣра. Хайде, поправи ѝ бедрото, азъ не мога.

—Ехъ, ти котенце!—каза Соматовъ и взема куклата отъ ржката ѝ.

За пръвъ пжть той поправяше човѣшко тѣло. До сега бѣ се занимавалъ само съ колене на подобнитѣ си.

* * *

Отъ далеко се дочуха гласове, Соматовъ захвърли куклата и разтревоженъ подигна глава. Хвана момиченцето за ржката и зашепна:

—Кой е тамъ?

—Не е у дома, а въ съсѣдвила. Татко и мама сж въ гра

—А бавачката?

—Бавачката ми каза да стоя но и избѣгна. Каза че ще дойде вечеря. Вѣроятно е отишла при продавачъ.

—Какъвъ продавачъ? Нѣкой бовникъ?

—Не любовникъ. Продавачъ, шай! Тебе какъ ти е името?

—Михаилъ, — отвърна Сомат нѣкакъ си неволно.

—Хайде да играемъ. Ти да ешъ куклата, пъкъ азъ да я т Искашъ ли?

—Не, противопостави се Сома практично. По-добре да играемъ че. Ти да си хавяика, а азъ гостен Ти ще ме черпишъ, Ще върви

Тоя планъ получи пълното брение на момиченцето.

Цѣлъ човѣкъ съ мустаци бжде истински гостенинъ, а т го черпи.

—Добре. Хайде, хайде, хайде!

—Слушай, пиленце! У васъ ли никой?

—Не, не, не се стряхувай. Г го какъвъ е смѣшенъ! Сама с Знаешъ, така ще направимъ: т се приструвашъ че чдешъ, азъ се приструвамъ че те черпя.

...сколникъ въ областьта на вѣро-
...повѣднитѣ истини ако е думата
...мо за щастие, Но ако на оня
...ѣтъ има и нещастие тогава до-
...щъ той отхвърля идеята за зад-
...обния животъ, за безсмъртието
...душата. Тази идея сама по себе
...честно свързана съ понятието за
...га като всесъвършено, духовно
...безсмъртно, сѫщество, образа и
...добието на което носимъ и ние
...ловѣцитѣ. И макаръ неговия
...мишленикъ, въ края на описание-
...то, да казва че първата мисъль на
...лософията на Фойербахъ е Богъ
...й се явява ни повече ни помалко
...венъ единъ безбожникъ, който
...нема само онова което е достой-
...о за неговия разумъ но не и нѣ-
...кви църковни догми.

Знае се че догмитѣ не представ-
...ватъ отъ себе си друго нещо
...свенъ ИСТИНИ отъ които едни
...достѫпни за разума а други
...е. Последнитѣ се приематъ само
...ъ вѣра. Но ето че такива догми
...ма и въ естествената областъ. Не
... ли природата пълна съ тайни
...ществуването на които человѣкъ
...нема само като вѣра и че това е
...ина истина? Просвѣтата, култура-
..., обществения животъ, взаимни-
...ъ отношения на человѣцитѣ, не се
... ли крепатъ повече на вѣрата отъ
СВОБОДОМИСЛИЕ, резултата на
което не може да не ни бѫде
извѣстенъ. Да това е противорѣчие-
то на Фойербахъ самъ на себе си,
когато той едното приема а друго
отхвърля.

Но понеже учението за щастие-
то или нещастието въ задгробния
животъ съставлява предметъ само
на религиозната вѣра то трѣбва
да се каже че Фойербахъ и тукъ
дохожда до крайность. Въ свобо-
домислието си той отива до тамъ
че отхвърля и ония истини които
сѫ достѫпни за разума. Така напр.
историята е свидетелъ че нѣмало
е и нѣма народъ или племе на
свѣта, отъ началото на неговото
сѫществуване и до днесъ, у които
въ една или друга форма, право
или криво, да не е вродена идеята
зи щастие или нещастие, или на
евангелски езикъ казано, за благу-
ване или мѫчение, въ задгробния
животъ. Може ли да има поголѣ-
ма философия (мѫдростъ) отъ оная
която ни увѣрява че всичко това
се дължи на православния законъ
у человѣка, споредъ който той трѣб-
ва да получи отплата за добритѣ
си или лоши дѣла? Но на земята
тази отплата е невъзможна напълно, досущъ. Нито светския сѫдъ,
нито разпредѣлението на земното
щастие или нещастие удоволетво-
ряватъ искането на тоя законъ.
Даже мнозина престѫпници пре-
карватъ живота въ вихъръ отъ
наслади и умиратъ безъ да се раз-
каятъ. Бихме паднали въ заблуж-
дение ако мислимъ че за всичко
това нѣма да има пълна отплата
сир. възмездие, А това е възмож-
но само въ задгробния животъ.
Въ такъвъ случай Фойербахъ трѣб-
ва да не прави разлика на злото
отъ доброто ако иска да остане
твърдъ на убеждението си че на
оня свѣтъ нѣма да има щастие
следователно и нещастие. Ето защо
той противоречи самъ на себе си,
явява се не като творческа а раз-
лагающа сила не само въ частния
но и въ обществения животъ, тъй
че много правъ е неговия после-
дователъ когато го наричатъ най
прочутъ по свое свободномислие
защото е далъ най силното оржжие
противъ основнитѣ истини не само
на християнската но и на другитѣ
религии. Чухте ли? Споредъ него
веички трѣбва да станемъ Фойер-
баховци. Но ние днесъ сме очевид-
ци на ужасни злини и погроми
прѣко последствие на таково едно
свободомислие на каквото, въ тоя
случай, е станалъ проводникъ и
в. Ново Единство“.

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

Конщунство на единъ българинъ съ параклиса въ село Малъкъ Караачъ

Когато прѣзъ 1908 г. мусулманското население масово напусна селото и се изсели въ Мала Азия, предаде въ владѣние на своитѣ съселяни—българитѣ своя молитвенъ домъ т. е. джамията. Отъ своя страна тѣ я приспособиха пакъ за молитвенъ домъ—параклисъ а останалата часть за училище. По тоя случай, на времето биде направено потрѣбното молебствие и освещаване на мѣстото, въ честь на св„ Константинъ и Елена“, отъ тогава и до днесъ населението което се състои отъ 40 българи и 40 македонски прав. христ. кѫщи се обшува съ Бога въ тоя параклисъ. Имали нужда да се напомнюва че за неговото украшение и издръжка е изразходвано значителна сума, време и трудъ? Мисля че това никои нѣма да откаже, но ето че селския намѣстникъ Добри С. Чакъровъ, българинъ отъ село Калипетрово, на 21 Септемврий т. г. влѣзналъ въ параклиса захвърлилъ на страна иконостаса и по единъ недостолѣпенъ начинъ както за вѣроизповѣднитѣ чувства на селянитѣ тъй и за останалитѣ св. предмети искаралъ последнитѣ на вънъ, безъ да се погрижи за тѣхната участь. Следъ това издигналъ една стена, разделилъ параклиса на две и го приспособилъ за кѫща на селския учитель. На запитването защо прави това и по такъвъ начинъ той отговорилъ: НѢМАМЕ НУЖДА ОТЪ ПАРАКЛИСЪ. Недоволни и обидени отъ тая постѫпка двама селяни на 24 септ. бѣха дошли въ града зада се оплачатъ на мѣстната духовна власть. Но поради отсѫтствието на архиер. намѣстникъ предадоха на менъ тази неприятна вест ь

Начинътъ по който е извършено това действие на църковенъ езикъ се нарича КОНЩУНСТВО, т. е. гавра съ св. предмети и чувство на християнитѣ. Въ духовната область надали има по-голѣмо престѫпле-

---

Очитѣ й свѣтяха като два черни диянта.

* * *

Вѣра сложи предъ гостенина разни чении, седна предъ него, притисна лицето си съ ржка и ачна да дрънка:

—Яжте, яжте. Ахъ! Тия готвачки ѫ наистина невъзможни. Пакъ регорила ребрата. А ти Миша, ще жешъ: „Благодаря ви, ребрата сѫ ного вкусни“.

—Но виждашъ ли, нѣма ребра ... — ротивопостави се практичния Миша.

—Не трѣбва ... Само играта е така. хайде Миша, кажи.

—Не, сестричке, така не мога. ай ми по-добре нѣщо истинско за ене. Бюфета отворенъ ли е? По-ятно ще бѫде. Е, какво ще ка-ешъ?

Толкова липса на фантазия очуди Вѣра. Все пакъ, тя слѣзе отъ стола езъ да роптае и го приближи до офета за да погледне вжтре.

—Знаешъ, има тамъ нѣщо, но ѣма да ти хареза: нито торта, нито адки, само студено точено съ сосо, кокошка и варени яйца.

—Е, какво да се прави, и тъй да кде. Дай ги насамъ. А за пиене ищо ли нѣма?

—Нищо. А, да, има нѣщо горчиво ато влъчка. Водка.

—Дай насамъ, присенце. Тия работи ние наистина ще ги правимъ, безъ лъжа.

* * *

Като си сложи, кърпата около врата (подрѫжаваше на майка си, която бѣше заморичава и се увиваше въ кожа отъ пер). Вѣра стоеше предъ гостенина и го канеше усърдно.

—Яжте, моля ви се не се стѣсняйте. Бѫдете като у дома си. Ахъ! Ахъ! Тая готвачка пакъ изгорила точеното, цѣло мѫчение съ нея.

Вѣра замълча, очаквайки отговоръ.

—Е?

—Какво, е?

—Защо не кажешъ?

—Какво да кажа?

- Кажи: благодаря ви, точеното е много вкусно.

За да й угоди, изгладнѣлия Соматовъ, който тъкмо тикаше въ устата си едно огромно парче точено, каза несрѫчно.

—Благодаря ви. Точеното е много вкусено.

—Не, вкусено, — вкусно! Вземете още една чашка. Да бѫдатъ чифтъ.

—Благодаря ви, водката е много вкусна.

—Ахъ! Пакъ е прегорена кокошката. Тия готвачки! Цѣло мѫчение.

—Благодаря ви, кокошката е много вкусна,—мърмореше Соматовъ, доказвайки чрезъ тоя стереотипенъ отговоръ, пълната си липса на фантазия.

—Тая година лѣтото е топло, — забелѣза домакинята.

—Благодаря ви, лѣтото е много вкусно. Бихъ изпилъ още една чашка.

—Неможе така,— каза строго домакинята. Азъ трѣбва да ви предложа ... — извинѣте, моля, още една чашка. Не се стесняйте. Позволете ми да смѣя ченитѣ.

Соматовъ не бѣ така вдълбоченъ въ играта като домакинята; не се стараеше да бѫде така усърденъ въ подробноститѣ като нея.

Затова, когато малката домакиня се обърна съ гърбъ къмъ него, той противъ всички правила на играта, пъхна въ джоба си сребърната вилица и лъжицата.

—Е сега, стига.—каза той. — Нахранихъ се.

—Ахъ! Тъй малко ядохте. Вземете си още едно парченце.

—Не ща. Много е. Натѫпкахъ се

—Миша, Миша — възропта момиченцето съ упреченъ погледъ къмъ възрастния си приятель. — Така ли се говори? Трѣбва да кажешъ: „Не, нѣма да ямъ. Позволете ми да ви благодаря хиляди пѫти. Мога ли да вапуша?“

—Добре. Тъй да бѫде ... Позволете ми да ви благодаря ... Дай ми цигари ...

Вѣра се затича въ бюрото и се върна съ една кутия цигари.

—Виждате ли, въ Берлинъ ги купихъ,—каза тя. Силни сѫ, но други не пуша.

—Мерси, — промълви Соматовъ, поглеждайки съсѣдната стая, чиято врата бѣше отворена.

Изглеждайки Соматова отгоре надолу, съ най-хитро изражение, Вѣра каза:

—Миша, знаешъ ли на какво да играемъ? На хайдути.

* * *

Това предложение объркa довѣкѫде Миша. Тая игра съ шестъгодишното момиченце му се стори жалко поругание на неговия занаятъ.

—Какъ да играемъ?

—Ще те науча. Ти ще бѫдешъ хайдутинъ, ще дойдешъ да крадешъ, а азъ ще викамъ: вземи ми всичко, вземи ми паритѣ, вземи ми скѫпоценноститѣ, само не убивай Марфуша.

—Коя Марфуша?

—Кукната, де.

—Добре, но нѣмашъ ли брошки или пръстени?

—За какво?

—За да ги взема отъ тебе.

—Не, не искамъ така — каза решително капризния Соматовъ.

ПОЗИВЪ

Къмъ родителитѣ на учащитѣ се при Българскитѣ частни гимназии

Настоятелството на Българското общество отъ гр. Силистра, съобщава за знание на всички родители на ученички и ученици отъ Българскитѣ частни гимназии, че предъ видъ стачното движение на ученицитѣ отъ горнитѣ класове, е твърдо решено, да приложи по отношение на тѣзи ученици распорежданията на училищнията правилникъ въ пълната му строгость.

Нека родителитѣ иматъ предъ видъ, че учебнитѣ занятия въ гимназиитѣ продължаватъ, а на отсѫтствующитѣ се пишатъ отсѫтствия.

Тѣзи ученици, които направятъ опредѣленото число отъ правилника, неизвинени отсѫтствия, ще бѫдатъ изключени.

Въ краенъ случай, настоятелството не ще се поколебае даже да затвори и извѣстни класово за което виновни ще бѫдатъ лошо съвѣтванитѣ учащи и тѣхнитѣ родители.

Стачното движение е резултатъ на подстрекателства на бивши тѣхни съученици — неприети тая година поради неуредения имъ положение — и на заинтересувани лица, които за постигане на лични амбиции и егоистични цели, компромитиратъ и увреждатъ бѫдащето на нашата учаща младежь.

Отъ настоятелството

ние отъ него. Съ тази прибързана и необмислена постѫпка г-нъ Добри С. Чакъровъ, освенъ че проявилъ себе си за безвѣрникъ но е лишилъ и своитѣ съселяни, българи и колонисти ромъни да се общуватъ съ Бога на едно общо и опредѣлено за тая цель мѣсто, а едно съ това е направилъ и една груба нравствена грешка, като е осуетилъ и всѣки единъ опитъ отъ гдѣто и отъ когото и да било, правенъ съ цѣль потѣсно да се вближатъ и сприятелятъ двата национални елемента—българи и ромъни, чрезъ събирането имъ на това св. мѣсто. Умѣстно ще бѫде ако мѣстната духовна власть произведе анкета и направи нуждната постѫпка гдѣто е нуждно.

Произволитѣ продължаватъ

Село Кадъръ Челеби

На 26 септемврий 1932 год. плутонеръ жандарма Стамате, заедно съ помощникъ кмета Г. Арнаудовъ съ жандари и каравули започва да събира по 4 кр. жито. Отива въ дома на Никола Пиревъ отъ когото искалъ сѫщо 4 крини жито, обаче Пиревъ му заявилъ, че неразполага съ жито и че нѣма даже за себе си. Недоволенъ отъ този отговоръ плутониера почва да псува домакиня да го нарича иредентисъ, бандитъ и други нѣщости.

За да си наложи амбицията сѫщия плутониеръ съ сѫщитѣ лица на втория день сутриньта отива въ двора на сѫщия Никола Пиревъ и насила се помѫчилъ да го закара на поста съ сина му и понеже тѣ се противопоставили на това, той започва да ги тегли за дрехитѣ, които разкъсва, намесва се жена му, обаче и тя бива малтретирана и едва е можала да се измъкне отъ ржцетѣ на побоиницитѣ.

За този случаи пострадалитѣ лица направили нужното оплакване на окржжния управитель. Вѣрваме прочие, че г-нъ Управителя ще направи нужното разследване и ще наложи своята власть.

Делегация на стачницитѣ

Тя се яви на 10 октомврий въ гимназията, за да се срещне съ учителството и учил. Настоятелство. Състоеше се отъ: г. А. Брашовановъ, (не е родитель на дѣца г. Юр. Л-ф-теровъ, бележитъ „бившъ“(не е родитель на ученица); г. И. Митиковъ бележитъ „ние обществениците“(не е родитель на ученица); г. А. Хотиновъ бащи и бабалъкъ на бележититѣ адвокати: Георги Хотиновъ и Драганъ Бобчевъ (не е родитель на ученица) и г. Кирилъ Мариновъ (родитель на ученикъ—стачникъ).

Пръвъ заговори Брашовановъ като заяви, че тѣ сѫ били делегация на акционния граждански комитетъ и че гражданството, следъ като изслушало исканията на ученицитѣ стачници, осждило тѣхната постѫпка като изложи че: ученицитѣ се оплаквали какво въ училището се употрѣбявало телесно наказание, че учителството не спазвало хигиената че неприело ученицитѣ съ неуредено положение, че сѫ наложени училищни дисциплини да се дават отъ нецензовани уч... че смѣнило учебницитѣ, че единъ учитель отговарялъ на... и то г-нъ Цз. Желѣзаровъ ... миналата година настоятел... недопусна въ гимназията и д...

Заяви, че гражданството на... оправдателно искането на... цитѣ за нецензованитѣ учи... и го подкрепя напълно.

Отговори се отъ учителст... настоятелството, че учили... отворено за всички ученици, ... призната никаква стачка и че ... ученицитѣ за отсѫтствующи, ... то държи смѣтка и че съгле... училищния правилникъ ще ... подходящето наказание.

Окржжния съвѣтъ възстано...

Силистренския окржженъ с... избранъ презъ 1929 г. д. и ... ренъ отъ бившето правит... Йорга—Арженгояну, съгласно ... нистративния законъ се възст... На 8 октомврий окржжнитѣ ... ници се конституираха като ... браха за председатель бивш... кѫвъ, г-нъ Марко Иливъ, С... Народенъ представитель.

Въ сѫщото заседание сѫ из... и постояннитѣ съветници: г. ... хаилъ Воденчаровъ, М...ранъ Б... Хафузъ Томашъ преизбрани ... силъ Димитровъ.

Вѣрваме прочие, че така ко... ранъ съвета, както въ своитѣ ... така и постоянната комисия ... председателството на младия ... сокоинтелегентенъ и енер... префектъ г. А. Тарчинаусъ, ... ме бързи мѣрки за належащи... отложни нужди на окржга ни.

Продава се къща дюкянъ на улица КАРОЛЪ No, ... Спора... ние при собственика С... ФАНЪ КАРАДЖОВЪ Силистра

Продава се празно ... но мѣсто, за справка при... ИВАНАКИ КАТРАНЖИ... ул. Генералъ Хжрдж... №. 3 Силистра

—Охъ, Боже, Господи. Съ тебе, наистина човѣкъ ще по-лудѣе. Добре. Ще взема часовника и брошката на мама, които сѫ на масичката.

—Обиди нѣма ли? запита Соматовъ съ подмазване мъчейки се да постави на сцена играта съ феерично величие.

—Почакай, ще потърся.

* * *

Играта бѣше много весела. Вѣрочка подскачаше около Соматовъ и викаше:

—Излѣзъ вънъ! Да не си посмѣлъ да докоснешъ Марфуша! Вземи ми всички бижутерии, само не я убивай, чакай, де ти е ножчето.

Соматовъ бръкна въ пазвата си по привичка, но се оплете и дигна рамене:

—Нека безъ ножче. Нали не е наистина.

—Не, по-добре ще ти донеса отъ трапезарията.

—Гледай да бѫде сребъренъ, — извика Соматовъ следъ нея.

Играта се свърши така: следъ като взема часовника, брошката и пръстена въ замѣна на сѫщия животъ на Марфушка, Соматовъ каза:

—Сега ще те направя плѣнница и ще те затворя въ кулата.

—Добре. Стаята за баня ще бѫде кула, нали?

Когато той е взе на ржце да я занесе, тя, противопоставяйки се, закачи се съ ржце за джоба на панталонитѣ му.

—Ахъ! Миша! Какво имашъ въ джоба? Лъжица. Чия е тя?

—Моя е, сестричке.

—Не, наша е. Ето монограма. Вѣроятно си я сложилъ въ джоба по невнимание. Да не си помислилъ че е носна кърпа?

—Безспорно. По невнимание.

—Чакай, държи ми ржцетѣ да не избѣгамъ.

—Ама че развалено момиче,—трогна се Соматовъ. Всичко знае. Е, хайде, дай си ржчичкитѣ.

Той завърта ключа на стаята за баня, облѣче се въ антрето съ едно пардесю закачено тамъ и, безъ да бърза, излѣзе.

По улицата вървеше съ сѫщия нехаенъ видъ.

* * *

Минаха нѣколко дена. Миша Соматовъ скиташе изъ парка между бавачки, колички съ бебета, топки хвърлени отъ всички страни и цѣлъ купъ дѣчица като мравунякъ изъ трѣвата. Вълчитѣ му очи тичаха отъ една дойка на друга, отъ едно дете на друго...

Подъ едно исполинско дърво седеше една бона, вдълбочена въ четенето на една книга.

На две крачки отъ нея едно тригодишно момиченце нареждаше кубове. Сѫщо въ трѣвата лежеше и куклата ѝ, по-голѣма отъ самата прите жителка. Бѣше дошла чакъ отъ Парижъ и имаше дълга коса, розови бузи и синя рокля съ дантели.

Соматовъ се отправи къмъ куклата, сърѣ се и заведнъжъ, свѣткавично се засили върху ѝ, грабна я, и избѣга въ гжстълака на парка подъ изуменитѣ погледи на дѣца и бавачки. После се чуха викове и всички се впуснаха да следятъ Соматова. Миша тича двайсеть минути непрестанно, като се мѫчеше да му загубятъ дирите. Побѣгна до единъ стоборъ, почина си и, скритъ между дърветата, усмихна се самодоволно:

—Браво!—Каза си той.—Сега стигнете ме, ако можете.

После извади мръсно червено моливче и почна да търси изъ джобоветѣ парче хартия.

—По дяволъ! Когато трѣбва, тогава нѣма,—каза той намръщенъ.

Очитѣ му се спрѣха върху единъ старъ афишъ на стобора. Вѣтъра люлѣеше отлепенитѣ му розови краища. Соматовъ, мърморейки откѫсна едно парченце хартия, намѣсти я на стѣната и започна да пише нѣщо. После се намѣсти на земята и се помѫчи да вкара писъмцето въ кордона на куклата. На хартийката се преплитаха въ... но съчетание фразитѣ на аф... писаного отъ Соматова. Мож... се прочете:

„Многоуважаема Вѣра, съ... шение отъ Началника, Моля ... не се сърди че си отидохъ ... Неможеше иначе. Ако се въ... нѣкой, щѣха да ме хванатъ ... ти момиченце, си хитра и ... рашъ... И ти се моля да при... бинокли при портиера, който ... рихъ за тебе на улицата... ... и да не ми благодаришъ... ... време на представлението арт... немогатъ да се викатъ чрезъ ... плѣскания на авансцената.

Твой преданъ, Миша. Заб... тогава да ти повърна лъж... Прощавай“.

—Дръжте го, братя! Хван... Така да се научишъ да к... другъ пѫть куклитѣ на деца... годия! Стой!... Не бѣгай... чешки синъ...

Соматовъ скочи ядосанъ, ... ли куклата въ краката на ти... то го окржжаваха слугини и ... и горчиво рече:

—Като се оплете човѣкъ о... винаги излиза измаменъ ... работи...

Превелъ отъ ром...

Г. ЯЗАДЖИЕВ

Год. III Брой 26 Силистра, 29 Октомври 1932 3 лей Броя

Урежда редакционенъ комитетъ.

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

ПРОБУДА

Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Redacţia şi Adminis. Tip. „PROGRESUL“ Silistra

„PROBUDA“ | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

МИНИСТЕРСКАТА КРИЗА.

Тя се появи по поводъ разногласията, по външната политика, между бившия министръ председатель и министъръ на външнитѣ работи Д-ръ Вайда Воевода и бившиятъ легационенъ министъръ въ Лондонъ г-нъ Титулеску. Мотивъ за разногласие беха започнатите преки преговори ЗА НЕНАПАДАНЕ между Съветска Русия и Ромъния. Това разногласие стана причина г-нъ Титулеску да си подаде оставката като легационенъ министъръ въ Лондонъ и като председатель на всички министри въ заседанията на Лигата на Народитѣ въ Женева и другаде. Преди оставката му да бѫде резолюирана отъ надлежното външно министерство, бившиятъ министъръ председатель му предлага поста министъръ на външнитѣ работи, за който постъ той се съгласява, обаче вмѣсто да се отзове направо въ Букурещъ той отива въ Парижъ. Срѣща се съ тамошния министъръ председатель г-нъ Ерио, като същевременно прави и някакви изявления предъ журналисти и отъ тамъ отива въ Синая. Въ това време г-нъ Вайда Воевода подава оставката на кабинета, която бѣ приета отъ Краля, като бѫде натоваренъ да управлява до съставянето на новия кабинетъ. Следъ като Краля се съвѣтва съ председателитѣ на камарата и сената г. г. Чичо Попъ и Костакеско и председателя на Националъ Църанистката партия г-нъ Юлиу Маню, натовари последния съ съставянето на новия кабинетъ. Въ така съставения кабинетъ подъ председателството на г-нъ Юлиу Маню, влизатъ: г-нъ Г. Миронеску като подъ председатель безъ министерски портфейлъ, г-нъ Титулеску министъръ на външнитѣ работи, г-нъ Маджару министъръ на финансиитѣ, за министъръ на заеманото до сега министерство отъ г-нъ Маджару става министъръ г-нъ Лугожану и всички останали министри си запазватъ досегашнитѣ министерства. Не влиза въ новия кабинетъ г-нъ Вайда Воевода.

Въ този съставъ г. г. министритѣ, като положили клетва въ Синая. Сжщата вечерь се състоялъ и първия министерски съвѣтъ, следъ като г-нъ министъръ председателя Юлиу Маню и г-нъ Титулеску ще излезатъ съ декларации по политиката на новиякъ кабинетъ, които навѣрно не ще се различава отъ досегашната такава, понеже кабинета изхожда отъ сжщата партия и сжщия парламентъ, които посочиха и подкрепяха бившия кабинетъ.

По този начинъ Нац. Църаниститѣ оставатъ да управляватъ и за въ бѫдаще съ сжщитѣ камара и сенатъ.

НАДЕЖДА Г. ТОПОРОВА
(ДРОГИСТА)
ул. Режеле Фердинандъ 17
Силистра жгълъ съ ул. Ножарска Силистра

БОГАТА КОЛЕКЦИЯ ОТЪ:

ФИННИ ПАРФУМЕРИИ: одеколони и парфюми отъ най прочутитѣ кжщи: Коти, Хубиганъ, Пиверъ, Лубинъ, Токалонъ, Жермандре, Лади, Нивеа пр. пр.

САНИТАРНИ артиколи, каучуци, превръски, памуци, тоалетни и хигиенични потреби: четки за зжби, Пухчета, четки за бръснене, зжбни пасти и пр. пр.

МИНЕРАЛНИ води, Медицински съпуни, Диана, Кармолъ и др.

ВАЗЕЛИНИ въ тубички, Глицеринъ кремови, помади и др.

Отъ най-ниски цени.

Около ученическата стачка

Времето съставлява часть отъ вечностьта. То не се спира и неусетно минава. Въ сжщность то не е друго нѣщо освенъ движение, преминазване отъ едно състояние въ друго, до като пакъ се слѣе въ вечностьта. Не направчо ние казваме че то лети. Миналото ни се показва като сънь и ние твърде често съжеляваме за него. Времето не е тъй безмѣдно както ни се показва на пръвъ погледъ. Макаръ и да нѣма езикъ, на който бихме могли да го разберемъ, „пакъ споредъ думитѣ на пророкъ Давидъ“, всѣки день, всѣка нощь, то ни открива нови знания, донася ни нови кржговори. А една поговорка казва: ДЕНЯ ДОНАСЯ ОНОВА КОЕТО НИТО ГОДИНАТА ПОНѢКОГА НЕ ДОНАСЯ, т.е. той струва за насъ понѣкога толкова колкото и цѣла една година. Значи само по себе времето ни подсеща, че ние трѣбва да се стараемъ да използуваме и най малката негова часть зада можемъ по тоя начинъ, да направимъ достояние за себе си онния знания, онния истини, каквито всеблагия Богъ е предопрѣделилъ за временното и вечно, за общественото и лично наше благо. Тъй че когато човѣкъ, по една или друга причина, допусне, макаръ и за единъ мигъ, да истече времето безъ да упражни отъ своя страна нѣкакво желание или усилие той безвъзвратно губи часть отъ душевното си и материално благо а водно съ това излага и нравствената си природа. Това не е вечъ възходъ а небрежность или назадничавость, които при почесто повтаряне добиватъ другъ колоръ който на простъ езикъ се нарича ПРОИЗВОЛНА ЛѢНОСТЬ. Об че нека се знае че лѣностьта е майка на всички пороци, символъ на материална и морална нищета. Тогава нека не се удивляваме, когато виждаме единого или двама безцелно да губятъ времето си по улицитѣ и площадитѣ. Тая истина се съзнава даже и отъ хора които колкото стари и изнамощени и да сж непрежснато работатъ до като ржцетѣ и краката имъ сж въ услуга. Но ако това тѣ знаятъ отъ опитъ или по предание то какво да се каже за младежьта, за юношитѣ, които иматъ нужда отъ упжтване и разяснение? Неще съмнение че тия знания и истини тѣ могатъ да ги добиятъ главно въ училището. Да, то е храмъ на просветата, разсадникъ на култура и знания. Тукъ тѣ ще научатъ какъ поправилно да ги цѣнятъ и какъ по-лесно да ги прилагатъ въ живота. Его защо въ училището обрѫщатъ сериозно внимание върху всѣко едно отсжствие на ученицитѣ а за повече такива се предвижда и наказание или изключване

Въ кржга на тия нѣколко размишления предъ насъ се испречва едно крупно явление отъ тоя родъ. Това бѣ стачката на ученицитѣ отъ нашата гимназия, станала на 7 т. м.

Тя се прояви съ една упоритость и доста продѣлжително отсжствие отъ учебнитѣ занятия. Домогването, на участвующитѣ въ нея ученици, да оправдаятъ тая постжпка, подъ благовиднитѣ нѣколко мотиви, дѣйствително неможа да намери удобрение у цѣлокупното българско общество. Колкото основателни и да бѣха нѣкой отъ тѣхнитѣ искания, тѣ не трѣбваше да се появяватъ тъй скоро, следъ приемането на управлението отъ новото настоятелство и по такъвъ единъ остаръ начинъ преди да се исчерпатъ всички легални средства. А това тѣ не направиха. Тъй че не само тѣ но и тѣхнитѣ родители направо губиха сжпоцѣнното си време като лепеаха по тоя начинъ и едно черно петно на учебното заведение. Освенъ това тѣ насилствено застависа да взематъ участие въ стачката и ученици отъ по-долнитѣ класове, за които тя нѣмаше значение, а като не се задоволиха и съ това явиха се и въ дѣвическата гимназия, Очевидно е, че всичко това бѣше знакъ не само на неблагодарность но и на сжщинско подстрѣкателство, което можеше да доведе до поголѣмо разочарование. Затова и борбата имъ остави тжжни спомени за учебното дѣло въ нашия градъ, лишена отъ морална стойность.

Отворено писмо

до г-да гражданитѣ на града Силистра—отъ ДИМ. СТ. ЖЕЛѢЗАРОВЪ, учитель при Бълг. първон. училищ

Уважаеми граждани,

Разтурването на настоятелството на Българското общество въ града ни Й. Лефтеровъ и замѣняването му съ това на Дръ Кирчо Маноловъ на 19 Августъ т. г. възъ основа заповѣдьта на г на Председателя на тукашния Окр. сждъ предизвика голѣма тревога между членоветѣ на настоятелството Й. Лефтеровъ. Както ситѣ се разтревожватъ и спускатъ въ борба съ рискъ да загубятъ живота си, когато нѣкой случайно имъ разбута гнѣздото, тъй и господата отъ разтуреното настоятелство се почувстваха дълбоко засегнати и се впуснаха въ борба за запазване на всѣка цена положението си на избраници. Като циркаджии тѣ бързо плъзнаха между васъ, за да ви заблудятъ и въвлекатъ въ борбата на своя страна и вървитѣ рамо до рамо съ тѣхъ за възвръщането имъ. Лозунгътъ имъ бѣше „Да запазимъ училището“. Като че ли новото настоятелство идва съ намѣрение да го закрие! День и нощь тия избраници сж на крак, клеветятъ, интригуватъ, хулиганстватъ, своитѣ престѫпления другиму преписватъ, а себе си биятъ въ гърдитѣ и сочатъ за идеални и истински радетели за културнитѣ интереси на българитѣ въ града и окржга. Канятъ ви постоянно въ името на примамливи цели на протестни събрания, на манифестации, на пристѫпи, дори и на саморазправии. Образуваха акционни граждански комитети, смѣниха ги, поради недостатъчна активность, назначиха нови комитети и какво още не правятъ, за да бждатъ възвърнати, ако не на законно основание, то съ насилие. Тѣ ви втълпиха мисъльта, че ако не сж тѣ на чело на обществото, училищата загиватъ, секциитѣ пропадатъ и че въ борбата си съ настоят. К. Маноловъ трѣбва да отидете до край. Тѣ нѣмаха търпение да дочакатъ думата на правосждието. Нѣщо ги стягаше, караше ги да бързатъ и за това не избираха средства въ борбата си. Дори и днесь, когато вече сждътъ се произнесе, че г-нъ Кирчо Маноловъ има правото да представлява и ржководи сждбинитѣ на Бълг. общество, а не г-нъ Й. Лефтеровъ, тѣ не стихватъ, а правятъ отчаени усилия да затруднятъ новото настоят., да го компрометиратъ и предизвикатъ неговото оттегляне, за да се настанятъ пакъ тѣ. Тѣ си послужиха и съ стачка. Ученицитѣ отъ мжж. гимназия отъ 7 того сж въ стачка, не искатъ днешнитѣ си учители! Искатъ любимитѣ си учители, които изтриваха слабитѣ бележки на ученицитѣ отъ главната книга и ги повишаваха, за да преминатъ ученицитѣ класа, искатъ тѣзи учители, които насаждаха мързела, покварата и некадърностьта въ душитѣ на вашитѣ деца. Тия господа чрезъ вашитѣ деца правятъ политика, опартизаниха ги, ИЗХАБИХА ТѢХНОТО ГРАЖДАНСКО ДОСТОИНСТВО, само за да постигнатъ своята крайна цель—тѣ да ржководятъ обществото. Тѣ излагатъ децата ви на рискове, РАЗВРАЩАВАТЪ ГИ, ПРАВЯТЪ ГИ БЕЗРЕДНИЦИ, учатъ ги, че тѣ могатъ и иматъ право да се мѣсятъ въ нареждане учителския персоналъ и да искатъ възвръщането на тѣзи, КОИТО ЩЕ СЪЗДАДАТЪ ОТЪ ТѢХЪ НЕКЪДЪРНИЦИ И БЕЗРЕДНИЦИ! Това е безумие! Грѣшка правите, че се подавате на тѣхнитѣ заблуждения и подпомагате тѣхното рушително дѣло!

Уважаеми граждани,

Спомняти си, че и други настоятелства сж бивали смѣнявани. Смѣниха се настоятелствата: Коста Македоновъ, Дим. Касабовъ, Христо Пачелиевъ и пр. Никое отъ тия бивши настоятелства не прояви такова упорство и такова типично нахалство, както настоят. Й. Лефтеровъ. Всѣко едно отъ тѣхъ безропотно се подчини и се оттегли спокойно. Лефтеровци и следъ думата на сжда не млъкватъ, тѣ и на сжда не искатъ да се подчинятъ! Всѣки се пита—защо? Какво има въ Българското общество, та тия господа не искатъ да си отидатъ, а все обикалятъ около него, както вълка обикаля мѣстото, дето е изялъ магаре. Тия хора много задълбаха! Четирегодишенъ трудъ иматъ тѣ тамъ! Умъ и нерви сж трошили тѣ! Тъй напримѣръ:

1) Тѣ първи въведоха, да не се допуска противникъ, нито въ настоятелството, нито дори въ бюрото на годишното общо събрание.

2) Тѣ не допущаха противникъ и въ изборното бюро на год. събр.

3) Тѣ изоставиха системата за гласуване по списъка на членоветѣ на обществото, било много модерно—затова въведъха системата съ картончета приготовлявани и раздавани въ бюрото на нѣкои отъ младитѣ адвокати на всѣкиго, безъ да се държи смѣтка, дали е членъ и дали е изправенъ. Тази система, казватъ, била по добра, тя осигурявала за вечни времена ржководството на Бълг. общество!

4) Тѣ създадоха много секции и подсекции—Откриха какви не по но доходни служби, за всѣки приятель мѣсто намѣриха.

5) Заставѣха членоветѣ на бюрата на год. събрания отъ се да промѣнятъ написанитѣ и подписани протоколи, щомъ се изберс управлението нѣкой противникъ.

6) Предприеха издаването на в. „Архивъ“, кждето се печатах нитѣ и никому ненужни рапорти и отчети на директори и предсе на секции—за слава—да знае мало и голѣмо, кои сж били дире председатели на секции презъ режима на бележития Лефтеровъ!

7) Напоследъкъ започнаха издаването и на в. „Трибуна“, защ „Архивъ“ не стигалъ, за да се проявяватъ силитѣ около Лефтер наистина, кжде ще се побератъ само въ „Архивъ“, когато се зав Брашовановъ и Митиковъ?! Само за тѣхъ трѣбва единъ вестни трѣбаше и излизането на Трибуна! Пъкъ и друга. смѣтк Като има алъшъ веришъ, все пада по нѣщо и за Съ шумна дейндсть народа лесно се залъгва и не вижда, когато изпразватъ джобоветѣ.

8) Тѣ откраднаха нощно време архивата на настоят. и на м. гр за да не се види, какво сж правили и какъ сж харчили общитѣ ср

Уважаеми граждани,

Дѣлата по третинитѣ се свършиха! Декларации нѣма вече! Въ лищата нѣма вече работа за всички млади адвокати, затова ви днесъ частъ отъ тѣхъ да отправятъ лакомо очи къмъ Бълг. общест едни да влѣзатъ на ново, а други да си запазятъ тамъ мѣстата. Ми уютно около касата на Бълг. общество! Дѣйность пада тамъ! Сво може човѣкъ да се прояви само въ управлението на Бълг. общ. Зат си отидатъ, ще се борятъ, до като закриятъ училището, или докат танатъ на чело?!

Лефтеровци тжжатъ и за гощавкитѣ—за черпнитѣ. Нищо не ваха и нищо не решаваха безъ черпня. Изходния пунктъ за тѣхъ е бай Генчовата кръчма. Отъ кръчмата се отиваше на заседание заседанието пакъ на кръчмата се връщаха, а много пѫти и въ кр се решаваха важнитѣ въпроси. Посещенията на кръчмитѣ е свърз разходи, които тѣ плащатъ отъ вашитѣ джобове, защото пари пе съ трудъ и мжка не се прахосватъ тъй щедро и безразборно.

Драги граждани!

За да разберете истинскитѣ подбуди на хората отъ настоят. Й. теровъ, за желанието имъ непременно тѣ да ржководятъ управлени обществото и за да се увѣритѣ, защо тѣ и следъ присждата на сж се оттеглятъ спокойно и заработятъ като мирни граждани, а още порито подеха борбата, азъ ще ви съовщя само нѣколко ФАКТА, констатирахъ при преглеждане само на незначителна часть отъ доку тѣ имъ по разхода въ качеството си на провѣритель, натоваренъ от вото настоятелство взаедно съ цензоритѣ. Азъ нѣма да си послу оржжието на Лефтеровци—клеветата, интригата и хулиганството. Аз си послужа съ ФАКТИ, а тѣ говорятъ:

1) Г-нъ Й. Лефтеровъ въ качеството си на председатель на об вото, когато е билъ командированъ по училищна работа винаги е лучавалъ пѫтни пари за I класа по железницитѣ и параходитѣ, за мобилъ отъ гарата до хотела и обратно, вмѣсто за трамвай по 3 отдѣлно дневни пари на день по 600 лей—и словомъ шестотинь день. Тъй напр. на 24 и половинъ день отъ 25 Декември 1930 го е билъ въ Букурещъ по училищна работа и е взелъ пѫтни и дневни по следнята смѣтко-разписка:

1.	Параходъ—Силистра—Каларашъ	50 лей
2.	Тренъ, Каларашъ—Букурещъ—I класа . . .	425 „
3.	Автомобилъ—гара Букурещъ—хотелъ . . .	60 „
4.	Автомобилъ хотелъ—гара Букурещъ	60 „
5.	Тренъ Букурещъ—Каларашъ	350 „
6.	Дневни за 1½ день по 600 лей на день . .	900 „

Или всичко за день и половина 1845 лей

Такива тлъсти командировки г-нъ Лефтеровъ отъ 24 Августъ 19 до 12 Дек. 1931 г. е направилъ 15 на брой и е взелъ отъ кас обществото всичко 50.582 лей и словомъ петдесеть хиляди пет осемдесеть и два лей, вънъ отъ други командировачни пари, които по общи разписки, подписани отъ него и други членове отъ настоя

вото. А, колко е взелъ отъ командировки тази година и колко е взелъ миналитѣ години, не се знае, защото нощно време откраднаха архивата на настоятелството и тази на мжжк. гимназия взаедно съ главната книга и до днесъ не сж предали тия архиви. Защо бѣгатъ отъ предаване и сега, следъ като сжда постанови, че законно е настоят. К. Маноловъ, а не Й. Лефтеровъ? Кои общественици бѣгатъ отъ предаване и криятъ архива? Честнитѣ и доблестнитѣ ли, или тия като Лефтеровци? Вие сами си отговорете. Да откраднешъ чакъ и входящия и изходящия регистри, да потулишъ и главната книга отъ дирекцията на м. гимназия, това какво значава?:

2) Въ сжщия размѣръ съ пжтни и дневни по 600 лей на день сж се ползували г-нъ подпр. на наст. Й. Лефтеровъ—Драганъ Бобчевъ, който винаги се сочи за идеалистъ и оплаква „милия народъ“ съ крокодилски сълзи, а така сжщо и членоветѣ Генчо Мариновъ и Панайотъ Ганчевъ.

3) Г-нъ Атанасъ Недѣлчевъ, бившия пом. директоръ, КОЙТО НѢМА ПРАВО НА УЧИТЕЛЬ (ТОВА Е СЪОБЩЕНО СЪ ПИСМО НА НАСТ. Й. ЛЕФТЕРОВЪ) и, който за възвръщането си, е вдигналъ на кракъ цѣлия си родъ чакъ до деветo колѣно, билъ командированъ въ Добричъ по изпититѣ презъ 1930 г. и за 8 дни е взелъ днезни по 300 лей на день плюсъ 600 лей пжтни, или всичко 3,000 лей. Триста лей на день, Господа! Бива, нали?!

4) Отъ командировачнитѣ си вкусалъ и г-нъ Ив. Митиковъ, който на 24 IV 1930 г. билъ съ Драганъ Бобчевъ въ Букурещъ и за единъ день само сж взели 5500 лей, като сж представили обща разписка, безъ да упоменатъ подробно разходитѣ, види се, за да не се узнае, по колко сж взели дневни. Разписката имъ е временна и се задължаватъ да претовятъ друга редовна, но ето 2½ години отъ тогава и временната разписка не е замѣнена. Интересно е, да се знае, по колко е вземалъ г-нъ Митиковъ за другитѣ командировки, зрщото къмъ него касата на общ. винаги е била много щедра. Тя му е давала пари въ заемъ и пари за посрещане празника Кирилъ и Методи. Ако откраднатата архива влезе въ ржцетѣ на днешното настоятелство, азъ ще ви съобщя, нѣма да си считамъ труда, защото вие трѣбва да познавате обществениците си въ истинския имъ видъ, а не маскирани.

5) Най куриозното е, че когато наст. сж бивали въ командировка, касата имъ плащала дневни по 600 лей плюсъ пжтни въ най-широкъ размѣръ. а когато граждани, вънъ отъ настоятелството, сж бивали командировани на тѣхъ касата плащала по другъ размѣръ. За тѣхъ нѣмало дневно по 600 лей: нѣмало I класа тренъ и параходъ, нѣмало автомобилъ! Тъй напримѣръ: на 22, 23 и 24 Ноември 1931 год. г-нъ Тодоръ Пчелировъ билъ въ командировка ведно съ Й. Лефтеровъ и Хр. Пачелиевъ. И какво, мислите, му платили? За три дни за пжть, храна и хотелъ му дали 1070 лей. За сжщитѣ три дни г-нъ Лефтеровъ взелъ 2450 лей и словомъ—две хиляди четиристотинь и петдесеть лей! Где сж 1070, где сж 2450 лей? Г-нъ Хр. Пачелиевъ се отказалъ отъ пжтни и дневни повеже билъ и по своя работа въ Букурещъ. Но, не знамъ, защо въ дѣлото наредъ съ разпискитѣ на Й. Лефтеровъ и Т. Пчеларовъ стои разписка и отъ г-нъ Драганъ Бобчевъ за 2050 лей, за сжщата командировка, въ сжщото враме, когато сж били Лефтеровъ, Пчеларовъ и Пачелиевъ?! Г-нъ Пачелиевъ и г-нъ Пчеларовъ твърдятъ, че Драганъ Бобчевъ не е билъ съ тѣхъ и че не е взѣлъ участие въ командировката, въ ксято тѣ сж участвували. Г-нъ Пачелиевъ се отказалъ отъ командировачни пари, но, изглежда, другъ—а именно идеалиста Драганъ Бобчевъ, безъ да е ходилъ нѣкжде, ги е взелъ. Какъ ще наречете тая постжпка на бившия подпредс. на обществ., на адвоката Драганъ Бобчевъ, който, като писачъ въ Архивъ и Трибуна, минава за идеалистъ и светецъ, не зная?! Вие сами присѫдете, идеализъмъ ли е, или какво! Впрочемъ, архивата е въ тѣхъ, може въ протоколната да се прибави, че и г-нъ Драганъ Бобчевъ е билъ командированъ презъ тия фатални три дни! Нали затова не предаватъ тѣ архивата и на обществото и на м. гимназия! Кирливи ризи има, а тѣ трѣбва да се ператъ!

Г-да граждани

Само факта, че тия хора криятъ и не предаватъ и дветѣ архиви, е достатъчно да си обяснитѣ отчаената борба, която тѣ водятъ. Не току тъй изпъкна въ борбата фалиралото величие Ат. Брашовановъ! Него, може би, не познавате добре! Попитайте за него селенитѣ и стари и млади отъ окржга. Тѣ по добре го познаватъ, като адвокатъ, пъкъ и като банкеринъ. Той имъ защищава дѣлата за третинитѣ и наемитѣ отъ тѣхъ. Третинитѣ и наемитѣ отъ тѣхъ той не успя да имъ повърне, но успя само джобоветѣ имъ да изпразни, чрезъ сждъ за адвокатско възнаграждение! Селенитѣ още чакатъ да имъ заплати стойностьта на хранитѣ, които той събра отъ тѣхъ преди 7—8 години. Горкия, измършавѣлъ, изолиранъ отъ почтенното гражданство, и той търси крава за доене! И кжде ще я намѣри другаде? Само около Лефтеровци въ Бълг. Общество. Само тамъ, другаде хората търсятъ смѣтка и ценятъ хората, взиратъ се около тѣхното минало, а въ Бълг. общество можешъ ли да лъжешъ, можешъ ли да демагогствашъ, да приказвашъ за голѣми работи, можешъ ли луксозенъ салонъ да наредишъ, по нататъкъ е лесно! Харчи колкото щешъ и както щешъ, нѣма, кой да ти държи смѣтка—опозицията е прогонена и отъ настоятелство, и отъ секции, и отъ изборни бюра, тя не може смѣтка да ни държи, а пъкъ гражданството е наше! Почерпвай сегисъ тогизъ по подвижнитѣ отъ тѣхъ, кажи имъ, че тѣ могатъ и иматъ право на всичко, насъскай ги противъ опозицията, изобщо погаделичкай ги и, готово! Управлението е осигорено за винаги!

Не току тъй прелѣтя и г-нъ Ив. Митиковъ, човѣкътъ трѣбва да яде, а пъкъ нѣма отъ кжде! Около касата на Бълг. общество той много се е въртялъ, много е ялъ! Пари въ заемъ сж му давали, срѣщу разписка, пари за празници да посрѣща сж му давали, какъ да не се претече сега на помощь на Лефтеровци?: Ще трѣбва да имъ се отплати. Сега ще трѣбва да демагогства и се надува, че върши голѣми подвизи! Ами, че тѣ сж все избирани класове—отборъ, дѣто го казватъ! Брашовановъ, Митиковъ и Лефтеровъ—каква тройка! Гимназията, не, ами и основното училище ще затворятъ, ако не имъ се даде управлението на обществото! Кой други може да надмине тѣхната амбициозность, упоритость и заслепеность?!—Никой! Много пжти хора отъ настоят. Лефтеровъ сж декларирвали, че училище, което нѣма да служи на тѣхнитѣ цели, по добре е да не сжществува. И ето ги, днесъ здраво сж се запретнали да го разрушатъ —чакъ децата използватъ чрезъ стачката, за да постигнатъ своята цель!

Ето защо, г-да граждани, Лефтеровци нощно време влѣзоха въ училището и съ ключове, които г-нъ Секр. Дим. Ивановъ трѣбваше да предаде на новото настоятелство, а не на официално измѣстеното настоят. Лефтеровъ, отключиха канцеларията на настоятелството, както и дирекцията на м. гимназия, и задигнаха дветѣ архиви, като не пожалиха дори и входящия регистръ. Защо направиха това, вие се сещате, азъ казахъ по горе, за да заличатъ своитѣ престжпления. Тѣ сж способни цѣлата протоколна книга да препишатъ на ново и нагласятъ всичко тъй, че нищо да се не открие—и печатитѣ сж въ тѣхъ и тѣ имъ трѣбватъ. Но напразно! Това, което е останало отъ архивата, е достатъчно, за да ги видимъ въ истинския имъ видъ!

Уважаеми граждани,

За командировки отъ 24 XII 930 до 12 XII 931 г.—значи за година и 4 месеца наст. Лефтеровъ е похарчило всичко 93.956 лей, отъ които само Лефтеровъ е взелъ 50.582 лей. Следва да се запитаме, като сж похарчили толкова за пжтни и дневни, за училището какво сж дали? Почти нищо! Въ гимназията нѣма ни линия, ни пергелъ, ни транспортиръ—Математика не се учи безъ пособия! Учителитѣ много пжти сж искали устно тия пособия, давали сж писменни рапорти, но настоят. не ги набавило. Училището е обедняло откъмъ пособия и покжщнина (въ канцеларитѣ има дори и луксъ, но въ учебнитѣ стаи мизерията личи). Гжби—отривки—ученицитѣ сами си купуватъ. Тия дни дойде въ осн. у-ще търговецъ отъ Букурещъ и търси отъ наст. Лефтеровъ сумата 54.000 лей срѣщу пособия. Фактури нѣма. Дали тия пособия сж влезли въ гимназията или не, не се знае.—Знае се само, че настоятелството има да дава 54.000 лей. Значи за нуждитѣ на училището пари нѣмало, а пари за командировки и то по министерски плащани, пари за гощавки и черпни винаги е имало и то въ изобилие.

Тъй напр. Касата на общ. е броила:

1) На Хр. Бобевъ на 20 VI 931 г. за чрепня 2410 лей.
2) На Добри Маслевъ на 23 III 932 г. за гощавка 320 лей.
3) На Генчо Мариновъ на 9 II 931 г. за закуска на изб. бюро 236 л
4) На Драганъ Бобчевъ на 8 VI 932 г. за гостуване 200 лей.
5) На Николай Ременковъ за гощавки презъ 1931 г. 3100 лей.
6) На сестрата на Й. Лефтеровъ за 58 кгр. грозде миналата есень за представителни—600 лей—колкото за рота войници. Кой другъ може да яде толкова грозде?
7) На Ив. Митиковъ на 24 V 930 г. за посрещане празн. Кирилъ и Методи 400 лей.
8) На Ив. Митиковъ на 23 XI 931 г. взаимообразно—1000 лей—като че ли обществото е банка—сумата не е повърната.

За разходи, като тѣзи, гдето броили на Генчо Мариновъ сумата 1210 лей за почистване нужницитѣ на мжжк. гимназия, нѣма да споменавамъ. Нѣма да споменавамъ и за факта, че разходното имъ дѣло е пълно съ съмнителни разписки, на едни, отъ които не се четатъ подписитѣ, а на други мѣстото имъ съвсемъ не е въ дѣлото.

Вие сами виждате, че касата на обществото е служела за тѣхно ухранване, а не за издръжка на училищата. На училищата давали, колкото да не умратъ. Касата за тѣхъ е била дойна крава, която гражданството пасло и забило, а тѣ сж доили изобилно млѣко и сж го разпредѣляли помежду си, както тѣхнитѣ нужди повелявали, а не както нуждитѣ на училището. Лъвскиятъ пай отъ млѣкото на кравата, което сж изядали и страхътъ да не се разкриятъ тѣхнитѣ разсипничества и престжпления, сж причината за упоритото имъ желание само тѣ да ржководятъ обществото! Само за това тѣ заклето действуватъ, или да се повърнатъ пакъ на уютнитѣ имъ мѣста въ управлението, или да затворятъ училищата. Всичко друго, което тѣ ви говорятъ и си даватъ видъ, че вършатъ, е само за да заблуждаватъ и да маскиратъ истинскитѣ си намѣрения!

Уважаеми граждани!

Лефтеровци нѣматъ деца въ гимназията! Ако тя се затвори, вие сте, родителитѣ сж, които ще загубятъ, а не тѣ. Тѣ мислятъ за училищата, само когато сж ржководници, защото тогава има за тѣхъ млѣко отъ кравата, тогава има дневни по 600 лей на день, пжтни пари въ най-широкъ размѣръ, тогава има автомобилъ вмѣсто трамвай, тогава има гощавки и черпни. Кжде могатъ другаде да се намѣрятъ днесъ тия блага?! Кой ще ти брои за пжть колкото щѣшъ и на туй отгоре и по 600 лей на день?! Кой ще те гощава и черпи, когато щешъ?! Затова тѣ, когато днесъ се видѣха откъснати отъ кравата, сж готови да турятъ кръсть на училищата. Тѣ не могатъ да живѣятъ безъ чужда каса, затова се борятъ отчаено—това е голата истина. Принципни различия нѣма!

За да имате по ясна представа за хората отъ настоят. Лефтеровъ, ще хвърля малко свѣтлина и върху начина, по който тѣ сж водили смѣткитѣ си.

Срѣщу учил. такси и чл. вносове, които вие сте плащали за миналата година (за другитѣ години кочанитѣ сж въ тѣхъ) сж написани квитанции отъ кочанъ, но тѣ стоятъ въ кочанитѣ неоткъснати и нераздадени, защото сж необгербани, нѣмало пари за гербови марки—тъй казва бившия секр. Д. Ивановъ—Чудно! Толкова пари да се пропилѣятъ за пжтни и дневни, за гощавки и чрепни, а за гербови марки да нѣма 500—600 лей! Наистина скандаленъ фактъ! Това не успѣли да заличатъ, горкитѣ! Само обществеици, като Лефтеровци, могатъ да допуснатъ подобни чудеса! Да намѣримъ и платимъ само за командировки 93.956 лей, да вземашъ по 600 лей на день, да се возишъ се на автомобилъ, да харчишъ годишно десетина хиляди лей за гощавки и чрепни, а за гербови марки да не намѣришъ пари, това означава да си безсъвестникъ и фалиралъ общественикъ! Дѣлата на Лефтеровци напълно схождатъ съ тая на „Габровския конь“, който, като изялъ пестила отъ торбата, усладило му се, та изялъ и торбата!

Лефтеровци и хората около тѣхъ (съ малки изскючения) сж загубили обществения си капиталъ и моралъ, тѣ дѣйстватъ винаги подъ маска и търсятъ мѣсто за да паразитстватъ!

Уважаеми граждани,

Апелирамъ къмъ вашия разсждъкъ! Преценете безпристрастно фак тѣ, изложени отъ менъ. Взрете се критически, а не партизански, върху вс ко около борбитѣ въ нашето общество. Вижте, кои сж истинскитѣ п буди на Лефтеровци и на кжде водятъ тѣ сждбинитѣ на обществото!

Дайте присждата си, като изхождате само отъ разума си. Не се дете по тия, които нищо положително не сж направили въ живота с само търсятъ, какъ по лесно да проживяватъ. Подкрепете хората, ко могатъ да бждатъ полезни на дѣлото, а не тия, които сж живѣли с за смѣтка на дѣлото!

Уважаеми граждани,

Завършвамъ отвореното си писмо къмъ васъ, съ надежда, че с успѣлъ да хвърля малко свѣтлина около борбитѣ, за да опознаете до хората, които ги водятъ и дадете всѣкиму заслуженото. Обичамъ исти та, не мога да търпя заблужденията, които се сѣятъ изобилно ме васъ и само отъ желание да ви освѣтля излѣзохъ предъ васъ съ нас щето си писмо. Считамъ за граждански дългъ да ви държа въ тек на нашитѣ обществени работи добросъвестно и честно, както подобав доблестенъ гражданинъ и учителъ. Въ истинностьта на изнесенитѣ менъ факти нѣма мѣсто да се съмнявате! Който се усъмни, нека за да при мене. Азъ ще му дамъ възможность да види съ очитѣ си вс изнесено. Декларирамъ най-доблестно, че, ако следъ провѣрката се ук какво азъ не съмъ изнесълъ фактитѣ, тъй както сж, ще напусна уч ството! Това добре да се запомни! Азъ знамъ, че Лефтеровци ще ка „той лъже, не е вѣрно“. Азъ пъкъ казвамъ, който не вѣрва. да за да да види съ очитѣ си, за да повѣрва и кажи на Лефтеровци, че лъжатъ, а не азъ!

Съ почитание къмъ васъ

Д. Ст. Желѣзаровъ.

Силистра 15 Октомври 1932 год.

Балканската конференция

Свикватъ се подъ редъ вече три години конференции на балканскитѣ народи. Взеха участие въ тѣхъ съ специални национални комитети държавитѣ: Турция, Гърция, България, Югославия, Албания и Ромъния.

Първата конференция се състоя въ Атина, втората въ Цариградъ и сегашната—третата въ Букурещъ. За сегашната конференция дадохме въ миналия брой въ преводъ статия въ която се подчертаваше правото, за отказа на българския националенъ комитетъ да вземе участие въ тази годишна конференция въ Букурещъ. Причинитѣ на отказа сж: не се тура на дневенъ редъ малцинствения въпросъ, съ който въпросъ именно може да се постигне истинското сближение на балканскитѣ народи и че е безгрижимо вече натегнатото положение на Балканитѣ. Отъ това положение страдятъ най много интереситѣ на българскитѣ малцинства, които не могатъ да живѣятъ и се развиватъ въ правовъ и културенъ редъ. Още повече че нѣкой отъ участвующитѣ делегации въ конференцията, отказватъ че съществували въ тѣхнитѣ държави български малцинства. При това положение българската делегация идва въ Букурещъ въ новъ съставъ, а не съ стария съставъ съ председатель стария политически дѣецъ г-нъ Янко Сакъзовъ.

Председатель на българската делегация бѣше нашия бившъ съгражданинъ г-нъ Трифонъ Трифоновъ.

Конференцията се откри отъ министра по външнитѣ работи г-нъ Н. Титулеску. Следъ него веднага взема думата председателя на конференцията, г-нъ Ст. Чичо Попъ, сегашенъ председатель на камарата и вече три години подъ редъ председатель на ромънската делегация. Следъ г-нъ Ст. Чичо Попъ взема думата председателя на българската делегация г-нъ Трифонъ Трифоновъ и е държалъ прочувствена речь, следъ която е билъ поздравенъ лично отъ г-нъ Н. Титулеску министра на външнитѣ работи. Тоя сърдеченъ поздравъ на г-нъ Титулеску даде надежда, че третата балканска конференция ще пристжпи къмъ разрешение на болнитѣ малцинствени въпроси, т. е. тръгване къмъ истинската цель на конференцията—истинско сближение между балканскитѣ народи. Обаче, преди закриване конференцията, се е сложилъ за разглеждане въпросътъ за балкански пактъ, по силата на резолюцията взета презъ 1930 год. въ Атина. Българската делегация се възпротиви за разглеждането на този пактъ, преди да се е дошло до споразумение по въпроса за малцинствата. По поводъ на това Българската делегация се е оттеглила отъ конференцията, като е оставила само единъ представитель като наблюдатель.

Вестникъ „Универсулъ“ прибърза да съобщи веднага, че българската делегация ТОРПИЛИРА действията на конференцията. Подробности въ идния брой.

Продава се празно дворно мѣсто, за справка при г-нъ ИВАНАКИ КАТРАНЖИЕВЪ ул. Генералъ Хжрджеу №. 31 Силистра

ГЕРМАНИЯ

Решението по дѣлото между централното германското правителство и Прусия

Държавнитѣ сждъ въ Лайпцигъ се произнесълъ на 25 т. м. по дѣлото относително конституционния конфликтъ между Райха и „Прусия.

Присждата устанавява, че заповѣдьта издадена отъ председателя на републиката споредъ която на 20 юлий т. г. се суспендиратъ временно пруските министри и се замѣстватъ съ единъ комисаръ, е съвмѣстима съ конституцията на републиката.

Въ присждата се казва обаче, че заповѣдьта не отнима правото на пруското правителство да бжде представени въ държавния съветъ.

Втората часть на решението съставлява единъ ударъ на проектитѣ за реформи на конституцията, което е съставлявало съществената часть на програмата на Канцлера Папенъ. Правителството на Райха не ще има вечъ законни срѣдства за осжществуване на своитѣ планове, тъй като чрезъ завръщането на Пруското правителство въ държавния съветъ, Фонъ Папенъ не разполага вечъ съ болшинство.

Отзиви и бележки

Силистренскитѣ почтени „представителя“ на Москва и на сегашнятъ имъ апостолъ отъ София, Д-р. Асенъ Паневъ замѣстника на афоресания добруджански кръчмарски будитель Д-ръ Вачевъ въ новото си начадие—вестникъ „ВРЕМЕ“ отъ Добричъ, писали редъ дописки, като не забравили да клеветятъ всички, които не мислятъ като тѣхъ.

Подлостьта, предателството, каяфиджилъка, точа е своиствено тия уроди. Черни по лице, но чи ни въ душа, тѣ не се спиратъ да и до предателство,

Изранати отъ обществото, тѣ доха до край, като потърсиха у крепа въ невинятитѣ ученичи души.

Подбутнаха ги къмъ стачка, въ това си дѣяние да оправдаятъ „голѣмата“ си дѣятелность,

Образуванията граждански ко тетъ не е нищо друго освенъ ед последна останка отъ типове, ко изгубили почва подъ краката с търсятъ въ мътна вода риба ловятъ. На вашитѣ подлости, съ ното гражданство, ще ви отгов кавалерски—съ изгонване отъ О ществото, защото вашето мѣсто е тамъ.

Къмъ абонатитѣ

Мнозина отъ абонатитѣ ни зап ватъ дали вестника е спредъ. Съ щаваме сега, както съобщихме по рано че вестника продължи обаче ще излиза на две седмици като се събератъ суми и започ редовно седмично да излиза. За ве ки случай предплатилитѣ абон за тази година ще получатъ напъ но 50 броя. Молимъ абонатитѣ побързатъ и си изплатятъ ста стария абонамен, така и тази годи ния поне за половина година.

Това обещание е дадено поч отъ всички абонати, на администр тора на вестника при неговата о колка изъ окржга.

Администратора ще посети и вс ки непосетени села. Нека во бжде готовъ, за да не се прочи редовното излизане на вестника.

РЕДАКЦИЯТА.

Д-ръ КИРИЛЪ Хараламби ЕНЧЕВ който отъ единъ месецъ отсжтству ва отъ Силистра, по причина б женитбата си и отбиване военна си повинность, ще се завърне в градътъ ни на 1 Ноемврий т. г. започва да приема болни въ ме цинския си кабинетъ улица „Мир Чедъ Маре“ *No.* 8.

Год. III Брой 27 Силистра, 1 Ноември 1932 3 лей Броя

Урежда редакционенъ комитетъ.

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

ПРОБУДА

Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Redacţia şi Administ. Tip. „PROGRESUL“ Silistra

„PROBUDA“ | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

УТИХВАНЕ

Борбитѣ въ българското общество утихватъ. Редовнитѣ занятия въ гимназията се подновиха и продължаватъ. Нѣколкото опартизанени личности отъ бившето настоятелство, предъ решението на окр. сждъ въ полза на председателската заповедь, помислиха че могатъ и по другъ начинъ да се сдобиятъ съ „швейцарската крава“. За такъвъ избраха стачката, като подтикнаха къмъ нея ученицитѣ, които бѣха съ неуредено положение въ училището. Съ това смѣтаха, че ще си постигнатъ цельта и възвърнатъ уволнените учители. Като констатираха обаче, че стачницитѣ ще бждатъ изгонени, нападоха викъ, че чакъ до Министерството, какво че ученицитѣ не сж виновни за стачката, че тѣ „ужъ родителитѣ“ сж виновни, че ученицитѣ небива и не трѣбва да се наказватъ, обаче и този викъ остана напразенъ. Учителския съветъ при гимназията за да запази реда и дисциплината въ гимназията, както и да спази училищнитѣ правилници, наказа провинилитѣ се въ стачката ученици съ: изключване за винаги, за до края на годината, за по единъ месецъ и намаление на поведението. Ето резултатитѣ отъ провокаторитѣ въ училището. Страдания на беднитѣ родители и тѣхнитѣ дѣца. Но провокаторитѣ се радватъ, защото смѣтатъ, че тѣзи родители и ученици ще имъ бждатъ вечно привързани като онеправдани. Но много се лъжатъ, защото истината ще проблесне, както и проблесна за изключенитѣ преди две години ученици, на които се наложиха прижда по тѣхно ПРИЗНАНИЕ, а не по доноси на учители. Защо сега Митиковци, Бобчевци, Карагеоргиевци, Лефтеровци, Кьороловци не вдигатъ шумъ, защо не се явиха въ сжда да ги защищаватъ? Сигуръ като онеправдани да ги иматъ вечни последователи ли? Скжпи сж тия жертви, всички трѣбва да съжеляваме но още поскжпо е и учебното дѣло и реда и дисциплината на училището.

НАДЕЖДА Г. ТОПОРОВА
(ДРОГИСТА)
ул. Режеле Фердинандъ 17
Силистра жгълъ съ ул. Ножарсна Силистра

БОГАТА КОЛЕКЦИЯ ОТЪ:

ФИННИ ПАРФУМЕРИИ: одеколони и парфюми отъ най прочутитѣ кжщи: Коти, Хубиганъ, Пиверъ, Лубинъ, Токалонъ, Жермандре, Ладя, Нивеа пр. пр.

САНИТАРНИ артиколи, каучуци, превръски, памуци, тоалетни и хигиенични потреби: четки за зжби, Пухчета, четки за бръснене, зжбни пасти и пр. пр.

МИНЕРАЛНИ води, Медицински съпуни, Диана, Кармолъ и др.

ВАЗЕЛИНИ въ тубички, Глицеринъ кремови, помади и др.

Съ най ниски цени. 2—10

За религиозно-нравственното възпитание

Единъ недостигъ, който датира твърде отдавна и останалъ въ наследство, на нашитѣ училища е липсата на възпитание. Не само за насъ българското народ. малцинство въ южна Добруджа но и за нашитѣ сплеменици, които тукъ-тамъ изъ Ромъния живѣятъ въ плътна маса, на които националното и културно дѣло се крепи на ония нѣколко училища, които на пръсти могатъ да се преброятъ, въпроса за възпитанието е отъ особено значение. Не толкова умственитѣ познания колкото възпитанието може да подготви единъ ученикъ къмъ най-разнобразнитѣ нужди и обстоятелства въ живота. А възпитанието е дѣло, което се крепи на вѣроизповѣднитѣ християн. истини и неговитѣ нравствени начала. Училището пъкъ е мѣстото, гдѣто трѣбва да се отдѣли повече време и повече вниманне за тѣхъ. Туй се налага и поради друга една причина, че днесъ вѣе духъ на свободомислие и отричане, които много лесно и бързо намиратъ достжпъ у ония, които слабо или никакъ не сж запознати съ тия истини но които отъ основа разклащатъ всички нѣжни чувства и прояви. Има ли нужда да казваме че това сж нашитѣ деца бждащата участь на които сме повѣрили на учителитѣ? А явно е че дѣлото на възпитанието въ нашитѣ училищата твърде много куца. Увлечението, грубостьта и насилието, каквито ученицитѣ отъ нашата гимназия проявиха въ стачката на 7 окт. е явно доказателство че възпитанието е занемарено и че научнитѣ знания, каквито учителитѣ преподаватъ на ученицитѣ, сами по себе, не сж въ състояние да ги направятъ благовъзпитани и дѣйствително полезни членове на обществото и на своя народъ. Да обяснимъ на кжсо тая истина.

Възпитанието е което може да облагороди сърдцето и да насочи волята на ученикътъ къмъ добро а заедно съ това да постави здрава основа и на неговото национално и културно развитие. Прието е да се мисли че развития и просвѣтенъ умъ благотворно влияе на волята и сърдцето. Затова и престжпленията които се извършватъ отъ човѣцитѣ се преписватъ на невежеството. Това е близко до истината но не и досущъ. Ако се вгледаме внимателно и безпристрастно въ живота ще забележимъ, че развития и просвѣтенъ умъ не всѣкога представлява пълна гаранция за благородството на сърдцето и добрата насока на волята.

Достатачно е напр. единъ ученикъ да се учи добре да е развитъ, зада се отнася учителя снисходително къмъ лошитѣ му наклонности, разбира се ако тѣ не се проявятъ въ груба и внушителна форма, когато пакъ другъ, съ благородно сърдце и добра насока на волята, но съ слабъ успѣхъ, неможе да разчитва на такова благоволение и отстжпка. А межеу това живота нередко ни посочва явления които отиватъ въ разрѣзъ съ школскитѣ смѣтки. Не е ли истина че способнитѣ ученици, лишени отъ добра насока на волета и сърдчето, още въ разцвѣта на свойта възрасть често се изгубватъ и за себеси и за обществото когато пакъ напротивъ лица съ слабо умствена подготовка, но съ достатаченъ запасъ отъ нравствено настроение и религиозенъ усетъ се явяватъ усърдни, честни и полезни, граждади и радолюбци?

Но може да ми се възрази че развитието на волята и сърдцето, или съ други думи религиозно—нравственото възпитание, не е безусловно занемарено и че е повереno на учитель по Законь-Божи и нравоучение. Дѣйствително то съставлява прѣко негова обязаность, но независимо отъ много малкото време което е предвидено за тая цѣль, то трѣбва да съставлява джлгъ и на всички други преподаватели, които се занимаватъ само съ умственото развитие на ученицитѣ, защото само общото усилие ще тикне възпитателното дѣло напредъ. Но затова пакъ самитѣ тѣ ще трѣбва да бждатъ набожни, високо-нравствени хора, които по-

Г. ПОПЪ

Между ромъни и българи

„Parlamentul Românesc“ публикува една статия подписана отъ г. Ал. Топличану, върху ромъно-българскитѣ отношения, за които всѣки искренъ приятель на мира трѣбва да съжелява. Не ще се опитамъ да се осъмня въ патриотизма и и добритѣ замисли, които храни автора на статията. Напротивъ вѣрвамъ че съ строгата си откровенность, той е мислѣлъ да привлече вниманието на общественото мнение върху опасноститѣ отъ ромъно-българското сближение, невъзможно поради липсата на искренность у българитѣ.

Не вѣрвамъ обаче, че обвинението за неискренность може да се обобщава и че то може да се, припише на единъ народъ въ неговата цѣлость. Несъмнено, въ България сѫществува и днесъ едно множество, оформено въ стария духъ на нападателенъ национализъмъ и на империалистичнитѣ амбиции отъ преди 1913 год. Мисля обаче, че то не съдържа единодушието на класитѣ, които вършатъ и следятъ държавната политика.

Не е възможно щото разгромитѣ и страданията отъ последнитѣ две десятилетия да не сѫ оставили следи въ обществения духъ на нашитѣ съседи. И невѣроятно е щото общия прогресъ на пацифистичнитѣ и хуманитарни идеи, все по-разпространени въ Европа, да не сѫ минали Дунава и да не сѫ направили и въ тѣхната държава нѣкой, колкото и скромни, завладявания въ народното съзнание. Туй, което характеризира споредъ единодушното мнение на тия, които го познаватъ, българския народъ е тъкмо практичното и реалистично чувство на българския селянинъ, малко наклоненъ къмъ мечтания и твърде малко отзивчивъ къмъ утопични и изпаряеми химери. Доброто практично чувство на тоя коравъ и трудолюбивъ народъ ще го накара да разбира все по добре истината, че една спечелена война е въ сѫщность изгубена, и че победата чрезъ оржжие е, споредъ познатия изразъ, най трагичната илюзия на модернитѣ времена.

На това пацифистично малцинство отъ българското обществено мнение трѣбва да се разчита. То не трѣбва да се презира, нито да се насилва и изолира въ срѣдата на единъ народъ, който още се намира въ създадената атмосфера отъ стотицитѣ хиляди емигранти отъ чужди страни. То трѣбва да се окуражава и да се подържа, не само съ хубави думи, а и съ дѣла, даже съ пожертвувания. Между тия последнитѣ причисляваме най-напредъ едно добро третиране на нашитѣ ромънски поданици съ български езикъ. Чрезъ действителни отстжпки, не въ противоречие съ единството на нашата държава, ние не ще ослабимъ, а ще затвърдимъ авторитета ѝ, не ще отдалечимъ съгражданитѣ си българи, а ще приближимъ и българитѣ отъ съседната държава. И ще ги убедимъ, че Ромъния не се нуждае отъ инструмента на насилието за да си запази границитѣ, а си ги осигорява на солидната основа на свободата и уважението къмъ националностьта на своитѣ поданници.

И ако стогодишнитѣ опити за задушаване, денационализиране и тирания, старателно правени отъ голѣмитѣ империалистични държави на Европа, сѫ довели тия последнитѣ въ всички случаи, безизключение, до провала и разрешение, позволено ни е решително да настояваме да се опита и другата метода: разбирателство и братимяване чрезъ справедливост, доброта и великодушие.

Колкото и да търся, не намирамъ въ историята примѣръ за нѣкоя държава провалила се поради тая метода.

3 Септемврий 1932 год.

Българинътъ Стефанъ Пенковъ на трибуната въ Ромънския парламентъ.

Ето какъ отстоява на своя мандатъ единъ истински народенъ представитель, избранъ за втори пжть като такъвъ въ единственно свободнитѣ депутатски избори презъ 1928 и 1932 години.

Г-нъ Председателю,
Г-да Народни Представители,

Имамъ честъ да направя на г-нъ Министра на вжтрешнитѣ работи и на г-нъ Министра на Земледѣлието и държавнитѣ имоти следното съобщение:

Въ 1924 год. презъ време на либералитѣ, се измени закона за Нова Добруджа, съ които изменения се ВЪЗКРЕСИ старата турска система, смѣгайки че селската собственость въ Нова Доброджа несѫществува като всичкитѣ селски земи се декларираха мирие.

Жителитѣ, притежатели на земи въ Нова Доброджа бѣха длъжни, споредъ този специаленъ законъ, да отстжпятъ на държавата една третина отъ тѣзи земи и останатъ собственици на останалитѣ две третини. Не разбирамъ да разнавамъ сега доколко този законъ правъ както и начина за прилаг и неговитѣ разпореждания, об дължа да подчертая, че поради говото безаконно прилагане мно отъ притежателитѣ на земи, покр третината, която се отстжпи държавата, загубиха си почти вс ки земи заедно съ посевитѣ изцел

Държавата намѣри за добре, съ получените по този начи земи отъ мѣстното население, бждатъ колонизирани Ромънци о разни части, за да ускори Роман зирането на Нова Доброджа.

Въ 1925 год. започнаха да при тигатъ многобройни групи ко нисти македонци и много малко старото кралство. Тѣзи колонис пристигнали въ Нова Добруд като нѣмаха жилища бѣха настан ни въ жилищата на мѣстното н селение временно и безплатно, тази временность която продълж ва по най непочтенъ начинъ вече годинн време, безъ да се вземат мѣрки, за премахването на то зло, съ изключение на бивше Националъ-Църанистко управлени когато на една часть отъ колони

Теодосий Анастасовъ

СРЕЩА

Тя се бѣ качила първа на колата. И когато коларьтъ ѝ каза, че ще почака още малко, за да се качи и другъ пжтникъ, въ нейното сърдце изведнажъ се вмъква тревожно предчувствие. И то заби така силно, че венитѣ на слепитѣ ѝ очи се подуваха, като че ли ще се пръснатъ, а пулсътъ зазвуча оглушително въ ушитѣ ѝ.

Тя го бѣ видѣла въ кръчмата да говори съ коларя.

— А други ще има ли? — попита тя.

Коларьтъ оправяше съ дългата си пръчка единъ отъ каишитѣ на давгинитѣ.

— Не,—отговори той разсѣяно.

Едно необяснимо чувство завладѣ душата ѝ. Приятна горещина се разлѣ по цѣлото ѝ тѣло. И докато чувствата едно следъ друго се менявахa изведнажъ тѣ се слѣха. И страхъ, тревога, радость, любопитство, омраза, разочарование—всичко това се запреплита съ свѣткавична бързина въ съзнанието ѝ. За мигъ дори пожела да смъкне багажа си и да се откаже отъ пжтуването, но нѣщо повластно отъ волята ѝ я прикова на сандъчето, на което седѣше.

Но ето, че той напѣве отъ кръчмата, придруженъ отъ единого, който му разправяше нѣщо. Руса кадрава брада засѣняваше лицето му, а подъ широкополата шапка блѣскаше подивенъ погледъ. Въ едната си ржка той носѣше малка чанта, а на другата бѣше прамѣтнадъ сиво пардесю.

Тя кр дешкомъ го наблюдаваше. И когато той се намѣстваше на седалището до нея, тя извърна главата си на противната страна и се равмърда, не толкова да му направи мѣсто, колкото, да скрие лицето си отъ него.

Коларьтъ шибна конетѣ. Леката пощенска каруца заскача по неравната каменна настилка на улицата. Скоро тя излѣзе отъ града и правото и широко шосе се проточи предъ тѣхъ, като сива прашна лента, на която пранятъ се губѣше въ пазвитѣ на далечнитѣ хълмове.

Буйни ниви извѣздяваха наоколо полето, прорѣзано отъ дълбоки междини ровове и пжтеки, които тук се появяваха, тук се скриваха между гжститѣ жита.

Той замислено следѣше бързия вървежъ на каруцата, пръскащитѣ се подъ краката на конетѣ камъчета и пушеше.

Сѫпжтницата му стоеше непоместно на мѣстото си. Погледътъ се равсѣяваше надъ главитѣ на конетѣ, далече подъ протежението на шосето. Шапката затуляше лицето ѝ, а вдигнатата яка, за да предпази врата ѝ отъ слънцето, позволяваше да се видятъ само устата ѝ—безкръвни и сухи и часть отъ носа—жълтъ покритъ съ петна.

На нѣколко пжти той се опита да види лицето на сѫпжтницата си, но напразно—тя навреме си обръщаше главата, или пъкъ се закашляше въ носната си кърпичка.

Това старателно избѣгване погледа си почна да го нервира.

—Защо ли се крие отъ мене?— попита се той.

И като не можа да си даде отговоръ, вдигна рамена:

...ѣ се построиха жилища, а оста-
...ата часть живѣятъ и днесъ без-
...тно въ жилищата на мѣстното,
...еление, като по насилственъ
...инъ се ползуватъ отъ цѣлия
...ость на мѣстното население. На-
...ението, на което се отне трети-
...а покрай тъгата за загубата на
...итѣ и реколтата изработена съ
...овъ трудъ, бѣше оставено да
...одължава да плаща и данъцитѣ
...а тѣзи отнети земи, защото въ
...ритнитѣ книги въ бирничествата
...все длъжникъ за цялата земя
...ъ което не се ползува и днесъ се
...лагатъ секвестри и сж извадени
...а публична продаванъ имотитѣ имъ
...а тези данъци, които то не дължи.
...о още по тъженъ е факта, че
...зи третини се смѣняватъ всѣка
...одина и то когато наближи да се
...обира реколтата, за да се ползу-
...ъ разни лица подъ разни на-
...ионални и колонизаторски мотиви.
Само съ бързото комасиране на
...ѣвѣ вѣрвамъ, че ще може да се
...е това безаконие, за което цель
...ѣстното население изплати на
...ржавата съответната часть отъ
...ѣтѣ, на които оставатъ собстве-
...ици—сума отъ 14.000.000 за по-
...ване разноскитѣ по комасиране-
...то. Тази сума се употреби отъ дър-
...ината за друга цель и комасира-
...ането непривършено по липса
на пари.

Покрай това мѣстното население
...ски-дневно насилственно се от-
...ка отъ полската си работа. и се
...дължава безплатно да работи на
...ази частни лица и разни инсти-
...ции и то съ дѣцата и добитака
...и. Днесъ ангаритѣ въ Нова Доб-
...руджа сж едно вандалско задъл-
...ение за мѣстното население отъ
...олитическитѣ агенти, както едно
...реме сж си служили и съ ро-
...ънския народъ.

Това трагично положение на мѣстното население отъ Дуросторски и Калиакренски окржзи, което създава неблагодарности между него и колонисти и специално македонци, бѣше и се спекулира отъ политическитѣ агенти на бившитѣ управления: либерално и аверескиско, за да възбужда духа и окуражава криминалностьта противъ мѣстното население, за да може по лесно да закрива безаконията и своеволията, които извършваха и вършатъ и днесъ съ цель за чисти лични интереси.

За да закриватъ тѣзи безакония, възползуващитѣ се отъ тѣхъ подържатъ постоянно аларма основана на разни лъжи и интриги въ Букурешката либерална преса, както и въ специалната мѣстна. Въ пресата всичко е облечено въ национална дреха и партиенъ интересъ. За съжаление е този фактъ на либералната партия, която спекулира съ този деликатенъ въпросъ за мескински политически интереси, когато се познава добре положението на работитѣ. Всѣка година мѣстното население прави жертви било въ разправии за посѣви било за жилища. Последния случай станалъ въ Хадъръ-Челеби — Дуросторъ, гдѣто беше убитъ мѣстния житель, Вълчо Павлевъ и смъртоносно раненъ неговия синъ и още единъ българинъ, защото сж поискали съ председателска заповедъ да имъ се опразни кжщата, въ която отъ 4 години живѣе безплатно колониста македонецъ Стефанъ Бега, уяснява тригичното положение на този край. А отъ друга страна Букурешката либерална преса търси да фалшифицира истината и да обвини само избранницитѣ българи депутати, които имаха смѣлостьта да бждатъ избрани въ една отъ Ромънскитѣ политически партии.

Имамъ честьта да запитамъ г-нъ Министра на вжтрешнитѣ работи и г-нъ Министра на Земледѣлието и държавнитѣ имоти какви мѣрки мислятъ да се вематъ, щото да се турятъ на разположение на колониститѣ жилища, та по този начинъ да се освободятъ жилищата на мѣстното население?

Какви мѣрки смѣтатъ да вематъ за да се спаднатъ данъцитѣ на мѣстното население за земитѣ отстжпени на държавата?

Какви мѣрки смѣтатъ да се вематъ за да се респектиратъ посѣвитѣ и труда на селянитѣ въз основа разпорежданията на гражданскитѣ закони и специално, закона за земледѣлието?

Какви мѣрки разбиратъ да се вематъ за привършване на комасирането?

Какви мѣрки смѣаатъ да се вематъ за спиране на задължението АНГАРЯ, както и алармирането на общественното мнение, съ фалшиви известия за Нова Добруджа?

И на свършване какви мѣрки ще се вематъ, та да се влезе веднажъ за винаги въ законность и въ този край?

—Отъ отговора, който ще получа отъ г-нъ Министра на вжтрешнитѣ работи и на г-нъ Министра на Земледѣлието и държавнитѣ имоти ще зависи, ако нѣма да стане нужда да обърна това запитване въ интерпелация.

Депутатъ Ст. Пенковъ

Продава се празно дворно мѣсто. за справка при г-нъ
ИВАНАКИ КАТРАНЖИЕВЪ
ул. Генералъ Хжрджеу
№. 31 Силистра

ИЗЛОЖЕНИЕ

Министра на Земледѣлието и държавнитѣ имоти г-нъ Войку Ницеску идящъ отъ Добричъ мина и презъ нашия градъ, като спре за малко само въ Земледѣлската камара и Консилиерата. По този случай му е връчанъ отъ нашитѣ Народни представители, по комасацията въ Нова Добруджа, следното изложение: „Макаръ въ закона за Нова Добруджа сж предвидени твърде точно излазитѣ, оземляването съ земи за култура и мѣста за кжщи, все пакъ комасационнитѣ комисии не респектиратъ разпорежданията на закона и на решенията на проверочнитѣ комисии, които сж окончателни.

Комас. комисии съ грешка се трансформираха отъ технически комисии—на сждебни комисии, незачитайки сждебни решения относно опредѣляне vatra satului. Тѣ търсятъ за да оставятъ за държавата колкото е възможно повече земя подъ предлогъ, че въ решенията не било казано това и това, когато тѣ вече иматъ придобито право въ интереса на мѣстнитѣ жители стопани или колониститѣ. По тази причина положението въ Нова Добруджа се представлява така:

1) Не сж формирани излази за всички села, въ нѣкои сж формирани, обаче тѣ сж разработени—земи отъ разни лица и селата оставатъ безъ излази.

2) Въ много малко села сж резервирани мѣста за разширение селата (vatra satului), и тѣзи които сжществуватъ сж разработени.

3) Селскитѣ делегати сж избрани не по изискванията на правилника за комасирането, а сж показани отъ комисиитѣ и съ това тѣх-

---

—Глупави жени! На какво ли не сж способни, само за да се направятъ интересни... Една да бѣ минала презъ ржцетѣ ми, както и да е, то... да, нищо друго.... Нѣкаква ...ана.... навѣрно селска учителка.... ...пъкъ като вземе да.... Тю...—и ...върли цигарата, която описа дъга ...падна въ изкопа на шосето.

И като задържа едничъ мигъ погледа си върху угарката, прибави на ...обе си:

—Ето, това е жената... Едно удо...ствие.... като цигарата.... Извуш...ъ я, какво остава отъ нея? — ...ѣмисъ!

Тѣзи мисли го накараха да сж ...помни малка любовна историйка, ...ято бѣ преживѣлъ преди 15 го...ини въ този сжщия градъ. И се ...учва. Но скоро той се усѣди за ...ратковременността си и се помжчи да прогони спомена, който така внезапно бѣ нахлулъ въ душата му. Направдно—това бѣ толкова мжчно, колкото невъзможно би било да се убеди, че сега той не пжтува въ пощенската кола и че до него не седи нѣкаква си жена, която гражливо крие лицето си.

И той се загледа въ сънжтницата си. Изведнажъ му се стори, че този профилъ му е познатъ.

—Не може да бжде, — помисли си той.

А сърдцето му заби радостно.

—Значи—тя!

Тя го е повикала и се крие отъ него! Какъ по рано това не му мина презъ ума! Разбира се, че тя и другояче не можеше да се отнася къмъ него. Той така вле бѣ постжпилъ нѣкога съ нея.

Той едва ли не подскочи отъ мѣстото си.

И побърза да ѝ заговори:

—Госпожице, вие навѣрно сте учителкѣ въ село Б.....?

—А нима Емануилъ Лесковъ не ме познава вече?—запита съ треперящъ отъ вълнение гласъ сънжтницата, безъ да отговори на въпроса му.

Сухо, жълто лице, надупчено отъ едрата шарка, го гледаше усмихнато. Само усмивката, която треперѣше на устнитѣ ѝ, бѣше единствената прелесть, която болестьта бѣ оставила неразрушена на това хубаво нѣкога лице.

Разочарование се изписа на лицето му. Радостьта замръзна на гърдото му, а усмивката му се изкриви въ съжалителна гримаса.

Това, което видѣ, го така изненада, че на зададения му въпросъ, той не знаеше какъ да отговори.

Но той надви себе си и промълви:

—Да спомнямъ си.... ако не се лъжа..., Това сте вие?

Тя поклати утвърдително глава. Усмивката ѝ сега вече издаваше нѣкаква горчивина. Разбира се, тя не предполагаше друго освенъ разочерование.

—Да това съмъ азъ.... хубавата ученичка.... Сжщата вечерь, когато ние се раздѣлихме, азъ се върнахъ вжщи съвсемъ разстроена.... Сутринята въ огънь горѣше цѣлото ми тѣло. Не отидохъ на училище... Какво стана после съ мене и азъ сама не зная.. Не се помня.... Една сутринь се събудихъ въ легдото.... Бѣхъ толкова слаба. че ржката си не можахъ да вдигна. Помогнаха ми да се облегна на възглавницитѣ.... Срещу ми въ огледалото лежеше друго момиче, прилично на мене, но...

нитѣ решения сж невалидни.

4) Протоколитѣ предвиждани въ чл. чл. 12, 16, и 19 отъ правилника за комасирането не сж респектирани но напротивъ въ много мѣста за бащинашитѣ сж изоставени най отдалеченитѣ и неплодородни мѣста (Куртбу. Сарсан. и др. въ Дуросторъ) а пъкъ близкитѣ мѣста сж заети отъ лица съ привилиги. и то земи притежающи въ различни села. Това е почти общото положение и ако не се вематъ на време мѣрки ще стане причина да се водятъ дѣла между мѣстнитѣ жители и държавата.

5) Не е оземленъ нито единъ мѣстенъ жителъ по чл. 22 отъ З. Н. Д. категор. II, III и IV нито даже и съ мѣсто, за кжщя, предвиденъ въ чл. 23. Излишнитѣ земи сж употрѣбени за разни цѣли нѣмащи нищо общо съ оземляването. Последното разпореждане на чл. 22 кат. III относно ползата отъ оземляването не е респектирано.

6) До сега всичкия трудъ положенъ и обещанъ да се построятъ кжщи на колониститѣ които отъ 5—6 год. стоятъ насилственно и безплатно въ кжщи на бащинашитѣ не се уреди.

Нужно е да се приложи закона въ неговия духъ за да не ставатъ смущения въ този край безъ което то не можемъ да се надѣваме че ще се уталожатъ духоветѣ.

Търсятъ се още ученички и практикантки въ

ДАМСКАТА ШИВАЧНИЦА

Г-жа А. Маркариянъ

срещу Префектурата

Изборитѣ въ Германия

На 6 Ноември сж произведоха на ново избори за германския Райхстагъ. И въ тѣзи избори, както и по рано получиха най голѣмо болшинство пакъ Хитлериститѣ съ 195 мандата, макаръ и да загубиха 34 мандата (въ разтурения Райхстагъ имаха 230 мандата); Следъ тѣхъ болшинство сж Социалъ-демократитѣ съ 12 мандата съ загуба на 12 мандата (порано имаха 133); Комуниститѣ с 100 мандата, а порано имаха 89 Центъра съ 70 мандата, порано разполагаше съ 76 и Германскитѣ націоналисти съ 50 мандата, порано имаха 40. Така, че споредъ тия резултати излиза, че правителството на Фонъ Папенъ не ще може да работи съ този Райхстагъ.

Изборитѣ въ Америка

Окончателнитѣ резултати отъ изборитѣ за избиране председатель на Съединенитѣ Щати въ Америка, произведени на 8 Ноември 1932 г. е следния: Рузвелтъ е получилъ 472 гласа, а Хувъръ 50 гласа. Отъ всичкитѣ подадени бюлетини излиза, че за Рузвелта сж гласували 14.527.000 избиратели, а за Хувъра 10.705 000. Неравенството между гласоветѣ, подадени за всѣки кандидатъ и нумера на гласоветѣ, които притежава ИЗБИРАТЕЛНАТА КОЛЕГИЯ, която избира председатель на Съединенитѣ Щати, се дължи на факта, че този отъ кандидатитѣ, който получи болшинство въ всѣки Щатъ се ползува съ привилегията на закона съ всичкитѣ гласове.

Общински избори

Съгласно новия административенъ законъ и заповедь No. 18307 отъ 5 Ноември 1932 год. на Окржжния управитель, общинскитѣ избори въ селата на нашия окржгъ ще се произведатъ презъ месецъ Декември на датитѣ: 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 и 15 Декември т. г.

Dosar No. 3940/932,

ROMANIA

TRIBUNALUL JUD. DUROSTOR

Jurnal No. 9417

1932 Noembrie 2

TRIBUNALUL:

Având în vedere cererea făcută de către D-l avocat Eşua Eschenazi din Silistra, cu domiciliul ales în str. Carol No. 8, în calitate de mandatar al Băncei de Agricultură şi Export S.A.R. din Bucureşti str. Bulevardul Academiei No. 4, fostă str. Piscani No. 18, cu petiţia înregistrată la acest Tribunal sub No. 20514/932, prin care cere înfiinţarea unui sechestru pe veniturile imobilelor proprietatea debitorului urmărit Slave Toşef, comerciant din or.Silistra,str.Peris No.4.

Având în vedere, că din contractul de credit în cont curent garantat cu ipotecă, depus în copie la dosar, autentificat la Tribunalul Ilfov, Secţia notariat sub No. 9927|929 şi învestit cu formula executorie No. 58011|930 la acelaşi tribunal, se constată că Banca creditoare urmăritoare a acordat—la cerere—un credit de cont curent debitorului urmărit Slave Toşef până la concurenţa sumei de lei 2.000.000 (două milioane), cu stipulaţiunile din acest contract.

In baaza art. 477,480 şi următorii din codul de pr. civilă.

DISPUNE:

Deleagă corpul de portărei locali cu infiinţarea unui sechestru pe veniturile următoare: 1) veniturile de pe imobilele din Silistra str. Paris No. 4, fosta str. Targovsca No. 71, conpus din parter şi etaj, în supr de 73 m. p., cu vecinii: A Papazian, curtea şcoalei T şi Muftiu, Gh. Manolof şi Paris; 2) pe veniturile de pe bilele din str. Plevnei No. 6 fostă str- Plevensca No. 15 1566, terenul în întinderea împreună cu construcţiile, cl rile şi accesoriile aflate pe precum şi toate construcţi şi îmbunătăţirile de pe el 3) pe veniturile de pe imo din Silistra str. General Co No. 11 tost str. Andrea No. 1459, terenul în toată derea lui, cu toate construcţ le, clădirile şi toate acces aflate pe el.

Infiinţarea sechestrului se pe aceste venituri în mâ chiriaşilor acestor imobile.

Prezentul jurnal se va şi publica conform art. 481 codul de pr. civilă.

Dat în Camera de Consi

(ss) **P. Cernică** *Jude de şedi*

(ss) **C.N. Petrescu** *Jude supl*

Grefier,

(ss) Gh. Filimonescu

ROMANIA

GREFA TRIBUNALULUI DUROST

Prezenta copie fiind conform cu o ginalul se atestă de mei.

Nedescifrab

Grefier, L. Georgescu

Редакцията на в. „Пробу поканва всички абонати да бързатъ и си изплатятъ а наментитѣ, за да не се пр за редовното излизане на ве ника.

Тір. „PROGRESUL“ S. A. R. Silistra

И сега следъ толкова години, кой би могълъ да ме познае.... въ това надупчено лице....

Лъсковъ я слушаше разсѣяно. Когато говорѣше, яката ѝ се смъкна и хлътналитѣ ѝ гърди се показаха предъ очитѣ му. По тънкитѣ кокалести ржце се развѣваха широкитѣ ржкави.

—Бедната, — мислѣше си той съчувствено,—каква участь!

И прибави полугласно:

—Това е животътъ.... действително, не малко куражъ се иска отъ човѣка, за да може да живѣе. Колко такива случаи има.... Просто, на всѣка крачка ще ги срещнешъ.

Тя го изгледа умилително. Слаба надежда се събуди въ сърдцето ѝ. Все пакъ той не е така грубъ, както другитѣ.

Въ това време каруцата бърже минаваше в воя на пжтя. Едно отъ колелетата се блъсна о камъкъ и се завъртѣ въ въздуха. Каруцата се наклони.

Тя извика и се улови безъ да ще за ржката на Лъскова. Но моментнията ѝ страхъ биде изтласканъ отъ друго чувство. Нѣщо хубаво погали душата ѝ. Приятна горещина обливаше цѣлото ѝ тѣло. Така хубаво ѝ бѣ, че искаше по дълго време да задържи ржката си върху неговата. Но се упомни и я пусна.

И двама мълчеха. Той не намираше, какво може да говори. Всѣка промълвена дума би издала студенината на неговата душа. А пъкъ тя мълвеше, за да запази по-дълго хубавото чувство.

Каруцата се бѣше вече доближила до хълмоветѣ и вървѣше бавно по дебелия пѣсъкъ, а конетѣ пръхтѣха отъ умора.

Тя докосна съ ржка рамото на коларя:

—Спри! Конетѣ се изморихя. Ние ще се изкачимъ пешкомъ по тая пжтека горе на хълма и тамъ ще те чакаме.

И като посочи съ ржка стръмната пжтека, която криволичеше по гористия хълмъ скочи отъ каруцата.

Лъсковъ помисли да се възпротиви на желанието ѝ, но упоритото му се видѣ безмислено: той я последва, безъ да каже дума.

Двѣмата прескочиха изкопа на шосето и навлѣзоха въ едрата рѣдка гора. Облъхна ги хладина.

Слабъ вѣтрецъ развлюляваше върховетѣ на високитѣ дървета и шепнѣше спотаено съ листата,

Тя бързаше предъ него.

Но внезапно се спрѣ.

Той дишаше шумно до самата нея.

Единъ само нежен погледъ и би увиснала на врата му.

Но той свали шапката си и ночна да бърше съ кърпа потъ лото си въ потъ липе.

— Вижъ, какви хубави поле цвѣтя! — посочи тя на страна гората и се затича.

Лъсковъ я проследи съ погл махна съ ржка и тръгна нагоре пжтеката.

Но не изминалъ и двадесеть вр ки, той чу гласа ѝ, който идѣше дълбочината на гората

—Емануиле.... Емануеле.... Ела

Лъсковъ не се спрѣ. Той по-бо во се закатери изъ стръмната пжте

— — — — — — —

Следъ половинъ часъ двам седѣха единъ до другъ въ каруц която ги задруска отново изъ пж Той пушеше цигара подиръ цига за да скрие досадата си, а тя се м чеше да загърне цѣлото си лице високата си яка....

К-рА-й

Год. III Брой 28 Силистра, 27 Ноември 1932 3 лей Броя

Урежда редакционенъ комитетъ.

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

ПРОБУДА

Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Redacţia şi Adminis. Tip. „PROGRESUL“ Silistra

„PROBUDA“ | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

ПАКЪ АПЕЛЪ

Провокаторитѣ немогатъ да търпятъ, до като не си постигнатъ крайната цель—закриването на гимназията. Редовнитѣ занятия въ мжжката гимназия ги шокира. Подъ булото пакъ на ученици издаватъ апелъ съ който оплакватъ сждбата на изключенитѣ ученици, за които „вратитѣ на ромънския лицей били отворени“, а ние казваме, че тѣ сж вече ученици на този лицей. Ако действително апела е на ученици, последнитѣ трѣбва да се откажатъ отъ политиката, защото политиката не е за ученици, тя не е най лесния предметъ отъ обществениятѣ знания. Политиката въ своята благородна смисъль е върхътъ на обществеността и за това нѣкой философи я поставятъ на най високия върхъ на знанията. Още повече политиката е за възрастни хора, а не за ученици.

Ученицитѣ трѣбва да се учатъ трѣбва да се приготвятъ съ знания, та когато станатъ пълновръстни да могатъ да се отличаватъ отъ неграмотнитѣ или полуграмотнитѣ не само съ външкашността, не само съ своитѣ свидѣтелства но съ ума си, съ разсъжденията си. Здравиятъ разумъ и силната логика е нѣщо вродено въ детето, но само науката може да засили разума и логиката и ги усъвършенствува и ги направи достойни граждани и като такива, въ качество на учители или други ржководители да се налагатъ. Да не се смѣта за капризъ, че възрастнитѣ искатъ да се налагатъ само като възрастни. Ученицитѣ не могатъ да добиятъ опитностьта въ училището но въ него могатъ и трѣбва да добиятъ нужднитѣ теоритични познания, а главно искуството и търпението да се учатъ та презъ цѣлия си животъ да увеличаватъ познанията си. Обществения животъ не ще закъснѣе да почука на вратата на всѣки младежъ—прость или ученъ, но това което се загуби въ младитѣ години мжчно се постига на старость. Въ училището ученицитѣ нека се научатъ да го обичатъ, като майка на светлината, която излиза отъ него, а когато станатъ възрастни ще има време да се дѣлятъ и на обществени групи, но вече съ зрелъ разумъ.

Резултата отъ дѣлението на фронтове и ходене по улицитѣ е наяве. Има ли нужда да го повтаряме?

Училището върви, учителитѣ въ училището, провокаторитѣ съ своитѣ адвокатски чанти тоже на своята работа а тѣ самитѣ на кръстопѫть по улицитѣ.

Тъкмо това скитане трѣбва да спре. Всѣки ученикъ въ дома си да дочака изтичане срока на наказанието за да може се завърне въ училището. И да вематъ поука за редъ и дисциплина училищна, която не трѣбва да се нарушава отъ когото и да било, както и на учителитѣ да се даватъ атестации отъ ученици. Това не е било никжде нѣма да бжде и въ нашата гимназия.

БЛАГОДАРНОСТЬ

Д-во „ДОБРОДЕТЕЛКА“ благодари на семейство Деспина Ив. Теодорова което първо даде достоенъ примеръ за подражание, като внесе една сума въ детската трапезария, отъ която то да се приготви обѣдъ въ сжбота, за упокоение душата на скжпитѣ имъ покойници: Иванъ Теодоровъ и Тодорка Ив. Теодорова.

* * *

Дружество „Добродетелка“ благодари на г-жа Савка В. Цафарова, г-жа Вълка К. Драгнева, г-жа Марийка Т. Данева, г-жа Марийка В. Карагеоргиева и г-нъ Борисъ Коджабашевъ, за даренията които направиха на детската трапезария.

Църквата и училището.

Два сж факторитѣ които боравятъ за националното и културно развитие на единъ народъ. Това сж църквата и училището. Първата има за предметъ религията и морала а втората световната наука и физическото възпитание. Макаръ и да съставляватъ две отдѣлни области но въ сжщность тѣ сж неразделни. Истинската наука и съвършената религия, каквато е християнската, не само че не се изключватъ но и взаимно се допълнятъ. Тѣ тъй тѣсно сж свързани помежду си, както топлината съ светлината и само задружното имъ дѣйствие може да улесни правилното културно и национално развитие на едно общество или народъ. И колкото по дълбоко се съзнава и приема тая истина толкозъ и на по-голѣмъ напредакъ може да се разчита, толкозъ поблизко тѣ ще стоятъ до цельта която преследватъ. Въ това отношение най щастливи сж ония общества и народи които иматъ повече и подобре уредени училища и църкви гдѣто обучението и възпитанието ставатъ на майчинъ езикъ. Иначе, споредъ думитѣ на ап. Павелъ, тѣ ще приличатъ на МЕДЪ ЗВАНЯЩЪ И КИМВАЛЪ ЗВЯЦАЯЙ, т. е. на инструменти които само звънтятъ и брѫмчатъ, а нищо сжществено не вършатъ.

Бѣше време когато у насъ тия два фактора почти бѣха се слѣли, когато изучването на Зак. Божи и световната наука, макаръ въ малъкъ обемъ, ставаше съвмѣстно и при това въ нѣкоя килия или въ нѣкоя частна кжща; когато, колкото малко на брой и да бѣха, тѣ пръскаха знание и свѣтлина между нашия народъ, подържаха неговия духъ, бѣха заели мѣстата на обществените църкви и училища гдѣто бѣше престанало да се чува родния му езикъ. При все това тѣ дадоха истински и горѣщи родолюбци, хора съ воля и характеръ, които го събудиха и поставиха на видно мѣсто въ реда на другитѣ, защото паралелно съ обучението вървѣше и възпитанието, въ духа на народнитѣ чувства и традиции на праотеческата вѣра. Но тъкмо тогава когато той встжпи на свои крака и самъ започна да направлява сждбата си нѣкои самонадѣяни и полуобразовани хора посѣгнаха на оная творческа сила която се нарича РЕЛИГИЯ. Има ли нужда да казваме, че това бѣха и сж повечето учители? Да, тѣ изгониха Зак. Божи отъ среднитѣ училища пренебрѣгнаха възпитанието и всичкото си внимание съсредоточиха върху умътъ на децата. Едностранчиво интелектуализираха училището като се заеха само съ развитието на ума, а сжщностьта на човѣшката природа душата пренебрѣгнаха. Умствената способность, его найважното, казватъ тѣ, обаче човѣкъ може да е съ голѣмъ умъ, да има твърде обширни познания, но да бжде сжщевременно и най голѣмъ престжпникъ. Самъ по себеси умътъ не предпазва човѣка отъ злодѣяние. Най силенъ умъ и интелектъ има демона но той вдъхва ужасъ и отвращение.

Макаръ учението за Бога и възпитанието да съставляватъ предметъ на църквата, обаче поради слабото внимание, което още отъ самото начало се прояви къмъ нея тя остана твърде назадъ. Частно за насъ, българ. народ. малцинство въ южна Добруджа, тя изгуби и онова влияние каквото остана да упражнява съ употрѣбването на езика. Въ това отношение за насъ нѣма твърде голѣма разлика отъ неотдавнашното минало, макаръ и да живѣемъ подъ олекуството на

една сводолюбива и еднаква по вѣроизповедание съ насъ, нация, защото църквата като изпълнява своя дългъ на непонятенъ, за болшинството отъ нейнитѣ членове езикъ се отдалечава отъ възпитателната роля, отъ педагогическото си предназначение, КАТО УЧИЛИЩЕ НА БЛАГОЧЕСТИЕТО, макаръ редовно да се проповѣдва и разяснава Словото Божие. Въ такъвъ случай немогатъ ли да се приспособятъ гореприведенитѣ думи на ап. Павла? Но ако тѣ нѣмътъ значение за господствующата нация може ли да се кѫже сѫщото и за насъ? Не. Ето защо ония нѣколко училища, които га имаме само въ градоветѣ и които досущъ не сѫ достатъчни за цѣлокупното българ. население въ южна Добруджа, като сподвижници на църквата, по примѣра на миналото, трѣбваше да попълнятъ тая празднина да заематъ и нейното мѣсто, толкозъ повече, че нито семейството нито обществото могатъ да направятъ това, защото децата, следъ напускането на училището, прекарватъ времето си вънъ отъ прага на семейството, а обществения животъ не представлява друго освенъ една арена на диви страсти и анти религиозни течения и распри.

Въпрѣки всичко това въ нашитѣ училища и днесъ нѣкой учители продължаватъ да тъпчатъ главитѣ на ученицитѣ само съ знания, твърде често сухи и мъртви и създаватъ у тѣхъ една бъркотия отъ истини и заблуждения, безъ да се загрижатъ за Зак. Божи или най малко за възпитанието имъ. Нѣщо повече, тѣ ги обезвериха лишиха ги отъ ученето за ХРИСТИЯНСКИТѢ ДОБРОДѢТЕЛИ, като неотемлемо достояние на душата, скъсаха връзката която трѣбваше да обединява понятието за Бога съ

Т Ѫ Г А

Той тѫгува. Тѫгуватъ: Гено, Ваню, Даню че и Ганю. Тѫгуватъ толкова много, че съ право би могло да се рече, тѫгува цѣлото гражданство.

Но, да се разберемъ! Тѫга отъ тѫга има р а з л и к а. Тѫгата е по разтуреното настоятелство. Тѫгата на 12-тѣ, тъй да ги наречемъ, не е еднаква съ тая на 3-та (квесторитѣ); а тѫгата на останалата часть досущъ се различава отъ тая на първитѣ и вторитѣ.

А той тѫгуваше за дѣлото.

Пренебрегна прѣката си работа нащърби донѣкъде доходитѣ си, и се впрегна на работа въ обществото. Това не бѣше малка жертва отъ негова страна, ако, разбира се, не се има предъ видъ, вѣрата въ него, че ще настанатъ времена, КОГАТО ТОЙ ЩЕ МОЖЕ ПО КОСВЕНЪ НАЧИНЪ ДА НАВАКСА ИЗГУБЕНОТО.

Едно бѣ у г е шително. Хората съ които му предстоеше да реди обществените работи, бѣха доста отракани въ обществените борби. Кой не познава Данката ? Председатель бѣше. Адвокатъ е. Въ сѫда малко приказва, или никакъ не приказва. Но отъ хонорари, съ хиляди декари гора се е сдобилъ. До епохата на декларациитѣ, що е гора, не знаеше. А сега ?, Като че ли отъ гората си го хваналъ.

Ехъ ако имаше въ Кадрилатера още нѣколко такива адвокачета, всички гори, чаири, долове и хълмове щѣха да минатъ въ частни ржце. И, ако г-нъ Брашовановъ бѣше отнелъ третината, тогава за г-нъ Пинета оставаше да търси мирието въ стратосферата надъ кадрилатера и тамъ да колонизира. Но.....

Ганю бѣше подпредседатель. Строгъ чилякъ. Казватъ, че въ битноста си офицеръ, къмъ подчинени, тѣ, а особно къмъ ординарцитѣ си, се държалъ най хамалски. А като Кюстендженски директоръ, сполучилъ да разколебае единомислието между ржководителитѣ на тамошното общество и въ последствие, да го раздѣли на два враждебни лагера. А въ нашето общество бѣ за чудо и приказъ.

Че малко ли даскалици и даскали изпитаха гнѣвътъ му. Даръ—слово нѣма, но, затуй пъкъ, перото му е тъй остро, та пази боже, да те не нарочи.

Та кой ли отъ тѣхъ не бѣше за хвала и показъ. А той, тъй много ги слушаше и обичаше. Той в ваше, че тѣ и само тѣ сѫ ед ствените, които могатъ да изве дѣлото на добъръ край. Тъкмо това и оправдаваше всички сред чрезъ които тѣ се добираха властьта. Тѣ бѣха сполучили да втълпятъ езуитското пра „Цѣлта оправдава средствата.“ знаеше вече и какъ се плаче милия народъ. Та малко ли имаше случай да чува, какъ телитѣ плачатъ за милия нар И не единъ пѫть си бѣ казва — Ако тези драгинковци заре всички заедно, свѣта въ сълз ха потопили. (Да не казвамъ зълъ часъ, че и това може да ста

А когато доидеше редъ да облага народа съ училищни та приятелитѣ промѣнѣха арш Единъ бѣше девиза: — Който и да се учи, трѣбва да плаща. особно за тия, които идватъ селата. Примеръ.

Селянинъ съ 50 и повече де ра земя се облагаше наравно гражданинъ отъ срѣдня ржка, б да се вземе подъ внимание — еднаквитѣ условия при ко става издръжката.

Всѣки, който се усмеляваше защити селянина, да имъ напо че образованието (въ основнитѣ у лища) е безплатно и, че селя прави жертви мимо силитѣ си че тази черта у селянина тр да се поощрѣва, биваше обявя за пиянъ и се изгонваше отъ з данието. Пиянитѣ напущахя, а т витѣ я редѣха. Единъ бѣше п ципа имъ: Много пари трѣбват Н-тѣ. Нуждитѣ на училищата, т е по послешенъ въпросъ. Сега настоятелитѣ трѣбватъ пари и па Писмото на г-нъ Д. Ст. Жел. с отъ части посочи това. Това е мо туй, което се вижда презъ к човата дупка, а като се отв вратата, нека заповѣда който ако иска да види самата сѫщ

онова за науката, и оставиха вратитѣ на училището широко отворени за своеобразно разбиране и тълкуване на нравственитѣ и социални истини. Свободомаслието захвана да се шири въ ума на децата, неспособни още да преценятъ че самото понятие за него съдържа въ себе си и отрицателна и разрушителна сила.

Тъй че ако днесь застоя на културното и национално дѣло на нашего общество се дължи единствено на ежбитѣ, дразгитѣ, несъгласието и противодѣйствието, изобщо на слабото религиозно-нравствено възпитание, наследено отъ минало време, то какво да се каже за бѫдащата негова участь когато съвременната училищна младежь досущъ е лишена отъ него и се намира изключително подъ влиянието на разрушителнитѣ и отрицателни идеи? Да, за бълг. нард. малцинство, училището трѣбва да се преобърне и на църква и въ тоя духъ да се въведатъ нѣкои наредби за да не пожънемъ отъ после плодове много по горчиви отъ сегашнитѣ.

Откровений

А. КАРАЛИЙЧЕВЪ

Росенския каменъ мостъ

— Де да зная, мале, грѣшенъ ли съмъ.

—Кажи сине.

—Какво да ти кажа ?

—Три години лежишъ. Три лѣта се изнизаха като дългъ керванъ. Минаха подъ прозорчето ти. И поглеждаха презъ него. Пѣха косенцата на вишната И тя три пѫти налива черъ плодъ. Не посегна да откѫснешъ. Три пѫти на харманя се изправяха високи житни купни. Не ти ли бѣше мило за божия свѣтъ? Не ти ли се дощѣ да излѣзешъ на слънце, да погледашъ дръвчетата и нивята и хубавия мостъ? Момитѣ да видишъ, какви сѫ разцъфтѣли. Три лѣта не се дигна.

—Не зная, мале, мене вече не ми е мѫчно за свѣта.

—Защо хортувашъ тъй!

Кандилото кротко заливаше съ червенъ жаръ лицето на болния. Света Мария въ иконостаса стискаше силно и съ обичь Исусчето, сякашъ никога не бѣше го виждала. Седнала на одъра, старата бабичка полека гладѣше ржката на своя синъ. И не знаеше какъ да го попита. Отъ лѣво й око пълзѣше надолу като червена муха едра майчина сълза. Навънъ лъхваше бѣла нощь. Нѣкѫде по уличката надъ чернитѣ плетища, като молитвенъ шъпотъ се подемаше шумътъ на полюшнатитѣ дървета. Тихо се молѣха дърветата на небето. Бѣлитѣ кумини се промушваха между гѫстия клонакъ. Искаха да видятъ спи ли цѣлиятъ свѣтъ. Сивото котенце ги гледаше и имъ се чудѣше.

—Помнишъ ли, мале....

—Кое ?

—Кога заправихъ Росенския мостъ. Лѣтото Милка ми бѣше ошила бѣла риза съ червенъ шевъ.

—Помня като день днешенъ. Него лѣто ти навърши двайсетъ и две години—за женене момъкъ.

—Всички ми се смѣеха. Не съмъ билъ можълъ да свържа черк ското поле съ селото. Да излѣ срѣщу рѣката, да я надвия кола да й запаша отъ камъкъ. Да укротя, като млада невѣста. Знае че мога. Седемь лѣта ходихме моя тетю по чуждитѣ краища—к щи на хората да правимъ. Научи се да градя и много ми идѣ отржки. Тетю се радваше. Веднаж слѣзохме къмъ рѣката да отсѣчем стария кавакъ—помнишъ ли г Седнахме на брѣга. Втурнала надолу—бърза и лудо пѣе Рос И върбитѣ навеждаха тъмни ч да ги попита, да имъ стане хлад

Тетю рече;

—Чувай, Маноле, азъ не жахъ да смогна, ти ще го

...но той смѣташе, че това трѣбва да ...е точно така. 600 лей такса ...единъ селенинъ, това много ...ари ли сж? питаше той. Една ка...ка мисиръ. Да. А 600 лей днев... за настоятеля на българското ...щество „не сж много пари, макаръ ...да му се плащаше отдѣлно— ...класа тренъ и параходъ и за ав...мобилъ отъ пристанището до хо...ма. Зеръ. Неудобно е за настоя...ля да пѫтува съ трамвай. Често ...ватъ друсане, та може човекъ ...вата си да друсне.... то не е ...що съ всѣка друга глава, но гла...та на настоятеля не понася по...бно нещо.

Той оправдаваше това.

Общитѣ пари най-щедро пилѣеха. Пари въ касата не търпѣха. Ако ...якой гражданинъ се откажеше ...ть следващитѣ му се дневни, има...не кой да ги вземе. Ако пъкъ ...лучайно останеше нещо въ касата, то се даваше въ форма на заемъ ...то на хора съ заслуги на дѣлото. ...че даскалитѣ искали линии, пер...гель, транспортиръ и др. училищни ...трѣби, това сж малки работи, ...казваха тѣ. Нали не сж неща за ...които трѣбва да се ходи въ ...Букурещъ?! Главния въпросъ бѣ ...строежъ на здание за училище. Той силно ги мамѣше и тѣ по нѣ...ко отстѫпваха всичко. Бѣше имъ ...втръснало да слушатъ претенциитѣ ...и заплашванията на наемодателитѣ. Особенно, пъкъ откато наемода...теля стана и настоятелъ. Фактичес...ки той стана свекърва на общество...то. Криза голѣма, но тѣ знаяха, че ...рата ще дадатъ пари. Друга бѣ...да... Изпречиха се пробудиститѣ.

—Тази работа казватъ тѣ, ще трѣбва да се проучи добре, а следъ това да се повѣри въ ржцетѣ на хора съ изпитана честность и пр. А щомъ е до парата, този, който ще отслужва молитви, при които ще се поменаватъ имената на умрелитѣ заради, които се правятъ поманитѣ и даренията.

Следъ много умѣстнитѣ и подходящи слова, произнесени отъ г-жа предс. Т. Бахнева и отъ св. Козма Георгиевъ, публиката си излезе, а на децата се сложи топла храна за обѣдъ.

Инициативата на др. Добродѣтелка е отлично похвална и хуманна. Ние, гражданитѣ, не трѣбва въ никой случай да изоставимъ това дѣло. Всички трѣбва да крепимъ и милѣемъ за това начинание, което говори за високо съзнание и културность.

Стига рушение! Иска се положителенъ трудъ, а не разсипничество и голословие! Да задушимъ славолюбието и паразитството въ себе си! Дружеството Добродѣтелка откри полето за хуманна и благотворна работа. Нека всички се впрегнемъ въ помощь на това дѣло тукъ да изхарчваме своята енергия, а не въ безполезни ежби и гонения! Искренния и добросъвестенъ гражданинъ и общественикъ трѣбва да се прояви въ новооткритото поле за работа отъ др. Добродѣтелка!

Ето мѣсто за помирение! Положителната общественнополезна работа ще сближи, ще помири искреннитѣ и съвестни хора въ града, тя ще докара мира! Впрочемъ на работа!

Присѫтствующъ

Похвално-помирително начинание

Женското благотворително дружество „Добродѣтелка“ въ гр. Силистра на 23 ноември т. г. осѫществи една отъ целитѣ на своя уставъ—безплатна трапезария за бедни ученици. Управителния съветъ на „Благодѣтелка“ тури начало на една безплатна трапезария за 15 бедни ученици отъ Българското частно първоначално училище. Ученицитѣ бидоха доведени отъ учителитѣ въ 11½ часа въ зданието на др-во „Прогресъ“ на улица Булгара №10, дето е устроена трапезарията. Въ доста голѣма стая е поставена маса, покрита съ мушама за около 20 деца и столчета за тѣхъ. Въ една жгълъ на стаята е готварницата, отдѣлена съ параванъ. Всичко спретнато и съ вкусъ наредено. Още отъ 11 часа трапезарията започна да се пълни съ граждани, членки на „Добродѣтелка“ и граждани любители. Пристигна и свещ. ни Козма Георгиевъ. Точно въ 12 часа (на обѣдъ) той отслужи водосветъ, като отправи прочувствени молитви къмъ Всевишния за закрила на благородното начинание. Следъ водосвета свещ Козма Георгиевъ произнесе кратка речь за случая и апелира къмъ гражданитѣ за пожертвателность, като подчерта да бѫдемъ по щедри. Отговори г-жа Т. Бахнева—председателката на „Добродѣтелка“. Тя изтъкна, че дейностьта на членкитѣ отъ Добродѣтелка трѣбва винаги да бѫде подкрепена отъ гражданството, че то е, което ще насърчи тѣхнитѣ усилия—да помогнатъ на нуждаещитѣ се, че то е, което ще облече голитѣ и ще нахрани гладнитѣ деца, че сѫдбата на бѫдащето поколение зависи отъ него—гражданството. Г-жа председателката изказа публична благодарность къмъ семействата: Василъ Вражиновъ—за подарената отъ него тенджера за готварницата на трапезарията; Борисъ Коджабашевъ за дадения безплатно отъ него дървенъ материалъ за направа на масата, която ще служи за трапеза на децата и Ат. Хр. Атанасовъ за подарения отъ него тиганъ за готварницата на трапезарията. Тя съобщи, че на първо време дружеството „Добродѣтелка“ ще дава на 15 деца само обѣдъ. За да може то да дава топла храна на децата и вечерь и на повече деца, г-жа Пред. апелира къмъ щедростьта на гражданитѣ, които по случай на сватби, кръщения и на смърть могатъ да отдѣлятъ по нѣщо и за беднитѣ. Поманитѣ, вмѣсто да се даватъ въ черква на сититѣ, да се даватъ въ трапезарията на беднитѣ и лишени отъ топла храна деца. Сумитѣ, които се даватъ за вѣнци на умрелитѣ, да се даватъ въ трапезарията. Паритѣ, които се слагатъ въ ковчезитѣ на умрелитѣ, да се даватъ сѫщо въ трапезарията. Управителния съветъ на Добродѣтелка ще държи списъкъ въ трапезарията на тия, които даватъ поманитѣ, сумитѣ за вѣнцитѣ и паритѣ които се слагатъ въ ковчезитѣ на умрелитѣ—за беднитѣ деца и отъ време на време я дава и за единъ гласъ се хваща. Долу пробудиститѣ! Провикнаха се тѣ. Ще посочимъ на свѣта, какво сме и какво сме сторили. Роди се „Архивъ“. Четиритѣхъ броя не побраха отчетитѣ на разнитѣ секции и подсекции за тѣхната дѣйность. Не остана мѣсто дори, за отчета на квесторитѣ. Друга беда.... Разтури се настоятелството! пресушиха се източницитѣ. Немаше какъ да се извадятъ на показъ рефератитѣ, за да се увѣрятъ всички, че „на земята трѣбва да се говори на единъ езикъ“ и само тогава щеше да знае кѫде „фирѣятъ олувитѣ“ и кѫде „апаятъ муитѣ“.

Ето защо, той вечно ще тѫгува.

О—нъ

ОБЯВА

Дава се подъ наемъ удобна кѫща съ всички нужни постройки, дворно мѣсто 400 кват. м. и кладенецъ.

Сѫщата кѫща се продава

Продава се и американско лозе на плодъ отъ 4 декара съ кьошкъ и кладенецъ въ Малкия Чаиръ.

Продава се и овощна градина отъ 2 д. и 2 ара сѫщо въ Малкия Чаиръ.

Споразумение при стопанина:
МАРИНЪ МИРЧЕВЪ
улица Изворъ № 25
или при Генчо Мариновъ
1—3

...ишъ! Ей тука. Да кацне на двата брѣга, да свърже двата свѣта. Тамъ отсреща расте хлѣбътъ на хората. Дай имъ мостъ да минатъ да си го прибератъ.

Пѣеше едно пиле на стария какъ. Азъ го слушахъ, слушахъ и тетя. Попитахъ го:

—Че мога ли азъ да имъ го дамъ?

—Можешъ. Запомни хубаво — тука е най згодното мѣсто. Голѣмъ каменъ мостъ, съ четири ракли да кѫде. Повикай майстори отъ Тракия, камъни да дѣлатъ. Да съберешъ селянитѣ и отъ нищо страхъ да нѣмашъ. Ще те помнятъ докле свѣтъ свѣтува. По-голѣмо добро не може.

Пѣеше малко пиле и крилетѣ му бѣха осребрени. Ронѣха се отъ тѣхъ бистри капки. Азъ стояхъ и мислѣхъ: и да не ми бѣше казалъ, пакъ щѣхъ да го направя. Ей го хе-е—насреща ми, страшенъ мостъ! Видѣхъ го, мале, такъвъ, какъвто съмъ го изградилъ. Като обржчъ пригърналъ рѣката. И тя хитрата жълта пепелянка се промъква подъ него, извива се, протѣга пламналъ станъ, и се втурва свободна и луда надолу къмъ синитѣ баири. И чухъ какъ изтрополѣ голѣма тежка кола, забумтѣха глухо ритлитѣ и заклатиха глави витороги делиормански биволи.

—Когато го заправишъ,—чухъ тетювия гласъ,—да взидашъ въ него сѣнката на най-милото си.

Сепнахъ се:

—Кое ми е най-милото?

—Ти знаешъ.

Болниятъ млъкна. Навеждаше глава Христовата майка и устнитѣ ѝ треперѣха: нѣма, нѣма никога да да дамъ моя сины! Повѣваше жълтиятъ луненъ пламъкъ презъ прозорчето. гонѣха се въ смѣхъ нападалитѣ сѣнки на вишнитѣ по бѣлата уличка. Разгънала е нощьта сребърна черга. И далечъ по тъмната равнина сновѣше свети Илия и питаше нивята жадни ли сж да ги полѣе утре.

И тѣ му отговориха.

. . . Отиде си тетю на другия свѣтъ, а мене остави самъ да градя моста. Знаехъ, какъ да го направя, не знаехъ човѣшка жертва трѣбва ли да дамъ. Кой да ми каже? А пролѣтьта проводи щъркелитѣ да обадятъ, че иде. Надойдоха рошавитѣ камънари, зачукаха, задълбаха. Поехъ работа. И ме бѣше страхъ, и ми бѣше драго. Не е, мале, лесно човѣкъ да погубишъ! Какъ да се реша? Кого да взидамъ. Наближи речения день. Разкопахме двата брѣга. Ходѣхъ като замаенъ! Мислѣхъ: може да полудѣя. Една вечерь отидохъ на гроба му. Паднахъ, задрахъ съ ржце земята.

—Кажи ми, кого? Ти знаешъ.

А гробътъ мълчеше. Приказва ли студениятъ гробъ.

Върнахъ се у дома и при зори съмъ задрѣмалъ. Сънувахъ тетя.

Отъ Силист. градска Община

На 23 т. м. стана възстановяването на бившия Общински съветъ който бѣше избранъ презъ 1930 год. и който бѣше незаконно разтуренъ презъ време на управлението на Иоргаститѣ.

Присѫтствуваха болшинството отъ съветницитѣ и следъ като г. префекта Александъръ Тарчиниусъ припомни обстоятелствата при които бѣше разтуренъ този съветъ, заяви че съвета е възстановенъ възъ основа на закона отъ 21 Септемврий 1932 год. и покани съветницитѣ да посочатъ председатель по възрастъ.

Избра се г-нъ Д. Коджабашевъ, който следъ като зае председателското мѣсто, покани съвета да пристѫпи къмъ провѣрка дали нѣкой отъ съветничитѣ не е загубилъ правото да бѫде такъвъ.

Следъ провѣрката се постѫпи къмъ избиране на кметъ и помощникъ кметъ.

За кметъ се избра г-нъ Илия Божановъ съ единодушие.

За помощникъ кметъ, за който постъ се кандидатираха четирма съветници, се избра г. Мехметъ Хатибоглу.

Чрезъ настоящия изборъ общественото мнение въ града е удовлетворено.

Воинца Дуросторулуй

органъ на либералната партия подъ шевството на Г. Братиану въ първия си брой отъ 12 Ноември съобщава, че промѣня редакцията, както и секретаря на партията.

Главенъ секретарь на тази партия до сега беше г-нъ К. Н. Захареску, който и редактираше вестника. Г-нъ Захареску бичуваше всички недъзи въ окржга, а особено остро атакуваше безакониятa на жандармерията въ лицето на бившитѣ команданти Маринеску и Саулеску, съ което допринесе най много за тѣхното премахване отъ окржга.Г-нъ Захареску, като редакторъ не взе страна въ борбитѣ около българ. общество въ сѫда, гдето лидеритѣ на неговата партия се бѣха запретнали да защищаватъ Лефтеровци. Сигуръ за това изпадна въ немилость. Значи личнитѣ интереси на Лефтеровци сѫ по близки на тия лидери отъ колкото интереситѣ на населението въ окржга, което страда отъ безакониятa на жандармерията, отъ ангарята и отъ мнимия бандитизъмъ.

Инициативенъ Комитетъ за основане електрификационна и за благоустройство кооперация.

Граждани,

Конституирани въ инициативенъ комитетъ за основание Кооперация съ цѣлъ електрифицирване и други предприятия за благоустройство на града и околностьта му, поканваме всички наши съграждани да ни дадатъ подкрепата си като съдействуватъ за разпостраненията на идеята и за записване като членове.

Обществено полезната цѣль на нашето начинание и обстоятелството, че то идва да съдействува за попълнячието една голѣма празнота за нашиятъ изоставенъ на произвола градъ, ни кара да разчитаме на гражданското ви съзнание за преуспяване на това дѣло.

За сведения и записване молимъ да се отнесете до ПОПУЛЯРНАТА БАНКА Силистра или до г-въ Г. КАРАГЕОРГИЕВЪ адвокатъ Силистра.

Гр. Силистра 22 Ноември 1932 год.

КОМИТЕТА

ГЕРМАНИЯ

За 23 Ноември се очакваше отговора на Хитлера, който бѣше натоваренъ да състави кабинета. Предполага се, че Хитлеръ ще откаже да състави кабинета споредъ условията, които му се предложиха. А условията сѫ: 1) Всички министри отъ кабинета на Хитлеръ трѣбва да бѫдатъ удобрени по отдѣлно отъ председателя на републиката; 2) Министритѣ на войната и външнитѣ работи ще се посочатъ отъ председателя.; Задължаваше се Хитлеръ да представи економическа програма, която да бѫде утвърдена отъ председателя; Кабинета на Хитлера е задълженъ да премахне сегашния дуализъмъ между Прусия и Райха; 5) До като трае управлението на Хитлеровия кабинетъ, нѣма да се измѣня чл. 48 отъ Ваймарската конституция, който дава право на председателя на Райха да смѣня правителството, когато поиска.

Г-нъ Хитлеръ е предложилъ, че е съгласенъ да вземе участие въ единъ кабинетъ посоченъ отъ председателя на Райха, но при условие той да бѫде президентъ. Следъ като председателя е разгледалъ най щателно предложението на г-нъ Хитлеръ отговорилъ му, че не може да поеме такава отговорность — да натовари г. Хитлера съ президенска власть, понеже такъвъ кабинетъ въ скоро време може да се превърне на диктаторски само на една партия. Последствията отъ такова едно правителство ще раздѣлятъ германския народъ на два диаметрално противни лагера, което е въ контрастъ на клетвата, която е положилъ маршалъ Хинденбургъ въ името на конституцията.

Споредъ последнитѣ ... тия предполага се, че ще ... де натоваренъ съ състав... новия кабинетъ на Райха ... Германия пакъ Фонъ Па... Този кабинетъ нѣма да се ... тои само отъ бившитѣ ... три, като влѣзатъ въ него ... ви и авторитетни минист...

Закона за конверси...

На всички е извѣстно, че ... ния касационенъ сѫдъ, обяви НЕКОНСТИТУЦИОНЕНЪ зако... конверсията на г. Арженто... решение на върховния каса... сѫдъ се взе по повѣдъ завед... дѣла отъ банкитѣ: Кредитуал Р... и банка Романяска. Споредъ ... рапията напр вена на вар... събрание отъ Министръ предс... ля г. Маню, това решение на ... ционния сѫдъ не засѣга въ ... закона за конверсията на г. ... неску, съ който се измени ... на г. Арженто...у. Новиятъ з... който е отъ два члена си оста... сила, защото самиятъ този за... суспендира Аржентиновия за... за 18 месеци, т. е. дяде му пъ... срокъ, съ задължение, че ва... длъжници, които влизатъ по... въ конверсията въ срокъ отъ ... 6 месеци, да се явятъ при кр... ритѣ си и си уредятъ задълже... та било съ изплащане било съ... мѣняване—не направятъ ли ... губятъ привилегията на закона.

РАЗНИ

Съобшава се за знание ... банкнотитѣ отъ 5000 лей ... вървятъ до 1 Декември ... следъ тая дата се извад... отъ употрѣбление.

—■—

Банкнотитѣ отъ по 100 ... лей) ще се извадятъ отъ у... ребление на 15 Декември

—■—

Въ срокъ до 15 Декември ... ще трѣбва всѣки, който ... тежава зграда, лозя, нив... др. Да си напра... декларация за бѫдащето ... годишно облагане. Деклар... тѣ се намиратъ въ бирни... вото.

Иде отгоре, Такъвъ, какъвто ходѣше. Съ голѣмия червенъ поясъ, преметналъ на рамо абичката си, а въ ржцетѣ му едъръ бѣлъ орелъ. Спрѣ се на високия брѣгъ на Росица и ми повика:

—Гледай хубаво, де ще кацне орела, като го пусна, той ще ти покаже, кого да вградишъ. Куражъ, синко!

Издигна го нагоре и го пусна. Плѣсна криле бѣлиятъ орелъ и се нирна къмъ небето. Описа три голѣми колела надъ селото и се пусна. Потъна като падналъ камъкъ. Не го видѣхъ де кацна. А тетю ме погледна, поклати глава и пое къмъ рѣката. Мигомъ предъ него се проточи моя мостъ и той мина отвждъ. На другия брѣгъ той се спрѣ, огледа моста отъ една до другия край и махна ржка. Чухъ:

—Хайде!

—Азъ се сепнахъ и скочихъ. Надъ мене стоеше ти, мале, и хортуваше:

—Хайде, Маноле, зазори се. Отдавна сѫ тръгнали колята. Ставай вече майсторитѣ защъкаха.

Като излѣзохъ отъ дома, не тръгнахъ къмъ моста, а поехъ къмъ дѣдовитѣ Ноюви дворове, дано видя Милка, всичкото да ѝ разкажа. Ей тъй може да ми олекне. Като стигнахъ, извихъ очи къмъ тѣхъ и изтръпнахъ. На милкиния орѣхъ стоеше бѣлъ орелъ. Сѫщия дето го пусна тетю. Причерня ми. Забуха ушитѣ ми. Втурнахъ се къмъ гробищата, да го намѣря, коститѣ му да разровя, да го питамъ: какъ можа нея да ми вземе. Моя сѫщъ баща, не му ли домилѣхъ! Вѣтъръ —умрѣлъ човѣкъ пита ли се.

На моста пѣеха камънаритѣ, Росица отнасяше думитѣ имъ, шумѣше.

Не щатъ да знаятъ. Пѣятъ и градятъ. Намѣстятъ камънитѣ съ голѣмитѣ си, като лопати, напукани ржце. И ще вградятъ тѣхната хубава камънарска пѣсень. Блазе имъ, Азъ кого ще вградя?

Седнахъ на гроба и потърсихъ съ очи Милкиния орѣхъ. Едно бѣло облаче ходѣше по небето. Една бѣла ангелска душа се къпѣше срѣдъ пламъка на утрото. Когато видя довечера Милка, не продума.

Назедохъ се надъ главата ѝ очитѣ ми потекоха....

По черкювския пѫть надолу дѣхъ голѣмъ жълтъ облакъ. звънци и силни викове. Занизоколя съ снопи--четъ нѣмать първата кола, мале, пилето, пѣеше на кавака, кацнало на лината, кълве зърно. Когато наха на реката, спрѣха на бр... не отпрегнаха. Чакатъ.

Кого чакатъ?

Азъ станахъ. Потрихъ оч... сложихъ ржка на чело: нѣма кой. Долу камънаритѣ градятъ провикватъ.

СЛЕДВ...

Год. III Брой 29 Силистра, 10 Декември 1932 3 лей Броя

Урежда редакционенъ комитетъ.

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

ПРОБУДА

Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Redacţia şi Administ. Tip. „PROGRESUL“ Silistra

„PROBUDA“ | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

НОВИЯТЪ ЗАКОНЪ ЗА ЛОЗЯТА

Публикуванъ въ Държавния вестникъ №. 243 отъ 17 Октомврий т. г.

Чл. 1. Отъ публик. на настоящия законъ въ Дър. Вестникъ всѣка нова лозова плантация, поправка или възобновяване ще става възъ основа на разрешение, дадено отъ земледѣлската камара.

Земледѣлскитѣ камари заедно съ единъ представителъ на лозарския синдикатъ, при издаването на подобни разрешения, ще иматъ предъ видъ най напредъ мѣстата, които нѣкога сж били лозя, а после баиритѣ и могилитѣ. Решенията на земедѣлскитѣ камари могатъ да се обжалватъ предъ федерацията на земедѣлскитѣ камари.

Чл. 2) Поправянето или засаждането на нови лозя ще става само съ сортоветѣ, одобрени отъ земледѣлската камара въ съставътъ показанъ въ чл. 1 като се има предъ видъ за сортоветѣ на обмстьта. За тази цель министер. на земл. и държ. имоти, дирекция лозарска, ще публикува всѣка година списъкъ на сортоветѣ, допуснати за разпространяване и които ще могатъ да се засаждатъ по правилата предвидени въ правилника.

Всѣко плантиране, поправка или възобновяване направено следъ публикуването на настоящия законъ безъ разрешението предвидено въ чл. 1 или пъкъ съ други сортове, освенъ опредѣленитѣ отъ министер. на земл. и държавнитѣ имоти, ще се оничтожаватъ по искането на съответнитѣ земледѣлски камари по административенъ редъ.

Чл. 3.) Въ срокъ отъ три месеца, считанъ отъ публикуването на настоящия законъ въ държ. Вестникъ, всѣки грамотенъ собственикъ или лозаръ е длъженъ да подаде писменна декларация въ общината, въ чийто районъ се намира лозето, а неграмотнитѣ собственици или лозари сж длъжни да направятъ устна декларация въ съответната община, която ще се зарегестрира и попълни отъ общинския секретарь задължително и безплатно, въ нея ще се покажатъ:

а) Името, презимето и мѣстожителството на собственика.

б) Местността, гдето се намира лозето и границитѣ му.

в) Засадената площь съ лози и площьта на плодъ.

Видътъ на засаденитѣ лози (присадени, мѣстни или прѣко плодни хибриди);

д) Възрастьта на лозето.

е) Процента на липситѣ.

ж) Подписъ на собственика или лозаря—декларантъ. За сведенията предвидени въ буквитѣ (В и Е) се допуска разлика до 10% въ плюсъ или минусъ.

Чл. 4) Секретарьтъ на всѣка община групира направенитѣ декларации и ги вписва въ списъкъ отъ три екземпляра. Въ срокъ отъ 30 дни, считанъ отъ изтичането на срока за подаване на декларациитѣ, съответната община изпраща въ министер. на зем. и държав. имоти всички декларации, заедно съ единъ екземпляръ отъ списъка, вториятъ екземпляръ се изпраща на съответната зем. камара, а третия се запазва въ общината.

Чл. 5) Вината, мъстьта и всички видове мѣстни спиртни напитки не могатъ да носятъ наименованието на съответната мѣстность или районъ, освенъ ако произхождатъ отъ района или съответната мѣстность. Собственицитѣ, чийто произведения отговарятъ на тия условия могатъ да искатъ вписването на мѣстопроизхожденията си отъ съответния окржженъ сждъ, като спазятъ условията, които ще се установятъ отъ правилника за прилагането на настоящия законъ.

Въ сжщиятъ правилникъ ще се опредѣли процедурата по разграничение на областитѣ съ право за име на мѣстопроизхождане.

Чл. 6) Вносътъ на чужди вина, мъсть и каквито и да е спиртни питиета немонополизирани, не може да става освенъ съ разрешение отъ минис. на земед. и държав. имоти и то само за тѣзи произведения, които въ износната страна иматъ установени имена на мѣстопроизхождение.

Формалноститѣ по издаване на тѣзи разрешения ще се установятъ отъ правилника.

Чл.7) Употребяването на името за мѣстопроизхождание за други произведения освенъ тия, за които е установено името, е строго забранено подъ страхъ на наказанията предвидени въ настоящия законъ.

Чл. 8) Ще се наказватъ съ глоба отъ 10000 до 100000 лей и конфискуване на питиетата, внесени безъ разрешението предвидено въ чл. 6, както и тия които съзнателно продаватъ вина, мъсть и каквито да е спиртни питиета или лозови и овощни произведения, мѣстни или чужди съ име намѣстопроизхождения, които не произхождатъ отъ районътъ, подгорието или показаната мѣстность, както и отъ съответнитѣ сортове.

Чл. 9) Контролътъ и установяване на нарушенията на настоящия законъ принадлежатъ на:

1) Органитѣ установени или опълномощени отъ учреждението за наказване злоупотребенията по приготвянето и търгуването съ вината, при министер. на зем. и държ. имоти.

2) Органитѣ на главната дирекция за монополитѣ или тия делегирани отъ нея главнитѣ инспектори и тѣхнитѣ помощници, финансовитѣ администратори и контролния персоналъ при министерството на финансиитѣ.

Публичнитѣ учреждения и органитѣ на Ромънскитѣ държавни желѣзници сж длъжни да даватъ съдѣйствия на горепоменатитѣ органи както и да имъ даватъ на разположение необходимитѣ сведения Административнитѣ полицейски органи сж сжщо тъй длъжни да придружаватъ горепоменатитѣ органи при изпълнение на служебнитѣ имъ обязаности, когато бждатъ повикани.

Чл. 10) Нарушенията могатъ да се установяватъ въ кой да е часъ на денонощието съ протоколи подписани отъ съответния агентъ и нарушителитѣ. Ако тия последнитѣ не искатъ да го подпишатъ—протоколътъ ще се подпише най малко отъ единъ свидетель, като отказа се означи.

Въ случай когато заедно съ протокола се конфискуватъ и сждове съ питиета, тѣ ще се оставятъ за съхранение на единъ настойникъ или нарушителя като за това подпишатъ въ протокола. Тѣ отговарятъ за питиетата, които сж приели подъ страхъ на наказанията предвидени въ наказатдлния законъ за отчуждаване запечатани вещи.

Единъ преписъ отъ протокола за нарушението удостоверенъ отъ агента установителъ се връчва на нарушителя или неговия представителъ, а оргиналътъ се изпраща въ Мин. на Зем. и държ. имоти, който налага глобата, следъ като вземе и удобрението на лозарската дирекция. Наказателното решение се съобщава на нарушителя чрезъ административнитѣ органи, То подлежи на обжалване предъ съответния окржженъ сждъ въ срокъ отъ 15 дена считанъ отъ дена на съобщението.

Апелативната жалба трѣбва да бжде мотивирана, подъ страхъ на анулиране.

Окр. сждъ сжди съ преимущество предъ другитѣ дѣла безъ право на опозиция, като нарушителя и Минист. на Зем. и държ. имоти бждатъ призовани официално.

Решението на окржжния сждъ подлежи на касационно обжалване предъ съответния апелативенъ съдъ въ срокъ отъ 15 дни следъ произнасянето.

Касационната жалба се подава въ секретарята на окръж. сждъ който е произнесалъ решението.

Наложенитѣ глоби, останали окончателни, ще се инкасиратъ съгласно закона за събиране и преследване на държавнитѣ доходи. Осждитѣ на глоби на едно

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

Дружеството „Добродетелка“ и безплатната ученическа трапезария

За благоустройството и напредъка н едно общество освенъ училището и църквата боравятъ и други нѣкои фактори. Едни отъ малкото такива сж и дружествата. Имали нужда да казваме, че тѣ дѣйствуватъ въ разни направления и по различни начини? Че едни отъ тѣхъ се наричатъ тъй а други инакъ? А какво нѣщо е дружество това всички го знаятъ. При все това тѣ често сж свързани едно съ друго. Съ други думи, всѣко едно отъ тѣхъ, задъ посочената въ устава му цель, крие въ себе си друга, по далечна и възвишена цель, предметъ на която съставлява благото на ближния, т. е. НЕОГРАНИЧЕНОТО И БЕЗУСЛОВНО ДОБРОТВОРСТВО. То е една християнска добродетель и само Евангелското учение е, което е предизвикало появяването на ония отъ тия др-ства, които за първа и послѣдна цель си поставили именно тази добродетель. Ние ги наричаме БЛАГОТВОРИТЕЛНИ. Къмъ такова добротворство клони дейностьта и на всѣки единъ човѣкъ отдѣлно у когото има здравъ разсъдакъ и нерпитворна любовь. Тая добродетель не липсва и у насъ българитѣ. Обаче въ кржга на нашитѣ понятия, тя различно се схваща и различно се изпълнява. Поради това, често пжти дѣйностьта на човѣка незасѣга именно ония до които и когато или както трѣбва да се докосне. А това не е безъ значение. Обаче когато това става съ общи усилия тогава не само, че се избѣгва тая слаба страна, но се действува по начинъ много полесенъ, поскоро и на време, когато се добива и много по ефикасенъ резултатъ. Ето защо е станало нужда да се здружаватъ хората, да организиратъ свойта дейность съ общи сили да помогнатъ не само на членоветѣ на дружеството но и на всички други вънъ отъ него, които иматъ нужда било отъ материяльна било отъ морална подкрепа. А такива, безразлично, могатъ да бждатъ и мжже и жени и възрастни и деца, поотдѣлно или вкупомъ. Въ това се състои превъзходството на общата предъ частната инициатива, което е особено ценно въ нравствената область. Ще каже. Добротворството, изобщо благото на ближния, съставлява крайната абсолютна цель на всички почти дружества, начело на които стоятъ благотворителнитѣ. Разликата е тая че пжтя на последнитѣ е правъ и кжсъ, когато пъкъ оня на всички други обикаля, върви отъ страни и побавно. Съ други думи тѣ не сж нищо друго освенъ пипала на благотворителнитѣ дружества.

Нуждата отъ благотворителни дружества се чувствува всѣкога и всѣкъде. Най разпространени тѣ сж въ Германия. Имаги и въ съседитѣ ни. Но за насъ Българ. народ. малцинство въ южна Добруожа, гдѣто средствата за културно и социално развитие сж твърде ограничени, създаването на подобни дружества е отъ особена важность и потрѣба. Чрезъ тѣхъ ние не само ще нахранимъ и облечемъ нашитѣ нещастни съплеменници но ще сгрѣемъ тѣхнитѣ души и националното имъ чувство, ше почетемъ тѣхното човѣшко достоинство, ще възбудимъ вѣра у тѣхъ и по тоя начинъ ще направимъ да бждатъ полезни не само на себе си но и на други. А когато това засегне и маловъзрастнитѣ, т. е. сирачетата, не само у насъ но и у всички инородни и друго-езични общества, тогава можемъ да бждемъ увѣрени, че не е далечъ отъ насъ „ЦАРСТВОТО БОЖИЕ“, т. е. ОБЩОЧОВѢШКОТО БЛАГО“.

Такова едно дружество, напоследъкъ, се основа и въ нашия градъ. То се именува „ДОБРОДЕТЕЛКА“ нѣма нужда да се ровимъ въ устава му зада си обяснимъ цельта Самото име, каквото то си е поставило за символъ на свойта бждаща дѣйность, ни напомня че тя не е друго освенъ ДОБРОТВОРСТВОТО. Обаче преди да опиша дѣйностьта му нека кажа нѣколко думи за самото него.

То е клонъ отъ дамската секция въ гр. Силистра, гдѣто по недоразумѣние на членоветѣ отъ Б. К. О., се отдѣли и оформи въ особенно дружество подъ имтто „Добродетелка“. За пръвъ пжть то се прояви прѣзъ Май м. г. Ако действително културностьта на едно общество, или народъ, не помалко отъ училищата, може да се мѣри съ числото и на благотворителнитѣ институти, то безъ колебание можа да се каже че и дружеството Добродетелка е изникнало вслѣдствие не само на това, че жената, по природа е по милостива и посъстрадателна но защото и тя е нравствено сжщество, не помалко отъ мжетѣ, способна да се стрѣми къмъ възвишени и благородни цели въ живота. Съзнанието на тоя дългъ въ нашето дамско общество, и убеждението че съ общи сили може да се постигне подобъръ резултатъ, ето кое направи да се появи то. Обаче поради ежбитѣ дразгитѣ, за които що-туку споменахъ, които за голѣмо съжаление и днесъ не сж престанали, за него настанаха твърде неприятни обстотелсава. Членкитѣ му ако и да не се намалиха но не се и увеличиха. Днесъ то брои не повече отъ 6 —70 дами. А и обстоятелството, до скоро то не бѣ признато, отъ властьта, за юридическо лице, не малко допринесе. Тъй че то немежа нито да расте нито да разшири кржга на свойта дѣйность. При все това то непрестана да се бори съ създаванитѣ спънки както и когато средствата му позволяваха помага на бедни ученици, а на 2 Ноември т. г. закржгли свойта дѣйность като тури начало на безплатна ученическа трапезария въ нашия градъ. Презъ тоя день 15 ученици отъ бълг. основно училище, едни безъ баща други безъ майка—сирачета, въ бледитѣ и испити лица на които не се четеше друго освенъ неволя и страдание, за пръвъ пжть се събраха на обща трапеза. О-о! Имали друго по свещенно и ЛЮБВЕОБИЛНО дѣло отъ това

А. КАРАЛИЙЧЕВЪ

Росенския каменъ мостъ

Продължение отъ брой 28

Рѣшихъ: нека бжде!

Вечерьта на гиряня, моята Милка се наведе да извади вода. Пиринченитѣ ѝ обеци се жлътнаха, и азъ отмѣрихъ дългата и черна сѣнка,

Само месецътъ видѣ.

Въ клонака запърполи и зачурулика малкото пиле. Котенцето наостри уши и съ единъ скокъ се хвърли на прозорчето. Очитѣ му погледнаха нощьта и нищо не разбраха. Болнията се занесе: сжщото пиле. Медения гласецъ на звънче, което биеше на стария кавакъ преди да го отсѣкатъ. То идва нѣколко нощи да чурулика. Сега е дошло пакъ. И се е свило срѣдъ мекия листъ на вишната. На прозорчето маха малката си лапичка сивото котенце, И майката стои и го гледа и не вѣрва. Какъ му е дало сърце нея да погуби!

—Пустъ да опустѣе моста! Дано халата да го завлѣче!

Манолъ изви очи къмъ майка си, рече ѝ:

—Защо кълнешъ, мале! Нали азъ самъ рѣшихъ да направя моста? Азъ я дадохъ.

—Голѣмъ грѣхъ си направилъ синко!

Извистриха се очитѣ на майстора.

—Помнишъ ли, когато го свършихме. Недѣлята. Каква веселба, каква лудешка радость! Събрали се бѣха отъ деветь села хора да празднуватъ деня на Росенския мостъ. Довели орлякъ малчугани — да го видѣли. Надули гайди двамата чобани отъ балкана, дето лѣтуваха у насъ. Помнишъ ли ги? Черноокия идѣше за нашата Куна, а ти не я даваше на далечни хора, грѣхота било да я отлжчишъ. Отрещe на полянката кипятъ харанитѣ—деветь коча бѣха заклали. Ширнало се надолу черновското поле: драго му е. Ластовички играятъ надъ нивята. Чака полето, да идатъ, да забиятъ старитѣ адамови рала, да се провикнатъ мжетѣ. Да запретнатъ ржкавитѣ нашенки и да подгонятъ чекъмитѣ. Старитѣ обикаляха моста, чукаха съ тояжкитѣ, пипаха студения камъкъ, хортуваха!

— Далъ му Господь ржка на Манола!

Канъ ми е даде, азъ знаежъ.

Всичкитѣ бѣха весели. Пиеха на здраве отъ шаренитѣ бжклици. Азъ мълчахъ и не можахъ да пия. Гледахъ пъстрата гмежь. И когато гайдитѣ подеха ржченица, скохнаха и стари и млади, наловиха се. Завртѣха лудо хоро. Нѣкой се провикна:

—Хей, вие го забравихтѣ! Де го майстора и той да ни потропне!

Още не довършилъ, гайдарите млъкнаха. Сепнаха се хората, утихнаха. Сториха пжть. Обърнахъ се, мале, назадъ—що да видя смъртния.

Знаешъ кого носѣха.

Отидохъ на гробищата да хвърля шепа пръсть—лека да е на Милка. И кога се върнахъ, заварихъ хорото и веселбата, надигнахъ бъклицата, пихъ, пихъ и се напихъ. До полунощь играхме.

Бѣха наклали огньове да ни свѣтятъ, Като черни огньове горѣ

ли приближава то къмъ ис-
ата цель въ живота, къмъ на-
предназначение въ тоя свѣтъ?
рѣбва ли да млъкне предъ
всѣка злоба и омраза? Дей-
лно тоя день бѣше знаме-
праздникъ за Б. К. О. въ гр.
тра. То бѣше цѣло едно съ-
за неговото културно дѣло.
показа до каква степень,
рно и морално сж се издиг-
настоятелитѣ и членкитѣ на
дружество. Неописуема ра
владѣеше както между при-
вующитѣ тъй и между деца-
оная скромна хижа която
лвно и безъ ропотъ бѣ пред-
чена да послужи на това
тълнено отъ любовь дѣло.
се има предъ видъ всичко то-
сото време отъ когато дру-
вото почна да работи,
апиталътъ отъ 70—80.000
съ какъвто то разполага, а
во въодушевлението което вла-
между членкитѣ му, можемъ
ждемъ уверени, както е казалъ
ия Спаситель, че се гради едно
ане основитѣ на което сж отъ
къ и никакво външао влияние
же да го събори. Остава на
съ гражданитѣ да преценимъ ро-
та каквато за напредъ то ще иг-
е въ обществения ни животъ и
го подкрепимъ, материално и мо-
но, безъ разлика на ваши и
ши.

ОБЯВА

Дава се подъ наемъ удобна кжща
съ всички нужни постройки, дво-
но място **400** квад. м. и кладенецъ.
Сжщата кжща се продава
Продава се и американско
зе на плодъ отъ 4 декара
кьошкъ и кладенецъ въ
лкия Чаиръ.
Продава се и овощна градина
ъ 2 д. и 2 ара сжщо въ Мал-
и Чаиръ.
оразумение при стопанина:
МАРИНЪ МИРЧЕВЪ
улица Изворъ № 25
или при Генчо Мариновъ
3—2

Народното събрание

Речь на Силистренския народенъ представитель на 29 и 30 Ноември т. г.

Нашиятъ народенъ представитель г-нъ Ст. Пенковъ е произнесалъ дълга речь по отговора на тронното слово. Следъ едно дълго екзаменираие на икономическото и политическо положение на държавата, той подържа, че се налага уравновесяването на бюджета. Спирайки се за облекчаването на земледѣлскитѣ и градски задължения, предлага създаването на единъ общъ мораториумъ отъ 5 години.

Налага се намаление на данъцитѣ, увеличение на износа, намаление на лихвитѣ и отлагане изплащанията на външнитѣ задължения. Г-нъ Пенковъ набѣляза тъжната история по отнемане земитѣ въ нова Добруджа.

Отъ четиристотинь и петдесеть хиляди хектаря земя, държавата стана собственикъ не на ЕДНА ТРЕТА, както гласеше създадения специаленъ законъ за нова Добруджа А НА ПОЛОВИНАТА, но въ замѣна на това нито единъ мѣстенъ жителъ, билъ той ромънецъ, българинъ или турчинъ не бѣше озем-ленъ. Въпреки нѣкой разпореждания въ гореказания законъ, които разрѣшаваха този аъпросъ, до сега не е дадено земи дори на инвалидитѣ и вдовицитѣ отъ войната. Нѣщо по-вече: бѣха лишени отъ земя жители безъ каквото и да е законно основание.

Сжщото положение въ каквото се намира сега Нова Добруджа, бѣше и въ Англия, преди сто години, но и тамъ не можа да трае много и трѣбваше да бжде РЕВИЗИРАНО. Този въпросъ трѣбва да се разреши и у насъ по единъ справедливъ начинъ за да не бждемъ поставени въ неудобното положение да търсимъ по после да задоволимъ мѣстното население по други пжтища, чрезъ други жертви, които могатъ да се направятъ по-трудно по късно, отколкото днесъ съ малко по-вече добра воля. Насъ, водителитѣ на българското малцинство отъ Добруджа, частъ отъ букурещкия печатъ ни обвинява въ ередентизмъ, а отъ друга страна печатътъ отъ България ни обвинява, че сме искали да романизираме българското население отъ нова Добруджа. А това население неможе да бжде държано въ подобна атмосфера на постояно подозрение. Българското население отъ четиржгълника е лоялно къмъ ромънската държава, но то иска да му се уважаватъ правата на малцинство. Има ли нѣщо престжпно въ това горещо желание?иНие настояваме да бжде часъ по скоро то удовлетворено!

Колонизирането се направи за смѣтка на мѣстното население, защото на държавата и липсваха за това средства. Посочва, че има още колонисти македонци които стоятъ въ изкопани въ земята бордеи, а други които отъ 8 години живѣятъ въ жилищата на бащинашитѣ, безъ и до сега държавата да е намѣрила средства да разреши този тжженъ въпросъ. Колкото се отнася до умразата между и бащинаши македонци, тя не е нищо друго освенъ агитационна спекула. Административнитѣ агенти вършатъ безакония като задигатъ мѣстното население отъ полска работа, за да имъ извършва разни ангарии. Всички тѣзи недостатъци създаватъ настоящето тежко положенне на мѣстното население. Напоследъкъ заявява, че ще гласува тронното слово, понаже е убеденъ, че настоящето правителство въ духа на своята програма ще респектира малцинствата и ще създаде солюция за смекчаване на настоящето положение въ Нова Добруджа.

Морално, идейно и стопанско сближение на Европа

Конгресътъ въ Римъ, свиканъ отъ фондацията „Волта“. Впечатленията на професоръ г. Данаиловъ

Отъ 14 м. м. въ Римъ заседава конгресътъ свиканъ по инициативата на фондацията „Волта“ при италиянската кралска академия. Заседанията сж ежедневни и много оживени. Освенъ делегатитѣ, поканени сж като гости на академията и множество професори и публицисти отъ цѣла Европа. Между тѣхъ е и проф. Г. Т. Данаиловъ, който, запитанъ за впечатленията му отъ конгреса, заяви:

—Въпроситѣ, които занимаватъ конгреса, засѣгатъ единството на Европа, духовно и материално. Тукъ се изнася европейската криза отъ всичкитѣ нейни страни, както и разнебитеността на демокрацията, стопанското разстройство и възможноститѣ за оздравяване и запазване културата на Европа. Разискванията сж оживени, повечето сж теоритически, но при пълна свобода на мненията. На дневенъ редъ е поставенъ рефератътъ на проф. Вединге-ръ за малцинствата; особено мѣсто, обаче, заема проблемата, ще може ли да се спаси съвременната форма на демокрацията, или тя е изиграла своята роля и трѣбва да бжде замѣстена отъ други форми. Не по-малко се говори и върху моралната криза въ Европа. Поставенъ е и въпроса за създаването

ѣй на нашитѣ моми. И се то-
ъ отъ скрѣбь и лудость. Мислѣхъ,
я отмилѣя. Милка ще забравя.
нъ бѣхъ, нека ми е простено.
Презъ нощьта, кога пропѣха пър-
пѣтли всички се прибраха да
ъ. Всичкитѣ бѣха зашеметени.
ъ не се прибрахъ. Седнахъ на
ъ камъкъ да си помисля. Какво
съмъ мислилъ, не зная. И като
нахъ, чухъ нѣкой ме вика:
—Маноле-е-е-е!
танахъ и тръгнахъ по гласа напра-
презъ нощьта. Месецътъ залива-
нивята съ желта вода. Колко
ъ вървѣлъ, не помня, вадълбо-
ъ съмъ. И видѣхъ насреща на
тилната, срѣдъ полето, стои една
жена, съ разплетена черна коса
ята до петитѣ.
Тя е дошла отлѣво—личи какъ е
ромила житото. Откжде ли е дошла?
Никой не я видѣл. Никой не я чул. Наоколо голѣмото поле бѣше замаено отъ пѣсеньта на щурцитѣ, отъ огъня на звездитѣ. Кой знае: може азъ да съмъ билъ замаенъ. Тръгнахъ, не снемахъ очи отъ нея, тя ме чакаше И пакъ чухъ:

—Маноле-е-е-!

Лаянаха жаловито нѣкжде кучета. Тѣ сж повили сега глави къмъ месеца и не знаятъ защо лаятъ—мина ми презъ ума. Не знаятъ. Спрѣхъ се да я видя. Потречерахъ. Потреперахъ и се загърчиха нивята. Коя е тая жена? Де съмъ я виждалъ? Какви тъмни очи, мале, никога не съмъ се оглеждалъ въ тѣхъ, а ми бѣха тъй родни! Топло ме помилваха и тя тръгна къмъ мене. Бѣла и хубава. Не бѣхъ виждалъ никога гола жена. Виеше се, шушнѣше черната ѝ коса. Горѣха ме дветѣ нейни очи. Мигомъ потъмнѣха нивята и тя простре голитѣ си ржце къмъ мене:

—Откога те чакамъ!

И щомъ проговори, познахъ я: М и л к а!.

Извикахъ. Не съмъ извикалъ! Стана ми страшно. Хукнахъ презъ нивята, хукна и тя подире ми.

—Защо бѣгашъ, Маноле? Ние днесъ се сгодихме съ тебе. Не видѣ ли колко хора бѣха надошли. Отъ всичкитѣ села. Да ни честитятъ!

И чухъ лудешкия ѝ смѣхъ—такъвъ, какъвто го зная. Помнишъ ли я ти Милка, дѣдовата Ноюва!

Паднахъ.

Усетихъ, меката ѝ коса ме задушава. . . .

Изтръпна кандилцето предъ иконата и угасна. Потули се месецътъ задъ нишата. Старата бабичка милваше челото на болния и тихо плачеше. Котенцето гонѣше сѣнкитѣ на бѣлата уличка. И далечъ нѣкжде ходѣше по нивята свети Илия и кжсаше билки на месечината. Питаше: да иска ли отъ Дѣда Господя вода. Класоветѣ му отвръщаха.

—Моля ти се, мале, въ сжбота на задушница, като отидешъ на гробищата, отбий ¡се на нейния гробъ. Късно, кога всички си отидатъ.

Кажи ѝ: три години тече Росица, и мие голѣмитѣ камъни на моя мостъ, не е ли измила още грѣха ми. Питай я, мале, тя ще ти каже простено ли ми е.

К-р-А-й

Продава се кжща въ улица „Унире“ №. 5—за сведения въ печатница „Прогресъ“

Силистра

на по-друга система за образование, да може да се създаде нова генерация, която да гледа на Европа като на нѣща цѣло и единно по мисъль и душа. Ще се разглежда сжщо и въпросътъ за колониалната политика на Европа. Особено впечатление прави присжтствието на много германци-хитлеристи. Тукъ сж д-ръ Гьорингъ и Розенбергъ; тукъ е и водителътъ на стоманенитѣ шлемове, който председателствуваше заседанията на конгреса единъ день. Интересъ будятъ въпроситѣ сложени на разглеждане, за кредита въ смисъль на една европейска общность, а така сжщо и тѣзи за създаването на едно общо гражданско и търговско право за Европа.

Гостоприемството на итал. академия и правителството е извънредно сърдечно и голѣмо. Губернаторътъ даде приемъ на гоститѣ, такъвъ устрои и академията, на който присжтствуваха много видни граждани.

М ръ-председателътъ Мусолини даде вечеря въ „Грандъ хотель“, на която присжтствуваше лично и председателствуваше. Бѣ много разположенъ и остана между поканенитѣ до полунощь.

Общото впечатление е, че конгресътъ има голѣмъ успѣхъ и ще бжде началото на една сериозна работа за моралното, идейно и стопанско сближение на Европа.

Изъ в-къ „ЗОРА“

Изъ Окр. съветъ

Окржжния съветъ заседава отъ нѣколко дена въ Силистра. На едно отъ заседанията, група съвѣтници на чело съ г-нъ Хосепъ Хампарцумиянъ сж направили интерпелация по поводъ безаконното отнемане стипендиитѣ на студентитѣ миноритари отъ нашия окржгъ на брой 5 души, на които по бюджета за 1931 година бѣ гласувана и утвърдения стипендия по 1.000 лей мѣсечно, и която стипендия се е получавала редовно за 5 месеца.

Следъ смѣната на Националъ-Църнистото правителство съ това на Иорга-Аржентояну, тогавашния префектъ г-нъ полковникъ Наумъ съ специаленъ рапортъ е поискалъ отъ министерството на вжтрешнитѣ работи да се отнеме стипендията на студентитѣ МИНОРИТАРИ, като е подчерталъ че сж били отъ българска народность.

Този рапортъ е билъ добре дошелъ за министерството на вжтрешнитѣ работи и стипендията на 5 души миноритари се отнема, а остава само тая на ромънцитѣ на брой 7 души, които даже и не сж били всички студенти. Съ тази постжпка студентитѣ миноритари останали съвършено безъ средства, а часть отъ тѣхъ сж продължили съ тежки непоносими материални задължения до края на годината.

Окр. съветникъ г-нъ Хосепъ Хампарцумиянъ като докладчикъ, по най енергиченъ начинъ е пледиралъ както първия день така и втория и успѣлъ да убеди окржжния съветъ да се предвиди, чрезъ откриване на новъ кредитъ, неправилно отнетата сума на тия студенти, което и се приема. Съ това окржжния съветъ дойде да докаже, че въ Ромъния не трѣбва да се прави разлика между народноститѣ, тъй както не се прави разлика при изплащане на държавнитѣ данъци и при отбиване на военната повинность, а още по-вече въ единъ окржженъ бюджетъ който, тежи въ голѣмата си часть на миноритарното население.

Хвала на такива народни избраници!

АМЕРИКА

Правителството на Съединенитѣ Щати отхвърля окончателно искането на Английското правителство за отлагането задълженията отъ войната, на които падежа е на 15 Декемврий т. г.

Въ сжщото положение сж и задълженията отъ войната и на Франция, на които падежа е сжщо на 15 Декемврий т. г. По този поводъ се смѣта, че и положението на Френското правителство е разклатено за която цель, г-нъ Херистъ министръ председателя ще предложи въ камарата въпросъ на довѣрие.

ГЕРМАНИЯ

Въ Германия се състави председателски кабинетъ но не и парламентаренъ, какъвто се опита да състави председателя на Германската република г-нъ Хинденбургъ.

Канцлеръ на кабинета е генералъ Шлайхеръ, който бѣше воененъ министъръ въ кабинета Фонъ Папенъ и въ който кабинетъ влизатъ няколко министри, но нито единъ отъ Хитлериститѣ.

Райстага е свиканъ и първото заседание е председателствувано отъ най стария по възрасть генералъ Литцманъ, който е Хитлеристъ и който единствено не се явилъ въ Хитлеристка униформа. Нито единъ отъ министритѣ не е присжтствувалъ на това заседание.

Избранъ е за председатель на Райхстага пакъ Хитлеристъ и то сжщия, който бѣше избранъ въ разтурения Райхстагъ. Още въ първото заседание се е появилъ конфликтъ между Хитлеристи и комунисти и които е свършилъ съ бой.

Въ първото заседание е билъ внесенъ проектъ за замѣстникъ на председателя на републиката, въ случай че се оттегли отъ председателството по старость или други причини и е билъ приетъ.

Нѣкои смѣтатъ, че настоящия кабинетъ въ Германия е преходенъ и че чрезъ него ще се върне като председатель на Републиката принцъ Вилхелмъ, които щѣлъ да въведе парламентаренъ режимъ, съгласно Ваймарската конституция.

ОБЯВА

Настоятелството на Българското Общество обявява за знание на гражданитѣ—българи, че въ окржженъ сждъ въ дѣло No. 20 1924 на ст. 46 сж помѣстени имената на членоветѣ, които сж гласували измѣненията на този уставъ презъ 1927 г., че имената на тия членове—осемь отъ 1924 г, (другитѣ имена липсватъ отъ дѣлото) и сто отъ 1927 г. сж обявени въ списъка, залепенъ на прозорцитѣ на салона въ мжж. гимназия и че имената на г. г. гражданитѣ, които сж станали членове на Българското общество следъ 1927 г., не се знаятъ, защото липсва архивата на обществото, тя е въ бившето настоятелство Левтеровъ.

Ето защо, който отъ г. г. гражданитѣ не е вписанъ въ обявения списъкъ и желае да стане членъ на обществото, трѣбва да подаде заявление до настоятелството най късно до 31 Декемврий т.г. като сжщевременно изплати и членската си такса, която е минимумъ лей 1000.

Имената на членоветѣ ще се впишатъ въ завѣрения отъ Окр. сждъ основенъ регистръ за членоветѣ на обществото по азбученъ редъ.

Гласуването въ годишното събрание ще става по списъкъ, извлеченъ отъ основния регистръ, за да не ставатъ нарушения.

ОТЪ НАСТОЯТЕЛСТВОТО

Ir. Силистра, 8 Декем. 1932

НАДЕЖДА Г. ТОПОРОВА

(ДРОГИСТА)

ул. Режеле Фердинандъ 17

Силистра жгълъ съ ул. Ножарска Силистра

БОГАТА КОЛЕКЦИЯ ОТЪ:

ФИННИ ПАРФУМЕРИИ: одеколони и парфюми отъ прочутитѣ кжщи: Коти, Хубиганъ, Пиверъ, Лубинъ, Токалон Жермандре, Лади, Нивеа пр. пр.

САНИТАРНИ артиколи, каучуци, превръски, памуци, летни и хигиенични потреби: четки за зжби, Пухчета, за бръснене, зжбни пасти и пр. пр.

МИНЕРАЛНИ води, Медицински сѣпуни, Диана, Кармолъ

ВАЗЕЛИНИ въ тубички, Глицеринъ кремови, помади и

Съ най ниски цени. 3-

Благодарность.

Редакцията на в-къ „ПРОБУДА“ изказва особна благодарность на абонатитѣ си отъ село Денизлеръ Тутраканска околия, които щомъ узнали, че е пристигналъ въ селото имъ администратора на вестника за абонамента, веднага се явили всички и си изплатили абонамента.

Нека този примеръ се последва и отъ други села.

РЕДАКЦИЯТА

Благодарность.

Настоятелството на женското д-во „Благодетелка“ изказва благодарността на следнитѣ граждани и граждани, които направиха пожертвувания въ пари, вещи и храна за безплатната ученическа трапезария, свещеникъ Козма Георгиевъ Василъ В. Калчевъ, Вѣнцю Ангеловъ, Ат. Касабовъ, В. М. Илиева, Анка М. Желѣзова, М. Р. Русева, Л. Желѣзова, г-жа Бахнева, Ив. Ангелова Антонова, Д. Ивановъ, П. Жечевъ, С. Максимова, Г. Чобанова, В. фотезе, Д. Балтова и Ст. Бърналева.

—Сжщо изказва своитѣ благодарности и дълбока признателность и къмъ единъ гражданинъ (името на когото по негово желание нѣма да демъ) които се ангажира да плати половината отъ стоимостьта на месото, което ще се консумира въ безплатната детска трапезария, до края на учебната година.

Добродетелка

Литературна вест

Въ най скоро време започва излиза въ София ежемесечно и тр[о]вано списание „ПРЕГЛЕДЪ ПОЕТА“ (La Revue de Poéte)— редакцията на г. А. Л. Лебе (само за поезия отъ наши мла избрани чуждестранни поет поетки.

Всѣка книжка ще съдържа печатни коли среденъ формат стихове отъ всички нюанси, теч и школи (съ художествени но и портрети въ текста на изв[ѣ]с български и чуждестранни худож на перото съ кратки биограф[и]чн чертици).

Годишенъ абонаментъ 100 л полугодишенъ—60 лева— предпл за западна Европа—30 фр. фр Америка—2 долара.

Абонатитѣ ще получатъ през чение на годината безплатно, художествена пр мия — стих ренъ сборникъ—Антология на с съвременни талантливи поети.

Покани за записване абонати безплатно—при поискване.

Ржкописи, писма, пари и др се изпращатъ до: Редакцията списание „Прегледъ на Поета“— ца Алабинска No. 21—София.

Градскитѣ и селски настоя и книжаритѣ се ползватъ съ отстжпка за не по малко отъ писани абонати.

Отъ Редакцията

София, Ноември 1932

Продава се д[о]кяна отъ улиц[а] Реджеле Ферди[на]нандъ № 2

(Въ който дюкянъ се пом[ѣ]ва канцеларията на г-нъ а[д]ката Г. Хотиновъ.)

За сведения пр[и] г. адвоката И. Па[ш]

— Силистра —

Съобщава се на абонат[и]че календара на вестник[а] подъ печатъ.

Год. III Брой 30 Силистра, 24 Декември 1932 3 лей Броя

Урежда редакционенъ комитетъ.

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

ПРОБУДА

Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Redacţia şi Administ. Tip. „PROGRESUL" Silistra

„PROBUDA" | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

ГАЛЕНЪ, единъ отъ древнитѣ якустни лѣкари, казва че на великитѣ хора свойствено е още отъ рождението да показватъ белези на особена сила и дѣйствие. Такива сж били Перикълъ Олимпий, Александаръ Македонски и много други. А кои и какви бѣха знаковетѣ когато Христосъ се роди и които могатъ да ни увѣрятъ въ тая истина? Нѣма да се ровимъ въ историята. Ще спремъ нашето внимание само върху ония за които ни разказва св. еван. Лука. Но и тѣ сж единъ или два. Смущението на Ирода и на цѣлия Иерусалимъ. Чудната оная звезда и поклонението на източнитѣ царе—мждрецитѣ а главно явяването на ангелитѣ и поздравлението на пастиритѣ, ето знаковетѣ които показва на човѣчеството, че презъ тоя денъ се роди не една обикновена историческа личность, а Царьтъ на царетѣ и Владиката на света. Да, раждането на Христа е едно велико, всемирно, събитие, първо и последно, въ историята на човѣчеството. ВСЕМИРНО защото Той се яви НЕ ЗАДА МУ ПОСЛУЖАТЪ НО ЗАДА ПОСЛУЖИ, а ВЕЛИКО защото като срѣдство за тази цель Той избра миръть. Да, МИРЪТЪ е най благородната цѣль къмъ която трѣбва да се стреми човѣкъ въ живота, и съ близки и съ далечни, и когато самъ мисли и работи и когато вжрши това въ споразумение съ другитѣ. Да обясними тая истина.

Около времето на Христа евреитѣ се поздравлявали съ думитѣ „миръ вамъ". Такъва е била формулата на тѣхното благопожелание. Дѣйствително, тия две думи иматъ подълбока смисъль отъ колкото оная която се съдържа въ общоприетото „добръ день". Когато тъй се поздравляваме ние подразбираме несполуката и неприятноститѣ какви-то човѣкъ може да испита въ борбата за личното свое благо. Но има и обществено благо, което, стои погоре отъ частното и отъ което, твърде много, зависи това послѣдното. Имено, за неговото придобиване или закрепване, ние често се събираме зада обмислимъ, съвмѣстно, мѣркитѣ и начинътъ на дѣйствие, които ни се налагатъ отъ обстоятелствата. Това сж тъй наречените общи събрания, гдѣто спънкитѣ и неприятноститѣ биватъ толкова помного и поразнообразни колкото повече хора взиматъ участие въ тѣхъ. Обикновено тѣ се дължатъ на възгледитѣ и мнениятa които не биватъ еднакви у присжтствующитѣ, но които за основа иматъ разсъдъка и убеждението. Но често тѣ произлизатъ и отъ капризъ, или други нѣкои човѣшки слабости, когато отношенията се изострятъ и тѣ се израждатъ въ спорове, които отъ после преминаватъ границитѣ на въздържанието и умерeностьта. А резултата на това неможе да бжде другъ освѣнъ дразги, недоволство и противодействие, въ ущърбъ на истината и правдата, които по своя обемъ надминаватъ първитѣ.

Тъй че ако благопожеланието „добръ день" има за цель да отстрани несполуката и неприятноститѣ, съ каквито човѣкъ едва ли на всѣки день се среща, то за общитѣ събрания, гдѣто то засѣга не личното а общото благо, като дѣло отъ повисока морална стойность, гдето е нуждно по голѣмо напрежение не само на разсъдъка но и на волята, трѣбва да се приспособи друга нѣкоя формула гдето то можи да намѣри изразъ въ смисъль по дълбока и по широка отъ общоприетата. Дена на Христовото рождение доде да ни разкрие и обясни напълно тая нужда. Ангелскитѣ думи МИРЪ НА ЗЕМЯТА И БЛАГОВОЛЕНИЕ, които тъй умилително и тържествено се разнесоха надъ Витлемъ, подвърдиха тая истина. Но и обстоятелствата, при каквито тѣ ги направиха достояние на пастиритѣ, приличатъ на ония за които е думата. Пастиритѣ не бѣха единъ или двама, нито пакъ ангелитѣ които въспѣха и въсхвалиха рождението на Христа. Благопожеланието изказано съ тия две думи има за цель да посочи главно на нравствената страна, или съ други думи да възбуди еднакви мисли и еднакви чувства, относително общото благо, слѣдователно и еднаква радость у всички които боравятъ и се въодушевляватъ отъ него. То е даръ отъ небето, смжкнатъ презъ тоя день на земята въ лицето на очакванията Месия, потребенъ не само за едно общество или народъ, както мислѣха и вѣрваха евреитѣ, но въ лицето на пастиритѣ и за цѣлото човѣчество. Колкото пжти, отъ после, се е явилъ Христосъ на ученицитѣ си, когато сж бивали събрани на едно мѣсто, Той се обръщалъ къмъ тѣхъ съ думитѣ „МИРЪ ВАМЪ".

Както тогава тъй и днесъ туй благопожелание съставлява една нужда на времето особенно потребна за насъ—българския народъ, гдѣто и да се намира той. Да, преди всичко миръ, а после друго. Той е първото и необходимо условие за всѣка благоразумна и ползотворна обществена дѣйность, за всѣки напрѣдакъ. Ще каже. Зада се осжществи и закрѣпи общественото благо потребно е не само у насъ но и между насъ да се отстрани всичко онова което ни смущава и ни прави да се колебаемъ, да не виждаме ясно истината. Трѣбно е да се знае че само вжтрешното спокойствие може да улесни ИСТИНАТА да намѣри мѣсто въ нашета мисъль. Само то може да разчисти замжглената атмосфера въ общитѣ събрания. Само то може да даде сила на умътъ да сжди и разбира.

Тъй че когато сме на мнение което не се съгласява съ онова на другитѣ ние не трѣбва насилствено, или по околенъ пжть, да го налагаме но да го оставимъ чрезъ разсждака да си пробие пжть, незасѣгнато отъ зло или пристрастие. Истината, вѣчна и неизмѣни, сама да си направи пжть въ душата, гдѣто толкова поскоро ще стигне и толкова по основателно ще дѣйствува колкото я по запазимъ отъ натиска на несполуката и неприятноститѣ, които ни истудяватъ и смущаватъ. Въ това се състои прѣвъзходството на ангелското благопожелание предъ онова на човѣцитѣ. Христосъ се роди за да въведе тоя редъ въ взаимнитѣ отношения на човѣцитѣ. Затова нека и ние, ведно съ ангелитѣ да кажемъ: СЛАВА ВЪ ВИШНИХЪ БОГУ, НА ЗЕМЯТА МИРЪ. Миръ у насъ, миръ между насъ, всѣкога когато джлгътъ ни извика задружно да рабонимъ за общото благо И БЛАГОВОЛЕНИЕ, т. е. такова разположение на мислитѣ и волята когато нищо не е въ състояние да разстрои тия отношения.

Унищожаване ръждата по житата чрезъ изкоренява-не на Киселия трънъ

Ръждата е една отъ най страшнитѣ болести на житнитѣ растения и най вече на житото. Отъ многото видове ръжди най опасната за нашитѣ покрайнини е черната ръжда (Puccinia graminis), която упостоши тая година реколтитѣ, а някжде загубитѣ достигайки до 100 %, както е случая въ Барагана, кждето много земледѣлци не женаха даже.

Науката е безсилна днесъ противъ това зло ръждата. Не сжществуватъ никакви прахове и течности противъ нея, а трѣбва да я унищожимъ, още повече, когато се предвижда и за догодина голѣми вреди отъ ръждата.

По други пжтища трѣбва да се бориме противъ житната ръжда, именно. Доказано е че ръждата за

да може да живѣе, се развива и напада житото—презъ м. Юний—трѣбва да презимува върху листата на Киселия трънъ, научното название на когото е Berberis vulgaris.

Това е единъ трънливъ храстъ, съ пепелива кожа, дървесина яркожелта съ по 3 кръстосани бодили въ основата на всѣки листъ или на всяко второ степенно клонче, цвѣтове жълти съ неприятна миризма и плодове валчести и ясно червени. Най добре се познава по силно назжбенитѣ си листа което го отличава отъ драката, която има листа гладки, неназжбени и която почти всички смесватъ съ киселия трънъ. Драката се намира навсякжде, както въ нивитѣ така и въ неработенитѣ мѣста, когато киселия трънъ се среща много рѣдко, въ Добруджа тъй като е унищожена още отъ българско време въ тая область.

По долната страна на назжбенитѣ листа на Киселия трънъ, както и по кожата на последния презимуватъ едни отъ споритѣ (ецидневите спози) на черната житна ръжда. На пролѣть когато житото поникне, вятъра разнася споритѣ отъ Киселия трънъ и нѣкой отъ последнитѣ попадатъ върху младитѣ посеви и всички знаемъ какво се случва, вмѣсто жито женемъ плява. Доказано е че въ страни кждето е оничтоженъ киселия трънъ (Чехославия, Унгария, . .) черната ръжда почти не сжществува.

Затова налага се щото всѣки просвѣтенъ земледѣлецъ да онищожи съвършено тоя храстъ съ киселi и силно назжбени листи отъ двора, нивата или градината си. За по сигурно познаване интересующитѣ ще видятъ този трънъ изложенъ въ префектурата и земледѣлческата камара.

Той трѣбва да се изкопава колкото е възможно по отдълбоко понеже отъ оставенитѣ корени излизатъ други издънки.

Покрай съвършенното изтребление на Киселия трънъ, за успѣшното предпазване житото отъ ръжда препоржчва се щото всѣки селянинъ да сѣе: 1) Колкото е възможно по рано така, че тогава, когато ръждата напада съ цѣлата си сила посевитѣ, последнитѣ да сж започнали вечъ да зрѣятъ.

2-ро) да не се сѣятъ въ областьта освенъ ранни и противоустойчиви жита. Доказано е че въ Добруджа най добри резултати даватъ следнитѣ два сорта жито: „Samanţa 117“ и Червено едро жито.

3-то) да се сѣе житото колкото е възможно по гъсто, бидейки доказано че многото светлина благоприятелствува за развитието на ръждата. По рѣдкитѣ посѣви сж по изложени на ръжда отъ колкото тия посѣти по-гъсто. Разстоянието между редоветѣ на машината—сѣячка да не бжде по-голѣмо отъ 12 см.

А-мъ

Продава се дюкяна отъ улица Реджеле Фердинандъ № 2

(Въ който дюкянъ се помещава канцеларията на г-нъ адвоката Г. Хотиновъ.)

За сведения при г. адвоката И. Паси

— Силистра —

Изъ НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

По поводъ желанието на читателитѣ на вестника ни, даваме мѣсто на речта на Сил. Народенъ представитель СТ. ПЕНКОВЪ въ целость споредъ дневницитѣ на Народното Събрание

Заседание отъ 29 Ноември 1932 г.

СТЕФАНЪ ПЕНКОВЪ: Г-не Председателю, г-да народни представители; Отъ прочитането на Тронното Слово, можахъ да констатирамъ, че правителството възнамѣрява да реформира почти цѣлата обществена организация на Държавата. Предвидени сж закони, които засѣгатъ всичкитѣ държавни учреждения и всичко това съобразно програмата на партията. Нуждата отъ тази широка реформа обяснява количеството на важностьта на тия закони.

Азъ на късо ще направя малки възражения относно общата политика на Държавата и следъ това ще се спра върху политиката на Правителството относно меншествата, специално за Южна Добруджа, гдето имамъ специални задължения.

На първо мѣсто правителството си е турило за цѣль да екилибрира бюджета. Тази хубава идея ако се реализира, намъ не ни остава нищо друго освенъ да похвалимъ правителството, даже и което и да е друго, стига да постигне тази цель. Такова правителство заслужава подръжката на всички.

Трѣбва да потвърдимъ и финансовата реформа. Наистина, специално въ новитѣ провинции даже и въ много окржзи отъ старото Кралство се забелѣзва една непропорционалность въ облагането; едни сж тъй много обложени, че не могатъ да изплатятъ данъцитѣ, други сж въ състояние да изплащатъ но не плащатъ или това което плаща представлява една нищожна су Ето защо държавнитѣ доходи дне сж тъй намалени. Една наша с седна държава, кояго, макаръ и бедна отъ нашата, но която съ голѣма лекость издържа единъ бю жетъ отъ 8½ милиарда, когато н една държава три пѫти по голѣ и съ всичкитѣ богатства не може издържа единъ бюджетъ отъ милиарда. Отъ тази гледна точ възхвалявамъ правителството кое се домогва да постигне добри р зултати и му пожелавамъ споло

Г-да депутати, днесъ на всѣка економическия въпросъ е постав на дневенъ редъ, навсѣкжде с този въпросъ преобледава и е разискване, безъ, обаче, да мож да му се даде окончателно раз шение. Всѣки твърди и предла своето мнение като рѣшающе, а т зи мнения сж толкова много, че н едно не съответствува на съврѣме нитѣ нужди на економиката, кояго извънредно бързо еволюира.

Г-да, особено много се разиск върху търговското равновесие, ко то е едно отъ най важнитѣ пр чини за мизерията която обхва цѣлата страна. До когато не с приложатъ методитѣ на други държави, до когато не се намаля данъцитѣ до минимумъ, до кога не се засили износа, не ще може уравновеси търговския балансъ нормалното му положение, а още вече екилибрирането на бюджет Азъ вѣрвамъ, че ако горнитѣ м

Владимиръ Поляновъ

ГЕРОЙ

Войната призова всички мжже.

Мжжъ бѣше и адвоката Саблевъ, но той остана въ кжщи. Нѣмаше куртка за него. Той самъ казваше:

— Никждe, въ никой складъ не сж мислили за мене.

И се смѣеше съ широкоотворени уста. Вѣровха му безъ смѣхъ. Бѣше явно, че въ никой складъ не можеха да намѣрятъ дрехи за неговата мѣра: метъръ и половина въ кръста, осемдесетъ сантими въ шията. Той по-хубаво можеше да се събере въ викена каца, отколкото въ войнишка куртка.

Войната зовѣше своитѣ хора и тѣ трѣбваше да бждатъ най-добритѣ: ни трогателно мършави, нито смѣшно дебели.

Войната имаше вкусъ.

—Въ кжщата останаха три жени, смѣшно дебелия Саблевъ, кучката Пепи и ленивия котаракъ Пачо. Двѣтѣ жени бѣха чужди, наемателки на стаи, третата—собственость на адвоката заедно съ кжщата, кучката и котката. Тѣ обитаваха две стаи отъ къмъ заденъ двор.

Боевеетѣ почнаха. Следъ първитѣ известия за настъпването на нашитѣ, адвоката Саблевъ купи карта и и книжни байрачета. Повика една вечерь женитѣ и извести за първата голѣма победа, като забоде националния трикольоръ върху името на превзетия градъ. Пепи и Пачо присжтствуваха непоканени. Черния котаракъ лениво улизаше мустацитѣ си, кучката скимтѣше отъ радость.

Следъ първата победа, дойде друга, трета. Хазаина ходѣше цѣлъ день да събира новини по кафенетата, четѣше всички вестници. Това му съставляваше истинска мжка и той съ право мислѣше, че взима най-живо участие въ войната. Вечерь идѣше запъхтянъ, събираше съ боенъ викъ своята аудитория, разгъваше картата и съобщаваше събитията.

—Днесъ превзехме Мустафа Паша и безъ умора напредваме къмъ Люле-Бургасъ.

Издигаше високо книжното байрече съ карфичка и тържествено го забождаше върху картата. После плѣскаше ржце и нареждаше:

—Дайте ми да ямъ.

Бойнитѣ походи изъ улицитѣ и кафенетата го изтощаваха. Той се чувствуваше истинска жертва на народа си.

До Нова година картата бѣше цѣла избодена, а отъ зимника начезнаха, по бързо отъ други пѫть, всички хранителни запаси. Армията всюваше и ядеше съ апетита на бѣсенъ вълкъ.

Точно на вечерьта на Нова година отъ бойното поле нѣмаше никакви новини. Но предъ празничното кафе Саблевъ реши да блѣсне съ своитѣ способности на военоначалникъ.

—Сега иде Одринъ! започна то

Шумно сръбна кафе и сложи де белитѣ си пръсти върху картата Неговата жена плетѣше ч рапи Другитѣ седѣха смарено около сата и съ тжжни очи гонѣха спом на по заминалитѣ съпруги. Пепи хъркаше въ леглото. Нѣмаше го мо котарака.

Въ стаята празднично се усмих ваше лампа отъ сто свещи. През полумрака на съседната свѣтна махалото на стененъ часовникъ се чуваше еднообразната му, су капцица.

—Ако ударимъ отъ тука, говорѣше мжжа, за три дни — — —

Той завъртѣ кафената чашка мѣтна въ широкитѣ си уста после ната глътка.

—За три дни — — —

Една отъ женитѣ дълбоко въз дъхна:

—Какво ли правятъ сега?

...ж неприложими, ние можемъ ...намалимъ износа, да спремъ вре...но изплащанията въ странство ...да изплатимъ вътрешнитѣ си зе...жения и по този начинъ ние ...можемъ да екилибрираме бюд...та и да устоимъ на държавни...нужди.

...-да депутати, отново се разиск...закона за асанирането на зем...дѣлскитѣ задължения. Преди два ...ца когато се разискваше този ...онъ, азъ направихъ едно скром...предложение относно срока отъ ...год. Закона за асанирането е ...възходенъ, но срока отъ 30 г. ...ди този законъ неприложимъ, ...го слѣдъ тѣзи 30 години зем...дѣлскитѣ произведения не ще и...ъ тази стойность която е имать ...есъ. Въ продължение на 30 год. ...00 лей, като анюитетъ за из...щане на 2.000 лей вагонъ жи...е невъзможно за изплащане, за...но ще настжпятъ нормални вре...ни и цѣнитѣ на земледѣлскитѣ ...родукти ще се намалятъ като тия ...ъ преди войната или най малко ...е се приближатъ до тия цени и ...гава изплащането ще бѫде много ...рудно.

За това каквато и да е комби...ация направена за ликвидирането ...на миналото, тя трѣбва да бѫде ...съ най-кратъкъ срокъ за 10 години, или ...най много 15 г. или толкова до ...колкото варират ценитѣ на зър...нитѣ произведения най много.

Азъ вѣрвамъ, че най добрата ...рка би била да се приложи е...ъ общъ мораториумъ за пет...ни съ задължение, че исѣки ...биторъ да плаща 10 или 15% ...ишно отъ дълга си, само отъ ...ита, безъ никакви лихви и на ...ѣки длъжникъ, който устои на ...ва задължение, да му се про...ължи срока още съ пет години. До тогава ще имаме възможността да преценимъ въ какво положение се намираме, въ какво икономическо състояние ще бѫде страната и чакъ тогава ще вземемъ належащи мѣрки за нуждитѣ на държавата.

Тия мѣрки ще бѫдатъ истинскитѣ които ще отговарятъ на днешнитѣ нужди, ликвидацията съ миналото ще бѫде бавна, безъ сътресения на кредитнитѣ ни институции.

Каквато и друга мѣрка бѫде взета, тя трѣбва да бѫде бързо приложена, продължението на кризата увеличава икономическата анархия.

Държавния и частния ни кредитъ въ странство вече не сжществува и това е една отъ най важнитѣ причини за пропадането на търговията въ страната.

Ние не можеимъ да стоимъ изолирани отъ външния свѣтъ. Да се изолираме за 5—10 години въ което врѣме да се стабилизираме и слѣдъ това да можемъ да подновимъ сношенията си съ външния твѣтъ. По никакъвъ начинъ не можемъ продължи днешното тягостно и пагубно положение, което тъй зле се отразява на всички.

Г-да депутати, сега ще Ви привлека почитаемото внимание и по миноритарнитѣ въпроси, защото имаме ангажаменти спрямо тия, които ни изпратиха тукъ, да освѣтлимъ почитаемата Камара върху положението на Южна Добруджа, защото често се говори тукъ и изъ пресата и непознавайки се истинското положение тамъ, създава се една атмосфера, която неползува никого.

При анексирането на Нова Добруджа, тамъ функционираха 260 училища съ 17.000 ученика и 842 учители, веднага слѣдъ анексирането тия училища се трансформираха въ държавни. И днесъ имаме всичко 2 лицея, 4 гимназии и 4 основни училища съ 1500—1600 ученика и 91 учители.

Всичкитѣ училища намѣрени въ момента на анексирането бѣха окупирани отъ държавата. Първоначалното условие беше, че въ тия училища преподаването ще бѫде смесено. Днесъ, обаче, всичкитѣ тия училища сж заети отъ държавата.

Въ Нова Добруджа училищата не бѣха държавни, тѣ бѣха правени отъ населението и отъ мѣстнитѣ училищни настоятелства. Днесъ като по една ирония на сждбата, не само миноритарнитѣ училища но и държавнитѣ се пренебрегнаха по единъ най възмутителенъ начинъ, днесъ въ Дуросторския окржгъ имаме села безъ никакъвъ учитель. Това показва небрежностьта на държавата къмъ тази провинция, която небрежность, много зле се отражава и върху общия държавенъ интересъ.

По ежщия начинъ всичкитѣ училищни имоти слѣдъ анексията минаха въ владение на държавата и доходитѣ отъ тия имоти вмѣсто да бѫдатъ използувани отъ училищата, използува ги държавата.

Сжщата участь послѣдва и черквитѣ. Сжществуваха 76 черкви съ 107 свещеника, а днесъ сж оставени на населението само около 20 свещеника и толкова черкви гдѣто се служи на ромънски и български. Не сжществува нито една българска черква.

. . . . . .

Ст. Пенковъ: Частъ отъ тѣхъ останаха, другитѣ си заминаха по нѣмане работа.

Въ Басарабия българскитѣ училища се издържаха отъ държавата до 1923 г. слѣдъ това и тѣ бѣха преобърнати въ държавни, сжщо както въ Южна Добруджа.

. . . . . .

Ст. Пенковъ: Вие, който сте начетенъ, трѣбва да знаете това. Българското население поиска да му се позволи преподаванията въ тѣхнитѣ училища да бѫде на матерния езикъ.

Въ двата окржга се закриха около 35 учителски мѣста, въ Дуросторския около 18 а въ Калиакра около 14. Въ тия два окржга съ едно грамадно число села, населени отъ българи, турци и колонисти, сж безъ училища. Миноритарни училища не сжществуватъ, а държавнитѣ сж премѣстени въ Телеорманъ и въ други окржзи, тъй като учителитѣ бѣха рекрутирани изъ тия мѣста и тѣ не благоволиха да се явятъ на постоветѣ си и като резултатъ, вмѣсто учителя да се яви на поста си, поста замина съ него въ другъ окржгъ. Това е явно доказателство за небрежностьта на държавата спрямо тази провинция.

При анексирането на тази територия, професоръ Йорга въ речьта си произнесена на 22 Мартъ 1914 г. твърдо подържаше, че мѣстния езикъ да бѫде както въ училищата тъй и въ черквитѣ, тъй като първия български патриархъ билъ отъ Силистра отъ кждето съмъ и азъ. Азъ не съмъ професоръ по история и не познавамъ тази материя както я познава г. професоръ Йорга.

Днесъ както Ви казахъ, останахме само съ 3—4 училища издържани отъ частна инициатива, които сж въ едно най мизерно положение а пъкъ населението е длъжно да плаща двойно: единъ пѫть за държавнитѣ училища и втори пѫть да издържа 3—4 училища, които имъ останаха и отъ които всѣка година се закрива по едно по нѣмане средства за издръжката имъ или пъкъ отъ политически съображения.

(Следва идния брой)

...Хаваинътъ троснато обърна глава:
— Кои?
— Мжжетѣ ни.
— Спятъ, какво! иначе за три ...ги бихме взели Одринъ. Пъзливци!
...Жената каза тихо;
...Добре ви е вамъ тука.
Добре ми е веръ!
Адвоката удри по масата. Искри...ота, изблѣщи очи. Пепи лавна, ...ледна и отново заврѣ муцуната ...въ корема. Госпожа Саблева от...ена ржце, сложи чорапа въ поли...си и щастлива погледна мжжа ...Другата жена примигна, сякашъ ...та се събуди отъ съня на споме...нѣ, и се вслуша. Хаваинна загово...ри:
— Какво ми е доброто? Тичай ...къ девъ. Чакай новини. А тамъ ...ашли ленивци и страхливци, баби ...ина. До сега Цариградъ трѣбва...о да вематъ.
На Жената се поплака.
— Ахъ, така лесно ли се вземa. ...олко убити има вече. Болницитѣ ...съ пълни. Каква страхотия е тамъ,

Хаваина се отпусна съ широкия си гръбъ на стола и се равсмѣ съ корема и цѣлото си туловище.
— Страхотия, казва! Гледай женски приказки. Тамъ бѣда страхотията!
Стаята се затресе отъ смѣха му. Часовника отъ другата стая се събуди и бавно проввънна единадесеть удара.
Точно въ тоя мигъ, бравата на вратата отъ къмъ двора скръцна. Тритѣ жени обърнаха глави. Пепи скочи отъ леглото, изтича до вратата и залая ожесточено. Хаваина стана сериозенъ, отмѣсти шумно стола си и попита:
— Кой е?
— Вратата е заключена, пошепна жена му.
Никой не се обади, само бравата се наведе втори пѫть и отскочи съ остро щракане.
— Кой е? извика дебелия домакинъ.
Тритѣ жени станаха и се отеглиха къмъ съседната стая съ уплашено впити очи къмъ вратата. Кучката завираше муцуна ниско въ прага и тревожно лаеше.
Отново никой не се обади.
Тежко мълчание напъваше стенитѣ на дома. Само часовника съ единадесетия ударъ скръцна, сякашъ се развъртѣ и разклати скелета му и бе очаквано захърка злобно и страшно.
Саблевъ съ мжка стана, погледна къмъ женитѣ съ очудени очи. Тѣ стояха бледи, изплашени.
Едната пошепна;
— Чувамъ стжпки.
— Нѣкои крачи предъ вратата, съ треперящъ гласъ каза хавайката.
Презъ проворцитѣ лачеше тъмна нощь и притискаше завеситѣ. Лия на кучката кънтѣше. Стана страшно.
Хавайна извърча приженитѣ,
— Стжпки ли попита тихо той.
Бѣше блѣдъ, устнитѣ увиснали, гласа му трепереше.
Отвънъ нѣкои се хвърли върху вратата, блъсна, натиска бравата и я разклати продължително,

Хавайна се притисна до стената на съседната стая и безсмислено извика:
— Кой е? Ще стрелямъ.
Жена му хъцна и припадна. Бързо другитѣ жени започнаха да я разтриватъ. Пепи изтича до нея, завъртѣ опашка и отново се хвърли къмъ вратата съ лай и тревожно скимтене.
Дебелия домакинъ се присви, стана малъкъ удари колѣне, и изплашено заохка:
— Нѣмамъ никакво оржжие, Ами сега — — — —
Една отъ женитѣ се хвърли къмъ вътрешния проворецъ и неочаквано извика:
— Помощь! Помощь!
Часовника зловещо удари полови...ъ часъ и се захили мѣрно, отвжслечно.
Хавайна се обърна на нѣкакво кълбо, тъмно и малко, въ жгъла и като изъ подъ земята изливаше треперящия му гласъ:
— Ами сега — — —

Кжсогледство

Въ току що възкръсналия в-къ „Нашъ Гласъ“, — брои 1 отъ 18 т. м. г-нъ „Слънчогледъ“ съ недогледна статийка, озаглавена „Демагогия“, а изпълнена съ наи дребнаво демагогски похватъ, призовава пробудиститѣ да отговорятъ на редъ въпроси.

Въ увода на статията си г-нъ „Слънчогледъ“ ни преписва вината, че сме разтурили „хубавата гимназия, съ още по добритѣ учители, плодовита дамска секция и пр.

Грѣхъ голѣмъ е, наистина, ако е имало подобно нѣщо и, ако нѣкой го провалилъ.

До тукъ г. „Слънчогледъ“, безъ да ще, попада въ ролята на подпалвачъ, който следъ като причини пожара, пръвъ завиква пожаръ, пажаръ.!

А само това ли е ?.

Дали слънчовата светлина го е ослѣпила, та останалъ „кьоръ“, на родния си езикъ ?

Не на насъ си, а на васъ кжсогледитѣ слънчогледи, ще отговоримъ.

Безредието и анархията ли нарицате вие редовность ? Такива, днесъ, въ гимназията нѣма.

Всичко друго си е на мѣстото *само*, че безъ Московски колоритъ.

Многото реферати бѣха за архивъ и сж въ „Архивъ“

Дамската Секция съ нейнитѣ чайове, торти и корабии, днесъ се казва „Добродетелка“ съ детска трапезария.

Отъ библиотечната секция липсва групичката, което се стремеше да набива болшевишки гвоздей въ главитѣ на старо и младо.

Признаваме, че съ сегашния учителски персоналъ, нѣма учитель, който би завелъ ученичкитѣ въ далечната „ горичка“, та тамъ да представятъ какъ Ботевъ се простява съ майка си и да ги кара да му играятъ полу-голо хоро около разпънатъ ученикъ.

Нѣмаме, днесъ, директоръ и пом. директоръ съ смелость да кжсатъ отъ протоколната оргинали и да ги замѣстватъ съ фалшиви.

Доста щеше да ни затрудни, Слънчогледъ, ако искаше да му отговоримъ на въпроса: кждe сж главната книга, протоколната и още много други документи? При все това, ние бихме казали съ положителность, че тѣ сж повѣрени или въ ржцетѣ на нѣкой голѣмъ общественикъ за да ги нагоди за предъ свѣтъ, или пъкъ, сж дадени въ ржцетѣ ни инжинеръ-химикъ за да ги фасонира.

Ако г-нъ Слънчогледъ не е кжсогледъ и, ако иска още единъ пжть да се налюбува на старитѣ порядки въ гимназията нека побърза и ги препрочете, докато майстора не е приложилъ върху тѣхъ, даскалския си цензъ.

О—нъ

БЛАГОДАРНОСТЬ

Д-во „ДОБРОДЕТЕЛКА“ изказва своята благодарность за дарения които направиха на безплатната детска трапезария следнитѣ госпожи и господа:

Г-жа Ст. Бъркалова, В. Д. Желѣзарова, В. М. Илиева, Е. Бахнева, К. Хр. Минева, Д. В. Калчева, Пчеларова, Марийка Савова, Цв. Д. Маринова, Г. Драгостинова, Неда Солакова, М. Т. Пиянтова, г-ца Ек. Златарова, г-нъ Георги Петровъ, Петъръ П. Христовъ, Илия Божановъ, Захарии Т. Миневъ.

ПОЯСНЕНИЕ

Определената минимална членска вноска отъ 1000 (хиляда) лей за членовете на Българското Общество въ гр. Силистра напоследъкъ е предметъ на различни коментарии въ града.

Дори и в-къ „Нашъ Гласъ“ е на мнение, че минималната членска вноска отъ 1000 лей засяга само тия членове, които тепърва ще се запишатъ.

За да се не заблуждаватъ, както старитѣ (обявени въ списъка на мжж. гимназия) тъй и новитѣ членове, Настоятелството на Българското Общество съобщава за знание на всички, че минималната чл. вноска отъ 1000 лей се отнася за всички членове, безъ изключение — и стари и новозаписани.

ОТЪ НАСТОЯТЕЛСТВОТО.

Скръбна вѣсть

На 21 Ноември т. г. се помина въ село Алфатаръ свещеникъ Атанасъ Петровъ. Той бѣше ржкоположенъ отъ Търновския митрополитъ Климента, въ гр. Русе на 5 юлий 1876 год. За родното си село Канлий, гдѣто е и попувалъ до 1879 г. Отъ тогава до 1889 год. свещенодѣйствувалъ въ село Крново, а отъ 1885 г. до смъртьта си въ село Алфатаръ, гдето преди две години бѣше лишенъ отъ енорията си. Това послѣдното както и неотдавнашното убийство на неговия синъ, бившия Афлатарски кметъ Григоръ, окончателно сломиха разстроеното му здраве и ускориха неговата смърть. Той се помина на 80 год. възрасть. Населението се лиши отъ своя духовенъ пастиръ, който всѣкоги и на всѣкжде разнасяше Словото Божие на родния си български езикъ, а църквата отъ единъ истински служитель, който служеше за примѣръ на съвременнитѣ си събратя.

Миръ на прахътъ му!

О-ний

О Б Я В А

Дава се подъ наемъ удобна кжща съ всички нужни постройки, дворно мѣсто 400 кв. м. и кладенецъ.

Сжщата кжща се продава

Продава се и американско лозе на плодъ отъ 4 декара съ кьошкъ и кладенецъ въ Малкия Чаиръ.

Продава се и овощна градина отъ 2 д. и 2 ара сжщо въ Малкия Чаиръ.

Споразумение при стопанина:

МАРИНЪ МИРЧЕВЪ
улица Изворъ № 25
или при Генчо Мариновъ
3—3

Сюнечъ

На 12 Декември 1932 г. въ Сюнечъ е прободенъ съ н... Жеко Велик въ, к йто сжщия д... се е помаилъ и следъ като е б... аугопсиранъ отъ околийския ле... е билъ погребанъ. Разказватъ сжщия день на 12 Декем. въ кр... мата на бащата на убиец.—двам... убиеца и убития сж играли на... ти. Следъ малко сестрата на уб... ца отива на чешмата за вода, ... даръ която отива Жеко Велик... като всѣки младежъ подиръ м... на чешмата. Момата забелязва, ... идва братъ ѝ, и веднага тръгва, ... Жеко Великовъ остава тамъ.

Пристига Захари Веляновъ изв... да ножа и пробожда въ сърд... Жеко, който едва можалъ да от... до шефа на селото, гдѣто е прист... налъ и братъ му.

Въ най скоро време започва ... излива въ София ежемесечно ... трирано списание „ПРЕГЛЕДЪ ... ПОЕТА“ (La Revue de Poéte)—... редакцията на г. А. Л. Лебе... (само за поезия отъ наши млад... избрани чуждестранни поет... поетки.

Всѣка книжка ще съдържа ... печатни коли среденъ формать ... стихове отъ всички нюанси, тече... и школи (съ художественни кор... и портрети въ текста на извѣс... български и чуждестрани худож... на перото съ кратки биографичес... чертици).

Годишенъ абонаментъ 100 ле... полугодишенъ—60 лева—праща... за западна Европа—50 фр. фр.... Америка—2 долара.

Абонатитѣ ще получатъ през ... чение на годината безплатно, ... художествена премия — стихо... ренъ сборникъ—Антология на ... съвременни талантливи поети.

Покани за записване абонати ... безплатно—при поискване.

Ржкописи, писма, пари и др... се изпращатъ до: Редакцията ... списание „Прегледъ на Поета“—у... ца Алабинска No. 21—София.

Градскитѣ и селски настоят... и книжаритѣ се ползватъ съ ... отстжпка за не по малко отъ 5 ... писани абонати.

Отъ Редакцията

София, Ноември 1932

Срокътъ за банкноти... тѣ отъ по 100 лей ... продължи до 31 Дек... 1932 г.

Важно

Въ брой 29 на вестн... „Пробуда“ напечатахме но... законъ за лозята, който ... за въ законна сила отъ 17 ... томврий 1932 г. Членъ 3 ... този законъ задължава вси... стопани на лозя да си дек... рират лозята въ респект... нитѣ общини въ срокъ от... месеца Този срокъ изтича... 17 Януарий 1933 г. Така, ... всѣки стопанинъ е длъжен... си декларира лозята преди ... зи дата 17 Януарий 1933.

Жена му отвори очи. Въ тоя мигъ бравата се заклати отново и тя пакъ припадна.

Жената пръ прозореца пищѣше.

— Помощь! Помощь!

Докато въ мигъ на безумно решение отвори прозореца и съ писъкъ се хвърли презъ него въ двора. Бѣлата ѝ дреха се мѣрна между дърветата и се изгуби на улицата.

Часовника удари тежко два-на десеть.

Сега откъмъ улицата, презъ двора, се чуха много стжпки. Веднага следъ това нѣкой извика до вратата,

— Стой! Кой е ?

Чу се гласа на взбѣгалата жена:

— Господинъ Саблевъ, господинъ Саблевъ, отвори—стражари!

Кълбото въ жгъла на стаята изведнажъ порастна, раздвижи се, задюлѣ се къмъ вратата, отвори и политна въ ржцетѣ на дошлитѣ стражари.

Тѣ стояха съ извадени пистолети. Единия прихвана дебелия мжжъ, другия се спусна къмъ двора.

Търсиха. Никого не намѣриха.

* * *

Сутриньта адвоката Саблевъ излѣзе необикновенно рано.

Когато се върна следъ единъ часъ, той изглеждаше загадъченъ, странень и тържественъ. Повика женитѣ. Първитѣ думи бѣха за снощната случка. Тогава Саблевъ извади отъ джоба си току-що купенъ голѣмъ револверъ и като го тръшна на масата яростно каза:

— Нека сега дойде нѣкой.

Но едва изрече тия думи и тои скочи, забравилъ оржжието обезумѣлъ отъ страхъ. Тритѣ жени изпискаха и се хвърлиха къмъ другата стая.

Бравата, снощната брава на вратата отъ къмъ двора се заклати, проскърца, нѣкой се тръшна о вратата, отвори я и — — — —

Въ стаята влѣзе котаракъ Пачо.

* * *

Дебелия герой не искаше никога по-късно да говори за тая смѣшна история. Неговата жена, ядосана, обидена отъ нѣщо, сжщо мълчеше по нея. Но другитѣ още сжщия день писаха нт мжжетѣ си. Съ различни думи тѣ молѣха едно, следъ като до сълзи смѣшно предаваха приключението:

„Върнетѣ се. Оставете Одринъ и Цариградъ. Тукашнитѣ герои отдавна ги превзеха съ трицвѣтни байрачета по керата. Защото това е полезно, отколкото да ни запазятъ безващитнитѣ, дори отъ кроткитѣ домашни котки.“

К-р-А-й

Год. III Брой 31 Силистра, 1 Януарий 1933 3 лей Броя

Урежда редакционенъ комитетъ.

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

ПРОБУДА

Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Redacţia şi Administ. Tip. „PROGRESUL" Silistra

„PROBUDA" | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

НОВАТА ГОДИНА

Намираме се на прага на новата година. Предъ насъ испъква бждането съ своята загадачность. Ще се збждатъ ли нашитѣ надежди или не? Ще се осжществатъ ли плановетѣ и намѣренията ни или не? Неволно всѣки единъ отъ насъ си задава тия въпроси и напрѣга мисъльта си да ги разреши въ своя полза. Други пъкъ отиватъ понатъкъ и се оплакватъ отъ неизвѣстността на бждащето. Колко добре щѣше да бжде, казватъ тѣ, ако бѣхме знаяли какво ще се случи съ насъ утре или слѣдъ нѣколко време? И ако дѣйствително бждането би се усмихнало и би ни дало радость и утѣха тогава още отъ сега щѣхме да се считаме за щастливи и честити и може би много повече отъ колкото би ни очаквало. Ако ли пъкъ, напротивъ, то би ни донесло загуба и таги то онова което бихме могли и направимъ е, че ще ги намалимъ или най малко щѣхме да се подготвимъ да ги посрѣщнемъ съ мжество и търпение.

Дѣйствително, такова едно желание, до нѣгде, може да бжде удовлетворено. Бждащето не е досущъ закрито за човѣка. То зависи и отъ самитѣ насъ. Нашия спаситель Христосъ е казалъ: „Царството Божие е вжтре въ васъ" което ще каже отъ самитѣ насъ зависи да бждемъ щастливи или нещастни. Да, всѣки единъ човѣкъ самъ за себе си създава своето бждаще. Нашия трудъ и усилие, нашето знание и опитность, нашето постоянство и търпение, нашето миролюбие и съгласие, еднакво сж необходими както за материалното тъй и за духовното наше благо. Или, съ други думи, тѣ сж които довеждатъ до резултатъ отъ който се гради бждащето, защото лесно е да се разбере, че който тъй постжпва той намира и срѣдства и начини какъвто трѣбва да се приложатъ. Такъвъ човѣкъ има и право и основание да вѣрва и да се надѣва че, рано или късно, ще получи онова което желае. Напротивъ оня който е ленивъ, който се надѣва повече на чужда помощь отъ колкото на собственитѣ си сили, или на нѣкакъвъ късметъ (случайность) който не се е издигналъ нравствено и духовно, той не трѣбва да мами нито себе си нито пъкъ другитѣ, ако е повиканъ задружно да работи съ тѣхъ, съ респективи които нѣма да се осжществятъ.

Вѣрно е, че понѣкога въпрѣки всички наши старания и усилия, трудътъ пропада и човѣкъ неможе да постигне оня резултатъ, който ако не досущъ то поне отъ части да отговаря на тѣхъ. Но нека се запитаме: възможно ли е слѣдствието да не отговаря на причинитѣ които сж го предизвикали? Никакъ не. Това е противъ наредения отъ Бога и отъ природата законъ. Тѣ уреждатъ нашия животъ и нашата дѣйность и като такива сж вѣчни и неизмѣнни. Тукъ има грешка и тая грешка трѣбва да я търсимъ не другаде а въ себе си. Нѣма ли нѣкои недостигъ въ нашата дѣйность или въ начинитѣ посрѣдствомъ, които се проявява тя? Ето отговора който може да се даде на всички онияконто ни възразяватъ че въпреки всички тѣхни усилия и старания немогатъ да се удостоятъ съ ония духовни и материални блага, каквито тѣ очакватъ. Съ такова напжтствие пожелавамъ на читателитѣ щастие и здраве презъ идущата 1933 година.

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

Гарванъ грачи въ „Нашъ Гласъ":
—Дай, Боже, торба злато, за насъ, за насъ!
Жаба крѣка отъ „Трибуна":
—Помни, братко, азъ съмъ Танасъ, Танасъ!
Досю писка въ „Архивъ"
—Чуйте, братя, азъ съмъ още живъ, живъ!
Которакъ мъркъ въ „бюрото":
—Въ времена мжтни, вземахъ пжтни, пжтни.

О-нъ

Редакцията на в. „ПРОБУДА"
честити на читателитѣ си новата 1933 година
и имъ пожелава щастие и миръ.

СВЕТОВНАТА СТОПАНСКА КРИЗА.

Въ началото на този месецъ въ Парижъ се е състояла една конференция, въ която сж вземали участие бележити финансисти.

Даваме мнението само на единъ отъ тия свѣтовни финансисти директора на Банката за международнитѣ плащания въ Базелъ, г-нъ Пиеръ Кене.

„Г-нъ Кене подчертава, че свѣтътъ днесъ преживѣва една криза, каквато никога други пжть не е настжпвала. Днешната криза е всеобща, тя има истински универсаленъ характеръ и обхваща всичкитѣ държави.

Тя е не само стопанска и финансова, тя е сжщо политическа, па даже и морална. Насъ ни интересува, обаче засега, само СТОПАНСКАТА й СТРАНА.

Настоящата криза се характеризира съ едно страшно спадане на цѣнитѣ на стокитѣ, и особено на първичнитѣ произведения. Това се дължи на новитѣ насоки въ държавната стопанска политика, които настжпиха следъ войната и се засилиха особено пъсленитѣ 3—4 години.

Ученията за свободната размѣна, така да се каже, се ДЕМОДИРА, и вмѣсто това възтържествува идеята за намѣсата на държавата въ стопанския животъ, за издигането на митнически прегради, за развиване МѢСТНИ ИНДУСТРИИ, съ една дума, идеята за въздигане на държавата въ едно самозадоволяващо се стопанство, което иска да живѣе затворенъ животъ.

Този възгледъ, който господствуваще презъ среднитѣ вѣкове, преди кръстоноснитѣ походи, днесъ не може да намѣри оправдание. Развитието на индустрията и машинизма, което характеризира нашия вѣкъ по необходимость предлага свободната размѣна. Едни държави иматъ нужда отъ суровн материяли, други отъ храни, трети отъ индустриални произведения и пр. и пр. Ако се пресѣче възможностьта за свободния обмѣнъ, въ странитѣ ще почне да се чувствува излишъкъ отъ едни стоки, а въ други недостигъ. Държавитѣ ще почнатъ да се мжчатъ да произведатъ у тѣхъ си това, което не могатъ да си доставятъ отъ вънка; а това ще бжде свързано съ много по голѣми разноски—нѣщо, което отъ гледището на рационалното стопанисване, не може да намери никакво оправдание. Такова е, обаче, за жалость днешното положение.

Заради това държавнитѣ бюджети сж претоварени, безработицата се шири, и хиляди творчески

сили оставатъ неизползувани. Днесъ, при господствующия ПРОТЕКЦИОНИЗЪМЪ, въ Европа само, споредъ г. Кене има 50 милиона хора, за които нѣма работа, които сж излишни. Тѣ ще станатъ въ скоро време елементъ на бунтове и размирици, ако не се възстановятъ нормалнитѣ размѣнни отношения между държавитѣ, при което НЕ САМО ЧЕ ЩЕ ИМА ХЛѢБЪ ЗА ВСИЧКИ, но нашия континентъ ще може да изхрани още 100-на милиона хора повече.

Заради това нуждата отъ една свѣтовна конференция е повече отъ наложителна. Тя, споредъ авторитетното мнение на сказчика, трѣбва да има за задача преди всичко да създаде една нова МЕЖДУНАРОДНА ЗЛАТНА МОНЕДА, която да съдържа по-малко злато, отколкото днешнитѣ национални парични знаци, съ които ще се спре спадането на цѣнитѣ. На второ мѣсто трѣбва да се ревизиратъ международнитѣ задължения, защото фактъ е, че много отъ тѣхъ сж непоносими, И на трето мѣсто е необходимо да се възстанови хармонията между производството и консумацията, като се намалятъ митническитѣ тарифи и рационализира международния обмѣнъ съ сключването на договори върху базата на предпочителнитѣ тарифи. Това можемъ да очакваме отъ една свѣтовна стопанска конференция.

Първото нѣщо за нейния успѣхъ, обаче е, държавитѣ, които отиватъ тамъ, да иматъ пълно съзнание за отговорноститѣ, които поематъ въ случай на пропадането на конференцията.

Явно е тогава, че сж потрѣбни жертви, и то твърде голѣми, отъ страна на ВЕЛИКИТѢ ДЪРЖАВИ.

Тѣ трѣбва да ОГРАНИЧАТЪ СВОЯ СУВЕРЕНИТЕТЪ, и въ общото благо, да помислятъ ЗА СПАСЕНИЕТО НА СВѢТОВНОТО СТОПАНСТВО, ПА И НА МИРА НА ЗЕМЯТА“.

Изъ в. „Миръ“

Съмнителенъ протоколъ.

Въ брой 1 отъ третата година на в. „Нашъ Гласъ“ е отпечатанъ протоколъ № 14 на годишното събрание на Б. О, станало на 2 Мартъ 924 г.

Гражданството не може да не смѣтне вписанитѣ решения въ него, тъй както сж скрепени съ подписи, за действителни. Безъ да отричамъ че може да се попадне въ грѣшка, тъй като 8 години ни дѣлятъ отъ тогава и паметьта може да ни изневѣри, готови сме едно само да твърдимъ съ най-голѣма положителность, а то е, че НЕ СЕ ДОПУСТНА НИТО ЕДИНЪ ЧЛЕНЪ ДА ГЛАСУВА БЕЗЪ ДА СЕ Е ИЗПРАВИЛЪ КЪМЪ КАСАТА НА ОБЩЕСТВОТО, точно обратно на онова, което се твърди въ горецитирания протоколъ. Настоятелството бѣ атакувано и несправедливо обвинено въ това, че умишлено е поставило краенъ срока отъ 1 или 2 дни преди събранието за внасяне чл. вносове съ цель да попрѣчи на едни и услужи на други въ изправянето имъ. Това клеветническо обвинение се отхвърли и, за да се обезоржжатъ противницитѣ, направи се предложение да се позволи на неизправнитѣ членове да си внесатъ чл. носъ въ деньтъ на събранието и се възползуватъ веднага отъ правото си на вотъ. Предложението се възприе и много отъ членоветѣ съ една ржка внасѣха членския си носъ, а съ другата — подаваха бюлетината си.

Паметьта не ни лъже и по отношение демагогията съ чл. носъ на нѣкои отъ голѣмитѣ фактори въ нашето общество. Единъ отъ тѣхъ дори бѣ се запретналъ здраво да теоритизира положението, че нѣма нужда даже и отъ формално записване за членове на обществото. Неговиятъ девизъ бѣ: българинъ ли си, ти си по право членъ на обществото и трѣбва да бждешъ допуснатъ въ годишното събрание съ право да сждишъ и гласуваш! Демагогия бѣ, повтаряме и подчертаваме, защото това не имъ попрѣчи следъ 1 или 2 години само, като пое ржководството на обществото, да прилагатъ сжщитѣ санкции за неизправнитѣ членове, т. е. да ги лишатъ отъ правото избиратели! Нека г. „Свободенъ“, (автора на писаното въ „Нашъ Гласъ“) който въ обясненията си следъ напечатания протоколъ твърди, че решението на събранието е било въ смисъль—да се допустнатъ безусловно до участие въ годишното събрание всички членове, НИ ПОСОЧИ ЕДНО ГОДИШНО СЪБРАНИЕ ОТЪ 1924 до 1927, когато споредъ него уставътъ въ тѣзи си клаузи се промѣнилъ, въ което да сж допуснати да гласуватъ всички членове, независимо отъ това дали сж изправни или не! Нека и гражданството не стои индифирентно при едно такова потъпкване на истината и заговори!

Познаваме нашитѣ прави и не бихме се занимали съ писаното въ в. „Нашъ Гласъ“, ако г-нъ „Свободенъ“ не бѣ си послужилъ съ протоколната книга, която за сега се намира въ негови ржце, а не тамъ кждето ѝ е мѣстото и не бѣ далъ по такъвъ начинъ характеръ на документирано обвинение.

Искаме ли вие, г-нъ Свободенъ, и вие, всички дописници да бъдемъ честни? Нека изнесемъ по този въпросъ предъ гражданството, което е вече преситено на клевети и интриги! За тази цель предлагаме анкета отъ 2 незаинтересувани граждани — единъ, посоченъ отъ васъ и единъ отъ насъ, която да прегледа визирания протоколъ и резултатитѣ напечата въ двата мѣстни български вестници „Нашъ Гласъ“ и „Пробуда“. За нашъ анкетьоръ опредѣляме г-нъ Юрданъ Калчишковъ.

Не поиемете ли анкетата, оставаме съ убеждението, че протоколътъ е фалшифициранъ.

„Х“

Около събранията за помирение.

Може би щѣше да се постигне споразумение за компромиси и помирение, между сегашното настоятелство на Б. О отъ една страна и неутралното гражданство съ по умеренитѣ привърженици на Лефтеровци и С-ие по инициативата на г-нъ Т. Пчеларовъ и др.

Обаче, за голѣмо съжеление, рушителитѣ, което съединенитѣ фирми: „Нашъ Гласъ“, „Трибуна“, „Архивъ“ и „Синжирли Хачъ“ запретнаха се пакъ и се мжчатъ да осуетятъ всичко добро и благоразумно като се надрпеварватъ да всѣватъ умраза, интрига, клюка по адресъ на сегашното настоятелство само и само да не се постигне нѣкое споразумение по пжтя, посоченъ отъ благоразумното гражданство, което нѣма нужда отъ чл нове „ала камилатовци“.

Рушителитѣ и скандалажит увѣрени въ лековѣрностьта на пр върженицитѣ, че могатъ да ги вл дѣятъ винаги, заблуждаватъ ги с израза че „народа трѣбва да кама дува, а не капитала“. Затова в събранието станало въ основното училище на 11 Декемврий, тѣ из пратиха не само своитѣ агенти, и червената гвардия.

Нека знае гражданството кои с тѣзи, които пречатъ за помирени то и които пречиха цѣли четир години на това помирение. А поми рението трѣбваше и трѣбва да стане въ интереса не само на училищи тѣ, но и на държалнитѣ интереси.

Неутралисть

БЪЛГАСТКИ ЧАСТНИ ГИМНАЗИИ ВЪ ГР. СИЛИСТР

БЛАГОДАРНОСТЬ

Дирекциитѣ на Българскитѣ частни гимназии въ гр. Силистр исказватъ своитѣ горещи благодарности къмъ всички силистренс граждани, които щедро надариха—комисиитѣ по събиране помощи з беднитѣ ученички и ученици по случай Коледнитѣ празници.

Съ Този жесть на доброта, гражданитѣ сгрѣха сърцата и прес шиха сълзитѣ на 45 деца.

Всички ученички и ученици отъ дветѣ гимназии пожелаватъ н своитѣ дарители весели празници и честита нова година.

ОТЪ ДИРЕКЦИИТѢ

ПОСЕГАТЕЛСТВО

На 30 Декемврий 6½ часа вечерьта, подпредседателя на Българското общество, г-нъ Илия Божановъ, кпйто е избранъ и за кметъ, отивайки на заседание въ Мжжката гимназия, бива настигнатъ въ края на ул. Ионъ К. Братияну до кжщата на г-нъ Коста Македонов отъ непознато лице, което подъ закрилата на тъмнината е дало три вистрела върху него безъ обаче да го засегне. При първиятъ вистрелъ г-нъ Божиновъ пада на земята и следъ това последвали още два вистрела, следъ което нападателятъ мислейки че си е постигналъ пълната цель, удря на бѣгъ. Въ сжщия моментъ г нъ инженера Антофилою, който току що е отминалъ г-на Божанова, идвайки отъ противоположна посока, се затекълъ подиръ нападателя викайки—„дръжте го“ Г-нъ Антофилою го е преследвалъ до ул. 10 Май, въ която посегателя влѣзълъ и тогава му изгубилъ следитѣ.

Това посегателство върху живота на единъ отъ нашитѣ обществени не е нищо друго, освенъ резултатъ отъ речитѣ на господата отъ бившето настоятелство, произнесени въ публично събрание на 26 Декември въ кръчмата на Бай Генчо, където на високъ гласъ сж биле отправени явни закани, „ЧЕ ГЛАВИ ЩЕ СЕ ТЪРКАЛЯТЪ И КРЪВЬ ЩЕ СЕ ЛѢЕ“.

Год. III Брой 32 Силистра, 14 Януарий 1933 3 лей Броя

Урежда редакционенъ комитетъ.

Годишенъ абонаментъ 200 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

ПРОБУДА

Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Redacţia şi Administ. Tip. „PROGRESUL“ Silistra

„PROBUDA“ | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

На стрѣлцитѣ изъ засада.

На 30 Декемврий 1932 г. въ [illegible] часа вечерьта при изхода на [illegible]. И. К. Братиану, предъ дома на [illegible]ста Македоновъ, върху менъ се [illegible]стреляха три револверни куршу[illegible], които по чудо на провидението [illegible]е ме засегнаха. Съ оржжие нико[illegible] не съмъ си служилъ и никой [illegible]до сега не е употрѣбявалъ такова [illegible]ротивъ мене. Понеже не съмъ си [illegible]служилъ съ подобни похвати, не [illegible]тѣя върху никого да хвърля съм[illegible]ение. Немога никого да обвиня[illegible]никога не съмъ помислювалъ, че [illegible]амъ кръвни врагове. Повече отъ [illegible]0 години боравя на политическо[illegible]то поприще и винаги съмъ възпи[illegible]тавял моситѣ въ духа на демок[illegible]цията. Действалъ съмъ чрезъ сло[illegible]ото (устно и писменно) колкото [illegible]итѣ сж ми позволявали и чрезъ [illegible]имѣра; хладното оржжие е било [illegible]познато за менъ. Съ какво съмъ [illegible]казалъ, че съмъ вреденъ за об[illegible]ществото, та противницитѣ ми по[illegible]искха да оцапатъ ржцетѣ си въ [illegible]ята кръвь?! Казахъ, никого не [illegible]амъ посочилъ още за виновникъ [illegible] акта отъ 30 Декемврий. Обаче [illegible] голѣмо мое очудване изъ града [illegible]е носятъ всевъзможни мълви, задъ [illegible]ито се чете гузността на авто[illegible]ѣ имъ.

Първата мълва говори, какво а[illegible]ентаторътъ билъ ученикъ, отъ тия, [illegible]които съмъ изключилъ и че посег[illegible]алъ на живота ми, за да си от[illegible]сти. Азъ ученици не съмъ из[illegible]ключвалъ и не мога да изключвамъ. [illegible]аказанията се наложиха отъ учи[illegible]лския съветъ, за да се запази [illegible]естижа на училището. Участието [illegible]ъ цѣлата тая работа се състои [illegible]това, че съ помощьта на наши[illegible]народни представители се по[illegible]ичнихъ да изходатайствамъ смек[illegible]ване на наказанията имъ, което [illegible]стана. Допустимо е атентаторътъ [illegible]е билъ ученикъ, но той не е [illegible]ействалъ по своя инициатива—той [illegible]действалъ като орждие на моитѣ [illegible]ротивници.

Втората мълва говори, че орж-жието било детска играчка — пищовче съ тапички и че цельта била, само да ме сплаши. Това е легеида, която се вѣрва и усърдно разпространява отъ тия, които желаеха атентата да бжде сполучливъ. Компетентнитѣ власти не я вѣрватъ, не вѣрвамъ и азъ, защото задъ тази легенда именно се крие истината.

Третата мълва, която е най интересната отъ всички, говори, че атентатора е билъ поставенъ лично отъ менъ да стреля въ въздухъ, съ цель да се създаде шумъ около менъ, за да се издигна въ очитѣ на хората като човѣкъ съ голѣма известность.

Авторитѣ на тия три мълви сж все едни и сжщи. Цельта имъ е да направятъ диверсия всредъ обществото и да скриятъ своята гузность. Усърдието имъ въ това направление ги издава, като заинтересувани въ атентата.

Дали пушкалото на г. Йорданъ Йордановъ на 1-I-1933 г. не се е опитало да маскира револвернитѣ истрели отъ 30 Декемврий 1932 г.?

Това тепърва ще се види!

И. Божановъ

ЖАЛЕЙКА

На 9 того, първиятъ учебенъ день следъ Рождество, когато учащи се и тѣхни учители отправятъ наново взоръ и сили къмъ наука, напустна за винаги поетия тежъкъ учителски кръстъ

Цвѣтко Желѣзаровъ

Директоръ на Силистр. Частна бългр. гимназия

Драгий колега, ти служи преданно до последенъ моментъ на дѣлото за изграждане на българската култура въ града ни, твоятъ дисциплиниранъ умъ не ти позволи да напустнешъ заемания отговоренъ пость въ моментъ на миниране на ржководеното отъ тебъ учреждение, макаръ здравето ти да го налагаще, и стана жертва на дълга.

Миръ на праха ти и лека ти пръсть!

Отъ учителската колегия—Силистра

Съболезнование

Редакцията изказва своитѣ съболезнования къмъ опечаленото семейство на починалия дългогодишенъ учитель и директоръ на Б. Ч. Гимназия въ гр. Силистра.

Цвѣтко Желѣзаровъ

Намѣриха се сили

„Ще се намѣрятъ ли сили у гражданството да ускори смъртьта на това псе, преди да е побѣснѣло?...“

„НАШЪ ГЛАСЪ“, Брой 3 год. III.

„Псето“ е дѣдо Илия Божановъ, а „силитѣ“ не се знаятъ—полицията ги търси. Може би редакцията на „Нашъ Гласъ“ ще даде премия на тоя, който ги съобщи.

Тъй много загрижени за хигиената на Българското общество, фелдшеритѣ отъ „Нашъ Гласъ“ могатъ да си отдъхнатъ—откри се лѣкарството, което ще пречисти обществото отъ всички, които не имъ сж приятни, роди се чародейката, която ще направи да се възцари щастието и да заживѣе въ миръ и спокойствие милия народъ.

Да, намѣриха се сили. Малко примитивни, противозаконни, противочовѣшки, но—нали става въпросъ за висшитѣ интереси на народа!

„Силата“ застанала нѣкжде на тъмно и когато дѣдо Илия минавалъ за да отиде въ гимназията изпраща му три куршума—армаганъ за Нова година. Старъ човѣкъ, ходилъ на война, видѣлъ и патилъ, дѣдо Илия не се уплашилъ, не избѣгалъ, не се развикалъ, а си спомнилъ нѣщо отъ военното обучение: залѣгналъ. Вѣроятно погледа на злодѣя се е озарилъ—помислилъ че цельта му е постигната. Но не излѣзло така: като спрѣла стрѣлбата, отърчали хора, дѣдо Илия станалъ, отърсилъ се отъ прахъ и отишълъ въ гимназията.

Това е трагикомичната история на първия по своя родъ атентатъ въ Силистра.

Не е много сензационаленъ самъ по себе си, но има нѣщо друго, по-интересно: явления изъ областьта на ясновидението: страннитѣ предчувствия на „Нашъ Гласъ“.

* * *

Въ сжщия брой на „Нашъ Гласъ“ съ забележителни художествено-реалистични претенции и съ фантастично неведение по правописа на българския езикъ се разказва за нѣкакво глупаво любопитство на писателя да надниква въ колбасаницитѣ и да се интересува кой ще яде печенитѣ прасета, които се приготовляватъ тамъ.

Интересувалъ се човѣка, като журналистъ,—нали всичко трѣбва да знае —и какво мислите открилъ? Представете си: най-голѣмата неправда, най-крѣщящето беззаконие на двайсетия вѣкъ! Ужасъ!

Печеното прасе щѣли да го ядатъ гусларитѣ! Прасето било „4 мес.“ и щѣло да бжде изядено въ „б. училище.“

Редица отъ факти единъ отъ други по потресающи!

Гуслари, станете вегетарианци!

Току вижъ утре открили, че на нѣкой гуляй сте изяли единъ печенъ седѣнкарь или сж ви сервирали супа отъ редакторъ на Нашъ Гласъ.

Червеният „дюдюкъ“ ги подлуди

Безпомощността отъ типичнитѣ личности отъ споменатитѣ фирми: „Нашъ Гласъ“, „Архивъ“, „Трибуна“ „Синжирли ханъ“ & Сие. Непрекъснато да хулятъ чрезъ вестницитѣ си по кафенетата, кръчмитѣ, улицитѣ и на всѣкъде.

Хулятъ настоятелството на Б. О. като му приписватъ обвинения и опорки като напримѣръ: провокатори, дюдюкчии, текета и пр; тъкмо онѣзи опорки, каквито тѣмъ подобаватъ, които имъ сж по характеръ и които отговарятъ на дъклестата имъ душа.

Когато е нѣкой не отрича всеобщата мждрость, която на турски сякашъ звучи:

„Гарги черенъ, дюдю чаларъ“; ние българитѣ казваме още и: „Каквото е познатъ, такова е и хорото“.

Въ нашия свѣтъ, всички държави си служатъ най-разнообразни институции за управлението си, ржководятъ се отъ установени закони, правилници, традиции и пр. На служенето на тия институции се ялащи не за да ги рушатъ и поквариятъ, а да работятъ добросъвестно за преуспѣването на общото благо.

Нѣмало ни е нѣкога институция, освенъ бившето Н—ство, което да се е ржководила отъ девизи; лъжа, кражба, незачитане закони, поквари и пр.

А сега, да видимъ каква е пѣсеньта на червеният имъ дюдюкъ и хорото което играятъ миропомазаницитѣ отъ този дюдюкъ.

Като не се задоволяватъ само въ вестницитѣ да подстрекаватъ гражданството, тѣ, свикватъ чести събрания на лекомѣрни и то само въ кръчми, кждето следъ чаши пелинъ и при 40° разположение се държатъ разпалени реми пълни съ лажи, клевети и заплахи къмъ противницитѣ, а голи обещания на слушателитѣ. А най важното е, че никога не пропущатъ случая да декларирятъ, че кръвь ще се лѣе и глави ще се трошатъ.

А „Нашъ Гласъ“ пита: „нещели се намерятъ сили у гражданството да ускорятъ смъртьта на това пес преди да е побѣсняло“?

Прибавено къмъ това: ученическати стачки, псуванитѣ и заплашитѣ по адресъ на учителитѣ: задигането на главната книга, протоколитѣ квитанции и още много други документи, остава на читателя да перцени, какво хоро се вие около червения дюдюкъ.

Който обича нека се залови на това имъ хоро. . . !

Г-нъ

На подпалвачитѣ отъ Нашъ Гласъ

Нѣкога на бележития държавникъ Петко Каравеловъ, като наследи управлението отъ Нац. Либералитѣ, които бѣха корумпирали управлението и прахосали държавната хазна, биде казано въ камарата: „Какво направихте, откакто поехте управлението?—и вие не ще можите изкорени корупцията отъ управляющитѣ кржгове“.

Той отговори: „Ние наследехме голѣмъ купъ мръсотия и сега, чистейки я, тя мерише и дълго ще мерише. Трѣба ни много време за почистването на тая воня.“

Днешното настоят. на общ. обществото въ гр. Силистра е такава именно воня наследи отъ бившето. За почистването ѝ ще трѣба много време.

На 15 окт. 1932 г. азъ излѣзохъ съ писмо къмъ гражданството и посочихъ редица компромитиращи дѣла, извършени отъ патентованото бивше настоятелство.

Не изминали се още два месеца откато посочихъ само крайчеца на вонята имъ и, хопъ, господата отъ Нашъ гласъ, разчитайки на кжсата память у гражданството и на нахалството си, подадоха на ново рога отъ колонитѣ на вестника си. Тѣ се ударзостиха, добиха куражъ и започнаха да преписватъ другиму вонята си, като че ли тѣ сж непричемъ въ нея. Не напразно народната мждрость казва, „престжпникъ, като се отдалечи отъ мѣстото на престжплението си, самъ започва да вика: пожаръ, пожаръ!

Чудно е, какъ намиратъ моралень куражъ въ себе си тия хора, та излизатъ да обвиняватъ тѣзи, които имъ чистятъ вонята. Излиза, че намърсения не е виновенъ, а този, който го чисти! За тая дързость се иска голѣма безсъвестность и безсрамие—това означава да си лишенъ отъ най-елементаренъ моралъ. Некоректното държане на хората отъ Нашъ гласъ ме принуждава повторно да изляза предъ гражданството и посоча нови тѣхни грѣхове (на бившето настоятелство). Когато то ржководѣше сждбинатѣ на обществото, навсѣкжде парадираше: че направило луксозенъ салонъ въ м. гимн., че купило столове за сжщия салонъ, че инсталирало електр. освѣтление въ м. гимн., че доставило дидакт. матери... физ.-хим. кабинетъ на гимн... че библиотека уредило, че... и пр. Сѣйта бѣха проглушили... хвалба съ дейностьта си! ... продължень чувалъ! Сапунень м... Фактитѣ ето какво говорятъ:

I. Фирмата Мартинеску о... началото на Октомв. 1932, ... пътнини си поиска 54000 л... ну дидакт. материали, даде... бившето настоятелство.

II. Фирмата Кирчо Маринов... каръ и да не признава дне... настоятелство за законно, съ... отъ 21 XII 1932, входъ № 312... иска 10,807 лей срещу мате... за поправка на салона въ м. ... и за шкафовитѣ въ библеот. с...

III. Фирмата Н. Търгоховъ... писмо отъ 22 XII. вх. № 311... иска 5500 лей за бои и маси... салона на м. гимназия.

IV. Фирмата П. Фотевъ съ бе... ка иска 1945 лей срещу ст... омивалникъ и пр. за гимназия.

V. Фирмата Хр. Томовъ съ... мо отъ 30 XII. входъ № 494... иска 21.316 лей срещу ст... брави за врати, четки за бо... ие и пр. за м. г.

VI. Тодоръ Поповъ, членъ ... покупателна комисия съ писмо ... 15 XII 932 г. вход. № 2779 ... иска 3990 лей за поправки ... ловетѣ отъ салона въ м. г. ... подчертана, че разликата 4010 ... отъ стойностьта на столовет... платена отъ волни помощи.

Значи всичко 97.558 лей за... жения, които се искатъ само ... мено за смѣтка на бившето на... ятелство, а колко други лица ... идвали въ канцеларията, за да ... кать суми, които бившето нас... имъ дълги, това е отдѣленъ ... росъ. Най-искренно твърдя, че ... дълженията на бившето нас...

Снещ. Козма Ив. Георгиевъ

„Мнозина сж званни а малцина избрани“.

Въ ученията на общото благо на... христианството, Христосъ, често пжти, е употрѣбявалъ притчи. Въ строга смисълъ на думата, притчата е повествуване на измислено но възвърщено правдоподобно събитие, съ цель нагледно да се внесни нѣкоя нравствена истина или поученията. А самото събитие, не е друго нѣщо освенъ случаи когато, доброволно или принудително, се проявява желанието и нуждата не на единъ човѣкъ, а на една по-голѣма или по-малка група. Отъ обикновенитѣ случаи, то се различава само по своя размѣръ и последици. Събитията сж неизбѣжни спжтници въ живота на обществата. Обаче и еднитѣ и другитѣ, както въ миналото тъй и днесъ, твърде често си приличатъ едно на друго, а нѣкое едно отъ тѣхъ съдържа и нѣщо поучително. Така въ Евангелската притча за брачното угощение, което за еврейското общество е било цѣло събитие, Христосъ е посочилъ на начина, посредствомъ който то може да задоволи една ваша своя нравствена потрѣбность.

Тази притча и за насъ има смисъ-то онова значение и смисъль, както и за евреитѣ отъ онова време. Тя ни напомня за особени нѣкои случаи, когато ние биваме викани да вземемъ участие въ нѣкое събрание, предметъ на което съставлява не само духовно-нравственото, но и националното и културно благо, събрание въ което да нѣма ВАШИ и НАШИ, обиди и подстрекателства. Въ такива случаи то, като изразъ на обща нужда и тежение, дѣйствително съставлява едно събитие, което не се различава отъ онова за което повѣствува Христосъ. А отъ готовността, да се отзовемъ на поканването и единодушно да вземемъ участие въ него зависи и нашето потѣшно обединение, нашето благо.

Но какво е станало поканените? Отъ съдържанието на тая притча се вижда, че поканените почти всички сж се отказали като свое оправдание единъ казалъ другъ—друго и т. н. Но стана нѣщо подобно и съ нашето бо... когато една голѣма часть отъ ... биде поканена да вземе участие ... събранието, вечерьта срещу ... год., по починъ на пѣвчес... др-ство „Гусла“? Преди да отго... нека се запитаме. Действителе... туй събрание представляваше ... угощение, което може да зад... една отъ неговитѣ нравствени ... рѣбности? Да. трѣбва да се ... че поканата която се подчер... дѣлно, на всѣки единъ отъ ... бѣше символъ на оная брачна ... ха съ какиято евреитѣ се оби... въ подобни случаи, а по отно... къмъ насъ, оная готовность и ... душевление, съ каквито трѣба да се обадимъ на направената

...ж надъ стотици хиляди лей. И ...това, може би, то на всѣка цена ...ка да се допипа пакъ до касата ...обществото.

Нашъ гласъ пакъ ще каже, може ...: клевата е, изопачено е. Но, как...о да правимъ ние, когато голата ...тина е такава! Пъкъ и писменни ...кументи има! Прочемъ Нашъ гласъ ...на документи не вѣрва- Той ...ичко отрича (глед. бр. 3 отъ 31 XII 1932 г.) За хората отъ Нашъ гласъ едно спасение остава —ако искатъ да бждатъ последо...ители—да се отрекатъ отъ под...ситѣ си! Тогава портрета имъ ще ...кле пъленъ! Има хора, съ дърво ...ги ударишъ по главата, пакъ ще ...ърдятъ, че черното е бѣло. Но ...не не за тѣхъ пишемъ, *Ние изна...ваме фактитѣ за предъ честно мислящето гражданство. Нека то ...и прецени и каже, какво заслу...жаватъ хората, които сж оставили такива голѣми задължения, които ...ж събирали чл. вн., учил. такси, ...ъмки и пр. и никжде нищо не ...платили, а всичко пропилѣли по командировки и гощивки.*

Могатъ ли тия хора да искатъ довѣрие отъ гражданитѣ, за да ги поставятъ наново на чело на обществото?!

На този въпросъ ще трѣбва всѣки гражданинъ известно да си отговори!

Човѣчно ли е Нашъ гласъ да подканва гражданитѣ да намѣрятъ въ себе си сили, за да умъртвятъ всето (Илия Божановъ—този благороденъ старецъ, пъленъ още съ енергия за безукорна общ. работа) преди да е напълно побѣснѣло?! Не подпалватъ ли тия хора огня на самоизтрѣблението?! Не играятъ ли тѣ ролята на подпалвачи?! Не сейте бури средъ гражданството, г-да, защото тѣ могатъ да пометатъ и васъ и насъ!! Нашъ гласъ ще трѣба да си даде смѣтка за това, което пише и ще трѣба да се опомни!

Не бива г-нъ Митиковъ да храни читателитѣ си съ измислени лъжи, като тази. че г-нъ Ив. Мирчановъ идвалъ при насъ да подава заявление за презаписване, а ние сме му поискали 1000 лей и той си оттеглилъ заявлението.

Заявявамъ, че г-нъ Ив. Мирчановъ никога не е идвалъ при насъ и следователно не е искалъ нито презаписване, нито да плаща чл. си внось. Трѣба да е сънувалъ г-нъ Митиковъ! Вмѣсто да разправя г-нъ Митиковъ фантастични лъжи въ Нашъ гласъ, да бѣше дошълъ при мене, азъ щѣхъ да му кажа, че отъ заварените членове при менъ сж идвали, за да искатъ да платятъ чл. си внось само В. Дойковъ, Д. Бърдаровъ, Д. Македоновъ отъ 29 до 31 XII м. г. а Т. Кърагеоргиевъ на 4 I. т. г. Азъ нѣмаше да скрия истината, защото не съмъ се училъ въ оная школа, въ която сж се учили писачитѣ отъ Нашъ гласъ. Азъ не допущахъ; че и г-нъ Митиковъ ще си служи съ лъжата, защото той въ младинитѣ си не познаваше лъжата. Лъгалъ съмъ се! Всичкитѣ му подмятания изъ вестника (бр. 3 отъ 31 XII м. г.) сж все отъ този родъ—сънища—халюцинации. Това означава, че той не уважава читателитѣ си. Учете ги на правда, истина и доблесть, г-да, а не на лъжа и падение.

Въ по миналия брой на Нашъ гласъ г-нъ Митиковъ, като говори за размѣра на чл. внось, се позовава на прот. № 14 отъ год. събр. на 2 III. 1924 г. и твърди че чл. внось се опредѣлялъ отъ самитѣ членове, че норма нѣмало и пр.

Що се отнася до вѣрностьта на този протоколъ (№ 14) ще му кажа: колкото една отвлечена мома може да твърди, че е честна и девственна, толкова и за отвлечената архива може да се твърди съ положителность, че е останала вѣрна. Вие живѣете отъ месеци съ отвлечената архива по тавани и тъмни кюшета. Кой може да каже сега съ сигурность, че тя е вѣрна?! Мѣстото на архивата е въ канцелар. на обществото, само тамъ тя може да бжде вѣрна. Промѣни ли си мѣстото, никой неможе да и вѣрва, макаръ и незасегната да е. Последствията отъ този актъ ще понесатъ тия, които и днесъ още я криятъ, Явява се въпроса—кой ще плати задълженията на бившето настоят.? То не помисли за дълговетѣ си. Ако архивата не бѣше отвличана, можеше да се провѣрятъ задълженията и можеше да се заплати нѣщо—а сега, кой ще вѣрва?

Нашъ гласъ подмята, че съмъ билъ голѣмъ икономистъ енциклопедистъ. Вѣрно е! Икономистъ съмъ. Икономисвамъ, за да плащамъ дълговетѣ си. Никому нищо не съмъ изялъ. Дължа само на г-нъ Й Киряковъ 1000 лей, остатъкъ отъ 1931 г, но и тѣхъ ще платя при първа възможность. Другитѣ ми задължения сж отъ 1932 г. тѣ сж дребни и по открити смѣтки—вземамъ давамъ. Своитѣ (на 8 членно семейство)смѣтки като съмъ можалъ да оправя, все ще мога и общитѣ да наредя. А вие г-нъ Митиковъ? Кжде сж вашитѣ смѣтки? Ако се обърнете подиря си, планина отъ задължения и батаци ще видите. Отъ дето сте минали, трева не е поникнала! Ето защо азъ все съмъ ло добъръ икономистъ и енциклопедистъ отъ васъ. Азъ запазихъ, дори увеличихъ това, що имахъ нѣкога, а вие всичко загубихте—не оставихте камъкъ върху камъкъ. Не вѣрвамъ и това да отречете!

А що се отнася до илузиятa ви, че съмъ билъ великъ педагогъ и кандидатъ за инспекторъ, тукъ ще ви кажа, че сте сж объркали. Такива претенции немога да имамъ и не съмъ ималъ, това не е по характера ми—въ мене нѣма грандомания. Кжде у насъ простосмъртнитѣ тия способности и претенции? Такива работи има въ висшата среда. Цензуванитѣ сж тамъ! Не сме ерзацъ и нашата работа-шемарданъ гелиръ. Струва ми се, г-нъ Митиковъ, че нѣкога вие бѣхте кандидатъ за ревизоръ—човѣкъ съ широки педагогически познания, съ висшность: надутость, грандомания, очила и пр.—всичко на мѣсто. Така, бяше, г-нъ Митиковъ, нали? Вие хубаво помните този си блѣнъ, пъкъ помнятъ го и други. Но защо не успехте? Сигурно, г-нъ Лефтеровъ, ако бѣше постоялъ още малко на чело на обществото, щѣше да ви назначи за ревизоръ. Мисля, тъкмо за това и излязохте напоследъкъ отъ настоятелството. Но тъй е, като нѣма човѣкъ щастие. Смѣни, се режима и блѣна отлетя! Сигурно, затова сж и толкова черни днешнитѣ управници!

Като говоримъ за цензъ грѣхъ ще е, ако отминемъ г-нъ пом. директора Атанасъ Недѣлчевъ, за когото всички около Нашъ гласъ още твърдятъ, че билъ цензуванъ и ауторизиранъ, и то тъй настойчиво, че и той самъ повѣрва. А пъкъ Минист. на просвѣтата съ писмо № 23589 отъ 2 Мартъ 1932 год. съобщава на бившето настоятелство, че може да се ауторизира *за учителиторъ (за помощникъ учителю) по физ.-химия въ Бълг. мжжка гимназия, ако представи документъ, че е завършилъ педагогич. семинаръ при университета.* Ето ви цензованитѣ учители — министерств. не го признава и за помощникъ учитель, а вие го назначихте за директоръ.

Ето, доколко думитѣ ви се схождатъ съ дѣлата! Щомъ е вашъ, цензованъ е! Щомъ не е вашъ и цензованъ да е—не е, викате, защото билъ отъ Софийския университетъ

Камбура щомъ е на вашия гръбъ, казвате, че е *камбурче* и че ви прилича, а *камбурчето* на чуздия гръбъ за васъ става *голѣмъ камбуръ*, който грози. Отъ последната бележка добре е да вземе актъ и г-нъ Д-ръ Чакъровъ, защото и той бѣше проводникъ на баснята, че Ат. Недѣлчевъ билъ ауторизиранъ.

Сърди се Нашъ гласъ по въпроса за анкетата по материал. въ

...ность; угоеното пакъ тѣло — оная ...часть отъ веселбата която задоволяваше главно вѣтрешното чувство, духътъ на човѣка.

Действително, на туй събрание се предложи на гоститѣ, едно музикално угощение, което не бѣше лишено и отъ пошироко, нравствено, значение. Тукъ нѣмаше игра на карти, нито пъкъ черпене, които да развалятъ общото настроение и характера на тържеството. Надъ всичко това владѣеха духовнитѣ чувства и интелектуалната сила, съзнанието на дългътъ. Посѣтителитѣ бѣха насѣдали отъ двете страни на салона, оповнаваха се, водеха разговоръ около културната потрѣбность, около липсата на какъвто и да било моралъ въ борбата за вѣрховенство и надмощие въ нашето общество и съ нетърпение очакваха започването на тържеството. Знакъ за това даде оркестра. Наскачаха стари и млади, вави се българ. народно хоро, следъ което дойде редъ на пѣвческия хоръ. Той даде нѣколко пѣсни, които пренасѣха мисълъта въ миналото на нашия народъ и неговия битъ. Внезапното угасване на лампитѣ беше знакъ, че старата год. изтича и навлизаме въ новата. Пѣвцитѣ громко изпѣха многая лѣта. Въ една кратка речь се обясни, че вѣда донесе тя блага дни и щастие, нуждно е да престане междуособицата въ нашего общество и да настжни миръ и съгласие. Присжтствующитѣ станаха на крака, взаимно се поздравиха. Колко мила и трогателна бѣше тая картина? Имало ли е друго събрание пропито отъ такава задушевность и искреность? Небѣше ли то цѣло едно събратие, пълно съ внимание и назидание на нашето общество? Но за голѣмо съжаление, поканенитѣ не се явиха. Не направиха това даже и ония които обѣщаха и които бѣха длъжни да дойдатъ, като че ли нещо фатално да въздействува, както върху едничитѣ тъи и на другитѣ и досущъ ги уприличи на ония за които е дума въ Евангг. притча. По тоя начинъ, тѣ се лишиха отъ оная духовна радость, каквато случая имъ бѣше предоставилъ и която можеше да осмисли живота като подкрѣпи тѣхнитѣ културни и национални въжделения.

Наистина мнозина сж звани а малцина избрани.

Продава се кжща въ улица „Унире“ № 5—аа сведения въ печатница „Прогресъ“

Силистра

физ. хим. кабинетъ на дветѣ гимназии. Тя се предприе, за да се разсѣе волята по липсата отъ доставката Мартинеску и липсата на микроскопа. Хората отъ Нашъ гласъ искатъ и ние ли да търпимъ вонята?! Не, господа, ние ще я чистимъ! Тя е позасъхнала и мъчно се чисти, но ние ще се потрудимъ да я почистимъ!

Затова имаме за секретарь на обществото г-нъ Г. Илиевъ, за секретарь на гимназията г-нъ Е. Тагаровъ (протоколи нѣма да се късатъ вече) за отчетникъ г-нъ Д. Ст. Желѣзаровъ и за библиотекарь г-нъ П. Марковъ. Може да не ви се харесватъ, но ще ги търпите, тѣ ще почистятъ вашата воня и ще ви посочатъ, какъ да ржководите сждбинитѣ на обществото и неговитѣ институции, ако въ бждаще ви се падне случай. Не се страхувайте! Ние нѣма отричаме фактитѣ, нѣма твърдимъ, че нахалство било да се изнася истината около приходоразхода на бившето настоят. Да изнесешъ една документирана истина, това означава споредъ васъ нахалство! Кое тогазъ наричате вие почтенно и доблестно? Да се лъже, да се затварятъ очи предъ истината ли и да се приписватъ своитѣ грѣхове другиму ли? Вие сте се скарали съ истината и правдата, но ние ще се помжчимъ да ви сдобримъ и да ви свикнемъ да се срамите, когато ви казваме истината въ очитѣ, а не да я отричате. Какво лошо има въ това? Ще се помирите! Ние нѣма да се ровимъ въ миналото ви. Що ни трѣба да знаемъ, напримѣръ, колко стотици хиляди лей сте съблекли отъ гърба на Сарсанларци и околнитѣ села презъ бележитата епоха на декларациитѣ и колко събрахте въ името на Миноритарната партия. Това сж мълви, на които началото и края нѣма да търсимъ. Ние се държимъ въ фактитѣ. Мълвитѣ сж сфера на ваше влияние, затова казваме: млъкъ и толкова! Да спи зло подъ камъкъ.

Колкото за ефекта отъ отвореното ми писмо, вие го знаете — има да ви гложди сърцето докато сте живи. Утешението ви, че не хванаха дикишъ, е лицемѣрно. Дикишътъ му е тъй здравъ, че чакъ плата се къса!

Д. Ст. Ж.

Истината обезчестява

Голѣма часть отъ членоветѣ на бившето настоятелство на Б. О. се почувствуваха обезчестени отъ отвореното писмо на г-нъ Дим. Ст. Желѣзаровъ. А въ него той изнесе факти, за които има на ржка и документи за потвърдението имъ.

Обезчестенитѣ господиновци, нѣмайки куражъ да го опровергаятъ предъ гражданитѣ, смѣтнаха за по-умно да поискатъ отъ сжда да възстанови тѣхната честь и отсжди г. Желѣзарова да имъ плати и материални щети по 500 и 200 хиляди лей. Добре направена смѣтка, но безъ кръчмаря.

Сждилищата у насъ не сж „минзличи“, където се сжди на презумица.

Те не мижатъ предъ фактитѣ, тѣ не сждятъ ала Лефтеровци и Бобчевци. Това знаятъ и тѣ. Но съ тѣ и дѣла явно е, като бѣлъ день, че господата целятъ да залъжатъ тонковцитѣ около себе си.

Години поредъ ги залъгваха тѣ, защо и сега да не ги залъжатъ. Инъкъ, остава имъ само едно: да си посипятъ главитѣ съ пепель.

Търсятъ се двѣ биволици

изгубени отъ с. Дущубакъ, съ следнитѣ белѣзи:

Едната 4 годишна, чакъреста, бѣло на челото, къса опашка съ бѣло и съ дълги копита на заднитѣ крака.

Другата 7 годишна, карамаиеста, къса опашка съ бѣли и безъ единъ акмажикъ.

Който тзнае кжде сж биволицитѣ и съобщи на стопанина Хатипъ Алишъ Иса, ще получи 500 лей възнаграждение.

1—2

* * *

Антрефилето на „Нашъ Гласъ“, въ което се говори за четири месечното прасе на „гусларитѣ които се веселятъ въ училището“ свършва съ 3 и словомъ три удивителни.

Въ следующия брой на сжщия вестникъ се разказва какъ седѣнкари прекарали на 7 т. г. въ сжщия салонъ на сжщата гимназия „радушно и весело, до късна нощь“. Това антрефиле свършва просто—съ най-обикновена точка.

Маниеръ!

ВЕСТИ.

На 6 Януарий — Юрдановъ день—настоятелството на Б.О. се представи на новия префектъ въ салона на префектурата. Следъ официалното изложение на подпредседателя г-нъ Ил. Божановъ, на което отгори г-нъ префекта, той задържа представителитѣ, като повдигна редъ въпроси и поиска и мнението на официалнитѣ представители на Б. О. по тия въпроси. Главно се спре г-нъ префекта на чистотата и благоустройството на улицитѣ въ гр. Силистра и особно главната улица предъ Административния палатъ и до пристанището.

Подчерта че ще вземе бързи мѣрки за уреждане на пристанището, да не се струпватъ всичкитѣ нечистотии по брѣга на Дунава, за безразборното замърсяване на улицитѣ съ нечистотии и помии, премахване обичая да си изваждатъ търговцитѣ стокитѣ по тротуаритѣ и съ това пречатъ на движението по главнитѣ улици и редъ други необходимости.

Заяви, че до като той стои на чело на окржга не ще допусне никакво произволничане съ законитѣ и особено взяткитѣ вънъ отъ държавнитѣ данъци. Дебело подчерта, че не ще позволи никаква ангария, на която времето отдавна е отминало. Следъ това г-нъ префекта се оттегли въ кабинета си, бързайки да отиде за църква. Ние поздравяваме и пожелаваме успѣхъ на г-нъ префекта за добритѣ му намерения и проекти.

Присжтствующъ

* * *

На събранието въ кръчмата на г. Генчо Мариновъ, което стана на 2 I. т. г. гражданина Борисъ Маноловъ запита г. Йорданъ Лефтеровъ не смѣта ли да опровергае изнесенитѣ факти въ открития писмо на г-нъ Дим. Ст. Желѣзарова. Г-нъ Лефтеровъ, голѣмъ храбрецъ въ закачитѣ си къмъ противницитѣ, съ голѣмо смущение и смущение отговори, че това било най-лесно и обеща да стори това по-късно. Съ други думи казано: „вие сега ме подкрепете въ похода, който предприемамъ, дори и жертвувайте се, ако стане нужда, за да ми възстановите доходното председателско кресло, а за другото грижа недейте бра!“ Днитѣ се нижатъ, а лесното още не се вижда! Блажени вѣрующи!

Ами г-нъ журналиста „по пр... сия“, който не остава и най-дре... фактъ въ нашия обществен... вотъ не отбелѣзанъ, защо мъ... Поне за себе си не намира ли ... щичко да драсне. нѣщо напр. а... емообразнитѣ му дадени 1000 ... или за подаянията, които му ... правени отъ бившето настоятел...

Скръбна весть

На 9 т. м. внезапно се по... въ Букурещъ директора на на... частна българ. мжж. гимназия Ц... ко Желѣзаровъ. При все, че в... мето никакъ не благоприятствува... обаче нареди се тленнитѣ му ... танки да се донесатъ въ гр. Си... стра, дето на 12 с. м., въ часъ ... сл. обѣдъ, се извърши погребе... то отъ двама българ. свещеници ... съслужение съ мѣстния Архи... намѣстникъ. Поради дългогодиш... та му дейность като учитель, а ... последъкъ и като директоръ, по... ди добритѣ иу отношения, той ... успѣлъ да спечели симпатията ... само на своитѣ сънародници но ... на останалитѣ граждани отъ дру... произходъ. Затова погребението ... се извърши тъй тържествено ... присжтствието на признателнот... българ. общество и представител... на Ромънското, Арменското и Из... раилско общество. Миръ на пр... хътъ му.

Правителствената криза

На 6 т. м. министърътъ на В... решнитѣ работи г. И. Михалаки ... е подалъ оставката понеже Кр... не се съгласилъ да бждатъ уво... нени столичниятъ префектъ на п... лицията, както и на началника ... жандармерията. Съ искането на ... Михалаки се е солидаризиралъ ... министъръ председателя г. Ман... Отъ тогава всѣки день се очаки... ше правителството да си подаде о... тавката. На 12 т. м. следъ обѣ... г. Маниу е поднесълъ на Кра... оставката на цѣлия кабинетъ, кой... е била приета.

Твърди се, че Краля не жел... да се произведатъ нови избори ... настоящемъ, отъ това следва, че н... вото правителство трѣбва да про... лиза все отъ сегашния парламент... още преди формалното подаване ... оставката се смѣташе за вѣроят... едно ново правителство подъ пре... седателството на г. Вайда-Воевод... г. Миронеску, па даже и на г. Т... тулеску.

Споредъ последнитѣ сведения ... В. Краля е натоварилъ бившия м... нистъръ председатель г. Вайда-Во... водъ съ образуване на новото пр... вителство.

Год. III Брой 33 Силистра, 28 Януарий 1933 3 лей Броя

Урежда редакционенъ комитетъ.

Годишенъ абонаментъ 200 лей. За странство 250 лей. Обявления по споразумение

ПРОБУДА

Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Redacţia şi Administ. Tip. „PROGRESUL" Silistra

„PROBUDA" | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

Отчетъ на настоятелството на Българското общество въ гр. Силистра, за времето отъ 19 Августъ 1932 год до 31 Декемврий 1932 год.

Почитаеми Госпожи и Господа,

Известно Ви е, че на 19 Августъ 1932 г. по силата на една заповѣдь подъ № 7148 отъ 13 Августъ с. г. отъ Председателя на тукашния окръженъ сждъ, дотогавашното настоятелство на Б. О. биде разтурено, като такова, което нѣмаше на законна база, а се натовари, по силата на сжщата заповѣдь, единъ петочлененъ комитетъ въ съставъ: г. г. К. Маноловъ, И. Божановъ, В. К. Козаровъ, Хр. Пачеловъ и М. Павловъ, който комитетъ да ржководи Б. О. до свикването на общото годишно събрание. Последния, обаче, по лични свои съображения, отказа да вземе участие въ този комитетъ и вмѣсто него съ заповѣдь № 128073|12096 отъ 13 Септемврий 1932 г. се повика г-нъ Ив. Максимовъ.

Временниятъ комитетъ, въ заседанието си отъ 19 Августъ 1932 г. въ протоколъ № 1 отъ сжщата да се конституира както следва: К. Маноловъ-председатель; И. Божановъ-подпредседатель; Хр. Пачеловъ-касиеръ; Василъ К. Козаровъ и М. Павловъ-съветници, като после последния биде замѣстенъ съ г-нъ Ив. Максимовъ.

Въ сжщото заседание г. г. Б. Кодинбашевъ и Н. Атанасовъ сж назначени за цензори, а г-нъ Д. Жевзаровъ за касиеръ-счетоводитель.

ПОЧИТАЕМО СЪБРАНИЕ,

Настоятелството на Б. О. счита за свой повелителенъ дългъ да даде подробно осветление върху обстоятелствата, които наложиха тази промѣна.

До 1923 г. Българскитѣ училища тукъ се управляваха отъ училищно настоятелство състояще се отъ трима граждани, посочвани всѣкога отъ единъ по-тесенъ кржгъ граждани.

Този начинъ на управление училищата се налагаше отъ самитѣ условия на времето. А тѣ бѣха тъй тежки, та много трудъ, много жертви трѣбваше да се дататъ отъ настоятели, учители и ученици, за да могатъ поне отъ части да се преодолѣятъ. Презъ 1923 год. условията по отношение на частнитѣ училища се посмегчиха, обстоятелство, което подкани нѣколцината учители и граждани да реализиратъ по-отрано замислената отъ тѣхъ идея, а имено: да се образува Б. О. въ гр. Силистра за разпространение на култура вредъ българитѣ, ромънски граждани.

Обществото биде образувано и уставътъ му утвърденъ отъ Министерството на Вжтрешнитѣ работи съ № 100695 отъ 1 Декемврий 1923 г. и 7873 отъ 1 Януарий 1924 год.

ПОЧИТАЕМИ ГРАЖДАНИ,

По този уставъ Б. О. се ржководи до 17 Априлъ 1927 г., до когато членоветѣ на обществото доста се намножиха, а най-главното, налагаше се една по-широка и по-интензивна дейность на обществото.

Това положение наложи и изменението на уставътъ на общесвото.

Общото годишно събрание на 17 Априлъ 1927 год. гласува новъ уставъ на Б. О., въ който покрай другитѣ изменения вписа чл. 8 споредъ който, обществото да се управлява отъ 12-члено настоятелство, а не отъ 5-члено, както бѣше въ чл. 7 на старий уставъ, а съвещателното тѣло се премахва.

Новъ уставъ новъ начинъ на управление, но при условия щото, уставътъ да бжде утвърденъ отъ надлежнитѣ власти, чл. 3 и 8 отъ З. Юр. Личности, за да бждатъ законни дѣлата на обществото.

Това, обаче, тогавашното настоятелство не стори, ако и да имаше между него лица, които настояваха да се иска утвърждението на уставътъ. Болшинството отъ членоветѣ на настоятелството се противопоставиха на това искание; и по такъвъ начинъ сж станали причина, обществото да бжде ржководино съ неутзърденъ уставъ. Отъ тукъ започва фактически и разцеплението.

Бившето настоятелство на Б. О и сега дори подържа становището че нѣмало нужда да се иска потвърждение на уставътъ.

Съ неотвърденъ уставъ, обществото биде управлявано до 19 Августъ 1932, близо 4 години.

Презъ това време г. г. Марко Илиевъ, К. Маноловъ, И. Божановъ, Хр. Пачелиевъ и др. на нѣколко пжти повдигаха този въпросъ предъ управата на Б. О, дори г-нъ М Илиевъ през 1930 г. въ салона Хр. Бобевъ предъ маса граждани и въ присжтствието на настоятелството говори специално по този въпросъ, а по-после го иснесе и въ в. Пробуда, но тогавашното настоятелство си остана непоколебимо.

ПОЧИТАЕМО СЪБРАНИЕ,

По-добре късно, отколкото никога,—казва народната мждрость.

Тия отъ г. г. гражданитѣ, които отстояваха за едно узаконено положение на Б. О., смѣтаха, че безъ това, властитѣ въ страната ни, рано или късно биха намѣрили благовиденъ предлогъ да разтурятъ обществото ни, че въ такъвъ случай последствията би биле много лоши за обществото.

Ето защо Г-нъ К. Маноловъ въ началото на месецъ Августъ 1932 г. подалъ молба до председателя на Силистренския окржженъ сждъ, съ която е искалъ да му се възстановятъ правата на председатель на настоятелството на Б. О. отъ 1924 год. — по утвърдения уставъ. Въ резултатъ на молбата му биде издадена въпросната заповѣдь.

Бждете увѣрени, че г-нъ К. Маноловъ е направилъ тази постжпка, не отъ желание да разтури бившето настоятелство, за да застане той на чело на управата на Б. О. не за свои лични облаги, както продължаватъ да твърдятъ бившитѣ настоятели, Една мисъль го е ржководила: Да вкара Б. О. въ пжтя на законостьта.

ПОЧИТАЕМО СЪБРАНИЕ,

Пристжпяйки въ изпълнение на своитѣ задължения къмъ обществото, временното настоятелство, още въ първиятъ моментъ срещна спънки, които бившето настоятелство съ зла умисъль му е поставило. Почти цѣлата архива, главната книга, протоколната, квитанционнитѣ, списъка на обществото (членоветѣ) и още много други документи бѣха отвлечени отъ старото настоятевство.

Временното настоятевство като не разполагаше съ списъкътъ на членоветѣ обяви за стари членове на обществото, тия които фигурираха въ единъ списъкъ взетъ отъ сждъ, като сжщевремено издаде и покана за записване на нови членове.

Размѣра на членския вносъ, настоятелството съ протоколъ № 11 отъ 22 Октомврий 1932 г. опредѣли щото минимума да бжде 1000 лей.

Въ резултатъ: До 31 Декемврий миналата година се издължиха отъ старитѣ членове 34 души а се записаха и издължиха нови 212 члена или всичко издължени 246 члена.

ПОЧИТАЕМО СЪБРАНИЕ,

Новата учебна година, сегашното настоятелство откри съ: Основно у-ще съ 386 деца, разпредѣлени на 11 паралелки и ржководени отъ 11 преподаватели по Български езикъ и 4 по Ромънски; Мжжка гимназия съ 226 ученика на 9 паралекки—10 преподавателя по Български езикъ и 5 по чужди езици; Девическа гимназия 133 ученички на 8 паралелки съ 10 преподавателя по Български езикъ и 2 по чужди езици.

Настоятелството, може да се

справи съ обявената стачка отъ ученицитѣ въ мжжката гимназия. Вдъхновена отъ бившето настоятелство, часть отъ родители и заинтересувани граждани, тя имаше за цель да прогони ненавистнитѣ тѣмъ учители и да компромитира новото настоятелство още отъ самото начало.

ФИНАНСОВО ПОЛОЖЕНИЕ.

ПРИХОДЪ:

Намерена наличность въ касата . .	212	лей
Събрани членски вноски до 31 Декемврий 1932 г.	284100	„
Училищни такси	442850	„
Всичко	727162	„

РАЗХОДЪ:

Изплатени заплати за месецитѣ Септемврий, Октомврий Ноемврий и Декемврий 1932 г.	516625	лей
Наемъ на училищни здания . . .	106500	„
За отопление и осветление . . .	51500	„
За пособия	26000	„
За ремонтъ	22320	„
Канцеларски	4000	„
Наличность	217	„
Всичко	727162	„

За Председатель: И. БОЖАНОВЪ,

Секретарь: Г. Илиевъ

Авторитетътъ въ нашитѣ училища

Последнитѣ събития въ нашия училищенъ и общественъ животъ се развиха по начинъ такъвъ, че като резултатъ донесоха едно понижение на авторитета на училище и учители. Като правимъ тази констатация, искаме да спремъ вниманието на гражданството върху лошитѣ последици, които влѣче това понижение следъ себе си.

На училищата ни като учебно възпитателни заведения се възлагатъ широки задачи. Къмъ тѣхъ родителитѣ сж отправили погледи, къмъ тѣхъ е устремено тѣхното внимание. Отъ тѣхъ тѣ искатъ да дадатъ необходимата подготовка на децата имъ, която ще имъ гарантира леко и сносно преживяване въ тъй затруднения отъ войнитѣ животъ. На тѣхъ родителитѣ разчитатъ да издигнатъ децата имъ въ възпитателно отношение, т. е. да създадатъ отъ тѣхъ силни и волеви граждани. Всеизвестна истина, обаче, е, че душата въ училището е учителя. Нему предстои за разрешение тази тежка задача, върху него лежи тежката отговорность за слабо постигнатитѣ резултати. Но самъ учительтъ безъ съдействието на други странични фактори, не е въ състояние да се справи съ възложената му задача на възпитатель и педагогъ. Намъ, родителитѣ на децата, се налага да подпомогнемъ учителя въ тежката му задача. Намъ предстои да му окажемъ необходимото съдействие, ако не съ непосрѣдственото си участие въ работата му, то поне съ осторожното отнасяне къмъ нея. Правимъ ли ние това? Разбира се, че не! Съ огорчение на душата трѣбва да констатираме факта, че ние—родителитѣ не само не подпомагаме, но спъваме учителя въ неговата възпитателна и образователна задача. Съ нашитѣ често недостатъчно обмислени постжпки и неумѣстни критики ние убиваме авторитета на учителя и училището.

По такъвъ начинъ ние лишаваме учителя отъ онова мощно срѣдство, което го издига въ очитѣ на ученицитѣ и имъ внушава необходимия респектъ. Авторитетътъ на учителя е, които възпламенява и вдъхновява питамцитѣ му въ устрема имъ къмъ възвишени дѣла.

Безъ да отричаме факта, че авторитетътъ не се дава на готово, а се добива отъ учителя съ силата на широката ерудиция, която тои притежава, смѣтаме че въ него изграждане и главно зак ване играемъ роля и ние р телитѣ на децата. Кол отъ насъ си даватъ см за зловредното влияние н на неумѣстна критика в личността на учителя п децата си—негови учен Не внасяме ли по такъвъ чинъ въ душата на детето ментъ на недовѣрие и не чинение? Не анархизираме така цѣлото дѣло на к претендираме че служимъ

Време е да се опомнимъ престанемъ съ грѣшкитѣ Да престанемъ да бждемъ вохотливи предъ децата си всичко що се отнася до л стьта на учителя имъ! Н ги държимъ далечъ не с отъ устнитѣ, но и вестни ски разпри, въ които чест замѣсватъ имена на учите Ето, кое ще донесе повиш авторитета на учитель и лище, ето, кое ще носи р на полза за децата.

Родитель

Изъ Народното събрание

По поводъ желанието на читателитѣ на вестника ни, даваме мѣсто речьта на Сил. Народенъ представитель Ст. ПЕНКОВЪ въ цѣлость сред дневницитѣ на Народното Събрание.

Продължение отъ брой 30

Въ това състояние, мога да го нарека трагично, се намира днесъ това население въ културно отношение.

. . . . . .

Г-да депутати, ако съмъ подчерталъ този скърбенъ фактъ, направихъ го само отъ желание, че Министерството на просвѣтата да изпрати поне по единъ даскалъ или учитель, даже да бжде той и китаецъ, стига да бжде учитель.

. . . . . .

Учителитѣ ромънци си мѣстата но си заминаха обратно назадъ. Цѣли села с учители.

. . . . . .

Не сте добре информиранъ въпроса че 3—4 учителски се намалиха на двѣ или едно въ едно село съ 100 ученика, ничкия учитель напуща мѣстот си заминава и селото остава учитель. Тъй напримѣръ селот

. . . . . .

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

Милость и милостиня

Милостьта е чувство което предразполага човѣка къмъ състрадание и съжаление винаги когато неволята и нуждата на други се явяватъ предъ него. Самата природа е вложила това чувство у насъ. То е присъщо и на животнитѣ но тамъ то не се простира вънъ отъ кржга на семейството и тѣхнитѣ другари. Обаче колкото и да сж чужди на насъ хората когато нападнатъ въ таково едно състояние, безъ да ги видимъ даже само като чуемъ, неможе да се не сжне у насъ сърдцето, колкото коравo и да е, и да ни съжалимъ. Въ това се състои разликата на человѣка отъ животнитѣ че до като у послѣднитѣ милостьта засѣга само природното чувство, инстинкта, у човѣка то произхожда и отъ вътрешното, духовно, чувство отъ съзнанието че той живѣе не само за себе си, и своитѣ, но и на другитѣ. Ще каже. Милостьта е божественъ елементъ който като се тури въ дѣйствие д ава се резултатъ който ние наричаме МИЛОСТИНЯ, МИЛОСЪРДИЕ. Д , милостьта е майка на всичк до р дѣтели а милостинята е най старата нейна дъщеря.

Понятието за той д бродетель не е еднакво развито у всички, но всички могжтъ да бждатъ милостиви. Затова св. ап. Яковъ е казалъ: „сждъ безъ милость на оногова у когото нѣма милость“, защото бидейки надаренъ и отъ Бога съ такова чувство човѣкъ често пжти пренебрегва онова което и животнитѣ не правятъ, т. а. лишава отъ милость и най близкитѣ до него, съзнателно угасва у себе си божествената искра.

Но и между милостинята и милосърдието има разлика. Така до като подъ думата милостиня разбираме онова състрадание и съчувствие каквато ние проявяваме повече при вида на природнитѣ недостатъци и нужди, когато нашето д рение се състои повече отъ материални средства, понѣкога тър де ограничени,—милосърдието нѣма се простира и върху духовнитѣ недо статъци и нужди за които сж рѣбни духовни сили и средства. като се знае числото на онія н имать нужда отъ духовно дар отъ нравствено уплитване, че е м ло поголѣмо отъ телесно недъг тѣ и беднитѣ ще сж обяснимъ гана че и милосърдието е мило ня само че до Богоподобна степ развито. А тъй като нѣкой еди надаренъ ако не съ една то съ га нѣкоя способность и сред то действително ной отъ насъ неможе да се ни когато случая налага да се пр ни като нравствено същество. това отношение древността ка ли да ни е напревърила. Макаръ ката тогава и да не е била тол разпространена и развита както богата съ примѣри отъ тоя р Достатъчно е да посочимъ на Александъръ

Не искамъ никого да осждамъ, ...само да се поправи това по...ение на нѣщата, идватъ ми ...села да ме молятъ за да хо...йствувамъ за отваряне училища, ...те български или турски, тъй ...ромънскитѣ биле закрити.

. . . .

...да депутати, ако съмъ подчер...тая неправда, която се върши ...тази провинция, направихъ я ...за да имате идея за начинътъ ...управлението, което не е пре...рачително за общитѣ държавни ...тереси.

Най важниятъ факторъ въ селото ...учителя и ако Вие не дадете ...ение на това, очуждавате село...отъ държавата. Респективното ...инистерство трѣбва да прави по ...малко политика и по малко движе...е на учителския персоналъ. Ние, ...епутатитѣ, отъ тази провинция сме ...поставѣни въ едно много ужасно ...ложение спрямо населението, ...което ни натяква: съобразно меж...дународнитѣ договори, ние имаме ...право на миноритарни училища, Вие ...е подържате това наше право, по ...добре щѣше да бѫде ако бѣхме ...миноритарна партия и тогава апе...лирахме на Лигата на народитѣ. Ние, ...-да депутати, сме на друго мнение, ...ще би да грѣшимъ, но сме на ...друго гледище.

. . . . .

То е постояно, имаме го отъ ...есеть години, за бѫдащето не от...говарямъ. Въпросътъ е много ясенъ, ...населението иска училища, ако не ...ге въ съсояние да му дадете ...ългарско, дайте му турско или ...ромънско, което до прѣди сѫщаст...вуваше.

Нищо не зависи отъ мене, вие ...ждате положението.

. . . .

Да се вематъ мѣрки за отваря...нето на училища въ селата, вече сме въ м. Декември и училищата не сѫ отворени. Моля Правителството да тратира това население наредъ съ населението въ Кралството, съ него не трѣбва да се прави изключение. На това население което може да му се вмени въ грѣхъ е само това, че то не може да се откаже никога отъ своитѣ училища.

Сега, г-да депутати, ще направя възражение относно икономическото състояние на тази провинция.

Най болния въпросъ, който сте разисквали тукъ много пѫти и е добре познатъ на почитаемата камара, е въпроса по оземляването, или по добре казано на популяренъ и по разбранъ езикъ, е земледѣлския въпросъ.

Въ Нова Добруджа, въ двата окржга, отъ анексирането прѣзъ 1913 г. до днесъ не е билъ оземленъ нито единъ земледѣлецъ. Аграрния законъ се приложи само въ експроприацията и въ отнемането едната третина отъ земята, подъ предлогъ че била ембатикарна. Не споря, ако тази мѣрка била справедлива или не, защото този въпросъ се разисква преди две години и доби санкция на законъ.

Азъ отбелезвамъ само факта, че не е оземленъ нито единъ мѣстенъ земледѣлецъ, билъ той българинъ турчинъ даже ромънецъ.

Отъ една статистика направена въ Ардеалъ относно експроприацията се вижда че въ тази провинция се оземлиха 310717 души отъ които по народность 43000 ромънци, 6000 германци, 18000 унгарци а сѫщо и 984 българи, значи въ Ардеалъ българитѣ сѫ били оземлени а тукъ не. Тази неправда е една отъ най важнитѣ грижи че това население да бѫде неблагодарно, още по вече че това минори...тарно население е изпълнило своитѣ задължения къмъ държавата, като е взело участие въ войната, служи въ ромънската армия, нѣкой сѫ декорирани даже и пенсионирани а щомъ е въпроса за тѣхното оземляване, съгласно законитѣ на страната, тѣ биватъ изключени въпреки аграрния законъ.

Закона за Организацията на Нова Добруджа отъ 1930 г. е задължителенъ за всички въ смисълъ че всички да бѫдатъ оземлени. Чл. 22 отъ този законъ е подразделенъ на категории. Въ първата категория сѫ инвалидитѣ и вдовицитѣ отъ войната и т. н. Отъ тия разпоредби нищо не се приложи. Ние, депутатитѣ, сме поставени въ едно много деликатно положение, натикватъ ни за отнетитѣ безъ право земи, които стоятъ необработени и това положение създадено отъ самата държава всява недоумение и недовѣрие къмъ самата нея. Ако отъ отнетата земя се раздаде 30000 хектара, съ които да сѫ оземлятъ 10000 души съ по три хектара, това ще задоволи голѣмата часть отъ населението и много справедливи и умѣстни сѫ натикванията на селянитѣ, какво, че тѣ сѫ изправни въ своитѣ задължения но никой не се застѫпва за тѣхнитѣ права Вѣрвамъ че всички съзнавате нашата морална отговорность предъ това население, което въ разни събрания или гдето и да е било, едничкия въпросъ, който ни задаватъ, е въпроса за оземляването и училищата.

Г-да, станали сѫ грешки, даже ако искате да знаете, нарушена е и самата конституция. Казано е, че тѣзи земи биле ембатични и азъ допускамъ това, но съгласто чл. 7 отъ аграрния законъ, съ тѣзи земи трѣбва да се оземлятъ всички безъ имотни селяни. Този чл. 7 е минатъ въ чл. 131 отъ констутуцията и като така, той не може да бѫде нарушенъ. Конституцията е отъ 1923 год. а този законъ отъ 1924 г. следователно следъ гласуването на Конституцията, гласува се и специалния законъ, значи гласува се отново закона отъ 1914 г. който бе отменѣнъ въ 1921 г. и веднага се наредя да се отнеме една трета отъ земитѣ, подъ форма на ембатикарни, безъ да се държи смѣтка за постановленията на Конституцията, а само съ цель държавата да има на разположение повече земя. Азъ не спорл да ли тази мѣрка е справедлива или не, но длъжность на държавата е, съгласно този законъ, съ отнетата земя да оземли нуждающитѣ се земледѣлци.

Държавата разполага съ обширна земя и като така, ние искаме прилагането на закона и за тази провинция. Отъ 450000 хектара отнети сѫ 200000, значи половината, а и до днесь не е оземленъ ни единъ мѣстенъ земледѣлецъ. Искамъ да вѣрвамъ че тази неправда не е направда съ цель или съ зла умисъль. Нашитѣ управници отъ многото работа, отъ нѣмане време и отъ много политика пренебрегнаха тази нещастна провинция и резултата на всичко това е днешното окаяно положение.

Може Правителството, при прилагането законитѣ въ тази страна, да прилага не само задължителната имъ страна но и придобивкитѣ които донасятъ тѣ за населението.

Г-да, притежавамъ единъ манифесть подписанъ отъ г. Петреску Комненъ, Д. Теодореску и др. либерали и другъ подписанъ отъ г. Панграти въ които декларират, че ще водятъ борба зъ възстановяването на всичкитѣ политически

...ния патриархъ Иоана нареченъ ...милостивия. Първия ежедневно е ...пускалъ по 8000 хлѣба на бедни...ѣ Цариградски граждани а втория ...народилъ всѣки день да се пре...тават, отъ църковнитѣ имоти, ...00 човека.

Нѣщо съмнение че ...ристиянското вѣроучение, е което ...въздействувало, но не е ли сѫщо...о това учение и днесъ което ни ...помня за тоя дългъ? А трѣбва ...да признаемъ че съ отпадака на доб...итѣ прави съ умножаването на ...ото, растатъ и човешкитѣ неволи, ...ма ли нужда да напомняваме че и ...човѣшия родъ се умножава? Какъ...то промени и да стават въ со...иалния и икономически строй на ...човѣческитѣ общества бедни хора ...винаги ще има. Вѣрно е че и днесъ ...има такива у които милостьта не е ...угасната и които, по единъ или другъ начинъ, са старятъ да помагатъ, но ако се сѫди по размѣра и начинътъ на пожертвуванията ще се намерятъ и много такива които ако и да иматъ охота дасе подвизаватъ въ тая добродѣтель правятъ това не по християнски, духовни, подбуждения. Даватъ когато имъ се поиска но не толкова отъ милость колкото отъ срамъ или пакъ отъ щеславие. Други обржщатъ покаката, когато имъ се поднася такъва, да видатъ понапрежъ кой колко е далъ и слѣдъ това да направатъ дарението си. Трети пъкъ правятъ го съ намерение че въ замѣна на това ще сѫ удостоятъ съ нѣкакво удоволствие, каквито сѫ развличнитѣ забавления и увеселения, или пъкъ съ нѣкоя погодѣма печалба въ лотарията, колкото невини и да сѫ тѣ, когато се устройватъ съ благотворителна цѣль. Това трѣбва да се каже и за онния случаи когато споредъ насъ незаслужено или несмѣстно се иска помощь, т. е. когато хората ни се виждатъ здрави а въ сѫщность не сѫ такива Въ всѣки единъ отъ тия случаи у насъ се явява смущение, колебание, които спиратъ понататашното развитие на тая добродетель, на нашия дългъ, и лишаватъ постижката ни отъ дѣйствителната и стоиность. Да не забравяме че когато правимъ дарение трѣбва да имаме предъ видъ не само духовнитѣ и природни потбуждения но и свойствата безъ които то неможе да се нарече добродетель, т. е. да не се обезсърдчаваме, и да не отнавваме колко многобройни и да сѫ тия случаи. Да вършимъ това съ радость безъ да правимъ разлика между хората и винаги да чувствуваме у себе си разположение и готовность къмъ него, най вече сега прѣзъ суровата непривѣтлива зима, когато нуждитѣ и човешкитѣ неволи се удвояватъ.

Търсятъ се ДВЕ БИволици изгубени отъ с. Душубакъ, съ следнитѣ белѣзи:

Едната 4 годишна, чакъреста, бѣло на челото, къса опашка съ бѣло и съ дълги копита на заднитѣ крака.

Другата 7 годишна, карамаеста, къса опашка съ бѣли и безъ единъ акмажикъ.

Който тзнае кѫде сѫ биволицитѣ и съобщи на стопанина Хатипъ Алишъ Иса, ще получи 500 лей възнаграждение.

2—2

културни, стопански и економически права на тази провинция.

Сжщото декларираха и другитѣ опозиционни партии.

. . . . . .

Въ 1921 г. правителството на генералъ Авереску измени този законъ подъ мотивъ, че тази провинция като нераздѣлна часть отъ Кралството, населението трѣбва да се ползува съ сжщитѣ права и като така земята не може да бжде ембатикарна. Въ 1922 г. при управлението на либералитѣ, стъкми се закона за ембатикиранитѣ земи, обаче тогавашната камара отблъсна този законъ.

. . . . . .

Срещу този законъ въстанаха г. Петреску Комненъ и г. Панграти и цѣлата камара се солидаризира съ тѣхъ тъй че на 7 Мартъ закона се провали.

. . . . . .

Длъженъ съмъ да Ви кажа една подробность. Покойния Ионелъ Братиану въ обиколката си въ Нова Добруджа, въ Силистра призна, че този законъ не може да се гласува като неприложимъ и още по вече несправедливъ.

Въпреки това следъ една година, първия законъ който се гласува бе този.

Следва идния брой.

Общото събрание на Б. К. О.

На 15 Януарий т. г. се състоя общото събрание на Българското Културно Общество въ гр. Силистра. Събранието се откри отъ подпредседателя г. И. Божановъ който следъ като констатира, че присжтствуватъ повече отъ половината отъ изправнитѣ членове, обяви събранието за законно и предложи да се избератъ двама асистенти за допълване на бюрото. Преди встжпване къмъ дневния редъ почете се памятьта на покойния директоръ на мжжката гимназия, Цвѣтко Желѣзаровъ, съ ставане на крака.

Секретаря на настоятелството г. Г. Илиевъ прочете отчета на Настоятелството, а г. Н. Атанасовъ доклада на контролната комисия. По отчета говори члена г. М. Илиевъ който съ кратка речь одобри дѣйностьта и мѣркитѣ на училищното настоятелство, а особно по размѣра на членскитѣ виоски опредѣленъ отъ настоятелството.

Речьта на г. М. Илиевъ бѣ завършена съ ржкоплескания и отчета се одобри съ абсолютно болшинство. Следъ това следваше на дневенъ редъ изменението на нѣкой членове отъ устава указани, въ едно особенно заявление подписано отъ $^1/_4$ отъ членоветѣ, които се намѣриха зарегеструвани въ окржжния сждъ, въ досара на обществото при сжщия сждъ. Понеже устава на обществото изисква, щото измененията на устава да бждатъ удобрени повече отъ $^2/_3$ отъ редовнитѣ, т. е. изправнитѣ членове, то председателя на събранието констатира присжтствующитѣ и се указа че присжтствуватъ повече отъ 180 члена т.е. $^2/_3$ отъ изправнитѣ членове на брой 246, и предложи на разискване точката отъ дневния редъ по изменение на устава

По тая точка говори само г. Н. Атанасовъ, който следъ като изтъкна че заявлението е подадено по изискванията на устава, преди издаване поканата за общото събрание, че настоятелството трѣбвало да впише въ дневния реоъ тая точка за измението и че отъ събранието се изисква сега удобрението съ $^2/_3$ отъ членоветѣ, а приемането на измененията на устава да бждатъ приети отъ годишното събрание. Следъ излушването речьта на г-нъ Н. Атанасовъ, събранието съ ржкоплескания и абсолютно болшинство удобри измененията на устава, които да се подложатъ за приемане въ годишното събрание.

На дневенъ редъ следъ променения въ устава следваше изборъ на настоятелство, цензори и съвещателно тѣло.

Председателя предложи да се избере изборно бюро, което да произведе този изборъ. За такава се избраха: за председатель Н. Атанасовъ и за членове Ив. Ангеловъ и Д. Ст. Желѣзаровъ, като се опредѣли избора да продължи до 11 $^1/_2$ час.

Следъ провѣрката на бюлетинитѣ указа се, че сж гласували 214 члена, понеже въ едната кутия се указаха 214 карти, а въ другата 214 бюлетини. Бюрото провъзгласи за избрани:

За Настоятелство: Д-ръ К. Маноловъ, Ил. Божановъ, Хр. Пачелиевъ, Василъ К. Козаровъ и Ив. Максимовъ съ по 212 гласа.

За цензори; Н. Атанасовъ, Б. Коджабашевъ, и Р. Цвѣтковъ съ по 214 гласа.

За Съвещателно тѣло: Стефанъ Пенковъ, Иванъ Ангеловъ, Андрей Илиевъ Д-ръ Дим. Златаровъ, Тончо Паянтовъ, Иорданъ Калчишковъ, Василъ Вр. Цафаровъ, Михаилъ Воденчаровъ, Петъръ Фотевъ, Мирчо Бачиваровъ, Цвѣтана П. Чаушева, Христо Койчевъ, Елена Ат. Хр. Атанасова, Тодоръ Деневъ, Петъръ Чобановъ, Кирилъ Ивановъ, Иорданъ Ангеловъ, Иванъ Г. Желѣзовъ, Петъръ Желѣзовъ и Марко Илиевъ, съ по 214 гласа.

НОВА АПТЕКА

Отъ 1 Януарий т. г. наехъ аптеката на г. Н. Д. Корб бивша такава на г. Георги С. Бръчковъ, позната на вс подъ името аптека „ПЧЕЛА“.

АПТЕКАТА е снабдена съ всички специалитети и ле ства. Изпълнява най бързо всѣкакви рецепти и поржчки умерени цени.

Разполага съ подготвенъ и акуратенъ персоналъ.

Аптекарка
САВКА БОЖАНОВА
Силистра

Опревържение.

Въ в. „Нашъ Гласъ“ отъ 29 т. м. въ едно антрефиле, помѣстено напослѣдакъ, се казва че въ едно скорошно погребение, онова на директора при мѣстната част. българ. м. гимназия Цвѣтко Желѣзаровъ, азъ съмъ билъ прекжсналъ говорившия, Ст. Анастасовъ, който въ речьта си описа живота и дѣйностьта на покойния, съ предумишлена цель. По поводъ на това нека се знае че у мень не е имало никаква зла мисъль или намѣрение. Но понеже речьта на говорившия, въ тоя моментъ, клонеше къмъ правъвршване азъ помислихъ че това сж послѣднитѣ му думи и понеже, съ нѣколко думи, и азъ исках да се надължа къмъ покойния, който дълги год. е билъ учитель и възпитатель и на моитѣ деца. При това и бѣше се мржкнало вече, обърнахъ се къмъ опечаленото събрание но веднага спрѣхъ до като той довърши. Кой то цѣлата църква тъй и самъ той могатъ да бждатъ свидѣтели на това. Ето защо писаното че азъ „че съмъ му билъ далъ думата“, не е друго освенъ гжзна лъжа и нека обществото да сжди кой може да се нарече „виреглавъ“. А колкото се отнася до самата речь на г-нъ Анастасовъ, и нейното достоинство въ това, всѣки може да се увѣри като прочете подписника на в. „Ново Единство“ отъ 22 т. м.

Свещ. К. Георгиевъ

Съ драскачитѣ отъ „Нашъ Гласъ“

нѣмамъ желание да полемизирамъ, обаче, за тѣхно успокоение държа да имъ съобща че Марковата канара не се руши и че въ нея ще сѣ счупятъ главитѣ на всички злорадостници, които въ своя животъ само зло на близкия си сж желаели и отъ зависть сж ржководени.

Бждете спокойни Господа!

Марковата канара е била и ще си остане моя. Отчаенитѣ опити на моитѣ противници да ми напакостятъ, ще пропаднатъ и истината ще блесне.

Въ края на краищата азъ ще остана съ нивитѣ си, а злорадцитѣ съ злобата си.

Марко Илиевъ

Лошитѣ езици

говорятъ твърде много за фалшиви дипломи и за университетски изпити не държани.

За да можемъ да опровергаемъ всички тези слухове молимъ Г-нъ Иорданъ Лефтеровъ да ни съобщи кога и коя Гимназия в свър[жи]
и отъ коя Гимназия има [из]
денъ дипломъ и кога държа[л]
верситетскитѣ си изпити и п[ред]
кои г. г. професори.

Ако не стори това смѣ[ем]
слуховетѣ вѣрни.

* * *

По причина на тежката [зи]ма окржгътъ ни е изоларанъ съ[вр]шенно. Почти всички телеграфн[и] телефонни жици съ повредени [от] пъкъ пжтищата и желѣзно-пъ[ти]тѣ линии заринати съ снѣгъ. [Въ] случаи на замръзнали и затр[ъп]ени отъ снѣгъ пжтници и жертви [на] вълци.

* * *

Въпреки голѣмата виялица, [ру]титѣ на Московския болшеви[ка] въ гр. Силистра, пакъ си пон[ра]вихa гос[по]дина червенитѣ рога, като окачили [на] вено знаме върху недовършено[то] ние за турския семинарь. Сър[ме] единъ, знамето е било съ надп[ис] „Самоопредѣлението на народ[ит]ѣ“ а споредъ други „Домзграждан[ето] лото на Дочо“, Какво ли допр[ина]ятъ тия агенти на Руския бо[ли]визъмъ съ тия грамки фрази? [На] кому услужватъ? Не стига ли [ве]гитѣ мжки на това население, [ко]трѣбва да се развкарватъ мла[ди] невинни юноши по полицая и [ка]града, та покрай това и тѣхни[те] дители и господари!

Стига господа, хвърлете си, че[рв]нитѣ маски!

* * *

Не стига всичко това, чг и д[ой]бела пакъ въ Силистра.

Нѣкакъвъ камъкъ „цопъ“ зв[ѣ]то на Досю. Вижда го Досю и [ка]тенно, надмѣнно, се провиква: [Ка]приятелю, имашъ янлъшлъкъ, [ка]не е бюрото на Марко, върви [въ] говото бюро! Камъка не мър[ка]веръ камъкъ. Развлютилъ се [Д]и вика ли вика:

Азъ не съмъ Марко, азъ [ни]бѣхъ стажантъ, ако не вѣр[ва]това може да се докаже и [ка]Трепери-брагка. Хайде! Що [ка]чишъ? Махвай се!

Прговорка камъка: „ами [ка]що мълчишъ въ трибуната“?

Не, азъ оня день, тъкмо [ка]трибуната тушукахъ на ухо[то] Кьороглу и на Житияну.

А камака добава: „Ис[ка]пжтни и дневни, ако ли не, [ка]васедна на едната страна на [ве]тиковия кантарь, тогава мисли[ме] ти, защото не сж малко и м[ал]тѣ грѣхове.

Урежда редакционенъ комитетъ.

...шенъ абонаментъ ...лей. За странство ... лей Обявления по споразумение

ПРОБУДА

Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Redacţia şi Administ. Tip. „PROGRESUL" Silistra

„PROBUDA" | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

По оставката на Маню и Михалаки

...олемиката за вътрешната криза, ...о завърши съ оставката на ка...ета Маню, продължава. Видни ...авни мжже, публицисти и ве...ари продължаватъ да събиратъ ...ения по този случай. За това ...нищо чудно, гдѣто противни ...ъ на Националъ-Царанистката ...тия, продължаватъ да експлоа...ть съ този въпросъ. Пъкъ обя...ни сж и декларациитѣ които ...явиха господата Маню въ Клужъ ...ихалаки въ Кѣмпу-Лунгъ, пър...ъ въ качеството си на предсе...ль, а втория — подпредседатель ...ъ партия за осветление на ...ственното мнение. Тѣ деклари...че не Женева, не офицерски...заплати, нито пъкъ нѣкакви ...огласия въ партията доведоха ...оставка кабинета Маню. Това ...телство бѣше най силното, ...ото може да сжществува за ...съ, споредъ политическото поло...ние въ държавата. Правителство...има пространна програма за ...номическото и финансово заздра...ване, която за да се реализира ...ова да си пожертвува своята ...аярность и енергия, а за това ...изисква работа, стабилность и ...одни ръце.

...ждъ като г. Маню зае шевстг...о на партията, а по после следъ ...лжително отказване да засга...да чело на правителството, се ...аси и на последното, той знае...какви тежки задачи му пред...ата, та не можеше да дезерти...отъ управлението за 2 месеца. ...по-вече, че още презъ лѣтото ...изгонването на единственното ...ирско правителство — Иорга-...ентояну, държавния глава като ...ани Н. Ц. партия да поеме управ...нето, въ нея се очертаха двѣ ста...щия: едното, подържано отъ Ми...ваки, партията да не поема уп...нението, следъ такова разстрой...во и второто, което и надделя, ...ъ тъкмо въ такива тежки моменти за държавата, не трябва да дезертира отъ властьта.

Партията като единствена най силна въ държавата, още съ първото си управление, доказа, че може да даде, не едно, а нѣколко правителства.

При настоящето си управление тя вече даде четири правителства: Вайда за произвеждане на избори, Вайда следъ изборитѣ, Маню и пакъ Вайда. Така, че положението на държавата не може да допусне, за апетита на опозицията, да се промени режима на управлението, т. е. да се разтури камарата, преди да си изпълни мандата отъ 4 год.

САВКА И. БОЖАНОВА
АПТЕКАРКА

Съобщавамъ на почитаемата си клиентела, че наехъ бившата аптека на г. Н. Д. Корбяну, въ улица „Режина Мария" № 5 (въ локала на бившата аптека на Т. Пучеря).

Аптеката е снабдена съ всички видове лекарства и специалитети отъ най-добъръ асортиментъ, така сжщо различни видове одиколони, каучуци, сапуни, пасти за зжби, кремъ най-доброкачествени, доставени отъ най-ренумиранитѣ фабрики.

Рецептитѣ и всѣкакви поржчки се изпълняватъ веднага, най-съвестно и при най-износни цѣни.

Едно ново начало.

По инициатива на г. К. Херберт, директоръ на Силистренската земледѣлческа камара, бѣха поканени по компетентнитѣ специалисти лозари отъ Силистра, Калепетрово и Айдемиръ, на конференция. Тая първа по рода си конференция се състоя въ помещението на земледѣлската камара на 29 Януарий 1933 г.

Цѣлта на конференцията, споредъ както бе изложена отъ г-нъ директора бѣше:

1) Опредѣляне различнитѣ видове подложки, подходящи за нашитѣ почви.

2) Опредѣляне разнитѣ видове грозда, винени и десертни.

Преди да се пристжпи къмъ цѣлта на конференцията, г-нъ директора, прочете текста отъ новия законъ за лозята, по който ще ставатъ, за въ бждаще, засажданията на новитѣ лозови плантации или пъкъ възобновяването на часть отъ лозята. За тѣзи засаждания се изисква разрешение отъ мѣстната земледѣлска камара, като представитель на Министер. на земледѣлието, за снабдяването на които разрешения се изискватъ заявления отъ всѣки лозарь до камарата. Следъ което прочете и министерското решение за одобренитѣ подложки и сортове грозда, които за въ бждаще ще употрѣбяваме. Помолиха се лозаритѣ да си изкажатъ мнението за одобренитѣ отъ министерството подложки и грозда и дали тѣ отговарятъ на климатическитѣ условия и състава на почвата, и кои именно отъ тѣхъ отговарятъ каква устойчивость иматъ, какво количество и качество биха дали въ нашия край.

Предложиха се като универсални подложки за Ромъния.

Riparia + Portalis 101[14]

Riparia + Berlandieri Kober.—5. B. B.

Chaseslas + Berlandieri 41 B.

Всички тия посочени отъ министерството. Изтъкна се отъ присжтствующитѣ лозари, че въ министерската заповедъ липсва подложката

Rupestris diu got (Monticola).

Какви сж съображенията за нейната устойчивость, развитие въ нашитѣ почви? Много лозя въ нашия край засадени съ монтикола на възрасть до вече отъ 25 години сж още въ пълно развитие и голѣма производителность, когато лозята посадени съ други подложки при една и ежща почва още отъ млада възрасть оставатъ слабо развити и постепенео изчезватъ, принуждаватъ лозаритѣ постоянно да подновяватъ лозята си. Това се потвърди отъ всички лозари и се взе рѣше...ние щото земледѣлческата камара да направи единъ обширенъ и мотивиранъ мемоаръ до министерството на земледѣлието за да се позволи въ нашия край посаждането на подложка монтикола, като най подходяща за нашата почва.

Предложиха се за вино гроздата: Семендра, Памитъ, Гъмза, Шасла бланкъ, Реслингъ и Варненско грозде, а като десертни: Афузъ Али, Шасла, Доре, Мускатъ Хамбургъ, Мискетъ, Перла де чапа и Разакии.

Всички тия сортове ще бждатъ представени за удобрение за да се употрѣбяватъ.

Г-нъ директора съобщи че земледѣлската камара е уредила лабораторъ съ нужнитѣ апарати, кждето всѣки лозарь ще има достъпъ да си анализира както почвата на лозето, така сжщо и вината.

Сжщо по инициативата на г-на директора се урежда при земледѣлската камара, курсъ по винарство кждето всички желающи лозари ще могатъ да чуятъ подробни упжтвания за приготвяне на вината.

Тоя курсъ ще се състои всѣки недѣленъ день отъ 10 до 12 часа и ще е отъ голѣмо значение за лозаритѣ отъ нашия край. Нека всѣки лозарь не изпусне удобния случай и се запознае съ рационалното приготвяне на вината.

Практикантъ лозаръ
Ст. Златаровъ

Изъ Народното събрание

По поводъ желанието на читателитѣ на вестника ни, даваме мѣсто на рѣчьта на „Сил. Народенъ представитель Ст. ПЕНКОВЪ въ цѣлость споредъ дневницитѣ на Народното Събрание.

Продължение отъ брой 33

Г-нъ ПРЕДСЕДАТЕЛЮ,

Г-да Народни представители,

Въ вчерашната си речь, по адресъ на отговора на Тронното слово, направихъ нѣкой забележки отъ общъ характеръ по поводъ общата политика за правителството. Спрѣхъ се повече върху специалното положение на малцинственото население отъ Южна Добруджа и описахъ, между другото положението, въ което се намира мѣстното население въ културно отношение, и създаденото икономическо положение, въ връзка съ начина, по който тамъ се приложи аграрната реформа.

Констатирахъ че отъ 450000 хектара обработваема земя - въ тая провинция, подъ различни поводи, държавата си е присвоила почти половината, а нито единъ житель не е билъ оземленъ, нито единъ селянинъ-земледѣлецъ, билъ той българинъ, турчинъ, а даже и ромънецъ, изключение, което не се е правило въ никоя друга провинция, и което за менъ е абсолютно, необяснимо.

Подчертахъ още че чрезъ закона за организиране на Нова Добруджа законъ специаленъ, гласуванъ презъ 1924 год. и видоизмененъ презъ 1930 г. се нареди да се оземли известна категория граждани. При все това, до днесъ не сж оземлени даже вдовици и инвалиди отъ войната. Нѣщо повече, наруши се членъ 131 отъ конституцията и чл. 7 отъ Аграрния законъ, като се отнеха земитѣ на жителитѣ безъ никакво законно оправдание.

Г-да Народни Представители, още единъ аргументъ ще дамъ и ще свърша съ това.

Сѫщото положение, въ което днесъ се намира тая провинция е сѫществувало нѣкога въ Алжиръ, и презъ 1863 год. френзкото правителство е наредило неговото разрешение, като е заповѣдало чрезъ членъ 1 на Декрета отъ 1863 год. следното: „на Алжиренскитѣ племена се признава притежанието на земитѣ, отъ които тѣ сж се ползували непрестанно- по традиция, или на какво и да е основание дотогава.“

Искамъ да отбележа, следователно че сѫщата категория притежатели се намира сега въ тая провинция, тъй както преди 100 години въ Алжиръ, кѫдето това положение не е могло да трае и се е разрешило въ полза на туземцитѣ. Тукъ, у насъ, проблемата се рѣши по начинъ, който предизвика недоволство у цѣлото население; тя се разреши по-императивенъ начинъ, отколкото е било разрѣшено отъ френзкото правителство преди 100 г,

Надѣвамъ се, че следъ многото ходатайства, които се направиха и следъ обещанията, които се дадоха въ последния моментъ, въ Южна Добруджа отъ единъ господзнъ Министъръ, ще се поправи това, което може да се поправи, а азъ искамъ тоя въпросъ да се ликвидира по единъ справедливъ начинъ —дотолкова, доколкото е възможно при днешното положение—за да не бѫдемъ поставени въ неприятното положение да се мѫчимъ да задоволимъ тамкашното население по другъ начинъ, съ другъ видъ пожертвувания, които по-кѫсно ще могатъ по мѫчно да се направятъ отколкото сега, когато могатъ да се задоволятъ неволитѣ на населението съ твърде малки пожертвувания. Сега ще мина, г-да Народни Представители на друга глава, сѫщо така странна —това е въпроса на колонизирането.

Често се е говорило и тукъ въ Камарата и въ печата че, въ Добруджа колонизирането се удря у нѣкои мѫчнотии и се спира отъ нѣкаква пропаганда. Азъ, обективно трѣбва да заявя въ самото начало, че населението, което се довежда за колонизиране въ тая територия е спокойно, трудолюбиво и честно, но се намиратъ въ него пропагандисти или агитатори на национална почва, и Държавата не се грижи никакъ за тия колонисти, защото отъ 2 години насамъ има около 300 колонисти македонци, които живѣятъ въ бордеи изкопани въ земята, намиратъ се въ плачевно състояние, децата имъ сж болни и никой не се интересува за тѣхъ. Отъ друга страна, отъ 8 години насамъ, отъ 1924 год. има нѣкои колонисти, които живѣятъ въ кѫщитѣ на мѣстнитѣ жители, българи или турци, и можете да си дадете смѣтка че въ това време сж се появили причини за караници и станаха скандали и убийства, на които всѣки день съмъ бивалъ свидетель. Желателно е щото правителството не направи едно усилие и да се притече на помощь на това население, защото държавата трѣбва да помага тамъ кѫдето се чувствува най-много нужда, кѫдето живота на хората е въ опасность.

Господа Народни престивители, често отъ тая трибуна или въ печата, ние добруджанскитѣ народни избранници отъ български произ... сме били нападани съ думи... сме работили противъ общест... та безопасность.

Тукъ има много публикаци... тоя родъ, изъ нашия печат... които се говори за „българ... иридента въ Добруджа, ржков... отъ депутатитѣ Пенковъ, Ил... др.“ и ни обвиняватъ че раб... за Д. Р. О., която не е нищо ... освенъ революционна органи...

Това пише нашиятъ печат...

Но да видите какво пише ... гарския печатъ. Вземамъ за ... меръ вѣстника „Свободна До... жа“, вѣстникъ на организа... за която ни обвиняватъ че рабо... Е добре, тоя български вес... ни обвинява, че ние сме наси... българското население да ход... ромънски училища, че пречи... основаването на една чиста ... цинствена партия, че улесн... продажбата на селскитѣ зем... 800 лей ха., за да може дър... тв да върши колонизирането ...

Съзнавате, господа Народни П... ставители, колко е тежко ... положение при подобни обстоя... ва. Отъ една страна ни обви... тукашната преса, че сме ... дентисти и сме изневѣрявали ... държавнитѣ интереси, и отъ ... страна, крайната Софийска ... ни обвинява че ние сме, ... повече, нито по-малко отъ нар... предатели и че не вършимъ ... друго, освенъ да романизираме ... гарското население. При тия у... вия, азъ мисля че обществе... мнение, както и почитаемата ка... трѣбва да бѫдатъ най-добре осв... ни, тъй че да не хващатъ ... тия неоснователни нападки, ... не сж въ интереса на тая про... ция, нито въ общия интересъ

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

Навици които трѣбва да се култивиратъ

При погребалнитѣ процесии, често пѫти, близкитѣ на покойния хвърлятъ пари подъ или около траурната кола. Това е навикъ който датира отъ старо време и който не е съгласенъ съ здравия разумъ. При всичкия си авторитетъ и усилие нашата църква не е могла да се освободи отъ него. Даже нѣкои се опитватъ да го християнизиратъ като му придадатъ смисълъ на милостиня за душата на покойния.

Но нѣй да се разбира това трѣбва да става по начинъ който би превърналъ дошла както на умрѣлия тъй и на онзи който прави тая жертва.

Действително, споредъ учението на прав. христ. църква, милостинята покрива много грѣхове било за живи било за умрели. Въ друго време, и при други случаи, християнитѣ умѣятъ да изпълнятъ своя дългъ. Така: Урежданото на безплатна ученическа трапезария е единъ отъ оние случаи който, между друго, идва да ни напомни че милостинята, която се прави за умрелитѣ и която ние наричаме ПОМАНА, макаръ и да не се лишава отъ своето значение когато се прави въ кѫщи, ще бѫде много по близка до свойто предназначение ако тя става по начинъ какъвто мнозина отъ християнитѣ, въ нашия градъ, сж усвоили, т. е ако приготвената, по тоя случай, храна се предава въ ТРАПЕЗАРИЯТА. Обаче хвърлянето на пари, подъ или около траурната кола, ако считаме че това е единъ дългъ, не се изпълнява тъй както трѣбва и когато трѣбва а при пренасянето, по пѫти, когато погребалната кола спира тукъ—тамъ. Тогава близкитѣ на покойния, както се каза, хвърлятъ пари а децата, които знаятъ това, награмада се нахвърлятъ около нея Тѣй че процесията трѣбва да чака до като тѣ се отеглятъ. Но не е това което исках да кажа. Предотвратяването сж напр. нещастие би ли... ло ако колата внезапно по... тегли или ако конетѣ се подплаш...

Тогава непрѣменно би изпра... костатѣ на нѣкое отъ тѣхъ. И ... че вмѣсто да се постигне пре... ваната цель ще се случи съвър... противното. Тогава какъ трѣбва ... постѫпимъ?.

Да обяснимъ това накратко.

Знае се че милостинята, въ ... ки извѣстни случаи, се прави съ ... да се предизвика у човецитѣ ... благоприятно, молитвенно, наст... ние, което споредъ възгледа ... прав. христ. църква, е отъ го... полза както за оня за когото ... прави тъй и за оня който я пр... Обаче за да се предизвика та... едно настроение нуждно е и ли... което приема милостинята, да ... нѣйното предназначение. Когато ... се отнася за умрелитѣ най ма... което то трѣбва да бъде е да ...

скитѣ на
оски пров
ъ думит
ъ общест

ублика
печат
„българ
а, ржко
овъ, Ил
ъ че раб
е е нищо
органи
ъ печат
о пише
амъ за
одна Д
организ
ъ че рабо
ски вест
ме наси
е да ход
е пречи
чиста
улесн
нтѣ зем
же дър
рането
народни
жко
обстоя
ни обв
ме, бил
вѣрявал
отъ на
шимъ
изираме
и тия у
обществе
мата ки
бре осв
цать и
дки, к
тая про
интересъ

ржавата, защото ако една про-
ция се държи постоянно предъ
правдани нападки, подъ нападки
венциозни и отъ едната и отъ
тата страна, тогава държавата
може да бѫде добре ориентира-
относно положението въ тая
винция, а и населеиието неможе
има довѣрие и любовь къмъ
жавата, въ която живѣе.

Г-да Народни Представители! Ако
провинция като Южна Доб-
жда се третира по суровия на-
, когото описахъ, и ако часть
пресата ни напада безъ никак-
основания, българското население
може да се привърже, не може
има спокойствие, а това не е полез-
за ромънската държава. Не
камъ да ви отекчавамъ, затова
се спра малко върху полити-
кия въпросъ, върху страданията
политически характеръ. Наистина,
Южна Добруджа, както и нѣкой
ожзи отъ Бесарабия, се съвършен-
незачитатъ презъ време на из-
ржат. Въ тая провинция почти
се правятъ избори. Само подъ
ционалъ-Царанисткото правител-
во се прояви, свободата на избо-
ѣ. Въ всички други случаи там-
шното население е било съвсемъ
значитано и оставено безъ предста-
или въ Парламента, понеже из-
бори се правеха само за форма
както не се е давало възможность
тамкашното население да се
ползува отъ политическитѣ права,
които му гарантира самата държав-
Конституция. После, констатирахъ
административно отношение, въ
диалото, подъ едно правителство,
което име не искамъ да спомена
га, издали сж се окржжни чрезъ
мкашнитѣ власти, да се избѣгва
значаването на държавни служби
отъ малцинствата. Е добре, вие съ-
вате какъвъ тежъкъ ударъ, как-
ва обида съставлява подобно на-
реждание, което изолира часть отъ
населението на страната, като му
отнема всички права. Ако за там-
кашното население не сѫществуватъ
никакви граждански права, какво
можемъ да направимъ ние за тая
младежь на малцинственото насе-
ление? Фатално става тогава, тая
младежъ да остане изолирана, при
все че съ нищо не се оправдава
факта, една часть отъ населението
на страната да се третира по тоя
начинъ.

Г-да Народни Представители! Отъ
икономическа гледна точка, ние нѣма-
ме никакъвъ кредитъ за населението
отъ тия мѣста. Даже и въ Народ-
ната банка не се прави нищо за въ
полза на малцинственото население;
можете да направите справка и въ
двата окржга не ще намѣрите нито
5% отъ българското население,
което да се ползува отъ тия кредити.

Тогава, отъ икономическа гледна
точка въ какво състояние се намира
населението? Училища издържани
държавата отъ не сѫществуватъ, а
малцинството не може да ги из-
държа, защото е задиряно; кредитъ
нѣма, индустрия не сѫществува,
работа за младежьта нѣма, поли-
тически права не сѫществуватъ. Сѫ-
що, нѣма сѫд. съ сѫдебни заседатели
понеже се подържа военно положе-
ние, въ почти половината територия.

Като е така, можете да си пред-
ставите каквое настроението на духа
у това население.

Повтарямъ, че не е вѣрно какво
че сѫществували стълкновения меж-
ду ромънското население дошло
за колонизиране и между мѣстното
население, а само нѣкои движения,
които се правятъ за задоволяване
интереситѣ на нѣкои мѣстни поли-
тически корифеи.

Убеденъ съмъ, че нито едно
правителство не познава фактичес-
кото положение тамъ.

Господа, Народни Представители,
нѣма да се спирамъ на арестуванията, изтезанията и даже на човѣшкитѣ жертви, които ние по неправда сме дали, факти случили се по партийна политика и прикрити подъ мантията на висши държавни интереси. Не ще засегна тая тема защото е много болезнена и за да не бѫде спекулирана отъ ония, които може би не трѣбва да знаятъ колко е тежка скрѫбьта ни. Обаче ще кажа само това, че положението е непоносимо. Селянитѣ не сѫ господари на колитѣ си. Всѣки агентъ—бирнически, полицейски, нотарътъ, кмета или жандарма, може да задигне селянина съ каруцата, когато има нужда, да го държи нѣколко дена докато си свърши работата, безъ да му заплати нищо. Никой не му иска смѣтка.

Вѣрно е, че тая система подъ националъ-царанисткото правителство е почти, но не съвсемъ премахната.

Ние се застѫпваме дотолкова доколкото е позволено, защото знаемъ, че щомъ се застѫпимъ, още на втория день се дига скандалъ, въ Букурещъ, говори се че въ кадрилатера се прави иредентизъмъ и тъй нататъкъ.

Нѣма да говоря за специалнитѣ тежки данъци въ тая провинция. Ние сме убедени, че полека лека ще се премахне това трагично положение и тамъ ще се възцари единъ легаленъ режимъ. Това е и нашъ интересъ. И, ако сега съмъ принуденъ да премълча нѣкои нѣща които бѣхъ намислилъ да развия, това е пакъ затуй, защото имамъ убеждението и надеждата, че ще се промѣни положението.

Господа Народни Представители, понеже признавамъ че е малко скучно, да се занимава нѣкой отъ тая трибуна, съ въпроси специални за една провинция, и понеже разбрахъ че съмъ злоупотрѣбилъ съ Вашето търпение, за което искренно ви благодаря, заявявамъ че съ направенитѣ забележки както моитѣ приятели, тъй и азъ ще гласуваме приготвения отговоръ на Тронното слово и ще подържаме безрезервно, съ убеждението, че тая дейность ще създаде едно положение по-близко до изискванията на времето, по-настояще, и съ надеждата че ще видимъ и въ тая провинция, по-добри дни, отъ тия които минаха, (ржоплескания отъ страна на болшинството).

Край.

Само едното му ухо.

Малъкъ грѣхъ е наистина, но защо да бѫде, когато можеше и безъ него? Не само, че можеше безъ него, но вмѣсто грѣхъ да му се препише, можеше хвалебни пѣсни да му се пѣятъ. Но—случи се.

Въ брой 6 стр. 3 на в-къ „Нашъ Гласъ“ отъ 29 м. м., главния редакторъ подъ влиянието на незнитѣ ли или на факела, но сигуръ безъ знанието на редакционния комитетъ, далъ мѣсто въ седмичния политически бюлетинъ на следьото:

Русия—гладъ. Споредъ рапортитѣ на германскитѣ консули въ Русия—Съветска грозенъ гладъ върлувалъ въ южна Русия.

Въ Украйна, кавказкитѣ държави на Донъ и самиятъ Кавказъ—хлѣбътъ е станалъ най—скжпиятъ продуктъ, които се продавалъ само срещу златни монети и пр. Излиза вестника и читателитѣ му бързо се втурватъ, като на рамазански пити, да го погълнатъ. Другаритѣ стигайки до това съобщение хвърлятъ вестника, пущатъ другарска псувня по адресъ на редактора и бързо се свикватъ на другарско съвещание. Решено: да му се опие са сега само едното ухо, защото има смекчаващи вината му обстоятелства, а тѣ сж:

1) Съдружници сме въ дѣлата противъ сегашното настоятелство,

2) Ако ни, допуснатъ да гласуваме въ бѫдещия изборъ, колкото и да сме калабалъкъ, все пакъ раздѣлени на две повече отъ сигурно е, че ще изгубимъ.

А пъкъ трѣбва да спечелимъ. Тактиката налага щото; днесъ едното му ухо,—утре другото, панъ едното, пакъ другото, до като сеймъ той разбере, че ще ни е потребенъ ос-

Продава се кжща въ улица „Унире“ № 5—за сведения въ печатница „Прогресъ“

Силистра

ога да го прости. Действително, ли две думи съставляватъ цѣла олитва. И всички ние ги казваме, но не тъй както ония които дѣйстително имать нужда отъ милости. Думата е на бедните, Тѣ сж които отъ дълбочината на сърцето могатъ да произнесатъ тая молитва, т. е. по начинъ най близъкъ до ята. А децата, макаръ не всички, което по небрежность на своитѣ одители едва ли не до самитѣ гроища придружаватъ погребалната роцесия, не могатъ да знаятъ това, както пакъ нѣкои отъ тѣхъ сж бедни, а съблазнявани отъ шепа пари, ъзпяли на нѣколко мѣста по ятя, излагатъ се на опасность да ждатъ осакатени ако не отъ колата то отъ блъсването помежду си, ъсе повече, и повече пари да граб-

ния било за оня който прави тая жертва когато вмѣсто думитѣ Богъ да го прости ще чуе хула и проклетия? Но и да не се случи това то не е ли истина че по тоя начинъ се създава лошъ навикъ у децата които нѣма да остане безъ слѣда и когато порастнатъ?

Другъ такъвъ единъ навикъ е и тоя че много отъ християнитѣ, особено селянитѣ, турятъ отъ горе връзъ прехитѣ на починалитѣ си деца пари и сж тѣхъ ги погребватъ. Имало е случаи когато, по тоя начинъ, голѣми суми отиватъ съвършено на пусто. Съгласно ли е съ ученето на църквата и здравия разумъ да се допуска подобно нѣщо когато се знае че има много сиракета и бедни деца които гладуватъ и страдатъ? Ето защо ако християнитѣ не желаятъ да напуснатъ тай навици ще трѣбва да ги култивиратъ, да ги християнизиратъ, по начинъ какъвто се каза за помянитѣ, т. е. когато даването става по начинъ най близъкъ до своето предназначение. А въ замѣна на това др—вото „Добродетелка“, което е виновника за уреждането на безплатната ученическа трапезария, дължно е, веднажъ прѣзъ годината, да прави заупокоена служба и парастасъ за всички онния лица паметьта на които сж ознаменували, тѣхнитѣ родители или близки, съ нѣкакво дарение на трапезарията въ храна, пари или облекло.

мо като ни се свършатъ дървата или водата.

Другарская синедрионъ изпълни решението. Потегли му едното ухо по най—пасказъ начинъ и при другарски напжтствия. Кава му се, че цѣлото съобщение би измѣнило своята сжщность, ако той си послужеше съ въпросителнитѣ и удивителни знаци.

—А то, тъй както си го написалъ изпъква голата истина.

Ние години по редъ се мжчимъ да увѣримъ свѣта, че въ Русия гладъ вѣма, че тамъ хората сж преситени и, че тамъ човецитѣ се замѣрватъ съ хлѣбъ и сирене. Че тамъ стотици хиляди човѣци умиратъ отъ преяждане, а ти—глупчо, си седналъ да разправяшъ за гладъ въ Русия. Съ златни пари хлѣбъ купували!? Нимъ не знаешъ, че руското злато не е за руския народъ. За него има чека заколение и заточение!

А златото? То е за червената армия и за милионитѣ храненици на Русия вънъ отъ нейнитѣ граници. За тѣхъ е руското злато.

А ние сме длъжни, това се налага отъ върховната наша власть, да увѣримъ маситѣ, да имъ наложимъ известни принципи, въ правотата на които, дори и ние не вѣруваме. Това се налага.

Чета брой 7 на в. „Нашъ Гласъ“ и не намирамъ гладъ въ Русия. Вадя заключение, че редактора на в-къ „Н. Г.“ още не е пожелалъ да се обърне на... клепо ухо.

Това ще рече—послушность.

Да се разберемъ!

Редакцията на Нашъ гласъ за успокоение на съвестьта си бърза да оповести (въ бр. 7 отъ т. г.) че ме осждили на 2000 лей глоба и 10000 лей обещетение по дѣлото, заведено отъ Йр. Лефтеровъ противъ менъ за изнесенитѣ факти въ отвореното ми писмо-позивъ до гражданитѣ на 15 Октомврий 1932 г. Бързатъ да се радватъ господата на една присжда, която още не е редактирана въ подробности отъ сжда, за да видимъ, кои отъ обвиненията не съмъ доказалъ: дали, че г-нъ Лефтеровъ въ едно късо време е получилъ отъ касата на обществото само за командировки повече отъ 50000 лей, дали, че той е позволявалъ, да се дава за 96 лей закуска, 140 лей бакшишъ, да се слага по 58 кгр. грозде на маса, да се плаща наведнажъ за чрепня по 2410 лей, да се дава заемъ отъ 1000 лей на журналиста г-нъ Ив. Митиковъ, да се слагатъ въ разходното му дѣло разписки, които не могатъ да служатъ за редовни оправдателни документи, или обвинението, че е задигналъ архивата нощно време? Това ще узнаемъ, когато се напише решението на сжда. На почитаемата редакция „Нашъ гласъ“ може да не изнася да се оповести това решение всредъ широката публика, но, ние ще се помжчимъ да сторимъ това, щомъ тя рови. Щомъ тя съобщава едно ненаписано още и обжалвано решение като окончателно, ние ще разсѣемъ тая мжгла, въ която хората около „Нашъ гласъ“ живѣятъ и се криятъ. Тѣ не обичатъ свѣтлината, но ние ще ги освѣтлимъ, за да ги видятъ хората още веднажъ, какви сж тѣ. Ние още веднажъ ще ги изложимъ предъ обществения сждъ, отъ който тѣ старателно бѣгатъ и предъ който тѣ нѣмаха куражъ да излязатъ и се оправдаятъ било устно, било чрезъ печата.

Своеобразенъ е тѣхния менталитетъ. Тѣ себе си считатъ за миропомазани, за хора съ широки и неограничени права. Само тѣ иматъ право да сждятъ, да обвиняватъ и да се защищаватъ. Противницитѣ сж за тѣхъ парии, нищожни хора, които трѣба да привиятъ вратъ и да чакатъ смирено тѣхнитѣ удари. Противникътъ имъ нѣма право да се защищава! Това е схващането, това сж табиетитѣ на Митиковци. Чудно, но така е! Тѣ сж аслж хора на чудното. Защо съмъ изнесълъ документи отъ официалната архива на бившето настоятелство, за да се защитя? Кому било потрѣбно това? Азъ ли съмъ виновенъ, че тѣ се срамиха отъ собственитѣ си дѣла въ сжда? Кой ги караше да отиватъ въ сжда? Кой е безумния въ случая? Азъ ли, че изнесохъ въ отвореното си писмо-позивъ редъ факти изъ тѣхната обществена дейность, или тѣ сж безумци, че потърсиха възстановяване на своята честь чрезъ сжда, като знаеха своитѣ прегрѣшения?

Азъ ли съмъ безумния, г-нъ Митиковъ, следъ като вие искахте отъ менъ да доказвамъ вашитѣ прегрѣшения предъ сжда и следъ като ви предупредихъ чрезъ двама видни граждани да се откажете отъ сжда, кждето срама ще падне върху васъ, а не върху менъ? Или всички вие, които тласкахте Лефтерова въ сжда и сега се хвалитѣ, че дѣлата станали 7, сте безумци? Азъ и вие нѣмаме право да се произнасяме—нека се произнесатъ хората. Тѣзи, които тикатъ засегнатитѣ и незасегнатитѣ въ писмото къмъ сжда нѣматъ моралното право да обвиняватъ менъ за срама, който тѣ ще търпятъ въ сжда. Азъ ще се защищавамъ съ документи изъ вашата архива. Една неокончателна и частична (само по нѣкои пунктове) присжда далечъ не измива позора, който вие сами си нанесохте.

Азъ ще отстоявамъ истината не срещу 7, а и срещу 12 дѣла. Не е броя на дѣлата, който ще ме смути. Истината е на моя страна и тя ще възтържествува, макаръ и малко късно да е. На края ще си приказваме. Когато чуемъ последната дума на сжда, азъ ще имамъ доблестьта да кажа публично, кои обвинения съмъ доказалъ предъ сжда и кои не. Азъ ще кажа истината, каквато и да е тя. Г-нъ главния редакторъ, или журналиста, както той обича да се титлова, да си вземе бележка, че отвореното писмо-позивъ отъ 15 X 932 е мое лично дѣло. Азъ, г-нъ Митиковъ, по свой починъ го съчиних и подписахъ. Да не би да смѣтате, че само вие можите да пишете?!

И на стари години ли съ илюзии ще живѣете? Влезте поне сега въ областьта на реалния животъ, стига сте живяли съ фантазии.

Не сждете по вази си и за мене. Азъ и другъ пжть ви казахъ, че не съмъ училъ на вашата школа. У васъ е друго, въ насъ съвсемъ друго—ние имаме доблестьта да назоваваме нѣщата съ истинскитѣ имъ имена, ние не хранимъ читателитѣ си съ сапунени мѣхури, извъртвания и безмислици.

Стига сте винили хората, че съчинили писмото, а азъ съмъ го подписалъ. Само глави, като вашата, могатъ да родятъ подобна мисъль. Засрамете се, ако можете да се срамите още! Защо вие, който претендирате да правите политика въ Бълг. общество, предварително не се издължите къмъ касата на това общество, отъ която сте взели въ заемъ 1000 лей на 23 XI 1931 г.? Бълг. общество не е приютъ и вие, г-нъ Митиковъ, не сте нивалидъ, за да чакате подаяния. Изплатете се, за да не се срамитѣ въ сжда, като то става дума за вашия, заемъ!

А какво говорѣла присждата кому е необходима тя, ще видим на края, както казахъ по горе следъ думата на Апелативния сжд Добросъвестнитѣ журналисти не радватъ преждевременно и не вд гатъ празенъ шумъ.

Д. Ст. Желѣзаров

ОБЯВА

Генералната компания за внось и прѣдпри тия Акц. Д-во „КОЖИ“ Силистра

Която експлоатира Електрическата узина отъ града ни, съ щава на интересующитѣ се, че основава въ сжщото здан въ което се помещава Узината, РАБОТИЛНИЦА (ателие) съ СТРУНГОВЕ и МОДЕРНИ АПАРАТИ съ най голѣма точнос

Съ подготвенъ персоналъ по механическото дѣло и електр техниката, нашето дружество ще бжде въ положение да изпълнява поправки на разни видове мотори, мел нични машини, земледѣлчески машини, автомобили и пр.

Молимъ всички МЕЛНИЧАРИ и притежатели на мотори автомобили и машини, въ случай на нужда да се отнесатъ нашето ателие, което се помѣщава въ зданието на узината

гдето ще бждатъ сервирани много добре

съ умѣрени цени

1—2

Външни.

Франция

Кабинета на Бонкуръ, при разви ване на бюджета си подаде ост ката. Новия кабинетъ се състави о г. Даладиеръ, въ които кабине влиза като министръ и г. П. Бо куръ.

Германия

Г-нъ Хитлеръ състави новия к алиционенъ кабинетъ съ г. Ф Папенъ. Райстага е разтуренъ и н назначени нови избори за 5 Мар На сжщата дата ще се произведе и изб ратѣ за диета въ Прус разтурена съ указъ отъ председа ля г. Хиндънбургъ.

Вътрешни.

Военно положение

Съ законъ приетъ отъ парламен та, се въвежда военно положен То ще се прилага тамъ, кждет правителството намѣри за нужно и и може да трае повече отъ 6 м сеци.

Въ сега е въведено военно полож ние въ градовете: Букурещъ о околность 5 километра Галацъ, Ч вауцъ, Плоещъ и Тимишоара съ килом. околность и въ индустриал нитѣ области въ Прахованска окр

Tip. Progresu“ S. A. R.- Silistra

Год. III Брой 35 Силистра, 25 Февруарий 1933 3 леи Броя

Урежда редакционенъ комитетъ.

Годишенъ абонаментъ 200 лей. За странство 250 лей Обявления по споразумение

ПРОБУДА

Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Redacţia şi Administ. Tip. „PROGRESUL“ Silistra

„PROBUDA“ | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

ПО ПОЛОЖЕНИЕТО

Пощенската шпионска афера въ Букурещъ, както и последвалитѣ вълнения между студенството же[ни]ничаритѣ и работницитѣ отъ [Гюр]гюещъ и Праховски окржгъ стана причина да се създаде военно[то] положение, макаръ и частично въ Романия. По този поводъ, както въ камарата, така и въ печата, опозицията се нахвърля съ много остра критика противъ управляющата Националъ-Царанистка партия, която редъ години се е борила противъ военното положение въ мирно време, а сега, когато е на власть, тя го въвежда съ законъ. Тая критика бѣ отправена противъ водителитѣ на партията г. г. Маниу, Михалаки, Вайда и др., изтъквайки напомняйки имъ случаитѣ при които тѣ сж възставали противъ военно положение и най енергически сж протестирали. Поради това министеръ председателя г. Вайда въ камарата, и пресата направи много бележити декларации. Той декларира: „това възприето положение не значи друго освенъ, отблъсване агитациитѣ, както отъ крайнитѣ леничари, така и отъ крайнитѣ десничари, които сж най опасни сега при сегашното положение въ което се намира държавата. За обикновеннитѣ агитации сж достатъчни законитѣ ни за мирно време, които немогатъ да се прилагатъ бързо и често много се бавятъ въ сждилищата.

Извънреднитѣ мѣрки по бързата процедира сж отъ такова естество, че могатъ много бързо да открияТ отровата и да наложатъ веднага нужнитѣ санкции.

Военното положение може би нѣма да спре съвсемъ създаденитѣ агитации, но безъ друго ще внесе едно затишие. Достатъчно е всички да вематъ предвидъ решението на правителството за най строгото и бързо наказание за каквато и да е агитации. Тѣзи агитации сж повърхностни и не могатъ издъно да раздвижатъ селското население, което съставлява 80% отъ населението въ държавата и което е привързано къмъ своята собственость“, Не се измина нито седмица отъ тия изявления и работницитѣ отъ желѣзнопжтнитѣ работилници въ ул. „Гривица“ Букурещъ, обявиха стачка и то следъ като правителството имъ удовлетвори исканията по заплатитѣ. Работницитѣ смѣтнаха, че това тѣхно удовлетворение е слабость на правителството и веднага предявиха искания, подклаждани отъ вънъ и които нѣматъ нищо общо съ тѣхнитѣ професионални интереси. И тъкмо тукъ се долавя тенденцията, че въ тая акция има външна политическа намѣса за всѣване размирици въ държавата. Тѣхнитѣ искания бѣха: премахване военното положение, отмѣняване решението за разтуряне на комунистическата партия и всичкитѣ нейни разклонения, които носятъ въ разнитѣ окржзи разни имена, както напримѣръ въ нашия край „селски работнически блокъ“. Правителството взема бързи мѣрки, като се опита по миренъ начинъ да опразни работилницитѣ, обаче работницитѣ, подстрекавани отъ провокатори, сж оказали съпротива като сж стреляли върху полицията и войската. Понеже времето е било напреднало 6 часа вечерьта, войската се е ограничила, безъ да стреля и пазила цѣла нощь работилницитѣ да 6 часа сутриньта. Понеже и до тогава работницитѣ поканени не сж опразнили работилницитѣ, дадена е била заповедь на войската да стреля и работницитѣ следъ като привършили куршумитѣ, войската опразнила работилницитѣ и сж биле арестувани 2000 души работници межеу които е имало и чужденци. Отъ тази престрелка има 4 души убити и 25—30 ранени.

САВКА И. БОЖАНОВА
АПТЕКАРКА

Съобщавамъ на почитаемата си клиентела, че наехъ бившата аптека на г. Н. Д. Корбяну, въ улица „Режина Мария“ № 5 (въ локала на бившата аптека на Т. Пучеря).

Аптеката е снабдена съ всички видове лекарства и специалитети отъ най-добъръ асортиментъ, така сжщо различни видове одиколони, каучуци, сапуни, пасти за зжби, креми най-доброкачествени, доставени отъ най-ренумиранитѣ фабрики.

Рецептитѣ и всѣкакви поржчки се изпълняватъ веднага, най-съвестно и при най-износни цѣни. 3—10

Новия законъ за лозята.

Силистренска Земледѣлческа Камара.

НАРЕЖДАНЕ:

Възъ основа правилника за прилагание на новия законъ за лозята, публикуванъ въ Держ. вест. № 243 отъ 17 октомврий 1932, всѣкакво ново посаждане или допълване на лозята ще става само съ разрешение отъ земледѣлческата камара.

За да може да се вземе такова разрешение, интересующитѣ ще трѣбва да се отнесатъ съ *обгербовано заявление* до камарата, въ което да укажатъ: Името и презимето си, мѣстожителството си, занятието си, пространството, което ще засаждатъ или допълватъ мѣстносьта съ съседитѣ, сорта на лозитѣ, които желаятъ да засаждатъ, процента на липсата, ако ще допълватъ лозята си.

Засажданията и допълванията ще ставатъ само съ сортове, удобрени отъ Земледѣл. камара, отъ опредѣленитѣ за тази областъ видове отъ Министерст. на Земледѣлието.

Всѣкакво засаждане или допълване, извършено следъ 17 октомврий 1932 год., безъ нужното разрешение отъ камарата и съ неудобрени сортове ще се онищожава по административенъ редъ. За засажданията съ прякоплодни хибриди се изисква обгербовано заявление до камарата.

Нарушителитѣ ще се наказватъ съ глоба отъ 25—50 лей на парче (пръчка), конфискация на пръчкитѣ и онищожаване на лозето.

Допустнати подложки за засаждане.

1. Берландиери × Рипариа Коберъ 5 б.б.
2. „ „ Телеки 8 б.

1.2. За всѣкакъвъ видъ посеви, издържащи до 30—40 на сто варь.

3. Рипария × Рупестрисъ 101[14]

3. За плитки, твърди и сухи почви издържаща до 25—30 на сто варь.

4. Рипария × Рупестрисъ 3309

4. За дълбоки плодородни почви, издържаща до 25—30 на сто варь.

5. Шасла × Берландиери 41 б.

5. За много сухи и варовити почви, издържаща до 50—60 на сто варь.

6. Рипария Глоире (Порталисъ)

6. За дълбоки черно земни и плодородни неваровити почви, въ равнини и издър. до 10 на сто варь.

7. Берландиери × Рипария 420 а.

7. За плитки, твърди и сухи почви, издържаща до 30—40 на сто варь.

Допуснати видове грозда.

ЗА ВИНО

За бѣли вина

Памидъ
Семендра
Кръмпошия
Брагина
Семилонъ
Тъмъйоса
Фетеаска бѣла
Реслингъ

За черни вина

Гъмза
Кебернетъ
Негру въртосъ
Рара неагра

ДЕСЕРТНИ

Ранни

Перла де Чапа
Лигнианъ

Обикновенни

Шасла доре
„ руже
„ мискетъ
„ напалеонъ
Хамбурски мискет
Бѣли корни
Черни корни
Алварна

Късни

Афузъ Али
Червена разакия

Анализъ на почвата

Всѣко едно заявление до камарата за искане разрешение за засаждане на лозе, трѣбва да бѫде придружено и съ проба отъ пръсть.

Пробата се взема така:

1) Изкопава се една квадратна дупка дълбока 70 с. м. и 40—60 с. м. широка. До една отъ стѣнитѣ на дупката се отстранява тревата съ коренитѣ на дебелина 2 с. м. и широчина 10—15 с. м. Постила се парче платъ на дъното и отъ почистената часть на стѣната съ лопата се изрезва часть отъ пръстьта на широчина 5—6 с. м., разбирасе, отъ горе на долу, като се остави пръстьта да изпада върху плата на дъното. Това въ случай, когато почвата и подпочвата сж еднакви. Платътъ съ 2—3 кгр. пръсть се изважда на вънъ, размѣсва се добре и отъ нея се поставя въ малка кесия само $^1/_2$ кгр пръсть, която ще служи за тъй наречената проба, останалата пръсть отъ платътъ се махва.

2) Ако пръстьта е еднаква въ цѣлото мѣсто, което ще се сади и почвата и подпочвата не се различаватъ, вематъ се 2—3 проби отъ двата жгъла на лозето и отъ средата, и то ако мѣстото е четвъртито. Тѣзи 2—3 проби по $^1/_2$ кгр. се смѣсватъ и образуватъ пробата, която се изисква да се анализира.

3) Ако почвата на цѣлото мѣсто не е еднообразна, т. е. желта, червена, черна и др., тогава се взема проба отъ всѣки видъ, по горепоменатия начинъ, и всѣка проба въ отдѣлна кесия се изпраща за анализъ.

4) Ако почвата се различава отъ подпочвата, пакъ така се вематъ отдѣлни проби въ кесии и всичкитѣ кесии се поставятъ въ една торба.

5) Лицата, които не ще могатъ лично да се явятъ въ камарата съ пробитѣ си, ще трѣбва да поставятъ въ кесиитѣ си по една бележка, която да съдържа: нумара на пласта, смѣтайки се отъ горе на долу; мѣстоположението на мѣстото—баиръ, равнина, долина и пр. Изложение на югъ, северъ, истокъ, западъ и пр. Физически съставъ—тежка, лека, средня и пр. и името и презимето.

Вследствие анализа на пробитѣ изпратени и предъ видъ сведенията въ бележкитѣ, камарата може да опредѣли и препоржча на всѣки заявителъ подложкитѣ, които отговарятъ на пръстьта отъ лозето му.

Анализата се извършва отъ специалисти при камарата съвършенно безплатно.

„ЕДНО СРАВНЕНИЕ“.

Отъ 12 години, балканскитѣ малцинства се борятъ, за да имъ се приложатъ искренно условията отъ Версаилския договоръ, обаче всѣки победитель измислюва всевъзможни тълкувания и измислици, за да се избѣгне прилагането на договора, при всичко че е подписанъ отъ държавния й делегатъ, и въ името на господарството. Едни отъ победителитѣ, за да докажатъ, че тѣхнитѣ измислици сж верни, отказватъ предъ реалностьта, сѫществуването на подобни малцинства, подъ претекстъ, че сж „СЛАВЯНИ“, които сж изчезнали отдавна, и че нѣматъ право да се именуватъ малцинства; други победители признаватъ сѫществуването на малцинствата но доказватъ съ лъжливи документи и агенти провокатори, че тия малцинства ровятъ основитѣ на държавната безопасность и сж информационни бюра, които шпиониратъ и подкопаватъ държавата, която ги е анексирала. Разбира се, че подобни лъжливи измислици сж вече стари песни, отъ Хамидовия режимъ, и гонимия ефектъ е плачовенъ предъ обективни оценителни и стари дипломати, които сж видели, чули и врѣли въ подобни казани.

Никой отъ победителитѣ не иска да приложи основния законъ отъ Международното право, „*Annexion par attraction*“ т. е. „Привличание чрезъ обичъ“, напротивъ, противъ тоя цивилизованъ и модеренъ законъ, всички победители прилагатъ: насилия, арести, побой, изтезания, всевъзможни процеси, секвестри, осѫждания, изгонвания и всевъзможни низки средства, за да отчаятъ най-нечувствителния човѣкъ, или да се откаже отъ своя родъ т. е. „Да се денационализира“, или да се махне, било съ добро зло, или убийство.

Подъ тоя потопъ на низости, убийства и насилия, малцинствата отъ Балканския полуостровъ се организираха въ революционерни комитети, съ една военна организация, като апелираха на свѣтското общественно мнение. Веднага имъ се дадоха морални и материални помощи, отъ всичкитѣ държави: Италия, за да парализира френското влияние на Балканитѣ чрезъ албанския мостъ, подаде ржка на македонскитѣ и хърватски шефове, като имъ достави всички мате... ни морални средства, противъ... татурата и терора на Сърбия-Югославия, а Болшевишка Р... веднага образува бюрото за ... канитѣ въ Виена и отпусна ст... милиони и хиляди агенти, з... парализира Сръбския импер... зъмъ. Ефектитѣ на Италия... фасчизъмъ и на Руския болше... дадоха неочаквани резултати. ... ка Сърбия-Югославия, се раз... и върви къмъ разкапване. Х... ти, боснаци, херцеговинци, чер... ци, македонци, далматинци, сл... и ромжнци, отъ Банатъ, се ... даризираха противъ 3 милио... чистокръвни сърби, които пре... ляватъ едва 20 % отъ Югосл... ското население и иматъ 35 ... 45 % негрямотни, когато Ю... вянскитѣ малцинства едва ... 7—9 %, за да избегнатъ „СЪРБЯВАНЕТО“ на 9 $^1/_2$ ми... малцинства—отъ 3 милиона С... Борбата е въ своя апогей, и р... татитѣ се предвиждатъ, как... предвидиха и въ Испанската р... лика.

Какво би било, ако се прил... ха отначало, условията за пр... ганието на Версаилския договор... малцинствата? Защо не се ви... като примеръ, живота на тоз... родности отъ Швейцария? Т... веятъ три народности: Фран... Германци и Италианци, които ... емигрирали отъ тѣхнитѣ дър... но благодарение на безгран... свобода и на охолния животъ, ... най-горещи защитници на Швей... ската Република, и не при... подъ най привлекателни обеща... подъ национални чувствителн... ще откажатъ изселването им... Франция, Германия и Италия, ... же безграничната имъ свобо... автономното имъ управление, ...

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

Пость, въздържание, трезвеность.

Известно е че индийскитѣ брамини употрѣбяватъ постната храна приблизително като средство противъ всички болести. По тоя случай щатъмъ за полезно, въ преводъ, да предамъ на читателитѣ разговора на единъ браминъ съ единъ младъ английски лекаръ.

Брамина казва на европееца: „Ние съ отвращение отбѣгваме месото на животнитѣ съ каквото вие се оскверявате тукъ между нашата среда и което, много често, ни донася смъртоносна треска, чревъ упората и инфекциозна дезинтерия, като че ли боговетѣ искатъ да си отмаститъ за кръвьта на невинните животни, проливана отъ вазъ поради вашата ненаситность. А ние прекарваме днитѣ си спокойно въ съверцание и придържане къмъ благородни, възвишени, дѣла като отправяме нашата мисалъ къмъ извѣдняване на доброто и подчинение на най върховното същество. Напротивъ, вие, които се тъпчитѣ съ месо, които се помрачавате съ възбудителни питиета, прѣкарвате нещастенъ животъ и сами сте виновни за вашитѣ тегила. Гнева и пламването, а поради това и нерасждливостьта, вѣчно се виждатъ отпечатани по вашитѣ лица пламнали и обезформени отъ месото. Ако вашитѣ чувства и да сж живи и силни обаче следъ това отзватъ прилични на тигровитѣ и лъвскитѣ отъ които дише страхотия и отвращение, у васъ кръвнишкия темпераментъ, който се проявява въ насилието и войнитѣ, още повече се уголемява поради яденето месото на животнитѣ.

Истина е че вие сте повеличествени на ръсть и по корави но всички сте расипници на стопанството, което по скоро се дължи на добринитѣ, невинностьта и постоянството, на браминитѣ които не пиятъ и не се гневатъ. Нашата скромность държи мисалътта ни пъргава и бистра, и ни помага да проникнемъ въ най дълбокитѣ истини и най високата мждрость.

Цѣлта на човека е благото и ако то сѫществува на земята ти нѣма да го намеришъ нито въ богатството, нито въ славата. То се състой въ спокойствието на сърдцето и съвършеното утихване на тегли... Нѣма да спечелишъ туй благо не навишъ у себе си скром... която най добре отъ всичко ... ще те запази и успокой отъ ги... и гордостьта които те изтощ... Подобни спасителни последиц... вират отъ употребата на скро... проста, храна, неоцапана ... убийство, такава каквато приро... е приготвила за човѣка. Напро... за вазъ да се живѣе значи да ... яде. Между вазъ обаче пиянст... и тъпкането съ храна сж неп... ти. Споредъ вашето мнение до... тачно е вашитѣ тѣла, добре о... нени, да растатъ силни и да ... нать годни за, война, за лов... физически трудъ, а пакъ скр... ностьта, въздържанего, дѣвстве... срамежливость, устоичивостьта ... характера, и обичайтѣ, сж съве...

ТЕАТРАЛНА ВЕСТЬ

Въ Понедѣлникъ, 6 Февруарий т.г., ...ената на Народния Театъръ ... Букурещъ се изнесе пиесата ...ОКРИСЪ отъ Викторъ Ефтимиу. ... пиеса е отъ особенъ интересъ за ..., понеже известният драматургъ, ...ръ на много исторически пиеси, ...пжть е поширилъ сюжетъ въ ...рията на българския народъ. ... ни пренася въ епохата на ...ъ Борисъ I, който е далъ хрис...ската религия на българитѣ. ...ържанието на пиесата е следното: Подъ влияние на политичнскитѣ ...овия, византийския императорски ...ъ и интереситѣ свързани съ ...

...телни и превилигировани кон...тори на индивидуализма, ги ...нотизиратъ въ това имъ охолно ...лиране; а взаимното имъ съ...йствие, за искрено и обективно ...равление, служи, като примѣрна ...бодна и щастлива държава въ ...ропа, гдѣто емигриратъ отъ го...ни всички свободномислящи и ...ѣто отиватъ да се заематъ, съ ...лиарди левове, всичкитѣ велики ...ли и Велика Ромъния.

За да добиемъ истинското срав...ване между тия две държави, ...ято народноститѣ имать проти...положни положения, ще потвър...имъ, че Швейцария е най-щаст...ата, най богатата и гарантирана ...ъ своя животъ, отъ всички Европей...ки сили, а Югославия, която диша ...е подъ диктаториалнията чизъмъ, ...ува въ най-грозния хаусъ и ми...рия и върви къмъ ужасната про...асть на разкопаването и разцепле...ето и всѣки неинъ съседъ очак...а съ нетърпение, да загради пая ...а лъва.

Мир.

ТЕОКРИСЪ

Понедѣлникъ, 6 Февруарий т.г., ...ената на Народния Театъръ ... Букурещъ се изнесе пиесата ...ОКРИСЪ отъ Викторъ Ефтимиу. ... пиеса е отъ особенъ интересъ за ..., понеже известният драматургъ, ...ръ на много исторически пиеси, ...пжть е поширилъ сюжетъ въ ...рията на българския народъ. ... ни пренася въ епохата на ...ъ Борисъ I, който е далъ хрис...ската религия на българитѣ. ...ържанието на пиесата е следното: Подъ влияние на политичнскитѣ ...овия, византийския императорски ...ъ и интереситѣ свързани съ него, Царь Борисъ решава да скжса съ старитѣ езически българкси божества и да даде на своя народъ християнската вѣра, която вече сж възприели всички съседни държави и безъ която той не ще може да се издигне до желаното величие. За тая цель изпращатъ отъ Византия сестрата на Бориса, СПЕРУЛА, която е била отъ малка пленница въ Цариградъ и е била възпитана като мисионерка на Христовото учение, подъ името ТЕОКРИСЪ. Срещу нея Борисъ освобождава КУФАЛАСА, гръцки калугеръ, робъ въ българския дворъ, който е посвѣтилъ Бориса въ тайнитѣ на християнството. Следъ дълги колебания и душевни терзания, Борисъ, разчитайки на голѣмия си авторитетъ, смъква боговетѣ ПЕРУНЪ, СВАРОГЪ и др. и протржбява величието на православния кръстъ Вмѣсто езичницитѣ-жреци, обслужватъ вече смиренитѣ христови служители. Но за добрия царь не е било лесно да направи тая крачка и той нѣма покой—нощемъ на сънь го измжчватъ призрацитѣ на старитѣ български ханове—КРУМЪ, ОМОРТАГЪ, ПРЕСИАМЪ и го упрекватъ задето е низвергналъ великитѣ богове и задето пролива кръвь за установяване на християнството.

Народъ и велможи, доброволно или не, приематъ новата религия, само престолонаследника, най-голѣмия синь на царя, ВЛАДИМИРЪ решително отказва да я приеме, понеже е безумно влюбенъ въ дъщерята на първожреца на бога ПЕРУНЪ, хубавицата СЕВАРА, заклета неприятелка на християнитѣ. Но Борисъ му обещава, че ако приеме новата вѣра той, Борисъ, ще се откаже отъ престола и ще постави Владимира на свое мѣсто.

Владимиръ приема съ тайното намерение, при пръвъ удобенъ случай да възстанови стария редъ. Той се покръства формално и се оженва за една християнка, принцеса отъ Критъ, която става българска царица. Помислилъ че дѣлото му е завършено, Борисъ се оттегля въ единъ монастиръ, облича калугерското расо и тамъ пише лѣтописа на славния си животъ.

Използувайки едно народно възстание, Владимиръ се отказва отъ християнството и възстановява старитѣ богове. Жена си изгонва и, за да се издигне въ очитѣ на любимата си Севара, дъщерята на първожреца, подлага на изтезание християнитѣ и ослѣпява епископитѣ, които се намиратъ въ страната. Въ тъмната монастирска килия Борисъ узнава безчинствата на своя синь. Загриженъ за сждбата на своето царство, съ помощта на двама ромънски войводи той отива въ България, смъква отъ трона Владимира и поставя по-малкия си синь Симеона, християнинъ, високо интелигентенъ и мждръ човѣкъ, възпитанъ въ Цариградъ. Симеонъ. размишлявайки върху начина, по който народа доброволно може да приеме религията, идва до убеждението, че Словото Божие не трѣбва да се проповѣдва само на гръцки, латински и еврейски, както претендирали гръцкитѣ духовници, а и на простия български езикъ.

Той превежда на български езикъ Светото Писание и прави достжпни за народа великитѣ истини, които се криятъ въ него. Вмѣсто „Кирие елейсонъ“ прозвучава вече българското „Господи помилуй...“ Тъй, христовата вѣра облѣна въ кръвь се възцаряване тоя пжть не насилствено, а разбрана и обикната.

Изградена върху темата на вѣчния конфликтъ между добри и зло, изпълнена съ хубави идеи и драматично издържана, пиесата зарегиструва успѣхъ. Авторътъ, богато надарена съ творческа мощь и фантазия натура, успѣва да даде на мртвитѣ исторически фигури необходимата жизненостъь. Образътъ на Царь Борисъ, величественъ и мощенъ, осанката на хубавата горда жена, византийската императрица Теодора, недостойнията Владимиръ, жреци, велможи, богове, духовенство, войници—всички остават запечатани въ въображението ни. Афиша изненадва съ многото на брой действующи лица, но таланта и драматичната техника на автора дава на всѣкиго по отдѣлно добре опредѣлено мѣсто и значение въ пиесата. Даровитиятъ драматургъ и стихотворецъ (познатъ и на нашата публика съ пиесата „Великия духовникъ“, която преди 2—3 години се представи и въ нашия градъ), Викторъ Ефтимиу е направилъ нѣкжде признание, че това, по неговото мнение, е една отъ най-хубавитѣ му пиеси. Идеята да я напише му е дошла презъ време на една екскурзия въ София. Наистина, освенъ добре сплетената на сериозна основа интрига, пиесата се отличава съ безупречни звучни стихове и необикновена музикалность. Забележителенъ е и факта че автора самъ режисира пиесата си, която е подраздѣлена на картини, така че стават чести промѣни на декори. Използуватъ се феерични свѣтлини, шумови и музикални ефекти и по тоя начинъ се достига до силно внушителни сцени, както напримѣръ тая на покръстването, особено блѣскаво поставена. Първиятъ ромънски театъръ не пожали срѣдства за да даде грандеозна постановка на тая пиеса.

...лашни. Вие възхвалявате шума, ...ордостьта, боя и убиването, а ние ...е стрѣмимъ всичко да успокоимъ, ...сичко да подобримъ даже онова ...което е наше го отстжпваме мирно ... доброволно. Въ замѣна на това ...ие сме свободни отъ вашитѣ болес...ти. Нашитѣ нрави сж привлекател...ни, ние не знаемъ какво се казва ...ервозность, нехраносмилане, нев...раемъ вашитѣ болѣзнени въспале...ия, нито подагра, нито апоплексия. ...ашитѣ чувства сж деликатни и ...ятни и поради тая причина ...ъ по голѣмо съжалѣние, отъ кол...ото вие, се отнасяме къмъ нещас...ието на другитѣ; вие сте оше и его...сточни при все че вашата религия ...и проповѣдва любовь къмъ ближ...итѣ.

Вие, които неотдавна наводнихте ...ашата страна Индия, живѣете тѣ...лесно а ние духовно. На васъ липсва най нуждната и най благородна мжжественость въ обноскитѣ кжмъ каквато и да било неприятность и нещастие.

Който неправи точна смѣтка за болѣстьта си не е мждръ при все че се мисли за философъ, Вие играете съ вашето сърдце като умъртвявате животнитѣ, лишени отъ защита, и ги убивате съвършено напраздно само за да станитѣ по тлжсти и по лошави, но никакъ не и по здрави. Азъ съ голѣмо внимание прочетохъ вашата история и вашата революция и намерихъ че съвсемъ е невъзможно да ви нарека щастливи. Вие никога не сте благодарни отъ вашитѣ наредби! често си сменявате вѣрата и минавате отъ секта на секта и съ това никакъ не ставате по щастливи или пакъ по-добри. Менъ ми се струва че вие сами не сте благодарни дори отъ вашитѣ моди и вашитѣ дрехи.

Съ вашето тичане за плячка вие обикаляте цѣлия свѣтъ за да го превземите и често, въпрѣки че събирате купове отъ злато, оставатѣ неблагодарни отъ вашия животъ като свършвате чрезъ самоубийство поради безумната причина че сте опитали всичкитѣ сладости на живота.

. . . Богъ ви наказва като ви снабдява, спордъ вашето желание, съ една безкрайна гордость и затова вие често прескачате границитѣ на всѣка човещина. Възбудителнитѣ питиета, които ви довеждатъ до глупость, и жаждата за кръвь стаяха естествени за васъ и ви преобжрнаха на диви звѣрове. Глупавитѣ ваши развлѣчения (играта на карти и др.) въ време на събрание или угощение, даватъ поводъ на дълги караници; ние винаги се грижимъ за нашето почтено спокойствие, прилично за човѣка предъ лицето на Бога.

Човѣкътъ е повикан ъ да живѣе разумно. Умътъ трѣбва да владѣе надъ него а тѣлото да му бжде робъ.

Но какво нещо е тѣлото ако не дрѣха на душата на безсмъртния? Нашето въздигане съвсемъ не се дължи на тѣлеснитѣ сили, на богатството, или блестящитѣ искуства които създаватъ у васъ гордость, нито пакъ на очарователнитѣ произведения на вашата индустрия. Всичко това сж срѣдства и служатъ. да манифестиратъ желания които раждатъ други желания и тоя лукъ убива самитѣ васъ. Вашитѣ философи и поголѣмата часть на нашитѣ

ВРАНИ

Две врани Гра и Га на глава мъртва биле сбрани.

Мъртва глава съ езикъ изплезенъ и очи изцъклени.

Гра за очитѣ полакомилъ, а Га—за езикътъ. Веднага клюноветѣ въ движение наредили. Но, при последня клъвкъ, при тѣхъ Вранъ—Митиканъ долита. Съ двата крака на мъртвата глава стѫпва и Гра и Га строго пита:

—А къде сѫ очитѣ и езика? Или вие мислите, че лешъ, току тъй, е падналъ?

Не допущамъ, че не сте чели „Нашъ Гласъ,“ а въ него и между редоветѣ се чете, кому какъвъ пай се пада отъ подобенъ лешъ.

Гра и Га се обърказа.

Да излъжатъ дъртата врана не посмѣха. Ето защо грешката си признаха.

—Голѣмъ грѣхъ сте сторили, като на чуждъ пай сте посегнали. Очитѣ и езикътъ струватъ и тежатъ по-вече отъ главата.

Гра и Га очи опулватъ и питатъ:

—А че какъ е възможно, дърта врано, очитѣ и езикътъ да тежатъ по-вече отъ главата?

—Това се доказва съ везнитѣ на в. „Нашъ Гласъ.“ Но защо въ препирнята си да прибѣгваме до „Нашъ Гласъ“, когато, то се знае, отдавна той престана да бѫде само нашъ гласъ.

А нали сме врани, нека между насъ си остани ...

Отъ станалото поука почерпете! Сега въ помощь ми се притечете! Черепътъ да разбиемъ, та отъ мозъкътъ му да си поклъвна.

Бѣха времена, когато седмично изяждахъ по нѣколко езици, мозъци и др. лакомства.

Истина ви казвамъ. Пари пропилѣхъ. Но, затуй пъкъ и сили придобихъ.

Отъ езицитѣ, езикътъ ми се развъртя, — сѫщинска въртилешка. Дърпай, пущай, постоянно ще чувашъ бър. р. р. р. А това е материялъ за в. „Нашъ Гласъ“. Отъ мозъцитѣ по--малко придобихъ. Малко се втелихъ. Зеръ—бѣха все телешки. Но нищо. Днесъ телетата сѫ на почить. Тѣ претендиратъ, че сѫ орали преди бащитѣ си. Тѣ не вѣрватъ, че рога ще имъ пораснатъ...

Черепътъ биде разбитъ.

—Сега моля,—постойте на страна! И Вранъ—Митиканъ лакомо закълва мозъкътъ отъ главата. За мигъ —черепътъ биде празенъ...

—Га а а! гааа! провикна се старата врана.

Гра и Га разбраха доволството й и свенливо я попитаха:

—А кѫде е трупътъ на тази глава ?

—Гърги други го кълватъ...

А ние сме врани, между насъ да си остани..!

И... три врани, въ три посоки отлетѣха...

Ще го оставимъ да си отдъхне!

Думата ми е за главния редакторъ на в-къ „Нашъ Гласъ“—за г. Ив. Матиковъ.

Старъ човѣкъ е, пъкъ и боленъ чавъ! Хуманно е, да го оставимъ малко, да си отдъхне. Дотегнало му на истини съ истини да отговаря. Не сварва човѣка и далъ воля пакъ на измислицитѣ си и на севернословието си. Лични отъ езика му кой то безпощадно сипе обиди по мой адресъ. Азъ нѣма го сѫдя. Нѣма да искамъ като тѣхъ по 100 000, 200,000 и 500.000 лей за възстановяване на честьта си. Само тѣхната честь може да се възстановява съ стотици хиляди лей. Азъ пари не търся. Оставямъ обществения сѫдъ да го сѫди и ми даде морално удовлетворение. Отивамъ тамъ, откѫдето тѣ бѣгатъ!

Вмѣсто азъ да казвамъ, що е Ив. Митиковъ и на какво е способенъ, нека всѣки гражданинъ, който търси истината и правдата, прочете всичко писане отъ менъ (бр. 32 и др. 34 на „Пробуда“) и всичко писано отъ него (бр. 3, 7, 9, на „Нашъ Гласъ“) и самъ си направи заключението.

Не свикналъ човѣка съ истината мжчно може сега да се справи съ нея!

Прекъднилъ броя отъ 19 Февр. на „Нашъ Гласъ“ съ измислици. Интимния му душевенъ животъ съмъ засегналъ. Изглежда този човѣкъ да е объркалъ понятията си. Интимния му животъ не познавамъ и не съмъ засягалъ. Познавамъ този му животъ, който всѣки познава. Него обрисувахъ азъ. Не, казва той, това е интимния ми животъ. Както му уѣдисва, тъй наше човѣка, като неможе съ факти да се оправдае. „Де го чукашъ, де се пука“! Съвети съмъ му давалъ. Пази Боже! Кой може на г-нъ Ив. Митиковъ съветъ да даде? Той много е прежавѣдъ, много е работилъ и много е направилъ. Той има претенцията видна роля да е игралъ и да играе въ живота, затова много е грѣшилъ. Пъкъ азъ съмъ спалъ спокойно до него. Отде ще дойдатъ тогава грѣшки? Та... сми ъла на цинераната отъ нѣ... ска пословица. Вари го, печи... Ив. Митиковъ, все съ гражданс... си на чело.

Отбрадалъ се той, че г. К... Маноловъ вземалъ командиро... А пъкъ не казва предъ граждани... то, че тия пари сж плащани... отъ тия хора, които азъ обвинявамъ... прахосничество. Благодаря му, подкрепи твърдението ми, че Лефтеровця сж гр хосвани... борно средствата на обществото... доказва самъ моето предполо... че тѣ и за миналитѣ години... чили щедро средствата на об... то. За тая му дързость дали... да му опъватъ и другото ухо? Ив. Митиковъ нещо да разбе... виновни сж тия които сж давали... тия които сж вземали, това що... давало. Самъ твърди, че г. К... ловъ презъ това време не е... дори и настоятель, а пъкъ го... за чужда смѣтка. Това се казва... щественикъ и журналистъ! И... Кому трѣбва тя? Който я... лудъ е, идиотъ е, глупавъ е и...

И грубъ реалистъ и човѣкъ, ... разбира пулса на времето ме... първъ той! Хъ.. Х..., че може... г. Митиковъ да ми отстжпи пр... ството си въ това отношение?... не се познаваме и да не ни... ватъ хората, иди домди. Пъкъ, ... се, той какво може!

За приказване много, но азъ ... рамъ.

Държа на обещанието си, че... го оставя да си отдъхне, но ... едно условие: вината истината ... казва, да не бѣга отъ нея! Съвес... то му е тамъ!

Да го видимъ, ще се поправ...

Д. Ст. Желѣзаров...

БЛАГОДАРНОСТ

Д-во „ДОБРОДЕТЕЛКА“ ... дари на долуозначенитѣ лица ... дренията, които направиха на ... платната детска трапезария: Г... Петровъ, Петъръ П. Хр... Мар. Т. Паянтова, Захарий ... Миневъ, Христо Андреевъ, М... ка Начо Даневъ, Стоянка Мар... Ел. Аганасова, Вълкана Воде... ва, Фроска Мирчанова, Марко ... евъ, Еленка Ив. Диматрова, Г... Даневъ, семейство Ампарцунъ, ... Желѣзовъ, Л. Радоиевъ, Свещ... Козма Георгиевъ, Димчо Ник... семейство Токушеви, Анастасия ... Бъкалева, Люба Анг. Димитр... Мар. Р. Русева, г-жа Ганка ... Желѣзарова, г-жа Бъркалова, ... г-жа Х.

Днесъ 25 февруарий 1933 Арменското ... щество въ гр. Силистра отпразнува ... жествено националния си праздникъ ... лона на тѣхното училище съ ... утро. Присѫтствуваха официалните ... начело съ г. Префекта Стайковъ, г. ... Тодическу, г. кмета Мелидоно и ... и настоятелството на Б. Обществ... граждани българи. Салона бѣ ... съ публика. Празденството се откри ... отъ подпредседателя на Армен. ... г-нъ Сар. Саркизиянъ, последвано ... историческа речь отъ г-ца Напалъ... ничка. Последва следъ това ... сценка, декламации и пѣсни, и ... тѣ власти се поканиха въ канцелари... училището на речепция, гдѣто на... казаха слова отъ подпредседателя на ... ството, г-нъ Префекта, г-нъ Гене... г-нъ Кмета. Всички оратори казаха ... ни и насърчителни думи за Армен... ционално и културно дело.

Продава се кжща въ улица „Унире“ № 5—за сведения въ печатница „Прогресъ“

Силистра

Ролитѣ сѫ разпредѣлени между най-добритѣ сили на театъра. Царь Борисъ е създаденъ отъ Калборяну, актьоръ съ голѣми възможности, силенъ жестъ и гласъ. Ролята на Теокрисъ заема Аджеспина Макри Ефтимиу, съпруга на автора, една отъ най-добритѣ ромънски трагични актриси. Императрицата Теодора е дадена на Мариоара Войкулеску —изобщо използуванъ е внушителенъ ансамбълъ.

Георги Язаджиевъ—*Букурещъ*

лекари се занимаватъ само съ материялната часть на вѣшното сѫщество. Тѣ смѣятъ че всички душевни сили произлизатъ отъ външни налѣгания и изучаватъ явленията които имать само временно значение и се опитватъ да обяснатъ всичко съ помощьта на физически или химически явления като си предоставляватъ че човѣкъ е просто машина, автоматъ, и безъ нито едно основание увѣряватъ че неговия умъ не е друго освѣнъ продуктъ на мозакътъ. Тази доктрина, която поставя човѣка въ реда на животнитѣ, говори само за смъртьта, която за винаги го оставя редно съ тѣлото. Но свещенитѣ тайни на нашая животъ отприватъ ни вслята на Бога и ни потбуждатъ да възнасяме химни за слава и благодарность на създателя на чудесата, необяснимия за умътъ. Човѣче, заслѣпенъ отъ фалшива мждрость, не чувствувашъ ли въ себе си тия живи искри на върховното сѫщество? Или твоя умъ е слѣдствие отъ търкането на материята? Или ти трѣбва да удовлетворишъ само нечиститѣ охоти и да се насищашъ отъ животинскитѣ страсти които къпинуватъ тѣлото и кръвьта? Напослѣдакъ, човѣче, яжъ, пий, распусни се, натжпквай утробата си, потъвай въ лукъ, сѣвъ въ реда на животнитѣ и влачи се изъ калта, —тамъ гдѣто те очакватъ болести и затъпяване на душата, които ще те освободатъ отъ снетитѣ връзки що те държахъ на една чиста и свѣтла височина. А вие, добродѣтели синове на Брахма, къмъ които прибѣгватъ послѣдователитѣ на знаменититѣ Питагоръ и Платонъ, възбоготе свѣтлината на тия източни ис-

тини къ потъмнелитѣ стрни на западъ, научете европееца на най благородния начинъ на животъ, научете го на скромность и въздържаность въ ядението, научете го да обича невинната тишина и човѣшкитѣ чувства. Трезвеностьта и въздържането, ще увѣратъ европееца, че не сѫществува само материя, че истинското достойнство на човѣка се състои въ моралнитѣ му качества и че най после животинския животъ, когото толковъ много хваленъ европейцитѣ, е отрова за човѣка и смъртъ на всѣко щастие не само тѣлесно но и душевно.

г. III Брой 36 Силистра, 11 Мартъ 1933 3 лея Броя

Урежда редакционенъ комитетъ.

...шенъ абонаментъ ...лей. За странство ...лей Обявления ...споразумение

ПРОБУДА

Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Redacţia şi Administ. Tip. „PROGRESUL" Silistra

„ROBUDA" | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

...вѣтовния миръ заплашенъ

...товното външно поло... ...е по сериозно отъ кол... свѣтовната финансова и ...овска криза. То е толко... ...сериозно, че нито едно ...телство неможе да не се ...ае съ него, преди да по... ...и за запазване на досе... ...ия миръ. Държавнитѣ мж... ...адължени да проучатъ, ...най объркано положение, ...ва да бждатъ тъй хладно... ...ни както г-нъ Ерио, който ...е плаши тъй леко, като ...които предричатъ войната, ...а: „вземете предвидъ, че ...ото положение е много ...ано, че диктатуритѣ въ ...ия и Германия играятъ на ...а." Фашиститѣ и герман... ...тѣ империалисти нескри... ...акцията и цельта си, която ...следватъ. Работи се много, ...лице се вижда малко. Само ...грабандитѣ на оржжия ста... ...тайно, обаче и тѣ се ...криватъ. Отдавна се съоб... ...какво преследва Италия ...образуването на новото ...ашение. Италия, Германия ...гария сж се разбрали въ ...та ревизионистка акция и ...ално Италия вѣрва, че ...тази нова комбиниция, ще може да отблъсне миролюбивата политика на малкото съглашение, ще заеме господството на балканитѣ и ще има решителната дума въ средна Европа, като въ замѣна на това даде най неограничена подкрепа на Германия и Унгария за постигане на тѣхнитѣ си цели. Всичко друго въ държавитѣ съ диктатура не интересува външния свѣтъ до тогава, до като това що се върши въ собственитѣ имъ държави, въ нищо не засѣга общия миръ. Обаче за запазване на този миръ, никой държавенъ мжжъ не трѣбва да прибѣгва къмъ диктатура, както това направиха държавнитѣ мжже въ Гърция, които щомъ узнаха че съединената опозиция, която се смѣта, че е привърженица на бившата династия, ще вземе болшинство въ изборитѣ извършиха държавенъ преврат, като обявиха военно положение.

Шефа на кабинета генералъ Пластирасъ който не можа да властвува 24 часа, биде принуденъ да напустне властьта и да избѣга съ аеропланъ въ Египетъ.

САВКА И. БОЖАНОВА
АПТЕКАРКА

Съобщавамъ на почитаемата си клиентела, че наехъ бившата аптека на г. Н. Д. Корбяну, въ улица „Режина Мария" № 5 (въ локала на бившата аптека на Т. Пучеря).

Аптеката е снабдена съ всички видове лекарства и специалитети отъ най-добъръ асортиментъ, така сжщо различни видове одиколони, каучуци, сапуни, пасти за зжби, креми най-доброкачествени, доставени отъ най-ренумиранитѣ фабрики.

Рецептитѣ и всѣкакви поржчки се изпълняватъ веднага, най-съвестно и при най-износни цѣни. 4—10

Д-во „ДОБРОДЕТЕЛКА" въ сжбота на 18 мартъ 1933 год. ще даде

Традиционната си танцувална вечеринка
съ богата Томбола
отъ изработени предмети
въ салона на Военния Клубъ
Ще свири военната музика
Входъ 60 лей за семейство, 40 лей за лице

Причинитѣ на свѣтовната криза

...стинитѣ, изложени отъ прочу... ...английски икономистъ, Keyens, ...ю оборва и отхвърля диагноза... ...ща въздържанието и на скжпер... ...ството, понеже казва той, ...ъ тия двѣ нещастни лекарства, ...малява консумацията и произ... ...ството, а като последователность ...лява кризата и шомажа, които ...лиха на улицата повече отъ ...милиона безработни. Предлага ...е удвои консумацията и произ... водството, като се основе една интернационална банка, гарантирана отъ всичкитѣ държави, която да заеме, всѣка държава, само за производство, съ необходимитѣ милиарди подъ форма на облигации; а заетите държави да ги задържатъ, като фондъ злато, на нови книжни пари, за да помогне производителнитѣ сили на държавата. Механизма и подробноститѣ на Keyens се намиратъ въ последното му съчинение „Избавянието отъ кризата".

Обаче други сж истинскитѣ причини на кризата, понеже тѣ се криеха въ една голѣми „ТАЙНА", която се откри и потвърди отъ самитѣ автори. Всички свободни капитали, въ Европа и въ Америка се пласираха, подъ разни форми, въ имобилизирани предприятия, за десятки години, съ 15—20% лихви, въ Съветска Русия. Германия игра първата роль на посрѣдникъ, между Русия—Англия, Франция и Америка, за да намѣри и пласира всичкитѣ свободни капитали въ болшевискитѣ републики, като предложи на новитѣ кредитори 8—10% а тя вземаше 15—20% лихви. Веднага Англия авансира 85,000,000 лири, Франция—нѣколко десятки милиарди, а Америка испрати по вече отъ 700 инжинери, банкери, търговци и индустриалци. Като първи опити, американцитѣ предложиха и реализираха, до днесъ, електрифицираниего на южна и северна Русия, като построиха двѣ огромни и мощни хидро—електрически станции. Едната е най—голѣмата въ свѣта „Днепретрой," на 80 километра отъ Одесса. и има 240.000 kilowatts съ 850 милиона сили въ часъ; а втората станция, която е една отъ проектиранитѣ 22 станции на 150 кнлометра отъ Ленинградъ (Петроградъ) и ще се открие на 1 Октомври 1933, има 60,000 kilowatts и 350 милиона сили въ часъ, на реката „Neva„, за да се елекрифициратъ желѣзницитѣ и 50 фабрики за химически производства, въ Карелия. Освенъ тия грандиозни постройки, американцитѣ все „тайно", сж дали огромни количества отъ машини, мотори, трактори и автомобили, въ кредитъ на Русия, а цѣлата авансирана сума се оценява на 280—300,000,000 долари, въ 3—4 години, като отказватъ да признаятъ, официално, Съветскитѣ републики.

Френската, Германската и Английската преси като видѣха, че Америка ще ги замѣсти и че губятъ млѣчната крава, почнаха да заплашватъ и да ИЗМИСЛЮВАТЪ опасности за кредититѣ, които се даватъ на Русия; обаче всѣка кредиторна държава гледа да се залости по силно и да МОНОПОЛИЗИРА „ТАЙНО" кредита си въ тая огром-

на държава, съ неизчерпаеми натурални богатства. За да се реализира тоя МОНОПОЛЪ на кредити, всѣка държава откри нови кредити, за нови пласаменти и „тайно“ ехиднитѣ преговори се водятъ дневно. Русия се въоржжи, се електрифицира, разви силни индустрии, триплира своитѣ сѣидби, удвои производството на петролнитѣ си произведения и създаде 28 нови градове, като прие предложенията на всички строителни общества отъ Европа и Америка, и изтощи, за дълги врѣмена, економисанитѣ свободни капитали на тия два континента. За по ясно обяснение на тия „тайни“ заеми, къмъ Съветска Русия, ще изложимъ следующето интервюе между секретара на Съветска Русия—Сталинъ и прочутия американски журналистъ Камбеллъ, който е отишелъ отъ Ню Юркъ въ Москва, за тая цель, на 23 януари 1933 г.: СТАЛИНЪ: „съжелявамъ че вий американцитѣ упорствувате, въ отказа си да ни признаете, обаче азъ нѣма да настоявамъ за тая формалность, но апелирамъ къмъ васъ и къмъ американскитѣ производителни сили, да почнемъ съ първата етапа т. е. да пристжпимъ къмъ взаимни и легални търговски и економически сношения, и, ако тия първи връзки ни дадатъ полезни резултати, да пристжпимъ къмъ официални връзки на сближение“.

КАМБЕЛЛЪ: „Съжелявамъ, но ний не познаваме, точно вашатѣ главни производства и естественитѣ ви богатства, обаче ако сждимъ споредъ оценненията на европейската ви преса, боимъ се отъ загуби и рискове“.

СТАЛИНЪ: „Оставамъ изненаданъ отъ тоя ви отговоръ, понеже вий поне, като прочутъ журналистъ, можахте узна истината. Вземете по—редъ всичкитѣ богати велики Европейски държави и ще се уверите че всѣка, отдѣлно, и „тайно“ е наша банкерка съ стотни милиарди, обаче всѣка отъ тѣхъ се крие и гледа да ни „МОНОПОЛИЗИРА“ както бѣ случая съ Германия. Идете до финансовия министъръ и ще ви покажатъ точнитѣ суми и новитѣ предложения—за нови кредити. Разбира се че тия кредити се даватъ подъ двойно условие—лихва отъ 15—20%, и една абсолютна сигурностъ за кредита. Това последно условие се реализира така 1) създадохме единъ новъ налогъ и образувахме единъ фондъ за чуздите кредити. 2) Всѣка година вадимъ отъ бюджета, който тая година е отъ 35 милиарда рубли (една рубла е равна на 75 лей), по извѣстна сума, за образуване на втори фондъ за осигорявание на чуждитѣ кредити. 3) Съ тия два фонда образувахме специални осигурителни общества, въ всѣка кредиторна държава, за изплащанието на рисковетѣ и неизбежнитѣ загуби. Така че оплакванията, на чуждитѣ ни кредитори, сж неоснователни и сж чисти блюфове, за да ви оплашатъ.“

КАМБЕЛЛЪ „Ще ми позволите ли да опиша това ви изложение и тия „тайни“ кредити, на нашия новъ председатель на републиката и на американския народъ, за да видятъ реалностьта?“

СТАЛИНЪ: „Ще ви бжда признателенъ, понеже ще скжсате завесата, която крие лъжата и низкото лихварство на кредиторитѣ ни. На края на Февруарии т. г. ще ни посетятъ около 1000 английски търговци, индустриялци, банкери, економисти и голѣми земледѣлци, които ще изучатъ новитѣ ни извори и ще предложатъ нови заеми.“

Тоя диалогъ разкрива истинскитѣ „тайни“ причини на свѣтовната криза, а описанията на европейската преса сж прахъ въ очитѣ, за да се „МОНОПОЛИЗИРА“ руската богата земя, да се правятъ авансови и постройки съ 15—20% лихви. Гдѣ е интернационалната солидарность и морала, на Европа и Америка, когато се иска смазването и изолирането противъ кръвожадния болшевизмъ?

МИР.

Облагането съ училищни такс

Единъ въпросъ, който всѣка година възбужда твърде много духоветѣ на гражданитѣ, респективно на онѣзи, които иматъ деца въ училищата ни, е въпроса за облагането имъ съ училищна такса. Да се плаща такса за правоучение е повелителенъ дългъ за всички ония, на които децата посещаватъ училищата, защото знае се, че училищата ни очакватъ издръжката си главно отъ тѣзи такси. До тогазъ, докато задължението, което е поело държавата чрезъ международнитѣ договори по отношение издръжката на училищата на етническитѣ малцинства—е една фикция—немислимо е да се премахнатъ училищнитѣ такси, защото тѣ оставатъ единствена опора на училищата ни.

Това положение прави облагателния въпросъ важенъ и неговото разрешение изисква внимание, което отговаря на сериозностьта му.

Безспорно е че, този въпросъ не може да добие разрешение, което би задоволило всички родители. Недоволни ще има винаги, още повече като познаваме психиката на човѣка. Но да се стремимъ къмъ едно сравнително по справедливо облагане е наложителенъ д всички ни.

За отбелезване е факта, по-вечето случаи недово между гражданитѣ родители явява като резултатъ на е поносимо и неотговоряще з риалното имъ състояние о а отъ неправдата по отноше мѣра, съ който сж обложе тѣхни съграждани, равни по риално положение. Билъ съм отъ комисията редъ години прискърбие трѣбва да конст че често пѫти не отъ лоши рения, а просто отъ желан избърза и освободи по-скор поетото задължение, комиси жишкомъ е облагала безъ д лизира съ най голѣма серио всѣки случай по отдѣлно, главно да съпоставя облага сума съ тази на родители от щата бранша и съ сжщото ално положение, обложени по-предни заседания на ком

Следъ тази констатация ежемъ да не се съгласимъ, доволството и протеститѣ н отъ гражданитѣ сж основ ако не изцѣло, то поне от

Отъ тукъ произтича голѣмия отъ молби до настоятелс Б. О. за корегиране нап грѣшки отъ комисията.

За да се доберемъ до едно справедливо облагане и за избѣгнатъ по възможность ос критики, необходимо е да се стави сегашната практика и с свои новъ начинъ на облагане тамъ, че практиката въ ми ни даде достатъчно поука и основа на тази последнята ос вамъ се да препоржчамъ сле формула за облагане: Наст

СИЛУЕТЪ

Вие всички го познавате.

Защото за него всички говорятъ.

Славата му на честенъ човѣкъ, на уменъ човѣкъ, на ученъ човѣкъ, гърми по цѣлата страна.

На гледъ той е скроменъ, тихъ, върви винаги съ наведена глава и гледа подъ очи.

Образува ли се дружество, инициаторитѣ найнапредъ него ще поканятъ за членъ.

И ако приеме, честьта е голѣма.

По всички въпроси се иска неговото мнение. И той го дава съ танана повкость, че винаги остава една мъгла въ главитѣ на тия, които му го искатъ.

Но въ подробности никой не смѣе да влиза съ него. Защото веднага ще го изобличи въ скудоумие.

Той живѣе много добре.

Но въ обществото легендата е пуснала дълбоки корени, че живѣе въ мизерия.

Той има парѣ.

Но общото убеждение е, че той е беденъ.

Противъ него, за неговото минало, може много да се говори.

Но никой не смѣе да направи това.

Защото той е обкржженъ отъ едно общество, което вика въ устата му, което го слуша, което му се подчинява, и което му разпространява славата на честенъ човѣкъ на уменъ човѣкъ на ученъ човѣкъ.

Азъ го познавамъ отлично.

И мога да се похваля, че ми е добре познатъ, макаръ че не съмъ отъ неговото общество.

Не съмъ противъ принципа да имаме кумири. Но фалшиво наложени на обществото хора ме дразнятъ.

Единъ день бѣхъ съ него насаме и започнахме да говоримъ приятелски

—Ти минаващъ въ обществото за много честенъ човѣкъ.

—Тъй ме таксуватъ всички.

—Но ти въ качеството си на единъ мжъжъ си, не вземаше ли рушветъ отъ единъ кой си; не злоупотрѣби ли съ нѣкаква си сума; не ограби ли безбожно единъ кой си съ своитѣ дѣла и пр.

—Казано между насъ: всичко това е вѣрно.

—Ти минаващъ за уменъ човѣкъ.

—Тъй ме таксуватъ всички.

—Но ти съ своето безумие не направилъ ли единъ кой си главоломни грѣшки въ качеството си на единъ мжъжъ си?

—Казано между насъ: всичко това е вѣрно.

Ти минаващъ за ученъ човѣкъ.

—Тъй ме таксуватъ всички.

—Но кои съчинения, на кои тори си челъ?

—Никои; азъ обикновено взе едно съчинение, прелиствамъ п тѣ му страници и разбирамъ с жанието му . . .

—Но какъ си заблудилъ тол щество така да мисли за тебе?

Той се изсмѣ:

—Въ нашето общество трѣб умѣешъ да се поставишъ всичко, хората, които много щятъ трѣбва да ги вземешъ на страна. Не опонирай на младе крайни възгледи и идеи, а ни тинъ, представи се предъ тѣх краенъ, отколкото сж тѣ. Хва насърдчавай младитѣ, начини макаръ и бездарници, защото най-голѣма енергия ще те нра ще те подържатъ за нещо и

ното да назначи една комисия ъ граждани съ различни профе-, които добре познавачъ мате-лното положение не само на гражданитѣ си, а отчасти и това селянитѣ. На тази комисия да възложи да изработи облагате- проектъ, При изработване на следния комисията ще трѣбва да боти бавно, като анализира и ра- ване материалното положение на ѣки родитель; да го съпоставя съ ва на други граждани; да нато- рва отдѣлни свои членове да про- ватъ на мѣсто всички съмнител- случаи; да събира сведения отъ заинтересувани лица за материал-ното положение на родители отъ селата и пр. Изобщо комисията ще издири средства и начини, за да бѫде проектътъ й по-възможность по-пъленъ и безукоризненъ. Изработеният проектъ да се представи на удобрение отъ втора комисия състояща се отъ членовѣтѣ на Настоятелството, учителитѣ при училищата ни и авторитѣ на проекта. Последнитѣ, ако сѫ извършили съвестно работата си, ще бѫдатъ въ полижение да даватъ необходимитѣ пояснения за всѣки отдѣленъ случай. Попълненъ и корегиранъ така проекта ще представлява нѣщо позавършено и отговоряще на действителностьта.

Йор. Калчишковъ

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

На вниманието на земедѣлцитѣ.

Известно е че земедѣлието у назъ ставлява главния поминакъ на лското население, че то не върви добре а отъ лошо къмъ полошо. Руситѣ и Американцитѣ грозно, кон- урират нашитѣ жита а Европей- итѣ държави усилватъ, колкото е може повече, своето земедѣлие да могатъ сами да задоволятъ ждата на вѫтрешната консумация. Ето защо цѣнитѣ на житата постоя- но спадатъ и населението боедянява. Стопанския и икономически животъ, или съ други думи, благосъстояние- то на народа, отъ което зависи и снова на държавата, твърде много пада. При това нѣма никакви изгледи или надежда въ скоро време да се излѣзне отъ това труд- но положение. Особено зле то се отразява на Българското население въ Южна Добруджа, което повече отъ всичко друго се занимава съ земедѣлие и е далечъ, чуждо на каквото и да било индустриално предприятие и производство. Ето защо, макаръ и да му се отне голѣма часть отъ земята, колкото онеправдано и да е, то нетрѣбваше да убива у себеси охотата, съ каквато още отъ детинство е закърмено, да го напуска и да търси препитание въ други занятия, а напротивъ трѣбваше да прояви погол- лѣмъ интересъ къмъ тоя дефектъ въ земедѣлското производство зада може да улесни своя поминакъ. Обаче всѣки единъ отъ назъ е наклоненъ да мисли и да се грижи повече за себеси отъ колкото за другитѣ, които биха могли да му бѫдатъ полезни съ свойтѣ съвети и съдѣйствие. Въ такъвъ единъ моментъ ние стоимъ съ скръстени ръце, очакваме упѫтване отъ земедѣлскитѣ камари, или пъкъ държавата да ни помогне вмѣсто ние да направимъ това. Истина е че у нѣкъ нѣма за сега крупни земедѣлци, които да вематъ инициативата сами да създадатъ нѣщо или да помогнатъ на официалнитѣ лица и фактори, но затова пакъ нашия народъ има задъ себеси многовѣковна практика и опитность, които при помощьта на тѣхническитѣ начини и срѣдства и съдѣйствието на ония лица, изъ неговата среда, които сѫ се посвѣтили на тази наука би могълъ много нѣщо да допринесе за подобрението и развитието на земедѣлието, а ведно съ това за повдигането на количеството и качеството на неговитѣ произведения и стойность.

При онова трудолюбие и предприемчивость каквито той проявява на всѣка крачка и при оня натискъ какъвто упражнява надъ него низката цена на земедѣлскитѣ продукти, както се каза и погоре, той стои равнодушно къмъ своята участь. А тя можеше ако не да се избѣгне то поне да се подобри, при поголѣмо усилие на волята и при една инициатива, отъ единъ или нѣколко чѣловека, проявена въ общи или частни събрания. Ония които по тѣзи съображения напуснаха плуга, наводниха градоветѣ и се заловиха на други занятия, не може да се каже че подобриха своята участь.

Тия нѣколко мисли ми дойдоха на умъ когато прочетохъ апела на единъ комитетъ състоящъ се отъ крупни земедѣлци, съ сѣдалище въ Букурещъ и 5800 здружения въ страната, публикуванъ въ февруарската книжка на списанието „Нова Романия“, за тая год. Съ него се подканя земедѣлското население къмъ обща и задружна работа, подъ негово ржководство, за повдигане и усилване на земедѣлското производство, слѣдователно и на народното благосъстояние. „Не трѣбва да се очаква всичко отъ правителството или отъ ония нѣколко лица които ако и да иматъ добро намѣрение да помогнатъ но повечето отъ тѣхъ сѫ лишени отъ опитность, практика и трудъ, въ тая область,“ се казва въ тоя апель. Едновременно публикуванъ е и единъ въпросникъ който трѣбва да се изучи отъ всѣки единъ земѣделецъ и да отговори на всички въпроси, или на часть отъ тѣхъ, било на кѫсо било въ отдѣленъ рефератъ. самъ или въ съдружие съ други, найкѫсно до 10 Априлъ 1933 г. Възъ основа на събранитѣ по тоя начинъ данни и мнения комитета, организиранъ и задружно съ крупнитѣ земедѣлци и селяни, ще състави отъ своя страна единъ сборникъ, едно ржководство, за тая цѣль. Рефератитѣ и мненията ще бѫдатъ подписани отъ всички, участвующи въ събранието, земедѣлци и испратани на адресъ:

Comitetul de iniţiativă, pentru apărarea agriculturii, Societatea Centrala Agricola, str. C. A. Rosetti 5, зада може комитета, въ случай на нужда да представи свойто рѣшение, съ поголѣма тяжесть, предъ правителството което неможе да не държи смѣтка за исканията формулирани въ него.

Предъ видъ на изложеното до тукъ дългъ е и на нашето българ. население въ Южна Добруджа да се сгрупира въ земедѣлчески дружби и да образува часть отъ общата организация. И колкото поскоро толковъ и подобре.

Изборитѣ въ Германия

Тѣ се произведоха на 5 мартъ. Тѣзи избори за пръвъ пѫть следъ 1928 г., сѫ благоприятни за дѣснитѣ партии въ Германия.

Въ изборитѣ сѫ взели участие 88·9% отъ всички избиратели. Когато въ предпоследнитѣ избори процента бѣ 80 на сто. Този пѫть интересътъ всрѣдъ избирателитѣ къмъ изборната борба бѣ извънредно много голѣмъ, та на това се дължи и факта, че числото на депутатитѣ се увеличи отъ 584 на 647. За абсолютно болшинство въ Райстага сѫ нужни 324 гласа а правителството разполага съ 341, т. е съ 17 души по-вече. Гласували сѫ 39190000 избиратели срещу 35300000 при предидущитѣ законодателни избори на 6 Ноември 1932 г. Подадените гласове се разпредѣлятъ така: За Хитлериститѣ 17.300.000 гласа или 44 на сто (мин. год. имаха 11.724.138 или 33·2 на сто); за социалдемократитѣ 7.000.000 гласа или 17·9 на сто; (мин. год. 7231404 или 20·4 на сто). за комуниститѣ 4.800.000 гласа или 12·6 на сто (мин. год. 5.970.833 или 16·9 на сто); за центрума 4.300.000 гласа или 10·9 на сто (мин. год. 4.228.322 гл. или 11·9 на сто); за баварската народна партия 1.200.000 гл. или 3 на сто. (мин. год. 1.081.595 гл. или 3·1) за коалицията на мѣмскитѣ националисти и стаханенитѣ шлемове 310.000 гласа или 8 на сто (мин. год. 3.061,622 или 8·7 на сто); мѣмската народна партия дала 1·1 на сто мин. год. 1·9 на сто; Християнскитѣ социалисти 0·9 на сто (мин. год.

разпространяватъ славата ти; ходишъ ли разговоръ съ учени, цити- ли автори, произнасяй громки вне- я, но не се вдълбочавай, за да не ознаятъ твоята босота; когато ти кажатъ мнение по нѣкой въпросъ, научи преди всичко, други какъ сѫ се произнесли по него и тогава го дай; съ богатство не парадирай, отъ сиромашия не се опланвай и винаги не поставай въ положение да мис- ятъ хората за тебе, че едвамъ вдачишъ живота, но че би горд; писната на фалшивата сериозность никога не хвърляй отъ лицето си; не давай възможность на хората да ге гледатъ право въ очитѣ, а ти ги при за себе си винаги чревъ чуж- ята . . .

—Но това е шарлатания! — ско- ча Аѳи.

—На такова общество — такива дейци; на такава глава — такъвъ брѫснячъ.

И единъ день намѣрихъ неговото общество, хората които го славословѣха, събрани на хуйъ.

Всички говорѣха пакъ за него.

Азъ се възмутихъ, започнахъ да говоря противъ него, помежчихъ се да разкрия нашия разговоръ, но съ оглушителни тропоти и негодувания ме прекѫснаха и лепчки, като пияни, като луди, ужасени ми викнаха:

—Долу, долу, долу! Ти си шарлатанъ! Шарлатанъ! шарлатанъ! Вънъ! вънъ! вънъ!

И обществото ме изпѫди отъ своята срѣда...

Продава се кѫща въ улица „Унире“ № 5—за сведения въ печатница „Прогресъ“

Силистра

1·2 на сто) и държавната партия 0·9 на сто (мин. год. 1 на сто)
При тѣзи резултати днешното коалиционно правителство Хитлеръ—Папенъ—Хугенбергъ ще разполага съ 52 на сто отъ подаденитѣ гласове. Новиятъ Райстагъ ще се свика въ края на мартъ, въ който правителството ще поиска да му се гласува законъ съ който да му бждатъ дадени широки пълномощия. Сжщо и новата пруска диета ще образува ново правителство на което се предполага Фонъ Папенъ да бжде председатель.

Въ Америка.

Прокламацията на председателя на С. Ам. Щатиі г-нъ Рузвелтъ, издадена на 6 мартъ забранява износа на злато и сребро, както и да се поставя въ резерва злато за смѣтка на чужди държави. Споредъ прокламацията се обявява националенъ банковъ мораториумъ за нѣколко дена, докато се свика специална сесия на конгреса. Говори се че въ този конгресъ г-нъ Рузвелтъ възнамѣрявалъ да поиска да му се дадатъ всички пълномощия въ рамкитѣ на конституцията. Златнитѣ резерви съ които разполагатъ Съединенитѣ щати се изчисляватъ на 4800 милиона долари злато, т. е. повече отъ една трета отъ свѣтовнитѣ резерви. Банкеритѣ смѣтатъ, че щомъ се възстанови довѣрието, Съедин. щати, ще иматъ по-вече отъ достатъчно злато за да работѣтъ както и по рано.

Въ Англия.

Положението на Съединенитѣ щати не предизвика никаква паника въ Лондонъ. Камбиалнитѣ агенти възприеха френския франкъ като временна база на днешнитѣ котирания, вмѣсто доларя, който по рано служеше за база на котиране златнитѣ девизи, както и холандския фиоринъ, Швейцарския франкъ и Белгийския франкъ.

Превратъ въ Гърция

Венезелостъ, както се знае, управлява твърде дълго обаче това още не значи, че управлява добре. Въ политиката признателность мжчно се придобива и то особено въ маситѣ.

Коализираха се противъ Венизелоса противоицитѣ му привърженици и детронирания кралъ и му нанесоха победа въ изборитѣ и щомъ се узнава резултата отъ изборитѣ, че не е въ полза на Венизелоса, като магия се явява Пластирасъ, който въ 1922 г. детронира краля и обяви републиката. Пластирасъ е генералъ въ резерва и е стоялъ въ Франция и Швейцария следъ създаване на републиката. Той съ политика не се занимава, освенъ съ военни комплоти какъвто бе случая съ полковникъ Гонатисъ, назначенъ за министъръ президентъ въ 1922 г.

Сегашното му явяване на чело на държавния превратъ дава да се разбере, че идва на помощь на Венизелосъ съ целъ да спаси републиката, понеже противницитѣ на Венизелостъ съ своето парламентарно болшинство може да възстановятъ на ново краля на Гърция.

РАЗНИ

Вестникъ „Наши Гласъ“ прибърза да съобщи че г-нъ Марко Илиевъ адвокатъ и народенъ представитель е билъ отстраненъ отъ адвокатското баро.

Сжщия вестникъ, обаче замълча да съобщи сжщото и за адвоката г-нъ Ат. Брашовановъ, който е отстраненъ отъ барото защото ималъ присжда и до когато тази присжда не се отмѣни не може да упражнява адвокатското си занятие. Това отстранение е било предизвикано отъ апела на г-нъ Марко Илиевъ, който въ Кюстенжа биде напълно оправданъ. Тамъ сжда е билъ отъ непознати лица, а тука бѣха познати и тримата либерали г. г. Каласъ, Кьороглу и Филипеску и тримата пропаднали кандидати въ законодателнитѣ избори.

Поводъ за всичко това е послужило едно клеветническо заявление отъ блаженопочившия сенаторъ О. Житияну адресирано до: 1) Адвокатското баро, 2) Силистренския паркетъ и 3) Председателя на народното събрание.

Силистрен. паркетъ следъ нужнитѣ разследвания е класиралъ дѣлото, въ народното събрание сжщо и решението на тукашното баро се отмѣни отъ Кюстенд ка. Г-нъ Марко Илиевъ е напълно оправданъ, а клеветницитѣ си оставатъ съ клеветата.

Търси се изгубена впрегателна биволица и доилница, избѣгала отъ двора на стопанката АТАНАСА ПАСЕВА отъ с. Старо село съ следнитѣ белези: рога извити на задъ, косъмъ черъ и на края на опашката бѣло. Възрасть 10 години.. Който я намѣри ще получи възнаграждение 300 (триста лей)

ОБЯВА

Генералната компания за вносъ и прѣдприятия Акц. Д-во „КОЖИ“ Силистра

Която експлоатира Електрическата узина отъ града ни, съобщава на интересующитѣ се, че основава въ сжщото здание, въ което се помещава Узината, РАБОТИЛНИЦА (ателие) съ СТРУНГОВЕ и МОДЕРНИ АПАРАТИ съ най голѣма точност.

Съ подготвенъ персоналъ по механическото дѣло и електротехниката, нашето дружество ще бжде въ положение да изпълнява поправки на разни видове мотори, мелнични машини, земледѣлчески машини, автомобили и пр.

Молимъ всички МЕЛНИЧАРИ и притежатели на мотори, автомобили и машини, въ случай на нужда да се отнесатъ въ нашето ателие, което се помѣщава въ зданието на узината,

гдето ще бждатъ сервирани много добре съ умѣрени цени

2—2

На 7 мартъ бѣ тържествено погребенъ Константинъ Н. Захареску, починалъ внезапно на 5 мартъ. Той бѣ дългогодишенъ учитель въ с. Калепетрово, училищенъ инспекторъ и председатель на окржжната постоянна комисия въ Силистра, а на последъкъ пенсионеръ. Вземаше живо участие въ политическитѣ борби, като главенъ секретарь на либералната партия до раздѣлянето ѝ на Дучистка и Жоржистка. При образуването на Жоржистското крило той бѣ избранъ за главенъ секретарь отъ конгреса имъ и като редакторъ на партийния вевтникъ „Воинца Дуросторулуй“. Като редакторъ на този вестиикъ той се отличаваюе съ своя боенъ тонъ противъ произволитѣ на жандармерията и колониститѣ македонци въ окржга въ защита на българското и турско малцинства.

Миръ на прахътъ му!

На 8 мартъ т. г. въ село Гюргенджикъ се помина още единъ отъ малко останалитѣ, въ нашия окржгъ, български свещеници ГЕОРГИ КРАЛЕВЪ. Той е роденъ прѣзъ 1861 г. въ село Липница, гдето е учителствувалъ 3 год. билъ е учитель 3 год. въ с. Куюджукъ и други три въ Гюргенджикъ. Поради благозвучния му гласъ и прилежанието къмъ църквата мѣстното население го прѣдстави кандидатъ за духовно звание; а на 11 май 1897 г. се извърши ржкополагането му, въ гр. Русе, за титуляренъ свещеникъ на вакантната, въ сжщото село енория св. „В. М. Димитрия,“ отъ покойния Доростоло-Черк. митрополитъ Григорий Нямцовъ. Вѣренъ на своя дългъ, обичанъ и уважаванъ отъ енорияшитѣ, тукъ той свещенодѣйствува до 1914. г. когато, поради стеклитѣ се тогава обстоятелства, бѣ принуденъ да се оттегли въ България временно. Прѣзъ 1922 г. той се върна обратно и бѣ назначенъ за такъвъ въ село Пъндаклий. Той не е вече между насъ. Замина тамъ отъ гдето никой не се е върналъ, но не забрави и напжтствува своитѣ енорияши и насъ, неговитѣ сслужители, съ последнитѣ си благи думи: ОБИЧАЙТЕ СВОЯ РОДЪ И ИМЕ.

Миръ на прахътъ му.

Продаватъ се: Два двора отъ 7 декара съ всички нужни постройки за едно земледѣлческо стопанство. Сжщо и 2 декара лозе, 2 декара луцерна нова ливада, 2 декара овощна градина и градина за зарзавати. И двата двора сж край шосето до кладенцитѣ въ село БАХАРКЬОЙ Акаданларска околия.

Братя! Атанасъ и Вълчо П. Чешмеджиеви.

Посетете всички Танцувалната вечеринка на 18 мартъ 1933 год. въ салона на Военния Клубъ.

Год. III Брой 37 Силистра, 27 Мартъ 1933 3 леи Броя

Урежда редакционенъ комитетъ.

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей Обявления по споразумение

ПРОБУДА

Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Redacţia şi Administ. Tip. „PROGRESUL" Silistra

„PROBUDA" | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

КОНВЕРСИЯТА

Свѣтовната война въ Европа и особно къмъ своя край, подтикна американскитѣ голѣми земледѣлци да развиятъ разширатъ своитѣ земледѣлски продукти, понеже намираха отличенъ пазаръ отъ воюващитѣ страни презъ време на войната и особно следъ мира, когато бѣха изчерпани всички депозити отъ храни.

Тая криза на храна за населението се засили особно въ воюващитѣ държави, които бѣха окупирани отъ чужди войски, които освенъ другитѣ имъ страдания, бѣха останали и безъ земледѣлчески инвентарь. Тогава всички държави се бѣха обърнали къмъ Америка за брашно.

Тази мизерия на гладъ отвори очитѣ на всички и всички се юловиха за земледѣлие, като започнаха да изкарватъ въ голѣмо количество зърнени храни, вследствие на което се появи голѣма конкуренция на зърненитѣ храни въ свѣтовния пазаръ.

Отъ тая конкуренция зърненитѣ храни спаднаха до толкова че земледѣлцитѣ едва можаха да посрещатъ държавнитѣ си данъци, а частни задължения останаха непокътнати, лихвитѣ имъ се трупаха и то лихви произволни и неограничени съ законъ.

Тия лихви бѣха ограничени едва презъ първото управление на националъ църаниститѣ, когато вече кризата бѣ похлопала на вратитѣ на земледѣлцитѣ. Това накара държавнитѣ мжже на всички държави да се замислятъ за избавянето отъ кризата, като на първо време се помогне на земледѣвцитѣ, понеже общата криза засегна най остро земледѣлческитѣ държави.

Националъ църаниститѣ замислиха да създадатъ силна държавна земледѣлческа банка по типа на българската земледѣлческа банка, обаче отъ „дяволски казанъ" за една само нощь изкочи нещастното за държавата ни правителството Йорга—Аржентояну и последния като голѣмъ „финансистъ" създаде закона за конверсията, съ който не се помогна на земледѣлцитѣ, а се посегна на кредита, и се засили батакчилъка на батакчиитѣ. Подъ този законъ се подслониха и голѣмитѣ спекуланти съ милиони задължения. Тежестьта остана върху кредиторитѣ, т. е. на които спестенитѣ капитали бѣха нужни тъкмо въ такива кризови години, а съ това дойде да се опровергае и народната пословица „бѣли пари за черни дни" благодарение на която пословица отъ създаването на свѣта бѣ създаденъ и кредита. Този законъ на Аржентояну се суспендира отъ сегашното правителство до 26 Априлъ 1 33 год. И понеже този срокъ е на изтичане Министра на правосждието е внесълъ въ народното събрание новъ законъ, на който ще дадемъ мѣсто въ вестника, следъ като бжде приетъ, по който ще дадемъ и нужнитѣ пояснения.

САВКА И. БОЖАНОВА
АПТЕКАРКА

Съобщавамъ на почитаемата си клиентела, че наехъ бившата аптека на г. Н. Д. Корбяну, въ улица „Режина Мария" № 5 (въ локала на бившата аптека на Т. Пучеря).

Аптеката е снабдена съ всички видове лекарства и специалитети отъ най-добъръ асортиментъ, така сжщо различни видове одиколони, каучуци, сапуни, пасти за зжби, кремн най-доброкачествени, доставени отъ най ренумиранитѣ фабрики.

Рецептитѣ и всѣкакви поржчки се изпълняватъ веднага, най-съвестно и при най-износни цѣни. 4—10

Новъ международенъ вулканъ

До днесъ, международния пожаръ почваше, или отъ Балканския полуостровъ, или отъ френско германската граница. Тамъ Бѣханай — богатитѣ почви за сѣене на раздори, и отъ тамъ пламваше първия огънь; обаче разорението до толкова онищожи тия мѣстности, че дордѣ се направи и поправи терена за нови стихии, подстрекателитѣ изнамѣриха новъ огненъ изворъ, въ централна Азия, въ Туркестанъ, съ столица Кахгаръ. Тая държавица, мѣсторождението на Отоманското племе, е на кръстопжтя между Русия и Китай, и тъй като Русия търси нещастни държави, за да ги советизира, руското злато и хиляди демагози, подържани, тайно, и отъ американскитѣ индустрии и банкери, потеглиха на походъ, презъ Туркестанъ, за Китай и къмъ Английскитѣ и френскитѣ Индии. Претекста е великодушенъ, за да се помогне на Китай—да се защити противъ Японското нахлуване и жестокото завладение, а истинската цѣль е да се болшевизира цѣла Азия, отъ страна на Русия, и Америка да си пласира индустриалнитѣ си военни производства. За тия причини Англия и Франция подържатъ тайно Япония, а Америка, Русия, Италия и Германия — Китай. Разбира се, че въ тоя водовъртежъ, за сега, се забелезнатъ само двата актьора — Япония, подготвена и силно развита, въ индустриално и военно отношение, съ 88 милиона население, и Китай неподготвенъ, съсипанъ и разнебитенъ отъ вжтрешнитѣ войни, примитивно подготвенъ въ военно, економическо и индустриално отношение, обаче има наймногобройното население въ свѣта, повече отъ 488 милиона жители, които ако се възпитатъ, ако се обучатъ, ако се въоржжатъ модерно и се присъединатъ, въ воененъ съюзъ, съ 180 милиона советизирани руси, 150 милиона богати и цивилизовани американци и 380 милиона индийци—положението, за въ бждаще, противъ Япония—ще е най—трагично, а английскитѣ и френскитѣ колонии въ Азия, ще се провъзгласатъ за автономни и независими държави. Това основно промѣнение, въ интернационалния животъ, ще се заплати съ нечувани кръвопролития, понеже се готвятъ три цѣли—забогатяването на Америка, советизирането на Азия и смазването на японскитѣ империалистични тенденции; разбира се че отъ тая с п о г о д б а ще се даде възможность на Германия, Италия и А н г л и я да си пласиратъ военнитѣ индустриални производства и да изолиратъ въоржжената Франция. За реализирането на тоя циниченъ и кървавъ пазарлъкъ, врачитѣ на тая висша прагматика, на войната и на раздора, между народитѣ, примѣстиха огнената каруца, отъ Балканския — полуостровъ—въ централна Азия.

Мир.

ДОКТОРЪ
СТ. ЧЕРНЕВЪ
Специалистъ АКУШАРЪ-ГИНЕКОЛОГЪ приема болни въ медицинския си кабинетъ
Ул. Режеле Фердинандъ № 44
гр. СИЛИСТРА

Смѣна на монетитѣ отъ 20 лей

Финансовото министерство съобщава, че на 1 Априлъ 1933 г. изтича срока за заменяване монетитѣ отъ 20 лей съ ликътъ на Режеле Михай. Следъ този срокъ тѣзи монети нѣма да се приематъ въ никакъвъ случай.

Съ сжщия ликъ монетитѣ отъ по 5 лей оставатъ въ циркулация.

М. И. С.

Борбата противъ кризата преди 200 години

Икономическата и финансова криза съвсемъ не е нѣщо ново, нито е нѣкаква специална мѫка за нашето време, както би се помислило. Икономически кризи е имало винаги, па и въ самата Библия се говори за седемь гладни и седемь изобилни години въ Египетъ.

Презъ времената на старитѣ гърци и римляни сѫ върлували често икономически кризи. Следъ дългитѣ войни кризата е била смѣтана като една естествена тѣхна последица. Победителитѣ сѫ теглили отъ кризата така, както и самитѣ победени. Въ срѣднитѣ вѣкове сѫ отбележени нѣколко голѣми икономически кризи, които сѫ имали тежки последствия. По онова време съ голѣмитѣ кризи сѫ дохождали и страшни епидемии. Хората сѫ умирали съ хиляди отъ гладъ и болести.

Въ по-новитѣ времена сѫщо така е имало доста кризи. Презъ 1730 година въ Германия и нѣкои други европейски държави е върлувала страшна криза и хората не сѫ знаяли какво да захванатъ. Разбойничества, кражби и убийства сѫ били тогава нѣщо обикновено и властитѣ е трѣбвало да взиматъ най-строгитѣ мѣрки, за да премахнатъ това зло.

Презъ 1743 год. въ Франция е имало тежка криза, вследствие на слабата жътва по нивитѣ и лозята. Селянина е буквално гладувалъ, а и на гражданитѣ не е било добре, защото сѫ останали безъ хранителни продукти. Тогава въ Парижъ сѫ яли не само котешко и куче месо, но и месото на мишкитѣ и плъховетѣ. Тогавашния министъръ на финанситѣ е предложилъ да се обложатъ съ данъкъ печкитѣ, като извънреденъ държавенъ приходъ. Но този данъкъ не е донесълъ много печалби на държавата. Народътъ е живѣлъ въ голѣма оскждица и не е палилъ печки, защото не е ималъ дърва и въглища, а сѫщо и поради това, че следъ като е билъ прокараиъ новия данъкъ върху печкитѣ—всички изхвърлили и зазидали своитѣ печки, за да немогатъ да имъ искатъ новия данъкъ.

Презъ 1800 години е имало голѣмъ гладъ и криза въ Прусия. Нѣмскиятъ политически писатель Юлиусъ фонъ Фосъ е предложилъ тогава на пруското правителство да въведе задължителенъ постъ между всичкитѣ граждани на Прусия. Съгласно съ тази наредба всички граждани, аристократи и селяни сѫ опредѣляли по единъ день презъ седмицата, въ който е трѣбвало да гладуватъ и спестенитѣ пари да внасятъ въ държавната каса. Така сѫ мислили пруситѣ да разрешатъ кризата преди 130 год.

Обаче, този Фосовъ планъ не е могълъ да бѫде осѫщественъ, защото било узнато, че повечето отъ пруситѣ граждани гладували и по два и по три дена въ седмицата, но не сѫ имали пакъ възможность да подарятъ единъ день на държавата.

Хората сѫ се борили отъ памтивѣка противъ кризата и сѫ намирали разни начини да я отбиятъ. Обаче, въ повечето случаи тѣзи мѣрки не сѫ помагали и кризата е преставала тогава, когато работитѣ сами по себе си сѫ ставали нормални и когато сѫ били отстранявани голѣмитѣ причини, които сѫ предизвиквали тази криза.

изъ в. „Миръ“

НОВЪ ЗАКОНОПРОЕКТЪ за отлагане на пресроченитѣ лихви на длъжницитѣ земледѣлци.

По инициативата на нѣкои народни представители е внесенъ въ народното събрание следния законопроектъ само съ единъ членъ:

Пресроченитѣ лихви, които сѫ предвидени въ закона пакъ съ единъ членъ точка 2 за изменение закона за асаниране земледѣлскитѣ дългове, утвърденъ съ кралски указъ и публикуванъ въ Държавния вестникъ отъ 26 октомврй 1932, се отлагатъ до 26 октомврий 1933 год.

Земледѣлцитѣ длъжници предвидени въ първа точка отъ този новъ законопроектъ и които на 26 Априлъ 1932 год. трѣбваше да си изплатятъ отложенитѣ лихви, чрезъ настоящия законъ ще се подаватъ съ 20% отстѫпка на тѣзи лихви отъ кредиторитѣ си, на които ще ги плащатъ.

3) За срока отъ 12 месеца, който бѣше даденъ за спиране на насилственитѣ продажби, предвиденъ въ точка 2 отъ закона отъ 1932 г. изплащане на пресроченитѣ лихви се опредѣля така:

На 26 октомври 1933 ще се плати за времето отъ 26 Априлъ до 26 Октомври 1933, а на 26 Апр. 1934 год. за останалото време.

Гласувано е спешность на този проектъ.

Мелничарски м[а]ниери

Мелничарскитѣ похвати сѫ [в]му известни. Въ нашия край, [к]то житнитѣ храни се мѣрятъ крина, а не на тегло, мелничарскитѣ маниери сѫ едно твърде голѣмо зло за бедното население; Въ ледно време, съ въвеждане валцовото млене мелничаритѣ наха почти ортаци съ [с]клиенти—небетчии. Идва селя[н]съ една каруца жито радостен ще си осигори прехраната най[-]ко за три месеца, а се връ[щ]мисленъ почти съ половина ца, бѣло като пѣна браш[но] единъ човалъ трици, които ни ня нито пъкъ куче ги яде. Т[ова] случаи има много и често се по[в]рятъ. Въ една отъ силистренс[ки] мелници селянинъ отъ Калипе[тр]идва и смила 27 крини жито, чн констатира както брашното [т]и трицитѣ сѫ съвсемъ малко.

Поисква провѣрка чрезъ тег[ло] излиза брашното 193 кгр. а т[ри]тѣ 50 кгр. или всичко 249 [кгр] отъ 27 крини. Значи една [крина] тежи 9 кгр. и 100 гр. Колкото да е слабо житото, никога не [ще] же да бѫде теглото на една[та] на 9 кгр. и 100 гр.

Това е единъ отъ многото случаи по нашитѣ мелници и би ще продължи за дълго, тъй слабия контролъ на административнитѣ власти.

Време е властитѣ да се заинтересуватъ отъ тѣзи мелничарски порядки.

Селянинъ.

Рекламирай чрезъ в[ест]„ПРОБУДА“

Владимиръ Поляновъ

ПАРИ

Следъ много години, той отминаше отново по родната пръсть.

Пѫтя се виеше между нивитѣ. Житата се кланяха пожълтѣли. Като топли ржце, които искатъ да прегърнатъ, се ширѣше небето отъ край до край.

Отъ хълма той видѣ родното село. Размаха шапка и васлива къмъ първата кжща. Следъ него се люлѣеха нивитѣ, прошумяваше нѣщо, отекна свирка и всичко се скри.

Сестра му, женената, шъташе по двора.

—Булка! извика той.

Спрѣ до оградата, остави торбата си и махна калпакъ. Жената повдигна глава.

—Взели те дяволитѣ, булка бѣхъ преди петнадесеть години.

Той се засмѣ!

—Точно толкова. Тогава пъкъ азъ тръгнахъ по чужбина, пари да печеля.

Жената го погледна сърдито. Отвори уста да каже нѣщо, но ванѣмѣ. Тя се вгрѣ въ пѫтника.

—Не ме ли познавашъ? попита той.

Прескочи оградата, пристжпи съ протегнати ржце,

—А, Цвѣто!

—Тинко! извика жената и се хвърли въ обятията му.

Той се смѣеше. Галѣше родната си сестра.

—Тинко я! Не ме ли чакайте. Правите се, че не ме познавате...

Тя плачеше:

—Наистина не те познахъ. Така щѣхъ да те замина, ако се не бѣше обадилъ.

Тѣ седнаха на прага на кжщата. Той й разправи кждe билъ. Пари много е спечелилъ. Хей ги, въ торбичката. Истинско злато. Тя цъкаше, плачеше, гледаше.

Деня преваляше. Въздуха се избистри, посвѣжѣ, стана чисто. Тогава той си тръгна.

—Ше отидя у дома. Какъ сѫ старитѣ?

—Иди, каза тя. Азъ ще дойда заранъ. Ахъ, какъвъ си станалъ. Нѣма да те познаятъ.

Той взе торбата си и тръгна. На края на оградата извика:

—Пъкъ да дойдешъ утре.

Старитѣ живѣеха на другия край Бедни, самотни. Дѣдо и баба. Едната дъщеря омажжиха. Цвѣта. Другата умрѣ. Сина по чужбина. Отдавна го не чакаха вече. Малко ко мина. Петнадесеть години.

Когато той тръгна, стария пр[о]де нивата и воловетѣ си да [с]събере пари за пжть. Всичко даде. Не помисли за себе си. Зи[м]на вѣмотния. Причерняваше стария. Зли мисли му мина[ха] понѣкога. Не се търпѣше. Ко[ра] хлѣбъ да вѣмашъ...

Бабата направо го утѣшаваше.

—Потърпи, добъръ е Господь, дойдае Тинко.

Годинитѣ минаваха. Тинко не и[з]ше. Очитѣ на стария загледаха [п]ше. Почна да завижда на други[те] Колкото старѣеше, по-лошъ стана. Пъкъ не можеше и да работи. милость трѣбваше да живѣе. Сър[це] цето му се пълнѣше съ зло.

* * *

Тинко почти дотича до бащи[ни]си кжща. Мила му бѣше и старитѣ. Откога не ги е видя[л]

СКАКАЛЦИ

Някога, въ една голѣма руска ...ость, нападнали скакалци и за ...ко време всичко опустошили: и ...ви, и ливади, и градини, и ло... гори, та дори, на мѣстнитѣ ...ели дрехитѣ и покжщнината ...секли.

...отлетели.

Това било въ времето на Пушкина. Тогавашното руско правителство, ...равено предъ свършения фактъ, ...рило за потрѣбно да изпрати ...човѣкъ, който да проучи на ...ото мѣсто, кога, какъ и какво ...станало.

Кребиятъ се падналъ на Пуш...ъ. А кой Пушкина не познава! Пушкинъ отива, вижда, пита и ...питва и на правителството док...ъ дава:

—Скакалци дошле, всичко изяли отлетѣли.

Ето ви докладъ отъ шесть думи, ...то изразяватъ три мисли. Най—...достната отъ които е: —и отлете... И така е.

Бедата не подбира.

А кому ли не е била тя до ...вата ? Кой ли не е казвалъ:

—Дойде, дойде, дано си отиде ...живо здраво!.

Когато бедата е до отдѣлни ...единици, тя не е тъй страшна, от...колкото, ако е до цѣли държави, ...общества, организации и др.

Въ такивато случаи, съ общи ...или се стремятъ да унищожатъ ...ли премахнатъ причинителя на ...ото.

Скакалцитѣ въ Б. О. сж явление ...о особно отъ тогавшнитѣ ...акалци.

За тѣхъ Пушкинъ би казалъ.

—Сж тоже скакалци, всичко ...или и унищожили, но не отлете...ли. И право е. Тѣ не отлетѣха. Останаха, не за да опровергаятъ изяденото и испитото, а да успорятъ начина по който ги изръгаха. Изръгаха ги като куче отъ пещь. Но срамното, въ случая, не държатъ. Колкото прахъ може да се намери върху тъпанъ, толкова срамъ ще се намери и у тѣхъ.

Тѣ смѣтаха, че за тѣхъ обществото е обетована земя. А тѣ сж Божиитѣ помазаници, които до смъртъ ще разпореждатъ въ нея.

И въ момента, когато трѣбваше да имъ се освети това мандаринно право ги изръгаха...

Това търпи ли се?

Нѣма да ви сждятъ ли?

Ами, защо не!

Какви сладки блѣнове разбихте, колко онорари осуетихте!..

Гласъ се чува... Новото Настоятелство тъкмяло светилникъ да строи?!

—А че какъ тъй? Тѣ могатъ ли? И, ако могатъ тѣхно право ли е? Защо не потърпѣха до като ние, скакалцитѣ довършимъ своето разрушително дѣло, та ново изграденото да положатъ на червени основи. Защо още не разбраха, че за сега е достатъченъ светилника въ „Н. Гласъ“. А тѣ трѣбваше да разбератъ, че ние нѣма да имъ позволимъ да сложатъ камъкъ върху камъкъ, за да сградятъ другъ светилникъ.

ПО ЛОЗАРСТВОТО

Както съобщихме по рано съ новия законъ се въвеждатъ съвсемъ нови мѣрки по плантирането на нови лозя и за допълване на старитѣ такива. За всѣка една промѣна съ лозята относно засаждането имъ или пъкъ подсаждането, ще трѣбва всѣки стопанинъ да се сдобие съ нужната ауторизация отъ мѣстната земледѣлска камара, на която отъ сжщия законъ се дадоха редъ задължения. Едно отъ най главнитѣ задължения е: опредѣлянето за всѣко мѣсто подходящитѣ подложки и сортъ на лозитѣ, отъ препоржчанитѣ за тази цель отъ Министерството на Земледѣлието и държалнитѣ имоти. Понеже въ подложкитѣ определени за засаждане липсва подложката монтиколя, която най много е разпространена въ нашия окржгъ, която даде най-добри резултати и отъ която има въ много мѣстни лозари добри подложки за продажба.

За това и още въ първата лозарска конференция, състояла се въ земледѣлската камара, се реши, последнята съ обстоенъ докладъ да поиска отъ надлежното министерство, да зазреши щото монтиколата да може да се култивира само въ нашия окржгъ. Министерството отговори, че не може да позволи искането на камарата. Не оставаше друго за лозаритѣ, освенъ и по частенъ начинъ и своя инициатива на ново да искатъ това. За тази цель на 23 мартъ замина за Букурещъ една делегация отъ 3 души по единъ отъ Силистра, Калепетрово и Айдемиръ съ особенно заявление, на което даваме мѣсто по долу за да помоли министерството да разреши монтиколата.

Комисията представи въ министерството проби отъ пръсть, взета отъ нѣколко мѣста изъ окржга, монтиколови пръчки и два вида вина отъ гъмза и памитъ произведени на подложка монтикола. Остава да видимъ и този резултатъ.

Господинъ Министре,

Подписанитѣ жители на Силистренския окржгъ по професия лозари излагаме къмъ Вашо знания следното.

Съ министерско решение № 301543 930 е изхвърленъ отъ листата на одобренитѣ подложки, сорта Rupestris dü lot (Монтикола).

Този е едничкия сортъ—подложка която до днесъ се употрѣбява като отговорящъ за нашата область

1) Нашата почва е бедноварovита 20—30%, суха рохка и много лесно се изпарява влагата. По голѣмата частъ отъ нашитѣ лозя сж по баири каменисти, бедни и измити отъ дъжда.

2) Климата е благоприятенъ, лѣто топло, есень дълга, достатъчно топла и не дъждовна. Подъ влиянието на Дуная и топлия морски вѣтъръ, благоприятствува твърде много за развитието и напълното узрѣване на лозитѣ и гроздето.

3. Подложката Rupestris dü Lot (Монтикола) има голѣмо сродяване съ мѣстнитѣ сортове отъ нашата область, например: афузъали, разакия, семендра, памитъ, гъмза и др. и специално съ сортоветѣ отъ голѣма продукция.

4) Имайки коренитѣ вретеновидни и дебели, е единствената подложка, която съ достигането на коренитѣ и въ дълбочината на земята, може да намѣри нужната храна за изхранването на плода.

5) Резултатитѣ постигнати въ нашата область:

а) Вкоренява се лесно и дава голѣмъ процентъ.

б) Облогороденото мѣсто съ под-

Стария седѣше на пруста. Гледа... нѣкжде презъ двора. Свитъ, пре...рбенъ, дрипавъ.

Тинко поиска да извика. Да му ...обади. И сега извеждажъ скром...не се издава. Да ги изненада, ...сами не го познаятъ.

Спрѣ до вратачката и извика:

—Хей, дѣдо!

Стария повдигна глава. Погледна ...ече. Не се обади.

—Пжтникъ съмъ, дѣдо, измисли го ...нко, имате ли де да пренощувамъ?

Вратата на кжщата се отвори. ...нко трепна. Майка му. Ахъ, ста...чката! Ахъ, миличката!

—Мале, понечи да извика той и ...атисна гласа си.

Чакай. Не трѣбва. Нека сами го ...знаятъ.

—Вижъ, чу се гласа на бабата, ...ти човѣка.

Стария смигна нѣщо.

Тинко приближи въ двора.

—Зи ношуване питамъ, бабо. Имате ли кжде? Хайде, добъръ вечеръ.

—Добъръ вечеръ, синко. Заповѣдайте. Като сте пжтникъ...

—Пжтникъ съмъ, бабо, пъкъ и парички си нося. Вижъ ли ги?

Той подигна торбата и се засмѣ. Изкачи се при старитѣ, ржкува се. Дѣдото едва му подаде ржка. Не продума. Скришомъ само погледна торбата на пжтника, цъкна и плю.

* * *

Старата посочи стая. Вече се стъмняваше. Имаше стая за чуждъ човѣкъ. Нѣкога въ кжщата живѣеха повече хора. Тя поправи това онова. Тинко се правѣше нищо да не знае.

Той си легна, като остави торбата съ паритѣ и ботушитѣ извънъ предъ вратата на стаята.

Старата мина въ другата стая. Запали газеничето.

—Хайде, татко! Нѣма ли да лѣгашъ?

Стария седѣше още на пруста. Гледаше далече презъ плета. Бѣше вече тъмна нощь.

Гласа на старата сякашъ го събуди. Той стана мълчаливъ, обиколи двора и се прибра въ кжщи.

Когато минаваше край стаята на госта, ритна нѣщо. Наведе се, видѣ торбата. Помисли, отново плю и мина въ стаята си.

Бабата вече хъркаше завита въ чергитѣ. Той се прострѣ до нея.

* * *

Сънь го не хвана. Вървѣ се натамъ—насамъ. Не можеше да спи. Стана. Загледа извънъ стаята.

Бабата дишаше равномѣрно. Вънъ цвъркаха скорци и се люлѣяха сѣчки на дърветата.

Стария мислѣше. Самъ не знаеше какво. Тихо закрачи изъ стаята, излѣзе навънъ и спрѣ до вратата на госта. Наведе се, напипа торбата. Повдигна я. Тежка бѣше. Тогава запали газеничето, промъкна се отново тихо до торбата и погледна въ нея. Изъ дъното ѝ можеше да има хиляда напалеони.

Очитѣ на стария се замѣтиха. Не за паритѣ. Самъ не знаеше защо. Започна да не вижда. Нѣщо го разсѣя. Изправи се, излѣзе навънъ. Обиколи двора. Никжде го не свртѣше. Влѣзе при бабата. Тя спѣше. Той седна до нея. Поиска да ѝ сли. Неочаквано бутна жена си. Тя отвори очи. Той се наведе, почти докосна ухото ѝ и развълнуванъ, разтреперанъ каза:

—Въ торбата му има пари. Все напалеони. Тя се изненада:

ложката се развива нормално, така че следъ неколко години, както, калема така и стъблото биватъ на еднаква дебелина. Съ това тя превъзхожда всички други сортове подложки, R.×R. 3309, R.×R. $^{101}/_{14}$ R.×B. 420 A. и R.×P.c.r., при които, се забелязва една голѣма разлика, между калема и подложката, стъблото остава много по тънко отъ калема, и при силни ветрове, може лесно да се счупи, този големъ дефектъ и тѣхната неустойчивость въ нашитѣ почви, наложи съвършенното изхвърляне отъ употрѣбление въ нашата область,

в.) Развитието и узряването на пръчкитѣ и на плода на тази подложка ставатъ съвършенно добре и безъ никакъвъ дефектъ.

г.) Специално десертнитѣ грозда, така и винените оставатъ пресни, сочни до тѣхното напълно узряване, и не се стафидизиратъ, като при другитѣ подложки съ по рано зрѣене.

д.) Вината произведени отъ тази подложка сж трайни, богати, алкохолни и съ превъсходенъ вкусъ.

е) Отъ установената дълга практика се вижда, че този сортъ дивачка сн остава буйна и силно развита въ сравнение съ другитѣ употрѣбими въ нашата областъ.

Факта, че той е най издръжливъ на филоксерата, налага ни да имаме пълно довѣрие и да ги предпочитаме предъ всички други. Въ полза на нашето настояване даваме и ясното мнение на г-нъ Професоръ И. К. Теодореску, конференциалъ на високитѣ Агрономически науки отъ Букурещъ, въ неговитѣ трудове: „Най подходящи додложки за Романия“ въ които той препоръчва подложката Rupestris dü Lot, за нашата областъ, стр. 26 1930 год.

Господинъ министре,

Имайки Дуиава като естественъ пжть за ефтенъ транспортъ на грозлето отъ нашата область, а най много за износъ въ странство, ний полагаме голѣми грижи за развитието и стандардизиране на нашето лозарско производство изложено по горе, демонстрираме възможностьта да реализираме нашитѣ надежди само съ употреблението на подложката Rupestris dü Lot като единствена за нашата область, респектирайки, Ви молимъ, най учтиво да позволите размножаването и употрѣбяването на тази подложка специално за нашата область отъ Дуросторъ, и евентуално една анкета да установи блестящия резултатъ съ употрѣблението на тази подложка въ сравнение съ другитѣ изроденн, които употребени нанесоха голѣми загуби на лозаритѣ.

Съ отлично почитание.

Следватъ подписитѣ.

ГЕРМАНИЯ

Откриването на Германския Райхстагъ е станало на 21 Мартъ по най тържественъ начинъ.

Държани сж речи отъ председателя на Германската република маршалъ Хинденбургъ, канцлера г-нъ Хитлеръ, който едновременно е прочелъ и декларацията на правителството. Следъ свършване на тържеството, което стана въ Потсдамъ, председателя Хинденбургъ, който е билъ придруженъ отъ много бивши генерали, между които и Макензенъ, заминалъ за Берлинъ.

Първо заседание на Новия Райхстагъ.

Райхстага се събралъ на първо заседание следъ обѣдъ на 21 мартъ въ специално приготвения за тая цель театраленъ салонъ Кролъ. Всички трибуни сж биле препълнени. На заседанието сж присжтствували, между другитѣ, и бившия престолонаследникъ на Кайзера, съ двамата си братя. Дипломатическитѣ ложи сж били заети отъ дипламатическитѣ представители на чуждитѣ държави въ Берлинъ.

Заседанието е открито отъ г-нъ Гьорингъ съ кратка речь. Отъ името на парламентарната група на социалъ-демократитѣ е прочетена декларация, съ която се искала да бждатъ веднага освободени, арестуванитѣ депутати социалъ-демократи.

Едно предложение въ такава смисъль веднага е било изпратено въ респективната комисия.

Бюрото на райхстага е следното: г-нъ Гьорингъ е преизбранъ за председатель, който бѣше такъвъ и въ миналия Райхстагъ — Хитлеристъ; г-нъ Есеръ пръвъ подпредседатель отъ партията на центъра; г-нъ Графъ втори подпредседатель отъ партията на германскитѣ националисти и г-нъ Зоернеръ трети подпредседатель — Хитлеристъ.

Второто заседание е опредѣлено за 23 Мартъ, когато ще се внесе законопроекта, чрезъ който се дават пълни права на правителството.

ПРУСИЯ

Пруското народно събрание е открито отъ най възрастния депутатъ Литсманъ, който съ кратка речь е пожелалъ добъръ успѣхъ на работата въ събранието.

Той е казалъ че тази сесия е пролѣтната сесия на Хитлера.

Пристжпло се къмъ конституиране на бюро и е избранъ за председатель депутата Керси — Хитлеристъ. Хитлериститѣ депутати сж предяожили на събранието да вземе актъ за отстраняването на бившето правителство Браунъ-ринъ. Предложението е бив рено. Противъ предложени гласували социалъ-демокра центъра. Следъ това събран назначило г-нъ Гьорингъ за нен президентъ-министръ н пруско правителство. След заседание ще бжде свикан председателя счете за нуж ването. Въ правителственит гове се вѣрва, че г-нъ Г ще остане за постояненъ пре на миниттерския съветъ.

Отстранени учен

Учителскиятъ съветъ при ската частна мжжка гим наложилъ наказание на вѣ ници, бивши стачници, и пом които отъ известно време шили смутъ въ гимназията, ванието имъ е отстранява училището за по една седм

Веднага следъ това се явя жение между родителитѣ им сж изключени отъ Ромънския учениции, бивши стачници, п гарската гимназия. Защо т тѣхнитѣ родители Б. Недев рилъ Маринонъ и др. мирую

И тогава не трѣбва ли рол на отстранените ученици от та гимназия да си дадатъ с че не трѣбва да се явяватъ п решението на учителския съ

ЗА ЗНАНИ

Въ миналия брой на в. Пр домѣсти съобщението, че г. шованов е суспендиранъ вс на направения отъ мене апе

Длъжа да заявя, че не от калъ суспендирането на г. А шованов и че той е суспен пор да факта че е осжден мѣсеца затворъ отъ окржж. Присждата обаче е апелирал лично пожелавамъ на г. Бр новъ да се оправдае въ апе му се вдигне суспендирането.

МАРКО ИЛИЕ

Окржжниятъ съвѣт

Дуосторски окржгъ започ 20 Мартъ т. г. редовната си

Въ първото си заседание следъваше да си избере предс и бюро. Преизбра се наново ката Марко Илиевъ, който е татъ на окржга.

Пожелаваме на г. Марко плодотворна дѣйность за на окржга.

—Та нали нѣма човѣка. Пари има. И отново заспа.

Стария се изправи. Загледа низъ стаята. Сега той миздѣше. Сведе глава върху кравата възглавница и видѣ ясно мисъльта си. Какво би сторилъ съ тѣзи пари! Ахъ, какво би сторилъ!

Той се унесе въ тревоженъ сънь.

* * *

Утрѣнята посѣщаваше проворцитѣ. Стария изведнажъ скочи. Огледа стаята. Нищо нѣмаше. И низъ нищата сжщо. Бабата още спѣше. Отватъкъ пжтника и той. Отиде до прозореца. Улицата пуста, двора пустъ.

Той открѣхна вратата и погледна на срещя.

Нищо не се чуваше. А торбата и безушитѣ седѣха непокжтната.

Излѣзе. Отиде тихо до правния хамбаръ. Тамъ бѣше брадвата, старото рало. Той погледна брадвата, старото рало. Той погледна брадвата. Повдигна я и наведнажъ побѣгна, сякашъ го оперя.

Влѣзе въ стаята. Надзърна презъ прозореца. Никой не бѣ го видѣлъ. Въздъхна. Отново предпазливо се измъкна, допълзѣ до хамбаря и грѣбна брадвата. Стисна я съ треперящи ржце и влѣзна пакъ въ стаята. Разбута бабата. Тя се изплаши. Отвори очи, погледна го и още повече се изплаши. Очитѣ му стъклени, неподвижни като на мъртвецъ.

—Божичко! извоква тя.

Той сложи пръстъ на устнитѣ си Щъ?

—Какво е! пошенна тя раз траперача.

Той се наведе съвсѣмъ надъ нея:

Азъ ще убия и ще го му взема паритѣ.

Тя изписка.

Нѣкой завика отвънъ. Вратната се хлопна. Чуха се стжпки. После гласа на Цвѣта. Невстрашна. П дранила.

Бабата скочи. Отвори вратата. Цвѣта васмѣня, радостна, забърза.

—Кжде ви е госта, познахте ли го? Пустия му Тинко, какъ се промѣнилъ.

—Тинко! извика бабата.

Стария се изправи. Погледна обезумѣлъ.

—Амчи Тинко, я! извика Цвѣта.

Срещната врата се отвори. Тинко се изправи на прага. Цвѣта се хвърли къмъ него:

—Не те повнали и ти мълчишъ!

—Стинко! изписка мѣкката и падна предъ новетѣ му.

Стария се валюдѣ. Направи крачка. Хвана се за стената, вратата.

Заклати се по стжлбитѣ и презъ двора.

—Татко! извиса следъ него

Стария бѣгаше. Мина у Край низкитѣ нжщички, край мата. Гледаше, въртѣше г гледаше. Протягаше ржце и чеша, сякашъ да напипа нѣ черквата той се спъна въ ед би, падна, блъсна главата камъка и въздъхна. Сякаш гърдитѣ му се отжсна:

—Господи, какво щѣхъ да

Кръвь замрежи очитѣ му.

К р-А й

Год. III Брой 38 Силистра, 9 Априлъ 1933 3 леи Броя

Урежда редакционенъ комитетъ.

Годишенъ абонаментъ 200 лей. За странство 250 лей Обявления по споразумение

ПРОБУДА

Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Redacţia şi Administ. Tip. „PROGRESUL“ Silistra

„PROBUDA“ | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

И ДРУГА КРИЗА

Следъ свѣтовната война настжпи въ цѣлия свѣтъ финансовата криза. Паралелно съ нея се появи стопанската криза.

Цѣлиятъ свѣтъ се мжчи днесъ да преодолѣе тѣзи кризи, като се свикватъ редъ всесвѣтски конференции за борба противъ тия кризи.

Напоследъкъ се появи криза въ Обществото на Народитѣ, която разтревожи цѣлъ свѣтъ и която е толкова страшна, че народитѣ трѣбва да вематъ най сериозни мѣрки за нейното избѣгване.

И при всички тия усилия Обществото на Народитѣ претърпява силно сътресения отъ конфликта между Япония и Китай, които не се подчиниха на решението на Общество на Народитѣ и не спрѣха военнитѣ си дѣйствия и съ това разкопаватъ авторитета му.

Въ разгара на кръвопролитнитѣ сражения яви се и предложението на г-нъ Мусолини, което той направи въ Римъ на г-нъ Макдоналда английски премиеръ за образуване на ДИРЕКТОРАТЪ само отъ четири велики сили: Англия, Германия, Франция и Италия, който да поеме ржководството и управлението на Обществото на Народитѣ. Това възбуди сътресение не само въ Малкото съглашение и Полша но и въ неутралнитѣ държави, които не бѣха взели участие въ последнята голѣма война,

Въ това предложение се съзрѣ стремежа да се замѣсти Обществото на Народитѣ съ четири държави, представляющи много малко часть отъ свѣта по пространство и по численностьть. Въ това предложение за Директората не сж били посочени нито Съединенитѣ Щати нито Русия, които сжщо сж велики държави и напоследъкъ взематъ живо участие при разрешаването на финансовата и стопанска кризи, макаръ че на времето отказаха да влезатъ въ постоянния съветъ на Обществото на Народитѣ.

Съ това славянската раса остава съвсѣмъ изолирана и не представена, когато ако оставимъ Русия, то поне Полша и Чехославия, които наедно надминаватъ по число нѣкои отъ представенитѣ велики сили, можаха да влезатъ въ Директората.

Наредъ съ Малкото съглашение и Франция, като негова съюзница, посрещна съ възражение предложението, както и въ Англия, гдѣто работническата партия смѣта че предложението на г. Мусолини е едно прикрито средство за да се замѣсти съветъть на Обществото на Народитѣ съ единъ директоратъ отъ четири държави. Погледнато повърхностно трѣбва да се смѣтне че римското предложение е пропадналъ опитъ да измѣсти една демократическа институция съ диктатура.

А въ дѣйствителность, при всичкитѣ свои незгоди, то има и добри страни, защото може да ускори решенията и дѣйствията на Обществото на Народитѣ, които сж много мекушави и играятъ на отлагания безъ реални резултати.

Мекошавостьта на Обществото на Народитѣ изпъкна явно при Японо—Китайския конфликтъ, който и до сега стои открить, а това може да се отдаде само на широката демократичность въ Обществото на Народитѣ.

Но все таки, при тая си широка демокъатичность, то можа да просжществува 14 години и да запази общиятъ миръ, желанъ отъ всички народи. При тази си 14 годишна дѣйность явяваха се много незадоволства, отхвърлиха се много претенции, отбиха се много амбиции, макаръ и скжпо костващи както бѣ лудешкото нашествие на Гърция въ България, което даде уроци на бждащето на народитѣ. Да видимъ сега какъ ще се постжпи съ предложението на г-нъ Мусолини въ което сж ангажирани важни интереси на велики държави, които не удовлетворени ще останатъ огорчени и нѣкакъ незаконно удовлетворени въ общитѣ имъ интереси. За това предложението на г. Мусолини произведе такова силно вълнение въ цѣлия свѣтъ, за голѣмата криза настжпила въ Обществото на Народитѣ и че общиятъ миръ е заплашенъ.

Пакъ по конверсията

Споредъ ежедневната преса отъ Букурещъ правителството е приготвило проекто—закона по конверсията. Базата върху която ще застане закона е стабилиране едно разбирателство между кредитори и длъжници, непредявяйки никакви обекции за неконституционноста на креанцата (полицата). Креанцата си остава цѣла и непокътната, следвайки дабжде изплащана въ срокъ отъ 10 години съ лихва 2 на сто опредѣлена съ законъ.

Съ тѣзи нареждания на закона ще се улесни разбирателство между кредитори и длъжници, обаче съ закона се позволява на кредитора да намали стойностьта на креанцата, ако длъжника я изплати въ единъ по кратъкъ срокъ. При тѣзи условия ще може да се финансира конверсията, защото Народната банка притежава въ своя портфеилъ само за 3 милиарда земледѣлски полици на които може да намали сконта. Тѣзи нови нареждания засѣгатъ бждащето, като за изминалото време си остава настоящето положение. Проекто закона се отнася само за земледѣлскитѣ задължения, безъ да обхваща и градскитѣ.

Сжщо се съобщи че съ проекта на правителството не сж били съгласни всички и че изъ самата среда на правителството се явило едно друго течение, което настоявало, че проекта трѣбва да обхване безразлично всички длъжници, понеже въ този духъ е било направено и съглашението въ Женева.

При приключване на настоящитѣ редове, съобщи се че законопроекта е внесенъ въ камарата отъ самиятъ министъръ председатель г-нъ Вайда Воеводъ, който е аплодиранъ отъ цѣлото събрание. Чл. 1 Съ членъ първий отъ проекта се дава единъ мораториумъ отъ 5 год. на длъжницитѣ земледѣлци, съ задължение да плащатъ по 2% лихва на 15 Октомврий всѣка година върху цѣлата стойность на задължението, т. е. стойността на полицата съ законнитѣ лихви до 1 Априлъ 1933 г.

Съ сжщия членъ се дава право на министерския съветъ, да предължи този срокъ съ още 5 години, въ случай че икономическитѣ условия наложатъ това продължение.

Чл. 2. Длъжницитѣ за които се отнася първий членъ не може да се ползуватъ отъ привилегията на този мораториумъ въ случая когато кредиторитѣ биха поискали изплащането по следния начинъ:

а) Щото длъжницитѣ, предвидени въ параграфъ 4 отъ закона побликуванъ на 26 Октомврий 1932 год. Държавенъ вестникъ № 251 точки *a, b, c, d, e,* — да платятъ половината отъ стойността 5а креанцата (полицата) на 1 Априлъ 1933 г.

b) Щото длъжници стопани отъ 10 до 50 ха. земя, които изпълнятъ условията, предвидени ал. *a*, и *b* на сжщия законъ, да платятъ $^2/_3$ отъ стойността на креанцата на 1 Априлъ 1933 г.

c) Щото длъжници стопани на повече 50 х. а. земя, които подпадатъ пакъ подъ горнитѣ условия, да платятъ $^3/_4$ отъ стойността на креанцата на 1 Априлъ 1933 г.

Въ случаитѣ на гореизложенитѣ точки, длъжницитѣ сж задължаватъ да си изплатятъ креанцитѣ (полицитѣ) на шестмесечни равни рати на 15 Априлъ и 15 Ноември всѣка година съ 4% лихва.

Чл. 3. Се отнася за длъжницитѣ притежатели на градски недвижими имоти. Такива длъжници съ годишенъ приходъ отъ здания до 80000 лей въ голѣмитѣ централни градове и до 40.000 л. въ останалитѣ градове и то строени следъ 1 Януарий 1919 г. до 18 Декември 1931 г. и които служатъ за жилища презъ всичкото време на тѣзи, които сж ги строили или на тѣхнитѣ наследници, не могатъ да бждатъ преслѣдвани, ако оферираатъ че ще изплатятъ задълженията си на 5 рати, изплащани на 1 Ноември всѣка година съ лихва равна съ шконта на Народната банка, който шконтъ за сега е 6%.

Чл. 4. Дава се единъ мораторіумъ отъ 6 месеца на всички длъжници, градски и селски собственици, които сж незасѣгнати отъ този законъ, ако цѣлиятъ имъ дългъ надминава брутния приходъ на данъкоплатеца длъжникъ за една година. Тѣ не могатъ да бждатъ преследвани:

а) Ако оферираатъ че ще си платятъ задълженията въ срокъ отъ 3 години на 3 равни рати, изплащани на 1 Ноември всѣка година съ лихва 2% надъ шконта на Народната банка, т. е. 8%.

б) Ако отстжпятъ на кредиторитѣ си 4/5 отъ имотитѣ си.

Този законъ се прилага само къмъ частнитѣ задължения, но не и къмъ държавата, общинитѣ окржзитѣ, камаритѣ, заплатитѣ, пенсиитѣ, инвалидитѣ, сирацитѣ и вдовицитѣ отъ войнитѣ, вестритѣ,

КРАИ НА АФЕРАТА „СКОДА“

На 1 Априлъ се разгледа досара по аферата на Скода и въ сената, гдѣто се развиха нѣколко интерпелации. Въ това заседание бившиятъ министъръ на войната г-нъ генералъ Чихоски съ оригиналния текстъ отъ контракта за военнитѣ поржчки, направени въ фабриката Скода, пунктъ по пунктъ разруши създаденитѣ измислици, създадени около този контрактъ, като едновременно изясни и всички законни мѣрки взети за изпълнението на този контрактъ.

Намѣсата и на г-нъ маршалъ Презанъ, който декларира: че ако и той да е билъ на мѣстото на министра, би извършилъ сжщото, което е извършено отъ правителството на Маниу и генералъ Чихоски, т. е. че и той би сключилъ сжщия контрактъ. Той сжщо се присъедини къмъ искането за анкета противъ генералъ Амза и неговото отстранение въ време на анкетата. Сензационалния обратъ по въпроса за Скода, донесе едно истинско омърлушване въ редоветѣ на тѣзи, които отвориха такъвъ пжть на тази жалка сдѣлка.

Отговорътъ на министра на войната. Заключенията на министъръ-председателя.

Военниятъ министъръ отъ своето мѣсто на отговорность, заявява: Не сж изчезнали въ дѣлата на Селецки никакви „военни тайни“. Преди всичко—понеже военнитѣ тайни се съхраняватъ отъ Генералния Щабъ на Войската,—гдето не е било констатирано ни най малкото издаване на тайни.

Следователно нищо не е могло да застраши народната защита и нѣма никакъвъ сериозенъ мотивъ за безпокоене на обществото, което е било разтревожено отъ неконтролирани твърдения и отъ театрални представления на трибуната.

Понеже часть отъ поржчания материялъ не е пристигналъ на време, не е позволено заключението, че държавата е обезоржжена.

Мѣрки противъ тия, които сж улеснили Селецки да се сдобие съ копия отъ ПОВЕРИТЕЛНИ КНИЖА—но и СЕКРЕТИ за народната отбрана?

Генералъ Самсоновичъ твърди че е взелъ мѣрки, даже преди да се направятъ интерпелациитѣ и строгостьта на санкциитѣ ще служи за примѣръ.

Не сж изчезнали акти отъ Висшия съветъ за народната отбрана, а отъ висшия съветъ на войската, —нѣщо което е съвсемъ различно по значение за народната отбрана.

Даже единъ отъ самитѣ интерпелатори г. генералъ Поповичъ е констатиралъ, че вториятъ материялъ отъ Скода е билъ добъръ, а спорътъ съ заводитѣ Скода привършенъ на 28 февртарий т. г. е

гурилъ идването въ страна поржчания материялъ.

Копша Мика ще бжде орга рана на други основи—и би една голѣма грѣшка, прибавилъ нистърътъ на войната, ако не се организирала, а надзирава на представителитѣ на фабрик на военнитѣ доставки, ще бж то по строго организирано.

Лагери отъ офицери въ войн не трѣбва да сжществуватъ, а кътъ на всичкитѣ офицери.

Схващането на настоящия ми търъ на войната—и което то приложилъ—е щото добритѣ менти трѣбва да останатъ на с то мѣсто, и така е постжпилъ идването си на чело на минис ството—а пъкъ за да се осиг непрекъсване въ дейность и мен министритѣ на войната, както тия на външнитѣ работи да и възможностьта да не бждатъ м нявани всѣка година и поне даже и два пжти въ годината.

Висшитѣ органи нѣма да пор чатъ на вървежа на разследва та по аферата Селецки.

Фактътъ, че Н. В. Краля е вѣрилъ на покойния генералъ Попеску едно висше командв войската, следъ като е узнал разследвалъ обвиненията съ ко сж го преследвали, доказва сер ностьта, която му се е отдавал.

Колкото се касае за заключе та на маршала Презанъ по слу на генералъ Амза, министърът войната признава че иматъ ист ска законна сила.

Това което ще се констатира е лошо, ще бжде изкоренено

кириитѣ, фалиментнитѣ полици, присжди, търговци и индустриаши на които задълженията произхождатъ отъ трговия и индустрия, креанци отъ гажъ, акции, задълженията на директоритѣ, управителнитѣ съвети цензоритѣ, както и длъжници земледѣлци отъ която и китегория да сж, ако дългатъ имъ не надминава 300 лей на хектарь или 600 на хектарь, ако дългътъ е къмъ кооперативно сдружаване.

Иисусъ Христосъ въ Гетсимания.

На сто крачки отъ маслиненатa гора при Иерусалимъ, на левия брѣгъ на потока Кедронъ, имаше градина която се наричаше Гетсимания*). Исусъ твърде често се отбиваше въ нея, вечерно време, за молитва. Преди страданията си Той за последенъ пжть бѣше дошелъ тукъ съ ученицитѣ на които каза: „седете тука до като ида тамъ да се помоля.“ А мѣстото бѣ спокойно и предразполагаше къмъ молитва. После Той взе Петра, Иоана и Якова отдалечи се отъ останалитѣ колкото отива единъ камъкъ, когато се хвърли, и каза имъ: „Скръбна е душата ми до смърть; останете тукъ и бждете будни ведно съ мене. И като пристжпи малко напредъ падна на колени, съ лицето къмъ земята, а тѣ слушаха го да се моли:

„Отче, ако е възможно да мине тази чаша отъ мене, обаче не както азъ искамъ а както Ти.“

После се вжрна и ги намѣри да спятъ. „Симоне“, каза Исусъ на Петра, „ти спишъ, не можа ли да стоишъ буденъ единъ часъ съ мене“! Петаръ, който казваше че е готовъ да умре, дѣйствително бѣше заспалъ. Исусъ кротко му натякна за слабостьта и добави: „Бждете будни и се молете за да не паднете въ искушение, защото духътъ е бодръ а плътьта немощна“ и повторно се отдалечи.

„Отче“, казваше Той. „Ако не може да мине тази чаша отъ менъ, безъ да я испия, нека бжде твоята воля.“

И пакъ се върна и намѣри ученицитѣ си все да спятъ. Очитѣ имъ бѣха натегнали и не знаеха какво да отговорятъ. Исусъ ги остави, отдалечи се за да се помоли трети пжть като каза сжщитѣ думи. Тогава му се яви ангелъ отъ небето и го подкрепяше. И понеже се намираше въ вжтрешна борба молѣше се по усърдно, а потьта му бѣше като кървави капки, които падаха на земята. А като стана отъ молитва дойде при ученицитѣ, намѣри ги заспали отъ тжга и каза имъ: „Спете прочее и почивайте“!

Исусъ чакаше и бодърствуваше, грозния моментъ настжпи. „Ставайте да вървимъ“! Ето се приближи оня който ме предава“, каза той. И споредъ както искаше Самъ Той тръгна съ единадесетѣ къмъ предателя чакъ до входа въ градината. Още не бѣше престаналь да гов на ученицитѣ си когато една м гобройна тълпа се появи. Тя се с тоеше отъ войници на Рамския сталионъ и отъ пазачитѣ на хра Между книжовницитѣ старейшин вождаха се и свещеници, даже началника на баталиона.

Фарисейтѣ и първосвещени бѣха се споразумели съ рим губернаторъ за улавянето на Ис защото споредъ рамския законъ завладанитѣ провинции не мо да бжде арестуванъ никой, с намѣсата или посрѣдничеството цивилната власть. Въпъ отъ т маслиненатa гора, бидейки мѣсто почивка на пжтницитѣ, които вд ха отъ Галилея за поклонени съмнително бѣше да не би туй м жество, като чуе за арестуван на пророка, да се разбунтува. За ва и се повика войнишка пом

*)Гетсимания ще каже преса (менгебе) за прецеждане на масло.

...ять. Тоя е билъ точния отговоръ ...йника, който ржководи днесъ ...стерството на войната.

...ефа на правителството е изка... следнитѣ политически и мо... заключения:

...ществува случая Селецки, но ...ществува афера Скода, съ ...ритъ на шпионажъ.

...ода е единъ заводъ за въорж... ие съ всесвѣтска известность и ...о изпълва поржчкитѣ предви... въ единъ контрактъ, отъ кой... никой не се е отказалъ и нѣма ...рение да се отказва.

...елецки е билъ още отъ 1925 ...дставитель на тая фирма и ...ченията материялъ е добъръ, ...останалия трѣбва да се пог... имъ да дойде въ страната день ...скоро.

...лучая Амза зависи отъ разслед... ята и отъ военното правосж... Отъ насъ зависи да вдигнемъ ...ламентарната неприкосновен... на тия представители въ пар... ента за да могатъ да докажатъ ...итѣ твърдения, исказани отъ три... ата на парламента.

...защото политически или военни ..., които получаватъ проспекти ...реклами за нови системи на въо... ение отъ страна на съответни... фабрики, не могатъ да се счи... като подкупени отъ тѣхъ.

...И тоя е случаятъ съ мелодра... ичнитѣ обвинения (издавания) ...ъ камарата.

...Политиканството е по-ужасна ...есть отколкото сифилиса, защо... за последната е намеренъ се... ъ. За първата не още.

...Отъ петь милиарда поржчка, се ...общи че сж дадени четири ми... рда подкупи. Затова добре е да се ...ендира парламентарния мандатъ ...да се дадатъ доказателствата ...редъ правосждието, защото парла... ментарната клевета не може да бжде защитена отъ привилегията на неприкосновенността.

Сждебното следствие трѣбва да си изпълни дълга напълно. Сенатътъ и шефа на правителството предлагатъ да се избере една парламентарна комисия за анкета, предложение което интерпелаторитѣ отъ камарата не сж искали да приематъ.

Ученическа забава

На 28 мартъ т. г. Българската Девическа Гимназия изнесе детска забава съ ученичкитѣ отъ I, II, и III кл. въ полза на беднитѣ имъ другарки.

Забавата се откри съ „Imnul Regal“, отлично изпълненъ отъ хора на девическата гимназия акомпаниранъ отъ оркестъра на мжжката.

Последва пиесата въ три картини: „Девойчето и месецитѣ“, драматизирана приказка отъ известната българска писателка, Калина Малина. Ролитѣ, твърде сполучливо разпредѣлени, бѣха успѣшно изнесени.

Пиесата направи впечатление съ богатото си съдържание —възтържествуване на доброто надъ злото.

Първата картина представи нещастния животъ на сирачето Радка, осждено на постояненъ трудъ, лишено отъ детски игри. Злата мащеха, да се отърве отъ него, го изпраща средъ зима за вода въ близката гора, кждето, споредъ повѣрието, идватъ въ това време месецитѣ-вампири за да го отвлекатъ.

Втората картина представлява кжтъ отъ гората.

Въ студена зимна нощь когато прелитатъ снѣжинки, на уреченото време пристигатъ месецитѣ и сѣдатъ при вѣтровитото дърво. Идва и Радка съ голѣма стомна въ ржка. Баба Марта я познава и си спомня, какъ въ единъ студенъ дъждовенъ день, Радка й дава подслонъ и я нахранва. И понеже въ разговоръ съ месецитѣ, Радка намира за всѣкиго отъ тѣхъ блага дума, тѣ я възнаграждаватъ:

Да бждешъ хубавица.
На лицето ти да цъвнатъ
рози щомъ се позасмѣешъ.
Отъ очитѣ ти да капятъ
сълзи маргаритъ чудесенъ.
Вечерь съ сълзи да си лѣгашъ;
Зарань да се будишъ съ пѣсень.

Девойчето се връща въ кжщи разхубавено. Мащехата, отъ завистъ, изпраща и своята разглезена Златка за вода на сжщия изворъ. Но когато тя отива при месецитѣ, като отплата за лошитѣ думи, които имъ казва, получава проклятието на баба Марта:

Името ти Злата,
Зла змия да станешъ;
Отъ уста си гущери и змии
да вадишъ.

Третата картина: Царски синь, облеченъ въ овчарски дрехи, срѣща Радка въ гората като бере цвѣтя за гроба на майка си. Плененъ отъ добротата и красотата й, харесва я и сж оженва за нея.

Особенна фееричность придадоха добре подготвенитѣ балети—сцени изъ миналия животъ на месецатѣ.

Сполучливата постановка на пиеската унасяше въ царството на приказкитѣ, доброто и красивото.

Последенъ номеръ на забавата бѣ томбола съ предмети изработени отъ ученичкитѣ.

Поради особенния интересъ на гражданството къмъ забавата, въ два дена всички билети бѣха разпродадени. А презъ вечерьта при започване на представлението, предъ входа на салона имаше небивала навалица отъ желающи да присжствать, но по липса на мѣста много отъ тѣхъ бѣха принудени да се върнатъ.

За да задоволи гражданството, ржководителитѣ на забавата, би трѣбвало да положатъ всички усилия за да я повторятъ.

Болшевишкиятъ рай

Известниятъ комунистъ Лазаръ Карамусаловъ отъ Панагюрище е избѣгалъ въ Русия преди 7 год.

Преди нѣколко дни отъ съветския „рай“ е изпратилъ две писма които печати в. „Панагюрски гласъ“, бр. 241.

Ето едно отъ тѣхъ до сестра му.

Правописътъ запазенъ.

Одеса 8. I. 1933 год.

МИЛА СЕСТРО,

Славке, става 3 м' как нѣмам от васъ писмо и ми е мноо мжчное че не съм ви разбирал. Славче като получитѣ това писмо отговорете ми веднага. Славке как сте вие по дома, мама жива ли е и здрава ли е пишете ми че ми е много мъчно за нея, че сега тука става много лошо, и едно че сега немога нищо да изпратя и друго че сега глад у ваме като кучета, едно кило хлеб на пазаря струва 700 лв. и едно кило сланина 2,800 лв. и то го нема. Има тука магазини в които се продава всичко но с злато и с чужди пари Бълг. Американски Франц. Англ. и др., но нѣмам кой да ми испрати да си купа баре 20 кила кукурузно брашно да правимъ качамакъ съ жената .

Славке след два месеца ще имам и малко ако можем да доживеем ако не умрем от глад.

...ой че батальона бѣше тамъ, готовъ ...спре всѣко движение. Тѣ бѣха ...ружжени съ ножове и колове, ...айки съ себе си фенери и факли. ...ъкъ човѣкъ вървеше напредъ и ...деше тая тълпа. Това бѣше *Иуда*. ...ой знаеше мѣстото, гдето се отби... ше учителя, защото бѣше идвалъ ...къ много пжти съ него. А за да ...избѣгне каквато и да било грѣш... предателя имъ даде знакъ, чрезъ ...ито можеше да се узнае жертва... —когото целуна, каза, той е, удо... го и го хванете. Съ влизането ...въ Гетсимания, тъкмо когато ...исусъ отиваше на срещата имъ, Иуда ...приближи. Радвай се учителю, ...ва той, и го целуна. Исусъ отго... ри дружелюбно.

„Приятелю, какво доде? *Иудо* съ ...ование ли предаваш Сина човѣ... ски'?

Отъ тия думи Иуда можеше да почувствува обичьта която прощава всичко, даже и предателството.

Тогава Иисусъ рѣшително пристъпи напредъ, къмъ тълпата, и каза. „Кого търсите?“ а тѣ отговорихъ: Иисуса Назарянина. „Азъ съмъ“! И щомъ чуха тия думи тѣ се дръпнаха назадъ и паднаха на земята, защото за последенъ пжть Той само съ една дума, проявя могущата си сила. Стражаритѣ които бѣха паднали станаха. Иисусъ пакъ имъ каза: „Кого търсите“? Тѣ пакъ отговорихъ Иисуса Назарянина. „Казахъ ви че азъ съмъ. Прочее, ако мене търсите оставете тѣхъ да си идатъ, сочейки на ученицитѣ си, които бѣха се събрали на едно мѣсто задъ него, за да се збждатъ думитѣ му отправени къмъ своя Отецъ молейки се: „онния които си ми далъ никого не погубихъ.“ Въ тоя моментъ войницитѣ турихъ ржка на него. Ученицитѣ като видѣха арестуванъ своя учитель казаха му: Господи да ударимъ ли съ ножъ? И Симонъ безъ да дочака отговоръ искара ножа и уд ри единъ отъ слугитѣ на първосвещеника, който се наричаше Малхъ и му отрѣза дезното ухо. Иисусъ веднага успокои ученицитѣ си и като се обърна къмъ Петра каза му: „тури ножа въ ножницата защото всички които се залавятъ за ножъ, отъ ножъ ще погинатъ. Да не пия ли чашата която ми е далъ Отецъ? или мислишъ че не мога да се помоля на своя Отецъ и той ще ми представи 12 легиона ангели? Но какъ ще се збждатъ писанията че тъй трѣбва да бжде'? Той се допре до ухото на Малха и го изцѣри а слѣдъ това каза на архиереитѣ и войницитѣ: „Като на единъ разбойникъ ли дойдохте на менъ съ ножове и колове! Когато бѣхъ съ вазъ, всѣки день, въ храма не ме уловихте, но сега е ваше времето и властьта на мрака“?.

Тогава всички ученици го напуснаха и избѣгаха, а единъ момакъ, обвитъ съ платнище по голо тѣло, вървеше подире му и войницитѣ го хванаха, но той като остави платнището, избѣга голъ отъ тѣхъ.

Тоя момакъ бѣше св. апост. и еван. Марко.

Явно е съ каква сила Иисусъ, още въ начялото на своитѣ страдания отбѣсна каквото и да било насилие и никому не позволи да посегне върху живота на своитѣ неприятели а винаги, пакъ и сега, даде примѣръ за кротость и любовь. Заповедьта дадена на Петра да постави ножа въ ножницата остана една вечна заповедь. И кой и да било единъ отъ нази, колкото и похвално и да би било стараниего му да защити истината съ насилие винаги ще чуе думитѣ казани на Петра: спри! който вади ножъ отъ ножъ умира.

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

Славке сега азъ работа в една обущарска фабрика и получавам 120 рубли в месеца а то сж 8,400 л. и гладуваме като кучета получавам по половин кило хлеб, а жена ми понеже е в положение и неможе да работи то тя не получава хлеб, азъ получавам още 400 грама захар на месеца и 25 грама чай и 1 калъп сапун и повече нищо това е за месец, въобще в живота си така никога не съм тегълил както сега.

Славке ще ви се моля ако можете да купите американски пари бяре 5 долара, то струватъ на български пари около 700 л. и да ми ги изпратите в препоржчано писмо че не зная дали ще изживеемъ тази зима.

Ако можете турете въ едно просто писмо 100 лева аз тука ще мъча да си купа баре 10 килогр-кукурузено брашно да можем да преживеем баре още един месец с жената.

Славке много съжелявам, че не ме е родила мама с криле че да мога да хвръкна и да мога да си дода там че там работех и можех да се нахрана, тукъ гладувам сега ва сега.

Славке дойде ми на умъ че днес е коледа и знам че дома не е без пресол и кокале та ми потекоха лигите. И ако съмъ тамъ ще мога да се наям а тука току що ядохме с жената и то знаете ли с що правихме коледа, купих половин кило зелени домати (туршия) за 50 копейки (35 лв.) и имахме 250 гр. хлеб та ядохме и то се яде един път на ден. Седна дума мамоле мила каде ще му излезе края не знам освен гроба.

Славке едно кило барабой струва 5 рубли (350 л.) и сега кажи ми какво да купя да се наямъ освенъ отрова да се наямъ един път за винаги.

Славке чакам писмо и поне 100 лв. въ едно писмо.

Спривет ваш брат Лазар.

* * *

Другото писмо е до майка му.

Въ него се рисуватъ още много по—страшни картини за „добруването" въ Съветска Русия.

Изъ в-къ „МИРЪ"

ДОКТОРЪ
СТ. ЧЕРНЕВЪ
Специалистъ АКУШАРЪ-ГИНЕКОЛОГЪ приема болни въ медицинския си кабинетъ
Ул. Режеле Фердинандъ № 44
гр. СИЛИСТРА

САВКА И. БОЖАНОВА
АПТЕКАРКА

Съобщавамъ на почитаемата си клиентела, че наехъ бившата аптека на г. Н. Д. Корбяну, въ улица „Режина Мария" № 5 (въ локала на бившата аптека на Т. Пучеря).

Аптеката е снабдена съ всички видове лекарства и специалитети отъ най-добъръ асортиментъ, така сжщо различни видове одиколони, каучуци, сапуни, пасти за зжби, кремн най-доброкачествени, доставени отъ най ренумираните фабрики.

Рецептитѣ и всѣкакви поржчки се изпълняватъ веднага, най-съвестно и при най-износни цѣни. 6—10

КУЛТУРНА ПРОЯВА

На 12 м. м. българската девичетка гимназия даде едно хубаво училищно празденство. Представи се „Девойчето и 12-тѣ месеци", драматизирана приказка, въ която видѣхме красиви и мили сцени изъ българския селски животъ, както и изъ нашата митология. Прелестни балети създадоха особено хубави картини и плениха зрителитѣ.

Правѣше добро впечатление, че забавата е плодъ на съвмѣстния трудъ на повече лица. Почти цѣлия учителски персоналъ взимаше участие, било то въ салона, или пъкъ задъ кулиситѣ, като г-ца В. Токушева и г-нъ Е. Тагаровъ, на чиито плещи легна подготовката на самата сценка. Тя биде изнесена изключително отъ първитѣ три класа на гимназията и поради това обстоятелство трѣбва високо да ценимъ голѣмия трудъ положенъ отъ горнитѣ лица за подготвяне на малкитѣ артистки, които въ повечето случаи тъй хубаво и мило изпълниха възложената имъ задача, като Танева Райна, Попова Ахинора, Пѣева Лиляна и др.

Баленитѣ сж плодъ на умението и вкуса на г-жа Ц. Чаушева, която и въ миналото много пъти ни е давала хубави продукции изъ областьта на кореографичното изкуство. Подъ звуцитѣ на струнния оркестъръ на мжжката гимназия, дирижиранъ отъ г. П. Пѣевъ, хубави фигури изпълнени тъй нежно и грациозно отъ малкитѣ балерини, ни пренесоха въ царството на приказкитѣ.

Следъ сценката имаше томбола. Хубави предмети изработени отъ ученичкитѣ подъ ржководството на преподавателката по ржкодѣлие и домакинство г-жа Куна Калчишкова, зарадваха много отъ посетителитѣ, които имаха щастието да попаднатъ на пълни билети. Презъ време на томболата имаше танци, за които свири училищнията оркестъръ, който изпълни хубави номера и презъ антрактитѣ.

Тая забава, дадена отъ нашата девическа гимназия, ни доказа колко много се чувствувала отъ нашето гражданство липсата на културни прояви въ последно време. Препълнения салонъ, навалицата предъ театъра, както и голѣмия брой отъ граждани, които бѣха принудени да се върнатъ по нѣмане на мѣста, сж блѣскаво доказателство за отзивчивостьта на гражданството за културни прояви, които много повече го привличатъ, отколкото изкуствено създаванитѣ зрелища съ политическа цель отъ заинтересовани лица.

Последното празденство ни даде възможность да констатираме факта, че на нашитѣ учебни заведения и на тѣхнитѣ малки питомци се пада голѣмата мисия да сплоти наново българското гражданство и му покаже, че то е длъжно да направи това за доброто на собственитѣ си деца и въ подкрепа на родната ни култура, за която то винаги е претендирало, че се бори, но противъ чиито интереси то често пжти несъзнателно и работило.

гражданинъ

Разни известия

Въ политическитѣ кржгове се съобщава, че правителството имало намѣрение да отгегли внесения законопроекгъ въ камарата по конверсията, за нѣкакви изменения и допълнения. Провѣрени тѣзи съобщения отъ компетентно мѣсто, се потвърждава, че проекта ще си остане така, както е внесенъ. Потвърдява се само истината, че въ парламентарната комисия по проекта, щѣла да се видоизмѣни, редакцията относно отстжпването на $^3/_4$ отъ имота срещу задължения. Въ сжщность, както комисията отъ парламента, така и тази отъ сената сж започнали разисквания-та си по него.

* * *

Министра на финанс г-нъ В. Маджару щѣлъ да мине идущата седмица за ранство въ отпуска за 2 мици.

* * *

Г-нъ К. Ангелеску гувер тора на народната банка малъ вчера една продължи на срѣща съ г-нъ Вайда водъ, министъръ председат

* * *

Селецки следвало вчера бжде разпитанъ отъ г-нъ йоръ Хажи Стойка. Но по узналъ, че г-нъ полковн Понпониу е заминалъ за Пр той отказалъ да даде как и да било показания, до и се завърне полковника Прага.

Телеграма

Отъ Базарджикъ г. Ма Илиевъ ни телеграфира: Базарджикъ 7 Априлъ 19 Адвоката Онориу Жити е осжденъ на единъ мес затворъ за клевета.

Продава се: Лозе ам канско въ зем. на гр. Силис отъ 10 декара съ кьошкъ, е кръчма съ ханъ въ у Женералъ Кулчеръ, при жание на Аврамъ Манол при цени много износн Споразумение при ПЕТА МАНОЛОВЪ отъ гр. Силис ул. Режеле Фердинандъ № 1–3

Продаватъ се: Два дв отъ 7 декара съ всички ну ни постройки за едно зем дѣлческо стопанство. Сжщ 2 декара лозе, 2 декара лу нова ливада, 2 декара ово градина и градина за за ват. И двата двора сж к шосето до кладенцитѣ въ с БАХАРКЬОИ Акаданлар околия.

Братя: Атанасъ и Въ П. Чешмеджиеви.

Продава се кжща въ ул „Унире" № 5—за сведени печатница „Прогресъ"

Силистр

Год. III Брой 39 Силистра, 15 Априлъ 1933 3 лей Броя

Урежда редакционенъ комитетъ.

...ишенъ абонаментъ ...0 лей. За странство ...50 лей Обявления по споразумение

ПРОБУДА

Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Redacţia şi Administ. Tip. „PROGRESUL" Silistra

„PROBUDA" | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

Редакцията пожелава на абонатитѣ и четцитѣ на в. „Пробуда" весело прекарване на свѣтлитѣ Христови празници.

ДЕНЯ НА Христовото Възкресение

...ай забележителното събитие въ ...ота на Христа, както и въ всеобщата история, е Неговото възкресение. То е най блестящето доказателство за божествения произходъ ...Неговото вѣроучение и за оня ...ъ, какъвто то произведе въ ...вѣтѣ и живота на человѣцитѣ. ...инския историкъ К. Фереро, ...то се занимава съ причинитѣ за отпадъка на античната цивилизация и ...възхода на новата, по тоя случай, ...какво казва:

„Извънредно голѣма е била ро...та на християнското вѣроучение, ...преустройството на човѣчеството, ...социално вѣроизповѣдно и поли...ческо, отношение презъ третия ...къ. Въ тая епоха не само римска...империя но и старата цивилиза...ция бѣше въ пленъ отпадъкъ. ...огобройнитѣ граждански междуособици, както и войнитѣ съ варва...ритѣ способствуваха за влошаване...то на финансовата и икономическа ...криза. Поради липсата на кредитъ ...капиталитѣ спираха отъ обръщение. ...Търговията угасна. Данъцитѣ посто...янно растѣха поради нуждата отъ ...пари каквато императоритѣ чувст...ваха за подръжка на наемнитѣ ...войски. Всичко това грозно притиснало данакоплатцитѣ".

„Нито единъ институтъ не подпомагаше монархията. Сената изгуби ...своето когашното си значение. Напраздно Аврелий въведе новъ азиятски ...обичай (митхраисмулъ) съ цель да ...придигне престижа, да даде една абсолютна сила и тържественость на ...монархията, защото хората престанаха да вѣрватъ въ формитѣ и схващанията лишени отъ смисъль. Конституцията на нравитѣ и страхътъ отъ отговорность на чиновницитѣ копаеха една пропасть между управляющитѣ и управляванитѣ. Всичко предвещаваше една близка катастрофа поради липсата на реакция, която би могла да спаси онова което можеше да се спаси. Въ тази безпѫтица на хората, лишени отъ вѣра и идеалъ, неспособни да направятъ геройско усилие поради трагичното имъ положение, се появи християнството. То дойде тъкно на време за да представи на стария свѣтъ новъ начинъ за неговото спасение, чрезъ свойтѣ оригинални свщания върху живота и държавата, както и чрезъ свойтѣ морални и вѣроисповѣдни заповѣди. Ще бѫде голѣма грѣшка ако се вѣрва, че въ тая фаза християнството оперира само съ едно скромно изложение на своята морална и вѣроисповѣдна доктрина върху стария свѣтъ. Схващането, което имаха християнскитѣ водители отъ третия вѣкъ, относително цѣлта и мисията на политическото господарство, както и препоржкитѣ каквито тѣ правѣха на населението да уважава заповѣдитѣ на Спасителя, безразлично отъ отношението Му къмъ държавата, бѣха една политическа и социална революция. За тогавашнитѣ християни новата вѣра стоеше надъ политическия и социаленъ строй на държавата, равнодушна къмъ нейнитѣ организирани сили.

Не враждебна или противна на тѣхъ; но и безъ никакво отношение или възможность за компромисъ между новата вѣра, държавата и нейнитѣ институти".

Империя, духавна и универсална, основана на моралнитѣ християнски заповѣди която вълшебно привлече стария свѣтъ.

К. Фереро казва:

ТРЕВОЖНИ ПРИЗРАЦИ

Когато обществото на народитѣ търси решения и сближения за мира на народитѣ и за да отстрани нови урагани, носители на смърть, мизерии и ужаси, като последствия на умраза, ненависти и злоба, ето че се явиха нови течения и нови фактори, които тласкатъ свѣта къмъ нови хекатомби. За да изложимъ по-ясно решающето влияние на тия фактори, ще изброимъ едни отъ поглавнитѣ събития, които ще сж съ рѣшающи последствия, зи въ бждъще:

„Християнството съумѣ да запази стария свѣтъ отъ една катастрофа която можеше да го опищожи посредствомъ една отъ най смѣлитѣ и величествони революций, каквито би познавала историята. То досущъ събори стария възгледъ върху социалния и религиовенъ животъ и даде на свѣта нова вѣра, новъ моралъ и единъ, новъ идеалъ, каквито то можа сполучливо да прокара".

Пъкъ и днесъ, когато човѣчеството се намира въ такава една безпѫтица, когато то преживѣва толкова кризи и промѣни, християнството е което може да подържа и да подкрепи моралнитѣ сили на обществото. Но то се крепи на възкресението. Ако Христосъ не бѣ възкръсналъ напраздно би била нашата вѣра, казва св. ап. Павелъ, т. е. всички нейни истини би изгубили свойта сила. Тогава и човѣчеството би изгубило правия пѫть, истинската насока на своя животъ. Възкресението на Христа е символъ на побѣдата на духътъ надъ материята; сполука на моралнитѣ сили следъ тяжестьта на теглилата и неволята. Ето защо когато чуемъ да ни кажатъ Христосъ възкресе ние неможе да се обадимъ другояче освѣнъ съ думитѣ Наистина възкресе.

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

1) Манджурския пожаръ, който гори и се развива, е една първа групировка между държавитѣ, въ два неприятелски лагера: Япония е подържана, въ всѣко отношение отъ Франция, и нейнитѣ съюзници, а Китай—отъ Русия, Германия, Италия и Америка; обаче Катай е неподготвенъ и е още въ периода на братоубийствени войни и вжтрешни раздори, и никой незнае кога ще се довърши тая грозна азиатска война и кой ще е победителя, но всѣки знае, че не първия победитель е останавъ и последенъ и съ венеца въ ржка. Врѣмето мѣни положението на победени и победители, а щастието е въ постоянно въртение и измѣнения.

2) Италия, следъ свѣтовната война, остана съвършенно онеправдана и недоволна съ раздѣлата на военна плячка, и следъ нескончаеми преговори съ Франция, се оттегли отъ бившия съюзъ, и почна една явна деятелность противъ Франция, която за да парализира Италианското влияние въ балканитѣ и въ Адриатическото море, създаде Югославянския мозаикъ. Въ отговоръ на тая френска комбинация, Италия създаде съюза съ Русия, съ Германия и съ всичкитѣ останали Балкански държави, като се свързва, фамилиарно, съ България, и създаде италианския протекторатъ въ Албания, като мость къмъ Балканитѣ; а италианската дипломация почна една политика на разложение, въ самата Югославия. И днесъ гледаме разпаданието на тоя фиктивенъ конгломератъ, като се почне съ отдѣлянието на Кроатитѣ и Славонитѣ, а слѣдъ тѣхъ ще дойде реда на Босна-Херцеговина, Далмация, Черна Гора и Македония. Вземете книгата на бившия югославянски министъръ и патриотъ Сърбинъ г-нъ Свѣтозаръ Пребичевичъ, изгоненъ въ Парижъ „Диктатурата на Кралъ Александъръ" и ще се увѣдомите

че югославянското разложение върви съ сигурни крачки къмъ изолирането на Сърбия и освобождението на малцинствата.

3) Въпроса на малцинствата се налага вече на всички победители, и цѣлия френски печатъ негодува вече, че въпроса на малцинствата стои още неразрешенъ и е едно орждие, въ ржцетѣ на победенитѣ, за да изискватъ ревизията на договоритѣ, понеже първи не ги зачитатъ победителитѣ. Редици балкански конференции останаха безрезултатни, понеже въпроса на малцинствата бѣ постоянно отлаганъ. Малцинствата сж повече отъ 40 милиона и една подобна маса не е възможно да се пренебрегне, ако се желае искренно, миръ и тишина.

4) Политическата и национална победа на Хитлера засили силата и влиянието на фасчизма и на Мусолини, противъ Франция.

Англия, която е най-добрия познавачъ на интернационалната политика, и знае да я използува въ най-угодни моменти, като констатира, че Италия и Германия се свързватъ за въ бждаще, и че тѣхната сила ще притегли огромни държавни сили, веднага Магдоналдъ се присъедини къмъ фасчиститѣ и прие Мусолиновото предложение, за образуването на Директората. Изненадата за Франция бѣ съкрушителна и до толкова остана смаяна, че да избѣгне изолирането, прие Директората; обаче слѣдъ като мина тоя ударъ, и се яви реакцията, тя апелира къмъ Малкото-Съглашение и Полша, понеже Италия и Германия поставиха, като първо условие за приемането на Директората: Равенство въ въоржжение и безоржжение, правата на малцинствата и ревизиране на всичкитѣ договори, на основание на 19 членъ отъ Версалския договоръ. Обаче Женева, за да избѣгне още единъ фалиментъ, отложи въпроситѣ на обезоржжението до 25—30 Априлъ 1933, а въ това време дипломатитѣ почнаха тайнитѣ визити и преговори, като се стараятъ да привлекатъ нови съюзници и нови сили, понеже баланца на силитѣ е съвършено полезенъ на Италия и на съюзницитѣ ѝ.

5) Въпроса съ Данцигъ и съ Силезия е първата етапа на Хитлеровата програма, и тамъ е бурето съ динамита, понеже Хитлеръ постави фитила и очаква удобния моментъ, за да го подпали.

Всѣки ясновиденъ человѣкъ е загриженъ и очаква съ трепнато сърдце, развитието на тоя ураганъ който се приближава съ шумъ, вихъръ и вихрушка отъ прахъ, а дипломатическитѣ сплетни криятъ ужасната стихия, като отлагатъ разрешенията на правдата и свободата на народитѣ, а политиката на Щруца е вечъ отдавна изоставена и всички я усмиватъ.

Мир.

ДОКТОРЪ
СТ. ЧЕРНЕВЪ
Специалистъ АКУШАРЪ-ГИНЕКОЛОГЪ приема болни въ медицинския си кабинетъ
Ул. Режеле Фердинандъ № 44
гр. СИЛИСТРА

Продава се: Лозе американско въ зем. на гр. Силистра отъ 10 декара съ кьошкъ, една кръчма съ ханъ въ улица Женералъ Кулчеръ, притежание на Аврамъ Маноловъ при цени много износни.
Споразумение при ПЕТАРЪ МАНОЛОВЪ отъ гр. Силистра ул. Режеле Фердинандъ № 7
2—3

САВКА И. БОЖАНОВА
АПТЕКАРКА
Съобщавамъ на почитаемата си клиентела, че наехъ шата аптека на г. Н. Д. Корбяну, въ улица „Режина Мария“ (въ локала на бившата аптека на Т. Пучеря).
Аптеката е снабдена съ всички видове лекарства и циалитети отъ най-добъръ асортиментъ, така сжщо разл видове одиколони, каучуци, сапуни, пасти за зжби, креми доброкачествени, доставени отъ най ренумиранитѣ фабри
Рецептитѣ и всѣкакви поржчки се изпълняватъ вед най-съвестно и при най-износни цѣни.
7-

Около бюджета на министерството на просвѣтата вѣроизповѣданията

Въ заседанието на бюджетната комисия при Министерството на Просвѣтата и Вѣроизповѣданията, което се е състояло на 28 Мартъ т. г. въ камарата на депутатитѣ, г-нъ народния представитель Стефанъ Пенковъ отъ Дуросторъ подигна три доста интересни въпроса:

1. Поиска повторно занимание съ решението на Министерството да се закрие ромънската прогимназия отъ Тутраканъ, която, като основно училище води началото си още отъ 1886 год. и била подкрепяна отъ българската държава—при анексирането на четирижгалника—така че да се закрие сега е съвсемъ безмисленно.

Г-нъ министъръ Густи, останалъ съ добро впечатление отъ мотивировката на г-нъ Пенковъ, който е билъ подкрепенъ и отъ г-нъ учителя Юреску и други депутати, и е заявилъ че ще намѣри срѣдства да заплаща и за напредъ пе нала на тая гимназия, за се закрие.

2. Г-нъ Пенковъ настоя но поиска още субвенц рането на българскитѣ цър и училища, които работ извънредно трудно по л на достатъчни срѣдства, за то българското население, то ги подържа е много о няло—то плаща двойно училища: веднажъ за дър нитѣ училища и втори п за частнитѣ. Следъ интер разисквания г-нъ Дър подсекретарь П. Андрей дек рира че ще даде нуждата венция за подпомагане на гарскитѣ малцинствени уч ща въ Букурещъ, Браила, К тенджа, Силистра, Добр Балчикъ и Каварна. Въп за черквитѣ ще се разучи

Въ сжщото заседание комисията се повдигна и роса за турскитѣ хатиби от тирижгълника, чийто зап сж много съкратени: около

Христовото Възкресение

Високото и непостижимо дѣло на Божията любовь къмъ человѣка се извърши. Всемирната жертва за греховетѣ на человѣческия родъ е принесена. Синь Божи распнатъ на кръста, умрелъ, е погребенъ вече. Къмъ гроба е притиснатъ голѣмъ камакъ, поставено е римска стражда и така сжщо и печата на върховното еврейско сждилище, наречено синедрионъ. Тъй че всичко каквото поискаха враговетѣ на Христа се изпълни. Нечуваното злодѣяние сполучливо се завърши, прикрито подъ булото на закона. И тъй човѣцитѣ изпълниха своята зла умисъль. Сега оставаше да дѣйствува Богъ.

„Възкресни, Боже, суди земли! Яко Ти царствуаши въ вѣки“.

Сжботата вече минаваше. Женитѣ—мироносици, късно вечерьта бѣха дошли въ градината на Иосифа—за да видятъ гроба и сугриньта рано да намажатъ тѣлото на учителя съ благовонни масла, което не бѣха успели и не могли да направятъ порано, пазейки закона за сжботата. Нощната тъмнина покриваше земята. Неподвижни и мрачни стояха скалитѣ на новата пещера на богатия, благообразенъ, гражданинъ отъ Ариматей. Мълчаливо и сурово бѣха я заобиколили римскитѣ войници, пазейки покоя на истинския царь, когото синоветѣ на Израилъ наричаха измамникъ и бѣха разпоредили да се пази три деня. Понататъкъ отъ пещерата, въ градината на Иосифа, царуваше мракъ, пустота и тайнствено мълчание. Не помалко мрачно бѣше и въ сърдцата на вѣрнитѣ Христови ученици и ученички. Тѣхната радость и свѣтлина бѣха заровени въ гроба, тѣхната слава осмѣяна, любовьта имъ мъртва, надеждата скрита, живота за тѣхъ бѣше изгубилъ всѣка цена. Нѣкой изъ между тѣхъ, искаха да бѣгатъ отъ Иерусалимъ, гдето всичко имъ навѣваше само скрьбь и ужасъ—за Емаусъ, въ родната Г Всички тѣ сега можаха само тъжатъ и плачатъ за незбжд се надежда да се освободи илъ, да ридаятъ за загубата бичния имъ учитель. Само ветѣ на синедриона, книжовн и фарисеитѣ, тържествуваха с ята победа. Само поднебесни ховетѣ на злобата, се радваха би била възможна нѣкаква р за тѣхъ—защото оня който гонваше лежеше въ гроба.

Въ самата столица на ира и тъмно царство царуваше веч жасъ и смущение, адъ стене трепереше. Неговата власть человѣка бѣше унищожена ритѣ му разрушени, а нег

...о лей месечно. Въпроса е ...ъ подържанъ отъ господа ...днитѣ представители: В. ...едату, Стефанъ Пенковъ и ...ъ Санду. Бюджетната ко... ...ия прие направеното пред ...ение, като увеличи фонда ...500.000 лей за подобрение ...ожението на хожитѣ.

...олонизиране и ко... ...асиране на четири... ...жгълника

На 30 мартъ 1933 год. ве... ...ьта при разискване бюдже... на Министерството на Дър... ...внитѣ Имоти и земледѣлие... то, господа народнитѣ предста... вители Стефанъ Пенковъ и Карпъ Санду сж вземали дума... та и енергично сж се застжпи... ли за отпускане необходимитѣ суми по комасирането и пост... ройка на жилища на колонис... титѣ.

Г-нъ Министра Войку Ни... ческу, следъ известни колеба... ния удобри направенитѣ пред... ложения отъ г-да Народнитѣ представителм да се отпуснатъ кредити за две операции, отъ чието приключване зависи спо... койствието въ Кадрилатера.

Сами можемъ да си помогнемъ

Г-нъ М. Валеряну, сътруд... къ на в. „Лупта“ пише след... то: „Характеристично и чуд... е настояването на нѣкой ...ши държавни и политически ...же, които подържатъ и днесъ ...а нашата економическа и фи... ансова криза се дължи на ...ѣтовната економическа и фи... ансова криза и на спадането ...нитѣ на зърненитѣ храни.

Този грешенъ начинъ за ...бесняване на кризата, презъ ...която минаваме, може да ни ...оведе до много лоши резул... ...тати, до като всички подър... ...каме, че независи отъ насъ ...правянето на днешното по... ...ожение, а отъ разрешаването ...а общата свѣтовна криза, ...която може да продължи още ...ного години! Съ други думи ...а чакаме смиренопоклонно ...икономическата и финансовата си смъртъ.

Тази теория е въ цѣлость фалшива, фалшилостьта на която се доказва както отъ статистиката за земледѣлскитѣ задължения, така и отъ всичко, което документално се писа по този въпросъ презъ 1929 година, когато ценитѣ на зърненитѣ храни бѣха петь пжти по голѣми отъ днешнитѣ. Така въ книжка № 4 отъ 15 Октомврий 1929 на сп. „Економия“ азъ писахъ следното; *Двойната бедностия отъ Сифилиса, туберкулозата и лукса ето положението на нашитѣ селяни* и като средство за управяне на това предлагахъ, систематично и радикално преорганизиране на земледѣлието чрезъ задължително сдружзване на дребнитѣ земледѣлци, та да могатъ си подобри производството; да се подпомогнатъ съ ефтинъ кредитъ за до могатъ да получатъ по този начинъ по високи цени на своитѣ произведения. Въ сжщото спистние е писано: *Селянитѣ сж изтощени отъ лихви, задълженията ги задушаватъ, инвентара имъ трѣбва да се поднови, а дълговетъ сж достигнали такива размѣри, че никой не може да си отгатне какъ е възможно да се освободятъ.* Това се констатира и се предложиха солуции и въ 1929 год., когато житотъ се продаваше по 80.000 л. вагона, а другитѣ храни по 40—50000 л. вагона, а отъ това се доказва че беднотията на нашитѣ земледѣлци, както и нашата економическа и финансова криза, не се появи отъ спадането на ценитѣ, нито пъкъ по причина на общата свѣтовна криза, *а отъ много и други вжтрешни и специално ромжнски причини*

На нашия повикъ тогава политическитѣ хора си запушиха ушитѣ, тѣ мислиха само за сключване външни заеми, за попълване празнинитѣ на бюджета и подпомагане убеднялата ни индустрия и търговия.

На 6 Ноември 1930 година повторихъ моя повикъ чрезъ в. „Адевърулъ“, но политическитѣ хора пакъ останаха глухи, вѣрвайки както и сега, че спасението ни може на дойде само отъ странство, било чрезъ външни заеми и облагодетелствувани тарифи.

Сега сме въ 1933 година и чакъ сега констатираме, че затова за което се провиквахме презъ 1929 година, че не трѣбва да очакваме никаква външна помощь и че нащето спасение не може да дойде *освенъ отъ преорганизиране на цѣлия нашъ економически и финансовъ животъ,*

Загубената неактивность презъ тѣзи четири изтекли години, когато длъжность бѣше на тѣзи наши държавни мжже, да видятъ дѣйствителностьта или да се вслушатъ въ съветитѣ на тѣзи, които я предвиждаха, а не да бѣгатъ за чужди помощи, *вто истинската и сигурна причина за влошавяването на нашата економическа и финансова криза*; и която криза може да ни докара до една монетна инфлация, за която съобщи въ една конференция, по Радиото, г-нъ министра на финансиитѣ. Дългъ ни се налага да се заловимъ на работа и да спасимъ това, което е за спасение.

За това се *иска работа и себеотрицание* като разбира се, се откажемъ отъ тази дива политика на която съ скърбъ на душа присжтствува цѣла държава. Да признаемъ и то всички искренно миналитѣ грешки, да престанемъ да мислимъ за чужди помощи и да започнемъ преорганизирането на нашия економически и финансовъ животъ.

Да не се оставимъ излъгани въ вѣрата на жителитѣ на тази държава, отъ която и класа или професия: селяни, търговци, занаятчии, индустриалци, стопани и чиновничи, че могатъ да понасятъ увеличението на данъцитѣ преки и косвени, или че чрезъ страшното екзекутиране на бирницитѣ ще може да се попълнятъ празнинитѣ на бюджета.

Да имаме куражъ да гледаме дѣйствителната реалность, която само чрезъ една строга економия, подпомогната отъ сериозна економическа организация противъ тѣзи които ще създадатъ нашитѣ закони но които не ги респектиратъ; ще можемъ да се надѣваме, че ако не се възвърнатъ веднага богатствата, то най малко ще се задържи економическия организъмъ и то на цѣлата държава“.

...ленници освободени. Победителя ...а смъртьта и на дявола се нами... ...аше всредъ неговата область. Той ...ѣ свързалъ вече силния и тронътъ ...у събори... Ето че невидима стълба се простираше отъ градината на Иосифа къмъ небето и ангелитѣ ...ѣха слезли на гроба на своя Вла... ...ика. Небето бѣше се спуснало ве... ...е на земята.

„Възкресни Боже! Да вознесется рука Твоя! Не забуди убогихъ Твоихъ до конца“.

Но Той вече славно възкръсна. Неговото Божество разкъса смъртнитѣ вериги, тѣлото Му не истлѣя а оживе, възкръсна зада живѣе вѣчно и прославено. Земнитѣ недра се раздрусаха когато излизаше отъ тѣхъ Богочовѣка; небесна свѣтлина огрѣя пещерата; ангелъ Божи отвали камакътъ отъ входа въ нея, а римскитѣ стражари съ ужасъ и смутени избѣгаха. Свѣтлитѣ небожители бѣха заели тѣхното мѣсто около испразнения вече гробъ на Спасителя... Въ първия денъ на седмицата рано сутриньта, преди да изгрѣе слънцето, лъсна изъ гроба нетленната духовна свѣтлина—възкресението.

ХРИСТОСЪ ВЪЗКРЕСЕ!

Ето думитѣ съ които ангелитѣ възпѣха това всемирно събитие и поздравиха изкупеното человѣчество съ тия думи Мария Магдалина, наскоро следъ възкресението, поздрави римския императоръ Тиберия.

А отъ тогава и до днесъ тѣ непрестанно гърмятъ по цѣлия свѣтъ, а и всички ние сме длъжни да се поздравимъ съ тѣхъ въоду шевлени отъ любовь и вѣра въ възкръсналия Христосъ.

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

Продаватъ се: Два двора отъ 7 декара съ всички нужни постройки за едно земледѣлческо стопанство. Сжщо и 2 декара лозе, 2 декара луцернова ливада, 2 декара овощна градина и градина за зарзаватъ. И двата двора сж край шосето до кладенцитѣ въ село БАХАРКЬОИ Акаданларска околия.

Братя: Атанасъ и Вълчо П. Чешмеджиеви.

Едно английско тълкуване на въпроса за ревизията на договоритѣ.

„Ниръ Истъ“ (30 III): Настояването върху ревизията на мирнитѣ договори веднага възбуди подозрителность срѣдъ нѣкои отъ странитѣ на централна и юго-източна Европа, които се мжчатъ да се убедятъ, че ревизията може да се направи само за смѣтка на мира въ Европа. Но не става дума, че трѣбва да се отстжпи на всѣко искане за измѣняване на сжществуващитѣ условия, а още помалко, за нѣкакви значителни географски промѣни. Цельта на ревизията не е, напримѣръ, да се върнатъ ромъни и югославяни подъ унгарската власть, защото унгарцитѣ днесъ се оплакватъ отъ ромънското или югославянското управление; преследваната цель е да се предвиди една безпристрастна анкета на оплакванията отъ посоченото естество, за да се опредѣли дали сж основателни, дали, ако сж основателни, тѣ могатъ да се удовлетворятъ чрезъ измѣняване условията, създадени отъ мирнитѣ договори, или дали, безъ такива измѣнения, несправедливоститѣ, които сж предметъ на оплакванията, не могатъ да се премахнатъ съ едно просто промѣнение на настроението или схващането отъ страна ни държавата, която дължи сжществуването си въ сегашната му форма на великитѣ сили, които сж отговорни за измѣняването на европейската карта.

Швейцарско мнение за плана на Мусолини

„Ла Трибюнъ де Женевъ“ (25 III) пише: Все по-ясно става, че възприемането на плана Мусолини за европейски директориумъ зависи само отъ Франция. Англия е благоприятно настроена къмъ този планъ Хитлеръ въ своята вчерашна голѣма речь, се присъедини къмъ него, което не е чудно, тъй като Германия може много да спечели отъ него. Остава Франция. Тя се двоуми. А. самото това двоумение предизвиква срещу нея упрѣцитѣ, почти ругатнитѣ, на цѣлия печатъ на странитѣ отъ централна Европа, които съставляватъ нейната „клиентела“. Сръбскитѣ, чешкитѣ, полскитѣ. ромънскитѣ вестници вече считатъ французитѣ едва ли не за дезертьори . . .

Всичко това ни се струва смѣшно. Трѣбва да се гледа на нѣщата, както сж въ дѣйствителность. Тия четири страни извънредно много спечелиха отъ войната, спечелиха дори тия отъ тѣхъ, които не участвуваха въ нея или пъкъ сж участвували (мимо себе си) на страната на Германия. Полша и Чехословашко получиха своята независимость, а Сърбия и Ромъния—голѣми териториални придобивки. Тия страни следъ това се сгрупираха и се съюзиха повече или по-малко открито съ Франция. Този съюзъ струва на Франция огромни суми. Щомъ като нѣкоя отъ тия страни изпадне въ финансови затруднения, тя изпраща една делегация въ Парижъ за да получи срѣдства. Сръбскитѣ и ромънски заеми, сключени въ Франция, спаднаха до катастрофални размѣри. Лихвитѣ не се изплащатъ. Съ новитѣ си съюзници Франция поднови въ по малъкъ мащабъ тежкия опитъ съ рускитѣ заеми, които струваха 20 милиарда на френската спестовность, за да осигурятъ руската военна мощь. А сега се изтъква тая толкова неблагоприятна за Франция спогодба, и то за да и вържатъ ржцетѣ въ единъ моментъ, когато се явява единъ може би единственъ случай да се омиротвори веднажъ за винаги Европа и да се възстанови въ нея благоденствието.

Може би ще се каже, че Германия и Италия искатъ да имъ се направятъ отстжпки. Това, което важи, то е да се види, дали тѣ сж оправдани. Хитлеръ иска да не се прави вече разлики между победители и победени. Иска ли, или не, това ще дойде дори само по простата причина, че има 60 милиона германци. Това е напълно право; защо да не притежава тя мандати? Защо не е получила тя такива презъ 1919 г. Никога никой не можа да ни обясни това. Нима Европа трѣбва безконечно да бжде разединена и да рискува да бжде подложена нѣкой день на огънь и мечъ, за да запази пълната строгость на мирнитѣ договори, нѣкои клаузи на който сж явно безразсждни? Мислимъ, че така се поставя въпросътъ.

Следователно, настоящиятъ моментъ е предвестникъ на важни събития. Финансовитѣ пазари чувствуватъ влиянието имъ. Вчера всичко бѣ по добре почти навсѣкжде.

Явна благодарность

Дирекцията на Българското Частно първоначално училище съ право на Общественость въ гр. Силистра, отъ името на своитѣ бедни питомци, благодари на Настоятелството на Женското Благотворително Д-во „Добродетелка,“ а ,чревъ него и на всички членки на дружеството за особенитѣ грижи и майчинско внимание къмъ тѣхъ.

Освенъ издръжката на трапезарията и даденото презъ зимата зимно облекло, и сега, когато редно съ разпукващата се пролѣть празника „Възкресение“ носи обновление и надежди за по—благати дни, „Добродетелка“ не пропустна да закрепи тази надежда въ сърдцата на малкитѣ и да влѣе въ тѣхъ жизнерадость.

Дадоха се сега на 34 ученички и ученика 15 чифта обуща, 14 манти, 18 ката долно облекло, 10 ката горно мжжко облекло, чорапи, кърпички и, др.

Хвала на дѣлото имъ.

Директоръ, Хр. АНДРЕЕВЪ

Емиграцията на турци отъ Дуросторски окржгъ.

Олтеница, 11 Априлъ 1933 г.

Тази сутринь напуснаха селото Туркъ—Смилъ 26 семейства отъ около 200 души, отправени за Турция, гдето ще бждатъ колонизирани отъ Кемалъ Паша покрай Кавказкитѣ планини, като имъ се дава по 30 погона земя, 2 вола, 1 крава, жилище и храна за 2 месеца. Транспортъ безплатенъ.

Мотива за гдето напускатъ държавата ни, е че имъ се конфискува 1/3 отъ малко притежаваната земя и тежкитѣ данъци, въ насъ. Презъ есеньта следва да напуснатъ държавата ни друга група Турци четворожгълника.

Тѣзи които напускатъ м[ѣ] жителството си, прод[ѣ] имотитѣ си за съвсемъ тожни цени.

Изъ в-къ „Универсулъ“

Б Р. Известникъ „Универс[ѣ] заговори за истината.

Закона за конверси[я]

Внесеният прооктъ за ко[н]сията въ камарата се гласу[ва] малки промѣни и прибавки, да сж станали нѣкакви промѣ[ни] главнитѣ принципи на проекта се състои отъ 21 члена и 14 бавки, направени въ камарат[а] допълнение на тия членове.

Въ този проектъ, облекче[ни] се състои само въ мораториум земледѣлскитѣ задължения съ годишна лихва. Задълженията [на] изплащатъ изцѣло, а съ това осигоряватъ сумитѣ на вложит[ѣ] въ кредитнитѣ институции.

Този проектъ така приетъ камарата е препратенъ за разг[ле]дане въ сената. Следъ като се [при]суза и отъ сената и се публ[и]кува въ Държавния вестникъ ще го печатаме изцѣло въ вестника.

БЛАГОДАРНОСТЬ

Д-во „Добродетелка“ благо[да]ри на: Семейство Кьороолу, Г-жи [Ив]анчева, Гладичкова, Гинка Желѣзарова, [Ка]вѣнка Г. Манолова, Г-нъ [Ст]. Желѣзовъ, Г-жи Вълка К. Дра[ги]ева, К. Хр. Милева, г-нъ Дим[ит]ър Тодоровъ, г-жи Д. Андрей Ил[ие]ва, Ст. Бъркалова, Санка Гр. Дан[ов]а, Денка В. Калчева, Йонка Хр. [Ст]ойбева, Минка Г. Илиева, Савка [Ив]анова Цафарова, Марийка Л. Драг[ие]ва, Александрина Йорданова, Сл[ав]ка Пачелиева, Веселина Фотева, Л[ю]бка Желѣзова, Свещ. Козма Георги[ев], които въ разстояние на единъ м[ѣ]сецъ, направиха нѣколкократно ш[ед]ри дарения.

Благодари сжщо и на г-нъ Ил[ия] Божановъ, който подари на дец[а] отъ трапезарията, обичайнитѣ [Ве]ликденски козонаци.

Дружеството не може да от[бе]лѣжи не безъ благодарность и дълбо[ка] признателность на всички свои с[ъ]граждани, които посетиха традицио[н]ния дружественъ балъ, и съ с[ъ]щата щедрость дадоха възможно[ст] да се снабдятъ съ: горно, дол[но] облекло и обуща, за предстоящ[ите] Великденски праздници, 38 бед[ни] деца отъ Българското Частно [ос]новно училище.

Продава се: Кжща за жи[ве]ене съ три стаи, кухня и [ма]кафене въ гр. Силистра ул. „Межди алтж“ № 33. Сжщ[о] и едно американско лозе [съ] плодъ въ местностьта „Меж[ди] ди Табия“ Интересующитѣ [мо]гатъ се отнесатъ до стопанини [на] ЛИМЪ КЯМИЛЪ стражарь [въ] Силистра.

Год. III Брой 40 Силистра, 29 Априлъ 1933 Броя 3 лей

Урежда редакционенъ комитетъ.

одишенъ абонаментъ 20 лей. За странство 250 лей Обявления по споразумение

ПРОБУДА

Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Redacţia şi Administ. Tip. „PROGRESUL“ Silistra

PROBUDA“ | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

алцинствата, автономията, федерализма и плебесцита

Отъ първия човѣкъ и до днесъ, що и въ бждаще, войната ще ществува, понеже, споредъ пси-ата на човѣка, той е обладанъ три владеющи чувства: чувст-то на самосъхранението, на здру-ието и на владението. Следъ ите несполуки, отъ изолира-ето си, човѣкъ е прибѣгналъ отъ жда и отъ чувство на самосъх-ение, до сближение съ други седни и нему подобни, обаче това ижение създава едно управление, между по-силнитѣ, се избира е-ъ полководецъ, а той, за да си ли влиянието и властьта, търси слаби сдружения, за да ги на-де, да ги разграби и да ги под-и. Съ подобни военни подвизи се създали войнитѣ, робитѣ и *алцинствата*. Така че въпроса за цинствата сѫществува отъ пър-човѣкъ, и е билъ различно наи-ованъ. Днесъ, следъ хиляди годи-и въ разцвѣта на цивилизацията, роса за малцинствата е отъ жиз-а политика—социална необходи-ть, и ако не се ризреши, спо-ъ закона на справедливостьта-се явимъ отново предъ единъ, уванъ катаклизъмъ. Всичкитѣ ре-оции и войни сѫ почвали съ обни отровни незабелѣзани из-и на потисничества, безакония и инства, които сѫ предизвикали итѣ на революционнитѣ реакции войната. За да се увѣримъ, представимъ последствията отъ олюционнитѣ движения въ Ав-о Унгарската, въ Руската и въ ската империи, въ 19 вѣкъ.

Владетелитѣ сѫ били винаги пар-ани на безмѣрни и незаконни силия, за да достигнатъ цельта грубо и варварско ДЕЗНАЦИО-ЛИЗИРАНИЕ на меншествата, ъ да държатъ смѣтка за закона „annexious par attracţious“— ладения чрезъ привличания“, който е основата на завладетелния законъ, препоржчанъ отъ интернационалното право. Всѣки неграмотенъ управитель се задоволява съ варварскитѣ принципи на шовинизма, и на дезнационализацията, съ всевъзможни изнасилия, процеси, затвори, бой, бойкотъ финансовъ и политически, всевъзможни рафинирани преследвания, които пораждатъ чувството на умраза, на ненависть и на отмѫщение, а следъ врѣме се реакционира съ революция и война.

Вземете примера между Югославия и Швейцария. Въ Югославия се прилага принципа на най-жестоката и кървава анексия, която приготовлява и ще реализира сигурно, разложението на тая нещастна мозаична държава, а въ Швейцария, гдѣто свободата, автономията и федерацията сѫ основни закони, малцинствата отъ щастие и отъ свобода, отказватъ да се възвърнатъ въ тѣхнитѣ национални държави.

Въпроса на малцинствата е най лесно разрешенъ въ Велико-Британия, понеже съ 40 милиона народъ не е лесно да управлявашъ други 400 милиона малцинства, между най дивитѣ Индийски, Африкански, Австралийски и Американски племена, които въ 1931 г., поставиха доста повелително въпроса за „ИНТЕГРАЛНО АВТОНОМНО УПРАВЛЕНИЕ“.

Велико-Британия, която прие предложенията на бившитѣ колониални племена, редактирани въ форма на ултиматумъ вмѣсто да вземе репресивни и кървави мѣрки покани махажахитѣ отъ Индия и шефоветѣ на националнитѣ движения отъ Азия, Африка, Австралия и Америка (колониални, доминуори, протектатори и влияния) на общата „овална маса“, въ Лондонъ. Следъ дълги разисквания, Велико-Британия прие всичкитѣ предложения на „автономно интегрално“ управление за малцинствата, въ цѣлата империя. Ако най културната и най-мощната империя въ свѣта е разбрала хода на врѣмената и на изискванията, за дивитѣ й малцинства—какъ е допустимо да се търпи варварския режимъ на робството, за цивилизовани малцинства въ Европейски цивилизовани държави? Така че, първо и основно условие, за да се ПОЧНЕ едно разрешение на въпроса за малцинствата е прилагането на една „ИНТЕГРАЛНА АВТОНОМИЯ“.

Втората солюция, за разрешението на въпроса за малцинствата, е „ФЕДЕРАЛИЗИРАНИЕТО“, между малцинствата и болшинствата, както се прилага въ Швейцария, въ Германия, въ Америка и въ Съвѣтска Русия; принципа на федерацията е искренно и честно приложенъ и почитанъ само въ Швейцария и въ Америка, а въ Германия и Русия —зависи отъ обстоятелствата и отъ интереса.

Автономията и федерализма даватъ най—отлични и искренни връзки, къмъ държавата, между болшинства и малцинства. Ако вий предложите на единъ швейцарски гражданинъ, френецъ, германецъ, или италианецъ, подъ най—привлекателни условия, да се завърне въ своята национална държава, сигурно е, че той ще откаже, понеже, нигде въ свѣта, нѣма по свободна държава като Швейцария. Не е може би морално, обаче принципа на материално щастие „ubi bene—ibi patriae“ е въ най—реално и нормално приложение, като примѣръ въ разрешението на въпроса за малцинствата.

Ако и тия двѣ условия не се прилагатъ, тогава се явяватъ реакционнитѣ кръвни движения—революцията и анархистичнитѣ атаки, за да се предизвика една „интервенция“, и „Плебисцита“ т. е. „САМООПРЕДѢЛЕНИЕТО НА МАЛЦИНСТВАТА“.

Чрезъ тия три предложения, цивилизованата плеяда отъ Европа и Америка, ще предлага омиротворението на народнитѣ и на малмалцинствата, които, само въ Европа, сѫ повече отъ 45 милиона, а ако се вематъ колониитѣ, доминауритѣ, влиянията и протекциитѣ, въ всичкитѣ континенти—ще добиемъ една нечувана цифра, които е два пѫти колкото населението на Европа.

За армонизирането и амалгамирането връзкитѣ между болшинства и малцинства, иска се сърдечна кооперация между тия две класи. Жестоката сждба на злочестнитѣ малцинства, които сѫ жертви, отъ пантивѣка, на побѣдителитѣ трѣбва да изчезне, понеже тия мѫченици сѫ изложени на най—зверски преследвания и илюстроватъ яростьта, омразата, алчностьта, подлостьта и варварскитѣ чувства на завоевателя. Днесъ, дипломацията, и ехидната шовинистична култура, работятъ заедно, за да хвърлятъ булото върху истината, справедливостьта и законостьта. Обаче въпроса е въ ходъ на разрешение и, благородното чувство на справедливостьта, ще защити поробенитѣ и онеправдани малцинства, споредъ френския лозунгъ: „liberte, fraternite et egalite“, между граждани и народности.

Мир.

МОНТИКОЛАТА е

Разрешена отъ Министерството специално за Дуросторски окржгъ.

НОВИЯТЪ ЗАКОНЪ ЗА КОНВЕРСИЯТА

публикуванъ въ Държавния вестникъ Брой №. 88 отъ 14 Априлъ 1933. год.

ЧЛЕНЪ 1.- Дава се мораториумъ:

а) отъ 5 (петь) години на длъжницитѣ земледѣлци предвидени въ членъ 2, буква А и В отъ настоящия законъ съ годишна лихва 1% (едно);

b) отъ 2 (две) години на длъжницитѣ земледѣлци предвидени въ чл. 2 буква С отъ настоящия законъ, съ годишна лихва 3% (три)

И въ двата случая лихвата ще се плаща на края на всѣка година, начиная отъ 1 Декемврий 1933 г.

Авторизира се Министерския Съветъ при изтичане на тия срокове да продължи съ максимумъ 5 години дадения мораториумъ на длъжницитѣ предвидени въ точка *а*, и съ максимумъ три години мораториума даденъ на длъжницитѣ предвидени въ точка *b*.

ЧЛЕНЪ 2.—Земледѣлци длъжници сж:

А. *а*) Тия които обработватъ земя, която не е повече отъ 10 хектаря, свещеници, учители, дребни занаятчии, селяни притежатели на малки селски мелници, общински чиновници и пенсионери, които нѣматъ повече отъ 10 хектара; mošnenii, răzesii, притежатели на поляни, гори и планински празни мѣста, които нѣматъ повече отъ 25 хектара ливади или култури; колонисти, които освенъ даденитѣ отъ Държавата лотове, сж получили още по 10 хектара и които упражняватъ и друга професия въ селскитѣ общини.

Въ дѣла отъ 10 хектара, 25 хектара, не влиза правото на собственость отъ горитѣ и общинскитѣ пасбища;

b) Офицеритѣ инвалиди, които извънъ лота даденъ отъ Държавата, нѣматъ повече отъ 10 хектара,

c) обработващи земята, които иматъ въ притежание до 10 хектара и чийто неземледѣлски приходъ не надвишава половина отъ общия имъ доходъ или чийто неземледѣлски имотъ не надвишава 40 на сто отъ настоящата стойность на тѣхното имущество, като се изключватъ отъ пресмѣтане заплатитѣ, които получаватъ отъ държавата, общината или окржга или пенсиитѣ; общитѣ за купуване или групитѣ селяни; к о и т о сж купили общо земледѣлски земи

d) Озем лени селяни съ установени права, но безъ окончателни титли за оземляване, всички колонисти безразлично отъ площьта на лотоветѣ, които при обнародване настоящия законъ, нѣматъ титли за притежание, но сж удобрени и намѣстени на лотоветѣ.

В. Притежателитѣ отъ 10 хектара до 50 хектара включително, които сж прибѣгнали до ползата на законитѣ отъ 19 априлъ и 26 октомврий 1932, въ предвиденитѣ отъ тоя законъ срокове, ако непритежаватъ неземледѣлски имотъ който би превишавалъ 40 на сто отъ настоящата стойность на тѣхното имущество и ако нѣматъ пропорционално задължение по голѣмо отъ 20.000 лей на хектара обработваема земя (за оранъ, пасбище, ливади); 35.000 лей на хектаръ за предпазени отъ наводнение почви, наторени или напоени; 50.000 лей за овощни плантации за залѣсени почви отъ тѣхъ, бивши планински празни мѣста; 70.000 лей за хектаръ лозе или пепиниера и 30.000 лей за хектаръ гора.

Отъ установения като задължение максимумъ на хектаръ се изключватъ задълженията произлѣзли отъ купуване земя.

Въ дѣла 40 на сто не влиза кжщата въ града, въ която живѣе самия собственикъ. При пресмѣтане максимума задължение на хектаръ, писменитѣ заеми ще се пресмѣтатъ на дневна цена отъ момента на обнародване закона.

Сума установена като максимумъ задължение на хектаръ се разбира само заетия първоначаленъ капиталъ.

С.) Притежателитѣ на повече отъ 50 хектара, които сж прибѣгнали до ползата отъ законитѣ отъ 19 Априлъ и 26 Октомврий 1932 въ предвиденитѣ отъ тоя законъ срокове, ако отговарятъ на следнитѣ условия:

Да нѣматъ задължения на хектаръ по голѣми отъ максимума предвиденъ въ точка *В*; като се изключва отъ максимума установенъ като задължение на хектаръ произлѣзлитѣ задължение отъ купуване земя.

При пресмѣтане максимума задължение на хектаръ, писменитѣ заеми ще се пресмѣтатъ на дневна цена отъ момента на обнародване закона.

Сума установена като максимумъ задължение на хектаръ се разбира само заетия първоначаленъ капиталъ.

Да докаже че 80 на сто отъ първоначалното задължение (безъ лихвитѣ) произлиза отъ купуване на земя, учредяване и увеличение на живъ или мъртавъ капиталъ, земледѣлски постройки, постройки за жилища въ село иригации, плантации и ОСНОВНИ подобрения, предпазване отъ наводнения, наторяване, покриване на загуби причинени отъ пожаръ, наводнения, градъ, мразъ или суша; които сж унищожили 80 на сто отъ посѣвитѣ или реколтата, както и други земледѣлски обзавеждания.

Не се подчиняватъ на предвиденитѣ въ предшествувашата алинея условия. притежателитѣ на повече отъ 50 хектара чиято главна професия е земледѣлието, чийто земледѣлски доходъ е най малко 60 на сто отъ общиятъ имъ доходъ и чийто обзавеждание въ земледѣлско отношение сж всеизвестни и признати отъ министерството на земледѣлието и държавнитѣ имоти.

Не се счита че има за главна професия, земледѣлието нито единъ длъжникъ който плаща професионаленъ данъкъ.

Кжщитѣ въ града, собственость на земледѣлцитѣ, въ които тѣ живѣятъ не влизатъ въ смѣтката на приходния дѣлъ.

Не влизатъ въ смѣтка на прихода, пенсиитѣ, заплатитѣ и възнагражденията за опълномощяване и за функции отъ времененъ характеръ;

D. Не се подчиняватъ на горнитѣ условия земледѣлскитѣ собственици отъ всѣка категория и на които главно занимание е земледѣлието, ощетенитѣ отъ войната и наследчицитѣ имъ, които докажатъ че инвентара, културитѣ и земледѣлскитѣ имъ инсталации сж били разрушени и чиито щети оценени тогава, съпоставени съ днешната стойность на лея представляватъ най-малко 70% отъ количеството на първоначалнитѣ имъ задължения и които се намиратъ съ зарегистровани искания като земледѣлци длъжници имайки предвидъ ползата отъ законитѣ въ сила тогазъ.

Земледѣлцитѣ, които сами си обработватъ земята и иматъ 90% отъ облагаемия си доходъ, произлѣзалъ отъ земледѣлието, съ изключение на кжщата за живѣ... и на случайнитѣ приходи отъ ... номощяване или фуниции отъ ... менень характеръ, ще се по... ватъ отъ нареждания на ... законъ, да ке и ако не сж ... вили въ срокъ исканитѣ декла... отъ закона отъ 19 Априлъ 19...

ЧЛЕНЪ 3.—Считать се зе... дѣлци предвидъ прилагането настоящия законъ—само тия, к... си обработватъ лично земята у... ляватъ я и чиито мѣста сж подч... ни на земледѣлския данъкъ п... 1 Януарий 1931 г., или които притежавали тия мѣста преди ... дата, съ изключение на отвор... наследства и само за контрак... нитѣ дългове преди датата 18 ... кемврий 1931.

Земледѣлцитѣ длъжници, ч... блага сж били арендирани от... конните представители или у... вители, както и ония, чиито д... ве сж били контрактирани ч... актове съ положителна дата п... да си арендиратъ блага, се ... татъ сжщо земледѣлци.

ЧЛЕНЪ 4. — Споменатитѣ ... предшествувощия членъ длъжн... не ще се ползуватъ отъ този м... раториумъ въ случай, че кред... ритѣ поискатъ плащъ по след... начинъ:

а) Длъжницитѣ предвидени ... членъ 2, алинея А, да платятъ ... ловината отъ сжществуващата ... лица на 1 Априлъ 1933, съ ... дишна лихва 4 (четири) на сто.

b) Длъжницитѣ притежатели ... земя, отъ 10 до 50 хектара, к... то отговарятъ на условията пр... видени въ членъ 2, алинея В, ... платятъ две трети отъ сжществу... щата полица на 1 Априлъ 19... съ годишна лихва четири на ...

с) Длъжницитѣ, притежатели ... земи, надъ 50 хектара, които в... затъ въ условията предвидени ... членъ 2, ал. С, да платятъ ... четвърти отъ сжществуващата ... лица на 1 Априлъ 1933 г., съ ... дишна лихва петь на сто.

Въ случаитѣ предвидени въ пр... шествуващитѣ алинеи, длъжниц... сж длъжни да платятъ полиц... на еднакви семестриални срок... на 1 Юний и 1 Декемврий вс... година начиная отъ 1 Декемвр... 1933, по такъвъ начинъ щото ... дишнитѣ вносове да не предвиш... една трета отъ дохода на длъж... цитѣ предвидени въ точка А, по... тоя членъ 1 и половина отъ пр... хода на длъжнацитѣ, предвид... въ точка В потъ сжщия членъ

недѣлнитѣ—длъжници, пред
ни въ точка C, подъ сжщия
ще трѣбва да изплащатъ
годишни вноски две трети
общиятъ имъ доходъ,
обаче, да трае изплащането
дълженията имъ повече отъ
години. При изтичане на
срокъ, длъжника може да
преслѣдванъ за остатъка отъ
жението.

лъжницитѣ предвидени въ тоя
могатъ да предлагатъ дѣло-
—голѣми отъ колкото пред-
нитѣ, както и всѣкакви други
твителни или лични гаранции
ти отъ кредиторитѣ.

ЛЕНЪ 5.—Длъжницитѣ при-
тели на градски недвижими
съ годишенъ доходъ обла-
зданията отъ максимумъ
,000 лей, въ Букурещъ; 80.000
въ другитѣ голѣми градове и
00 лей въ градскитѣ общини,
рени или придобити слѣдъ
уарий 1919 г. и най късно
18 Декемврий 1931, и които
служили за жилище на тоя,
го ги е построилъ или прндо-
ъ презъ всичкото време, не ще
тъ да бждатъ преслѣдвани
ди задължения произлѣзли отъ
ройка, покупки или основни
брения на зданието за живѣе-
или върху мобилитѣ на това
ище, ако предложатъ да си
атятъ задължението за 5 год.
равни семестриални вносове
то да се плащатъ на 1 май
Ноемврий 1933, съ лихва равна
школта на Народната банка.

ако въ регистра на привилегиитѣ
намиратъ повече съпритежа-
, ще се ползува отъ закона
, който живѣе въ сжщата и
ися разноскитѣ.

ЛЕНЪ 6.—Дава се шестмесе-
ъ мораториумъ на всички длъж-
и селски собственици, които не
ятъ въ предвижданията на
нитѣ членове а коколичеството на
лженията превишава общия го-
ленъ доходъ на длъжника, кон-
иранъ по данъчнитѣ регистри.

Слѣдъ изтичане на този морато-
ъмъ тѣ немогатъ да бждатъ прес-
вани ако предложатъ изплащане
задължението си на 5 равни го-
шни вноски, които ще се пла-
ъ на 1 Декемврий всѣка годи-
съ лихва две на сто, надъ шкон-
на Ромънската Народна банка.

Дава се сжщия мораториумъ на
чки длъжници—градски собст-
ници, за ипотекарнитѣ имъ за-
жения сключени преди датата
Декемврий 1931, които не вли-
въ предвижданията на членъ

5 и ако количеството на тия задъл-
жения превишава общия годишенъ
доходъ, констатиранъ по фискалнит-
тѣ регистри. Слѣдъ изтичане на
мораториума тѣ не ще могатъ да
бждатъ преслѣдвани ако предложатъ
изплащане на задълженията си на
3 равни годишни вноски, които да
се плащатъ на 1 Декемврий всѣка
година, съ лихва две на сто надъ
шконта на Ромънската Народна
Банка.

ЧЛЕНЪ 7.—Дохода на длъж-
ницитѣ предвидени въ членъ 4, точ-
ка a и b, е вписаниятъ въ регист-
ритѣ за елементарни данъци.

Подъ сжществуваща на 1 Ап-
рилъ 1933 г. полица и подъ задъл-
жение въ смисъла на членъ 5 и 6
се разбира сумата, състояща се отъ
капитала и опредѣленитѣ проценти
по споразумение, съ отстжпкитѣ у-
говорени отъ странитѣ или устано-
вени отъ законитѣ, които сж на-
малили лихвения процентъ, ако кон-
венционалнитѣ сж по-голѣми.

Кредитнитѣ учреждения и кре-
диторитѣ, които водятъ търговски
регистри, сж длъжни да издаватъ
на заинтересуванитѣ удостовѣрения
преписи изъ регистритѣ и извлече-
ния отъ смѣткитѣ за да се дока-
же капитала и предвиденитѣ про-
центи въ всички нареждания на
тоя законъ.

ЧЛЕНЪ 8.—Длъжницитѣ, които
не изпълнятъ нѣкое отъ задълже-
нията предвидени въ настоящия за-
конъ губятъ правото да се полз у-
ватъ отъ неговитѣ нареждания, ос-
венъ въ случай на форсъ-мажоръ
или наводнения, които би причини-
ли липса на доходи.

Изгубилитѣ правото длъжници
ще могатъ да се ползуватъ отъ
отстжпката предвидена въ членъ 9.

ЧЛЕНЪ 9.— Всѣка категория
длъжници предвидени въ настоя-
щия законъ, не ще бждатъ прес-
лѣдвани ако отстжпятъ $^4/_5$ отъ сж-
ществуващия си имотъ при полага-
не на настоящия законъ въ Кама-
рата на Депутатитѣ.

Въ тоя случай, длъжницитѣ ще
запазятъ въ своето имущество, сво-
бодно отъ ангажаментъ, една пета
отъ своя имотъ, като правото на
изборъ имъ принадлежи въ всички
случаи; една пета, която се счита
неприкосновенъ минимумъ за сж-
ществуване, обаче безъ тая часть
да може да превишава въ прихода
двеста хектара селско пространство.

Въ случай че нѣкои длъжникъ
упражнява правото на отстъпка
$^4/_5$ отъ имота му, или всички не-
гови блага, ако въ прихода не мо-
же да се направи подѣлба, ще бж-
датъ извадени на проданъ чрезъ
публично наддаване.

Компетентната инстанция, при
поискване на всѣки заинтересуванъ
въ Съветната Камара, ще учреди
сждебенъ секвестъръ, който да об-
завежда само изоставенитѣ блага,
ще полага сумитѣ произлезли отъ
обзавеждането и ще иска изваж-
дането на проданъ на недвижимитѣ
имоти съгласно правилата за бла-
гата на неплатежоспособнитѣ. Вър-
ху селскитѣ блага, Държавата има
право на привилегия, която може
да упражни въ срокъ два месеца
слѣдъ окончателното осжждане.

Въ такъвъ случай, Държавата
ще изплати цената на осжждането
(adjudecări) въ държавна рента,
погасаема за 10 години съ лихва
5 %.

ЧЛЕНЪ 10.—Когато има повече
кредитори, решението на тия, кои-
то представляватъ $^2/_3$ отъ полица-
та задължава всички.

Ценнитѣ книжа ще се пресмѣ-
татъ въ действителна стойность.

Съгласието на кредиторитѣ ще
се взема при поискване на заинте-
ресования отъ компетентната инстан-
ция, предвидена въ членъ 11, която
ще ги свика за тая цель, въ срокъ
най много 30 дена слѣдъ датата на
поискването.

ЧЛЕНЪ 11. Въ всички случаи
въ които настоящия законъ пред-
вижда предложения, както, отъ
кредитори на длъжници, тъй и отъ
длъжници на кредитори, за да се
използуватъ неговитѣ нареждания,
тия предложения ще се правятъ
съ писмени нотификации, освобо-
дени отъ гербови марки и отъ
всѣкакви такси, посредствомъ
приставското тѣло, на публичнитѣ
нотариуси или на общинскитѣ нотари.

За всѣкакъвъ актъ, споразумѣ-
ние или споръ, сключенъ или
породенъ отъ приложенията на
настоящия законъ сж компетентни
сждилището отъ мѣстожителството
на длъжника, за притежения до
10 ха. и окржжния сжд, на
мѣстонахождението на недвижи-
мия имотъ, за притежания отъ 10
хектара нагоре. Относно длъжници-
тѣ притежатели на градски недви-
жими имоти, компетентността ще
бжде на окржжния сжд на
мѣстонахождението на недвижимия
имотъ.

Въ случай че длъжника има
недвижими имоти, които се нами-
ратъ въ кржга на повече окржж-
ни сждилища, компетентниятъ окр-
женъ сжд е тоя на мѣстожител-
ството на длъжника.

Основнитѣ инстанции на прес-
ледвания—въ всѣки стадий—сж
компетентни да сждятъ, било за неиз-
пълняване условията изисквани отъ
настоящия законъ за длъжницитѣ,
било тѣхното падане следствие
неизпълнение на задълженията.

Всички актове, споразумения
изоставения и всѣкакъвъ видъ
спогодби сключени или породени
отъ прилагане настоящия законъ
ще плащатъ половина отъ всѣкакви
такси за обгербване или зарегист-
риране.

ЧЛЕНЪ 12. Нареждания на
настоящия законъ не се прилагатъ:

a) На държавнитѣ, окржжни
муниципални, общински полиции,
полиции на автономнитѣ управления,
на камаритѣ, на професионалнитѣ
търговски или земледѣлски съюзи
на учителскитѣ и свещенически
банки, къмъ тѣхнитѣ членове учре-
дени по закона за кооперацията,
задълженията къмъ църковнитѣ и
училищни комитети отъ какво и
да е естество и на институции
за болнична помощь (управление на
градскитѣ болници, Епитропия
Св. Спиридонъ въ Яшъ, Брънко-
венскитѣ обзавеждания и болница
Елена Белдиманъ—Бърладъ)

b) Пенсии за издръжка и
доживотни ренти, полици на ин-
валидитѣ, на сираци и вдовици отъ
войната, до сумата 150000 лей
както и на полицитѣ на малолѣтни
произлѣзли отъ останки на цени
отъ продажби на обработваеми
земи, и ония полици на малолѣтни
чиито фондове сж били настанени
съ разрешение отъ сждебнитѣ
инстанции.

c) на възвръщане зестрата меж-
ду съпрузи, въ случай на разводъ
и на възвръщане имота на мало-
лѣтни отъ настойника;

d) На контрактитѣ за наеми
и аренди.

e) На положенъ физически
и умственъ трудъ.

f) на заплати и пенсии.

g) на щети произлѣзли отъ
нарушения на наказателния законъ,
даже ако постжпката е била ам-
нистирана;

h) Полици, които се ЕКЗЕКУ-
ТИРАТЪ слѣдъ фалиментно или
конкордатно производство.

i) На търговци или индустриал-
ници относно търговскитѣ имъ или
индустриални задължения.

j) На полици, които иматъ въ
основата си гажъ отъ селски или
граждански ценни писма, об-
щественни вещи държавни, окржж-
ни или общински и облигации гаран-
тирани отъ държавата, като и раз-
лични акции;

k) На длъжници, които сж се ангажирали съ задълженията къмъ държавата, възъ основа на плана за стабилизиране, до конкуриране на добититѣ суми съ изключение на длъжницитѣ предвидени въ членъ 2, ал. А;

е) На полицитѣ, чиято конверсия е била направена отъ института за преходенъ ипотекаренъ кредитъ, следъ датата 30 Ноември 1930, съ право на длъжницитѣ, да рамбурсиратъ днесъ дължими тѣ суми въ срокъ най—много 15 години, съ лихва 2 на сто надъ шконта на Народната банка, за селскитѣ заеми и съ 4 на сто надъ шконта на Народната Банка за градскитѣ заеми;

т) На директори и делегирани управители, които сж заели отъ самитѣ учреждения, въ чието управление сж участвували или участвуватъ.

Тѣ немогатъ да се ползуватъ за сключенитѣ задължения при тия учреждения отъ нареждания ия настоящия законъ, освенъ до количеството на сумата, която сж имали като капиталъ или влогове.

Управители, цензори и всѣкакъвъ видъ чиновници на кооперативни дружества, които сж заели отъ тия институции, не влизатъ въ предвижданията на тоя законъ, за сумитѣ, които сж заели отъ ржководенитѣ отъ тѣхъ институции, освенъ ако сж се сдобили съ заемъ съгласно годишното решение на общото събрание, а безъ това удобрение само до количеството на сумата, която сж имали като капиталъ или влогове, ако заема е билъ сключенъ въ време на изпълнение на нѣкоя отъ горнитѣ назначения.

п) На длъжници — земледѣлци отъ каква да е категория, чиито задължения не превишаватъ общо 300 лей на ха., или 600 лей на ха. къмъ всѣкакъвъ видъ кооперативни дружества;

о) На длъжницитѣ, чието задължение не превишава общия облагаемъ годишенъ доходъ.

р) На длъжници, които не сж физически личности, извънъ обществата.

q) На експлоататори на гори предвидъ търговия или индустриализиране, даже ако сж купили и почвата.

г) на дългове къмъ дружества или физически личности отъ чужда народность, ако тѣ сж непосредствени кредитори или ако сж станали притежатели на полицата чрезъ жиръ или чесиране съ точна дата преди 18 Септември 1931.

Подъ физически личности отъ чужда народность, не се разбиратъ тѣзи, които живѣейки въ страната не се радватъ отъ никакво чуждо поданство;

s) на полици произходящи отъ подѣлба;

t) на дружества за градски основенъ кредитъ, които работятъ съгласно закона за ипотекарни заеми сключени въ титли.

Гореспоменатитѣ дружества сж длъжни да продължатъ, при поискване, на дълга срокове, съ платежъ на годишни вноски, всички заеми сключени въ срокъ подъ 10 години

u) на длъжници, които сж получили благата на своитѣ кредитори следъ 18 Декември 1931, възъ основа на привудително изпълнение, чрезъ публично наддаване и само колкото се отнася до тия блага.

Продължение и край въ идния брой

Прибавка на правилника

на законитѣ за нареждане стопанствата въ Нова Доб.,

публ. въ Держ. в. № 185 отъ 20 Априлъ 1930 год.

Чл. 35 — Всички недоволни отъ прилагането плановетѣ по комасиране и парцелиране, могатъ да правятъ КОНТЕСТАЦИИ, ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ.

Чл. 36 — Контестацията за изпълнение може да се направи въ срокъ отъ 15 дена отъ публикуването на настоящия правилникъ, за извършени действия и предадени, или въ сѫщъ срокъ отъ продаването на лотонетѣ на основание чл. 27 отъ правилника за действията, които ще се предадатъ на тъжителитѣ, следъ публикуването на този правилникъ.

Чл. 37 — Контестациитѣ ще бждатъ придружени отъ изложения въ които ще се покаже обстойно причинитѣ на контестацията, и ще се предадатъ на общинското управление въ което се намира мѣстото, преди изтичането на горепоказания срокъ.

Чл. 38 — Нотаря на общината ще формира въ специаленъ досарь всичкитѣ контестации и ще ги изпрати на Дирекцията на Кадастра въ петдневенъ срокъ отъ изтичането на срока за контестациитѣ.

Чл. 39 — Контестациитѣ ще се разглеждатъ и разрешатъ отъ техническата комисия на Дирекцията по кадастра, която ще бжде заварена съ тѣзи права съ Министерско решение. Въ това качество ще бжде именувана: СПЕЦИАЛНА КОМИСИЯ ЗА СЖДЕНЕ НА КОНТЕСТАЦИИТѢ, ПО ИЗВЪРШВАНЕ НА КОМАСАРЕТО ВЪ Н. ДОБРУДЖА.

Чл. 40 — Комисията показана въ горния членъ ще разреши контестацията въ срокъ най много 30 дена отъ получаването на респективния досарь. За случаитѣ, въ които се намира за нужно да се направятъ огледи на самото мѣсто, Дирекцията на Кадастра, по искане на комисията, ще делегира свой контроленъ персоналъ или пъкъ единъ отъ членоветѣ на комисията, за да прави разследване и да докладва.

Чл. 41 — Всички разноски нужни за огледитѣ, преработване на плановдтѣ за парцалиране и за ново тѣхно прилагане на земята, ще се понесатъ отъ държавата.

Чл. 42 — Гореспоменатата комисия ще проучи и разреши окончателно всичкитѣ контестации по изпълнението, като може да направи изменение само въ следнитѣ случаи:

a) Материални грешки, по юридически или технически редъ;

b) Когато плана за парцелиране несъответствува съ проекта на парцелирането;

c) Когато отъ огледа на мѣстото се констатира, опущение които правятъ, че известни земи да бждатъ съвсемъ не полвотворни;

d) Искове за смѣняне по взаимно съгласие.

Чл. 43 — Решенията на гореспоменатата специална комисия ще имать споредъ чл. 130 отъ закона отъ 1924 год. пълна сила като окончателно сждебно решение предъ всѣкиго.

Кюстенджа

По инициативата на учителитѣ при българското частно училище въ Кюстенджа на 2 Априлъ 1933 г. се отпразнува 35 годишната литературна и обществена дейность на писателя СТИЛИАНЪ ЧИЛИНГИРОВЪ.

Следъ черковната служба, въ салона на училището, предъ присжтствующата публика директорътъ на училището г-нъ Сжби Колевъ говори обширно за биографията на писателя, за неговитѣ поетични, прозаични и драматични произведения, като се спрѣ върху всѣки отдѣлъ и съ примѣри разгледа и разясни съдържанието и тенденцията, която писательтъ прокарва въ своитѣ произведения. Разгледа така сжщо дейностьта на писателя като общественикъ въ свързка съ мисията, кждето писательтъ е работилъ още отъ млади години и продължава да работи и до днесъ. Изброи нѣколко отъ неговитѣ трудове по обществената му дейность.

Следъ реферата на г-нъ Колевъ прочетоха се произведения отъ автора и се издекламираха негови стихотворения отъ ученицитѣ и ученичкитѣ. Прочетоха учителкитѣ: Отъ романътъ „Хлѣбъ нашъ насущни“ четоха отличилата се г-жа Мария С. Колева „ОТЧЕ НАШЪ“, г-ца Д. Зогова чете „ХРЪТКАТА“, г-ца Н. Михаиловска—„СПОМЕНЪ“ и ученичката Зойка Кузманова чете „СЛѢПЕЦЪТЪ“. Декламираха: ученичката Добрина Огнянова „ЧИСТАЧЕ“, ученката Радка Р... „ХРИСТОСЪ ВЪЗКРЕСЕ“ и ученикътъ Любенъ С. Колевъ де... „ПѢИТЕ ДЕЧИЦА“! и М... Христова „ДОБРИЧЪ“.

Забавата продължи доста време и публиката изслуша с... лѣмо внимание всичко до кра... Колевъ благодари на публи... изказа благопожелание и дъл... ствие на писателя Ст. Чилинг... който и за въ бждаще ще на... тави още много литературни... ведения.

Всички си отидоха доволни.

Присжтств...

Важно съобщен...

Обръщаме вниманието ... четцитѣ на вестника да п... чатъ щателно прибавката ... правилника по кадастра ... танъ по горе и щомъ с... щимъ въ вестника, че т... правилникъ е публикуванъ ... Държавния вестникъ, да мо... да си направятъ нужнитѣ ... тестации въ законния сро...

ВНИМАНИЕ

Гладки и стратифицирани ло... укоренени подложки—Мон... кола, Berlanderi Cober № 5 B... и Шасла Берландери 41 B... намиратъ за проданъ съ ... най износни, въ разсадника ...

САВИ ЕНИКОВЪ село ...
Калепетр...

СЪОБЩЕНИ...

Съобщавамъ на лозаритѣ ... гладки и стратифицирани ло... укоренени подложки— Мон... кола, Berlanderi Cober № 5 B... Шасла Берландиери 41 B... се намиратъ за продан... и съ цени най износни, въ ... разсадника на СТОЯНЪ ЗЛ... ТАРОВЪ (Стоенчо) Силистр...

Продава се: Кжща за ж... вѣене съ три стаи, кухня ... кафене въ гр. Силистра ули... „Межди алтж“ № 33. Сжщ... и едно американско лозе ... плодъ въ местностьта „Меж... ди Табия“ Интересующитѣ ... се отнесатъ до стопанини С... ЛИМЪ КЯМИЛЪ стражарь ...
Силистр...

Продава се: Лозе амер... канско въ зем. на гр. Силистр... отъ 10 декара съ кьошкъ, ед... кръчма съ ханъ въ ули... Женералъ Кулчеръ, прит... жание на Аврамъ Манол... при цени много износни.

Споразумение при ПЕТЪР... МАНОЛОВЪ отъ гр. Силистр... ул. Режеле Фердинандъ № ...

3—3

Год. III Брой 41 Силистра, 6 Май 1933 Броя 3 лея

Урежда редакционенъ комитетъ.

Платенъ абонаментъ 100 лей. За странство 150 лей Обявления по споразумение

ПРОБУДА

Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Redacţia şi Administ. Tip. „PROGRESUL“ Silistra

„PROBUDA“ | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

ПОМИРЕНИЕ

Водятъ се преговори за помирение. Много добре, всекий добъръ гражданинъ е пропитъ отъ това желание. И действително много сж причинитѣ които може би вечъ наричатъ помирението и мисля, че едно отъ най-важнитѣ е тая на учителата ни.

При какви условия и кога ще се свършатъ преговоритѣ това ще покаже близкото време въпреки, че единъ самозванъ граждански комитетъ и на чело съ когото мисли съ възпѣтиятъ Танаселъ Брановановъ, дава всевъзможни ултимуми и тръби че всѣкакви помирителни акции сж невъзможни, освенъ едно общо събрание на всичкитѣ членове на Б. О. Дали е този пътя който да ни води къмъ помирение нека всѣкой гражданинъ си отговори самъ.

Но преди всичко не трѣбва да се използватъ нашитѣ учебни институции за арена на борбитѣ които се водятъ около управлението на Б. О.

Граждани, дългъ ни се налага да обърнемъ вниманието на известни личности които съ своята демагогия заблуждаватъ за жалость нѣкои отъ нашитѣ добри и полезни за Б. О. съграждани. Нима не ви сж още пресни споменитѣ, какъ Лефтеровъ и подобни нему нѣколко тъмни личности поругаха нашата светиня--училището, като си послужиха съ него за орждие за постигание на своитѣ задкулисни цели?

Доказателства? Има много. Лефтеровъ задигна училищитѣ документи така че да не може да се знае при какви условия сж записани нѣкои ученици. Това, вѣрваме че не подобава на единъ председатель на Б. К. О.

Защо Г-нъ Лефтеровъ като донесе отъ домътъ си главната книга (която книга не трѣбва по никой начинъ да излазя отъ Дирекцията навънъ) на г-на главния инспекторъ Божоръ не донесе тримесечнитѣ и класни каталози-всѣкой самъ ще си отговори за да се не хванатъ подправкитѣ.

Не се ли бъркаха въ чисто учебната страна на учителитѣ? Не изнудваха ли професионалната имъ съвесть? Готови сме да докажемъ това всѣки моментъ.

Ето защо преди да отворимъ широко вратитѣ предъ гражданството, надъ което тѣ претендиратъ че сж ржководци(?!) вий, г-да които се биете по гърдитѣ че сте представители на гражданството, най напредъ донесете всичко що загребихте, па тогава когато народа влезе съ маслиненото клонче въ този домъ, да нѣма представата, че влиза въ една ограбена и похулена свѣтиня.

Х.

НОВИЯТЪ ЗАКОНЪ ЗА КОНВЕРСИЯТА

публикуванъ въ Държавния вестникъ Брой №. 88 отъ 14 Априлъ 1933 год.

Продължение отъ брой 40

ЧЛЕНЪ 13.— Длъжницитѣ-земледѣлци, споменати въ членъ 2, ал. А, къмъ кооперативни дружества отъ всѣкакъвъ родъ, които не сж плащали лихва по-голѣма отъ 8 на сто, не ще се ползуватъ отъ моратория, ако кооперативнитѣ дружества поискатъ да имъ се плати 3/4 отъ общата сума на политѣ сжществуващи на 1 Априлъ 1933.

Тѣй съкратенитѣ полици ще се плащатъ въ шестмесечни вноски съ годишна лихва 4 на сто. Годишнитѣ вноски не ще могатъ да превишатъ дѣловетѣ отъ земледѣлския приходъ предвиденъ въ членъ 4.

Задълженията на кооперативнитѣ дружества къмъ Държавата, произходящи отъ специални мандати се съкращаватъ съ претърпенитѣ загуби.

Финансовото министерство е въ сила да сключи конвенция съ Централната Кооперативна Банка, чрезъ която Държавата се отказва отъ сумата, която й дължи това учреждение като следствие отъ операцитѣ по ликвидирането на бившитѣ централи на популярнитѣ банки и на кооперативитѣ.

Дължимия остатъкъ ще се установи следъ погасяването чрезъ компенсация на всички държавни дългове спрѣмо Централната Кооперативна Банка и следъ като се спаднатъ сумитѣ, които ще се съкратятъ чрезъ приложение на тоя законъ отъ задълженията на обществата-длъжници на Централната Кооперативна Банка.

Разпредѣлението на тия суми ще се направи подъ контрола на правителствения комисаръ при Централната Кооперативна Банка.

Отказването на Държавата отъ този остатъкъ, подлежи на условието че Централната Кооперативна Банка на свой редъ въ границитѣ на тоя остатъкъ, да се съгласи съ всички кооперативи пропорционално съ обезценяването на портфейля, което сж претърпяли поради приложението на настоящия законъ, съкратяване на задължения или отстжпване на портфейлъ, безразлично дали работи или не съ Централната Кооперативна Банка.

ЧЛЕНЪ 14 — Задълженията на земледѣлцитѣ до 10 хил. включително и на притежателитѣ на цвѣтни градини или на зеленчуци култивирани подъ стъклени цвѣтарници на сжщата площь, къмъ кредитнитѣ институции съ земледѣлски пласаментъ 10 на сто, които не сж събирали лихва, комисионъ и повече отъ 18 на сто годишно, и чиито нарастващи влогове на датата 1 Януарий 1931 г. представляваха едно цѣло най-малко равно на капитала и произлизаха въ пропорция най-малко 50% отъ селяни обработващи земята училищни и черковни заведения или всѣкакви други сдружения безъ движаща цель, ще се съкратятъ съ 25 на сто капиталъ и лихви ако горнитѣ кредитни институции, поискатъ да имъ се изплатятъ 3/4 отъ общата сума полицитѣ сжществуващи до 1 Априлъ 1933 г.

Тъй съкратената полица ще се изплаща на равни шестмесечни вноски съ годишна лихва 4%. Годишнитѣ вноски не ще могатъ да превишаватъ дѣловетѣ отъ земледѣлския доходъ предвиденъ въ чл. 4.

ЧЛЕНЪ 15 — За мобилизиране на установенитѣ полици споредъ предвижданията на закона, длъжницитѣ сж длъжни въ срокъ 60 дена следъ обнародването на закона да изпратятъ на кредиторитѣ си полици освободени отъ обгербване.

Тѣзи полици, както и сжществуващитѣ, ще се считатъ смѣнени на срока чрезъ подпечатване и споменаване платената сума.

Настоящитѣ полици на длъжницитѣ, които влизатъ въ настоящия законъ се считатъ че иматъ падежъ на датата 1 Ноември 1933 год. Отъ тая дата, земледѣлскитѣ ще се считатъ смѣнени по право отъ 9 на 9 месеца, а неземледѣлскитѣ отъ 3 на 3 месеца.

ЧЛЕНЪ 16 — Кредитнитѣ институции и популярнитѣ банки, които иматъ въ свой пласаментъ полици, които влизатъ въ предвижданията на настоящия законъ въ

пропорция най-малко 30 на сто, ще имать право, отъ момента на представянето на тоя законъ въ Парламента, да възвърнатъ на вложителитѣ, за срока, въ който пропорцията на тѣзи полици ще се поддържа на горната часть, части отъ срочнитѣ влогове вложени преди датата 18 Декемврий 1931 год. пропорционално съ платежоспособностьта имъ и съ добититѣ суми отъ полицитѣ предвидени въ тоя законъ.

Лихвата на тия срочни влогове, както и уреждането на възвръщането на тия полици ще се опредѣли отъ Народната Банка. Искането ще се отправи до съответната Народната Банка—институция, която ще реши режима на възвръщането за всѣка година.

Въ случай на отказъ отъ страна на Народната Банка да опредѣли това уреждане, заинтересуваната кредитна институция ще може да се отнесе до сждебнитѣ институции за уреждане. Въвеждането на искането въ Народната Банка има отлагателна сила.

ЧЛЕНЪ 17 — Не ще могатъ да бждатъ обявени въ фалиментно състояние, 5 години следъ обнародване на настоящиятъ закона кредитнитѣ кооперации, синдикати и кооперативи на всѣкакъвъ видъ производители, банкови заведения съ фирма индивидуална, колективна или съставена отъ анонимни дружества, ако най малко 10% отъ общия портфейлъ или отъ пласамента преди датата 18 Декемврий 1931 г., съдържа полици подчинени на тоя законъ, както и дружества и търговци на индустриални или земледѣлски инструменти и машини, градивенъ материалъ, торъ или материали, необходими за земледѣлски или лозарски експлоатации ако най-малко 50% отъ полицитѣ произхождатъ отъ продажба на стоки, които влизатъ въ упражнението на тѣхната специална търговия.

Ползуватъ се отъ тия нареждания всички кредитни институции, гореизброенитѣ търговци и дружества, които биха се намѣрили въ конкордатъ, тѣ неможейки да бждатъ обявени въ несъстоятелность 5 години следъ сбнародването на закона, въ случай на неизплащане конкордатнитѣ вноски.

ЧЛЕНЪ 18 — Всички кредитни институции отъ какво и да е естество, чийто портфейлъ влиза въ случаитѣ по прилагане на настоящия законъ ще могатъ чрезъ незачитане разпорежданията на търговския законъ да използуватъ както резервния фондъ, така и другитѣ си резерви, за амортизиране на обезценяването на своя портфейлъ, безъ да изпълнятъ нѣкоя отъ формалноститѣ предвидени въ търговския законъ.

Тѣ сж авторизирани да подържатъ въ своитѣ равносмѣтки въ активъ, при специаленъ разчетъ, разликитѣ, които биха се появили въ портфейла при прилагане настоящия законъ.

Тоя специаленъ разчетъ може да бжде амортизиранъ чрезъ следующитѣ равносмѣтки суммитѣ опредѣлени за амортизиране бидейки освободени отъ следуимитѣ се данъци.

Осигурителни дружества, чиито ипотекарни полици сж взели въ случаитѣ на приложения на конверсията по право на АСАНИРАНЕТО чрезъ съкращение на натрупанитѣ лихви или на сждебното асаниране, иматъ право да поддържатъ тѣзи ипотекарни полици въ пресмѣтане на математическитѣ и технически резерви, изисквани отъ членъ 27 и 28 отъ закона за осигуровкитѣ сжщо на цѣлата имъ стойность, тъй както сж били приети отъ осигурителната служба презъ време, което неможе да превиши 5 години отъ обнародването на закона.

Осигурителни дружества, чиито законни пласаменти въ клонъ „Животъ“, сж имобилизирани като последствие отъ настоящия законъ, могатъ да искатъ разрешение отъ Министерството на Търговията и Индустрията, да отложатъ задължението за откупване и заемане при контрактитѣ сключени до 31 Декемврий 1931 г., презъ периодъ отъ 5 години и за една часть отъ най-много 50 на сто отъ тия задължения.

Както срока, тъй и съответната часть ще се опредѣлятъ въ Министерството на Търговията и Индустрията съ официаленъ авизъ за провѣрка на осигуровкитѣ, съобразно положението на заинтересуванитѣ дружества.

За дружества, които преди причисляването имъ въ специаленъ за тѣхъ законъ сж имали разлика въ гореизброенитѣ пласаменти, ще се държатъ за смѣтка на тѣхъ и всѣкакви други пласаменти, съ които е следвало да се направи покриване на пласаментитѣ.

ЧЛЕНЪ 19 — Полици отъ какво и да е естество (капиталъ или лихви) сключени въ Ромъния между физически или юридически личности отъ ромънска народность, или живущи или съ седалище въ Ромъния, чието изплащане не е опредѣлило въ чужда валута се превръщатъ съ пълно право, на 1 Априлъ 1933 г. въ лей, въ курса на деня на сключването задължението или въ сжществуващия курсъ на датата 1 Априлъ 1933 г. по изборъ на длъжника.

ЧЛЕНЪ 20 — Полици, върху които се е направило приложението на нѣкое отъ нареждания настоящия законъ, се гарантират чрезъ законна ипотека върху всички недвижими притежания на длъжника, която взема редъ деня на вписването ѝ въ регистъра на привилегиитѣ.

Въ случай на споразумение между длъжника и кредиторитѣ, гаранциитѣ, които сж уговарятъ за изпълнение задълженията, поети отъ кредиторитѣ, се изброятъ поименно.

Сжществуващитѣ ипотеки и привилегии отъ какво и да е естество, както и тѣхния редъ се уважават.

ЧЛЕНЪ 21 — Длъжници на кредитнитѣ предприятия, които желаятъ да си послужатъ съ настоящия законъ, могатъ да изплатятъ задълженията, които иматъ къмъ тия институции по начинъ описанъ въ следующитѣ алинеи, при условие гдето изплащането да стане безъ отстжпкитѣ предвидени отъ закона.

Всѣко банково предприятие длъжно да приеме като изплатено на задължението къмъ него: записки за влогове, книжки за влогове и тѣмъ подобни издадени отъ него, при стойностьта вписани на тѣхъ плюсъ процентитѣ.

Изпълнението на платкитѣ при различно отъ обстоятелството дали длъжникъ е титуляра или първоначалния вложителъ или пъкъ е сдобилъ съ титлата на вносителъ по нѣкой отъ законнитѣ начини на продаване.

Покриване между полицата и кредитното заведение и вносимото може да стане само ако полицата се намира въ портфейла на кредитното заведение, къмъ което е направилъ влога предложението за покриване.

Свещ. КОЗМА Ив. ГЕОРГИЕВЪ

Селото „Банки“ и минералния изворъ при него.

(Софийска околия)

Описанието на извѣстна курортна и лечебна мѣстность има за цель да пробуди у човѣка чувството на естетика и да го обогати съ знания чрезъ които полезно може да запази здравето си. Въздуха както и лечебнитѣ минерални води съставляватъ единственния начинъ когато човѣкъ, съ помощьта на природнитѣ средства, може да се излекува, безъ да чувствува болки. Това е което ме застави да внеса предъ обществото своитѣ впечатления отъ нѣколкодневното ми престояване въ селото „Банка“

То се намира 22 км. по желѣзопжтната линия, и 18 по шосето, западно отъ гр. С фия, разположено при политѣ на планината Люлинъ. Въ стари време то е имало само 5—6 кжщи, ратай на единъ отъ турскитѣ бейове извѣстни подъ името „Аяни“. Отъ после той го продалъ а отъ тогава и до днесъ едва е пораснало на 50 кжщи, пръснати между новопостроенитѣ вили и хотели. Населението е шопско а почвата вулканическа. Ето тукъ се намира единъ отъ първостепеннитѣ минерални извори въ България, който носи сжщото име. Около него е имало тиня а затова и самото село, отъ начало се нарича съ това име, т. е. „Тиня“. Всѣка година населението отъ околни ѣ села идѣало е тукъ и мижело се съ нея

Вѣроятно то е добивало извѣстно облекчение, или съвършено изцеряване отъ тѣлесните си недъзи. И понеже това е ставало най много презъ лѣтнитѣ горѣщи праздници, наречени „св. Кирикъ и Иулита“ свързало лечебната сила на водата съ тѣхната памятъ и я нарекло „СВЕЩЕННА“ За споменъ на това когато селянитѣ, презъ 1879 год. си направили църква нарекли я съ тѣхното име. Но понеже тя е извънредно малка, низка и тѣсна, то ведно съ построяването на вили и хотели явило се е нужда и отъ постройката на нов храмъ. На 24 Юлий м. г. стана освещаването Той носи сжщото име св. „Кирикъ и Иулита“. Напрѣженъ е до старата църква съ срѣдства на бившия български общественикъ Михаилъ невъ, който освенъ мѣстото е по рилъ 1,500,000 лева. Близко до има чешма, отъ която блика т водя, съ надпись СВЕТАТА ВО и предупреждение да не се мият да не се пере въ нея. Отъ по когато мисълта за по реално и тематично използуване на водата била свързана съ оная за благ тройството на мѣстото, била на вена старата баня. Тинята е по нала и селото било превимену отъ Тиня на Банки, понятие едно во сродно както съ думата б като символъ на чистота и здр тъй и въ смисъль на кредитно реждения, защото дѣйствит

покриването предвидено въ тоя
ъ може да се състои даже и
случай че предприятието се е
ило, за изплащане влоговетѣ
срокъ още неизтекълъ, отъ на-
данията на членъ 1.145 отъ
ражданския законъ и отъ закона
предварителния конкордатъ.

ЧЛЕНЪ 22 — Продавателни ак-
съ съглашение за откупване
ссно селски блага, сключени
ду жителитѣ предвидени въ
ъ 2, ал. А, следъ датата 1 Я-
ий 1927 г. и тия, които се
сятъ за всички други селски
, сключени следъ 1 Януарий
9 г. се считатъ заемообразни
ве и веднага ще влѣзатъ въ
жение на длъжника.

Предвижданията на тоя законъ
прилагатъ и на длъжници съ
икрезни акти, които отговарятъ
условията на параграфъ В отъ
ъ 2 за селскитѣ недвижими
ти и не превишаватъ количест-
о на дохода предвиденъ въ чл. 5
градскитѣ недвижими имоти.

Длъжници, които отговарятъ на
нитѣ условия ще се повърнатъ
право къмъ използуване и уп-
ление на притежанието си, съ
лжението да изплатятъ поли-
, съгласно предвижданията на
законъ, ако срока за упражне-
на правото за откупване не е
ъкълъ до обнародване настоя-
я законъ.

ЧЛЕНЪ 23 — Кредитори, прите-
тели на непопълнени полици съ
писъ, които съ цель да напра-
ъ щото длъжницитѣ имъ да не
ползуватъ отъ ефектитѣ на нас-
щия законъ, попълнятъ по неиск-
ъ начинъ тия полици, било като
внятъ датитѣ на издаването или
падежа, било като измѣнятъ
чината на задължението, или
езъ прехвърляне на тия полици
върху лица изключени отъ закона или по какъвъ да е другъ начинъ ще се накажатъ съ поправителенъ затворъ отъ 1—2 години.

Доказателство за извършване на тия преправяния може да се направи по всѣкакъвъ начинъ. Въ всички констатирани случаи, тъй попълнената полица се анулира.

ЧЛЕНЪ 24 — Когато земледѣлецъ длъжникъ, който влиза въ предвижданията на тоя законъ, има задължения гарантирани или жирирани и отъ други лица по какъвто и да е начинъ, тия задължения се съкращаватъ и си опредѣлятъ рати споредъ количеството, условията и платежнитѣ срокове на главната полица.

Кредитни заведения отъ какъвто и да е родъ, не се ползуватъ отъ тия нареждания.

ЧЛЕНЪ 25 — За покриване на загубитѣ претърпени отъ Народната Банка поради приложенията на законитѣ отъ 19 Априлъ 1932 г. 26 Октомврий 1932 и на настоящия законъ.

1) Румънската Народна Банка е авторизирана щото постжпванията, които ще станатъ за смѣтка на Държавата отъ имобилизирания портфейлъ миналъ върху Държавата, безъ изключение отъ всѣкакви предшествуващи законни нареждания, да се използуватъ за тая цель.

2) Чрезъ специална конвенция, която ще се сключи между Финансовото Министерство и Народната Банка ще се уредятъ начинитѣ и условията, по които ще се покриятъ отъ Държавата и евентуалнитѣ загуби претърпени отъ Народната Банка.

ЧЛЕНЪ 26 — Споразуменията направени между длъжници и кредитори, които влизатъ въ предвижданията на законитѣ отъ 19 Априлъ и 26 Октомврий 1932 год. и за уреждане изплащането на задължения преди датата 18 Декемврий 1931 г. сж и оставатъ валидни, а длъжницитѣ и кредиторитѣ ще изпълнятъ тия споразумения безъ да се ползуватъ отъ нареждания на настоящия законъ.

ЧЛЕНЪ 27 — Презъ всичкото време на приложение настоящия законъ се отменя курса на давность и губене на права, които биха могли да текатъ срещу кредитори, чиито полици сж били подложени на нареждания предвидени въ него.

ЧЛЕНЪ 28 — Сждебнитѣ инстанции могатъ да съкратятъ количеството на допълнителнитѣ платки: комисиони сждебни и канцеларски разноски предварителни щети, адвокатски хонорари и др., предвидени въ акта констатиращъ задължението, и даже да ги анулиратъ ако ги преценятъ като неоправдани или преувеличени.

ЧЛЕНЪ 29 — Всички мѣрки на принудително изпълнение, предшествуващи обнародването на настоящия законъ, върху благата на длъжници, които влизатъ въ предвижданията на закона се унищожаватъ по право отъ датата на публикуването му въ Държавния вестникъ извънъ изключенитѣ задължения.

Презъ всичкото време на даденитѣ мораториуми и сроковетѣ уговорени, нито единъ кредиторъ, по нѣкаква причина и титла предшествуваща датата 18 Декемврий 1931 г. безразлично естеството на задължението или титлата, чрезъ което то е констатирано, не може да заведе или продължи нѣкаква мѣрка за преследване или изпълненме, подъ каква и да е форма, върху движимия и недвижимъ имотъ или върху доходитѣ, които иматъ длъжницитѣ му, които влизатъ въ предвижданията на закона.

Горнитѣ нареждания не сж приложими за изключенитѣ отъ тоя законъ задължения.

ЧЛЕНЪ 30 — Презъ всичкото време на приложение настоящия законъ, въ случай че нѣкой земледѣлецъ—длъжникъ е спрѣнъ да си осжществи реколтитѣ чрезъ нѣкакъвъ секвестъръ отъ каквото и да е естество, председатеея на сжда е въ сила да издаде окончателна и неподлежима на апелъ председателска заповедъ, така че реколтитѣ, въпреки и да сж секвестирани и имобилизирани дамо гатъ да се продадатъ съ законнитѣ форми, за навременно покриване на амортизирания влогъ.

ЧЛЕНЪ 31 — Длъжници, които предъ учрежденията за приложение настоящия законъ си послужатъ съ писменни документи или укрити такива, подъ частенъ подписъ, необгербвани или съ неплатени такси за зарегистроване се освобождаватъ отъ глоба и ще платятъ само такситѣ за обгераване и за регистроване въ закона за обгербването.

На кредитори, които си послужатъ съ необгербвани или незарегистровани титли и които не сж достигнали до едно споразумение съ своитѣ длъжници, въ предвидения отъ закона срокъ, при официалното уведомяване на органитѣ за неговото приложение, ще имъ се състави веднага актъ за нарушение и ще имъ се наложи строгостьта на закона за обгербването.

ЧЛЕНЪ 32 — Длъжници земледѣлци съ разрешение отъ окржжния сждъ, ще мъгатъ да правятъ продажба на недвижими имоти за уреждане на полицитѣ си. Продажбата ще става чрезъ публично наддаване, като се опредѣли отъ сжда

ерийния изворъ, който се експлоа
ра отъ държавата служи като ис-
ъ и на финансова подкрепа отъ
Лето тя прѣзъ 1931
. е имало чистъ приходъ 8.000.000
ва. По късно, отъ 1907—1910 г.
ина направена новата баня, по
дерънъ начинъ, съ цѣль да се
ъщава отъ повече хора и при
добра обстановка. По архитекту-
та си тя нѣма подобна на себе си
целия Балкански полуостровъ.
ече защо напоследъкъ селото
анки се нарича и „Банкя“, когато
нитѣ сж две, стара и нова, това
съвсемъ неоправдано.

Но не всички лечебни мѣста мо-
ъ д се нарекатъ и курортни.
въ 1929 г. посѣтихъ минералния
изворъ при селото „Горна баня“ а
ната год. и оня за който е
ата, обаче до като първия се
мира на единъ непривѣтливъ и
ъ баиръ, по юго—западния
склонъ на Люлинъ и е наложенъ на силенъ слънчевъ припекъ, що рия намира пряко по нанжтре, при северо—западнитѣ й склонове, наложенъ не само на слънцето но и обрасналъ съ ревюшна зелѣнина. Плодовити и горски дървета еднакво покриватъ както долината въ която се намира тъй и баиритѣ които я огр ждатъ. А надъ тѣхъ, високо, като джга, се издига гжстозалѣсената планина Люлинъ, подъ шубрака на която, като птиче гнѣздо се мержелѣе селото Банки. Его защо ако разстоянието, между единия и другия, и да не е поголѣмо отъ 10 к.м., ако и двѣтѣ тия лечебни станции и да се намиратъ на еднаква височина, 630 м. надъ морското равнище, разликата въ климата е голѣма. Въздуха тукъ е сытъ съ кислородъ, долината е запазена отъ силно въздушно течение, а слънцето още съ появяването на небосклона изпраща лжчитѣ си въ нѣйнитѣ недра. Поради това посѣтителитѣ тукъ се чувствуватъ пободри и повеселѣ, далечъ отъ оная меланхолия която ги напада въ „Горна Баня“, настроение върху което упражнява извѣстно влияние и по ниската температура на термалната вода. Тамъ тя въвлиза на 42 а тукъ на 36—37 гр. д. Но ако е вѣрно че настроението на човѣка зависи отъ състоянието нервната система то действително трѣбва да се съгласимъ, че съ четонието на тия две условия,—климата и температурата на водата, сж отъ естество да дадатъ на минералния изворъ при банки онова преимущество отъ какъвто тъй щедро се ползува не само Софийското общество но и посетителитѣ отъ цѣла България, пъкъ даже и ония отъ странство.

Но и споредъ таблицата за балнеологичнитѣ свойства на термалната вода при Банки на първо мѣсто сж поставени нервнитѣ болести, тобезъ, хистерия, неврастения, разни видове парализи, невралгия и пр.

Споредъ тая таблица водата е лековита и при неправилно кръвообръщение, при заболеване на дихателнитѣ и пищеварителни органи, при такива на ставитѣ и кожата, външни повреди и др. А пиенето ѝ както и употрѣбена за ястие допълватъ лековитото ѝ дѣйствие обусловено отъ нуждната диета. До каква степенъ е израстнала популярностьта на минералния изворъ или Банки личи отъ факта че на 17 юлий числото на посетителитѣ въ новата баня се възкачи на 2200 човѣка а онова въ старата на 1126.

А когато се привърши жетвата и

първоначалната цена, споредъ формитѣ предвидени при доброволнитѣ продажби на имоти на малолѣтни. Отъ получената цена, която ще се вложи въ сѫда, който е извършилъ продажбата, ще се удовлетворятъ ипотекарнитѣ кредитори на недвижимия имотъ и после, пропорционално, останалитѣ кирографарни кредитори чрезъ сѫда, по списъкъ.

ЧЛЕНЪ 33 — Всѣкакви отчуждявания, учредявания на действителни права освенъ залозитѣ върху реколти направени следъ датата на полагане настоящия законъ не сѫ противопостояни на кредитори предшествуващи датата на полагане на настоящия законъ, съ изключение на действителнитѣ права, които биха се учредили въ полза на „Ромънски Ипотекаренъ Земледѣлски Кредитъ“.

ЧЛЕНЪ 34 — Висящитѣ дѣла споредъ законитѣ отъ 19 Априлъ и 26 Октомврий 1932 г., се погасяватъ, а обзаведенитѣ документи, доказателства могатъ да се използуватъ въ спороветѣ породени споредъ тоя законъ.

ЧЛЕНЪ 35 — Ползуватъ се отъ нареждания на настоящия законъ тия които иматъ право на използуване, съгласно членъ 285 отъ гражданския законъ върху нѣкое недвижимо земледѣлско благо, даже ако нѣматъ никакъвъ недвижимъ земледѣлски имотъ въ пълно притежание съ условие, обаче, да не ущърбятъ правата предвидени отъ закона въ полза на децата.

ЧЛЕНЪ 36 — Родители които обзавеждатъ имотитѣ на свои малолетни деца, настойници и попечители на малолѣтни и забранени съпрузи-управители и ползуващи се законно отъ зестренитѣ имоти на своитѣ съпрузи, ще могатъ да искатъ облагитѣ на закона отъ името и за ония, чийто имотъ се намира подъ тѣхно управление. Тѣ могатъ да дадатъ всички гаранции изисквани отъ настоящия законъ за ония, чиито имотъ управляватъ безъ да изпълняватъ формалноститѣ предвидени отъ гражданския законъ.

При поискване на съпрузитѣ земледѣлски длъжници актива и пасива на съпругата могатъ да съставятъ едно цѣло съ актива и пасива на съпруга.

ЧЛЕНЪ 37 — Капитала и лихвитѣ дължими съгласно настоящия законъ ще се изплащатъ при липса на конвенция или въ случай на отказъ, чрезъ полагане на сумата въ Бирничеството или Финансовото управление и разписката ще се представи въ компетентния окржженъ сѫдъ или мирово сѫдилище, които ще разпределятъ сумитѣ на кредиторитѣ съгласно общото право.

ЧЛЕНЪ 38 — Въ случай че, въз основа на настоящитѣ закони или на отменитѣ закони за уреждане, се е получило спиране на нѣкое преследване за недвижими имоти, този върху когото е възложенъ търга ще може да иска възвръщането на положената сума, като цена. Сѫдътъ предъ който се е състояла продажбата ще се произнесе върху иска за възвръщане въ съвещателната зала, безъ призоваване на странитѣ.

ЧЛЕНЪ 39 — Споразумението сключено между длъжници и кредитори въз основа на нареждания на настоящия законъ, съставляватъ изпълнителенъ листъ.

ЧЛЕНЪ 40 — Въ случай че по взаимно разбиране на странитѣ се е достигнало до нѣкакво съкращение на полицитѣ, данъцитѣ и такситѣ припадащи се на Държавата ще се пресмѣтатъ само на количеството на сумата останала за изплащане.

ЧЛЕНЪ 41 — Блага и жители останали въ общини днесъ градски, а преди 1 Януарий 1930 селски, си запазватъ характера на селски селянинъ.

ЧЛЕНЪ 42 — Амнистиратъ се нарушенията опитани и извършени до датата на полагането на настоящия законъ въ Парламента, индивидуално и колективно, въ борба и по случай борбата противъ лихварството за конверсията и уреждане на земледѣлскитѣ задължения за спиране изпълнението противъ земледѣлцитѣ, както и да е било окачествено нарушението отъ сѫдебнитѣ и преследващи институции, независимо отъ естеството на полицата.

ЧЛЕНЪ 43 — Единъ правилникъ ще развие нареждания, които съдържа настоящия законъ.

ЧЛЕНЪ 44 — Нареждания на законитѣ отъ 16 Априлъ 1932 г. и 26 Октомврий сѫщата година, както и всички противни нареждания на други закони, сѫ и оставатъ отмѣнени.

Тоя законъ се гласува отъ събранието на Народнитѣ представители въ заседанието отъ 12 Априлъ 1933 г. и се прие съ болшинство отъ СТО И ПЕТДЕСЕТЬ и ЕДИНЪ гласъ, срѣщу ПЕТЬ.

Председатель,
СТ. ЧИЧО-ПОПЪ

Секретарь,
Н. С. Русжнеску

Тоя законъ се гласува въ Сената въ заседанието отъ 13 Априлъ 1933 год. и се прие отъ СТО ДВАЙСЕТЪ И ЕДИНЪ гласъ срещу ТРИ.

Председатель,
Н. КОСТАКЕСКУ

Секретарь,
Н. И. Бербекару

Провъзгласяваме тоя законъ и заповѣдваме да бѫде подпечатанъ съ държавенъ печатъ и да се публикува въ Държавния вестникъ.

Даденъ въ Букурещъ на 13 Априлъ 1933 год.

КАРОЛЪ

Председатель на Министерския Съветъ
АЛЕКС. ВАЙДА-ВОЕВОДЪ

Министъръ на Правосѫдието
МИХАЙ ПОПОВИЧЪ

Театрална хроника

На 26 Априлъ т. г. театралната трупа представи въ салона на „Популярното Атене“, пиесата „Тъмни души“ отъ Добри Немировъ. Представлението бѣ извънредно добре посѣтено, фактъ, който показва че въпреки песимистичнитѣ пророкувания на нѣкои, интереса къмъ нашето културно дѣло не е престаналъ да сѫществува.

Тъмни души е картина отъ живота на българската некултурна или полукултурна маса. Действието става въ периферията на единъ крайдунавски градъ и героитѣ му сѫ прашелци отъ селата—полуселяни полуграждани. Двама приятели, Страхилъ и Горанъ, първиятъ отъ отмѫщение, вториятъ полъгавъ отъ Страхила извършватъ едно убийство. Обстоятелствата се стичатъ така, че всички подозрения падатъ върху Горана, по-малко виновния, а Страхилъ бива оправданъ отъ сѫда. Следъ оправданието си Страхилъ получава прошка отъ баща си и рѣшава да стане порядъченъ човѣкъ. Но на пътя му стои неговия съучастникъ Горанъ, отъ когото той се страхува. Следъ дълги увещания, той успѣва да убѣди Горана да избѣга въ Влашко, като му обѣщава че ще изпрати при него и годеницата му Елена, която Горанъ обича. Забѣгналъ веднажъ Страхилъ отваря кръчма, върви добре и не само че не да изпрати годеницата на а даже, като използува нейното лебание да замине при Горан страхъ предъ неизвестността женва се за нея. Но отноше му къмъ нея сѫ на господарь слугиня, а не на съпругъ къ руга. Следъ шесть години с чество по ромънски граде, дѣржимъ отъ желанието да любимата си и родното си се връща въ града си тайно, се крие отъ полицията. Той годеницата си оженена за др измѫчена и рѣшава да си от и на двамата, като се предп властитѣ. Но при молбитѣ на на, той се разколебава и взе во решение, заради любовьта заради детето на любимата си издава Страхила. Обаче Стра низка душа не оценява жест своя другарь и му хвърля въ превращението си, като му каз той не е въ състояние да му п да понеже нѣма веществени за телства за съучастието му в бийството. Дълбоко въмъчен, ранъ забравя всичко и спомня че той има едно пиле, съ Страхилъ го е канилъ да извъ убийството, тръгва да го пр Страхилъ ужасенъ, пакъ му с ли, но Горанъ вече е твърд решението си. Ново убийство жава на Страхиловата съвест убива Горана. Тукъ се намѣ Вальо, единчкия свѣтълъ о между всички тия „тъмни ду за да спаси братъ си, Страхи мейството му, въпреки че той вършилъ убийството на Гор тоя пѫть вече неправѣ на С ла не издържатъ и той се пр на властьта, като доказва съ тѫжката си вѣчната истина, че тѫпление ненаказано не оста

Пиесата изобилствува съ и писни картини изъ нашата дѣй телность. Сценитѣ въ кръчмат тересните типове, ржчениците тъй блинки до насъ, неможе не ни трогнатъ.

Г-нъ Е. ТАГАРОВЪ, въ ро Горанъ, както винаги изпъл спонтанната си игра, вѣрна ин ция, хубава дикция и дълбоко никване въ ролята. Особенно п тително, той предаде оценката пиянъ и убитъ отъ мжки, кои играе въ кръчмата.

Г-нъ П. ГЕОРГИЕВЪ - ЛИК въ ролята на Страхилъ показа ра дикция, добре заученъ текст особенно изразителна мимика.

Г-нъ ПАМУКЧИЕВЪ, предад гиздочния персонажъ, Пройч лашика малко гротескно, но все вѣрно.

Г-ца БОСИЛКА КОНСТАНТ ВА, като начинаеща игра зад лително.

Г-ца НАДЯ РАЛИЧКОВА, к ката на Страхила, прояви естес на игра, свободни жестове и р ране на ролята.

Особено впечатление направ ТОДОРЪ КОСТОВЪ въ рол стария баща, който даде повече колкото се очакваше: сигно пр вѣване и ясенъ изговоръ и м му помогна и хубавия му гла

Отличиха се въ ролята на г. Борисъ Бенковъ, комуто е по но още малко школовка, г. г. тонъ Бояджиевъ, Тошо Чобан Ив. Константиновъ, П. Дойков

Г. Я.

селенитѣ почнатъ да я посещ вятъ то възлиза до 4000 дневно. Т ва е най доброто доказателство срещу всѣко възражение което би могло да се направи въ смисълъ че това се прави съ цѣль за пошироко реклама.

Освенъ гореказаното за голѣмия напливъ отъ посетители пом гатъ още: 1) близкото разстояние до столицата. Седемъ пѫти презъ обикновенитѣ дни, деветь презъ празднични тѣ и 13 пѫти въ извънредни случаи трена за 35 минути изминава туй разстояние като изскъръ ля на гарата при Банки тълпа отъ мжже, жени и деца. 2) Намалената такса съ 25 на сто по желѣзнопжтнитѣ линий както и освобождаването на чужденцитѣ отъ такъва за паспорти. 3) Обстоятелството че банята има свой лекарь който безплатно прегледа болнитѣ и липсата на такса за обществена музика. 4) Нищожната такса както управлението на банята е опре-

Правилника за право на контестации по комасарето на земитѣ е публикуванъ въ държавния вестникъ отъ 4 май т.г. Срока за контестациитѣ е 15 дни. Нека всѣки побърза за да не пропусне срока.

дѣлило въ старата по 9 лева а въ новата както следва: за басейна 15 лева плюсъ единъ за общината; за вана—20; за салонъ—вана 75; за масажъ 5; за телякъ 8; за бельо 6 и за деца 8 лева, съ бърза и добра прислуга. 10000 чаршава и пешкири ежедневно се ператъ и съхнатъ на автоматически машини поради което посетителитѣ могатъ да разчитатъ и на примѣрна чистота. При новата баня има и парно отдѣление, съ душъ отъ пара; Парата се пуска сутринь отъ 5—10 а следъ обѣдъ отъ 2—4 часа.

Следва идния брой.

III Брой 42 Силистра, 24 Май 1933 Броя 3 леи

Урежда
акционенъ
омитетъ.

ъ абонаментъ
За странство
Обявления
оразумение

ПРОБУДА

Отговоренъ
редакторъ
Н. АТАНАСОВЪ

Redacţia şi Administ.
Tip. „PROGRESUL“
Silistra

OBUDA“ | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

ЯНЪ ПЕНЕВЪ

ирилъ и Методий

и разпространители на ко
ристиянска култура въ Бълг
и въ сжщо време основатели
ратурата—се явяватъ два-
братя Кирилъ и Методий и
ъ ученици.

илъ, чието свѣтско име е
нтинъ и Методий сж родени
ъ въ първата половина
в. Областьта, въ която сж
родени, е била населена отъ
ски славяни. Въ самия Со-
по това време се е говорилъ
славянски езикъ. Тъй че още
тинство тѣ усвояватъ основ-
зикъ.

онстантинъ, по-малкиятъ отъ
та и по даровитиятъ, се е у-
ъ въ Цариградъ и е завършилъ
зованието си съ титла фило-
-познатъ е още подъ името
нтинъ философъ. Известно
е той е билъ преподаватель по
софия въ Цариградската ака-
я. Отличавалъ се е съ своята
почитлива образованость и е
високо ценень като виденъ
ъ. Методий отрано постъпва
ска служба, билъ е управи-
на византийска область, насе-
съ славяни. Следъ време и той
монахъ въ планината Олимпъ.
кото образование на брата си;
чивалъ се е по скоро съ своя
тиченъ и съобразителенъ умъ
ъ дарбата на черковенъ орга-
торъ. Цариградската църква,
то е служила на целитѣ на ви-
тийската култура и политика, на-
е оценява тѣхнитѣ дарби и ги
ползува като проповѣдници меж-
непокръстенитѣ славянски пле-
и.

ъ 862 г. се покръства морав-
ят князъ Ростиславъ, като прие-
християнството отъ Византия;
да се освободи отъ нѣмското
овенство и изобщо отъ нѣмско-
политическо влияние, Ростиславъ
ска отъ Цариградъ гръцко ду-
ховенство. Византия изпраща два-
мата братя, да организиратъ тамъ
една нова църковна иерархия, да
създадатъ национална моравска цър-
ква и да просвѣтятъ моравския на-
родъ въ духа на източното право-
славие. Преди да тръгнатъ за Мо-
равия тѣ се подготвятъ за пред-
стоящата дейность: превеждатъ отъ
гръцки необходимитѣ църковно ре-
лигиозни книги—превеждатъ ги на
оня славянски езикъ, който сж го-
ворили тѣ сами отъ детинство. Със-
тавятъ при това азбука, съответна
на звуковетѣ на този езикъ, годна
да изрази напълно неговитѣ фоне-
тични особености. Азбуката е била
стъкмена отъ Кирила, а Методий
помага съ превеждане на евангел-
ски и богослужебни текстове. При-
дружени отъ нѣколцина ревностни
ученици, предварително подготвени,
двамата братя потеглятъ за Мора-
вия, съ преведени вече, готови
т е к с т о в е, съ книжовни
произведения, съставени за хрис-
тиянска поука и молитва, за цър-
ковна служба по източенъ обредъ
Въ Моравия тѣ приготвятъ нови
подобни текстове—пакъ на своя
славянски езикъ, понятенъ въ ос-
новата си на славянитѣ въ Морав-
ската държава. Въ сжшия духъ, съ
сжщитѣ средства, тѣ работятъ и
между панонскитѣ славяни, като у-
величаватъ значително броя на
своитѣ ученици.

Въ дейностьта си тия енергични
византийски проповѣдници срѣщатъ
силна съпротива отъ страна на нѣм-
ското духовенство. Изложени на
клевети, заподозрени отъ римската
църква, тѣ сж били повикани въ
Римъ отъ папа Адреанъ II, който
следъ като ги изслушва, одобрява
и похвалва дѣлото имъ Въ 869 г.
на 42 годишна възрастъ, Кирилъ
умира въ Римъ. Методий продължава
започнатото дѣло като мо-
равски епископъ, следъ това архи-
епископъ—залѣга за просвѣтата
както на моравскитѣ, тъй и на
панонскитѣ славяни. Въ 885 г. у-
мира и той. Следъ неговата смъртъ
мѣстното латино-нѣмско духовен-
ство започва да преследва упорито
и жестоко неговитѣ ученици—тол-
кова по-вече, че е било подкрепено
отъ Ростиславовия наследникъ Свето-
пълкъ, който се е намиралъ подъ
влиянието на западно римската по-
литика. И постепено латинското
влияние измѣства книжовната тра-
диция, създадена въ Моравия отъ
двамата братя.

Литературната дейность на два-
мата братя е тѣсно свързана съ
тѣхната специална проповѣдническа
мисия между Славянитѣ. Отъ нача-
ло тѣ превеждатъ отъ гръцки най-
необходимитѣ богослужебни книги:
Изборно евангелие (недѣлно, апра-
косъ), избрани мѣста отъ Апостола;
превеждатъ най-важното за цър-
ковната служба отъ Служебника и
Требника. Предполага се, че следъ
смъртьта на брата си Методий е
превелъ избрани четива изъ Стария
заветъ (Парамейникъ)—може би
главнитѣ части отъ Стария заветъ,
Петокнижието или Пророцитѣ. Спо-
редъ Ягичъ, той е превелъ и Псал-
тира. Положително се знае, че не-
гово дѣло е преводътъ на Номо-
каноня, а сжщо и на
Патерика—сборникъ отъ кратки
жития на църковнитѣ отци.

Общо за преводитѣ на двамата
братя трѣбва да кажемъ, че сж
точно и добросъвестно извършени;
отклоненията отъ оригинала сж
незначителни. Това което прави о-
собено впечатление и издига Кири-
ла и Методия високо като превод-
ачи то е, че сж държали смѣтка
за особеноститѣ и характера на
славянския езикъ, на който сж пре-
вели; ясно е, че сж познавали
всички тънкости на тоя езикъ: проя-
вяватъ не само разбириния но и
вкусъ за неговитѣ форми. Съ своя-
та естествена речь, особено съ своя
правиленъ синтаксисъ и успѣшно
предаване на оригинала, тия прево-
ди стоятъ много по-високо отъ онния
български преводи, които се явя-
ватъ по-късно и се придържатъ
робски о гръцкия оригиналъ.

Още две думи за този езикъ,
на който е основана славянската
писменность. Споменахъ вече на ка-
къвъ езикъ сж превеждали Кирилъ
и Методий; това е езика на солун-
скитѣ славяни, на Славянитѣ въ
южна Македония—езикъ на бъл-
гарскитѣ славяни. Казахъ, преди да
тръгнатъ за Моравия, Кирилъ и
Методий приготвятъ необходимата
литература—приготвятъ я въ об-
ластьта, отъ която произлизатъ—
т. е. въ една область, спадаща къмъ
тогавашната и днешната българска
диалектна група. Съвсемъ справед-
ливо бележи Мурко, че Моравия и
Панония сж родина на славянската
литургия, но не и на нейния езикъ.
Необходимо ли е да прибавя, че
българскиятъ характеръ на този
езикъ е несъмнено установенъ въ
славистиката? Установени сж имено

РОДНА РЕЧЪ

Обичамъ те, бѣлгарска речь,
звукъ сладъкъ, най-милъ въ звуковетѣ,
ту арфа звънлива, ту мечъ
на майсторъ художникъ въ ржцетѣ.
Обичамъ те, роденъ езикъ,
ту гъвкавъ, ту твърдъ като каменъ—
елмазенъ, живъ изразъ и кликъ
на мисъль, на блѣнъ, на духъ пламенъ..

Иванъ Вазовъ

БЪЛГАРСКА РЕЧЬ

До вчера бѣше ти робиня унижена,
Но днесъ принцеса си въвъ сватбена [премѣна!—
Ти-като на дете усмивката лъчиста!.
Ти-като майчина милувка тихачиста!
И сладка си като милувка въ късенъ часъ
И твърда,твърда си, о речь, като елмазъ!

Кирилъ Христовъ

РОДНА РЕЧЬ

Родна речь, омайна, сладка,
що звучи навредъ край менъ;
речь на мама и на татка,
речь що мълвя всѣки день.
Тя звънти, когато пѣя,
въ радостни игри екти;
всечерь приказки за нея
баба тихо ми реди.
И надъ книгата унесенъ,
родна речь ми пакъ шепти . . .
Милва тя катъ нѣжна пѣсень,
както утренъ звънъ трепти!

Ранъ-Босилекъ

белезитѣ на онова българско наречие, което се е говорило въ солунско и по-общо въ южна Македония. Въ своето съчинение—*Entstehungsgeschichte der Kirchenslavischen Sprache.*

Ягичъ по най-убедителенъ начинъ доказва, че езикътъ на Кирила и Методия е въ сжщность български езикъ—по-точно опредѣлено: южно Македонски говоръ отъ IX—X вѣкъ—единъ отъ говоритѣ на българскитѣ славяни. Това мнение подържатъ видни съвремени слависти въ чужбина—като напр. Лескинъ, Вондракъ, Соболевски, Флорински и др.

Какъ трѣбва да се нарича този езикъ?

Единственото оправдано и правилно название е старо—български а не старо—черковнославянски, или само черковнославянски, или старославянски. Ясно е, че подъ старобългарски ние не разбираме езика на Аспаруховитѣ българи, а езика на онѣзи славяни, които сж населявали българската държава. Другитѣ названия неопредѣлятъ точно българската принадлежность на този езикъ. Все пакъ, за насъ е важно не толкова формата, колкото сжщностьта—важно е, че отъ най—голѣмитѣ авторитети на славянската филология се признава и доказва неговиятъ български характеръ. И тъкмо тоя фактъ. това признание е отъ твърде голѣмо значение—не само историческо, но и научно. Защото тоя старъ езикъ на който се основава българската литература, най—старата славянска литература, е изходна точка на славянското езикознание и е отъ особена важность при сравнителното изучаване на славянскитѣ езици Можемъ да споменемъ и голѣмата културна роля, която е игралъ този езикъ въ миналото. Въ Моравия той се обработва въ продължение на 22 години и естествено претърпява известни промѣни, въ зависимость отъ мѣстния славянски езикъ. Върху него се основава не само българската, но и сръбската и руска. литература. Освенъ това, въ продължение на нѣколко столѣтия той е игралъ важна роля въ държавния и духовенъ животъ на ромънитѣ. Разбира се, въ всички тия страни нашиятъ езикъ се явява въ различни редакции; ала основата, сжщностьта остава неизмѣнна.

Дълго време не бѣше достатъчно изясненъ въпросътъ за славянската азбука, славянското писмо, съ което сж си служили Кирилъ и Методий. Въ най—старитѣ паметници—това сж преписи отъ X в.—срѣщаме две азбуки: едни отъ паметницитѣ сж писани съ Кирилица, а други съ Глаголица. Споредъ това ги наричаме Кирилски и Глаголски. И двете азбуки произлизатъ отъ гръцкото писмо. Кирилицата е идентична съ гръцкото унциално, уставно писмо, а Глаголицата е стилизация на гръцкото курсивно, бързописно писмо разпространено за всѣдневна употрѣба между славянскитѣ народи още преди Кирила и Методия.

Названието Кирилица е неточно и неправилно. Докато по—рано се мислѣше, че тази азбука е изобретение на Кирила, днесъ е установено, че устройството на другата азбука, Глаголицата, се дължи на Кирила. Отъ двете азбуки, близки по време, Глаголицата е по стара. Като славянско писмо тя е била разпространена най—напредъ между славянитѣ въ византийскитѣ предѣли, а Кирилицата се разпространява между славянитѣ въ България. Преди покръстването още, въ България е било нѣщо обикновено да се пишатъ съ гръцко уставно писмо държавни актове и камени надписи. Съ това писмо сж продължавали да си служатъ мнозина и следъ покръстването. Докато въ източна България преобладава Кирилицата, въ Македония, особено въ Атонскитѣ мънастири, глаголицата се употрѣбява до XII в. Отъ тези область произлизатъ най—важнитѣ глаголически паметници отъ X и XI в. Разбира се, покрай тѣхъ срѣщаме тамъ и кирилски паметници.

Тукъ трѣбва да изтъкнемъ едно важно обстоятелство: устройва се специална азбука, за да се изразятъ особенитѣ звукове на славянската речь. Тамъ дето гръцкитѣ букви се оказватъ недостатъчни да предадатъ ония славянски звукове които сж чужди на гръцкия езикъ, създаватъ се или **съвсемъ** нови славянски белези, или пакъ такива, които представятъ комбинации, известни промѣни на гръцки букви. Кирилицата, за да изрази специалнитѣ славянски звукове, използува нѣкои отъ белезитѣ на глаголицата. По този начинъ се създава едно напълно фонетично славянско писмо. Тукъ е едно отъ голѣмитѣ различия между нашето и латинско писмо на западнитѣ славяни. Основателитѣ на българската писменость създаватъ специална славянска азбука, която предава съвсемъ точно всички звукови нюанси на дадения славянски езикъ, създаватъ я чрезъ свободна комбинация и творчество, докато западнитѣ славяни си служатъ съ латиница, стараейки се да я приспособятъ къмъ своята фонетика, безъ да я подлагатъ на сжществена промѣна.

Това сж главнитѣ факти, що опредѣлятъ въ общи черти значението на Кирила и Методия изобщо за славянската и специално за българската книжнина. Тѣ започватъ своето дѣло не за да основатъ българско—славянска писменость, а за да устроятъ тѣхна църква, да ги снабдятъ съ най—необходимитѣ църковно—служебни и религиозно—поучителни книги—да имъ дадатъ тия книги на езикъ понятенъ за тѣхъ. Литературното имъ значение отпосле изпъква; тѣхното дѣло—безъ тѣ сами да сж си поставили подобна цель—послужва за основа на славянската литература. Ние видѣхме, че тѣ сж работили между севернитѣ и южнитѣ славяни—по—вече между севернитѣ; всжщность съ дейностьта си тѣ образуватъ първата по—дълбока връзка между еднитѣ и другитѣ.

Дѣлото на св. братя Кирил и Методий

Тѣхнитѣ заслуги, къмъ нашия народъ, сж отъ грамадно значение. Тѣ ни просвѣтиха съ истинитѣ на Христовото учение и изнамѣриха срѣдство чрезъ което дълбоко, и на вѣчни времена, вкорениха у насъ вѣрата въ тия истини.

Истинитѣ сж естествена потребность за всѣки единъ человѣкъ и въ всѣко врѣме. Тѣ съставлятъ жизнената храна за неговия духъ. Само когато е известна истината само тогава той може правилно да насочи свойтѣ мисли и действия, да расжжда, да избѣгне лъжата и заблуждението, безъ да засегне нравственото чувство. При все това отъ запитването: *„що е истина“*, което Пилатъ направи на Иисусъ, отъ думитѣ на ап. Павла къмъ римлянитѣ и други нѣкои обстоятелства въ историята, личи че образованитѣ хора на стария—гърко-римски, свѣтъ, въ това число и философитѣ, не сж знаели какво нѣщо е истина. Понятието за нея у тѣхъ е било смътно, изобщо тѣ не вѣрвали въ истинитѣ, заблуждавали се, затова тѣ се намирали въ такова умствено и нравствено разтлѣние което много отъ тогавашнитѣ народи е довело до погибель.

Въ пъстрата и дълга верига отъ истини първо мѣсто заематъ ония които ни разкрива Словото Божие. Погрѣшно би било да се мисли че истинитѣ, които то съдържа, засѣгатъ само духовнитѣ потрѣ-
но не и ония които се о
до земното наше благополу
на отъ тия истини е и тази
глаги че благополучието и
щето, както на человѣка отдѣ
и на цѣлъ единъ народъ, з
отъ неговата самонадѣянос
долюбие, отъ неговата песте
и умѣние, отъ неговата л
телность и добродѣтели. А
гато нашия народъ не бѣ
вѣтенъ и до когато негово
ционално чувство и съзн
бѣха сгрѣти отъ друга еди
истина, той тъчеше въ суе
невежество и се опитваше
даде и устрой свойто бъдащ
териално благосъстояние съ
и примитивни срѣдства. В
които той често предприем
покръщаването както и нѣ
жавни разпорежданія, онова
кореняването на лозята от
Крума, увѣряватъ ни въ т
бачe както суевѣрието тъй
вѣжеството способствуваха
тежа само на тръче и бод
на диви вѣрвания и нрави
и една истинска просвѣта и
морални копнежи. Колко
приемчивъ и рѣшителенъ
той, при такова едно пър
състояние, обиколенъ отъ по
гоброени и културни съсѣд
или късно, не го очакваше
участь освенъ да стане плячк
нитѣ скрити кроежи. Винаги
ранъ и преследванъ, безъхрис
култура и вѣра, той лесно
да се претопи въ друга
раса,—гърцка или латинс
рѣдствомъ тѣхното надмощ
тура, за което нашата истор
дѣтелствува че сж били
опити отъ свѣтскитѣ вла
както на западъ тъй и на
За съжаление е, че духовен
както на еднитѣ тъй и на д
съзнателно стана орждие н
ламтежи. Покъсно тѣ се пр
и върху моравскитѣ славя
страна на нѣмскитѣ епископ
това личи отъ писмото им
па Иоанъ IX, гдѣто се казв
*като не искатъ Славенитѣ
ва да сж подъ игото на
китѣ“*. Пакъ и днешното в
е лишено отъ подобни ламт

Както Римскитѣ папи
и нѣкои отъ представителит
източната църква не бѣха
на тия ламтежи и не биха
мамили ако въ жилитѣ на

ъ действително, не течеше сла-
янска кръвь. Ето защо покръства-
ето на Българския народъ бѣше
ямо славно и безсмъртно дѣло, ед-
о събитие отъ първостепенна ве-
ичина въ историята на нашия на-
одъ. Просвѣтени отъ Духа свята-
о, узерени въ пълната сполука и
грѣти отъ безгранична любовь
ъмъ него, тѣ туриха въ дѣйствие
оя планъ и самоотвержено из-
ълниха своя дългъ. Посѣха Сло-
ото Божие отъ начало между насъ
късно и между останалитѣ сла-
янски племена.

Обаче не бѣше достатъчно само
това. Трѣбваше да се създаде пис-
меность за да можемъ и сами да
научваме и проумяваме Словото Бо-
жие, а тъй сжщо и своя култура,
която да ни различава отъ другитѣ
народи, тъй необходими за нашето
сжществуване и напредъкъ. А за-
това, освенъ устната проповѣдъ,
трѣбваше да се изнамѣри и друго
срѣдство, да се научи нашия на-
родъ на четмо и писмо. Тъй се
появи *азбуката*, по кжсно наречена *Кирилица*.

Както кръста послужи на Христа като орждие за спасението на человѣческия родъ, тъй и кирилицата на св. братя за просвѣтата и възраждането на българ. народъ. Да, на нея бѣха написани и преведени св. книги. Съ нея се тури начело на учебното дѣло, създадоха се църкви и училища, гдѣто наши духовници и учители разкриваха и обясняваха значението на тия истини. Чрезъ нея се запази, въ първобитната чистота, християн. учение у насъ. Тя ни предаде разкрититѣ въ него истини на оная благозвучна и приятна мелодия каквато притежава стария нашъ езикъ, за когото както латинското тъй и гръцкото духовенство казваше: *че не билъ достатъчно развитъ, че билъ варварски езикъ и че не фигурирал на кръста Христовъ*. Съ него си служимъ и днесъ въ църквитѣ. Нужно ли ни бѣше, следъ това да се повдига въпросъ за замѣняването й съ *латиницо?* Нещѣше ли това да бжде една грѣшка? А не е отдавна когато у насъ се повдигна и такъвъ въпросъ. Освенъ това кирилицата има и нравствено значение. Тя ни свързва, по тѣсно съ нѣкои отъ славянскитѣ племена когато пъкъ други отъ тѣхъ, които не по своя вина въведоха въ своитѣ църкви и училища латиницата, непосредствено следъ това, изневериха на завѣта на св. братя, и макаръ тѣхни съплеменици но не и тѣхни ученици, станаха *папищаши*. По тоя начинъ, макаръ и да не се скъса връзката ни съ тѣхъ съвършенно, се създаде една пречка за по тѣсно сближаване, като клонове на великото славянско дърво отъ жизнения сокъ на което всички еднакво трѣбваше да се хранимъ.

Очевидно е че дѣлото на св. бр. Кирилъ и Методий пресъздаде нашия народъ, извика го на новъ животъ и нови подвизи и му гарантира видно мѣсто въ реда на другитѣ народи. А по голѣмо благо отъ това надали ще има. Остава само да го ценимъ и пазимъ като зеницата на окото. Ето защо днесъ когато чествуваме тѣхната св. память длъжни сме съ благодарность да си спомнимъ за тѣхъ, за великия тоя подвигъ, и като почерпимъ нужното поучение да послѣдваме тѣхния примеръ, да пазимъ тѣхния завѣтъ и да послужимъ на своя народъ честно и безкористно, съ любовь и самоотверженость.

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

КОЙ И КАКВИ БѢХА
св. Кирилъ и Методий

Тѣ бѣха двама братя младенчески живота на които не е добре познатъ. Знае се само че тѣхнитѣ родители, Лъвъ и Мария, сж живѣяли въ Солунъ, че баща имъ билъ висшъ офицеръ въ гърцката армия и че тѣ биле отлични християни. Самото име Лъвъ, каквото гърцитѣ нито въ старо време нито сега не употрѣбяватъ, показва че тѣ сж били българи. Пъкъ и обществената имъ дѣйность твърди това. Нещо съмнение че тѣ сж били възпитани въ строгъ християнски духъ и дълбоко национално чувство.

По малкия Константинъ, отъ после нареченъ Кирилъ, е билъ надаренъ съ голѣма умствена способность и християнски добродетели Той е билъ на 7 год. когато е съчувалъ че мждростьта ше бжде неговъ другаръ, което дѣйствително отъ после го издигна до степень на истински философъ и светецъ. Като ученикъ него никакъ не го е интересувало онова което забавлява разпуснатитѣ деца. Винаги сж го виждали да се моли на Бога, да чете или да се упражнява въ нѣкоя добродетель. Тъй че бидейки още юноша той по обноскитѣ си приличалъ на мжжъ. Единъ случай бѣ го научилъ, че колкото и да сж потрѣбни световнитѣ блага и удоволствия, човѣкъ не трѣбва да се привързва къмъ тѣхъ досущъ и какъ всичко което го радва може ненадейно да изчезне и пропадне, точно тъй както и нѣкоя любима птица когато изхвърка отъ ржцетѣ на малкитѣ деца. Затова той пренасе мисъльта си въ друга область, която можеше да задоволи не само материялната но и духовната потрѣбность, Обърна погледа си къмъ небето, съсредотачи вниманието си на ближния, всѣцело се посвѣти на служба на Бога и на народа. А за такава широка и трудна дѣйность потрѣбно бѣ и наука и изкуство. Такава той не можа да намери въ кжщи, въ родния си градъ. При това и баща му се поминалъ когато той е билъ още на 14 години.

Но Богъ, който бѣ го избралъ за орждие на своя промисъль, му отвори пжтя по другъ начинъ. Теоктистъ, който бѣше настойникъ, на младия гърцки императоръ Михайла, до когото бѣше стигналъ слуха за неговата дарба и прилежание, го повика въ Цариградъ. По тоя начинъ Кирилъ стигна на таково мѣсто, гдѣто нито неговата богата фантазия нито неговото горѣщо желание биха могли да го доведатъ. Тъй се удостой да се учи въ царския дворъ, да има за учители двама отъ най ученитѣ хора а за другаръ младия императоръ. Тукъ той изучи не само светословитѣ науки и философията, но и езицитѣ: Гърцки, Латински, Сирийски и непрѣстана да упражнява волята си въ ония христ. добродетели, които бѣ наследилъ отъ родителитѣ си. И колкото повече напрѣдваше толкозъ повече и се приближаваше до Божята милость и до цельта която си бѣ предначерталъ. Затовъ и понататашното му стоене въ царския дворъ за него съставляваше пречка за постигането на тази цель. Ето защо той скрито се отегли въ единъ манастиръ, край брѣга, за да обмисли върху онова което му предстоеше и стана монахъ, но скоро биде узнатъ и склони да се върне въ Цариградъ, гдето зае катедрата по философия, по желанието и настояването на своя благодетелъ Теоктиста.

Около това време въ Цариградъ на дневенъ редъ бѣха религиознитѣ распри както между нѣкой отъ висшитѣ представители на църквата,— патриарситѣ: Анания, (Иванъ Граматикъ) които бѣше се обявилъ противъ иконитѣ и Фотия, който

24 МАЙ

Народъ за подобра участь достоенъ
но отъ мракъ и невежество поробенъ
въ день светалъ и незапомненъ.
отъ тѣхъ се почувствува свободенъ

Двама братя едноутробни
отъ родители скромни и благородни
всредъ него се появиха
и блага весть му възвестиха

Словото Божие разтржбиха
и на езикътъ си да се моли научиха
Бога да славослави и почита
науката и искуствата да обича.

Суевѣрието у него истрѣбиха
пжтя на истината му посочиха
невежеството съ просвѣта замѣниха
нравитѣ а душата му облагородиха.

Народното чувство въ него тѣ закрепиха
съзнанието му да пробудатъ намислиха
че и той е отъ родъ великъ и славенъ
отъ Бога обичанъ и незабравенъ.

Мисъльта му за просвѣта
въ него тѣ дълбоко забиха
и за славна бжднина го приготвиха
съ писмена като го снабдиха.

Съ пѣсни и химни похвални
да въспѣемъ дѣлата имъ славни
и словата безгласни
да запомнимъ на светителитѣ Славянски

Имената имъ, навредъ известни и сладкогласни
да запишемъ съ букви златни
и ликовете имъ да украсимъ
съ вѣнци отъ цветя богати и прекрасни.

Паметьта имъ да не забравимъ
съ благововѣние да я тачимъ,
и всички съ единъ гласъ да кажемъ:
приемете отъ насъ поклонъ въ дена за васъ предназначенъ.

Свещ. Козма Ив. Георгиевъ

учеше че *човѣкъ има двѣ души*, тъй и отъ страна на другоевѣрцитѣ вънъ отъ пределитѣ на империята, Дълбокото познаване на св. писание, мждростьта и краснорѣчието, добродетелния животъ, създадоха на Кирила голѣма слава и популярность, тъй че въ областьта на църквата нищо не се предприемаше безъ неговитѣ съвети и съдѣйствие. Въ препирнята съ Анана и Фотия той издържа блѣскава побѣда макаръ тоя последния, да бѣше неговъ учитель. Съ такава мисия той бѣше испратенъ и при Сарацинитѣ а по късно и при Хозаритѣ, които бѣха уговаряни, както отъ послѣднитѣ тъй и отъ Евреитѣ които живѣяха между тѣхъ, да приематъ тѣхната вѣра. Сарацинитѣ бѣха мохамедани и поради съседството си съ Византия тѣхнитѣ учени бѣха предизвикали гърцитѣ на религиозна препирня. Но и тукъ Кирилъ възтържествува и застави да млъкнатъ както еднитѣ тъй и другитѣ. А трѣбва да се знае че той бѣше горѣщъ защитникъ на първобитното Христово учение което ние наричаме *православно*. Следъ завършването, на възложената му мисия той се завърна при брата си Методия които живѣеше,

Старото—Българско азбуке

Нашитѣ прадѣди, преди да се покръстятъ, не сж имали писмо. Когато имъ трѣбвало да забележатъ нѣщо,тѣ режели на дъска, на плоча или на рабошъ нѣкакви знаци, каквито и до сега срещаме въ нѣкой Български села. А ако нѣкои приемали Христовата вѣра, тѣ пъкъ били принудени да се учатъ на гръцко или пъкъ латинско писмо, за да могатъ да четатъ словото Божие. Съ това чуждо писмо тѣ били принудени да пишатъ и своята речь неправилно, защото нито гръцката, нито латинската азбука могатъ да изразятъ всички звукове на многозвучната славянска речь. Така било до времето на царь Борисовото покръстване. Заедно съ покръстването на българския царь и на цѣлото българско царство, българитѣ се сдобили съ свои писмена сгодни за тѣхния езикъ.

Маринъ Дриновъ

Молба на книгата

1.—Моля ти се, не ме пипай съ нечисти ржце, защото ме е срамъ да ме видятъ другитѣ деца изцапана.

2.—Не ме оставай на дъжда, защото и азъ мога да настина, както и ти.

3.—Не драскай върху листоветѣ ми съ моливъ или мастило, защото съ това ме загрозявашъ.

4.—Не си слагай лактитѣ върху мене, когато четешъ, защото ще ме задушишъ.

5.—Не ме хвърляй разтворена съ листоветѣ върху масата: помисли си, какво ще ти бѫде, ако си на мое мѣсто.

6. Не слагай между страницитѣ ми моливи или други дебели предмети, защото ще ме разкжсашъ.

7.—За да забележишъ мѣстото до кждето си прочелъ никога не прегъвай листа, сложи едно листче, следъ това ме затвори, та да мога и азъ да си почина.

8.—Помни, че следъ като съмъ услужила на тебе, азъ трѣбва да ида и у други деца. Може би, азъ пакъ нѣкога ще се срещна съ тебе, и навѣрно ще ти бѫде мжчно да ме видишъ вехта, разкжсана. нечиста Помогни ми да си остана здрава и чиста, а азъ ще се помжча да ти бѫда пакъ полезна.

9.—Не ме разрѣзвай съ моливъ, пръстъ или други дебели предмети, защото ще запричамъ на парцалива циганка.

10.—Пази ме като веницата на окото си, защото безъ менъ ще живѣешъ въ мракъ, като безъ очи.

като отшелникъ, въ единъ монастиръ на планиката Олимпъ.

Сведенията за младенчеството на Методия сж още по скудни. Всичко каквото се знае за него е отъ покъсно време. Както и помалкия му братъ той не бѣше далечъ отъ грижитѣ на родителитѣ си, да бѫде добре възпитанъ и изученъ. Обаче по образованието си той не можа да стигне онова стжпало, което да го приравни на Кирила. При все това то бѣ достатъчно за да му гарантира служба каквато заемаше и баща му. Той стана висшъ държавенъ чиновникъ и бѣ назначенъ за управитель на славянскитѣ племена, които жившеха около Солунъ. Тукъ той се запозна по отблизо съ нравитѣ и бита на своитѣ съплеменници, пъкъ и самата му длъжность създаде у него свѣтовна опитность и практика, но не е за очудване гдѣто тая висока и благородна служба, която както тогава тъй и днесъ се желае отъ мнозина, не го задоволи, стана му досадна, било поради развалата на тогавашния свѣтъ било поради вжтрешното негово чувство, което го влечеше къмъ духовни подвизи. Това го принуди да отиде въ монастира на Олимпъ, гдѣто благодарение на неговата ученость и възвишени добродѣтели бѣ посвѣтенъ въ свещенически чинъ.

Тукъ се събраха двамата братя. Тукъ се изработи *авбуката*. Тукъ се преведоха нѣкой отъ богослужебнитѣ книги и евангелието. Отъ тукъ тѣ тръгнаха задружно да проповѣдватъ Словото Боже между славянитѣ на тѣхния роденъ езикъ. Ние Българитѣ първи се удостоихме съ тази часть. А затова бѣше нуждно да се кръстоса Европа, да се отиде въ Римъ, да се измине пжть равенъ на оня, който направи ап. Павелъ съ когото тѣ се приравниха и въ проповѣдьта и въ страданието и неволитѣ. Затова църквата ги призна за *светии* и ги нарича равни на апостолитѣ както това се вижда отъ пѣсаньта посветена въ тѣхна честь която се чете тъй:

„Богомждри Кириле и Методие, като равни на апостолитѣ и учители на славячскитѣ страни, Молете Владиката на всички, да закрѣпи всички славянски народи въ православие и единомислие, да умири свѣта и да спаси нашитѣ души.“

Свещ. Ковма Ив. Георгиевъ

Разни съобщения

Празникътъ на св. св. Кирилъ и Методий ще се празнува въ града най-тържествено. Има специална комисия, която ще организира и ржководи празденството. Нека всички граждани българи, дадатъ всички доказателства, че умѣятъ да цѣнятъ паметьта на оныя, които сж създали българската книга. Чрезъ нея е ума и племето ни сж добили мѣсто въ историята на народитѣ, чрезъ нея ще жиьѣятъ и въ бждащето. Нека всички българи затворятъ дюкяни и работилници, нека оставятъ мотики и празнуватъ деньтъ на българската култура.

Нека всички граждани дадемъ доказателства, че сме достойни потомци на великитѣ си учители и въ тоя тържественъ день за минута да забравимъ нашитѣ самоизтребителни вражди. Величието на деня налага да отърсимъ отъ душитѣ си дребнавитѣ чувства и, възродени, съ благородни помисли и великодушие се издигнемъ високо надъ нашия нещастенъ народенъ сепаративъмъ. Центъръ на празденството ще бжде площада предъ българската мжжка гимназия. Тамъ ще се отслужи молебенъ въ 9 часа сутриньта, следъ който се почва изпълнението на програмата, споредъ позива за празденството, издаденъ отъ училищното настоятелство на Б. К. О.

* * *

На 16 май т. г. се извърши, по най тържественъ начинъ, погребението на покойния с незаменимъ общественикъ ДЯНКО ИВ. КОДЖАБАШЕВЪ на 78 годишна възрасть. По тоя случай се произнесоха речи отъ г-нъ Ал. Тарчинаусъ предъ общината, отъ г-нъ Карпъ Санду предъ клуба на Нац. Цран. партия, а въ църквата отъ Архим. намѣстникъ Славняну и отъ Гимназиялния учитель по Литература г-нъ Зл. Еникъ.

Настоятелството на Б. К. Общество издаде следнята

Жалейка

„Напущатъ ни тѣ за винаги единъ следъ другъ, старитѣ ни общественици.

На 14 май, на 78 год. възрасть почина и Дянко Ив. Коджабашевъ. Изпитанъ народенъ деятель, презъ бурнитѣ 1919—1920 години, когато въ малцина бѣ останала смѣлостьта за обществена проява, той вае отговорния постъ Председатель на учил. Настоятелство и създаде училищнитѣ ни институции, които днесъ имаме. Да се поклонимъ предъ тленнитѣ останки на покойния и му отдадемъ последния почитъ съ присжтствието си на погребението, което ще се извърши днесъ въ 4 часа сл. обѣдъ.

Миръ на праха му!“

* * *

Редакцията изказва, своитѣ съболезнования къмъ опечаленитѣ семейства.

Похвално начал

На Георгьовъ—день, по инициативата на Председателя на Българското Общество г-нъ Д-ръ К. Манолов мжжкиятъ хоръ при Д-во „ГУСЛ отъ гр. Силистра подъ диригенството на г. Антонъ Бояджиевъ, спохо село П нина, кждето бѣ въ цър ори служене на литургията о отецъ Димитръ Василевъ.

Излишни съ коментаритѣ

Похваленъ и всеобщото уважен каквото заслужаватъ тия мл пионери на родната ни пѣсень культура, гордость на нацията тукъ, нека не ги полакомятъ!

Напротивъ, нека винаги бжд проникнати отъ съзнанието, че пѣлняватъ само единъ свещен дългъ.

И нека помнятъ, че ако въ мин лото нашитѣ отговорни ржковод тели сж ги пренебрегвали, дн ще се намерятъ достатъчно съзн телни граждани—българи, които се постараятъ да имъ отвори вратата и на тукашната църква, тъй сжщо и на малкото остан изъ окржга ни, кждето още мо да се служи на Български езикъ.

Похвално начало, момче Родна пѣсень....

А Вамъ, Господа граждани, напом нюваме, че въ църква се ходи тогава, когато не се кандидатир и избиратъ църковни настоятели.

МИТБАТЪ

Къмъ абонатит отъ гр. Тулча.

Редакцията покланя абонати отъ гр. Тулча на които се изпр тиха квитанции за абонамент длъжеми, да побързатъ и внесат сумитѣ. Тѣзи отъ тѣхъ, които с внесли суми на г-нъ К. Дончев се получиха въ редакцията. На побързатъ и да внесатъ и остат по сжщия начинъ, а сжщо и т които сж обещали, че ще изпрат сумитѣ, обаче и до сега не сж с рили това.

РЕДАКЦИЯТ

Получена въ редак цията ни нова книга

„Scriitori bulgarii-pagini ales Преводъ на ромънски отъ Д. Н. МИНЧЕВ

Застѫпени сж писателитѣ: Доб Немировъ, Г. П. СтаматовЪ, А. К раличевъ, Ана Карина, Ив. Кар ловъ, Вл. Поляновъ, Фани Попо —Мутафова, Елинъ Пелинъ, Ив Илиевъ, Николай Райновъ, Пав Михайловъ, Ф-ра Дяволо, Б. Сви линовъ.

Въ началото на превода си пр водача казва:

— Съ обнародването на то скроменъ преводъ имамъ за ц да дамъ на нашата четеща публи нѣколко избрани кжса отъ съвр менната българска литература о най — видните представители п прозата.

Надѣваме се, че съ този тр туряме още единъ здравъ камъ въ основитѣ на едно по-рдно духо но приятелство между двата дум ски народа.

Решителната дума, обаче, ще кажатъ четцитѣ, които ще знам да приценятъ у силията ни и пос ното ни желание.

Ние посрещаме съ радость тр на Г-нъ Минчевъ и го препорѫч ме на нашитѣ читатели.

Сборнока е складиранъ у пре дача, ул. САБИНЕЛОРЪ № 12, Ки тежжа и струва 25 лей.